

rd 5.

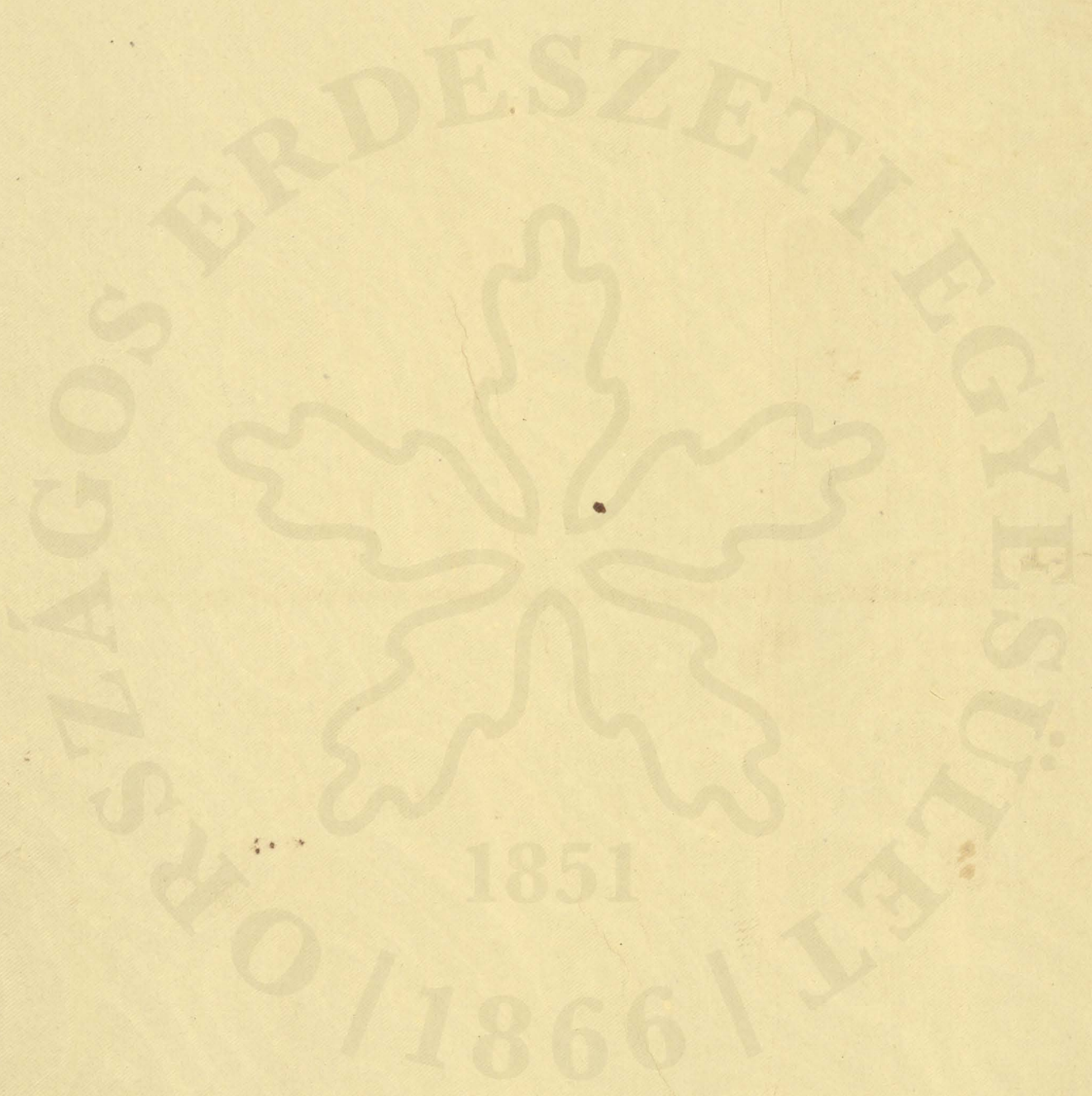
1901-95.

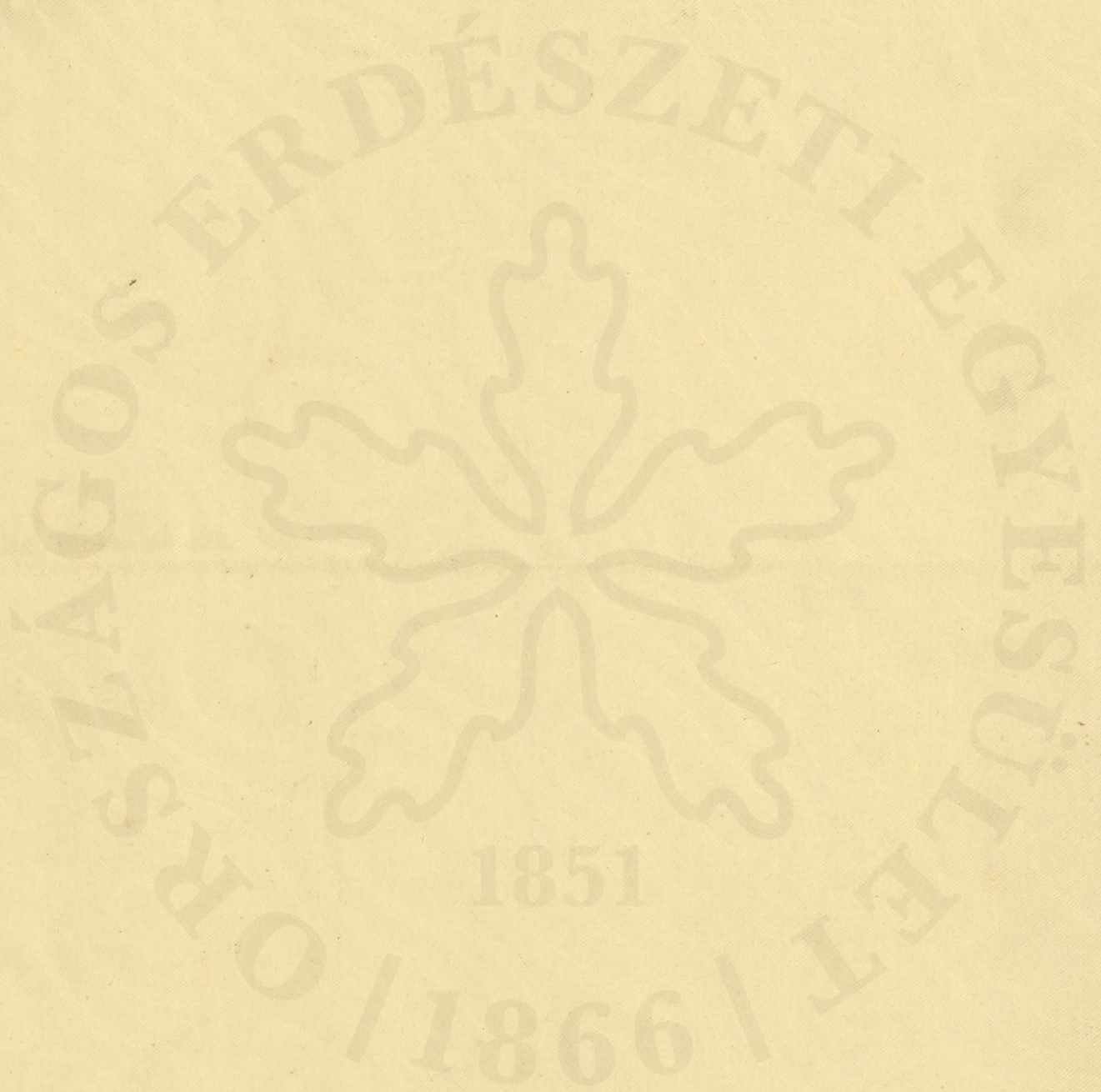
ERDŐÖR

BUCHBINDEREI
JOSEF HIENTZ
MÜHLBACH.

Podhradzsky Emil,
az „Erdőőr“ szerkesztője.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily
írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez
küldendők.

Megjelenik

minden hó 1-ső és 15-dik
napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél
30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
sékelt díjak egyezség szerint.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

az „ERDŐÖR“

czimű szak és társadalmi lapra.

Midőn az „Erdőör“ czimű szak- és társadalmi lapot megindítanám, teljesen feleslegesnek tartom annak irányát bővebben fejtegetni, mert már a neve is mutatja, hogy az kiválóan a tekintélyes számú erdőöri testület érdekeit lesz hivatva szolgálni, mely okból míg egyrészt az erdőöri szakmába vágó közleményeket fog hozni, másrészt tág teret nyitand a mulattató s a mellett erkölcsnemesítő közleményeknek. Ezen kívül az apró hírek rovatában közölni fogja az országban előforduló nevezetesebb eseményeket.

Az „Erdőör“ súlyt fog fektetni az erdőöri személyzet személyi viszonyaira s a vele közölt kinevezési, előléptetési eseteknek szívesen nyit tért, hogy így az egymástól távol lakó bajtársak tájékozva lehessenek esetleg ismerős társaik előmeneteléről.

Az „Erdőör“ a hozzá intézett szakszerű kérdésekre díjtalanul közli a választ s díjtalanul fogad el és közöl állásokra való ajánlkozásokat, e mellett közölni fogja lehetőleg idejekorán a pályázati hirdetményeket.

Az „Erdőör“ hirdetési rovata kizárólag oly hirdetéseket fog közölni, melyek az erdészeti altiszti személyzet szükségleteit érintik.

Már ezekből is látható, hogy az „Erdőör“ oly lap lesz, melynek egy erdészeti altiszt asztaláról sem lenne szabad hiányzania.

Alig van manapság az országban testület, legyen az bár mily csekély, melynek saját lapja ne lenne, — csak a több ezer főnyi erdészeti személyzet volt eddig az, mely ilyet nélkülözött.

Felkérem ennél fogva az összes erdészeti altiszti személyzetet, hogy ezen vállalatomban, mely kizárólag az ő érdekeit van hivatva szolgálni, egyrészt tömeges előfizetéssel támogatni szíveskedjék, hogy így a vele járó tekintélyes kiadásokat fedezhessem, másrészt kérem arra is, hogy a lapot szakszerű s egyéb közlemények

beküldésével is gyarapítsa s ez által mutassa meg a világnak életképességét s azt, hogy szellemiekben sem áll mögötte a más hasonrangú testületeknek. Az előfizetéseknél kérem úgy a név, valamint a lakhely és utolsó pósta helyes kiírását, nehogy a lap szétküldésében akadály merüljön fel. Az ujonnan belépő előfizetőknek az előfizetés előtt megjelent számok megküldetni fognak.

A lap első számából mutatványképen megküldött példányt kérem lehetőleg minél tágabb körben bemutatni s annak terjesztése körül buzgólni.

Az „Erdőör“ előfizetési ára:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr,
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Az előfizetési díjak legcélszerűbben pósta utalványon az „Erdőör“ kiadóhivatalának Szászsebesen (Erdély) küldendők, míg a közleményeket tartalmazó küldemények az „Erdőör“ szerkesztőségére ugyanoda czimzendők.

Szászsebesen, 1894. évi november hó 7-én.

PODHRADSZKY EMIL,
az „Erdőör“ szerkesztője és kiadója.

Világosságot!

„Akkor mondá az Úr: „legyen világosság!“ és lőn világosság“.

A föld ékesség nélkül és sötét vala, szükséges volt tehát, hogy azon világosság támadjon.

A teremtés ama gondoskodásának köszönhetjük tehát az áldást hozó világosságot, mely engedi gyönyörködnünk a természet nagyszerűségében. Igen, de ezen világosság magában véve kevés még arra, hogy a gyönyört teljes mértékben élvezhessük, mert csak testi szemeinknek engedi meg a látást, melyhez ha nem járul a szellemi világosság, vajmi keveset tudunk abból a mit látunk.

Innen évezredek törekvése arra, hogy megteremtsék a szellemi világosságot, mely hivatva van elűzni az elmékről a tudatlanság homályát, illetve napról-napra fokozni a tudást.

Az ember a teremtés legtökéletesebbje, annak koronája, mert Isten ábrázatára teremtett, de csak azért, mert lélekkel, még pedig halhatatlan lélekkel van megáldva, melyet a teremtő maga lehelt beléje. Ezen lélek azonban az élet kezdetén még olyan, mint a göröngyből kikerülő gyémánt, melynek csiszolásra van szüksége, hogy utolérhetlen fényében ékeskedjék.

Valamint pedig a gyémánt is csak saját porával s így maga magával csiszolható, úgy az emberi szellemet is csak a már tökéletesebb emberi szellemmel csiszolhatjuk. Ez a kölcsönös szellemi surlódás aztán azon út, mely az emberi nemet a tökéletességnek elérhető s lehető legnagyobb fokára emelni hivatva van.

Mik már most azok a módok, melyek ezen szellemi érintkezést elősegítik?

Hajdanában ez csak szóbelileg történhetett, midőn még az írás mesterségét nem ismerték, később ennek fejlődésével ez kezdett mind nagyobb tért hódítani, bár eleivel a közlekedés nehéz volta miatt ez is nehezen ment.

Az emberi elme azonban nem nyugodott. Folyton új meg új találmányok mind jobban hozzáférhetővé tették a kölcsönös érintkezést

s manapság már ezer és ezer mértföldnyi távolságból is alig pár percnyi idő alatt tudjuk meg azt, mire régente hónapok sőt évek kellettek.

A szellemi világosság terjesztésében tagadhatlanul legelső szerepet a hírlapok játsszák, egyrészt tág teret nyitván olvasóiknak eszméik kicserelésére, másrészt hivatott s tapasztalt íróik eszméinek, tapasztalatainak terjesztésére.

Minél fejlettebb valamely nemzet, annál jobban virágozik hírlapirodalma. Alig lehet valamire való testületet találni, melynek ne lenne saját közlönye, hivatva annak érdekeit előmozdítani, tudása körét tágítani, szóval benne a szellemi világosságot terjeszteni.

Midőn jelen lapunkat megindítottuk, előtünk is ama nemes czél lebegett, mely kell hogy minden nemesen érző és gondolkodó embert áthasson, hogy az erdészeti altiszti személyzet körében a felvilágosodást, a műveltséget fejlesszük, őt nemes tettekre serkentsük, vallásos, erkölcsös és hazafias érzelmeit istápoljuk s nagyra neveljük.

Az erdészeti altiszti személyzet talán a legszétszórtaabb valamennyi között s nem csak a távolság, de kivált terhes szolgálata miatt tagjai vajmi ritkán jutnak azon helyzetbe, hogy egymással személyesen érintkezessenek, vagy csak egymásról hírt is haljanak. Legyen tehát lapunk az, mely az egymástól legtávolabb lakókat is

Az „Erdőör“ tárczája.

Nikita az öreg medvevadász.

Visszaemlékezés a görgényi szép napokra.

Midőn a boldogult Rudolf trónörökös az 1885 évi őszi vadászatok befejeztével az elért fényes siker feletti igazi örömmel a „viszontlátásra“ — bucsut vett vadász társaitól, Nikitától, az öreg vadászról sem feledkezett meg, — mint a kinek a szép siker elérésében nem kis érdeme volt, — hozzá is intézett egy pár szívélyes szót, a mi az öreg medve-vadászt rendkívül boldoggá tette! Ő mondá: „Most már nem bánom, ha megis halok“, mert a „Princz“ meg van elégedve, s mert olyan eredményt értünk el az ideai vadászatokon, a minőt még egyszer sem!”

És az öregnek ez alkalommal nyilvánított óhajta, ha nem is azonnal, de mégis teljesült! Meghalt csakugyan, bár nem oly halál-nemmel, mint a minőt ő

óhajtott volna, hanem egy buta bika által lett halálosan megsebesítve!

Pedig az öreg medve-vadász hányszor nem állott szembe a halállal, mely midenesetre előtte kedvesebb lett volna mint emez; mióta nemcsak hogy résztvett, de egyik fontos faktora volt az évenként megtartatni szokott medvevadászatoknak!

Kora ifjusága óta járva el a medve-vadászatokra, annyira belelélté magát azokba, hogy nem volt senki, ki nálánál jobban ismerte volna a medvék járását, természetét mint ő, s ki nagyobb hidegvérrel várta volna be a feldühödt maczkót, gyakran négy-öt lépésnyire, a mikor aztán golyója sohasem is hibázott; jóllehet nem volt hátul-töltő, expansiv golyóju fegyvere, hanem csupán egy egyszerű régi szerkezetű egy csövű flintája.

Nem is történhetett meg az öreg Nikita nélkül egyetlen vadászat sem. Ott volt ő mindeniken s midőn id. gróf Teleki Sámuel tartotta haszonbérbe a görgényi erdőségeken való vadászat jogát, mindenik főur, ki a vadászatokon részt vett, igyekezett az öreg Nikitának

legalább szellemileg össze hozza, legyen ez ama összetartó kapocs, mely nem engedi azon kötelet meglazítani, mely a testületet kell hogy összetartsa s mely összetartás legyen hivatva kivívni az erdészeti altiszti személyzetnek a társadalomban őt megillető s hasznos szolgálata által kiérdemelt helyet! Hogy lapunk hézagpótló s rég érzett szükségét enyésztet el, igazolja azon lelkes felkarolás, melyben már eddig is, megjelenése előtt, tehát előlegezett bizalommal részesült az ország minden vidékén szétszórta osztálytársak részéről.

Nagy szerep jutott a felkarolásnál tagadhatlanul a felettes hatóságoknak, melyek hivatásuk magaslatán állván, belátták, hogymivel inkább, felvilágosodottabb személyzetük, annál inkább van megkönnyítve a reájuk bízott nehéz feladatok megoldása. Meg vagyunk győződve, hogy ezek buzdítása nagyban hozzá járult azon valóban inpozáns részvétnek megteremtéséhez, mely vállalatomat támogatja s mely annál inkább rója reám az elvállalt kötelesség hű teljesítését.

Másrészt értesültünk arról is, hogy akadtak, kik ezen vállalatot határozottan kárhoztatták s ha annak támogatását egyenesen nem is tiltották meg alattvalóiknak, azokat még is ellene befolyásolták, mintegy ellenezvén a világosságnak közöttük való terjedését.

Nem vesszük rossz néven ezen bár semmivel

sem igazolt eljárást, mert utóvégre mindenkinek megvan a szabad cselekvéshez és elhatározáshoz a joga, mégis figyelmeztetni kívánjuk az Üdvözítő eme szavaira;

„A gyertyát is nem azért gyújtják meg, hogy elrejtse véka alá, hanem hogy a gyertyatartóra tegyék, és fényljék mindeneknek, kik a házban vagynak!“ (Máthé ev. V. r. 15. v.)

Podhradszky Emil.

Segély alapot erdészeti altiszti személyzet gyermekeinek nevelésére.

Az ember legfőbb földi hivatása a családalapítás és új nemzedék biztosítása a jövő számára. Innen van az, hogy már a természet mintegy belé oltotta az emberi természetbe a családi élet utáni vágyat s csak ritkaság számba mennek azok, kik attól idegenkednek.

Az erdőört ezen természeti ösztön mellett még az állásával járó ama kényszerhelyzet is szorítja a családalapításra, hogy rendszerint falvaktól, városoktól s így az emberi társaságtól távol eső kerületében kell egész életét tengetnie s így rá van utalva arra, hogy magának segítő társat szerezzen. Különben már a világ teremtésénél azt mondta a teremtő, hogy »nem jó az embernek egyedül lennie, jobb kettőnek, mintsem egynek, mert elesvén az egyik, felemeli a másik«.

A kisdud család azután apródonként szaporodik számban, jönnek a kicsinyek s a házi tüzhelynél növekednek, gyakran elsimitván gyermeki szeretetükkel, ragaszkodásukkal a szülők gondteli homlokán támadt borozdákat.

kedvébe járni, csak hogy jó helyre állítsa!

A vadászatoknál az egyes vadászoknak az öreg Nikita jelölte meg az „állást“.

Ő ismerte legjobban a medve járását, tudta jól, hogy hol szokott kijárni a vízre vagy szokott prédájára s kegyeltjeit aztán ide szokta állítani az öreg.

Igy tett fenséges urával is, ki iránt mindig hódoló tisztelettel viseltett. Midőn 1883-ban a Kerbunár nevű erdőségben tartott vadászaton Nikita megjelölte ő Fensége „állását“, a fenséges ur azt kérdezte tőle:

„Vajjon ma jönni fog ide medve?“ mire Nikita az ő szokott modorában azt felelte: „Igen, fenséges uram, a medve a hajtás megkezdése után legfeljebb egy fél órával itt lesz, csak aztán jól czelezzon!“

És az öregnek igaza volt, mert a hajtók által felriaszott dűvad, nem is telve el e beszélgetés után egy félóra, már a fenséges ur állása előtt volt, s ő fensége egy jól irányzott lövéssel le is terítette a jól megtermett maczkót

Ez volt az első medve, melyet a fenséges ur a görgényi vadászatokon ejtett el. — A közelben álló Nikita sietett is az első közt adni át szerencsekívánatát, még pedig a következő szavakkal: „Látom Fenség, hogy jól tud löni!“

És ő fensége midőn megértette az öreg szavait, nem neheztelt a gratulálás ily szokatlan módjáért sőt ez idő óta mindig minden szó nélkül szokta elfoglalni az öreg által kijelölt „állást“.

E jelenet Melka kolozsvári festő által meg is lett örökítve egy szép természethű képen, a melyen az előtérben áll a fenséges ur Teleki gróffal, előttük fekszik az elejtett termes vad, s oldalt mindjárt az ősz Nikita levett kalapját kezében tartja, oly hűen eltalálva, hogy az ember csaknem hallani véli a már leirt szavakat. A szép kép a görgényi vadász-kastély társalgótermében volt a vadászatok alatt elhelyezve.

Az ősz Nikita nemcsak jó medvevadász, (életében 16 medvét terített le,) hanem igen jó humoru ember is volt, ezért is nagyon szerették az öreget,

Van is mi fölött gondoskodni! A gyermek lassacskán felcseperedik, iskolába kellene adni, de hová? A lakáshoz a legközelebbi is messze van, onnan oda nem járhat nem csak zsenge kora, gyenge testalkatánál fogva, hanem az útban viharok, hófúvások s ragadozó vadak okozta veszélyek miatt is. Kiadni a házból nem engedi a szülő szegénysége, mert csekély béréből alig hogy napról-napra élni képes, nem hogy még a tandíj, könyvek és más taneszközök költségei mellett lakást, étellemezést is fizethetne gyermekéért.

Az állami erdőtisztek gyermekei nevelésének segélyezésére a nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. Ministerium atyai gondoskodása alapot teremtett, mely rövid, alig két éves fenállása óta már is bámulatos eredményeket képes felmutatni, a mennyiben az elmúlt évben 45, e folyó évben már 105 gyermek nevelését segélyezi évi 100 frt segéllyel.

Az erdészeti altisztek, ha nem is oly fontos tényezők, mint előljáróik, bizonyosan szinte nem mostoha gyermekei szeretett hazájuknak, melynek érdekében nehéz szolgálatuk mellett egész éltükön át fáradoznak s így gyermeki bizalommal várhatják, hogy a magas Ministerium atyai gondoskodása idővel reájuk is ki fog terjedni s az ő gyermekeik nevelése érdekében is hason intézkedés fog tétetni.

A várakozás azonban mindig nehéz, nehéz kivált ott, hol a szükség égető.

Minden dolognak a kezdete nehéz; ha az alap le van téve, az építkezés könnyen megy, de fő dolog, hogy az alap szilárd legyen. Mi feljebb valóink, elüljáróink atyai szeretetét vesszük azon biztos alapnak, melyen az erdészeti altisztek gyermekeinek nevelését segélyező alap felépülni fog.

Hogy ezen építkezést mielőbb megkezdjük, e lap kiadó-szerkesztője e következő kérvénnyel járult a földmívelésügyi m kir Minister Úr Ó Nagyméltóságához:

Halála előtt való nap is Szászrégenben volt lovat vásárolni s midőn neki egy magas lovat kínáltak megvételre, azzal utasította vissza, hogy az nem alkalmas arra, hogy vele vadászni lehessen járni, s aztán ő, mint kövér nehéz ember, nem is tud elég gyorsan reá ülni, már pedig a „Princz“ — ugymond — nem szereti, ha valaki valamely dolgánál hosszadalmaskodik!

Szegény öreg! akkor is a vadászatokra gondolt, nem is sejtve, hogy halála már oly közel van!

* * *

Hogy a boldogult trónörökös előtt valóban kegyben állott az ősz vadász, mutatja azon távirat, a melyet már néhai Pausinger orsz. erdőrenzhöz küldött, midőn az ősz Nikita haláláról értesítették. A távirat szóról-szóra ez:

„A legőszintébb sajnálattal értesültem a mi jó és derék Nikitánknak haláláról, kérem e sajnálatomnak kifejezést adni, úgy az öreg hozzátartozói mint erdő- és vadőr kollegái előtt is!“

»Nagyméltóságú Minister Úr! Kegyelmes Uram!«

»Alázattal alólírott, mint azt az ide 1/ alatt tisztelettel bemellékelt hirlap példányból kivenni kegyeskedik, az erdészeti altiszi személyzet részére saját kiadásomban és szerkesztésemben »Erdőör« czimen szak- és társadalmi lapot indítottam.

Ezen lapnak czélja bevezető közleményében van körvonalozva s így itt azt újból ecsetelnem úgy vélem szükségtelen.

A lap fenállása és felvirágzása azonban az erdészetenél irányadó körök s kivált Nagyméltóságod jóindulatától s erkölcsj támogatásától függ, melyet ezennel úttörő s a kezdet nehézségeivel küzdő vállalatom részére kikérni bátorkodom.

Esedezem egyidejűleg Nagyméltóságod kegyes színe előtt, kegyeskedjék megengedni, hogy az egyes erdőhatóságok az üresedésbe jövő altiszi állomások betöltése czéljából kibocsátani szokott pályázati hirdetőmányaikat a szokásos díjak lefizetése mellett a szerkesztésemben megjelenő »Erdőör« czimű lapban közölhessék.

Midőn ezen kérelmemet előterjeszteném, egyidejűleg bátor vagyok kijelenteni, hogy ezt nem haszonlesésből, nem a saját érdekeben s jóvoltom miatt teszem, mert a fizetendő hirdetési díjakat ezennel visszavonhatlanul s mindaddig, míg a lap kiadásomban s szerkesztésemben megjelenni fog, egy »az erdészeti altisztek s erdőszolgák gyermekei nevelését segélyező alap« javára felajánlom. A hirdető hatóságok a díjakat közvetlenül az e czélra Nagyméltóságod által kijelölendő bizottságnál fognák fizetni s ennek megtörténtéről a lapot annak idején rövid úton értesíteni.

Igaz, hogy az így létesítendő alap megvetéséhez ez összeg csekély, de hiszen a mustármag is legkisebb a magvak között, még is felnövekedvén, terebélyes fa lesz

Egy második táviratban pedig arról intézkedett a fenséges ur, hogy a temetés, valamint egy sírkő felállítására is egészen az Ő — a Trónörökös — költségén történjék! Mindkét távirat az elhunyt királyfi igazi nemeslelkűségéről tanuskodik, midőn még legegyszerűbb, de e mellet hiv és derék szolgájának vesztege felett is ily megható, igazi részvétet tanusított.

P. A.

Adomák.

Bizonytalanság. Egy ismert korhely a koresma előtt levő pocsolyában ébred fel. Hirtelen nem tudja magát a helyzet felől tájékozni s feltekintve a czégerre sóhajtván mondja. — Csak azt szeretném tudni, hogy be akartam-e menni, vagy pedig már kidoztak?

Kétes rokonság. „Nagy számár Kend, atyafi“, — mondja egy uracs egy szürös embernek.

— Az meglehet, ifiuram — felel a megtisztelt ember, — csak azt nem tudom már most azért vagyok-e számár, mert atyafi vagyok, vagy pedig azért vagyok atyafi, mert számár vagyok. —

belőle. A kis szikra is nagy tüzet képes gerjeszteni; hát ha ez lesz azon szikra, mely lánggra lobbantja a még most tán szunnyadó nemes érzelmeket, melyek hivatva lesznek ezen alapot idővel nagygyá növelni s annak áldásait ezrek fölött terjeszteni?!

Másrészt a hirdetéseknek e lapban való közlése a célznak is teljesen megfelel, mert már is az ország minden vidékén nagy mérvben felkaroltatván, épen azon rétegekben van elterjedve, melyek részére az ily hirdetések kibocsátatni szoktak.

Midőn ez ügybeni kegyes elhatározásáért esedezném s magamat s az általam szolgált ügyet szives jó hajlamaiba ajánlanám, mely tisztelettel vagyok

Nagyméltóságodnak

alázatos szolgálja

Podhradszky Emil

az „Erdőör“ kiadója és szerkesztője.

Nem kételkedünk, hogy ezen kérés meghallgatást nyerend s így az alap le lesz téve s bár magában véve csekély, bizonyos, hogy felébreszti nem csak az irányadó körök, de az emberbarátok figyelmét is.

A lap kiadója e lépést nem reklám csinálási vágyból tette, hanem tisztán érző szive sugallatából s hiven azon célhoz, melyet maga elé kitűzött s melyet mindvégig hiven szolgálni óhajt, hogy így reá is vonatkoztathatók legyenek a szent irás ama szavai: »Jól vagyon, jó és hű szolgálóm, kevésben voltál hű, sokra bizlak ezután!«

A nagyvilágból.

Az utolsó napok legnevezetesebb eseménye III. Sándor orosz czár halála. A hatalmas urakodó, kinek parancsszavára a földkerekség egy ötöd része hallgatott, hosszas és kínos szenvedés után Livádiában, a Krimi tartomány ezen kies helyén, hová üdülni ment s honnan a még enyhébb éghajlatú Korfu szigetére szándékozták őt vinni orvosai, e hó 1-én délután 2¹/₄ órakor meghalt. Az óriás testalkatú és erejű férfiút, kit a borkii vasuti merényletnél az isteni gondviselés oly csodálatos módon megmentett, lassan ölé kinos betegség fosztotta meg életétől nem egészen 50 éves korában. A részvétet, melyet jó szive és békeszeretete által kiérdemelt, még azok sem tagadják meg az elhunyttól, kik életében ellenségei voltak. A czári trónt még a halál napján fia Miklós foglalta el s II-ik Miklós név alatt fog uralkodni. Az új czár most 26 éves, még nőtlen férfiú s legközelebb fog egybekelni Alice hesseni hercegnővel, ki eddigi protestáns vallásáról áttért az ortodox hitre s már Oroszországban van.

Messze keleten, Ázsiában már hetek óta dühöng a háború Kína és Japán császárságok között. Mindkettőnek a független Korea szigetére fáj a foga s egyaránt igyekeztek a fenhatóságot fölötte megkaparítani s végre is összekaptak a konczon. Küzdelmük nagyban hasonlít Dávid küzdelméhez a Góliáttal, a

mennyiben a kínai császárságnak, — melyet különben lakói menyei birodalomnak szeretnek nevezni s császára magát a nap fiának hivatja, — 300 milliót meghaladó lakosságával szemben Japán alig 40 millió lakosságával csakugyan eltölpül, mégis eddig folyton a kicsiny győzedelmeskedik a nagy fölött s ennek már eddig úgy szárazföldi, mint tengeri haderejét tönkre verte. A japán seregek már benyomultak a kínai birodalomba s úgy látszik, fővárosukat, Pekkinget akarják elfoglalni s ez által az óriás birodalmat teljesen megalázni.

Budapesten mult hó 28-án ünepelték meg báró Fejérváry Géza honvédelmi m. kir. minister és Gromon Dezső honvédelmi államtitkár 10 éves jubileumát.

A difteritis, a kis gyermekek ezen réme úgy látszik nem sokára elveszti veszélyes jellegét. A tudományos kutatásoknak úgy látszik végre sikerült megtalálni gyógyszerét a rettenetes betegségnek, mely évenként száz és száz ezer ifju életet oltott ki. Ezen gyógyszer az úgynevezett vérsavó. Az eddig tett kísérletek állítólag fényes eredményre vezettek s nem egy gyermeket már a halál torkából ragadtak ki. A vérsavót beoltott állatok véréből nyerik s a beteget azzal oltják be; állítólag legsikeresebb a beoltás a betegség első 48 órájában.

Nagy bányászercsétlenség történt a napokban az aninai köszénbányákban. Valamely munkás gondatlan robantása következtében meggyulladt a széngáz s robbanásával több mint 70 szegény bányamunkást ölt meg. A kigyulladt bányatüzet csak nehezen sikerült elfojtani s még most is szednek ki az üszkök közül elszenesedett hullákat, melyeket azonban már fel sem lehet ismerni.

Ugyancsak a napokban Bisztra alsófehérmegyei községben az Ebergényi-család löpormalma robbant fel s ezen szerencsétlenség is számos emberéletet követelt. A robbanás oly erős volt, hogy a közeli városok és falvakban az ablaktáblák összetöredeztek sőt a durranást még a hat órára fekvő Offenbányán is hallották. Hogy a szerencsétlenség véletlenségből keletkezett-e, vagy pedig bosszú műve, még eddig nem sikerült megállapítani. A tulajdonosok állítása szerint a felrobbant lőpor mennyisége 80 métermázsá volt.

Különfélék.

— Lapunk ezen első száma különféle technikai nehézségek miatt elkésve jelenik meg, miért is az igen tisztelt előfizetők elnézését kérjük, igérvén egyúttal, hogy jövőben hasonló, reánk is kellemetlen késés nem fordul elő.

Kérjük tisztelt olvasóinkat, hogy a vidékükön előforduló nevezetesebb eseményekről s kivált az erdészeti személyzetet illetőkről, ha csak levelező lapon is értesíteni sziveskedjenek.

Nagy gonddal akarjuk gyűjteni az erdészeti személynézetnek szolgálatban történt megtámadására vonatkozó adatokat s ebben az olvasó közönségünk biztos támogatására számítunk.

— (Erdői bűnök) E czimen a Bp. H. a következőket közli. Oravicáról írják: Az államvasutársulat uradalmainak szolgálatában álló Moser Ágost erdőfelügyelő tegnapelőtt a szénégető telepek fakészletének számbavétele után az erdőből Zsabálc felé tartva, egy tisztáson tilos helyen találta két zsabálci paraszt nyáját. Kérdőre vonta az illetőket s kikergette a tilos területől majd felírta nevüket s megmondta nekik, hogy a bíróság fogja büntetésüket megszabni. A két paraszt könyörgésre fogta a dolgot, de mikor látták, hogy Moser rájuk sem hederít s tovább megy, az egyik, Ifka Tódor baltáját felkapva a felügyelő után rohant s hátulról úgy vágta fejbe, hogy az menten összerogyott, aztán egy késsel több szurást ejtve rajta, ott hagyta áldozatának holttestét s megszökött. A holttestet csak este találták meg. Willigens vezérigazgató, a ki jelenleg az uradalmakon időzik, 200 frtos jutalmat tűzött ki a gyilkos kézrekerítésére s már másnap reggel egy csendőr-örjárat el is fogta a hegyek közt.

Brassóból írják: A napokban Nagy Dénes, Kater János, Gondos István, Balog János és Csiki János ozsdolai lakosok dongafát lopni mentek a határmelléki havasokra. Favágás közben véletlenül átlépték a határt és a román területen néztek körül, vajjon nem jobb-e ott a dongafa. Javában vágták a jó dongának valót, a mikor egyszerre csak közelökben termett Slavon Miklós, focsáni román földbirtokos a szolgáljával. Rájok kiáltott, a mire ezek futásnak eredtek a magyar határ felé. Slavon újra felhívta őket megállásra s mivel nem álltak meg, utánuk lőtt és Csiki Jánost lábba találta. Erre a faorzók megadták magukat. Slavon a legközelebbi román község felé kísérte őket, hogy átadja a bíróságnak. Mikor utközben vacsorázás végett letelepedtek, a magyar foglyok összebeszéltek és egy alkalmas pillanatban Slavont szolgáljával együtt agyonütötték fejszékükkel. A tetteseket október 4-én Ozsdolán elfogta a csendőrség az egy Csiki kivételével, a ki sebes lábával Romániába menekült.

— Stajerlakon Borsos erdőört, midőn este lakására ment, egy 17 éves suhancz megtámadta s arczán és nyakán súlyosan megsebesítette. A bátor erdőör azonban nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem kirántva oldalfegyverét, lefegyverezte támadóját. A merénylő nem akarja tettének indító okát bevallani.

— Meggyilkolt főerdőör. Turócz megyei levelezőnk a következő borzalmas esetről értesít: Dobri Emil főerdőör buzgó üldözője volt a fatolvajoknak s csak nemrégiben is idősb és ifjabb Laczkó Jánost jelentette fel falopásért. Mult hó 28-án Dobri szolgálata teljesítése végett kiment védkerületébe s miután szokása ellenére nagyon soká marad el s a keresésére indultak sem találták fel, neje az esetet bejelentette a csendőrségnek. A csendőrség gyanuja nyomban a két Laczkó ellen irányult, miért is ezek kérdőre vonatván, sok csürés-csavarás után beismerték, hogy a főerdőört ők fojtottak meg s elrejtették egy bokor alá. Erre erősen megvasalva kivezették őket az erdőre, hol csakhamar meg is mutatták a helyet, hová a holttestet elásták és falevelekkel betakarták. A hullán talált sérülések borzasztó tusáról tanuskodnak, melyet a meggyilkolt megtámadóival vivott. A kötelességének

teljesítésében életét vesztett hű szolgát, ki 40 évi szolgálati ideje után most készült a jól megérdemelt nyugodalomba vonulni, nagy részvét mellett temették el, a gyilkosokat pedig a znióváraljai járásbírósnak adták át. Az elhunyt fiatal özvegyet hagyott hátra.

Szerencsés vadász. A jászóvári prépostság szept. 13-án a jászói pagonyban vadászatot rendezett, melyen számos környékbeli vadász és tisztviselő vett részt. Az első állás elfoglalása után — írja tudósítónk — alig telt bele jó negyedóra, a mikor a vadászok egyike, Biloveszky F. erdész, a kutyák által üzőbe vett nagy-vad csörtetését vette észre, mely egyenesen feléje tartott. Pár perc múlva szemközt állott egy nagy örvös-anyamedvével, melyet is egy jól irányzott lövéssel szerencsésen leterített. Ebben a pillanatban az anyát követő mintegy két éves himkölyke, a lövés eldördülte után félreugrott, de a szerencsés vadász puskájának másik golyója azt is leterítette s így egy álló helyében, egy duplázással két medve esett zsákmányául. A két mesteri lövés után a vadászok ott nyomban az erdőben magnum álbomást ittak a keznel levő kulacsokból, éltetve az új medvevadászt, a kit aztán annak rendje és módja szerint lekaptak a lábáról s az egyik erdővéd — a ki már régibb medvevadász — e szavak kíséretében: »Egyet a királyért, egyet a hazáért s egyet a vadásztársaságért« három somfapálca csapással medvevadászává avatta. (Bp. H.)

— **Felfordult világ.** Ha Egyiptomot hazánkkal vagy más országokkal összehasonlítjuk, tapasztalni fogjuk, hogy ott úgy a természet működése, mint az emberi szokások egészen másképen, mondhatnók ellenkezően nyilvánulnak. Így például míg nálunk a folyók áradásai pusztulást s nyomort okoznak, addig ott a Nilus folyó évenként kiáradván, ez által teszi termékennyé az országot. Az emberek szokásai is ott teljesen ellenkezőek a mieinkkel. Nálunk a piacokat, vásárokat férfiak lepik el, ott a nők vannak túlsúlyban s férjeik addig otthon szövik a vásznat. A szövést más országokban felülről, Egyiptomban alulról kezdik. A terhet ott a férfiak fejükön, a nők vállukon hordják. Természetes szükségseiket lakásukban, étkezésüket az utcán végzik, mert szerintük a szükséges de tisztességtelen teendők titokban, a tisztességgel összeférők azonban nyilvánosan végzendők. A fiak — ha nem akarják, — nem kötelesek szülőiket kiszolgálni és eltartani, ez a leányok kötelessége, mely alól magokat ki nem vonhatják. Sok helyütt a papok hosszú haját viselnek, ott lenyírják. Némely nemzetnél gyász jeléül nyiratkoznak s beretválnak, az egyiptomi ily esetben haját és szakállát megnövesztí. Mi állatoktól elkülönítve lakunk azok velük együtt. A kenyérnek való tészta lábbal dagasztják s így természetes, hogy a vályognak való sarat kezeikkel. A férfiaknak két, a nőknek csak egy öltözet ruhájuk van. Még megjegyezhetjük, hogy az egyiptomban tömegesen található krokodilusoknak a felső álkapcsája mozgékony, míg minden más állatnál ez áll szilárdan és az alsó mozog.

— (Zavargás a kolera miatt.) Huszton (Máramarosmegyében) november 4-én olyan zavargás volt a kolera miatt, hogy a csendőrség kénytelen volt sortüzet adni a zendülők szétosztatására s több emberélet esett áldozatul a csendőrök golyóinak. Az esetről a Budapesti Hírlap a következőket közli:

Körülbelül tizennégy napja, hogy a kolera megkezdte pusztításait Huszton. Az új járványtetetőnek, a mely eddig használatlan volt, most már harminchat

lakosa van. A hatóság a legszigorubb rendszabályokkal iparkodik megakadályozni az epidémia elhúrczálását. Az inficiált utcákat elzárta s őrséggel őrizteti, hogy élelmi szereket onnan ki ne hozzanak s külön őrizteti azokat a házakat, melyekben megbetegedés fordult elő. A csendőrséget szaporították, a kormány járványorvosokat küldött s fertőtlenítő intézetet létesített, az iskolák be vannak zárva, a hetivásárok betiltva. A babonás nép mindamellett azt hiszi, hogy az orvosok megmérgezik a kutakat s fel vannak hatalmazva, a szegény népet is megmérgezni, mivel nagyon szopora és terhére van az államnak. A nép ennél fogva roppant fél az orvosoktól s nemcsak a betegséget igyekszik eltitkolni, hanem, ha lehetséges, a halottat is. Így történt, hogy mult vasárnap egy asszony meghalt kolerában, a nélkül, hogy orvos látta volna. A hozzátartozók ott hagyták az ágyban, betakarva s csak pénteken, midőn az elhunyt asszony leánya is meghalt, akkor tettek jelentést. Vasárnap ismét három haláleset volt. Már reggel, mise után látni lehetett egyes csoportokat, a mint titokzatosan suttogtak és bizonyos megégyezésre igyekeztek jutni. Elhatározták, hogy nem engedik többé a járvány-temetőbe temetni a halottakat, hanem kiragadják őket a hatóság kezéből s mint rendesen, a köztemetőben hantolják el. A hatóság azalatt egész csöndben eltemettett kettőt az elhaltak közül a járvány-temetőbe s a harmadik is be volt már szentelve, midőn kitört a zavargás. Óriási sokaság közeledett a halottas házhoz, vette a halottat s kivitte a köztemetőbe. Az ősz pap nem állhatott ellen a nép követelésének s kénytelen volt vele menni és a temetőben megvárni, a mig megástak egy sirt s a halottat elhantolták. Ekkor ért oda a csendőrség a városi kapitány vezetése alatt s követelte, hogy a halott szállíttassék át a kolera-temetőbe. A tömeg nem engedelmesskedett, sőt agyonütéssel fenyegette a kapitányt s megtámadta a csendőrséget. A csendőrség ennek folytán szoronyt szegezve nyomult a sokaság ellen, a mely azonban meg sem mozdult. Asszonyok, férfiak, gyerekek neki rohantak a csendőrségnek, az egyiknek elvették a fegyverét s darabokra törték, egy másikat súlyosan megsebesítettek a lábán, a saját fegyverével. Erre a csendőrök kétszer sortűzet adtak. Egyszer a levegőbe lőttek s midőn erre a tömeg nem tágitott, belé lőtt. Egy paraszt — más

verzió szerint — négy ember holtan rogyott össze s husz megsebesült. A tömeg most futásnak eredt, miközben a csendőrség körülbelül hatvan embert — köztük vagy husz asszonyt — letartóztatott. Az izgalom nagy, a nép nem ált munkába azóta, hanem csoportosan áll a városháza előtt, tárgyalva a lefolyt gyászos eseményeket.

Pályázatok.

Jászberény városánál 150 frt készpénz fizetés és természetbeni lakással javadalmazott erdőőri állás van üresedésben.

A pályázók szabályszerűen felszerelt s az erdő-törvény 37 §-ában megállapított képzettséget igazoló okmánnyal is ellátott kérvényeiket f. évi november 30-ig Konczek István, Jászberény város polgármesteréhez nyújtják be.

Szerkesztői üzenetek.

Vr. Farkas urnak. Varbón. Levelét nagy élvezettel olvastuk. Az országos egyesületre vonatkozó nézeteit teljesen osztjuk s már legközelebbi lapunkban bővebben fogjuk a dolgot tárgyalni. — Igaz, sok nehézségbe fog az alakulás ütközni, de kitartás és buzgalomnak semmi sem lehetetlen. Az országos mozgalomból kifolyólag felterjesztendő kérvény szövegét már legközelebbi számunkban közölni fogjuk: a felterjesztés az adatok összegyűjtésével járó nehézségek miatt késik, de már legközelebb ezek is együtt lévén, mi sem fog útjában állani a kivitelnek. — Szívélyes üdvözet! — F. J. urnak Ruzsckicza. Fentebbi üzenetünk részben Önnek is szól. Elismerését fáradozásunk iránt örömmel tapasztaljuk. Igyekeznünk fogunk azt teljes mértékben kiérdemelni. — St. Ig. urnak Körösmezőn. Levele, — bár abban érdemünket talán túlbecsüli, — megörvendeztetett, mert minden sorából az ifjú lelkesedés lángja sugárzik ki. Vajha ezen lelkesedés az összes szaktársaknál megjelene, akkor hisszük, hogy tűzön-vízen keresztül hatolva, elérnők az elénk kitűzött célt s az erdészeti altszti személyzet szebb jövője szilárd alapokra lenne fektetve. A beküldött dolgozatot átolvastuk. A mértéket ugyan nem íti meg teljesen, de azt hisszük, hogy némi simítással s átdolgozással, — ha ez ellen kifogása nincs, — adhatni fogjuk. Mindamellett nem vonhatjuk meg elismerésünket lelkes buzgalmától. Csak előre a munkában! A gyakorlat teszi a mestert. — Sz. L. urnak Titel. A lap — mint feljebb jeleztük — technikai akadályok miatt késétt meg, mi reánk nézve is bosszantó. — K. N. urnak G. Hidvég. Kívánságához képest a H. ur nevére jegyzett 50 krt. javára irtuk. Ezek szerint H. ur eddig nem fizetett saját nevére. Kérjük őt erről értesíteni.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeden Cs. és kir. bizt. hivataloson.
szab. chronometer és művészi, fából készült
a remontoir inga-években
stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jóállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. javítások pontosan eszközölteinek.

Stegmann János
jól berendezett nyomdája
Szászsebesen
gyorsan és jutányosan készít
mindennemű
szakmába vágó munkákat a
legegyszerűbbtől
a legdiszesebb kiállításig.

Megrendeléseknél
árak kívánatra közöltetnek.

MEGJELENT

a
BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók
legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú cégtől, mely bérmentve
lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságú földmivelesügyi m. k. Ministeriumnak 1894 évi augusztus
hó 11-én kelt magas intézkedésével,

cégünk ujjal megbizattot

a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő
egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készítettnek.

Vidéki megrendelések

kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly cégektől, melyek olcsóbb ajánlattal
akarják régi vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József Főherceg udvari szállítói
A földmivelés m. kir. Ministerium szállítói.

Budapest

IV. Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 1-ső és 15-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetéseknek mér-sékelt díjak egyezség szerint.

Az Erdészeti altisztek helyzetének javítását célzó kérvény tervezete.

Nagyméltóságú Minister Ur!
Kegyelmes Urunk!

Az 1893 évi IV-ik törvényczikk, mely az állami tisztviselők és altisztek fizetésének emeléséről intézkedett, a többiek között az állami erdészeti altiszteket is figyelmen kívül hagyta, bizonyára nem azért, mintha ezek az azon törvényben nyújtott jótéteményre nem szorulnának, vagy pedig arra érdemetlenek lennének, hanem valószínűleg az ország pénzügyi helyzete nem engedte a túl nagy áldozat egyszerre való meghozását.

Teljesen meg vagyunk arról győződve, hogy

idő adtán s akkor, midőn ezt a viszonyok meg fogják engedni, rólunk is gondoskodva leend s nem leszünk mi egyedül mostoha gyermekei szeretett hazánknak s kivált teljes bizalmat helyezünk Nagyméltóságodnak irántunk való jó indulatába s atyai gondoskodásába, mely bizonyára nem hagyná soká tespedni hű szolgálát eddigi inségükben, mégis hódolatteljes alázattal bátorkodunk Nagyméltóságod elé terjeszteni jelen kérvényünket, mely hivatva van híven visszatükrözni sanyarú helyzetünket s a nyomort, melyben tekintélyes testületünk legnagyobb része sínlik.

Leghívebb szolgálainak ezrei s családjaik révén tízezernyi gyermeke a hazának emeli esdő szózatát Nagyméltóságodhoz, kérve annak kegyelmes meghallgatását.

Az „Erdőör“ tárczája.

A végzetes medve.

— János fiam, hozd csak be a puskámat a kamrából, régen a sutban hever már, ideje, hogy ismét használatba vegyem. Már szinte azt hittem, hogy többé nem lesz alkalmam kézhez venni, de még is csak jó az Isten, megemlékezett a szegény öreg Mihályról. . . .

— Minek az a puska, apjukom? Öreg legény vagy te már s régen mondtad, hogy többé alig veszed kezvedbe.

— Igaz, mondtam, hogy a régi jó idők után eltehetem, mert olyan vad, mely a híres medveölő Mihályhoz méltó lett volna, nem mutatkozott s holmi gyáva nyúl vagy egyéb ilyen haszontalanság után futkosni már nem való ilyen öreg embernek. Most azonban híret hozták, hogy egy hatalmas medve pár nap óta ugyancsak dézmálja a kukoricza földeket, sőt hogy

ma délelőtt egy ökröt is levágott. Ezt holnap, ha a föld alatt lenne is, felkutatom. Ez a nekem való mulattság.

— Az Isten szerelméért! hová gondolsz Mihály? Azt hiszed, még most is az vagy, a mi fiatalabb korodban voltál? Szemed gyöngül, kezved reszket, lábaid csak nagy nehezen hordoznak s te még ilyenre mersz gondolni!

— Lárifári! Szemem ha kissé gyöngyebb is, tovább lát a puskacső végénél; karom ha lankad is már, a kellő pillanatban elég erős lesz, futni pedig nincs szándékomban s így jó lábakra sincs szükségem.

— De az Istenért, gondold meg még azt is, hogy ez a harminczadik, a végzetes!

— Asszony beszéd: bolond beszéd; hosszú haj, rövid ész! Miért lenne épen a harminczadik végzetes? A hogy elbántam a huszonkilenczel, úgy bánok el ezzel is, csak akadjak rá.

— De hiszen jól tudod, hogy vidékünkön a harmincz adik medve örök időktől végzetes volt vadászára.

Nagyméltóságú Minister Ur! Kegyelmes Urunk! Az erdészeti altiszti állások szervezésekor — eltekintve a három fokozatba osztott erdőszolgáktól — tíz fokozat állapított meg, melyeken egy emberöltőn át kell a szegény altisztnak terhes szolgálat mellett, folytonos életveszélyben emelkednie, míg száz közül talán egynek sikerül vén korában elérnie a legmagasabb fokot, mely ha nem is jólétet, de legalább megélhetést biztosít részére.

Hogy mily nehéz az előhaladás pályánkon, híven feltárja azt az alázattal ide melékelt névjegyzék, mely nem teljes ugyan, de mégis elégséges arra, hogy feltüntesse, mennyien vannak olyanok, kik 10 sőt 20 és több évi szolgálat után sem voltak képesek a IV-ik osztályú erdői rangfokozaton felül emelkedni.

Ugyanezen kimutatás feltünteteti az erdészeti altiszti személyzet legnagyobb részének felette nehéz megélhetési viszonyait. — Hányan vannak, kiknek beszerzési piacza 50—60 sőt több kilométernyire van székhelyüktől? Már most ha még hozzá vesszük a nágyobb részt erdők és hegységek között vezető utak járhatlanságából kifolyó szállítási nehézségeket, hozzávetőleg el lehet képzelni, mennyivel drágábban kénytelenek az ily szerencsétlenek mindennapi keserves kenyerüket megfizetni azoknál kik a piacz közelében laknak, annyival inkább, mert saját igavonó

állatokkal, fogatokkal nem rendelkezvén, ezeket mind drága pénzen kénytelenek felfogaeni.

Vannak védkerületek, melyek az év két harmadában meg sem közelíthetők az ott uralkodó hó miatt s így az oda betemetett altiszt 7—8 havi élelmét kénytelen egyszerre beszerezni, hogy magát az éhhalálnak ki ne tegye, de honnan vegyen erre való pénzt, midőn csekély fizetését havonként kapja? Tán fizetési előlegből? Alig képzelhető, hogy a két, legjobb esetben pedig három havi fizetés összegének megfelelő előleg elegendő lenne arra, hogy abból egy gyakran nagy számú család oly hosszú időre való élélmé kikerüljön, olyan pedig, ki szolgálatba lépésekor már nemi tőkével rendelkeznek, alig akad itt-ott egy elvétve, megtakarítani pedig nincs miből, mert javadalmazása oly csekély, hogy abból megélnie is csak a legnagyobb megszorítások és nélkülözések mellett lehet.

Mint a hivatkozott kimutatásból kítűnik, sok az oly erdészeti altiszt, kinek természetbeni lakása nincs. Abból a lakpénzből, melyet fizetése után nyer, nem hogy tűrhető, de épen semmilyen lakás sem bérelhető, már pedig az altisztnak nemcsak szükségből lakható, de lehetőleg tiszteséges lakással kell birnia már csak azért is, hogy nem egyszer hivatali előljároja, gyakran magas állású s legtöbbször házias kényelemhez szokott egyének is hivatalos uta-

Nem vagy mai gyerek s magad is emlékezhetsz nem egy példára. Elsoroljam őket, a kik az ilyen medvével póruul jártak?

— Nem vagyok rá kíváncsi s különben is azt már rég tudom, a mit itt nekem elpovedálnál. Ne is présmitálj sokat, tudod, hogy ellenvetést nem tűrök. Hajnalban megyek, aztán punktum!

Ezzel elővette a behozott s hosszúságánál fogva dióverőhöz hasonlító puskát s elkezdete azt a reá tapadt rozsdától, portól, pókhálótól megszabadítani, — Hitvány egy jószág volt biz az; a tusája három-négy helyen is hol vas pánttal, hol dróttal össze eszkábálva, a csőve pedig az agy nyakához — uram bocsá — valami kőcz madzagfélével oda erősítve. Rá tekintve, bizony nehéz volt elhinni, hogy már huszonkilencz medvét küldött a más világra.

Erzsók asszony aggodalmai is könnyen megérthetők, ha figyelembe vesszük azon babonát, sőt a népbe mélyen begyökredzett hitet, hogy a harminczadik medve vadászára végzetessé válik. Ilyen babonák mindenütt

nagyon tartják magukat a nép között ott, hol e valóban királyi vad meg van honosulva. Csak egyben térnek el e tekintetben az egyes vidékek, nevezetesen abban, hogy nem mindenütt a harminczadik a végzetes, mert van vidék, hol már a huszadikat, sőt tizediket is annak tartják. Természetes, hogy e szám közti eltérés az illető vidék ily fajta vad bőségétől függ. Oroszország egyes vidékein például, hol sok a medve, a negyvenediket tartják veszedelmesnek. Mi, kik a mostani felvilágosodott korban élünk, természetesen nem sokat adunk a babonára s későbbek vagyunk az esetleges szomorú kimenetelt a véletlennek, vagy a vadász ügyetlenségének terhére róni, pedig . . . . .

No de ne vágjunk elé a történetnek, melyet elmondandók vagyunk . . . . .

Gyönyörű őszi napra virradt a táj. — A völgy hosszán még úszott a köd, de már látszott rajta, hogy csak az első napsugarakat várja, hogy ezeken felkapaszkodhassék a magasba. — A fák megsárgult lombjain miliárdjai a harmatesöppeknek ragyogtak a hajnal pir-

zásaikban jobb hiányában erre vannak utalva, sőt az újabb időkben mind nagyobb tért hódító turistaság hívei is utazásaikban gyakran kénytelenek az erdőöri személyzet hajlékait igénybe venni. Ez okozza aztán, hogy a szegény altiszt nyert lakbérére három négyszeresét is kénytelenítettven lakására fordítani, a hiányt oly szűkre szabott s tisztán a megélhetésre adott fizetéséből kénytelen pótolni.

Itt nem mulaszthatjuk el még azon altisztekről is megemlékezni, kiket a sors irodai s egyéb központi szolgálatra jelölt ki. Ezek sorsa csakugyan még a többiekénél is kevésbé irigylésre méltó. A központok rendszerint az illető vidék nagyobb városaiban lévén, a lakásviszonyok általán véve még nyomorúságosabbak, mint a kisebb helyeken. Az államkincstár természetbeni lakásokkal itt alig rendelkezik, a lakbért pedig a háztulajdonosok a lehető legmagasabba fokozzák. Az altiszt minden szükségletével tisztán a piacra van utalva; oly lakás, mely mellett kis zöldséges kertje, baromfi tenyésztésre külön udvara, marha, sertés tartásához istállója lenne, nem kapható s ha igen, ezért oly árak követeltetnek, melyek képesek lennének nem hogy lakpénzét, de egész fizetését is fölemésztetni.

Mig a külső szolgálatban levő bajtársa s annak családja szegényesebb ruházattal is beérheti. neki már csak hivatalának reputációja

érdekében is városiasan s így természetesen sokkal drágábban kell ruházkodnia.

A legeltetés jótéteményében egyáltalán nem részesül.

Tüzi fájának felapritását, mosást, meszeltetést falusiakhoz képest két-háromszoros munkabér mellett kell végeztetnie.

Napi 8—10 órai munkát kell zárt szobában végeznie; a számok tömkelegén látását rontania.

Mellékés jövedelemre egyáltalán nem számíthat, mert az irodában magán munkákkal foglalkoznia nem szabad, a hivatalos órákon túli idő pedig alig elégséges arra, hogy a sok ülésben, gyakran nehéz fejtörésben elkinzott testét a szükségés nyugalomban részesítse.

Megengedi a szabályrendelet, hogy az erdészeti altiszt bizonyos számú házi állatot tarhasson s díjtalanul legeltethessen s ez csakugyan nem megvetendő mellékjövedelmét képezné s az erdőör jó helyzetben van; de vajjon aztán van-e mit legeltetnie? Hiszen lovak, tehenek, sertések beszerzéséhez pénz kell! Honnan vegye ezt a szegény erdőör? Hogy legeltetési jogát kihasználhassa, ha már saját legeltetni valója nincs, vállalhatna fizetés vagy egyéb ellenszolgálmányok fejében a környékbeliektől marhát, ezt azonban azon az alapon, hogy visszaélésekre adhatna alkalmat, a gyakorlatban meg nem engedik a felettes hatóságok. Innen van aztán ama

kadásánál. — Néma csend honolt a természetben; a határ még pusztá, embert nem látni benne; de mégis látni egyet; az öreg medveölő Mihályt.

Nem hiába kapta ő e melléknevet; leghíresebb medvevadász volt ő a környéken fiatalabb korában. Kirtartása e nemes vad nyomozásában, felkutatásában a csodával határos, bátorsága vele szemben bámulatós. Mint már elbeszélésünk elejéből kivehettük, huszonkilenc maczkónak huzta le eddig az irháját s mind ezt ütött-kopott, rozszant fegyvere segítségével.

Most indult el a harminczadikért, nem törődve aggódó neje rimánkodásával, nem a nép között élő babonával.

Hosszu lábaival nagyokat lépdél az erdő felé, nem nézve se jobbra, se balra, nem törődve a tarlókon itt-ott ugrándozó nyulacskákkal. Uraknak való vadak azok csak, nem ő neki, a medveölőnek.

Itt az erdő széle, itt a nehezebb munka kezdete. Az erdő mellett hosszú vonalban húzódnak el a kukoriczások, attól csak keskeny düllő út által elválasztva.

Ide érve egyszerre meglassítja lépteit; eddig magasra tartott feje előre csuklik; szeme mint a hiuzé jár ide-oda, nincs az a fűszál, nincs az a göröngy, mely figyelmét elkerülné. Oly óvatosan, oly vigyázva halad előre, mint a macska mikor prédája felé húzódik. — Most hirtelen megáll, lehajol majd a földig s így indul újra tovább, de már most az erdő felé; meg van, a mit keresett, megkapta a medve nyomát. Még egészen friss, alig volt ideje meghülni. És még milyen nyom! Már a nagysága, mély bevágása a talajba mutatja, hogy hátrahagyója királyi vad. Egyenest az erdő mélyébe vezet, nem kerülve cserjét, bokrot, bozótot. A lehullott lomb között tapasztalatlan szem mit sem látna, de nem úgy az öreg Mihály; neki a vad természet nyitott könyv, úgy olvas belőle, akár csak a tiszteletes a bibliából.

Nem nézte a vad az utat, nem nézi azt üldözője sem. Mint a kigyó siklik át a legnagyobb sűrűségeken, egy ág, egy levél meg nem zördül átvonultában, oly ügyesen tud minden akadályt elkerülni. Mint ha kísértet lenne, a haraszt nem zördül meg lába alatt. Őt nem

anomália, hogy míg a módosabb erdőőr ezt a jogát is teljes mértékben élvezheti, a szegény sorsu ettől is megfosztatik, beigazolván a szentírás ama szavait: „A kinek vagyon annak adatik, a kinek pedig nincsen, még azon kevés is, a mi je vagyon, tőle elvétetik!”

Az illetmény föld lenne az, mely az erdőőr megélhetését legjobban elősegíhetné, mert itt megadatnék neki a lehetőség, hogy legszükségesebb élelmi cikkét, a kenyeret maga termelhesse. Szerencsések azok, kiknek a sors oly védkerületet juttatott, hol e javadalmukat kikapathatják s annak jóteteményeit élvezhetik, de hányan vannak ezek? Köztudomású, hogy a védkerületek legnagyobb része rengeteg erdőben, fellegeket érő hegységekben, tehát oly helyeken van, hol termő földet találni alig lehet. De még hagyján, ha illetményföldjét—bár lakásától távol—természetben kapja meg, mert ez esetben haszonbér fejében rendszint két-három, sőt többszörösét is kapja ama váltság díjnak, melyben a sors által kevésbé kegyelt bajtársa részesül.

Az ember földi hivatása a családalapítás és hasznos honpolgárok nevelése az utókor számára. A nevelés alapja igaz a jó házi nevelés, melyben a szülőnek gyermekét részesítenie kell, de az alap magában véve semmi, ha rajta egyéb nem épül. A házi nevelést követnie kell az is-

kolai nevelésnek, ez lévén hivatva a gyermeknek megadni a műveltségnek azt a fokát, melyet minden honpolgártól joggal megkövetelhetünk, ha azt akarjuk, hogy szeretett hazánk más művelt nemzetek mögött ne maradjon. Melyik része a lakosságnak van e tekintetben is mostohább viszonyok között, mint az erdőőr, ki a városoktól, községektől távol eső védkerületéhez van kötve családjával együtt? Az iskola messze távolságban, a fizetés csekély arra, hogy abból családjával élvén, még drága pénzen, idegen helyen iskoláztathassa gyermekeit. Ezek aztán pusztán a mindig gyengébb anyai kézre vannak utalva, mert az apa az esetben is, ha műveltségi fokánál fogva arra képes lenne, gyermekeit nem oktathatja, nappalát, sőt nagyrészt éjszakáit is súlyos szolgáltatának kelletvén szentelnie. Nem egy erdőőrnek e szomorú viszonyok folytán kesergő s fájó atyai szívvel kell néznie szellemi elzülését, silányságát azon szemefényének, mely viszontagságos életét felvidítani, azt tűrhetővé tenni volt hivatva s más viszonyok közt tán öreg napjaiban gyámolítója leendett, így pedig csak nyűg és bú okozó a szülők nyakán azoknak telyjes életén keresztül.

„Minden országnak támasza, talpköve a tiszta erkölcs!” Ezt az erkölcsöt a szülőnek kell ugyan beoltania a zsenge gyermekszívbe,

halhatja, nem láthatja senki és semmi, ő mindent hall, mindent lát.

Eddig sík volt a tér, melyen haladt, most lassan emelkedni kezd a talaj s kis idő multán már a hegy tővénel van.

(Végo következik.)

Adomák.

Az óvatos cigány. Nadrágot vett vásárban a paraszt s azt vállára vetve igyezett a nagy sokaságban előre. Egy cigány nyomon követte s tü és ezérna segélyével a paraszt nadrágját a saját kabátjához fűzte s ezzel elkészülvén, azt egy ügyes lóditással a saját vállára vetette.

— Hol a nadrágom? — riadt fel a paraszt.

— Látod, te bibasz! mért nem varrtad úgy a kabátodhoz, mint én, akkor nem lopták volna el.

— Az ám — mondja füle tövét vakarva a paraszt, — máskor én is úgy teszek.

Az iskolából. Tanító: Miska fiam, ha édes atyád a vásárban elad egy borjut 20 frtéért s vesz egy ekét 17 frtéért, mennyi pénzt hoz még haza.

Miska: Semmit sem.

Tanító: Hogy-hogy, fiam? Hiszen ha 20-ból elveszünk 17-et, maradt még 3 frt.

Miska: Igen, de azt édes apám megissza.

Az ördög sógora. János gazdának gyöngye oldala volt, hogy esténként vacsora után el-ellátogatott a koresmába s itt a szomszédokkal és komákkal jó boroccsa mellett meghánytákvetették a világ sorját. Természetes, hogy rendszeren nagyon bele melegedtek a politikába s csak az éjfél órák vetették őket haza, nem nagy öröme a asszonyoknak.

János gazda tüzről pattant felesége, mikor a sok prédikáció nem használt, végre erősebb eszközökhöz nyult. Feltette magában, hogy a hámból kirugó, gazdája rájleszt, ezért legközelebbi kimaradásánál az ördög alakját vette magára s egy fa mögé bujva várta élete párját. Jött is az úgy éjfél felé, úgy rakva a lépéseket, mintha a föld ki akarna alóla ugrani. — Egyszerre csak meghökken, mikor egy rémalakot lát maga felé közelíteni. — Ki az? — kérdi remegve.

— Az ördög! — felel síri hangon az alak.

— Ah, — mondja János gazda megkönnyebbülten, — az már más, gyere közelebb, kedves pájtás, hadd öleljelek meg, hiszen a te nővéred az én feleségem! —

Hogy az új rokonságba jutott ördög hogy fogadta a gazdát odahaza, arról hallgat a kronika.

Olcsó esizma. A nyári vásárban egy esizmadia sátrából egy pár esizmát esent el a cigány s futásnak indult. A esizmadia, ki a nagy melegben papucsot húzott lábaira, utánna iramondott, kiabálva: „Fogjátok meg! fogjátok meg!”

„Hagyjatok!” kiabált a cigány, „Fogadtunk, hogy melyikük tud jobban szaladni, én-e esizmában vagy ő papucsban.

A nép erre szabadon hagyta a cigányt, kiabálva: „a esizmás nyert!” s így a cigány szerencsésen el is vitte prédáját.

de azt tovább feleszteni, erősíteni, kiirthatlanul nagygyá nevelni az iskola feladata, mely pedig az erdőör gyermekének a megkivántató mérvben csak ritkán adatik.

(Folytatás következik.)

Levelezés.

Vajdahunyad 1894 November 12.

Tekintetes szerkesztő ur!

Folyó év november hó 7-én napvilágot látott »Erdőör« című becses lapjának első számában megjelent »Segélyalapot erdészeti altiszti személyzet gyermekeinek nevelésére« című cikkhez engedjen szerény nézetemmel hozzájárulnom.

Az említett cikkben felhozott inkokok alapján létesítendő segélyalap folytonos gyarapítására azon szerény-indítványt teszem, melyhez úgy hiszem hogy valamennyi tisztelt kartársam is szívesen hozzá járuland, hogy az egész országban kincstári szolgálatban levő összes erdőörök, erdőlegények, erdőszolgák, valamint a napidíjas erdőszolgák által is érdembe hozott és az illetékes bíróságok által megítélt és már befoyt hajtódíjából 10—20 % az alap gyarapítására levonassék.

Ezen terv annál könnyebben volna keresztül vihető, miután a befolyt hajtódíjakat az érdekelt felek amugy is magasabb intézkedés folytán évnegyedenként, és csakis előljáró hatóságuk utján vehetik fel, hol is az indítványozott levonások hivatalos uton eszközölhetők és rendelkezési helyükre szállíthatók.

Továbbá az alap életbe léptetése alkalmával minden már fentebb megnevezett kincstári végleges vagy ideiglenes közeg évi béréből egyszer s mindenkorra 1 % szintén levonásba volna hozható, ugy előléptetések és kinevezések alkalmával is a bértöbblet illetve új bér után.

Remélve, hogy tekintettel a cél magasztos és üdvös voltára, tisztelt kartársaim szívesen magukévá teszik indítványomat, nem véltem haszontolan munkát végezni, midőn az ügühöz hozzá szólottam.

Kérem ezzen soraimnak, ha azokat alkalmasnak találja, becses lapjában helyet szorítani*.

Honfuii üdvözzettel.

H. R.

A nagyvilágból.

III. Sándor elhunyt orosz császár hullája immár megérkezett az orosz székvárosba Pétervárra. Kimondhatatlan azon óriási részvét, mely egész útjában követte. Pétervárott a nép százezrei állottak sorfalat az utczákon, melyeken a halottas menet bevonult s imádkozott az elhunyt lelki üdvéért. Közbe az ágyuk bömbölése s a tisztelgő katonaság lövései hallatszottak. A művelt világ valamennyi uralkodója, úgy az egyes köztársaságok is képviselve lesznek a temetésen. Felséges királyunkat

* Szíves sorait örömmel közöljük. Véleményt javaslatát felett még nem nyilvánítunk, mert bizton hisszük, hogy az ügühöz többen is hozzá fognak szállani, mikor az ügyet bővebben tárgyalni fogjuk.

Károly Lajos kir. herceg fogja képviselni. Az új császár elrendelte, hogy jövőre utazásai alkalmával a vasutak vonalait ne őrizze katonaság. A finn nép között nagy örömet szült a trónralépő császár leirata, melyben biztosítja őket, hogy eddigi jogukat megerősíti és vallásuk szabad gyakorlatában háborítatni nem fognak.

A japán-kínai háború befejezéséhez közel. A japániak elfoglalták Port-Arturt, a kínaiak legnagyobb erősségét, melynek védői lerakták a fegyvert. A kínaiak belátva, hogy a Peking fővárosuk bevételére igyekvő ellenséget többé feltartóztatni nem bírják, felkérték az összes európai hatalmakat és az amerikai egyesült államok kormányát, hogy a béke megkötésénél járjanak közbe. A békét készek bármi áron is megkötni.

Egy másik háború is kitöröben van. Madagaszkár szigete, mely francia fennhatóság alatt áll, megtagadta az engedelmséget, minek következménye, hogy most a francziák 15000 emberrel fognak bevonulni a rakoncátlankodó madagaszkáriak megfékezésére.

A képviselőházban most tárgyalják a 1895 évi költségvetést, mely ismét némi többlettel zárul. A ház egy része rózsásnak látja a pénzügyi helyzetet, míg a másik résznek aggodalmi vannak s ezért nem is hajlandó a költségvetést elfogadni. A vita ennél fogva hosszú és heves lesz, a költségvetés elfogadása azonban, tekintve a kormány nagy többségét, mely őt támogatja, bizonyos.

A kolera még mindig tartja magát. Legjobban dühöng Galiciában, hol a legutóbbi 24 óra alatt 52 megbetegedés mellett 34 halálozási eset fordult elő. Bukovinában szintén szedi áldozatait. Hazánkban Máramaros megyében lépett fel szórványosan kivált a nagyszámú erdei munkások és talpasok között. Ezek egy része ott hagyva a munkát, haza ment Hódmezővásárhelyre és a járványt oda is elhurezolta. Mint értesülünk, ott legutóbb 16 huszár betegedett meg az ázsiai kolera tünete között; ezek közül 3 az ottani kolera kórházba, 13 pedig a szegedi katonai kórházba vitetett gyógykezelés végett.

Külömfélék.

— Kérjük azon tisztelt olvasóinkat, kik az előfizetési díjakat még nem küldték be, hogy azokat mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy így a különféle beszerzésekkel járó kiadásokat fedezhessük.

— Mai számunkban kezdjük azon kérvény szövegének tervezetét, mely hivatalosan lenne az erdészeti altiszti személyzet sanyarú helyzetén segíteni. A kérvény kimerítő és hosszas volta miatt csak több folytatásban közölhető s ennek terjedelme miatt kellett tárczánkat is megszakítani.

— Életmentő erdőör. Folyó hó 4-én éjjel Kudsiron kigyulladt egy ház, melyben egy 4 és egy 2

éves gyermek volt. A szülők vendégségbe mentek a harmadik szomszédba s a gyermekeket magukra hagyták a házban, hol a kandallóban tűz égett s valószínű, hogy a vesszély is innen keletkezett. Mire a falubeliek a tüzet észrevették, már az egész faépület lángokban állott. A benrekedt szegény gyermekek sikoltozása borzalmas volt, mikor a lángok nyaldosni kezdtek. Az anya jajveszékelve tépte haját s a nagy tömegben nem akadt ember, ki a szerencsétlenek megmentését megkísérelte volna; még a gyermekek atyja is tétlenül, mintegy elkábulva nézte a bajt. Ekkor érkezett oda Bágya Miklós m. kir. erdőőr s bár gyermek több apja, nem törődve saját életével, bátran berohant a tüzfészekbe s a két kis gyermeket szerencsésen ki is hozta, bár jobb karján 5 égési sebet kapott s felső ajkát is megperzselték a lángok, azon kívül uj nadrágja és csizmája ment tönkre. Sajnos, hogy nemes önfeláldozását nem koronázta a kívánt siker, mert a két szerencsétlen gyermek borzasztó égési sebeibe másnap bele halt. Kíváncsiak vagyunk, hogy a közigazgatási hatóságok kieszközlendik-e felsőbb helyen a bátor erdőőr megérdemelt kitüntetését.

— Vadászati hírek. A „Vadász Lap“ legutolsó számából vesszük át a következő érdekes híreket:

Medvevadászatok: Uj Sinkán, Fogaras megyében a mult hó folyamán Serbán Miklós országgyűlési képviselő egy öreg medvét, János K. csász. és kir. százados pedig egy kifejlett bocsót ejtett. — A rozsnyai vadász társaság a mult vasárnapon érdekes hajtóvadászatot rendezett a város feletti erdőségeken. A hajtásba őzbak, medve és vaddisznó került. Az örvös medve K. M.-ra jött ki, kinek golyója találta is; erre a maczkó visszarahant a hajtók közé, hol ismét több lövés találta, míg végre R. Gy. erdővéd három lövéssel végleg leterítette. A bőre úgy át lett lyukgatva, mint a rosta. Az őzbak is terítékre került, míg a vaddisznó erősen megsebezve elmenekült.

Ugyancsak a „Vadász Lap“ egy német szaklapból a következő furcsa históriát veszi át: Weisbach szileziai községben a templom javítás alatt állván, ezt egyelőre egy juh akollal helyettesítették. A napokban a reggeli mise vége felé egy róka sompolygott be s egész csendesen meghúzódott a gyóntató székben. A szegény róka azonban, ki bizonyára számtalan bűnét akarta meggyónni, pórul járt, mert az ájtatoskodók által értesített vadászok a rögtönzött templomból való kijövelekor más világra küldötték.

Egy király veszedelme. Carlos, portugál király egy tengeri fürdőben a hajóból kiszállás alkalmával a kijáró pallón elcsúszott és a tengerbe esett. Szerencsére nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem a part felé úszott, mi közben egy csónak és egy hajó közé kerülvén csak úgy tudott menekülni, hogy a víz alá bukva úszott el a hajó alatt. Felbukva a víz alól csakhamar partot ért, nagy öröme az izgalmas jele-

netet néző sokosságnak, mely ujongva vitte egy fürdő házba, hol átázott ruháit kicserélte.

Szép vadászat. Gróf Festetich Andor földmivelésügyi minister úr ő nagyméltósága vas megyei szelestei uradalmában két napon át tartott vadászatán hét vadász 1285 nyulat, 1 rókát, 10 fáczánkakast, 23 foglyot, 1 erdei szalonkát és 1 őzbakot lőtt s így összesen 1321 darab vadat hozott terítékre.

Bátor borbély. Milánóban egy vállalkozó szellemű borbély pár nap előtt arra fogadott 10000 lirába egy állatsereglet tulajdonosával, hogy őt az oroszlanok ketreczében megberetválja. A bátorszivű borbély fogadását fényesen megnyerte, a mennyiben a beretválást a ketreczben lévő négy oroszlan rémes ordítása közben 4 percz alatt elvégezte. Példája úgy látszik ragadós volt; mert ujabban két vivómester ugyancsak Milánóban egy ezirkuszban 36 másodpercig viaskodott törrel az oroszlan ketreczben, míg az állatszoliditó felemelt korbáccsal tartotta féken égy sarokban a vadállatokat.

Beszélő óra. Egy genfi óras olyan órát talált fel, mely minden negyed órában szép hangosan elmondja, hogy hány az óra. Az óraművön kaucsuk korong van alkalmazva, mely negyveunyolcz dudorodással van ellátva és ezek mindegyike egy negyed órának felel meg. Mihelyt ez a korong az óratokból kiszökellő pöczök által mozgásba hozatik a megfelelő pillanatban egy rajta nyugvó emeltyű benyul az illető mélyedésbe s a fonográfot működésbe hozza, mire aztán az óra emberi hangon jelenti: Tizenkét óra van, vagy: fél négyre van, stb.

— **Róka pusztításának módja.** Egy német szaklap a róka pusztításának a következő módját ajánlja olyan helyen, hol azt odujából tacsóval kiugratni, vagy kiásni bármi okból nem lehet: meggyőződven, hogy a koma bent csücsül, egy hosszú hajlékony vesszőt veszünk s annak végére egy körülbelül 10 gramm löport tartalmazó papirzacskót erősítünk. A löpor közé a zacskóba egy petroleum és kátrányba itatott spárgából gyújtó sinórt vezetünk s miután az egészet a vessző segítségével a lyukba jó mélyen benyújtottuk, a gyújtó zsinór segítségével a löport felrobbantjuk. Ekkorra azonban már figyelemmel kell lennünk a róka kijárásaira, mert az, tapasztalt vadászok állítása szerint a löpor füstje elől nyomban a legnagyobb iramodással menekül s egy jól irányzott lövéssel leteríthető. — Ha e módszer csakugyan sikeres, nem csak hogy élvezetet nyújt, de a gonosz ragadozó pusztításával s bőre árával még jó hasznot is hajt. (V. L.)

Vadászat medvére. A nagyváradi katolikus püspökség vaskohi uradalmában érdekes vadászatot rendezett Schlauch Nándor jószágigazgató, a mely meglepő eredménnyel végződött, a mennyiben már első napon négy gyönyörű medve került a puskácsó elé és pedig: A legnagyobbat egyetlen lövéssel Beóthy Algeiron lőtte, a második medvét Jankovich Miklós, a harmadikat Damascen Arzen, ki egy vadkant is leterített a rákövetkező hajtásban és a negyediket Hoffmann János uradalmi gyakornok. Esett ebben a hajtásban ezenkívül még két őz és egy róka.

— **Makk elültető.** Moldrik Adolf Szentendrei lakos egy oly makk elültető eszközt szerkesztett, mellyel állítása szerint 28 óra alatt ültethet be egy munkás egy katasztrális hold területet úgy, hogy a makkot a vaddisznók és egerek még nem találhatják, az meg nem fullad és meg nem penészedik. — A makk csiravégével függélyesen kerülvént a lajba, már néhány nap mulva csirázni kezd s már őszkor gyökeret verén a talajba, tavaszkor a levélképződés megkezdődhetik. — A makk-ültető fetalálónál darabonként 6 frtjával megrendelhető s minden darabhoz használati utasítás lesz mellékelve.

Rettenetes versenyfutás. Borzasztó szerencsétlenség történt a fume-szentpéteri vonalon. Glatink Ferenc vasuti őr a pályatestet vizsgálta és e közben a Szent-Péter és Küllenberg közti alagutba ért. Az alagut közepe táján járt, a mikor a pálya kanyarulatán egy tehervonat robogott be az alagutba. A vasuti őr rémülten menekült kifelé, de nem érhetett el az alagut bejáratához mert a vonat hátról elkapta és testét a kerekek összemorzolták. A fölismerhetetlenné vált hústömeget csak később találták meg és Szent-Péteren temették el. A szerencsétlenül járt őr két kis leányt hagyott hátra,

törzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, életkor s illetőségről tanuskodó anyakönyvi kivonattal, a hiyatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes birását igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a nevezett erdőigazgatóságához f. évi november hó 30-ig nyútsák be.

* A brassói bánya- és kohó részvény egylet erdőhivatali kerületében három, egyenkint 420 frt készpénz fizetés, lakás, fűtés és egyéb javadalmazással egybekötött erdőőri állomásra nyitvatott pályázat.

Pályázóktól az erdőőri szakvizsgának kiállításán kívül a magyar és német nyelvnek szóban és írásban, a román nyelvnek szóban való birása követeltetik.

A kellően felszerelt és sajátkezűleg irt kérvények a brassói bánya- és kohó részvény-egylet erdőhivatalához Ruszkiczára (Krassó-Szörény megye) küldendők f. évi december hó 15-ig.

* Szolnok-Doboka vármegyében rendszeresített kerületi erdőőri állás, mellyel 250 frt évi fizetés, 40 frt lakpénz és 60 frt lótartrási átalányból álló javadalmazás van egybe kötve, üresedésben van.

Az 1879 évi erdőtvény 37 §-a értelmében felszerelt kérvények folyó évi november 30-ig Szolnok-Doboka vármegye közigazgatási erdőrendészeti bizottságához nyújtandók be.

Pályázatok.

* Meszics gör. kel. zárdánál Versecz mellett egy erdőőri állás van üresedésben. Évi fizetés 300 frt, természetbeni lakás, 4 öl fa és 3 hold szántóföld. Pályázati kérvények a zárdafőnökséghez nyújtandók be.

* Besztercebányai erdőigazgatóságnál egy II-od oszt. főerdőőri, két II-od és egy III-od osztályú erdőőri állomások töltendők be, ezeknek előléptetés útján történendő betöltése esetén pedig négy IV-ed osztályú erdőőri állomás ürül meg a rendszeresített illetményekkel.

Ezen állomásokra pályázók az 1879 évi erdőtvény 37 §-ában követelt szakképzettséget is igazoló okmányokkal, valamint a jó látó, halló és beszélő képességet bizonyító s kincstári erdőészeti, megyei fő, vagy honvéd

Szerkesztői üzenetek.

H. R. urnak V.-Hunyad. Levele, melyet egész terjedelmében közlünk, nagyon megörvendeztetett, mert élő bizonyítéka annak, hogy a mag, melyet vetni kezdtünk, nem esett rosz talajba. Hisszük, hogy az eszmét az összes bajtársak felkarolni fogják s így nem sokára az ige testté fog válni. Egy ideig még várunk, hogy fognak-e többen is hozzászólni a segélyalap ügyéhez s akkor behatóan fogunk az ügyvel foglalkozni. Többeknek. Lapunk első számának késedelmes megjelenése miatt tett felszólalásokra külön azért nem válaszoltunk, mert a felszólalások nagyrészt a postán találkoztak a szétküldött lappal. Miután a szétküldésnél a legnagyobb pontossággal jártunk el, reméljük, hogy az eddig már minden előfizetőnknek kezében van.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János
Szegeden. Cs. és kir. kincstárnokoson
szab. chronometer és művészi felhalálója
a remontoira inga-órákhoz stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközeiknek.

Stegmann János
jól berendezett nyomdája
Szászsebesen
gyorsan és jutányosan készít
mindennemű
szakmába vágó munkákat a
legegyszerűbbtől
a legdiszesebb kiállításig.
Megrendeléseknél
árak kívánatra közöltetnek.

➔ MEGJELENT ➔

a
BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók
legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságú földmivelesügyi m. k. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujlag megbizattot

a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati czikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készítettnek.

Vidéki megrendelések

kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

➔ Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni ➔

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József Főherczeg udvari szállítói
A földmivelés m. kir. Ministerium szállítói.

Budapest

IV. Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 1-ső és 15-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetéseknek mér-sékelt díjak egyezség szerint.

Az Erdészeti altisztek helyzetének javítását célzó kérvény tervezete.

(Folytatás.)

Ennyi viszontagság mellett, testben, lélekben megtörve mi vár aztán egy hosszú életet hűségben eltöltött erdőörre, midőn a természet megtagadja továbbra a szolgálat teljesítéséhez megkívánt egészséget, rugékonyságot? Megkapja a törvény által megszabott mértékben őt szolgálati idejéhez képest megillető nyugbért. Eleget arra, hogy éhen ne haljon, de keveset arra, hogy megélhessen. A magasabb fokozatokat, ezek csekély száma miatt csak kevésnek sikerül elérni s így a nyugbérések javarésze is a csekély fizetéssel javadalmazott

alantibb fokozatokból kerül ki. Midőn fiatalabb éveiben ép testtel nehezebb s ezért olcsóbb eledelek mellett is alig volt képes napról-napra élni csekély fizetéséből, ennek bizonyos hányadából kell megélnie akkor, midőn az aggkorral járó gyengeség jobb életmódot követel, midőn beköszöntenek a gyakori betegeskedések, melyek gyógykezelése tetemes kiadásokkal jár. Itt még meg kell emlékeznünk azon szerencsétlen özvegyekről, kiket nem ritka esetben a szolgálat közben ért baleset, az ott szerzett betegség foszt meg kenyérkeresőiktől, ők maguk pedig önmaguk és többnyire számos apró gyermekük részére s tán éppen ezek miatt élelmüket megkeresni képtelenek. Megkapják a férjük által élvezett fizetés egy harmadát és minden

Az „Erdőör“ tárczája.

A végzetes medve.

(Vége.)

Körülotte a rengeteg vadon, feje fölött cser óriások koronái megaranyozva a felkelő nap sugaraitól.

Egyszerre megáll, mintha csak kővé meredt volna. Szeme erősen oda tapad egy pontra s így áll pár percig mozdulatlanul.

Nem messze előtte hever egy óriási cser törzse. Évszázadok viharai nem voltak képesek meghajlítani a büszke törzset, míg jött egy pár kiesiny állatka s mit az óriási elemi erők időközönként meg-megújuló támadásai nem értek el, ezek lassú, de folytonos munkája elvégezte: porba hullajtotta a vadon legbüszkébb koronáját. — A gallyak, a vékonyabb ágacsok rég letöredeztek, elkorhadtak, csak maga az öles átmérőjű

törzs van még meg, lassú halál által ez is mind jobban emészte. Egy zápor mosta gödrön feküdt keresztül esésében, e gödrre irány ulmost az öreg Mihály tekintete.

Kémlelése nem soká tart. Hol más ember mit sem venne észre, ő már mindent látott. Csendesen arczához emeli fegyverét, az eddig reszkető kéz mint a vas, feszesen pihen alatta; még egy pillanat. . . . .

Bumm !!!

Eldörül a lövés, százszorosán visszaverődő hangja felriasztja a vadon csendjét.

Rémes volt e csendben a durranás hangja, de sokkal rémesebb az a bődület, mely ezt nyomon követi. Megfagy a vér ennek hallatára még a legbátrabb szivben is. A bögést haraszt zörgés követi: a megsebzett vad kirohan odujából. — A lövés füstje mutatja neki, hol keresse támadóját s ádázul rohan feléje. Még pár lépés, még egy ugrás s ekkor . . . . .

Hűsz éves ifju fürgeségével kapaszkodik az öreg Mihály a legközelebbi fára. Mint a mókus mássza meg annak magas törzsét s nyakba akasztott puskájával

gyermekre havi 1 frt 50 kr nevelési járulékot. Mit tegyenek aztán ezen napi öt krajczárnak megfelelő járulékkal? Vegyenek azon az éhező gyermeknek kenyeret, ruhát, fizessék az orvost, a gyógyszerert, a tandíjat, s szerezzenek be tankönyveket és íróeszközöket? „Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket“. Bizony sokkal jobb lenne az ily szerencsétlen árvákra, ha oda mehetnének, az Úrhoz, a honnan nincs többé visszatérés“ — de „a hol nem esznek, nem isznak, nem ruházkodnak, hanem élnek, mint az angyalok“, szóval jobb reájuk nézve a halál, mely megváltja őket az inségtől s kiragadja a síralom ezen völgyéből.

Kérdjük már most, mi tulajdonképpen a feladata az ily szomorú viszonyok között eltöltött életnek? Mik ama kötelességek, melyeket ezek fejében az erdőörnek kenyéradójával szemben teljesítenie kell? Mily fokát a képzettségnek, kívánja meg tőle a felsőbbiség, hogy ezen kötelességeknek megfelelhessen?

Sokan élnek még azon tévhitben, hogy az erdőör szolgálata is csak abban áll, miben a szőlőpásztoré, a kukoricza- vagy krumplicsósze. Mily tévedés!

Az erdőörnek a gyakorlatban mindazt ismernie kell, a mit szakavatott feljebbvalója elméletileg is tud. Értenie kell a magvetéshez, csemeteneveléshez, annak kiültetéséhez, gondo-

zásához, ismernie kell az erdei fák természetét és hasznait, értenie kell a meglevő erdő szakszerű kihasználását s tudnia kell a kiirtott helyén újat teremteni. Kell, hogy az erdő-, vadászati-, halászati-, vizjogi törvényeket legalább főbb vonásaikban ismerje. Szükséges, hogy a fát felbecsülni, annak köbtartalmát kiszámítani tudja. Értenie kell a tüzi-, az épületfa termelését, a szenítést. Az usztatás és tutajozás mesterségében ép oly ügyesnek, járatosnak, sőt járatosabbnak kell lennie, mint az azzal foglalkozó munkásnak, mert csak így képes egyrészt arra jól felügyelni, másrészt a munkással szemben szükséges fölényét megtartani. Hogy a száraz és vízi csuszató és usztató csatornák, duzzasztók, zsilipek, kőszelepek építéséhez, a gerebek, bakkok felállításához és leszereléséhez értsen, szinte mulaszthatlan kellék. A vad okszerű nevelésében jártasnak kell lennie. Értenie kell a kártékony vadak mérgezéséhez, csapdák felállításához. Ismernie kell az erdőkre nézve hasznos, vagy kártékony ravarokat s az utóbbiak irtási módját. Az erdők védelme mellett a kezelés és kihasználás minden mozzanatának kiviteli része az erdőör közreműködésével történik. Ezek mind az ő teendői, melyekben egész életén át fáradoznia kell.

Ha a szükség úgy hozza magával, beviszik az irodába s tollforgató, írástudó embert csi-

felkerül a koronához, hol az ágak között megpihenhet. Igen, ha lenne idő a pihenésre! A sebzett vad oda érve, hol ellenét lenni véli, senkit sem találván, pillanatra zavartan néz körül, de ez csak pár pillanatig tart. — Kitünő szimatja csakhamar útba igazítja s egy újabb bődüléssel neki indul ő is a fának. — Rövid idő volt, kevesebb, mint annak elbeszéléséhez kellett, mégis Mihálynak volt ideje puskáját újból megetetni.

Csendesen várja a dühösen, véres tajtéktól habzó szájjal feléje mászó fenevadat, mely már-már hozzá kezd érn. Ekkor neki fogja a puskát, a lövés eldörül s a támadó hang nélkül zuhan a fa tövébe.

De nem esik el. Hátsó lábain álva, meredten néz gyilkosára, mozdulatlanul, mint ha lesné, mikor esik az le halált hozó ölelésébe.

Az öreg Mihály egy darabig bámul, aztán újra megtölti fegyverét, ezélba veszi a maczkót s lő. A lövés kikap egy csomó szórt, de a medve csak nem moeczan, csak néz tovább is mereven fel a fára.

Mihály megint csak vár. Már izzadság kezdi

kiverni homlokát. Később újabb lövés, de az eredmény csak ugyanaz.

Így lődöz, puffogat, míg van készlet a töltény tartóban. Leszállni a fáról nem mer, mert ott biztos halál várja. Nem az a legény ő már, ki birokra szállhatna vadaink e királyával. Halálos aggodalom gyötri; észre sem veszi, hogy már a nap is lenyugvóban. Borzalmas ellensége még mindig feléje mereszti gyilkos tekintetét.

Mit tegyen? Itt kénytelen az éjet is tölteni, csak gyöngye reménye lehetvén még arra is, hogy e vadonban még másnap is valaki megtalálja s szorult helyzetéből kiszabadítsa.

Oda kötözte magát a hogy lehetett a gallyakhoz s így virrasztotta át a hosszú éjjelt. Borzalmas egy éj volt az s csak az volt szerencséje, hogy már ősz volt, mert különben bizonyára megöszült volna aggodalmában.

Végre megvirradt. Óra óra után mult a borzalmas csendben. A medve most is ott ágaskodott, tekintetét reá szegezve.

nálnak belőle, sőt van erdőhatóság, hol még távirát is kell az erdőörnek kezelni.

Azt, hogy sok helyütt a fűrész felügyeletével, az épületi és műszerfa anyagok méretezésével, osztályozásával bízzák meg, csak melleslegesen kívánjuk megjegyezni.

E sokféle foglalkozás mellett aztán ügyelni kell a reá bizott s gyakran 8—10 ezer holdnyi területű erdők biztonságára, viaskodnia kell a fatolvajkkal, vadorzókkal, tilosban legeltetőkkel s ezekből kifolyólag neki lennie a vidék leggyülöltebb emberének, ki jó indulatra sohasem, gyűlöletre, üldözésre azonban mindekor számíthat. Midőn más halandó puha ágyában édesdeden nyugodja ki napi fáradalma, neki a rengeteg vadont kell buvnia, kitéve az általa üldözött tolvajok és vadorzók tömeges megtámadásának és gyakran orgyilkos boszújának. Ha elhagyja csendes házi tűzhelyét, sohasem tudhatja, vajon vissza térhet-e még oda? Gyermekai mosolygó arcza fogja-e fogadni őt, a szerencsésen, épségben visszatértet, vagy pedig jajveszékelve boruland családja véres sebekkel borított hullájára? A hadsereg gyakran évszázadokon át nem jut harcmezőre, az ő élete folytonos harc a gonosz ellen, mindig kitéve a végveszélynek.

Ilyen követelmények s kötelességek mellett azután mi a díja ezen küzdelmes életnek?

Az a fizetés, mely kezdődik évi 150, végződik pedig 480 forintnál, eltekintve a csekély mellék javadalmaktól.

E pontnál nem véltünk hiábavaló munkát cselekedni, midőn összeállítottuk az erdőörökéhez képest hasonló minősítést megkívánó más, szintén altiszti állásokkal járó javadalmak összehasonlító táblázatát, hogy így helyes képét adhassuk annak a különbségnek, mely ezeknek egymáshoz való arányosításában szembeötínő.

Ezeket a különbségeket itt külön is felsorolni feleslegesnek tartjuk, hiszen egészen szembeötílen tünteti fel azokat a vonatkozó táblázat s jelen alázatos sorainkban erre nézve csak egy pár megjegyzést bátorkodunk tenni.

Míg az erdészeti személyzet legalantasabb alkalmazottjának, a III-ad osztályú erdőlegénynek évi javadalma, bele számítva lakpénzét és ürmeterenként 2 frt 50 kr. maximális és alig megengedhető árral számított tűzifa járandóságát 195 frt. addig például a pénzügyőr mindjárt pályája kezdetén nem nehezebb szolgálat és nem több előkészütség kívánása mellett szabad lakáson kívül napi 90 kr. zsold, 10 kr. napi pótlék, 14 frt. ágypénz, 50 frt. ruhaátalány felszámításával 429 frt. évi bért s ezen kívül éjjelezéssel összekötött kiküldetéseknél 50 kr. élelmi pótlékot kap, nem említve azt, hogy

Egyszerre mintha valami hangot hallana, olyat, mint mikor fejsze fokával ütök a fákat. Erre ő is el kezd torka szakadtából ordítani. A hallott hang egyre közeleg, majd emberi hang is vegyül közzé; ő felel s nem sokára örömpesve látja fiát néhány szomszédal s sűrűből kibontakozni.

— Ide fiam! Ide jó emberek! de vigyázzatok, mert alattam a medve!

Az emberek is meglátják a vadat s egyszerre több lövés dördül el. A medve szőre röpköd erre is, amarra is, de ő maga csak áll tovább is feszesen. Ujabb lövések, újból semmi változás.

Ekkor egy bátrabb ember baltát ragadva oda megy a fenevadhoz — s közel érve, elkaczagja magát.

— Száljon le Mihály bácsi! Nincs itt veszély, hiszen ez a medve már régen megdöglött.

Leszáll az öreg, nézik a medvét, hát uram bocsá! csakugyan döglött volt az régen, megölte a fáról tett első lövés, de esés közben hátuljával rázuhant egy vékony fatörzsre, mely a nagy súly folytán behatolt egész a nyaka csigájáig s nem engedte eldőlni.

Szégyenkezve ballagott az öreg szabadítóival haza s oda érve, átnyújtotta puskáját aggódó feleségének s szavakkal:

— Elteheted már, anyjuk, örökre, én többet kezembe nem veszem. Rám nézve a karminczadik medve csakugyan végzetes volt!

Sebes—Szász.

Adomák.

Nagy mondás Vidám poharazás közben kalandjaikat mesélik a vadászok.

— Képzeltétek csak, szól az egyik, bogy jártam a minap: kűnn járok a havasokon derék Nérommal, mely körülöttem ide-oda futkosva keresgél a bokrok között, mikor egyszerre csak lecsap a magasból egy sas, melyet eddig nem vettem észre s felkapva Nérot, emelkedik vele a magasba. Nagy meglepetésben már csak jó távolra lőhettem rá, de mégis szerencsésen, mert a gonosz madár lezuhant.

— És mi történt Néarovat? kérdi hirtelen a másik.

— Az tovább röpült, — feleli nyugodtan az elbeszélő.

dohány szükségletét úgy, mint a csendőr is olcsóbban szerezheti be s még azt a számos mellékjövedelmet, melyre különféle leletek felvételénél szert tehet; tehát a 17 éves korában s így szinte mondhatni, hogy éretlen gyermekkorban szolgálatba lépő pénzügyőr javadalmazása nem hogy megközelíti, de szinte meghaladja az erdőőri állomások azon legmagasabb fokának javadalmazását, melyet elérni egy hosszú életen át is köztünk oly kevésnek adatott, kivált ha még figyelembe vesszük, hogy családja nincsen, melynek alapítására pedig az erdőőr gyakran a világtól elzárva s magára hagyatva lévén, utalva van.

Itt még arról is meg kell emlékeznünk, hogy míg a pénzügyőr, csendőr saját biztonságának érdekében mindig másodmagával teljesíti szolgálatát, az erdőőr az övét, mely pedig gyakran sokkal veszélyesebb, egy maga kénytelen teljesíteni.

(Folytatás következik.)

Levelezés.

Budapest 1894 november 27.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy örvendetes hírről értesíthetem. A Blum és társa egyenruhaszállító cég biztos értesülése szerint a napokban előterjesztést tett a földmivelésügyi m. kir. minister úr Ó Nagyméltóságánál, melyben az erdészeti altiszti személyzet gyermekei nevelésének segélyezésére létesítendő alapra alap-tökéül 200 koronát s az általa az erdészeti személyzet részére szállítandó egyenruházati czikkek árának 0,5 százalékát felajánl.

Meg vagyok győződve, hogy ezen cég nemes szívre valló ajánlata elfogadtatni s így az alap mielőbb létesülni fog.

A Blum és társa cég ezen cselekedete nem szorul dicséretre, mert az maga magát dicséri. Vajha a magas erdőkincstárral összeköttetésben lévő más vállalkozók is követnék példáját s filléreikkel hozzá járulnának az alapnak mielőbbi felvirágoztatásához. y.

Rezsópart 1894 november 23.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Engedje meg, hogy a helybeli viszonyainkról becses lapjában egyet-mást közölhessek. F. é. október hó 3 án, a tagok szép számú megjelenése mellett megalakult „a besztercebányai m. kir. erdőigazgatósági kerület altiszti személyzetét segélyező egyesület”, melynek

czélja, rendes tagok pénzbeli segélyezése és különösen a családtagok elhalálozása esetében a felmerülő temetkezési költségek megkönnyebítésére segélyt nyújtani.

A segély állhat: családfő elhalálozásánál 100 ft., családanya elhalálozásánál 50 ft., kiskoru gyermek elhalálozásánál 25 ft. maximális összegből az egyesület tisztviselői rendes tagok sorából egy évi időtartamra szótöbbséggel választatnak, az ügyvezetőség áll: elnökből, pénztárnokból, pénztári ellenőrből és jegyzőből; a rendes tagok tagsági díj fejében rendes fizetésük után 1½% fizetnek az egyesület pénztárába.

Nem akarok bővebben ezen valóban életre való egyesületről értekezni, de szerény véleményem az, hogy nagyon kívánatos volna, ha a többi erdőigazgatóság, fő- és erdőhivatalok altisztei ilyen egyesületekké alakulnának, miáltal a váratlanul felmerülő és a csekély fizetésből nehezen fedezhető temetkezési költségeket az egyesület pénztárából rövid idő alatt megkaphatnák.

Hogy egyesületünk megalakult, azt első sorban nagyságos Tomcsányi Gyula m. kir. erdőtanácsos urnak köszönhetjük, a ki valóban atyai gondoskodással és buzgalommal az egyesület megalakulásán fáradozott és ez által nem egy család nyomorán segített; fáradozásáért fizessen neki az Ur Isten.

Kerületünkben (Breznóbánya) f. hó 22-én képviselőválasztás volt és képviselővé szó többséggel gróf Csáky Albin lett megválasztva, sajnos azonban hogy ezen legszebb polgári joggyakorlásától az erdőőrök ki vannak zárva; a szavazati jog elnyeréseért lépéseket kellene tenni közösen.

Jövőben ha a T. szerkesztő úr becses lapjában helyt ad*, bajainkat és viszonyainkat fogom közölni, addig is maradok kartársi üdvözzel

Schlosser József
m. kir. erdőőr.

Apatinban 1894 november 25.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Az „Erdőőr” czimű becses lapjának f. év 2-ik sz. ámban nagy örömmel olvastam azon cikket, mely az „Erdészeti altiszti személyzet gyermekeinek nevelését segélyező alap” létesítésére szükséges alaptökének megfektetésére irányul abban, hogy a kincstári erdészeti altisztek és szolgák részére bíróilag megítélt hajtó díjakból, s' illetve ugyancsak ezek fizetéséből bizonyos százalék levonása tervbe volna veendő.

Magam, s' több szaktársaim részéről eme indítványt nagyon üdvösnek tartanánk, és szívesen magunkévá tesszük.

A létesítendő alap gyarapítására nekem is egy indítványom volna, és pedig a következőkben:

Fordult már elő eset — s' bizonyára jövőben is előfordulni fog — hogy valamely kincstári erdészeti altiszt avagy szolgálja egy vagy más okból rendbirsággal sújtatik, s' az e czimen levont pénzösszegek az erdőhatóságok által valamely czimen elszámolva lesznek.

Indítványoznám tehát, intéztessék kérvény a Nagyméltóságú Földmivelésügyi m. k. Minister Úrhoz, miként az erdészeti altiszti és szolgálja személyzettől rendbirság

*) Tudósításait mindig nagy szívesen fogadjuk. Örvendünk életrelvalóságunknak. Bár a többi hatóságok személyzete is követné valóban követésre méltó példájukat.

czimén levont összegek az „erd. altiszti gyermeknevelési alap“ javára való elszámolása rendeltessék el.

Feleslegesnek tartanám bővebben fejtegetni, hogy az ilyen pénzek leginkább — s természetüknél fogva is — a mondott alapot illetendék meg.

Kérem legyen szives jelen soraimnak — ha ugyan arra alkalmasak — becses lapjában egy kis helyet adni igaz tisztelője

Maison József
m. kir. erdőőr.

Blidár 1894 november 25.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

„Az erdészeti altisztek helyzetének javítását czélzó kérvény tervezete“ feliratú közleményt olvasva, legyen szabad az eszméhez nekem is hozzá szóllanom.

Mindenek előtt kijelentem, hogy ismerve az állam-erdészeti collegák sanyaru helyzetét, teljesen méltányolom azon szándékukat, hogy helyzetük javítása czéljából mozgalmat indítanak s őszinte szívemből kívánom, hogy fáradozásukat a lehető legjobb siker koronázza, mégis jónak láttam volna, ha e mozgalomba a megyei, városi és községi erdőőrök is bevonatnának, hiszen ezektől is olyan képzettség kívántatik, mint az államiaktól, kötelességeiket ugyanaz a törvény szabályozza s bár nem az államkincstárt szolgálják, mégis szolgálatuk a közös haza jólétének van szentelve, helyzetük pedig nem hogy jobb lenne, de nagyon sok tekintetben, melyeket ez alkalommal felsorolni nem akarok, még siralmasabb,

Nem lehetne becses lapjában minket is csatlakozásra felhívni? Igaz, hogy ez által az önök ügye némi késedelmet szenvedne, de kárpótólná ezt az az erkölesi haszon, hogy a mozgalomnak a közvéleményre is hatékonyabb befolyása lenne s egy helyett két légyet ütve egy csapással, a mi testületünknek, mely az önökével oly közel rokonságban van, mérhetlen szolgálatot tehetnének.

Azt hiszem, kartársaim óhaját is tolmácsolom, midön felkérem, hogy ez ügygyel becses lapjában foglalkozni sziveskedjék.

Hazafias üdvözléttel

Petneházy Péter
Nagy Bánya városi erdőőr.

Ezen levélhez legyen szabad röviden bár, most hozzá szóllanunk.

Azt, hogy a megyei, járási és községi erdőőrök helyzete éppen nem irigylésre méltó, fájó szívvel elismerjük s ha azt látnók, hogy az állami erdészeti altisztek mozgalmába való bevonásuk javukra lehetne, egy percig sem késnének ezt befolyásunknak teljes latba vetésével előmozdítani. Sajnos, alig hihetjük, hogy ez most czélhoz vezetne, mert az ő javadalmazásuk megállapítása ez idő szerint még a törvényhatóságok hatáskörébe tartozik. Mi a kérvény tervezetének összeállításánál önökre is gondoltunk, de tudva azt, hogy a közigazgatás államosítása már alig lehet hosszú idő kérdése, azon véleményben voltunk, hogy ennek bekövetkeztekor önök is állami fenhatóság alá kerülvén, azon gyümölcsöket, melyeket mozgalmunkkal esetleg elérni fogunk, szinte élvezni fogják. Különben a kérdéssel szivesen fogunk legközelebb bőveben foglalkozni, ha ehhez kellő adatokat nyerünk.

Mikor másfél századot meghaladó rabság után Buda várát a törököktől visszafoglalták, Petneházy volt az első, ki a vár fokára a magyar lobogót kitűzte. Most, mikor számos kartárs jólétét kellene kivívni, ismét egy Petneházy az, ki a zászlót megragadva, azzal a vezetést a szent czél felé megkezdi. — Adja Isten, hogy ennek küzdelme is oly sikeres legyen, mint amazé volt! Köszönet a tanusított buzgaloméért s szívélyes üdvözlét a viszontlátásig lapunkban! A szerkesztő.

A nagyvilágból.

Az elhunyt orosz czárt eltemették nagy pompával és az egész világ részvéte mellett. Fia és trónutódja, Miklós czár november 26-án vezette oltárhoz aráját, Alice hesszeni herczegnőt, ki már megelőzőleg az orosz törvények kívánalmához képest a görög keleti hitre tért s ekkor az Alexandra nevet nyerte. Az új czár trónralépte és esküvője alkalmából számos politikai vétség miatt elítélnek megkegyelmezett. A hadseregnél sok előléptetés történt. Híre jár, hogy az új uralkodó alkotmányt fog adni a népnek.

Hazánkban az egyházpolitikai törvényjavaslatok még mindig nagy port vernek fel. Egyes főurak a rom. kat. papsággal szövetkezve országos mozgalmat indítottak, melynek czélja lenne a már törvényhozásilag szentesített javaslatok szentesítését megakadályozni s a még le nem tárgyaltaakat megbuktatni. Nekünk nem föladatunk e fölött véleményt mondani, csak azt óhajtuk, hogy a hazafiak mindenben hazánk jólétét mozdítsák elő s ezzel erejét és tekintélyét a külfölddel szemben is növeljék, szem előtt tartván, hogy: „a Haza minden előtt!“

Olaszországban nagy földrengés volt, mely óriási pusztításokat vitt véghez nem csak vagyokban, de emberi életben is, így csak magában San Prokopio községben, mely teljesen elpusztult, a ledölt templom romjai negyven embert temettek el. Az inség sujtotta vidék lakossága szánalmas helyzetben van; mint hírlik, 50000 embert fog kelleni lakással és élelemmel ellátni. A király a vész első hírére 20000 frankot küldött.

A japán-kínai háború végéhez közelg. A japániak bevették Port-Arturt, a kínaiak legnagyobb tengerparti erősségét, mely alkalommal állítólag 3000 kínai katona vesztette életét. Úgy látszik, Kína kénytelen lesz a békét bármily feltételek alatt is megkötni, mert már nem képes megakadályozni, hogy fővárosát, Pekinget elfoglalják.

Angolország királynője napról napra gyöngül, mi nem is csoda, tekintve 70 éves korát és azt, hogy a felette sok gonddal járó uralkodói tisztét már 54 év óta viseli.

Az ezredéves kiállítás alkalmából a magas kormány ama kéréssel fordult a pápához, hogy a pápai kincstárakban őrzött és hazánk történetére vonatkozó

kincseket és régiségeket ez alkalomra engedje át. E kérést ő szentsége a legszivesebben teljesítette s felhívta a kormányt, hogy a tárgyak kiválasztására megbízottjait küldje Rómába.

Különfélék.

— **Kérelem.** Midőn lapunkat megindítottuk, részint nyomdai berendezések költségeinek fedezésére, részint pedig a minden kezdettel járó nehézségek eloszlatására oly nagy áldozatokat kellett hoznunk, melyek szerény körülményeink mellett alig elviselhetők. Felkérjük ennél fogva azon tisztelt olvasóinkat, kik előfizetési díjaikkal még hátralékban vannak, hogy ezeket lehetőleg mielőbb megküldeni sziveskedjenek.

Egyben kérjük, hogy azok, kik netán lapunk eddig megjelent számaait meg nem kapták, erről röviden értesítsenek, hogy a hiányt pótolhassuk.

Az ujonnan belépő előfizetőknek még mindig teljes példányokkal szolgálhatunk.

— **Személyi hírek.** Apatini levelezőnk írja, hogy az ottani m. kir. erdőhivatalnál f. évi december hó elsejével Zsigmond István I. oszt. és Keményczi János III. oszt. m. kir. erdőőrök nyugalomba helyezettek. — Az első 70 éves és 50 évet és 2 hónapot töltött állomszolgálatban, a második pedig 68 éves kora mellett 28 évet szolgált, miből azonban csak 20 év lett neki a fenálló szabályok szerintj beszámítható. Hogy az ez alapon nyert évi 125 forintnyi nyugdéből hogy fog az érdemekben megöszült aggastyán megélhetni, még elképzelni is borzalmas. Bizony itt a legfőbb ideje, hogy az erdészeti altiszti személyzet javadalmozási és nyugdébézési viszonyai mielőbb megváltoztassanak!

— **Huszártisztek lovaglása.** A szerajevói huszár-század parancsnoka, röjdöki Bene Ferenc kapitány, bravuros lovaglást tett. Reggel 5 órakor indult Szerajevóból és este 7 órakor érkezett Plevljébe. A hosszú 158.2 kilométernyi utat tehát 13 $\frac{1}{2}$ óra alatt tette meg. Az utra a kapitány 4 lovat használt. Blaskovich Sándor tartalékos hadnagy ez alkalommal az apró bosnyák lovak erejét tette próbára és a kapitány társaságában két bosniai lóval vett részt a lovaglásban. A lovak igen jól beváltak.

— **Kossuth Ferencz, fia** Kosuth Lajosnak állandóan Budapesten telepedett meg s miután a honpolgári esküt a budapesti főpolgármester kezeibe letette, magyar állampolgárrá lett.

— **Ritka jubileum.** E napokban Rudolf Fülöp nagytopolcsáni tanító 75 éves szolgálati jubileumát ünnepelte. A 95 éves agg tanító igazán büszkén tekinthet vissza pályájára s az általa felnevelt nemzedékekre. Ily hosszú szolgálati idő valóban kényelmesebb állásban is nagy ritkaság számba menne.

— **Az aratás ideje.** Az aratás a földgömb különböző részein különböző időszakban áll be s bátran elmondhatjuk, hogy alig van nap, melyen valahol nem aratnának; így januáriusban Auszráliában. Uj Seelandon, Chily egy részében és az argentinai köztársaságban; februáriusban Indiában és felső Egyiptomban, alsó Egyiptomban pedig

márcziusban végződik. Áprilisban Cyprus és Kuba szigetén, Persiában, kis Ázsiában és Mexikóban, májusban Algírban, közép Ázsiában, Chinában, Japánban, Marokkóban és Amerika Texas és Florida államaiban; júniusban a dunai államokban, alsó Magyarországon, Görög országban, Olosz Spanyol és Portugal országokban, Kalifornia, Luisiana, Missisipi, Alabama, Georgia, Tennessee, Virginia, Utah, Kolorado és Missouri államokban, valamint Francia és Oroszország déli részén; júliusban felső Magyarországon, Cseh és Német országban északi Frankhonban, Svajczban, Orosz, Lengyel- és Angolországban, nemkülömben az észak amerikai köztársaságban; augusztban Belgium, Hollandia, Manitohe, Kolumbia és észak Angolországban; szeptemberben Skót-Svéd-Norvég és észak Oroszországban; ugyanekkor kezdi Amerika a kukoriczát törni; októberben végződik az aratás északi Skóciában; végre novemberben és decemberben Australia északi részén, Péruban, déli Afrikában és hátsó Indiában aratnak.

— **Óriási hal a Dunában.** Orsova mellett a Dunából gyönyörű vizát fogtak ki a halászok, milyen e régente haldús folyóban ma már legnagyobb ritkaságszámba megy. A halóriás közel 4 méter hosszúsága mellett 170 kilogrammot, a benne talált ikra, melyből a cáviár készül, 37 kilogrammot nyomott.

— **Eladta önmagát.** A Bécs melletti Grinzingben f. é. november hó 26-án hunyt el egy Schlézinger Adolf nevű 26 éves fiatal ember, ki arról volt nevezetes, hogy szíve a jobb oldalán van. Ezen természetellenes szervezete rendes élete folyását nem háborította s tudósorvadásban halt meg. Holttestét Londonba szállítják, mert ezt még ő maga adta el a brit muzeumnak több évvel halála előtt.

— **Az iglói óriás kigyó.** Iglón, az ottani állatseregletből eltűnt az óriás kigyó. Az állatsereglet tulajdonosa azt állítja, hogy ellopták, a lakosság azonban azt beszéli, hogy az óriás kigyó megszökött. Most a városban általános a félelem, mindenki várja rettegve, hogy mikor találkozik össze az óriás kigyóval.

— **Papírszobrok.** Ez a legujabb, a mit az amerikai papírpár föltalált. Shout-nak hívják azt a pittsburg-i embert, a ki az elpusztíthatatlan papírszobrokat föltalálta; ugyanaz a Shout az, a ki néhány év előtt elkezdette a papírszoból való vasuti kerekek gyártását, melyek tartósság tekintetében fölülműlják a vas- és acélkerekeket. Shout olyképpen készíti papírszobrait, hogy mindenek előtt sodronyvázat állít össze, ez a szobor csontváza. Ezt azután körültekeri roppant sok cernával, melyet esirizzel huz be, úgy, hogy a szobor alakja immár kivehetővé válik. Most rétegenként fölrakja a papírpépet, míg végre ott áll a szobor, legdurvább körvonalaiban. A finomabb körvonalat véső és gyalu segítségével domborítják ki.

— **Zergevadászat Pod-Bánszón.** Gr. Széchenyi Béla ő nagyméltósága a pod-bánszói vadászterületen — mint ottani levelezőnk írja — daczára annak, hogy a Kriván hegység hóval van borítva, s így a vadászat nagyon fáradságos volt, három nap alatt 6 darab erős zergebakot lőtt.

— **Az orosz birodalmi jelvények.** A nagy birodalmi jelvények, melyekről III. Sándor cár temetése alkalmából lapunkban már több ízben szó volt, a következő darabokból állanak: a koronából, mely a bizanci korona mintájára készült és melyet a műértök

1.100.000 rubelre becsülnek; ez akorona két részből áll, melyeknek egyike a nyugot-római, másika a kelet-római birodalmat jelképezi; ezek között nyergen emelkedik a körtealaku rubinra megerősített s öt nagy gyémántból álló kereszt. Ezt a csodálatos koronát II. Katalin cárnő csináltatta nyomban tronralépése után Panzié Jeremiás genfi ötvösnél. Az említett nagy rubinton kívül a korona csupa gyémántból és ötvennégy kifogástalan nagy gyöngyből áll. A birodalmi jelvények közé tartozik még a jogar, melyet a mult században Pál cár csináltatott koronázására. Értékes gyémántokkal díszes, melyek közül a leghiresebb a Lazarev és Orlov néven ismeretes, melyről annyi monda terjedt el. Az angol korona hires Koh-i-nurjával együtt a delhi nagymogul tronja előtt álló arany oroszán két szemét alkotta, aztán mint valami üveg vagy topázdarab kézzől-kézre járt, míg végre megvásárolta egy Lazarev nevű örmény kereskedő, ki életének kockáztatásával Pétervárra vitte és II. Katalin czárnőnek följajánlotta. A cárnő drágálta az akkor még nyers gyémántot és Lazarev Amsterdamba, a gyémánt kereskedés központjába vitte el a drága követ. Itt Orlov Alexej gróf vásárolta meg a gyémántot 450.000 rubelért, megköszöri tette és a cárnő lábaihoz tette. Együttal Lazarev számára nemesi oklevelet és 2000 rubel évjáradékot eszközölt ki. Az Orlov-nak 198³/₄ karát a sulya, tehát 8¹¹/₁₆ karáttal több, mint a Koh-i-nur-é. Köszöriülés közben 9³/₄ karátot vesztett sulyából. Valóban csodálatos fénye van és 1865-ben 2,399.410 rubelre becsülték. Az orlovon gyönyörűen zománczozott kettős sas áll. A 81 centiméter magas jogart már I. Miklós cár koronázásánál is használták Varsóban. A birodalmi almát is Pál cár koronázására készítették. Aranyból való és három sor gyémántból álló öv veszi körül. A felső övben óriási zafir van, melyen gyémántokból való kereszt áll. A cáre vna koronája sokkal kisebb, de ugyanolyon alaku, mint a cáré. Csupa gyémántból

áll és Mária Alexandrovna cárné koronázására Bécsben készült. A pétervári téli palotában őrzött koronagyémántok értéke összesen 12 millió rubel.

— **Milyen az igazi huszár?** Pécselt a Vörös ökör fogadó előtt a napokban nagy csődület támadt, mert a fogadó istállójában dolgozó Biró János 46 éves munkást úgy fejen rugta a ló, hogy betört a koponyája s az agyvelője is kilátszott. De mikor a rendőr a kórházba akarta Birót szállíttatni, ez minden segélyt visszautasított és csak nagy rábeszélésre hagyta a fejét bekötözni. Semmi áron sem akart a betegszállító kocsiba ülni. — »Más fából vagyok én, mint a mai emberek. Én 24 évig voltam huszár«. — Mondotta és maga ment be gyalog a kórházba.

— **A világ legnagyobb könyve.** A washingtoni szenátushoz a napokban egy óriási jelentés érkezett, melyet Albany város teszesztett be kérvény alakjában. Ez a kérvény, melynek összeállítása tíz évig tartott, hat-ezer oldalra terjed, a legfinomabb velin-papírosra van írva és a szövegen kívül negyvenötezer aláírást tartalmaz. A könyv vastagsága 1.20 méter sulya, pedig 490 kilo. Jó étvágyat kívánunk hozzá az amerikai szenátor uraknak!

Szerkesztői üzenetek.

Dézszy Sándor urnak Gyökeres. Az előfizetést bejegyeztük, a lapot azonban tekintettel arra, hogy az erdészeti altisztek helyzetének javítását célzó kérvény szövegének kezdete már közölve lett, hogy ezt teljes terjedelmében olvashassa, megjelenése óta küldjük. — Siold Miklós urnak Borgó-Prund. Fenti üzenet önnek is szól. — K. Gy. urnak B. Bátyja a szászsebesi erdőhivatal épületfa raktárában van alkalmazva. Ha levelet ír neki, itt minden bizonnyal megkapja. — K. S. urnak L. Oszoda. Az első szám postán tévedhetett el. Ujból megküldöttük.

Többeknek. Számos levélre s a beküldött cikkekre vonatkozólag csak jövő ssámunkban válaszolhatunk.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeden. Cs. és kir. királyi udvarnok
szab. chronometen és műtőmés, főbatalója
a remontain inga-órákra, stb. stb.

ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jóállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. javítások pontosan eszközölteinek.

Stegmann János
jól berendezett nyomdája
Szászsebesen
gyorsan és jutányosan készít
mindennemű
szakmába vágó munkákat a
legegyszerűbbtől
a legdiszesebb kiállításig.
Megrendeléseknél
árak kívánatra közöltetnek.

MEGJELENT

a

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú cégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságú földmivelésügyi m. k. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

cégünk ujjalag megbizatott

a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legujabb francia és angol divat szerint készítettnek.

Vidéki megrendelések

kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly cégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József Főherczeg udvari szállítói
A földmivelés ügyi m. kir. Ministerium szállítói.

Budapest

IV. Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 1-ső és 15-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasáboş garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdij fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetéseknek mérsékeit díjak egyezség szerint.

Előfizetési Felhívás

az

„ERDŐÖR“-re.

Két hónapi tevékenység után, visszatekintve eddigi munkálkodásunkra, meglepéssel constatálhatjuk, hogy lapunk már eddig is, bár csak erkölcsi eredményeket, felmutatni képes. Oly fontos dolgok tárgyalattak benne, melyek az erdőöri testület jövőjére nézve döntő befolyással lehetnek. — Hogy a lap ezen működése a szaktársak részéről szívesen fogadtatott s méltányoltatott, fényesen igazolja az elismerő levelek azon tömege, mellyel a szerkesztőség elárasztva lett. — Ezekre külön-külön válaszolni nem lehetvén, itt fogadják az illetők őszinte köszönetünket elismerésükért, mely korántsem fog elbizakodottá tenni, hanem igenis annál nagyobb tevékenységre buzdítani.

Most, az ujév közeledtével felkérjük lapunk tisztelt barátait, hogy azt ismerőseik körében minél jobban terjesztteni, azok pedig, kiknek előfizetésük ez év végével lejár, előfizetéseiket idejekorán megújítani sziveskedjenek.

Olvasóink között még mindig sokan lévén, kik az előfizetési díjakkal hátralékban vannak, úgy ezek, valamint azok részére, kiknek előfizetésük lejárt, utalvány lapokat mellékelünk, hogy így az előfizetési díjak megküldését nekik megkönnyítsük.

Kellő pártolás mellett igyekezni fogunk a lapot kibővíteni, hogy így az elének kitűzött célokat annál jobban szolgálhassuk s teret nyithassunk a szakközleményeknek is, melyek írására a jövőre nézve néhány kitünő tollú írórt sikerült megnyernük.

Fel tehát tette s az eredmény nem fog elmaradni!

Szászsebesen 1894. évi Deczember 15-én.

Az „Erdőör“ szerkesztősége.

Az „Erdőör“ tárczája.

A süketség haszna.

Valamely lapban a személyi hírek között a következő volt olvasható: „mint legmélyebb sajnálattal értesülünk, —y. —l. úr, lapunk lelkes barátja és buzgó munkatársa súlyosan megbetegedett s kiépülése a csodával lesz határos. Városunk ügyes orvosa buzgólkodásának talán mégis sikerülni fog az élte virágában lévő férfit megmenteni, mit mi is szívből kívánunk“.

E hír város — és vidékszerte nagy megdöbbenést keltett, általános volt a consternáció. Egy hétig alig beszéltek az emberek egyébről, mint a súlyos betegről. Lakása kapualjában egyik kíváncsi a másikat váltotta fel s boldog volt, ki a betegség lefolyásáról részleteket szerezhetett s némileg fontossá tette magát azok tovább adásával.

Legnagyobb volt mégis a tudakozódási buzgalom a szabók, cipészek, kereskedők és — korcsmárosok részéről. — Ezek háromnegyed része a multat, egy része t. i. a korcsmárosok — a jövőt féltette. A háromnegyed rész sóhajtozva tekintett könyveibe s nézte a „sol“ oldalt, hol a pátiens neve nem csekély summákkal szerepelt. Az egy negyedrész pedig szomorú pillantásokat vetett üres termeire s a nehezen ürülő kanesókra. Mennyivel zajosabb volt még itt az élet akkor, mikor a szegény beteg csoportosan hozta barátait, ismerőseit s víg kedélyével felvillanyozta, jó példájával tömeges borfogyasztásra buzdította őket! És egy bolond betegség mindennek véget akar vetni.

Mind ez aggodalomnak — legalább részben — véget vetett a lap legközelebbi száma, mely a patiens felépültét jelezte, mégis sajnálkozással jegyezvén meg, hogy az súlyos betegségből kiépült ugyan, de hallását teljességgel elvesztette s csak hosszú idő mulva fogja ismét visszakapni.

E patiens — sajnos — én voltam. A sok fek-

Az Erdészeti altisztek helyzetének javítását célzó kérvény tervezete.

(Folytatás.)

A nyugbérézésre vonatkozó összehasonlító adatok szintén ezen táblázatban lévén foglalva, ezekre sem óhajtunk bővebben kiterjeszkedni, csak azt említjük meg tisztelettel, hogy nyugdíjazás tekintetében a lemostohabban van az erdőőrökről gondoskodva s a törvény temetési költségekben sem részesíti.

Nagyméltóságú Minister Úr? Kegyelmes Urunk?

Ime ezekben bátorkodtunk felsorolni azokat a szomorú körülményeket, melyek jelen alázatos előterjesztésünk benyújtására ösztönöztek.

Legyen szabad ezekből kifolyó kérelmünket is, mely ezen sanyarú helyzetünk javítását lenne hivatva Kegyelmességed kegyesége révén kieszközölni, röviden előadnunk s legyen szabad reménylenünk, hogy Kegyelmességed jóindulatát szerencsések leszünk megnyerni s igaz ügyünket hatalmas pártfogásával diadalra vezetni.

Kérésünket s óhajainkat a következő pontokba foglalva bátorkodunk előadni, lehetőleg azt a sorrendet tartván be, mint a melyben keserveinket a bevezetésben felpanaszoltuk:

vés összetört s valóságos megváltómnak tekintetem buzgó orvosomat, midőn tudtomra adta, hogy pár nap mulva elhagyhatom az ágyat és még azt is megengedte, hogy obligát három deci boromat a vendéglőben felsziphatom. Siketségem bosszantott ugyan kissé, de hiszen abból — ha élve maradok — ki lehet gyógyulni.

Megjött a várva várt nap s én megindultam azon vendéglő felé, hol rendes cimboráimat bizony feltalálhatni véltem.

Utközben nagy zúgás támadt füleimben s egyszerre csak azon vettem magam észre, hogy hallásom teljesen visszatért. No, ennek öröme a három decinél alkalmazni fogom a sokszorozó táblát, legalább annak alsó registerjét!

Már előre örültem azon kellemes meglepetésnek, melyet cimboráim teljes felépülésemen mutatni fognak, midőn genialis eszmém támadt.

Városszerte köztudomású, hogy siket vagyok mint a spongya, így hát mindenki fesztelenül fog előttem beszélni: miért ne használnám fel e kínáló al-

1. A mostani rangfokozatok eltörlése mellett újabb beosztás iránt esedezünk. Az erdőlegényi állás mint olyan, mely némileg előkészítő iskolája a leendő erdőőrnek, fentartandó ugyan s annyival inkább mert, az erdő-törvény az erdőőri állásnál a 24 éves életkort mint „conditio, sine qua non“-t kiköti, de a mostani három fokozat helyett csakis kettő lenne szervezendő.

A jelenlegi 7 erdőőri rangfokozatot négyre óhajtanók reducáltatni s a főerdőőr cím eltörlése mellett az erdészeti altiszteket tisztán első, másod, harmad s negyed osztályú erdőőröknek neveztetni.

Az erdőőri állás betöltésénél a 24 éves életkorra vonatkozó kivánalmat, illetve az erre vonatkozó törvényszakaszt oda vélnők módosítandónak, hogy minden nagykoru, így a 24 éven aluli nagyorositott egyén is kinevezhető legyen.

A községjegyzői pálya bizonyára van oly fontos, mint az erdőőri, mégis a törvény annak betöltéséhez „legalább 22 éves életkort“ tehát még nagykorusítást sem követel. Azt hisszük, hogy ennek megengedhetését mi sem akadályoznánk, mert kit a közigazgatási hatóságok szellemileg teljesen fejlettnak s az önmagával való szabad rendelkezhetésre képesnek nyilvánítanak, az bizonyára, — ha egyébként a többi

kalmat? Mily becses titkokat tudhatok meg ily módon!

Beléptem a vendégszobába. Barátaim csakugyan szép számmal ültek már együtt s látomra látszólag a legnagyobb örömmel üdvözöltek s ezt jelekkel szembeötlőleg tudtomra is adták. Én — hogy siketségemet még biztosabban demonstráljam — táblácskát és krétát kértem a vendéglőstől, ez pedig ösmerve szokásomat s a célt hirtelen el nem találva — (a vendéglősök ritkán éleslátásuak, ezt tapasztaljuk gyakran, ha az ajtajukra krétával rajzolt neveket tanulmányozzuk) — hozott 4 táblácskát ugyan annyi krétával s egy játszma tarokkot. Megértettem vele tévedését, a táblácskát azonban szétoztottam barátaim között, hogy így velem társaloghassanak.

Az a mit irtak, még csak megjárta, de a mit beszéltek, uram Isten! soha sem hittem volna hogy férfiak között is ily gonosz nyelvekre akadhatni.

Nem hagytak azok rajtam egy garas ára becsületet sem. Ha azt mind le akarnám írni, e lap hasábjait hónapokon át igénybe kellene vennem. Ha

szükséges kellékekkel rendelkezik, az erdőöri állomást is méltón fogja betölthetni.

A famesteri állomások mint teljesen feleslegesek beszüntetendők s helyettük megfelelő számú új erdőöri állomások lennének szervezendők.

Ezen állás külömben is legnagyobb szálla az erdőörök szemében. Minősítéshez kötve nincs s nem is lehet, mert hiszen az erdő-törvény nem is tud róla semmit s mégis az azt elnyerő egyszerre, már pályája kezdetén olyan rangfokozatba s olyan javadalmazáshoz jut, melyet a szakképzett erdőörök csekély része s az is csak 15 — 20, sőt több évi fáradságos szolgálat után érhet el.

A javadalmazás tekintetében kérjük a fizetésnél az erdőlegénev két fokozatot 200 és 250 forint készpénz mellett szabad lakás és legalább 16 ürm³ tüzi fa illetménnyel javadalmazni.

Az erdőöri állásoknál a legalantabbi fizetés 300 frt készpénzben lenne megállapítandó, mely aztán az előléptetéseknél esetről-esetre 100 frttal emelkedvén, a legfelső fokon elérné a 600 forintot.

Az erdőöri melékjavadalmazásoknál az illetményföld területe négy holdban s ha ez természetben kiadható nem lenne, a váltságdíj holdankénti 10 forintban állapíttassék meg.

Tüzifa illetményül minden erdőör 36 ürm³ t kapjon. Ennél még azon viszás állapotra bátorodunk Nagyméltóságod magas figyelmét felhívni, hogy az esetben, ha az erdőör bármi oknál fogva, például mert házi kertje vagy szölleje gyümölcs — s egyéb fái szükségletét részben fedezik, egész tűzifa illetményét fel nem használja, annak értékesítése neki meg nem engedtetik; azt neki eladni, de sőt még csak elajándékozni sem szabad, hanem kénytelen azt vagy a kincstár javára visszahagyni, vagy pedig udvarán az elkorhadásnak s így az elértéktelenítésnek kitenni. Ezen eljárásnak meg van a létjoga az erdőtiszteknél, kik azon esetben, ha járandóságuk szükségletükre nem elegendő, kedvezményes áru tűzifához juthatnak a kincstári raktárakban s így csak méltányos, ha ismét feleslegüket a részükre ezen jótéményt biztosító kincstárnak visszahagyják azonban az altiszt esetleges hiányát drága pénzen kénytelen beszerezni s így csak méltányos, ha feleslegével ezzel szemben szabadon rendelkezhetik. Ha talán félni lehet, hogy ily felesleg fa elárusítása vagy elajándékozása visszaélésekre adhatna alkalmat, ám váltsa meg azt maga a magas kincstár az árszabályban esetről-esetre megállapított árokon.

Azok lakpénze, kik természetben lakást nem kapnak, az évi bér 25, de mindenestre

csakugyan oly rossz, ha oly ostoba, nevetlen, faragatlan tuskó vagyok, mint a milyenek leirtak, akkor méltó lennék, hogy a rosszóság, butaság stb. netovábbjának s mintaképének ismerne el az újabb nemzedék.

Egy volt csak, ki résztvevőleg tekintett rám s felsóhajtott: — Óh boldog barátom ki süket vagy, irigylem sorsodat! Bár én is az lettem volna most, nem veszett volna el az igaz barátságban való hitem!

Nem birtam tovább érzelmeimmel, nyakába borultam az egyedül hű bajtársnak s felkiáltottam:

— Ezt tapasztaltam ma én is, mert az Isten már ezelőtt egy órával adta vissza hallásomat.

Két perc múlva kettecskén ültünk csak az asztalnál, a meglepett cimborák szétoszlottak, hogy meglepetésüket otthon palástolhassák.

Engem pedig alsüketségem megtanított arra, hogy mit tartsak jövőben a barátságról.

Sebes-Szász.

Adomák.

Félreértés. A juhász egy dülő uton üget szamarán, élvezettel eregetve bodor füstöket makra pipájából.

— Hej, atyafi! — kiált rá egy városból a pusztára került uracs, hogy mer itten járni? Nem tudja, hogy ez az út tilos? Mindjárt elveszem a szamarát.

— Köszönöm szépen a meptiszteltetést, nagyságos urfi. — felel a juhász — akkor legalább uri vöm lesz!

Furfangos svábok. A vásárról ballag hazafelé két sváb legény s egyikök maga előtt hajtja el nem kelt bornyuját. Egyszerre egy béka ugrik el előttük az uton.

— Te, Hanzsi, — mondja a bornyu gazdája — ha megeszed azt a békát, neked adom a bornyút.

Hanz nem rest, felkapja a békát s leharap belőle vagy felényit, de nem izlik neki s szól:

— Miéhl te, edd meg a másik felit s visszaadom a bornyút.

Michl meggondolja a dolgot; mégis csak jó lesz a bornyu s megeszi a béka maradékot.

A hogy tovább ballagnak, egyszerre megszóllal Hszni:

— Michl pajtás, mondsza, tulajdonképen miért is ettünk mi békát?

legalább 20%-ában állapítassék meg, oly helyeken pedig, hol az altiszt lakást ily módon megszabott váltságdíjért sem kaphat, azt részére maga a magas kincstár bérelje.

Hol ezt a megélhetési viszonyok megkivánják s a mi leginkább a drága városokban működő irodái vagy egyéb központi személyzetnél fordul elő, a felettes hatóság indokolt javaslatára ennek a szükséghez képest drágasági pótlék adandó.

A legeltetési jog ne legyen ezentul irott malaszt, melynek jótéteményében csak egyes kegyeltjei a sorsnak részesülhessenek, hanem mint állandó mellékjavadalom állapítattván meg, ott, hol az illető azt vagy szegénysége, vagy helyi viszonyok, vagy bármi egyéb körülmények folytán ki nem használja, bizonyos megváltási díjban részesüljön.

Azoknál a hatóságoknál, hol nincs elegendő terület arra, hogy illetményföldjét az összes személyzet természetben kikaphassa, a meglevő lehetőleg arányosan felosztassék s szűnjék meg az az eddigi eljárás, hogy míg az egyik összes földiletményét természetben nyerte, addig a másik egész illetményére nézve a nagyon mostohán megszabott holdankinti 5 frt. váltságdíjjal volt kénytelen beelégedni.

A hasonrangyak és állásuk között levő ily egyenlőtlenségek mindig csak az irigységet s az egymás elleni agyarkodást szülik, ez pedig megbontása annak az egyetértésnek mely hivatozvan a kitűzött czélok elérésében a vállvetett munkát megkönnyíteni.

2. A mi a gyermekek nevelését illeti, ez az a kérdés, mely legnehezebben oldható meg, mert hiszen nem lehet azt kívánni, hogy egyes exponált helyeken lakó erdőörök részére iskolák áltittassanak, sem pedig nem lehetséges, hogy valamennyi erdőör falvakba, városokba szállásoltassék. Ennek sanyaru viszonyain már némileg segítve lenne az I-ső pontban kért méltányosabb javadalmazás megadásával is, de ez még mind kevés.

Az állami erdőtisztek gyermekei nevelésének segélyezésére Nagyméltóságod magas elődének bölcs intézkedésével alap létesítettett, mely már egy évi fenálása után 45, a másik évben pedig

105 gyermek nevelését volt képes előmozdítani évi s fejenkint 100 — 200 frt. segéllyel. E sikeres kezdet után nem kételkedünk abban, hogy ezen alap az eddig tapasztalt arányokban tovább is gyarapodni s áldásdús gyümölcsöket fog hozni.

Pedig ezen alap oly apró cseppekből növekedik nagygyá melyek alig észrevehetőek. A $\frac{2}{10}\%$, mit az egyes vállalkozók, bérlők s mások fizetnek, oly csekély, hogy ezt mindenki szívesen meg is kétszerezné, kivált akkor, ha kellő világításba helyeztetnék előtte a magasztos czél, melynek ez által szolgálatot tehetne s tenne.

Vajjon nem lehetne-e az altisztek gyermekei nevelését is ilyen alap létesítésével megkönnyíteni?

Ha az altiszt valamely csekélyebb rendelkezést követ el, elüljárója pénzbirssággal sujtja, ujabban rendszerint az erdőtisztek gyermekei nevelését segélyező alap javára, tehát más, magánál módosabbak gyermekei nevelésének elősegítéséhez járul az, ki saját gyermekeit szegénysége miatt neveltetni nem képes.

Könyörgünk Nagyméltóságodnál gyermekeink s így a jövő nemzedék egy részének nevében, szivjelje meg ez iránybani, itt csak óhajképen kifejezett kérelmünket s változtossa magas elhatározásával az ígét testté!

Lehetetlen hogy ne sikerüljön oly mű létesítése, mely felett ezek áldása fog lebegni!

(Folytatás következik.)

A nagyvilágból.

— Az egyházpolitikai javaslatok szentesítése házánkban a legfontosabb esemény. — Hetek óta képezte vita tárgyát az országházban, a hirlapokban, kávéházakban, szóval mindenütt, vajjon fog-e és mikor szentesítést nyerni a három törvényjavaslat, nevezetesen a kötelező polgári házasság, — az anyakönyvvezetés államosítása és a gyermekek vallásáról szolló. A javaslatok ellenzői már újongtak, mert a hosszas késést biztos jelél tekintették annak, hogy Ő felsége a szentesítést meg fogja tagadni, sőt a napilapok már a kormány bukását is biztosra vették, mikor egyszerre az egész ország legnagyobb meglepetésére a kormányelnök e hó 10-én az országgyűlésen a szentesítés tényét bejelentette. A javaslatok barátai, vagy — mint magukat nevezik, a szabadelvűek körében óriási a lelkesedés. Az ország minden részéből hála-táviratokat intéztek ő felségéhez, úgy annyira, hogy ezek száma a tizezeret

megaladta. Budapesten fáklyás menetet rendeztek f. hó 13-án. Mig így ez a rész tombol örömben s diadalmámorában, addig az ország hercegprimása püspöki tanácskozást hi egybe, melyen megbeszélük, hogy a már kész, megerősített javaslatokkal szemben milyen eljárást tanusítsanak s itt fogják megállapítani ama főpásztori levél szövegét is, melyet hiveikhez kibocsátani fognak. — Az egyházpolitikai javaslatok kettejének, és pedig a vallás szabad gyakorlatáról és a zsidók recepciójáról szólnának a sorsa még mindig kétes. Ezeket az országgyűlés megszavazván, a főrendiház elvetette, minek következtében újból az országgyűlés elé kerültek s ismét nagy többséggel elfogadva tárgyalás végett a főrendeknek megküldve lettek.

Az országgyűlés most tárgyalta a földmivelésügyi ministerium költségvetését, mely heves vitákra adott alkalmat. Általános volt a feljajdulás a mezőgazdaság hanyatlása felett s mindenki igyekezett módot találni ennek fellendítésére. Mi örülünk ugyan a nemes versenyésnek, mely a haza javát van hivatva előmozdítani, de fájó szívvel constatáljuk, hogy a négyszáz honatya között nem akadt olyan, ki a figyelmet az erdészeti altiszti személyzet sanyarú helyzetére irányította volna.

Németországban furesa dolgok mennek végbe. A birodalmi tanács megnyitásánál midőn a császárt éltették több képviselő tüntetőleg ülve maradt. — Mint a lapok írják, ezek ellen most felségsértési pört fognak indítani.

A török uralom alatt levő örmények nagyon panaszkodnak azon üldözés miatt, melyet a törökök részéről türniök kell. — Pétervári híresztelés szerint Várnában összegyűlt egy csapat örmény s elhatározták felkérni az orosz czárt, hogy szabadítsa ki a török járom alól. Az örmények és a többi török uralom alatt lévő keresztények viszonyait az 1878 évi berlini kongresszus rendezte ugyan, de úgy látszik hogy ott biztosított jogaik csak a papíron vannak meg. Most a hatalmas Anglia is pártjukat fogja s így tán sikerülni fog állapotukat türhetővé tenni.

Különfélék.

— **Jubileum.** Scholz Rezső ministeri tanácsos úr ő méltósága e hó 12-én tartotta 40 éves szolgálatának jubileumát. Őszinte szívből kívánjuk, hogy az 50 évit is jó egészségben s az erdészet javát előmozdító további tevékenységben megérhesse.

— **Meggyilkolt erdőőr.** A lapokból értesülünk, hogy Uj-Lehotán e hó 2-án Lajd István erdőőrt, midőn a korcsmából haza ment, két ismert fatolvaj agyonverte. A meggyilkolt mindig nagyon szigorú volt kötelessége teljesítésében s így a már fogva levő gyilkosok bizonyára boszúból ölték meg. Özvegyet és 5 apró, nevetlen árva hagyott hátra. — Kérjük azon tisztelt olvasóinkat,

kik az esetről körülményesebben sziveskedjenek értesíteni s kivált közölni, mely hatóságnál volt a boldogult alkalmazva.

— **A királyné utazása.** Felsőleges uralkodó asszonyunk, Erzsébet királynő melegebb vidékeken utazik üdülés czéljából. Ezen utjában legközelebb az afrikai partokhoz ért s ott Algirban kikötött. — A felsőleges asszony Hohenems grófnő álnév alatt utazik, így akarván elkerülni minden feltűnést és hivatalos fogadtatásokat. Tengeri utazásában minap 24 órán át dühöngő vihart állott ki, nem csekély rémületére kíséretének, mely már eleve, a vihar előérzetében ellenezte a tengerre szállást.

— **Halálozás.** Mint facseti levelezőnk leveléből részvétellel értesülünk, a lugosi m. kir. erdőigazgatóságnál Dobrian Miliutin III-ad oszt. m. kir. erdőőr folyó hó 4én másfél havi kinos gyomorhaj után életének 63-ik, buzgó szolgálatának 31-ik évében elhalálozott. Temetése kartaársainak nagy részvéte mellet f. hó 6-án ment végbe. — A boldogult egész hosszú szolgálati idejét ugyanazon hatóságnál töltötte, hivatásában mindig buzgó, fáradságot nem ismerő hű szolga volt s mégis a III-ad oszt. erdőőri rangot csak 28 évi szolgálat után érthette el, ismét új bizonyítékát szolgáltatván azon szomorú viszonyoknak, melyek az erdészeti altisztek előléptetésénél uralkodnak. — Legyen neki könnyebb a föld, mint volt szomorú sorsa, mely életében reá nehezedett.

— **Uj medveadász.** Bars megyéből írják nekünk: Dallos község határában rendezett hajtóvadászaton Szliuka András ottani m. kir. erdőőr egy óriási medvét terített le egyetlen lövéssel. A fenevad 2 méter-massát nyomott. A szerencsés vadászt, kinek ez volt első medvéje, ott nyomban felavatták medveadászára.

— **Ritka lövés.** Ruttkán, Turóc megyében f. hó 2-án hajtóvadászatot tartottak, mely alkalommal Belle Mátyás ottani lakos egy lövéssel három vaddisznót terített le.

— **Cigányok és parasztek harca.** Kovács József, Fehér Sándor és Kocsis Pál mikesi lakosok a tordai vásárról tértek haza a mult hétfőn este. Mikor Alsó-Peterd közelébe értek, az országut mellett levő árokba egy csapat sátoroscigány rohant eléjük és a pénzőket követelte. Látták, hogy három ember nem boldogulhat ennyi cigánnyal, de meg különben sem volt náluk semmi fegyver, így hát futásnak eredtek. A cigányok utánuk és sikerült is Kovács Józsefét és Fehér Sándort elfogniok. A két szerencsétlen embert nemcsak megrabolták, de kegyetlenül meg is csonkították. Kovács Józsefnek a két fülét, meg az orrát levágták. Fehér Sándornak pedig mind a két szemét kiszúrták. Kocsis Pál, a kinek sikerült megmenekülnie, hamar föllármázta a legközelebbi falut s a lakosok csakhamar kapákkal, fejszékkel és kaszákkal felfegyverkezve indultak el a cigányok keresésére. Nemsokára meg is találták őket az országuton s ekkor valóságos haré keletkezett a lakosok és cigányok között. Négy cigányt lekaszáboltak, hat életveszélyesen, három pedig könnyebben megsebesült. Valószínűleg mind agyon verik, ha a kisbíró, a ki velök ment, vissza nem tartja őket. Fehér Sándor még az uton meghalt és Kovács József felgyógyulásához is kevés a remény. Az életben maradt cigányokat befogták.

— **Nyul betegség.** Egy német szaklap szerint a nyulaknál újabb egy új betegség járványszerűleg lépett fel. E betegségről Dr. Csokor János, a bécsi katonai állatgyógyintézet tanára az orvosok gyűlésén tartott felolvasást. A betegséget a vadászok tüdő-sorvadásnak gondolták, de nem az. A beteg állat vöröses tüdején apró hólyagocskák mutatkoznak, melyek kinézése nagyban hasonlít a sorvadás tüneteire s melyek mindinkább növekednek. Ha az ily hólyagocskát fel-metszük, abban nagyító üveg segítségével egy csomó férgecskét találunk, melyek a légsőre ülepednek. Ezen állatocskák okozzák azután a nyulak kimulását. Az ilyen beteg nyul húsá veszély nélkül élvezhető, a fertőzött tüdőt azonban el kell dobni.

— **Erdőégés.** Borgó-besztercei levelezőnk írja, hogy az állami kezelésbe átvett, Borgó-Prund község tulajdonát képező „Henyu“ nevű erdőben múlt hó 26, 27. és 28. napján nagy tűz pusztított. A tűz mintegy 80 katasztrális hold területen dühöngött, melynek fele koros állab, másik fele pedig tilalmazott tisztás volt. — A tisztáson elszáradott nagy fű és gaz kitünő táplálékot adott a dühöngő elemnek, mely nagyban fenyegette az alig 50 méter távolságban lévő 100 holdnyi luczfenyő ültetvényt. — A népet csendőrségi karhatalommal kellett az oltáshoz hajtani s az így kirendelt 30 munkásnak emberfeletti erőmegfeszítéssel Siold Miklós, Ambrus Dezső és Komsa György erdőőrök erélyes és tapintatos vezetése mellett sikerült gátat vetni a további pusztításnak.

— **2250 nyul.** Pallavicini Sándor őrgrof pusztaszeri birtokán a napokban kezdték meg a nagy vadászatot, melynek máris igen gazdag eredménye volt. A gyengébb hajtásnál kezdték a vadászatot, hol 2250 darab nyul jutott terítékre.

— **Jókai Mór vadász-mondásai.** Koburg Fülöp herceg az idei őszi vadászatok alkalmával meghagyta sztracenai erdészének, Beel Gyulának, hogy a gömörpusztamezői vadászkastélyának falain levő német, ugynevezett Weidmannspruchokat magyar vadász-igékkel cserélje fel. Jókai Mórt kérték fel a fordításra, a ki arra vállalkozott is. A vadász-mondások — a Nemzet közlése szerint — ilyenek:

Fris vértől lüktet ered,
Kezédben jó fegyvered,
Kebledben hű férfszív,
A mivel a vadász viv.

Puskád, becsületed legyen mindig fényes,
Könnyű legyen gondod, nehéz az erszényed.

— **Életmentető kutya.** A kutya hűségének szép tanubizonyosságát szolgáltatja a következő eset, melyet Derventből, Boszniából jelentenek: Lukecsics György hadnagy a múlt hónap végén kutyájával vadászatra indult a város környékén elterülő hegyek közé. Cserkészés közben meglőtt egy őzet, mely azonban csak könnyű sebet kapott és elmenekült. Lukecsics kergetni kezdte a vadat, de az üldözés hevében egy gödörbe esett. A nála levő töltöt puská elsült és a golyó mellébe hatolt. A hadnagy eleinte segítségért kiabált, de a vérvesztés annyira kimerítette, hogy elájult.

Az elhagyott vidéken aligha akadt volna rá valaki s így bizonyosan ott vesz, ha kutyája segítségére nem siet. A hűséges állat odament urához és egy darabig nyalogatta annak vérző sebet. Mikor azonban látta, hogy gazdáj nem mozdul, visszaszaladt a kaszárnnyába, a hol addig vonított és kapart míg csak a katonák figyelmessé nem lettek rá. Mindjárt szerencsétlenséget gyanítottak és követték a kutyát, mely egyenesen gazdájához vezette őket. A katonák a még életben levő hadnagyot beszállították a szerajevói kórházba. Valószínűleg életben marad.

— **Halálbüntetés fentartása.** Az osztrák képviselőház folyó hó 5-én foglalkozott a halálbüntetéssel. Felmerült ugyanis a kérdés, hogy az továbbra is fentartassék, vagy pedig eltöröltessék. — Nagy többség a halálbüntetés fentartása mellett nyilatkozott. A nyaktiló (guilottine) mellett csak egy szavazat nyilatkozott s így a végrehajtás módja továbbra is az akasztás marad.

— **Pénzváltozás.** Az egy forintos államjegyek a közforgalomból ez év végével teljesen kivonatnak és ezüst forintosok lépnek helyükbe. Azokkal együtt fognak a 20 krajczárosok és a pénznemek legretentesebbje, a suszterallérok, melyeket különben 4 krajczárosnak hívtak, letűnni. Azt hiszem, teljesen felesleges tisztelt olvasóinkat figyelmeztetni, hogy ezen régi pénznemeken idejekorán túladjanak, nem azért, mintha a nélkül is tudnának a dolgról, hanem mert valószínűleg náluk éppen úgy nem hever halmon a bankó, mint e sorok irójánál.

— **Politizálásból emberhalál.** Nagy-Ölved esztergommegyei faluban, f. hó 3-án szörnyű tettet vitt végbe két községi elöljáró. A Brucsi féle korcsmában vasárnaponként össze szokott jönni a falu értelmesebb lakossága egy kis politizálásra. Vasárnap beállított közéjük Mácsadi Ferenc csizmadia s Bereg és Szalma nevű községi elöljárók asztalához ült. Elejnté csendesen iddógáltak és meghányták-vetették a haza sorsát. Mácsadi nagy tüzzel ellenzékieskedett, míg az elöljárók „hivatalból“ a kormányznak fogták pártját. Mácsadi fölugrott és öklével verve az asztalt, szidta a kormányt. A vita mind hevesebb lett, végre a bor és pálinka tüzenél verekedéssé fajult. A csizmadiát előbb jól eldöngették, aztán összeszurkálták. A szegény ember véresen elmenekült, de a két elöljáró utána rohant, az udvaron álló kocsiból kiszedett löcsökkel agyonverték. A gyilkos elöljárókat azonnal elfogta a csendőrség.

— **A védangyal mentette meg bizonyosan azon 7 éves kis leányt a haláltól, melyet a zólyomi vasuti állomáson egy tologató mozdony elütött. A leányka oly szerencsésen esett a sín pár közé, hogy a felette elhaladó 8 vasuti kocsi semmi kárt sem tett benne s az ijedség és egy kis zúzódáson kívül más baja nem esett.**

— **Selmeczbánya öröme.** Selmeczbányán a nemes ércz annyira megfogyatkozott, hogy már a bányamivelés megszorításáról beszéltek, mi sok száz embert fosztott volna meg kenyerétől. — Most úgy halljuk, egy gazdag eret fedeztek fel a hegy mélyében, mely egészen Bélabányaig húzódik. — Ezen felfedezés nagy örömet szült a bányavidék szegény lakossága között.

— **Tömöges áttérés.** Fehér megye Bodaik községében régóta feszült viszony uralkodik Janny Ferenc plébános és hívői között. A hívek már többször kérték a plébános eltávolítását s midőn ez nem sikerült, most egyszerre kétszázán jelentek meg nála s bejelentették kilépésüket az egyházból s a plébániáról egyenest Maller Károly ref. lelkészhez mentek s a református vallásra való áttérésüket jelentették be.

— **Bajusszal született.** Vencsellő szabolcs-megyei községben Makkos István neje teljesen kifejlett fiúgyermeket szült, melynek egészen szép bajusza és szakála volt. Az újszülött másnap meghalt, a járási orvos azonban intézkedett, hogy a csecsemő hullája mint ritkaság a megyei muzeumba kerüljön.

— **Játék a puskával.** A veszprémmegyei Hosszu-Mező pusztán a minap egyik napszamos ebéd után tréfából elővette puskáját és a mellette levő Győrfi Zsófiára fogta e szavakkal: »De agyon tudnálak löni Zsófikám!« A fegyver hirtelen elsült és a szegény lányt fején találta a golyó, mely nem ölte meg mindjárt, de életéhez kevés remény van.

— **Tizenkettedik férj.** Angolország velszi hercegségében egy asszonyság a napokban tartotta esküvőjét egy odavaló földbirtokossal, a ki a tizenkettedik férje. Az asszonyság még csak 40 éves, jó erőben van, így remélhetőleg még egy-két férjet szerencsésen eltemet.

— **A drótnélküli telegráf.** A villámosság nagy mesterei: Edison, Puce, Stevenson és mások régibb idő óta foglalkoznak annak a problémának a megfejtésével, hogy miként lehetne a drót mellőzésével vizen át úgy táviratozni, hogy magát a vizet, mely tudvalevőleg jó villamvezető, használják föl a vezetésére. Rathenau mérnök tervei szerint most a Wann-tavon Berlin és Potsdam között tettek ilyen kísérleteket oly formán, hogy a tóban két hatalmas érclapot helyeztek el 200 méternyi távolságban, melyek hatalmas akumlátor-telep két sarkával voltak összekötve, úgy, hogy ebből a lapokba erős elektromos áramlást lehetett indítani. Ilyen módon sikerült öt kilométernyi távolságban táviratozni a vizen keresztül, a nélkül, hogy drótra lett volna szükség.

Pályázatok.

* Lőcse szabad királyi városnál egy erdőőri állomás van üresedésben. Javadalmazás: 216 frt. évi fizetés, 14 ürméter hasáb tűzifa, 1 katasztrális hold szántóföld és 1 kat. hold rét haszonélvezete, 2 darab szarvasmarha legeltetése és természetbeni lakás.

A szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények folyó évi december hó 20-ig Lőcse szab. kir. város polgármesteri hivatalához nyújtandók be.

* Szecsely, Ecsellő és Mág községek területén lévő községi és egyházi erdők részére létesített erdőőri állomásra a szelistyei főszolgabírói hivatal, melyhez a kérvények is f. évi december hó 25-ig beküldendők, pályázatot hirdet. — Évi javadalmazás 160 frt. (maximum? Szerk.). Az erdőőr székhelye Szecsely. A román nyelv ismerete kimutatandó.

* A szászberek-i uradalmi intézőség azonnali belépésre keres egy kis családú vizsgázott erdővédet, ki a fázán tenyésztésben és fegyvertisztításban való jártasságát okmányokkal képes igazolni. Évi fizetése 240 frt. és convenció. Kérvények, melyek vissza nem küldetnek, az uradalmi intézőséghez: Szászberék (Jász-Nagy-Kún-Szolnok megye) küldendők.

Szerkesztői üzenetek.

Flepsz Frigyes urnak Roskány. Csucsy János urnak P. Reticzelé. Neveikre újabb negyedévi előfizetés érkezvén, ezt a nyilvántartásban javukra irtuk. Így előfizetésük tartama negyedévvel meghosszabbodott — O. Ipoly urnak N. Boeskö. A nem fizetők ezen lapunkkal mindnyájan póstautalvány lapokat kapnak. Az előfizetési díjaknak havi részletekben való befizetése nagyon sok munkát ad. Kérjük ezt ha lehet, negyed évré változtatni. Nekünk az ellen sincsen kifogásunk, ha a díjakat összeszedve utólagosan küldik be, ha egyeseknek tán nehezükre esnék az egyszerre előre való fizetés. — B. Konrád urnak Liptóújvár. Az előfizetést bejegyeztük. — F. J. urnak a lapot elejétől küldöttük s így azt hisszük, meg is kapta; ha nem, kérünk erről rövid értesítést, hogy a hiányt pótolhassuk. — S. L. urnak Dubrinies. Önnek előfizetése nem mint irta 1896 Febr. 1-ig, hanem Február végeig tart.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOB B ÉS LEGJOB B HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan
szab. ékronometer és művés. feltalálója
a remontoir inga-órákhoz
sib. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. javítások pontosan eszközölhetnek.

Stegmann János
jól berendezett nyomdája
Szászsebesen
gyorsan és jutányosan készít
mindennemű
szakmába vágó munkákat a
legegyszerűbbtől
a legdiszesebb kiállításig.
Megrendeléseknél
árak kívánatra közöltetnek.

MEGJELENT

a

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú cégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságú földmivelésügyi m. k. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

cégünk ujlag megbizatott

a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legujabb francia és angol divat szerint készítettnek.

Vidéki megrendelések

kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly cégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József Főherczeg udvari szállító
A földmivelés ügyi m. kir. Ministerium szállító.

Budapest

IV. Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbéli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 1-ső és 15-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetéseknek mér-sékelt díjak egyezség szerint.

Tűnnek az évek fölöttünk, fut a neki szilajodott idő, mint a szélvész által kergetett fellegek. Alig hogy ott hagytuk édes anyánk lágyan ringató ölet, alig hogy időnk volt végig játszani gyermekjátékainkat, már itt van a férfikor fárasztó munkáival, a gondok ezreivel s még élénk tűzött munkába alig kezdtünk, még alig végeztünk valamit, ime, megjelenik a deres vénség. Szemünk tüze lankad, derekunkat az elviselt fáradoalmak meggörnyeszti s gyenge lábaink nehezen vonszolnak odább-odább. Hová?

A sir széléhez! Egy gyenge lehellete a mindenható s könyörtelen kaszásnak s gyarló emberi létünket eltakarja a rög.

Valóban vigasztalan képe ez az emberi életnek!

Mi mégis az, a mi azt előttünk mind a mellett kedvessé, kellemessé teszi, a mi miatt hozzá annyira ragaszkodunk? Ezek ama apró örömei, melyek az élet sanyaruságaiba ép úgy, mint az életbe a fűszer, belevegyülnek. Megvannak örömei a gyermek és ifjui éveknek, melyeken gondtalanul suhan át az élet tulajdonképeni küzdterére s itt tárt karokkal várják a családi tűzhely megszámlálhatlan örömei s gyönyörűségei. Ezek fokozzák tetterejét, ezek lelkesítik a nehéz munkában s ezek simítják el

Az „Erdőör“ tárczája.

Királyból vértanu.

Szent István napját mindig nagy kegyelettel ünnepelem meg, de olyannal még soha életemben, mint az idén.

E nagy nemzeti ünnepet felül helyeztem eddig a karácsonyi, sőt a husvétii szent ünnepeknek is, de az idei annyira lerontotta eddigi jó hírnevét, hogy — ha csak valami véletlen ki nem köszörüli jövőben a rajta esett esorbát, — oly parányi ünneppé fogom degradálni, hogy még Szt. Mihály napja is magasan felette álland.

A nevek között legjobban szeretem mindig a szentekét — mert ezek napját bajos letagadni: ott virít valamennyi szép piros betűvel még a legparányibb fali naptárban is. Még a fiscálisok terminus-naptáraiban is e kitüntetés éri. De egy név még is akadt, a melyről csakis kicsinylőleg nyilatkozhatom s ez: János. A sok

János tönkelegében hiába számít az ember egy kis névnapi lakomára, az óvatos Jánosok évről-évre más szentnek nevét viselik s azt vallják pátrónusukul s ebben annyira pedánsak, hogy a kiknek gyengébb az emlékező tehetségük, rendes könyvet vezetnek róla s lévén hét Szt. János-napja a kalendárium csinálók szerint, egész éven át kell az embernek ügyelni, hogy a János barát ki ne bujhassék.

Hogy Jákob pátriarcha a csinos Liáért hét évig, a gyönyörű Rachelért pedig 14-ig szolgált, ez még érthető, bár manap alig találkozánk oly türelmes férfi, aki ezt utánna cselekedné, kivált oly apával szemben mint azoké volt: ki száz percentre dolgozik. De hogy egy oly névnapi lakziért, melynek még csak étlapját sem közlik előre, az ember teljes egy éven át tegyen gratuláló kísérleteket, az túlmerész kívánság.

Mult ősszel kaptam egy kitünő jó cimborát, kinek a neve István volt.

Természetesen rögtön feltettem magamban, hogy a legközelebbi István-napon megfogom gratulálni. Alig

az ember homlokán a bú és gond okozta ráncokat. Agg korunkban pedig meglepéssel tekintünk vissza hűségesen végzett kötelességeinkre s örömmel tölt el az, hogy életünket nem töltöttük hiába, hanem gyenge erőnkhez képest jól betöltöttük földi hivatásunkat s nyugodtan várjuk azt a jutalmat, melyet az öröklét biztosít számunkra.

Ilyen viszonyok között nem csoda, hogy a nép megszokta egymást bizonyos alkalmakkor jó kívánatokkal buzdítani. Erre a legalkalmasabb pillanatnak látszott ama idő, midőn a régi leltüntével, egy új esztendő küszöbére tesszük lábunkat.

Az egész világon alig van hely, hol ekkor föl ne hangzanék: „Boldog új évet!”

Mi sem akarunk hátra maradni s örömmel megragadjuk az alkalmat, hogy kedves olvasóinknak őszinte szívből kiáltsuk a távolból:

„Boldog új évet kívánunk!”

Terhes szolgálatukat, szegény sorsukat minél több öröm fűszerezze s adjon nekik a Mindenható elég erőt, kitartást munkáik végéhez. Adja az Ég, hogy ez az év több örömet, boldogságot árasszon rájuk, mint az eddigiek! Szerencse fel a további munkához!

A szerkesztő.

Az Erdészeti altisztek helyzetének javítását célzó kérvény tervezete.

(Folytatás.)

3. Kérvényünk egyik leglényegesebb pontjához értünk, midőn a nyugdíjazásnak új alapon való rendezéseért esedezünk.

Ki jól akarja hivatását betölteni, annak minden igyekezetét, minden erejét annak kell szentelnie. Az emberi természetben rejlik, hogy csak ott van meg a kellő lelkesedés, hol arra érdemes tárgyat talál s csak a gyenge szellemek tudnak hiábavalókon, léhaságokon lelkesülni. A fiatal kor munkaképessége van hivatva az aggkor munkaképtelenségét pótolni s így annak kívánalmait is előre biztosítani.

Minden munkás méltó az ő bérére! s bizonyára fokozott kedvvel s így nagyobb eredménnyel munkálkodik akkor, midőn munkája nem silány tengődést, hanem némi jólétet is biztosít számára.

Küzdemeletjes évtizedek vannak hivatva biztosítani az ember megélhetését öreg napjaiban, midőn a test szervezete az élelmet megkívánja ugyan, de megszerezni nem képes. „A lélek ugyan erős, de a test erőtelen“.

Az erdőör, midőn egy egész életet szentelt szolgálatának, mily kilátásokkal néz ama szomorú napok elé, melyek tetterejét lelohasztják

vártam a karácsonyt, régi praxisból tudva, hogy ekkor szokott ily névünneppé lenni.

Megjött a nagy nap. Rohantam korán reggel az én Pistámhoz s alig nyitottam be, minden bevezetés nélkül rákezdtem: „Felvirradt a várva-várt napnak hajnala“ . . . .

Sajnos, hogy szép rigmusaimat barátom már az első sornál félbeszakította és sokat veszített ez által e sorok tisztelt olvasóközönsége is, nem olvashatván azokat egész terjedelmükben.

„Tévedsz, kedves pajtás, ma nincsen névnapom. Eddig ugyan a szent vértanu volt pátronusom s annak napját ünnepelem, de tegnap óta király vagyok. Királysághoz jutottam, mert tegnap este jegyeztem el szívem királynőjét s azt tán te sem kívánhatod, hogy az én királynőm messalianceot kötött legyen. Kárpótlásul azonban meghívlak farsangban tartandó menyegzőnkre“.

Mintha egy dézsza hideg vizet zúdítottak volna nyakam közé, úgy le voltam forrázva, No de legalább megmarad a farsangi menyegző szép reménysége.

Búsan ballagtam haza s végig koplaltam szent István vértanu napját, kinek a vértanuságban ily módon collegája lettem, a mi ugyan elég diszes állás, de kevés ember kér belőle. No — gondoltam — majd megjön István király, akkor majd kárpótolni fogom magamat.

Megjött az is; szaladok Pistához. Ünnepelesen összeráncolt homlokkal kezdém a fenti mondókát, mit ő siet nagy búsan félbeszakítani:

„Tévedz, pajtikám, de a te tévedésed megbocsátható, míg én az én tevédelem súlyát egy egész életen át fogom sínyleni. Azt hittem, midőn szívem királynőjét elnyertem, hogy királlyá lettem, pedig hát mióta megnősültem, én lettem ez eddigi összes vértanukat szenvedésekben lepipáló legnagyobb vértanu. Menj, szedj töviseket s fond koszorúvá szegény, szerencsétlen barátod homlokára s hozd el szent István vértanu napján névnap ajándékul!

Busan ballagtam — nem haza — hanem a mezőre s elkezdtem a tövisgyűjtést s bár szúrja ujjaimat, szorgalmasan gyűjtögetem, mert ha hire megy, hogy

s törődött testét mind közelebb viszik a sír széléhez?

Küzdelmes, sanyaru élet után a megpihenés helyett a nyomorral való küzdelmet látja maga előtt, mert az a csekély nyugbér, melyben a mostani rendszer mellett részesül, csakugyan nem elegendő arra, hogy abból megélhesen. Már magában véve az, hogy negyven évig kell egy huzomban, megszakítás nélkül szolgálnia míg mellékjavadalmak kivételével élvezett bérének megfelelő nyugbérben részesül, kell, hogy leverőleg, bénítólag hasson lelkületére, nem is említvén azt, hogy legalább tíz évet kell szolgálnia, hogy nyugbérképessé lehessen.

Esedezünk Nagyméltóságod előtt, kegyeskedjék a nyugdíj törvény reánk vonatkozó részének oly nemű módosítását keresztülvinni, hogy a nyugbérképesség legalább már a 8 évi szolgálat után vegye kezdetét s a minimális összeg egy harmadát tegye ki az élvezett bérnek s egy-egy harmaddal növekedvén, a teljes bérnek megfelelő összeget a harminczadik szolgálati évvel elérje.

Az erdőőr elhunytá alkalmával pedig hátramaradt özvegye vagy gyermekei a temetési költségek fedezésére az élvezett bér három havi összegében részesüljenek.

Az özvegyek nyugbére legalább a bérösszeg felére lenne emelendő s a gyermek-

ily koszorúkat ügyesen fonok, s ha barátomhoz hasonló vértanuk megrendeléseikkel megtisztelnék: azt hiszem, a házi ipar legkiterjedtebb s legjövődelmesebb ágazatát fedeztem fel, melyre ezennel a közoktatási minister úr figyelmét is felhívja

Sebes-Szász.

Adomák.

Vadászat gyorsvonattal. Koczavadász: Hej, atyafi! nem látott erre futni egy nyulat?

Atyafi: Dehogy is nem láttam; ott szaladt a vasuti sineken végig.

Koczavadász: (magában) Teremburáját! akkor a legközelebbi gyorsvonatra kell ülnöm, hogy utól érhessem!

Hasonlatosság. A koczavadász ló és a seréteket szerencsésen az egyik hajtó farába küldi. A hajtó nagyot ordít és még nagyobbat ugrik.

A szerencsés találó nézi, nézi s aztán egyszerre felnevet: Teremtuescső! éppen ilyenek láttam lepingálva a vice-lapban is!

nevelési járulék a mostaninak háromszorosára.

Ezekben előadtuk volna kérelmeinket s óhajainkat ama sérelmek orvoslására nézve, melyeket a bevezetésben felsorolni bátrak voltunk, de ezzel még mindig nem meritettük ki azokat a kívánalmakat, melyek teljesítése által ha nem is jólétünk, de legalább tűrhető állapotunk biztosítva lenne s bár talán szerényteleneknek fogunk látszani, nem mellőzhetjük, hogy a jelen alkalommal Nagyméltóságod kegyes színe elé ne vigyük, miért is azokat folytatólagosan röviden a következőkben vázoljuk:

(Folytatás következik.)

Levelezés.

Máramaros-Sziget 1894 december 12.

Mélyen tisztelt szerkesztő ur!

Lapunk szerencsés megszületésének örömeiben legyen szabad nekem is részt vennem, önt szívből üdvözlöm és az eszme megpendítése és megtestesítése körüli fáradozásáért köszönetemet nyilvánítva, egyuttal azon hő kívánatomnak is tiszta szívből kifejezést adnom, vajha az elvetett mag szakunk felvirágoztatására, szaktársaink hasznára mentől erősebben meggyökeresedvén, évezredekre életképes, gyümölcsöző fává növekednék!

E lap első számában szíves volt ön „az erdészeti altisztek gyermekeinek nevelését segélyező alap“-nak kérdését felvetni s ime: ma már örömmel tapasztalható, hogy e kérdés szélesebb körű érdeklődés tárgyává lett, nem vélek tehát szerénytelen lenni, ha e tárgyhoz édes magyar hazánk ölen élő összes szaktestvéreim, különösen pedig családjaink érdekében magam is kellő megfontolás után és számos tapasztalat nyomán igénytelen nézetemet nyilvánítani.

Teljesen elérkezettnek tartom az időt arra, hogy az erdészeti altisztek az eddigi nemtörődömség és minden jónak magától a sorstól való reménykedés béklyóiból kiszabadulva, végre valahára helyzetük javítására irányuló cselekvés terére lépjenek és nem szétforgácsolva, hanem egyetértően egyesített erővel, egy szívvel, lélekkel, de megfontolva is munkálkodjanak a kitűzött cél érdekében.

Mivel pedig minden eddigi elmulasztottat úgy sem vagyunk képesek egyszerre jóvá tenni, véleményem szerint a sok közül első sorban keresnünk kell azt, a mit szerény helyzetünk mellett is kedvező sikerrel megvalósítani, örök időkre áldást hozóan működővé tenni képeseknek érezzük magunkat, másrészt pedig a minek életrealóságát és hasznosságát a világ előtt bemutatni, segélyezését és támogatását megnyerni remélhetjük.

Az erdészeti altisztek gyermekeinek nevelését segélyező alap létesítése tagadhatlanul szintén szép és dicséretre méltó törekvés, de én reszéről — és azt hiszem, igen sokan vagyunk e nézetben, — még nem tartom első szükségnek, habár máskülönben annak megvalósításához egész tehetséggel közreműködni kész vagyok annak idején.

Tagadhatlanul igaz, hogy egy erdészeti altiszt, különösen ha az isteni gondviselés által több tagból álló családdal van megáldva, csak nagy nélkülözésekkel küzdve is alig képes megélni és gyermekeit iskoláztatni. Igaz, hogy szaktársaink közül azok — és pedig nagy számmal, — kik a szolgálat érdekében a községektől s így az iskolától is távol eső állomásokon vannak elhelyezve, gyermekeiket vagy éppen nem, vagy csak nagy nehézségekkel és alig fedezhető költségek mellett képesek iskoláztatni.

Ezen állapot most már hova tovább mindig kisebb arányokat ölt, a mennyiben a magas kormány böles és atyai gondoskodása következtében a legutóbbi időben is több félreeső községben és telepen lett rendes, vagy legalább fiók állami iskola felállítva, remélhető, hogy rövid idő múlva még inkább apadni fognak az olyan helyek, hol az iskolák áldásos működését nélkülözni kénytelenek; ezen iskolákban az erdészeti altisztek gyermekei ha nem is mindig minden fáradság nélkül, de mégis nyerhetnek oktatást az okvetlenül szükséges elemi tantárgyakból, azonkívül tudva van mindnyájunk előtt, hogy az országban felállított több erdőóri szakiskolában az erdészeti altisztek gyermekei, illetőleg fiai, természetesen csak az erre alkalmasak és kik erre hivatást éreznek magukban, első sorban vétetnek fel és a nélkül, hogy szülőiknek bármilyen költségükbe kerülnének, kenyér keresetre képes, hasznos polgárokká képeztetnek. — De nem titok előttünk az sem, hogy az erdészeti egyesület által kezelt több jótékony alap egyike segélyezéséből nem zárja ki azon erdészeti altisztek fiait sem, kik szép tehetségük és szorgalmuknál fogva magasabb tanulmányokban sikerrel nevelődnek. Ezekon kívül számtalan alsóbb fokú iskola hívja a tanulni és tudni vágyó fiatalságot falai közé, hol a megélhetés és tisztesség existentia feltalálható.

Az Erdőór első számában a szóban levő segélyalapra vonatkozólag megjelent cikkben említés van téve arról, hogy az erdészeti tisztek gyermekei hányan és mily összegű segélyezésben részesültek. — Ezt örömmel igazolom, de legyen szabad ehhez egy kis megjegyzést is fűznöm.

Az állami erdőtisztától mint ilyentől már csak állásánál fogva is a társadalom megkívánja, hogy gyermekeit minden körülmények között magasabb neveltetésben részesítse, habár e kívánalom nem látszik tekintetbe venni azt, hogy az erdőtisztek közül bizony nagyon sokan szintén oly állomásokon vannak elhelyezve, hol alig van valamire való elemi iskola, melynek bevégezése után az erdőtiszt kényszerítve van gyermekeit házon kívül magasabb iskolába küldeni.

Külömben pedig ha kevéssé figyelmesek vagyunk, csakhamar szemünkbe ötlük az is, hogy az erdőtisztek sem nyernek mindnyájan — különösen pedig nem az elemi iskolákat járó gyermekeik részére — segélyt, hanem igenis kapnak első sorban az erdőtisztai árvák, másod sorban azon erdőtisztek gyermekei, melyek házon kívül magasabb iskolákat látogatnak és végre azon gyermekek, melyeknek szülői hosszasan betegség vagy egyéb súlyos körülményeknél fogva a szükséges nagy költségek fedezésére képtelenek.

Tőlünk altisztektől többet senki sem kíván, mint hogy gyermekeinket tehetségünk és helyzetünkhöz képest neveltessük s azt hiszem, hogy sokkal többet használunk, ha gyermekeinket módunkhoz képest és lehetőség szerint inkább közönséges, de munkás, takarékos és becsületes polgárokká neveljük, mint ha gyermekeinkből minden áron, sokszor vagyunk feláldozásával féltudósokat nevelünk, velük a dologkerülő, sem maguknak, sem másnak nem használó s végre elzüllő existenciák számát szaporítjuk.

Igen örvendetes dolog lenne, ha nem csak mi altisztek, hanem édes hazánk minden polgára teljesen művelt, tudományos embereket nevelhetne, ám de fájdalom, ez még jámbor óhajnak is sok.

Külömben vessünk számot röviden a létesítendő ily nevelési alap jövedelmével is. Ha — a mint néhányan tervezik — béreink 1%-val járulunk egyszer mindenkorra az alaphoz, a minél többet e célra szerény tehetségünk mellett alig is áldozhatnánk, — ha a tisztelt szerkesztő ur által felajánlott, de még bizonytalan hirdetési díjakat és a hajtópenzekből befolyandó még bizonytalanabb százalékokat is tekintetbe vesszük, akkor is csak oly szerény tőkét tudnánk több év alatt a legszigorubb gazdálkodás mellett összehozni, melynek kamatjövödelméből — ha a nagyszámu altisztai gyermek segélyezését csak alig tekintetbe vehető pár forinttal eszközölnők, bizony nagyon hamar kifogynánk, alapos, érezhető s így számot tevő segélyezésről pedig szó sem lehet.

Mindezeknél fogva nem habozom³ kijelenteni, hogy a neveltetési alap létesítésével hagyjunk fel egyelőre, küzdjünk és harczoljunk tehetségünk szerint ezután is úgy, mind eddig, de teremtsünk magunknak alapot az esetre ha a harcban kimerültünk, vagy családunknak az esetre, ha abban elestünk!

Segélyalapot teremtenünk kell!! ez ma már okvetlenül szükséges, nélkülözhetlen. Hogy pedig eme segélyalapot milyenek kívánám és hogy az mily célokra szolgáljon, azt az alábbiakban kívánom körvonalozni.

Azt hiszem, egy sincs köztünk, ki ne tudná, mily nyomorult helyzete van egy szegény altisztnek, kit súlyos betegség hosszabb időre ágyhoz szegez, betegágyát szegény hitvese és egy csomó apró gyermek szivfacsaró aggodalommal állja körül. A szegény ember hosszasan élet-halál harcza után elvándorol oda, hol nem

fáj semmi; az immár özvegyen maradt hitves ha a sors véletlen kedvezése folytán nem is örökölt adósságokat, már férjének a végtisztességet, a helyzetéhez mért szerény temetést csak bútorokai s egyéb ingóságai utolsó maradványainak az árán adhatja meg, melyre pedig neki és elhagyott árváinak oly nagy szüksége lenne!

Az özvegygyé lett asszony nyugbért és ha oly szerencsés (?), hogy kettőnél több árvája könnyez, ezek részére is ellátást kap. Hogy ez mindössze miből áll, azt tudjuk.

Vagy számoljunk ama esettel, ha valamelyikünk neje esik súlyos betegségbe, mi magunk minden nap, gyakran éjjelenként is kénytelenek vagyunk szolgálatot teljesíteni, otthon gyermekeink és esetleges csekély vagyonkánk idegen kezek kénye-kedvére van bízva: mily hamar megérezzük a gondos családanya hiányát és vagyonunk tönkre menését.

Vagy végre marad utánunk 2—3, esetleg több keresetképtelen s már anyát is elvesztett árva! Igaz hogy ezek már kétszeres nevelési pótlékot élveznek, de kérdés, elég-e ez megélhetésükre és legszükségesebb ruházatukra? Ez esetben a könyörülő szívek segítségére vannak utalva; igen ám, de a házról-házra való koldulástól irtóznak, szemérmes koldusnak pedig üres a tarisznyája, tehát koplalnak, míg bírnak, ez pedig leggyakrabban mindenre inkább, csak jóra nem ösztönzi őket.

De nem folytatom, — pedig még soká lehetne, — az ily példák felsorolását, hanem kérdezlek titeket, kedves szaktársaim hányan vagyunk oly boldogok, kik ezen eshetőségek ellen magunkat és családunkat megóvhatjuk; hányan vagyunk, kik tudjuk, mily sors vár reánk s mikor nyílik meg sirunk?

Segélyalapot teremtsünk tehát, mely minket és szegény családjainkat a leírt esetekben gyámolítson, segíyezzen.

Ez az első szükség, ez méltó hozzánk, ezzel mutatnók meg, hogy csekély anyagi tehetségünk mellett is a legszükségesebbet felösmerni, helyzetünk javításán munkálkodni törekedünk. Ezzel emelnők azon oltárt, melyen szegény elhagyott özvegyeink, árváink, sőt önmagunk segíyezése által részben az emberiség részben pedig édes hazánk javára is áldozhatnánk.

Ezzel egyuttal hozzájárulnák szeretett hazánk ezredéves ünnepe fényének növeléséhez s jövő évezredekben való nagyobb felvirágoztatásához.

Ezzel reméljük megnyerhetni elüljáró hatóságaink nagyra becsült jó indulatát és hathatós támogatását, embertársaink elismerését és nagyrabecsülését.

Segíts magadon, Isten is megsegít!

Magunk úgy segítünk magunkon, habár nehezen nélkülözhető — filléreinket összegyűjtjük, hasznos és áldásos célokra fordítjuk; a jó Isten segítségünkre lesz ebben s igyekezetünket megáldja, munkálkodásunkra a nemesen érző szívek figyelmét irányítani s támogatásunkra serkenteni fogja.

Indítványozom tehát, hogy az országban alkalmazásban levő összes kincstári erdészeti altisztek egybevonásával, illetve hozzájárulásával:

„Erdészeti altiszti segélyegylet“-et alapítsunk!

Ezen segélyegylet céljaira hozzájárulásképen fizet minden tag havonként 20 krt.; az egylet jövedelmének gyarapítására továbbá az „Erdőör“ eddig megjelent számaiban felajánlott és szívesen átengedendő s a meg ezután felajánlandó adományok, az erdészetenél előforduló büntetéspénzek és végre a tőke kamatai szolgálnának.

A csekély havi hozzájárulási díjat még a legszegényebb altiszt is megtakaríthatja és felajánlhatja már csak ama megnyugtató tudat kedvéért is, hogy balsors bekövetkezte esetén magának és családjának bár szerény, de biztos segélyt biztosított.

Ezen segélyegylet hivatva lenne azután a tagok vagy hozzátartozóik elhalálása esetén: a családfőnél 100 frtot, a családanyánál 50 esetleg több, kiskorú gyermeknél 30 esetleg több forintot segélykép fizetni.

A családfő elhalálása után az özvegy és esetleges árvák a további tagsági díj fizetése alól felmentetnének; az özvegy újabb férjhez menetelég minden az egylet által nyújtható kedvezmény élvezetében marad, árvák közül pedig a leányok 14, a fiuk pedig 18 éves korukig tekintetnének az egylet tagjaiul.

Az egylet vagyoni helyzetéhez képest segélyt nyujtana évenként a szegény sorsban levő altiszti özvegyeknek és árváknak; segíyezne különféle véletlen szerencsétlenségek, betegség esetén tagjait, ha pedig — mint a hogy remélni lehet, — az egylet anyagilag annyira virágzóvá válnék, hogy segélynyujtása határait kitérítethetné, ez esetben segíyezhetők lennének ama tagtársak, kik gyermekeik iskoláztatása tekintetében nehézségekkel küzdenek, addig is, míg e tekintetben helyzetünk javultával rajtuk más módon is segíthetnénk.

Legyen szabad hinnem, hogy az elmondottakban nem csak a magam, hanem az országban élő összes kartársaim óhajának és kívánságának adtam ezekben kifejezést s legyen szabad remélnem, hogy javaslatom nem marad írott malaszt, hanem hogy egyetértőleg beismerjük azt, hogy nekünk is vannak úgy önmagunk, mint családjaink iránt kötelezettségeink, melyek teljesítésében s a magasztos cél elérésében mindnyájunknak egy akarattal és közös erővel munkálkodnunk kell.

Ennek sikeres keresztülvitelét azonban csak az esetben remélhetjük, ha csekély erőnk szét nem forgácsoljuk, mert hiszen szerény anyagi helyzetünk mellett egyenkint semmire sem vagyunk képesek. A dolgos méhek példáján okulhatunk, melyek bár mily parányiak, egyesült erővel mégis sokra viszik.

Igaz, hogy vannak hatóságok, mint például a beszterezebányai erdőigazgatóság, melyek területében nagyobb számú altiszt van alkalmazásban s ezek a többitől elszigetelve is vihetik valamire, de viszont vannak oly kis területek, melyekben alig néhány altiszt

van s ezek csak a többiekkel karöltve juthatnak eredményhez.

Záradékol tisztelt szerkesztő urhoz fordulok azon kéréssel, hogy az „Erdőör“ programjában kifejtett szép elvekhez képest becses lapjának legközelebbi számát jelen szerény soraimnak szentelni, testületünk tagjait a kifejtettek el — vagy el nem fogadására nem személyenkint, hanem hatóságonként való nyilatkozatra felhívni s ama kedvező esetben, ha szerény s önzetlen javaslatom elfogadtatnék, a további teendők megtétele czéljából. Szükséges adatok gyűjtését elvállalni és a kivitel tekintetében segédkezést nyújtani sziveskedjék.

Hazafiui üdvözléttel

Milesevits István.

Szivesen adtunk helyet ezen — bár lapunkhoz mértén terjedelmes-közleménynek. Az abban felvetett eszmével már legközelebb foglalkozni akartunk s csak örvendünk, hogy ebben meg lettünk előzve. Az ügyre nézve közlő urral egyetértünk, kivéve azt, hogy mi, tekintettel arra, hogy az alakítandó egyesület nem hivatalos, de magán jeleggel bírand, abba nem csak a kincstári, hanem a megyei, járási, községi és magán erdészeti altiszteket is bevonandóknak tartjuk. Ezen felül beveendőknének a tagok sorába az erdőszolgák, állandó napibéres segédörök, munka felügyelők, irodai napidíjasok ha ilyenekül magukat felvétetni óhajtják s a járulékokat pontosan fizetik. — Ezt szabályozni különben az alapszabályok lennének hivatva.

A szükséges adatok gyűjtését, az előmunkálatok végzését sok teendőnk mellett is az ügy érdekében szivesen magunkra vállaljuk s már ez alkalommal felkérjük szives olvasóinkat, hogy az egyesületbe való belépésüket velünk lehetőleg mielőbb közöljék s erre többi kartársaikat is buzdítsák.

Lapunk hasábjait a létesítendő egyesület ügyeinek a legkészségesebben nyitva tartandjuk, mert hiszen ennek megalakulása teljesevé lesz azon czélok egyikének, melyet magunk elé kitűztünk s melynek megalakításához a benne folytatott eszmecsere nem kis mértékben hozzájárult.

Szerkesztő.

A nagyvilágból.

Budapesten kormány válság van. A ministerium meggyőződven arról, hogy a felség»s uralkodó bizalmát nem bírja olyan mértékben, mint az kívánatos lenne, beadta lemondását s ez ő felsége a király által el is fogadtatott, az új ministerium kinevezéseig azonban az ügyeket a jelenlegi vezeti tovább. Hogy kit fog a felséges úr a kormány megalakítással megbizni, az még eddig titok. A lapok állítása szerint erre legtöbb kilátása a képpiselőház elnöke Bánffy Dezső grófnak és gr. Khuen-Héderváry Károly horvátországi bánnak van. Beszélnek arról is, hogy az 1867 évi kiegyezés alapján álló pártok fuzionálni, vagyis egyesülni s így egy új hatalmas pártot alakítani fognak. Mindezek azonban eddig csak találgatások s a valót csak a legközelebbi napok fogják megmutatni.

— II. Ferencz nápolyi király, felséges királyunk sógora a napokban meghalt Arcoban, hol Albrecht főherczeg vendége volt. — A boldogult Olaszország egyesítése óta nem uralkodott Nápoly felett, mert ez is, mint a többi apró olasz állam beolvadt az egyesített Olaszországba.

— Franciaországban nagy port vert fel Dreyfus hadseregbeli kapitány esete. Dreyfus ugyanis megfélekezve hazája iránti köteles hűségéről, fontos okmányokat szolgáltatott ki egy idegen hatalomnak s ez által a legocsmányabb bűnbe, a hazaárulás bűnébe esett. Ezen tetteért a hadbírótság tisztai rangjának elvesztésére és örökös deportációra ítélte. Ez utóbbi abból áll, hogy elviszik Franciaországnak Uj Caledonia nevű gyarmatára, hol haláláig a többi gonosztevők között élni s életét nehéz munkával fentartani kénytelen.

Különfélék.

— Lapunk eddig megjelent számaival még mindig renelkeznék, azokat az ujonnan belépő előfizetőinknek megküldjük. Erre annál nagyobb szükség van, mert ezekben van a helyzet javítása ügyében benyújtandó kérvény tervezetnek, mely a jövő számban befejezést fog nyerni a kezdete s így bizonyosan új előfizetőink erre is kíváncsiak s szivesen veszik eme intézkedésünket.

Halálozás. Mint részvétellel értesülünk, a máramarosszigeti erdőigazgatóság kerületében alkalmazva volt Traxler János II-od osz. m. kir. faraktarőr szolgálatkőzben szerzett hűlés következtében december hó 27-én meghalt. Még pár nappal az előtt a gondnoksági irodában volt s mint tudósítónk írja, már akkor sejtette közeli halálát, mert előfizetési felhívásunkat ezen szavak kíséretében írta alá: »érzem, hogy nem sok van már hátra, de azért előfizetője akarok lenni«. Özvegye és négy árvája siratja halálát. — Legyen neki könnyű a föld!

Földrengés. Ruszkieczai levelezőnk szivességéből közöljük a következőket; Laznán December 19-ről 20-ára menő éjjel 1/2 II órakor földrengés volt. A ritka természeti tünemény 2—3 másodpercig tartott. Az ablakok, cserépedények csörömpöltek, a talaj s a házak is hullámszerűen rengtek. Kár nem esett ugyan semmiben, de az ébren levőket a váratlan rengés meglehetősen megijesztette. A hullámszerű mozgás kelet felől délnyugoti irányban haladt.

Napoleon utolsó tábornoka. Franciaországban a napokban volt a 126 éves Saven tábornoknak, a Napoleon nagy hadseregéből még életben maradt utolsó veteránnak a temetése. A temetés nagy pompával ment végbe. Résztvettek rajta a polgári és katonai hatóságok fejei.

105 éves asszonyt temettek el a napokban Nyiregyházán. A vén anyókat Tomasockynénak hívták és szegényt, habár egész életében nem ártott a légynek sem, boszorkánynak csufolták.

Gyilkosság a karácsonyfa alatt. Kalladorf osztrák faluban szomorú karácsonya volt egy Pamperl nevű házaspárnak. A miután meggyuitották a karácsonyfát, elmentek a templomba és otthon hagyták kis nyolc éves ficskájukat a karácsonyfa alatt játszva gyermekjátékait egy husz éves cseléd-leánnyal. De csak

hamar megzavarták a kis fiut játékában és néhány perc múlva piros lett a karácsonyfa, a kis fiúnak és a cselédleánynak a véréből. Fegyveres rabló tört be hozzájuk aki miután baltájával leütötte mindkettőjüket, elrabolta a Pamperl házaspár 1500 forintról szóló takarékpénztári könyvecskéjét. Amikor Pamperl és felesége hazatértek, kirabolva találták lakásukat, s a felborult karácsonyfa és szétszórt kriszkindlik közt holtan véresen találták meg a kis fiút és a szegény cselédleányt. A rablógyilkosnak még mindig nem akadtak a nyomára.

A farkasok pusztítása. Galiciában Bleier Jakab és nejét, a kik egy rokonuk esküvőjéről tértek haza, utközben farkas-csorda támadta meg. A szerencsétlenek nem tudtak menekülni és áldozatul estek az éhes farkának. A fölfalt házaspárból csak a teljesen lerágott csontok maradtak meg, a melyeket az ut szélén szétszórva találtak meg.

Bánffy M. gróf halála. A legöregebb magyar főúr Bánffy Miklós gróf, a király főpohárnokmestere kedden 94-ik életévében meghalt. A múlt hetekben elcsuszott, kitörte a lábát és nem bírta többé elhagyni az ágyát. A temetése, melyre sok nagy ur jött el, fényes pompával ment végbe. A király sürgönyben fejezte ki részvétét a gyászoló család tagjainak.

Jelentem alássan, megöltem az apámat! Ezekkel a szavakkal állított be Prágában Zadek Vince közkatonája a csendőr-kaszárnyában az őrmesterhez. Azonnal megindították a vizsgálatot s kitünt, hogy a jelentkező igazat mondott. Zadek fejszével ütötte agyon az édesapját. Az apagyilkos katonát átadták a hadbírósnak.

Százezer forintos kerítés. Albrecht főherceg ő fenségének baranyavármegyei erdeiben sok a vad, melyek a környékbeli kisbirtokosok földjén nagy károkat tesznek. Hogy a jövőben e miatt panasz ne legyen, ő fensége elrendelte, hogy az egész kilencezer holdas birtokát kerítsék körül. Ez a kerítés száz ezer forintba fog kerülni.

Szerencsétlenség a vadászon. Pohl József felső-gallai főerdész, kit Balkay Béla csendőrtisztnek véletlenül elsült fegyvere halálosan megsebesített a lövés következtében meghalt és tegnap el is temették általános részvét mellett Felső-Galán. A koporsóra igen sok szép koszorút tettek.

Gyümölcsfák védelme nyulak ellen. Sok kárt tesznek a nyulak a fiatal gyümölcsfákban. Megrágják a fácskák kérgét, a mitől azok elpusztulnak. Szokás a nyulak rágása ellen a fácskákat szalmával, náddal s más ilyesmivel körülfontni, de ez nem igen védi meg őket a nyulaktól. A szalmafonás különben azért sem jó, mert ez mindig nyirkosan tartja a fa kérgét, mitől a fa könnyen megfagy.

Legjobb e célra kökényvesszőket használni. A fákat a kökényvesszőkkel sűrűn körül vesszük s mindkét végén és a közepén jó erősen megkötjük. A megkötésre használhatunk fűzesszőket, de jobb, ha régi drótot használunk, mert akkor néhány évig is eltart a fonás. — A nyulak a kökényvesszőkkel körülfont fákat nem bántják, mert a szuró tövisektől nem mernek a fákhöz közel menni. Szokták a fákat marhatrágya, föld, oltott mész és ürömből készült keveréssel is bemeszteni, hogy a nyulak ne rágják meg a fácskákat, de ez nem sokat használ.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. L. urnak Titel. Neve nyilvántartásunkba tévedésből kétszer jutott be. Kijavítottuk. — Sch. Gy. urnak Trebusa. A lakhelyet kívánságához képest kiigazítottuk. A 4-ik számot újból postára tettük. — Sz. J. urnak Budakesz. A félévi előfizetés megérkezett. A címet helyesen bejegyeztük. A gyűjtő iv nyomán még Szarovlits néven is van egy főerdőőr Budakeszen előjegyezve s így ez nyilván tévedés. Kérjük erről levelezőlapon értesíteni, hogy e néven a lap küldését beszüntessük. — N. J. urnak Magosmart. „Neh sa nehvajú!” kijavítottunk a címet. K. J. urnak Rohonc. Köszönet a szíves buzgólkodásért. Az illetőknek megküldtük a mutatószámot. — Márm. K. Előfizetést feljegyeztük. A beküldöttekből egyet közlünk, a másikat át fogjuk nézni s ha lehetséges, közölni. Most ezt az év végével járó sok teendő miatt nem tehetjük. Köszönet a buzgóságért. — Zs. A. urnak Jálma. A mutatószámot elküldtük. Lapunk terjesztése körüli buzgósága nagy örömiünkre szolgál. Bár lenne sok ily lelkes hívünk. Az adomák beváltak s közölve lesznek. Köszönet! — Kolos. Rohonc. A kívántakat a kérvénybe befogjuk szöni. Különben ezt külön fölösleges is említeni, mert az állami kezelés alatt levők siker esetén úgy is hasonló elbánásban fognak részesíttetni, mint az államkinestár közvetlen szolgálatában állók.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOB B ÉS LEGJOBB HIRNEVŐ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeden Cs. és kir. királyi udvarnok
szab. órák, mérőeszközök és műtársak, fűtőeszközök, valamint inga-órák készítője stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve, javítások pontosan eszközöltetnek.

Stegmann János
jól berendezett nyomdája
Szászsebesen
gyorsan és jutányosan készít
mindennemű
szakmába vágó munkákat a
legegyszerűbbtől
a legdiszesebb kiállításig.
Megrendeléseknél
árak kívánatra közöltetnek.

MEGJELENT

a

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók
legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú cégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságú földmivelésügyi m. k. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

cégünk ujjal megbízott
a nagytekintetű erdőtiszték és az erdészeti altiszték egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legujabb francia és angol divat szerint készítettnek.

Vidéki megrendelések

kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly cégektől, melyek olcsóbb ajánlással akarják régi vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József Főherczeg udvari szállítói
A földmivelés ügyi m. kir. Ministerium szállítói.

Budapest

IV. Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak :

Egész évre	3 frt — kr.
Fél évre	1 frt 50 kr.
Negyed évre	— frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 1-ső és 15-dik napján.

Hirdetési díjak :

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezés szerint.

Az Erdészeti altisztek helyzetnek javítását célzó kérvény tervezete.

(Folytatás és vége.)

4. Oly testületnek, mint az erdőőri, nem parádéból hanem mint biztonsági közegnek kivált azért, hogy ebben már messziről is felismerhető legyen, egyenruhával kell bírnia.

Más közbiztonsági közegek, mint a csendőrök, pénzügyőrök, rendőrök, sőt még a hivataloszolgák is részint természetben kapják az egyenruhát, részint pedig megfelelő átalányban részesülnek, mely ha a ruházatkodásra talán nem is teljesen elégséges, de annak kiadásait mégis legnagyobb részben fedezi.

Az erdőőrök e tekintetben ismét a lehető

legmostohábban vannak ellátva, mért nem csak hogy ruhaátalányt nem kapnak, de még midőn csekély bérükből elvonják az egyenruhára való összeget, az egyes szállító czégek kizsákmányolásának vannak kitéve, pedig nagybreszt olyanoknál kénytelenek ruházatuk legnagyobb részét beszerezni, mivel ily módon annak árát apródonként, 12 havi részletben törleszthetik. Ezen részletfizetést sokan nagy kedvezménykép tekintik, pedig csak látszólag az, mert egyenruhánk daczára annak, hogy azt a többi hasonló személyzethez mértten sokkal drágábban fizetjük, ezekénél határozottan silányabb. A csendőrségnél, a fogházőröknél egyenruhák szállítására versenytárgyalás hirdettetik s a legelőnyösebb ajánlattevő lesz a szállítással megbizva, míg a

Az „Erdőőr“ tárczája.

A boldogság fokai.

A boldogság mindhárom fokozatán átmentem már életemben: voltam boldog, boldogabb s lettem utóbb legboldogabb. Használják ugyan hébe-korba még a „legeslegboldogabb“ jelzőt, de ez oly ritkán alkalmazható a szegény halandókra, hogy magam lettem a gondolatról még ez életben ilyenné lehetni s mi a más világot illeti, ismerőseim nem igen biztatnak, hogy ott is elérhessek ilyen rangfokozatot s magam is kételkedem benne.

Hogy elején kezdjem a dolgot, elmondom először is, hogy mikor volam boldog. Nem megyek vissza a bölcsőig, mert hiszen az nem rendkívüli, ha valaki csecsemő korában boldog, sőt ritkaságok közé tartozik az oly pólyás baba, a melyik boldogtalannak vallaná magát s az e korból való emlékek nagyobbreszt annyira

elmosódnak, hogy hiteles adatokként alig fogadhatók el. Ott kezdem tehát, mikor már önállóan, a mama vagy dada segítsége nélkül saját lábamon voltam képes járnai, mint a fészkeből kiröppent madárfiók. Mindjárt első körutam válópontot képezett életemben s döntő befolyással birt a jövőmre. Körutamban ugyanis a nyitott kredenchez érve, megsejdittem a cukortartót s nem állhattam ellen a csabításnak, hogy tartalmát megizleljem. Magam voltam a szobában s kívülről semmi nesz sem hallatszott, mely valakinek a közeledését jelezte volna s így egész bátorsággal nyultam a zsámoly segélyével vágyaim tárgyához s szép reményekre jogosító ügyességgel kicsentem néhány darabkát. A siker után siettem a „corpus delicti“-ként szolgálható zsámolyt előbbi helyre tenni s csak azután fogtam hozzá zsákmányom elköltéséhez.

Mondhatom, hogy az édesség kitünően ízlett s az élvezet közepette eszembe sem jutott, hogy elköttem az első lopást. Lelkiismeretem fel is ébredt s én szemeimet tétova járattam a szobában s nyugtalanul

mi szállító cégeink némelye azzal igyekezik a másikat kitúrni, hogy árjegyzékében, melyet természetesen időről időre kénye-kedve szerint változtat, bizonyos százaléknyi árengedményt nyújt, természetesen nem a megrendelők javára, mert az ilyen verseny azután rendesen az áru minőségének és a kiállításnak rovására esik.

Az erdészeti személyzetnek tagadhatlan javára ezen nagyot lenditene a nyílt verseny útján megtartandó árlejtés, melyben a felajánlott minták szigorú betartása játszaná a főszerepet.

5. Az erdő- és faraktár öröknek már állásukból kifolyólag, de meg a szolgálat érdekében is kivétel nélkül szolgálati fegyverrel kellene ellátva lenniök, mert gyakran csakis ennek segítségével képesek nehéz szolgálatukat megfelelően teljesíteni, mégis sok helyütt ilyenek hijával azokkal ellátva nem lesznek, annyi- val inkább, mert többnyire saját vadász fegyverrel bírnak s így a kényszerhelyzetből kifolyólag arra utasítatnak, hogy szolgálatukat ezzel teljesítsék.

Ezen usus, vagyis inkább abusus két okból is hátrányos. Először azért, mert így a szegény erőör a gyakran csak kényszerből beszerzett saját fegyverzetét kénytelen a kincstári szolgálat érdekében rongálni, másodsor pedig azért, mert vadászfegyver viselése tág teret nyit a tiltott vadászattal való gyanúsításnak, miből

nem egyszer ármányos feljelentések folytán a legártatlanabbra is kellemetlenségek háromolnak.

A hadsereg löfegyvereinek gyakori változásával a régiek, melyek pedig még évtizedeken át kitűnő szolgálatot tehetnek, olyan potomon árultatnak, hogy valóban csekély áldozattal az összes erdészeti személyzet ilyenekkel játszva lenne felszerelhető.

Itt még azon viszás állapotot sem hallgatjuk el, hogy a szolgálati fegyverrel ellátottak az ahhoz való töltényeket saját pénzükön kötelesek beszerezni. Óhajtandó, hogy bizonyos meghatározott mennyiségben ezekkel is évről-évre ingyen legyünk ellátva.

6. A csendörök, pénzügyörök, fogházörök, kiknek pedig javadalmozása minden tekintetben fényesebb az erdőörökénél, a limto dohány élvezetében részesülnek. Nem hisszük, hogy ezen kedvezménynek az erdőörök részére való megadása a magas állam pénzügyi helyzetét nagyon befolyásolná s az egyensúlyt veszélyeztetné.

7. Az utazási költségek mostani megszbott tételei oly annyira csekélyek, hogy azoknak méltányosabban való megszbása valóban már alig elodázható szükséggé vált.

8. Az erdészeti altiszt szükségében s rendkívüli viszonyok beálltával bérelőleget

tekingettem az ajtó felé. — Szerencsére atyám hivatalban, anyám pedig a konyhában volt elfoglalva s így elég időm maradt higgatságomat visszanyerni s a később belépő anyámat már teljesen nyugodt arccal fogadtam, ugy annyira, hogy nem is sejtette cselekményemet.

Az első siker elkábitott s én szédületes sebességgel rohantam a lejtőn lefele s ügyességem a cukor esenésben annyira fokozódott, hogy mindig egész biztosra mentem. Atyám ugyan csóválta kissé fejét, mikor a boltbeli számlát fizette s tett is megjegyzést az eddig nem tapasztalt cukorfogyasztási többletre, de hát a felsőbb hatalmak is segítségemre voltak, mert épen akkor volt a befőttek készítésének ideje s így a tulajogasztás ezek terhére rovatott.

Azonban a példabeszéd azt tartja, hogy addig jár a korsó a kútra a mig el nem törik s ezt nagy sajnálatomra magamnál kellett látnom. Egyszer ugyanis ismét belemarkoltam a cukortartóba s már fogtam kalapomat, hogy prédámat elfogyasztandó az udvarra osonjak, mikor nagy rémületemre hallom az ajtó előtt

anyám ruhájának suhogását. „Most légy okos — Domokos!” Arra már nem volt idő, hogy a cukrot visszacsenjem helyére, ruhácskamon pedig zseb nem vala. A leleményesség azonban kimentett pillanatnyi zavaromból: hirtelen elhatározással a cukrot kalapomba, ezt pedig fejemre csaptam. A csel fényesen sikerülhetett volna, ha a szülőkbem nem lenne meg az a velők született gyöngeség, hogy gyermekeiket már zsenge korukban szeretik az illemtudásra szoritani s ennek egyik §-a az, hogy a szobában feltett kalappal időzni nem illik.

Anyám is első tekintetre észrevette a szokatlan jelenséget s e szavakkal: „hát neked tán verebed van a kalap alatt?” leütötte az annyira féltett titkot rejtő földöt fejemről. Hogy mi volt nagyobb: az én zavarom és ijedségem, vagy anyám meglepetése, mikor fejem búbjáról lezúdult a cukorzápor, máig sem tudom, de annyit tudok, hogy szerettem volna, ha nem is teljesen, de bizonyos testrészem erejéig föld alá sülyedni, mert anyám első mozdulata az atyám íróasztalán heverő

kérhet s okadatolt kérésére meg is kapja a 2 havi készpénz javadalmának megfelelő összeget, melyet aztán 12 havi idő alatt minden kamat nélkül visszatérít havi egyenlő részletekben.

Ez tagadhatlanul nagyon jó segítség lenne részére, ha a kamat helyett ismét más oldalon nem lenne az előlegnyerés oly költségekkel összekötve, melyek nem hogy a megengedett kamat összegét megütik, de azt gyakran felül is mulják. — Értjük itt a kérvény és mellékleteinek bélyeg költségeit s az orvosi, esetleg egyéb bizonyítványok kiállítás díját, már pedig a kérvénynek ilyenekkel való támogatása majd minden hatóság részéről meg követeltetik.

Szerény nézetünk szerint az erdészeti altiszt közvetlen előjárója mindig kellően tájékozva van alantasa anyagi viszonyairól s az ő véleménye alapján a bérelőleg bátran kiadható lenne.

9. A magas államkinestár alkalmazottjainak egyeseit bizonyos összeg erejéig jutalmakban, segélyekben szokta részesíteni, sajnos azonban, hogy az e célra rendelkezésre álló összeg oly csekély, hogy az arra szorultakkal s tán az érdemmel is arányban nem áll. Még hagyján lenne, ha a hatóságok rendelkezésére bocsátott hitel tisztán az altisztek részére tartatnék fenn, de ha véletlenül abból egyes tisztak is részesíttetnek, tekintettel arra, hogy

a nekik juttatott összeg már álásukból kifolyólag is nagyobb, a szegény sorsu altisztek részére alig marad valami.

A segélyek kérésénél ugyanaz a panaszunk van, mint a melyet az előleg iránti kérvények felszerelése és bélyegkötelezettsége tárgyában az előző pontban felhozni bátrak voltunk,

Mindkét esetben esedezünk megengedni, hogy az erdészeti altiszt kérelmét bélyegmentesen szolgálati könyvébe jegyezhesse s az engedélyezés a közvetlen előjáró javaslatára s a felhozott indokok mérlegezése és figyelembe vételével történjék.

20. Még egy felette fontos dolog van, melyre Nagyméltóságod kegyes figyelmét irányítani bátorkodunk s ez a fegyelmi ügy. — A legodaadóbb buzgalom, a légnagyobb önfeláldozás és hűség mellett is az erdőör is követhet el hibákat, melyek miatt felelősségre vonatik, sőt gyakran aljas emberek rágalma, alaptalan feljelentése is bele sodorhatja ennek veszélyébe. Ily esetben aztán kiküldetik a vizsgáló biztos az ügy megvizsgálására, kihallgatja a vádoltat, a tanukat, szembesít stb. s az így szerzett adatokat előterjeszti a fegyelmi bíróságnak, mely aztán ezek alapján ítélkezik, a nélkül, hogy a vádoltat védelme tekintetében meghallgatná.

Nem akarunk mi itt a kiküldött tisztviselők egyeneslelkiségében, jó lelkiismeretében kétel-

linea felé irányult s az ily mozdulat reám nézve mindig válságos előjel volt.

A természettudósok azt állítják, hogy létezik valami „bögönc“ nevű majomfaj, mely arról nevezetes, hogy ha bögni kezd, közeléből minden élő lény rémülve menekül, de hogy ezeknek egész csoportjai képesek lennének azon ordítást, melyet én az executió alatt véghez vittem, csak meg is közelíteni, abban mégis erősen kételkedem.

A bünt rendszeren bűnhődés követi s valamint Ádám ősatyánk előtt, Éva által nyújtott ama bizonyos alma miatt, melynek csutkáját inggallérunk most is szorítja, elzárattott a paradicsom, azonképen elzárattott előttem is jövőre nézve a cukorszelence. De a felébresztett cukorevészi s édességkedvelő szenvedélyt többé nem birták szülőim megfékezni. A hol és mikor csak tehettem, mindig cukrot ettem s azon ijesztgetés sem riasztott el, hogy fogam ki fog hullani, bár mindig irtózat fogott el, mikor a fogatlanság netovábbját elért nagynéném csókot cuppantott tejarcomra.

Szüleim erővel tudóst szerettek volna belőlem nevelni. Atyám prókátornak szánt, azon reményben, hogy már az ő atyja által megkezdett s hála jogszolgáltatásunk gyorsaságának eddig már két prókátornak családostul két emberöltőn át kenyeret biztosított családi pört én fogom valamikor megnyerhetni, anyám jobban szerette volna, ha papot nevelhet belőlem. Szerencsétlenségükre olyannyira haszontalan diák voltam, hogy derék tanárain, kik ígéretet tettek volt atyámnak, hogy embert faragnak belőlem, kénytelenek vóltak szeszegökké lenni. Atyám belátva a hiába való költségek céltalan voltát mesterségre szánt s feljogosított, hogy magam választhassak kedvem szerinti pályát.

Mi természetesebb, minthogy régi vágyam egyszerre felébredt s kijelentém, hogy más mint cukrász nem leszek. Így kerültem egy derék cukrászhoz inasnak. Sokan abban a tévhitben vannak, hogy a cukrászat is csak olyan mesterség, mint például a gyertyaöntés. Ezek nagyon tévednek, mert a cukrászat valóságos művészet. Valjon nem-e szobrásztalemű kell ahhoz,

kedni, de mégis az emberi gyarlóságból kifolyólag nem tartjuk kizártnak náluk sem egyes esetekben a tévedhetést, befolyásolhatást, elfogultságot

A közbiztonságot, közerkölcsösséget támadó tolvajnak meg van adva a lehetőség, hogy ügyét a bíróság előtt védelmeze, sőt azt ügyvéddel is védelmeztethesse, a fegyelmi eljárás alá eső egyén ezen jogban sem részesül. Elítéltetik oly bírák által, kik tisztán az eljáró vizsgáló biztos, vagy az ennek adatait előadó egyéniség előadásából ismerik a tényállást, pedig gyakran az ártatlanság tudatában rejlő biztos fellépés, a védelem hanghordozása gyakorolhat döntő befolyást az ítélkező meggyőzésére.

Ha a hamis vád, rosszakaratu rágalmozás miatt meghurczolt egyén felmentetik, vajjon mily elégtételt nyer ezen meghurczolásért? Igaz, jogában áll a hamis vádaskodók, a rágalmozók ellen bünvádi eljárást indítani, de ezt a gyakorlatban csak ritkán teheti meg egyszerűen azokból, mert ez rendszerint tekintélyes költségekkel, ügyvédi díjakkal stb. jár.

Ezekből kitetszőleg ezen állapotokon is segíteni kellene. — Nyujtassék mód a bevádoltnak magát a fegyelmi bíróság előtt személyesen védeni, ha pedig rosz indulatu bevádolásáért a törvény útján óhajt elégtételt szerezni,

hogy azokat a szép torta, madár — sőt ember alakokat gyurja össze? Én tehát művész inassá, akarom mondani növendéké lettem. A címkórság mai virágzásában ennek hangsúlyozását el nem mulaszthatom.

Elértem vágyaim netovábbját: cukrász lettem. Ez volt életem boldogabb szaka! Most már nem kellett nagy óvatossággal csennem az édességet folyton benne voltam. Hogy éltem is az alkalommal, mondanom is felesleges.

Csináltam a linci tortát, a dobos tortát, az indiai fánkot s hirtelenében el sem sorolható minden néven nevezett édességeket, sőt mikor az inasévektől megszabadultam, magam is a feltalálók sorába léptem (Edison példája csabított,) s feltaláltam egy külön tortafajt, mely annyi ingredienciából volt összetéve, hogy egész büszkeséggel a „zagyvalék torta“ diszes nevet adtam neki s a bécsi kiállításon megnyertem az első díjat. Ez a tortafaj több hasznot hajtott nekem, mint atyámnak a prókátorai. Főnököm társul fogadott s midőn rövid idő multán egy csendes guta meglapította,

képviselje ott érdekeit a kincstári ügyészség díjtalanul, esetleg az elítélendő vádlottak terhére.

Ha a fegyelmi bíróság által felmentettnek a vizsgálat során s ügyéből kifolyólag utiköltségei s egyéb kiadásai voltak, azok a kincstár által terítettessenek meg.

Nagyméltóságú minister Ur! kegyelmes Urunk!

Ime ezekben bátorkodtunk előadni siralmas helyzetünket s az annak javítását célzó kérelmeinket s óhainkat.

A legközelebbi jövőben fogja ünnepelni szeretett hazánk fenálásának ezredéves ünnepét, mely ünnep kell hogy örömnappja legyen minden gyermekének! A háborítlan, tiszta örömet pedig csak az elégedettség szülheti

Könyörgünk Nagyméltóságod kegyes színe előtt, kegyeskedjék jelen alázatos kérésünk meghallgatásával ez örömnünnepig részünkre is türhetőbb helyzetet teremteni s ezrek ajaka fogja a haza szent nevével együtt Nagyméltóságod, mint legnagyobb jóltevője nevét Imájába foglalni!

Midőn még jelen kérvényünkben foglaltakat a velünk egy sorsban osztozó farakterörök és vadászok, valamint a kincstári kezelésbe átvett erdőknél alkalmazott altisztji bajtársainkra kiterjeszteni kérnök, esedezésünk megújításával hódolatteljes tisztelettel vagyunk

Nagyméltóságú Minister Urnak

legalázatosabb szolgálai.

azon szerencsés helyzetbe jutottam, hogy üzletét átvehettem. Ki volt boldogabb nálamnál? A zanzibari sultánt bizonyára csak félvállról szólítottam volna, oly nagy urnak véltem magamat.

Üzletem virágzott, pénzem szaporodott, fogaim fogytak, ugyannyira, hogy mire 40-ik életévemet betöltöttem, kis unokaöcsém ép úgy féltek csókomtól, mint én valamikor nagynénémétől. De legnagyobb szerencsétlenségemre beütött a reakció. Kezdettem unni a cukrászat nyujtotta édességeket s nagyobb édességek után vágytam.

(Vége következik.)

Adomák.

A veszedelmes medve. A vadászember nagy tüzzel beszéli, hogy a medve milyen veszedelmes egy vadállat.

— Tudja, bátyám, az elől nem lehet elmenekülni, Ha a vízbe ugrik és uszik, a medve utána ugrik és uszik, ha a fára mászik, a medve utána mászik . . .

— De hátha elbujom?

— Akkor a medve is elbujik, — felel nagy tüzzel a vadász.

Levelezés.

Szigetvár 1895 január 9.

Tekintetes szerkesztő ur!

Alulírott becses lapjának 5-ik számában Milcsevits István igen tisztelt kartársunk által felvetett s az országos erdészeti altiszti egyesületre vonatkozó eszmét a legőszintébb szívből üdvözlöm, ahhoz nem csak hogy mindenben hozzá járulok, de sőt óhajtanám, vajha az egyesület már ezen év kezdetével lépett volna életbe! Igyekezni fogok azon kartársaimat is, kik lapunkat eddig nem olvasván, még mindig a sötétségben tévelygnek, felvilágosítani és az eszmének megnyerni.

Az országos erdészeti altiszti egyesület eszméje szerény véleményem szerint nem csak hogy legüdvösebb, de egyúttal társadalmi uton is legkönnyebben megvalósítható.

Köszönet úgy Milcsevits bajtársunknak, mint tekintetes szerkesztő urnak, hogy közös javunkra fáradhatlanul és önzetlenül buzgólkodnak.

Bajtársi üdvözzel

Tóth Bálint,
közérdőőr.

Rohoncz 1885 évi január hó 10-én.

Mélyen tisztelt szerkesztő ur!

Becsés lapunk 5-ik számában megjelent s Máramaros-Sziget 1894 december 12-ről keltezett indítványra melynek mektételéért, igen tisztelt szaktársunk, Milcsevits urnak igaz hálával tartozunk, többek nevében is kinyilatkoztatom, hogy az alakítandó erdészeti altiszti országos egyesületbe belépni s a havi 20 krnyi sőt magasabb járulékot is fizetni a legnagyobb örömmel hajlandók vagyunk, sőt kérjük az egyesületnek mielőbbi megalapítását s ennél a mélyen tisztelt szerkesztő ur további buzgólkodását. A cél elérése bizonyosan legtöbbet tehet az „Erdőőr“, miért is e lapot továbbra is pártolni s minél tágabb körben terjeszteni kel, hogy mindnyájunk szent kötelességét képezze. Itt nehezen várjuk a további jelentkezéseket, miért is azokat a lapban lehetőleg közölni kérjük.*

Mély tisztelettel

Kolos, erdőőr.

* A jelentkezéseket szívesen közöljük s az egyesületnek mielőbbi megalakulása érdekében mindent szívesen megteszünk s bármi nehézségek vagy áldozatoktól vissza nem riadunk. Szívélyes üdvözlét!

Szerkesztő.

A nagyvilágból.

Izgalmas napokat élt át az ország az utolsó két hétben. Még új esztendő soha ilyen izgalomokkal be nem köszöntött. Mint már előző számunkban jeleztük, a magyar kormány benyújtotta lemondását s ezt a felséges uralkodó el is fogadta. Az új kormány meg-

alakítása a legnagyobb nehézségekbe ütközött. Három jelöltje volt a közvéleménynek a kormányelnöki állásra és pedig gróf Khuen-Héderváry horvát bán, Széll Kálmán és báró Bánffy Dénes, az országház mostani elnöke. Legtöbb reményt fűztek a horvát bán megbízatásához, azonban, mint a következmények igazolták, e remény csalóka volt, mert ennek nem sikerült politikai terveihez biztos többséget szerezni s ezért el is állott a kormányalakítástól.

Most értesülünk, hogy ő felsége Báró Bánffy Dénest bizta meg a kormányalakítással, mit az el is fogadott. A ministerium személyeire nézve még csak kombinációk vannak s biztosat ez idő szerint nem tudhatni.

Úgy látszik, hogy a volt cabinet tagjai közül többen nem hajlandók tárczát vállalni. A földmivelésügyi tárczát — mint hirlik — gróf Festetics Andor eddigi minister ur ő nagyméltósága továbbra is meg fogja tartani.

Különfélék.

— Lapunk mai számával befejezte első évnegyedi pályafutását. Hogy hézagpótló volt, eléggé tanuskodik arról már eddig is nagy elterjedettsége. Nincs széles hazánkban olyan vidéke, hol nem olvasnák s mégis mindig nagyon, de nagyon sokan vannak azok, kik azt — bár az ő érdekeiket igyekszik szolgálni, — vagy éppen nem, vagy pedig félreismerik. Az új évnegyedbe lépve, fokozott kedvvel és erővel fogunk fáradozni azon, hogy lapunk a hozzá fűzött reményeknek megfelelően, ezt azonban csak akkor tehetjük a megkívánt mértékben, ha kellő pártfogásban részesítettünk.

Felkérjük ennél fogva lapunk szíves olvasóit, hogy azt bajtársaik közt továbbra is terjeszteni, azok pedig, kiknek előfizetésük e hó végével lejárt, azt lehetőleg még e hó folyamán megújítani sziveskedjenek, hogy egyrészt a lap szétküldésénél akadályok ne merüljenek fel, másrészt pedig a nyomtatandó példányok számáról idejekorán tájékozva legyünk.

Az előfizetések megújításának megkönnyebítésére postautalványlapokat mellékelünk mindazok részére, kiknek előfizetésük lejárt, vagy kik még régi dijaikkal is hátralékban vannak.

Ujlag belépő előfizetőinknek, mig a készlet tart, az eddig megjelent összes számokat ingyen megküldjük.

Személyi hírek. Előléptetések a nagybányai m. kir. főerdőhivatal kerületében: Maár János III. o. főerdőőr II. oszt. főerdőőrré; Kalmár József és Török József I. o. erdőőr III. o. főerdőőrré; Máté János és Győri Ödön II. o. erdőőr I. o. erdőőrré; Fráter Aladár és Schröter Lajos III. oszt. erdőőr II. oszt. erdőőrré; Sztárouszky János és Janovszky Imre IV. oszt. erdőőr III. o. erdőőrré; Kormos Sándor I. o. erdőszolga I. o.

erdőlegénynyé és Kovács Imre III. o. erdőszolga II. o. erdőlegénynyé. A jól kiérdemelt előléptetéshez öszinte szívből gratulálunk.

Benczinger Lukács, az apatini m. kir. erdőhivatal kerületében alkalmazva volt IV. oszt. m. kir. erdőőr állásáról leköszönt, más alkalmazásban kívánván szerencsét próbálni.

Erdőőrök veszedelme. Monostorszegen Kiss Ferencz m. kir. erdőőr és Antal Imre, — Herczeg Windischgrätz vadászbérlő — vadőre, január 6-án estefelé csolnakon átakartak kelni a Dunán az úgynevezett „Szigá” szigetre, midőn azonban a Duna folyam közepére jutottak, — miután a Dunán most jégzajlás van — egy jégtábla, melyet kikerülni a csolnakkal nem voltak képesek — elütötte a csolnakot mely felborult s mindkettőjüket a hullámok elnyelték.

Kiss Ferencz m. kir. erdőőr a parton volt sokaczkok által észrevétetvén csakhamar kimentetett, Antal Imre vadőr azonban örökre elmerült s csak holttestét halászhatták ki. Felesége és két kiskoru árvája siratja.

Kiss Ferencz erdőőr a vízből szerencsésen kimentetett ugyan, de oly súlyos beteg, hogy életben maradásához kevés a remény.

Gyilkos vadorzó. September 6-án történt, hogy Varga Márton erdőőr három éves kis fiát Balogh József rovott multu szegszárdi orvvadász az erdőben agyonlőtte. A kis fiu atyjával hazafelé kocsizott, a mikor a lövés kioltotta életét. A golyó valószínűleg célzott tévesztett, mert az apának volt szánva, a kivel Baloghnak többször volt baja. Eleinte Baráti József vadorzót is gyanuba fogták, de a szegszárdi törvényszék őt az e hó 26-án megtartott végtárgyaláson csupán lopás miatt ítélte el két évi fogházra, a szándékos emberölés büntetében pedig Baloghot mondta ki bűnösnek s e miatt 12 évi fegyházzal sújtotta.

Harcz vadorzókkal. Gróf Károlyi stomfai uradalmában a napokban Stepanek János és Havran József vadorzók megtámadták az őket tetten ért erdőszeket. Az erdészek és vadorzók közt véres harc keletkezett, melyben Stepanek, ki mint leghirhedtebb vadorzó ismeretes, reá lőtt az egyik erdészre, de szerencsére nem találta. A lövésre oda futott erdőőrök segítségével végre sikerült a két veszedelmes gonosztévőt ártalmatlanná tenni és a büntető bíróságnak átadni.

Rablóvilág Törökországban. Konstantinápolynál a környékbeli falvak lakosai néhány napja rendkívüli izgatottságban vannak. Egy rablóbanda több irtózatos gyilkoságot követett el és sorra gyújtogatja föl a falvakat. A legutóbbi napokban igen sok vagyonosabb lakost meggyilkoltak és kiraboltak, husz falvat felgyújtottak. A lakosok közül igen sokan elmenekültek lakóhejeikről és nagynehezen sikerült a halált kikerülniök. Sok falu teljesen elpusztult.

Beoltás elmebaj ellen. Egy bécsi lap azt a renkívüli hirt közli, hogy Wagner lovag, a bécsi orvos-egyetemen az elmegyógyítás tanára elmebajos betegeit beoltással gyógyítja, és pedig szép sikerrel. Állítólag a beoltások után a betegek állapotában tetemes javulás áll be. A tudós tanár kísérleteit a legnagyobb óvatos-sággal és lelkiismeretességgel végzi, eredményüket azonban egyelőre nem hozza nyilvánosságra.

Szép vadászat. Wenkheim Frigyes grófnak békési, kigyósi, székudvari és porteleki uradalmában a mult hetekben két vadászatot tartottak, melyeken összesen 16443 darab vad került terítékre. Ezek közt volt 5 őzbak, 13 suta, 13163 nyúl, 2965 fácán, 285 fogoly, 2 tuzok, 9 róka 1 szalonka.

Nagy csalások Olaszországban. Innen-onnan egy kerek esztendeje lesz már, hogy a római nagy bank beszüntette a fizetéseit, megbukott. Mikor aztán pört indítottak az igazgatók ellen, kitünt, hogy az okozta az intézet vesztét, hogy sok nagy ur, köztük Giolitti az akkor miniszterelnök is egyre-másra kapták az ingyenes kölcsönöket, melyeket sohase kellett vissza fizetni. Giolitti miniszterelnök is kényszerült a miatt otthagyni hivatalát, a boszu azonban nem hagyta nyugton. Kimutatta, hogy Olaszország legnagyobb élő politikusa Crispi is huzta a banktól a sápot, valamintbogy sok szereplő ur benne volt a kompániában. Nagy lett erre a felháborodás; a képviselőházat egyelőre bezárták. — Giolitti uram pedig elmenekült Poroszországba.

A falu rosza. Kecskeméten Szilaj Gáspár rettegett legény volt, mert senki sem tudta olyan gyorsan előrántani pitykés-gombos mellény zsebéből az éles bicskát. Nem mult valamire való verekedés, hogy abban Szilaj Gáspár ne szereperelt volna. A napokban egy czéczó alkalmával megint belekötött több czimborájába, hanem az egyszer azok hamarabb előrántották a bicskákat, s oly alaposan összeszurkálták, hogy most élethalál közt lebeg Szilaj Gáspár. Hanem még most se hagyta el a bicskázó virtus s azt kérdezte az orvosától:

— Meggyógyulok-e, orvos ur?

— Meg fiam, ha bele nem halsz.

— Bizony szeretném, ha meggyógyulnék. Ha találkoznám még egyszer azokkal a gazficzkokkal...

— Találkozol fiam, mert téged is becsuknak mellédük!

Megfulladt marhák. Szomoru reggelre virradt ezelőtt pár nappal egy Lökkös nevű ujkéri (Sopron vármegyei) földműves. Midőn istállójába reggel benyitott, valamennyi marháját megfulladva találta. Köztük volt két darab csikó, melyekért két nappal előbb hétszáz forintot ígértek, továbbá két darab bizott ökör és hét darab szarvasmarha. Kára kétezer forint. A füstöt vigyázatlanságból eldobott gyufa tüze okozta.

— **Macskák és egerek mint iparosok.** Egy skót iparos betanított két egeret a cémagyártásra. Az egerek lábukal egy kis kereket forgatnak és így képesek naponkint 200 fonalat szőni és felgombolyítani. Egész napon át oly fürgén szaladgálnak a kereken, hogy legalább tizennyolc kilométernyi utat tesznek meg. Ez alatt az idő alatt a kis állatok körülbelül 3800 szálát szőnek. Mindegyik egér ennél fogva két fillért keres

meg naponkint, a mi egy évben nyolcadfél koronára rug. Míután eltartásuk nem kerül évenként tíz fillernél többbe, ennél fogva mindegyik egér évenként hét korona és kilencven fillér tiszta hasznot hajt. A feltaláló már most e sikeren felbuzdulva, nagyban akarja a dolgot csinálni s egy óriási egérszövő gyárat szándékozik felállítani, melyben tízezer egeret fog alkalmazni, melyek évenként hetvenkilencezer korona tiszta hasznot fognak neki hajtani. A munkás személyzetre száz betanított macska fog felügyelni, melyeknek meg lesz engedve, sőt kötelességükké lesz téve, hogy hasznavehetetlen vagy a tulságosan falánk munkásokat felfalják. Ebből kettős haszon hárul a vállalkozókra: először jó ijesztő szere lesz a lusta egerek ellen és másodsor — miután az életben maradottak szaporodnak — ezekből igen hasznavehető derék faj fog származni. Már aránylag rövid idő alatt olyan nemzedék fog keletkezni, melyben, kitarás és ügyesség van és a skót iparos biztosan reményli, hogy egy darabka szalonnának pusztá felüggesztése elégséges lesz arra, hogy illatával az egereket rendkívüli erő kifejtésre serkentse.

Pályázatok.

* Erdőőri állomásra. A Rimamurány-Salgótarjáni vasmű részvénytársaságnál egy erdőőri állomás betöltendő.

Ezen erdőőri állás javadalmazása: 240 frt évi bértermészetbeni lakás, kert, föld és rét, tűzifa, téli és nyári ruhailetmény és a felfedezett erdei kihágások $\frac{1}{3}$ -ad része, végül 3 darab marha legeltetése.

A állást elnyerni óhajtók sajátkezüleg irt, szolgálati-, erkölcsi- és orvosi-, valamint szakvizsgálati-bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvényeiket folyó évi január hó 31-ig a fenti részvénytársaság erdészeti hivatalánál Rima-Brézón nyujtsák be.

* Erdőlegényi állomásra. Gróf Erdődy F. uradalmában egy 200 frt évi készpénzfizetéssel, egy öltözet egyenruhával, valamint lakás és fűtéssel java-

dalmazott erdőlegényi állás van üresedésben, melyre pályázat hirdettetik.

Pályázóktól valamely erdőőri szakiskolának sikeres bevégezése, valamint a magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes birása megkívántatik.

A kellően felszerelt és sajátkezüleg irt pályázati kérvények folyó évi február hó 15-ig az uradalmi erdészeti hivatalhoz Jánosházára (Vas megye) nyujtandók be.

* Erdőszolgai állásokra. Brassó vármegye rozsnói felső őrzésében 2, barcza-ujfalusi őrzésében 1 és veresmarti őrzésében 1 egyenkint 216 frtnyi évi bérrel és 12 ürm³ kedvezményes fajrandósággal javadalmazott erdőszolgai állás töltendő be-1895 évi április hó elsején.

A sajátkezüleg irt és Brasso vármegye alispánjához, mint az erdészeti bizottság elnökéhez 1895 évi január hó 31-ig benyujtandó folyamodványokban igazolandó kellékek: magyar honosság, feddhetlen erkölcs, 21 éves életkor, erős, egészséges testalkat, a magyar és lehetőleg német nyelvnek szóban és írásban való birása.

Erdőőri szakiskolát végzett vagy szakvizsgázott folyamodóknak előny adatik és a nem szakvizsgázott folyamodókra az állomás elfoglalása azon kötelezettséggel jár, hogy az erdőőri szakvizsgát legkésőbb 1897 év őszén leteendik.

Szerkesztői üzenetek.

B. J. urnak. Királymező. K. R. urnak Nagy Somkut A lapok eltévelyedését nem értjük; csak a posta lehet a hibás, mert mi az expediciálásnál a legnagyobb pontossággal járunk el. Különbben a hiányzó lapokat pótoltuk. Uj évi üdvözlöknek, Időnk nem engedi, hogy a hozzánk beérkezett számtalan új évi üdvözlökre egyenkint válaszoljunk. Köszönet a sok jó kívánásért! Több levélre a jövő számban.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOB B ÉS LEGJOB B HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapítatott 1847.

Brausweller János
Szegeden. *és kis. kiválólagosan
szab. chronometen és műténás feltalálója
a remontois inga-órákban,
stb. stb.*

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék hármentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Stegmann János
jól berendezett nyomdája
Szászsebesen
gyorsan és jutányosan készít
mindennemű
szakmába vágó munkákat a
legegyszerűbbtől
a legdiszesebb kiállításig.
Megrendeléseknél
árak kívánatra közöltetnek.

MEGJELENT

a

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságú földmivelésügyi m. k. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujjal megbízott a nagytekintetű erdőtiszték és az erdészeti altiszték egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legujabb francia és angol divat szerint készítettnek.

Vidéki megrendelések

kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlással akarják régi vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József Főherceg udvari szállító
A földmivelés ügyi m. kir. Ministerium szállító.

Budapest

IV. Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 1-ső és 15-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Kártékony vadak pusztítása méreggel.

Az erdőöri szolgálattal szorosán, mondhatnám elválaszthatlanul egybe van forva a vadaknak gondozása, ápolása és óvása s így e lap szellemével megegyezőnek találom, ha egyet s mást nem szakkönyvek vagy ismertetések, hanem saját tapasztalás után a hasznos vad állománynak ragadozó vadaktól óvását, illetve ez utóbbiak számának mérgezés általi apasztását illetőleg elmondok.

A mérég beszerzésével, miután ezt legtöbb esetben az erdő-, vagy a vadászati jog tulajdonosa szerzi be, nem fogok foglalkozni, hanem föltéve azt, hogy a most általánosan alkalmazásban levő mérég, a strychnin (strychninum

nitricum) rendelkezés alatt áll, az azzali bánásmódot akarom előadni.

A strychnin egyike a legerősebb és így a legveszedelmesebb mérgeknek s így a vele való bánásmód a legnagyobb elővigyázatot és óvatosságot kívánja, azért még se kell tőle félni, mert ha az ember az elővigyázati intézkedéseket megteszi, soha sem fog szerencsétlenség bekövetkezni. Jól záró üvegben, melyen a tartalom külsőleg is jelzendő, mindig biztos zár alatt kell e veszedelmes anyagot tartani s különösen ügyelni arra, hogy az asszony és gyermek az üveghez hozzá ne jussanak, mert jegeces alkata és fénylő fehér színe a nyalakodáshoz szokott népséget a megkóstolásra ingerli, pedig ezen méregből elegendő egy fél

Az „Erdőör“ tárczája.

A boldogság fokai.

(Vége.)

Jó tanácsért barátaimhoz fordultam, ilyeneknek bővében voltam, conto-könyvemből ma is kimutathatnám tekintélyes csoportjukat s ezek nem is késtek a jó tanácsokkal. Szótöbbségre biztam magamat s ez demonstrative a mellett nyilatkozott, hogy a cukrászat édességeit csakis a házias élet édességei képesek felülmulni. Elhatároztam, hogy 40 év terhe dacára nem riadok vissza e lépéstől sem. Oda álltam a nagy tükrök elé és alapos vizsgálatnak vettem magam alá s teljesen meg lettem volna az eredménnyel elégedve, ha az illusiót egy szerencsétlen ásitás el nem rontja. Megijedtem magam is a tátongó ürességtől, mely elém tárult. Ugyan mit mondana a választott, ha napról napra csak kásákat kellene a férje részére főznie

s szakács-tudományát más téren nem érvényesíthetné? Ezen segíteni kell s ez nem is oly nehéz ott, hol ezek állanak az ember rendezésére. Hála istennek van elég fogtechnikus hazánkban. Egy ily művészhez fordultam s ez oly diszes fogsort helyezett állkapcsaimba, hogy bátran mutogathattam volna magamat vele.

Vagyonos voltam s így nem csoda, hogy pár hét múlva már városunk legbájosabb leánykájával mondtuk el egymásnak a „holtomiglan — holtodiglant“. Én lettem a legboldogabb ember a világon. Az enni való kis feleség annyira megédesítette életem minden percét, hogy a cukrászatot az édesség terén valóságos kontárkodásnak tartottam. Még fekete kávémat is cukor nélkül ittam, mert jobban megédesítették azt a kis menyecskektől közben kapott csókok, mint a világ által eddig föltalált összes édességek. Mondom, gyöngyéletem volt, sajnos, hogy minél nagyobb a boldogság, annál rövidebb. Az enyim is nagyon hamar mult el.

Volt nekem még cukrász-koromból egy jó barátom, rangbeli ember: kapitány volt a fuhrvezereknél. Ezzel

buzaszem nagyságu menyiség, hogy az embert örökre elaltassa. Ha azonban minden elővigyázat mellett megtörténék, hogy valaki a strychninből kóstolt és ennek hatása mutatkozik, a legközelebbi gyógyszerházból tannint kell hozatni s azt vízbe téve, az illetővel — minél többet, annál jobb, — megitatni; közben aztán hánytatót kell alkalmazni s a tannin oldat ivását ismételni. Ez az eljárás, ha gyorsan alkalmaztatik, megmentheti a mégmérgezettet. Ha tanninunk nincsen, jó szolgálatot tesz fiatal tölgy vagy lúczfenyő kéregből nyert por. Ez utóbbiakat bármelyik erdőőr könnyen beszerezheti.

A strychnin legbiztosabban hat, ha minden hozzávegyítés nélkül jegeczes alakjában használtatik. Miután azonban épen ezen alakban használata veszéllyel van összekötve, több évi gyakorlatom után azt tanácslom mindenkinek, hogy ne alkalmazza a strychnint természetes alakjában, hanem keverje össze frissen olvasztott sóttalan disznó zsírral s ehhez csak annyi zsírt vegyen, hogy az a jegeczeket épen össze-ragasztani legyen képes, mert így a kezelés legegyszerűbb s a hatás is megfelelő. — Ha ugyanis nagyobb dögöt, pl. kutyát, lovat stb. teszünk ki, mit nem lehet az idő viszontagságai ellen megvédeni, akkor az eső és hó, gyakori időváltozás, olvadás, kilugozzák a strychnin

hatékony részét s ez részint lefolyik s ártalmatlanná lesz, részint pedig nagyobb felületen a husba beivódik s azt úgy megkeseríti, hogy a vad a dög megkóstolása után vagy ott hagyja azt, vagy ha az éhség rendkívülileg gyötri, más helyeket keres fel, hol a hus nem olyan keserű, vagyis ahol méreg nincs s így sokszor tapasztaljuk, hogy a róka koma egész nagy darab helyen kirágja a dögöt, de bundájával még sem számol be, míg ha a zsírral kevert strychnint alkalmazzuk, igen jól tudunk vele bánni és egy kis, laposra faragott fadarabkával oda tudjuk kenni, ahová akarjuk.

A dögben így hónapokig megáll a nélkül, hogy kilugoztatnék s a vad csak akkor veszi észre hogy baj van, mikor már késő, mert ha egyszer a zsíros strychnin fogaihoz tapad, akkor biztosan bele is döglik.

Arra természetesen ismét ügyelni kell, hogy a mérgezési előkészületeknél használt apró-cseprő dolgok és maradványok a praeparálás után megsemmisíttessenek; legjobb ezeket tűzbe dobni s ott elégetni.

Áttérve most magára a mérgezés eszközülésére, legelső sorban a legravasabb s a vadállományra legkártékonyabb vadnak, a rókának mérgezését fogom tárgyalni, megjegyezve azt, hogy a tárgyalt módok a gyakorlatban igen jól beváltak s alkalmazhatóságukat már

szoktam minden délután fekete kávé mellett sakkozni. Feleségem vállamra támaszkodva nézte mindig a játszámát s én, balga, nem vettem észre, hogy mig én a kapitányt szorítom sarokba s megmattolom, ez a feleségemnél készül a mattoláshoz az utolsó huzást megtenni. Feleségem szenvedélyesen tanulta tőlem a sakkjátékot, sőt még ily irányu lapot is elő kellett részére fizetnem s én, balga, örültem annak, hogy ezentul majd vele játszhatom.

Történt egyszer, hogy szép kis birtokot akartam megvenni s több napra el kellett utaznom annak meg szemlélése s az alku megkötése végett. Fájó szívvél bucsuztam el kicsikémtől s ő még könnyeivel is nehezítette a búcsu keservét. Az ügylet több napot vett igénybe s így nem tudtam előre megjelölni a napot, mikor térek vissza, így inkább hosszabb terminust szabtam, de az üzlet simán folyt le s én már előre örültem a meglepetésnek melyben feleségemet korábbi visszaérkezésemmel részesíteni fogom. Hogy nagyobb legyen a hatás nem, értesítettem megérkezésemről.

Mint a tolvaj, csendes léptekkel, dobogó szívvél közeledtem ajtóhoz. Már előre örültem azon csésze fekete kávénak, melyet pár pillanat múlva az ő csókjaival édesíttetten élvezni fogok. Itt különben megjegyzem, hogy e megszokott italomhoz távollétem alatt sohasem nyultam.

Nesztelenül léptem a nagy üveges ajtóhoz, melynek kissé félrevont függönye némi betekintést engedett a szobába, hol sakkasztalom állott. Csak azon szives olvasó fogja felfogni s mérlegelni tudni azon állapotomat, melybe jutottam, mikor bekukucskáltam a kis hézagon, kit valaha már nyakszirten öntöttek. Ott láttam feleségemet kapitány barátommal a diványon ülni, a kapitány szüröcsölte a fekete kávé és felségem — valószínűleg gazdálkodási szempontból — épen úgy édesítette azt neki, mint azelőtt nekem szokta.

Isten veled legholdogabb szaka életemnek! Csendesen ahogy jöttem, visszavonultam s rohantam a postára, hol ily tartalmu levélkét adtam feleségem címére: „Isten önnel aszszonyom! Megelégettem a

nagyon sok, a szárító fára fölhozott róka-bőr igazolja.

A határnak rókáktól leginkább látogatott részén, de az erdőtől legalább 400—500 lépésnyi távolságban ősszel, az időjáráshoz képest november hó elején, vagy későbben egy lónak vagy más nagyobb állatnak hulláját a földbe ásott gödörbe helyezük el olyformán, hogy a hulla hátán feküdjék; ha az elhelyezés megtörtént, a hullát földdel befödjük és a felső részen egy oly vastagságu földréteget hagyunk (25—30 cm.), hogy a hulla feloszlása alkalmával származó gázok e rétegen kiszállhassanak. A hulla környéke nem föltűnő módon megtakarítandó és elgereblyézendő, hogy az esetleg ott megforduló vadak csapáit megismerhessük.

Az így elhelyezett hullát 2—3 hétig ott hagyjuk a nélkül, hogy utánna néznénk s ezzel a környéket zavarnók, azonban ezen idő letelte után megnézzük, vajjon a kóbor kutyák és a prédát hamar megorrintó hollók nem tetek-e valami „kárt“ az elföldelt dögben. Megtörténik ugyanis, hogy a *jól tartott* falusi kutyák megérezve a szagot, reá kapnak a dögre s lekaparva a földre, kikezdi azt s ezen munkájukban a csapatosan elősereglő hollók által is segítve, elfogyasztják a jó falatot, mielőtt az rendeltetésének megfelelt volna. A dög-

---

házas élet édességeit, megyek világgá valahová czukrászdát nyitni. Szerencsét kívánok, hogy dicső hadseregünk egy vitézét oly gyorsan győzte le“.

Világgá mentem és sok ideig nem hallottam feleségemről, míg egyszer egy cukorgyár utazó ügynöke arról értesített, hogy az ő gyára a tönk szélén tudta meg, miért fogy oly rosszul a cukor s évi fizetés mellett kötelezte a szalmaözvegyecskét kávéédesítési manipulációival felhagyni. Két év mulva a gyáros palotát épített az Andrássy uton, én pedig udvari cukrásza vagyok a montenegrói fejedelemnek s éltem legboldogabb szaka fölött omló könnyeimmel áztatom az asztalára juttatott édességeket.

Sebes-Szász.

Adomák.

Egyre megy. — No fiam — szól az atya fiához, ki először volt iskolában — hogy tetszik az iskola? —
— Istenem! — sohajt a fiu, — egyre megy, akár itthon vagyok, akár az iskolában. Itt is verést kapok, ott is.

nek ugyanis rendeltetése csak az, hogy amint azt a kutyák és hollókkal is teszi, ide csalogassa a róka komát s fölmentse az élelemszerzés nehéz gondjaitól; ha egyszer a róka a dög hollétét tudja, hetek mulva is fölkeresi e helyet, különösen akkor, ha a földet vastag hóréteg takarja és sem egerekhez, sem más inyencz falatjához hozzá nem jut. Ha azt tapasztaljuk, hogy a kóbor kutyák és a hollók igen neki fogtak, egy pár strychninezett husnak a dög körülvétele szétdobálásával és egy pár lövéssel segítünk a dolgon, esetleg ha az egész döögöt fölfalták volna, kénytelenek vagyunk azt újból pótolni.

Ha állandóan enivalót kap e helyen a határban állomásozó rókacsapat minden tagja, rendszer estí sétájának céljává teszi azt s még akkor is ellátogat hozzá, ha az éhség nem is kinozza.

Eközben eljön azonban a tél minden szigorúságával, beköszönt a rókák böjtje s a frissen esett fehér hólepel megmutatja egy napon, hogy mennyire használt a csalogatónak és szoktatónak oda tett dög és kötelességünké teszi, hogy a vadászterületet ártalmas lakóitól szabaddítsuk meg.

(Folytatása következik.)

Levelezés.

Bisztratelepi, 1895. január 30.

Mélyen tisztelt szerkesztő ur!

Mielőtt becses lapjának 5-ik számában igen tisztelt szaktársunk Milesevits által az országos erdészeti altiszti egyesület megalakítása ügyében felvetett kérdéshez hozzászóllanék s az ahhoz való csatlakozást úgy a magam, mint itteni kartársaim nevében a legőszintébb örömmel és lelkesedéssel bejelentem, legyen szabad úgy tisztelt szerkesztő urnak, mint nevezett bajtársunknak is közös érdekünkben tett önzetlen fáradozásukért hálámat kifejeznem.

A megalakítandó egyesülethez való csatlakozásunkat már régebben bejelentettem volna, ebben azonban szétszórt elhelyezésünk s a téli időben való közlekedés nehéz volta akadályozott. — Eszmecegerünket még az is nagyban nehezítette, hogy kerületünkben több állandó alkalmazott a magyar nyelvet nem bírván, a dolog lényegének megmagyarázása hosszabb időt vett igénybe. Végre mindig vártam, hogy részünkről avatottabb toll szóljon a kérdéshez, s nem akartam hivatlan előtérke lépni.

Az országos erdészeti altiszti egyesület megalakítását nemcsak nagyon életre való, de könnyen kivihető eszmének is találom s hogy az ige testté váljék, nem szükséges egyéb, mint igaz lelkesedés és buzgólkodás minden egyes bajtárs részéről.

Fődolog az, hogy nem szabad addig várunk, míg a gesztenyét részünkre más kaparja ki a parázból, hanem vállvetett munkálkodással egyenesen törnünk a kitűzött cél felé. Ne kerüljessük a dolgot oly soká, mint a macska a forró kását. Ne halasszuk azt holnapra, mit ma megtehetünk.

Szükségesnek vélném, hogy a megalakítandó egyesület alapszabályainak tervezete lapunkban megjelenjék, mert így mindenki könnyebben értené meg a cél és eszközök mibenlétét. Nagyon kérem ennél fogva szerkesztő urat, sziveskedjék ilyen tervezetet kidolgozni s velünk közölni. Tudom, hogy tömérdek teendői mellett ez nagy áldozat, de másrészt ismerve ügyünk iránti igaz lelkesedését s ügybuzgalmát, megvagyok győződve, hogy nincs oly nagy áldozat, melyet javunkra szívesen meg nem hozna.

Hogy már most egyéb dolgainkról is irjak, fel- említem, hogy itt, a román határszéli havasokban teljesen el vagyunk havazva és a külvilágtól elzárva éljük napjainkat. Élelmi szereink fogytán vannak, az egerek lassacskán csomagolják batyukat jobb hazát keresendők, mi pedig aggódva tekintünk a jövő elé, mely könnyen a legnagyobb inséggel köszönt be hozzánk. Ha be is szerezhethők nagy költséggel élelmi szereinket, féltő, hogy a költség fog hiányozni s kénytelen lesz az ember szakállára vásárolni.*

Két méternyi hó mélyéből kiáltunk: „Mentsd meg uram Isten a te népedet!...”

Fogadja tisztelt szerkesztő ur őszinte tiszteletem nyilvánítását.

Balogh Dénes,
m. kir. erdőőr.

* Hát akinek nincs szakála?

Szedőgyerek.

A nagyvilágból.

A Wekerle-kabinet lemondása folytán az új kormány megalakításával báró Bánffy Dezső, az ország- ház volt elnöke bizatott meg. A miniszterium össze- állítása elég nehézségbe ütközött részint személyi, részint pedig elvi tekintetek miatt. — Hosszabb vajudás után végre ő Felsége a következőket nevezte ki miniszterekké:

Miniszterelnök: báró Bánffy Dezső.

Belügyminiszter: Perczel Dezső.

Pénzügyminiszter: Lukács László.

Kereskedelmi miniszter: Dániel Ernő.

Földmivelésügyi miniszter: gróf Festetics Andor.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter: Wlassics G.

Igazságügyi miniszter: Erdély Sándor.

Honvédelmi miniszter: báró Fejérváry Géza.

Ő Felsége személye körüli miniszter: br. Jósika S.

Horvát miniszter: Josipovich Imre.

Az új kabinet tagjai viselt képviselői mandátumokról lemondván, most új választás alá kerülnek. Ez alkalommal lép fel először az újonnan alakult párt, mely magát „néppárt“-nak nevezi s mely olyan elemekből alakult, melyek kivált az egyházpolitikai javaslatokkal meglegedve nincsenek. A küzdelem felette hevesnek ígérkezik, annyival is inkább, mert abba a vallást is bele vonják.

A francia köztársaság elnöke, Casimir Perier lemondott. Helyébe Faur Felix lett megválasztva, kit alacsony származásból fényes tehetségei emeltek e magas polczra.

Sándor, Szerbia ifjú királya — hallomás szerint — legközelebb megnősül. Most Párisban időzik atyjánál azon célból, hogy ezt törvényesen elvált nejével, Natáliával kibékítse.

Giers orosz külügyminiszter a napokban meghalt. Az elhunyt őszinte barátja volt a békének. Utóda valószínűleg Siskin államtanácsos lesz.

A japán-kinai háború még folyton dúl. A japánok egyik győzelmet a másik után vivják ki. A megalázott mennyei birodalom, — mint Kinát nevezik, — kénytelen lesz a békét bármily magas áron megkötni.

Különfélék.

Lapunk jelen számát az ország összes köz- igazgatási erdészeti bizottságainak azon kéréssel küld- tük meg, hogy annak kivált a pályázatok közlésére vonatkozó részét szíves figyelmükre méltatni és erről a hatóságuk területén levő erdőbirtokosokat is érte- síteni sziveskedjenek.

Táncmulatság. A szarnócza erdőhivatal altiszti kara f. hó 9-én a bars-szklénói fürdővendéglő éttermében zártkörű táncmulatságot rendez. A tiszta jövedelem az alkulandó erdő-altiszti segélyegylet javára van számva. Gratulálunk kedves collegáinknak, hogy így a kellemeset a hasznossal egybekötni igyekeznek. Jó mulatságot kívánunk!

Személyi hírek. Ő Felsége a király Scholz Rezső ministeri tanácsosi jelleggel felruházott erdőigazgató ő méltóságának s utódainak sok évi fáradhatlan tevékenységének elismerésül a magyar nemességet szepesi előnévvel adományozta.

Zsigmond István, az apatini m. kir. erdő- hival kerületében alkalmazott I. oszt. m. kir. erdőőrnek 50 évet meghaladó buzgó, kitartó és hű szolgálataért gróf Fesztetics Andor földmivelési m. kir. minister ur ő nagyméltósága elismerését fejezte ki.

Mihályfi Lőrincz, a vadászerdei szakiskolához beosztott m. kir. erdőőr a szakiskola erdejénél folyó üzem átalakítási és erdősítési munkálatoknál tanusított szorgalma elismerésül a földmivelésügyi m. k. ministerium részéről 25 frt. jutalomban részesítettetett.

Kinevezések és előléptetések a zsarnóczai m. kir. erdőhivatalnál: II. oszt. főerdőőrré: Maruska Antal. III. oszt. erdőőrré: Zsurilla Antal I. oszt. faraktárőr és Garlathy Béla I. oszt. erdőőr. I. osztályu erdőőrré: Szliuka András és Hölbling János. I. oszt. faraktárőrré Sattan Károly. II. oszt. erdőőrré: Hoher Vincze, Zárboch Ferencz, Vojnarovszky Ágost. III. o. erdőőrré: Ruiszl Emil, Zimmermann Vincze, Medriczky Milán. IV. oszt. erdőőrré: Polónyi Mihály, Benkovits Pál erdőszolgák. IV. oszt. faraktárőrré: Cservenák János, püspöki uradalmi erdőőr. I. oszt. erdőlegénynyé: Pulinger János, Pisch József. II. oszt. erdőlegénynyé: Kralik Vilmos, Tonhauser Antal. III. o. erdőlegénynyé: Haniska Mihály. I. oszt. erdőszolgává: Baska Imre. II. oszt. erdőszolgává: Ruiszl Nándor.

Ajánlkozás. Egy 31 éves, nős az erdőőri szakvizsgát sikerrel megállott s jó szolgálati bizonyítványokkal rendelkező erdőőr magán uradalomnál mint erdőőr (lehetőleg Erdélyben) alkalmazást keres. Az állomást bármikor elfoglalhatja. Bővebb értesítéssel szíveségből az „Erdőőr“ szerkesztősége szolgál.

Egyenruha árának leszállítása. A Tiller Mór és társa czég a már eddig is alkalmazásban lévő árjegyzékében foglalt árakból az erdészeti személyzet megrendeléseinél m. é. december hó 1-től 20 százalék engedményt nyújt. Ismerve a czég eddigi jó hírnevét, bizton feltehető, hogy e kedvezmény nyújtása nem az anyag és kiállítás rovására történik, hanem inkább a piacokon általán észlelt árhanyatlás és a czég humánitásának folyománya.

Burgonya (pítyóka, krumpli) méreg. A burgonya erős, úgynevezett solanin mérget tartalmaz, mely a főzés alkalmával a víz által kilugoztatik. Nagyon helytelen tehát a burgonyáról leszűrt vizet akár mint italt a márháknak vagy sertéseknek adni, akár pedig eledelük készítéséhez felhasználni, mert ez által azt sokféle betegség támadja meg. Kivált a csirázó burgonya vize nagyon veszélyes. Ennek használatával körülbelül olyan szolgálatot teszünk az állatoknak, mint midőn oktan anyák kis gyermekeiket pálinkával csittitják el.

Farkas kaland. Furesa kalandon ment át Bige György biharmegyei szolgabíró s a legbátrabb vadászok egyike. Kiment ugyanis a hegyek közé farkas lesre s volt is szerencséje, melyben azonban nem volt köszönet, mert egyszerre vagy húsz farkasból álló csorda jött feléje fogvicsorgatva. A szolgabíró belátván, hogy a vadakat el nem riaszthatja, felkapaszkodott egy fára puskáját azonban a sietségben lenn feledte s csak

a segélykiáltására előkerült ottani jegyző mentette ki szorult helyzetéből, lelőve egyet a fenevadak közül, mire a többi megfutamodott. A farkas bundáját kitömtek, a szolgabíró urat pedig kirázta a hideg.

Egy duplázásra négy nyul. Eszterházy herczeg Sopron vármegyei feketevárosi vadász területén a mult hó 17-én tartott hajtovadászat alkalmával egy soproni polgárt az a ritka szerencse érte, hogy egy duplázással négy darab nyulat ejtett. A szerencsés vadász ezen vadászaton, melyen 7 puskás összesen 711 nyulat ejtett, egymaga 167 darabot lőtt.

Az ország legöregebb asszonya halt meg a napokban Nagy-Károlyban. Jánosi Katalinnak hívták s 118 évet élt. Teljes életében egészséges volt s halála előtt csak egy napig gyengélkedett. Nyolczvannál több gyermek, unoka, dédunoka és ükunoka állta körül ravatalát.

A hadsereg Succija. A budapesti helyőrség egyik századosa érdekes kísérletnek vetette magát alá. Megfogadta, hogy két hétig nem eszik egy falatot sem. A tizennégy nap letelt s a százados kiállotta minden táplálék nélkül, pedig az egész idő alatt rendesen végezte katonai szolgálatát. Miután a határidő leteltével egészen jól érezte magát, folytatta tovább a koplalást, hasonló sikerrel egészen a huszonhatodik napig. Az éhezés huszonhatodik napján, gyakorlat közben szédülni kezdett ez volt a koplalás első és egyetlen rossz hatása. A szédülés is elmúlt, mihelyest a százados megivott egy csésze tojással kevert kakaót és megevett két szelet sonkát, Azóta megint rendesen táplálkozik és semmiféle káros hatását a merész kísérletnek nem érzi. A százados a böjt alatt 97 kilónyi súlyból 16 és fél kilót veszített.

A mező-csáthi rablógyilkosság. Rémes rablógyilkosság történt mult hó 12-én éjjel a borsodmegyei Mező-Csáthon, melynek három emberélet esett áldozatul. A csendőrségnek hosszas nyomozás után sikerült a tettest, Petus Sámuel mező-csáthi lakos személyében kinyomozni, kinek vallomása szerint a rémes eset következőleg történt: Január 12-én Csele János mező-csáthi csizmadia elment hazulról a mezőkeresztesi vásárra, honnan csak másnap, január 13-án este érkezett vissza. Felesége, egy 60 esztendősi öreg asszony s Gecső Lajos nevű inasa maradt odahaza, kikhez, hogy magukba ne legyenek, egy Lencsés Kapitány János nevű 19 éves suhancz is elment aludni. Mikor az öreg Csele János hazajött a vásárról, megborzadva látta, hogy felesége, az inasgyerek, meg a fiatal Lencsés Kapitány János holttesteit földarabolva ott hevernek a padlón. A súlyos gyanuokok alapján több elfogatás történt, de csak január 26-án sikerült megállapítani, hogy a gyilkos a Csele Jánoséknál alvó Gecső Lajos testvére. A gyilkos eleinte konokul tagadt, később azonban megtört iszonyu bűnének sulya alatt s azt mondta a vizsgálatot vezető főhadnagynak: „Bocsássa szabadon a többi elfogottakat; a gyilkos

én vagyok egymagam!“ Ekkor azután töredelmes valamást tett. Elmondta, hogy az öcsce gyakran említette előtte, hogy az öreg Csele Jánosék meglehetősen jó módban élnek, ő tehát azon a végzetes éjszakán elment rabolni hozzájuk. Élesre fent fejszét vitt magával s midőn a be sem zárt lakásba lépett, a zajra fölébredt a tulajdon testvére és rémült hangon kiáltott rá: „Bátyám, mit tettél?“ Többet nem tudott szólni, mert a bátyja fejszecsapása őt is földre suttotta. Legutoljára a szegény Cselénével végzett s ezután hozzáfogott a pénz felkutatásához, de mindössze csak 5 frtot talált és pár gyűrűt. A gyilkos 27 éves mező-csáthi földműves. Csinos felesége van, kivel három hónappal ezelőtt esküdt meg.

Emberölés fojtással. Miaván, Nyitra megyében lakodalmi multság közben egy Foltin nevű gazda felkapta erős fojtással töltött puskáját s tréfásan odaszólt szomszédjának, Peczenheznek: „Ha akarlak, agyonlőhetlek!“ Abban a pillanatban elsült a fegyver s az áldozat összerogyott. Bár a puskában csak pufogatásra való fojtás volt, az erősen levert papirostöltés olyan szerencsétlenül találta halántékon Peczenhez, hogy szörnyet halt. Foltin erre egyenesen a paphoz futott s büneinek bocsánataért könyörgött.

A viczinális vasut használja. A nagy magyar Alföldön történt hogy a vasuti fővanokkal összekötött egyik városban fürdőt létesített az élelmes vállalkozás. Ennek a városnak lakosaitól azonban nem élt volna meg a fürdős, kiboltatta tehát a szomszéd városokban is, a melyeket viczinális vasut köt össze a fürdő székhelyével. Pergett a dob, hallgatták áhitattal a magyarok, hogy: egy fürdő 25 krajczár, egy lepedő 8 krajczár, egy törülköző 2 kr.

Másnap reggel már egy serég embert vitt szomszédos jeggyel a vasut abba a bizonyos városba, a hol a fürdő volt.

A fürdős előre örült a nagy haszonnak.

— Várjanak egy kicsit kedves bátyámuram, meg nénem-asszony, — szabadkozik jó előre — egyszerre ennyi ember, meg asszony nem fürödhet. Igazán nem hittem volna, hogy annyian eljöttek fürödni.

— Hiszen nem is fürödni jöttünk mink — mondja egy öreg kun ember — hanem azt doboltatta kigyelmed tegnap, hogy egy lepedő 8 kr, egy törülköző 2 kr, gondoltuk, hogy a vasuti bilét úgy is olesó — hát abból a fehéremükből vennők mind a 60-an, a kik itt vagyunk, ha még el nem fogyott volna.

Pályázatok.

* A komárom megyei Bana községben lévő 9^{1/2} katasztrális hold terjedelmű csemetekertnél egy II-od osztályú m. kir. erdőőri állomás van üresedésben. Ezen állomással egybekötött javadalmak: 300 frt évi bér, 100 frt évi fizetési pótlék, szabad lakás Bana községben, 4 katasztrális hold szántóföld haszonélvezete és 24 ürm.³ tűzifa.

A szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. állami ménes birtok igazgatóságához Bábólnán (Komárom-megye) f. évi február hó 20-ig küldendők be.

Egyéb pályázók felett előnyben részesülnek olyanok, kik a csemetekertek kezelése, a csemeték kiszedése és csomagolása körül szerzett gyakorlati jártasságukat kellően igazolni tudják.

* A Zólyom megyei nagy-szalatnai főszolgabírói hivatal pályázatot hirdet:*)

1. Mogyoród, Zólna, Számpor, Lakóca és Szebedény községek volt urbéreseinél erdőőri állásra, mellyel évi 250 frt fizetés van összekötve. A választás f. é. február 2-ikán lévén megejtendő, a kellőleg felszerelt pályázati kérvények február 1-ig a jelzett főszolgabírói hivatahoz terjesztendők be.

2. Gyetva község volt urbéresei, az ottani róm. kath. plébános, Szilánki, Riekai, Teknosi és Sulyaki irtványosok, továbbá Dobro-Ocsovai és Miklósfalvi volt urbéreseknél közös erdőőri állásra, melynek javadalma 300 frt évi fizetés és 50 frt utazási átalány. Választás f. évi február 6-án reggel 10 órakor Gyetva község-házánál. Kérvények a főszolgabírói hivatalhoz február 5-ig beadandók.

3. Ocsova község volt urbéresei, az ocsovai rom. kath. plébános és Horhót község volt urbéreseinél erdőőri állásra, 250 frt évi fizetéssel.

Választás Ocsova község-házánál f. é. február 4-én reggel 10 órakor. Pályázati kérvények a főszolgabírói hivatalhoz a választást megelőző napig nyújtandók be.

4. Nagy-Szalatna község volt urbéresei, a nagy-szalatnai rom. kath. plébános, Véghles, Vegheshutta, Domszög, Kálnok volt urbéresei és a nagy-szalatnai irtványoknál közös erdőőri állásra 250 frt évi fizetéssel.

Választás f. é. február hó 5-én Nagy-Szalatna község-házánál. Pályázati kérvények a választást megelőző napig a főszolgabírói hivatalhoz juttatandók.

*) Közzítettük ezen pályázati hirdeteményeket, nem anynyira azért, hogy tisztelt olvasó közönségünknek alkalma nyíljen ezen állomásokra pályázni, mert mint a választási határidők rövidségéből kitünik, ez már alig lenne lehetséges, hanem inkább azért, hogy konstatálhassuk ama helytelen eljárást, mely a pályázatok kiírásával divik.

Ezen pályázatok a főszolgabírói hivatal által f. é. január hó 24-én irattak ki s egy Zólyom-vármegyei helyi lapban tétettek közzé, melybe az erdészeti altiszti személyzetnek nem igen áll módjában betekinthetni. Az eddigi erdészeti lapok, a földmívelési értesítő a pályázatokról mit sem tudnak s így a közzététel csak a legszűkebb körre szorítkozik.

Lapunk közel 600 előfizetője mellett valószínűleg legalább háromszor annyi erdészeti alkalmazott kezén fordul meg az ország minden részében s így minden esetre legalkalmasabb lenne ilyen hirdetemények közlésére. Ez indított minket az ezen számban való felhívásunkra s reméljük, hogy a t. hatóságok ezt méltányolni s lapunk hasábjait igénybe venni fogják, ez által csak is saját érdekeiket szolgálván. Szerkesztő.

Nyílt tér.

(E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.)

Felhívás

a közalapítványi m. kir. erdészeti altiszti személyzethez.

Kedves bajtársak!

Nem a feltünési vágy és viszketeg, nem is a becsvágy készit arra, hogy szavaimat hozzátok intézem.

Szerénységem nem is engedné, hogy cselekedeteimben ezek vezéreljenek, de igenis ösztönöz a mindnyájunkkal közös silány anyagi helyzetből kifolyó kényszer s a jó iránti lelkesedés.

Szolgálatunk terheit, bérünk csekélységét hosszasan felsorolni mellőzhetőnek vélem, mert hiszen e közös bajok annyira ismerősek mindnyájatok előtt, hogy azok feszegetése nem csak fölösleges, de unalmas is lenne, miért is egyszerűen, minden hosszás bevezetés kerülve, kijelentem, hogy e tespedésben továbbra is megmaradnunk s kinlódunk önhibánk miatt nem lehet, de nem is szabad!

Néma gyermeknek az anyja sem érti a szavát és a sült galamb nem röpül senkinek a szájába! Egy mód van csak, mely célhoz vezethet, melylyel helyzetünkön javíthatunk s ez az, hogy egy szívvvel, lélekkel tömörülve igaz panaszainkkal s méltányos kérelmeinkkel a vallás és közoktatásügyi m. király ministeriumhoz fordulunk, hol, reméllem azok süket fülekre találni nem fognak.

Felhivlak, sőt felkérlek ennél fogva, kedves bajtársaim, sorakozzatok a kitüzendő zászló köré, mely hivatva lenne minket a jólét révébe vezérelni.

Szerkesszünk közös akarattal egy kérvényt, melyben híven elősoroljuk bajainkat s előadjuk az azok orvoslását czélzó kérelmeinket. — E kérvényt aztán valamennyien aláírva, a keblünkől választandó küldöttség lenne hivatva illetékes helyére felvinni. Küldöttségünk vezetésére természetesen valamely előjárónkat kellene felkérni, kinek személyére nézve annak idején megállapodás történnék. Hogy a vezetést bármelyik is szívesen elfogadná s igaz ügyünket előmozdítani törekednék, annak kellő biztositékát találjuk lépten-nyomon tapasztalható humanitásukban, mely most is némileg türethetővé teszi keserves életünket. Én részéről felkérni javasolnám ilyen vezetőül tekintetes Trsztyánszky László főerdész urat.

A mozgalmunkkal járó költségeket természetesen közösen viselnők.

Felkérlek, kedves bajtársak, hogy felhívásomat a lehetőleg legszélesebb körben terjesszétek s hozzájárulástokat és a kivitel módozatai feletti véleményteket nevemre (Feked u. p. Véménd) czimezve mielőbb közöljétek.

Isten velünk és ügyünkkel!

Bajtársi üdvözlettel

Mejszter Gyula,
m. kir. közalapítványi erdőőr.

Szerkesztői üzenetek.

K. Gy. urnak Bruszturán. A lapra egész évre van előfizetve, így az előfizetés f. é. október végével jár le. Czim-szalagokat — bár ez kényelmesebb lenne — még nem nyomtatunk, mert nem voltunk biztosak benne, hogy a lap jövője biztosítva lesz-e. Most, miután előfizetőink száma megállapodott, ezt meg is fogjuk tenni, már csak saját kényelmünk szempontjából is. — Sz. F. urnak V.-Bród. A hiányzó lapokat pótoljuk. Hogy a lapot mindig felbontva kapja, az arra mutat, hogy postájukon kíváncsiak az emberek. Ez iránt sziveskedjék ott felszólalni, mert mi itt rendesen csomagoljuk. A hiányzó számok is ilyen kíváncsiak révén veszthettek el. — H. R. urnak Érd. A kérvény s mellékletei most vannak sajtó alatt. Legközelebb intézkedünk a küldöttség kijelöléséről. — B. J. urnak Cs.-Szt.-Domokos. Előfizetését megkaptuk. Érdekében intézkedtünk. — R. E. urnak Feketevág. Hogy a kérdéses személyzet miért nem járhatja lapunkat, nem tudjuk. Mi az ország valamennyi erdőhatóságának és gondnokságának küldtünk mutatóványszámot. Kérjük esetleg a neveket közölni, hogy mutatóványt küldhessünk.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Podhradszky Emil.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János
Szegeden. C. s. kir. királyi udvarnok
szak. órásmester és műtér, főtálatója
a személyné inga-órákban
stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve, javítások pontosan eszközöltekné.

Stegmann János
jól berendezett nyomdája
Szászsebesen
gyorsan és jutányosan készít
mindennemű
szakmába vágó munkákat a
legegyszerűbbtől
a legdiszesebb kiállításig.
Megrendeléseknél
árak kívánatra közöltetnek.

Az „Erdőőr”

szak- és társadalmi lap

legalkalmasabb az erdészeti altiszti s hasonló állások betöltése céljából kibocsátott hirdetmények közlésére, egyrészt olvasó közönségének minősége, másrészt e között való nagy elterjedettsége folytán.

Az „ERDŐÖR”-t az ország minden részében olvassák s alig van erdészeti altiszt, kinek ne nyílnék alkalma azt minden hónapban kétszer olvasni s így a benne közlött pályázatokról tudomást szerezni.

Az „ERDŐÖR” kiadóhivatala nem fektet nagy súlyt az anyagi haszonra, neki fő célja olvasóközönsége zömének, az erdészeti altiszti személyzetnek minden téren jó szolgáltatásokat tehetni s érdekeit előmozdítani, miért is

az „ERDŐÖR”

minden, az erdészeti altiszti állomásokra vonatkozó pályázati hirdetményt, ha az hozzá akár bármely hatóság, akár erkölcsi testület vagy magánzó által beküldetik, valamint ajánlkozásokat is

teljesen díjtalanul közöl.

Ezenkívül elfogad és közöl az „ERDŐÖR” mérsékelt ár mellett bármilyen más magán hirdetéseket, előnyt adván azoknak, melyek révén az erdészeti altiszti személyzet különféle szükségleteit előnyösen beszerezheti.

Állandó hirdetmények kölcsönös megegyezés szerinti díjak mellett közöltetnek.

Az „ERDŐÖR”
kiadóhivatala.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 1-ső és 15-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Kártékony vadak pusztítása méreggel.

(Folytattása és vége.)

Ha az egérlyukakat elfedő hórétteg egy pár napig megakadályozza a rókákat, hogy élelmüket a kellő mennyiségben beszerezzék s azt tapasztaljuk, hogy az elásott dögöt szorgalmasan látogatják, apró sörétet használva verebeket, sármányokat s más kisebb fajta madarakat lövünk s azok mindenikének a fej hátsó részén, hol a nyak kezdődik, lefejtjük fejbőrét — rajta hagyva a tollazatot — és azt előre a madár csőrére hajtjuk; ezután éles késsel a lágy koponyaacsontot hosszában ketté vágjuk s az így nyert nyílást kissé szét-feszítve arra használjuk fel, hogy rajta az

agyvelőt kiszedjük. Az így megüresített koponyába aztán betesszük a zsirral előkészített striychnint, a koponyaacsontokat összenyomjuk s a fejbőrt visszahuzva eredeti helyére, úgy elfödjük a megmérgezett részt, hogy azt még a legélesebb szem sem ismeri meg.

Ha ily módon 25—30 madarat méreggel elláttunk, kimegyünk egy délután a döghez és ott, hol legsűrűbben látjuk a róka nyomokat, — leginkább a dög körül, — elhelyezük őket, úgy azonban, hogy kezünkkel nem fogjuk marokra a madarakat, hanem csak a farktollak végén vagy a körmöknél érintjük.

Igen ajánlatos, hogy a rókák gyanuját, — mit az emberi friss nyomok mindenesetre nagy mérvben fokoznak — azzal háritsuk el,

Az „Erdőör“ tárcája.

Felfordult világ.

Tisztelt uram!

Egy a napoban megtartott estély alkalmával Ön azt mondta: „könnyű nektek, asszonyoknak: mindent készen kaptok kézhez, alig van egyéb dolgok, mint egy kis tüzet rakni, egy kis rántást megkeverni, egy-egy csuporba, fazékba, lábásba belekóstolni, sózni, borsozni, paprikázni, hol levet elszedni, hol lével felereszteni, egy kis laskát gyurni, asztalt teríteni, a kész ebédet feltálalni s minket férfiakat, kik minden hozzávalót megszerezték, azzal és még hébe-korba, ha söröző kompániánkban véletlen fél órával tovább maradtunk, egy kis prédikációval várni. Az a kis edénymosogatás, mosás, vasalás, surolás, bölcső-ringatás mind olyan csekélységek, melyeket mulatságból bárki megtehet...“

Meghallgattam akkor ezen nyilatkozatát és hogy mindjárt nem feleltem arra, annak oka csak az volt, hogy nem akartam nyilvánosan rápíritani, most azonban tovább nem állhatom s ha szóval jól meg nem is moshatom, legalább levélileg közlöm állításai feletti véleményemet.

Különbem nem is lennék asszony, ha nem enyim lenne az utolsó szó.

Ismeri ön, uram, a Kulifay történetét? Nem?! No hát röviden elmondom.

Kulifay barátunk körülbelül olyan ember volt, mint ön. Volt vagyona is, esze is, nem ugyan oly sok, hogy több rá nem fért volna, de mégis annyi, a mennyivel egy szegény ember napról napra élélhet. Furfangosnak pedig szinte volt oly furfangos mint ön. Csupa fortély. A kettejük közt lévő ilyen feltűnő hasonlatosság mellett aztán nem csoda, hogy ő ugyanazt mondta egy napon a feleségének, mit ön nekünk asszonyoknak a jelzett estélyen szemünkbe vágott s mit

hogy csizmáink talpát egy lehetőleg frissen lőtt nyulnak beleivel bedörzsöljük, mi által nem csak azt érzük el, hogy nyomainkat a róák nem fogják gyanus szemmel nézni, de sőt — prédát sejtve a szimat után — egyenesen odavezettetnek az eldobált madarakhoz, hol azután üres gyomrukat megtöltendő, hamar fölveszik a nekik szánt mérget.

Tudvalevő dolog, hogy a róka minden állatnak, mit megfog, a fejét rágja le és eszi meg, innen világos tehát, miért előnyös a konyautregbe rejteni a halált hozó mérget, mert ezen eljárás által, amellett, hogy a mérge elrejtése a legkönnyebb, a legbiztosabb a hatás is, mert sok esetben megtörténik, hogy azon róka, mely a mérgezett fejet megrágva lenyelte, már nem kap időt arra, hogy az egész madarat elfogyassza és már beadja a kulcsot. Sokszor találtam már rókát, melynek torkán akadt meg a madár többi része, de a mérge hatása által előidézett merevgörcs ekkor már annyira előfogta, hogy azt sem lenyelni, sem kihányani nem volt képes.

Ha egyszer a mérgezést megkezdettük, szorgalmasan kell a helyet járni, és minél több madarat eldobálni, mert csak akkor lesz mérgezésünk eredményes, ha bennünk a kitartás is megvan. Minden reggel kimegyünk tehát a mérgezés színhelyére és utánna nézünk, vajjon

jártak-e éjjel a róák, s megvizsgáljuk pontosan, vajjon ott vannak-e az előtte való napon eldobált madarak. Ha ezek közül nem találjuk meg valamelyiket, akkor megtaláljuk azon rókának a nyomát, amely azt felvette; ekkor követnünk kell a nyomot, mert a róka csak a legritkább esetben eszi meg ott a madarat, ahol azt fölvette, hanem szájába fogva azt, elszalad sokszor 40—80 lépésre sőt sokkal nagyobb távolságra is és csak akkor fogyasztja el. Az utánkérésben fáradtságot nem kell kimélni, mert az a róka, melyik egy helyesen praeparált madarat megevett, okvetlenül elpusztul s így addig kell utánna járnunk, amíg végre a róka hulláját megkapjuk s fáradtságunk és kitartásunk megjutalmazva lesz.

Megesik azonban néha, hogy dacára a legszorgosabb utánjárásnak, meg nem kapjuk a rókát, s ekkor a mérge minőségét ócsároljuk s bizalmunk a hatást illetőleg megcsökken; pedig bizony itt nem a mérge rosszasága a baj, hanem az, hogy a több napon át éhezett róka, ahogy a fejet leharapja, azt meg sem rágja, hanem egészben elnyeli s így a mérge mindaddig nem képes hatni, amíg a gyomornedvvel érintkezésbe nem jön s az által föl nem oldatik; ez esetben tehát sokszor órák hosszáig elviszi a róka a mérget magában, de bőrével mégsem számol be, mert azt csak később

én fentebb csak amugy fejből lehetőleg hüen leírni igyekeztem.

Az asszony erre azt felelte:

— Jól van, nem bánom, cseréljünk szerepet; végezd te itthon az én teendőimet, végezni fogom én a tiedet a mezőn. Hogy mit kell nekem ott csinálni, azt tudom, ha nem is mondod, de hogy neked mi lesz dolgod, azt most hallgass meg figyelmesen. Tehát: A tehénfejést elengedem s én végzem el helyetted, neked nem lesz vele egyéb dolgod, mint azután kicsapni legelőre itt a ház mögé, jó lesz azonban vigyáznod, hogy ott ne menjen messze, mert könnyen beleesik abba a mély szakadékba, mely a közelben van. Azután kisöpröd a szobát, a pitvart, a szemetet kiviszed a szemétdombra. visszajövet felnézel a tyukólba és a kotlókat ledobárod a tojó fészkekről. Majd hozol be fát és vizet a főzéshez; hogy ne kelljen a főzéssel soká bajlódnod, nem leszek olyan válogatós, mint te, hanem beelégsem egy kis köleskásával, annak könnyű a főzése, csak vigyázz, hogy kozmát

ne fogjon. Süthetsz rá egy pár tőpörtöt is. A gyermeket elaltatom, hogy bajod ne legyen vele, de ha felébredne és sirna, csinálj neki zsömléből cuclit és ringasd, míg újra elalszik. Egyebet nem is bizok rád, csak ezt végezd el becsülettel, délben majd haza jövök s meglátom, hogy végezted dolgaidat.

Kulifayné elment s Kulifay uram hozzálátott a dologhoz. Kisöprötte a házat, kivitte a szemetet, hordott be fát, vizet, a henye kotlókat kiutasította a fészkekből, a tehenet pedig kicsapta a ház mögé legelni. Azután megrakta a katlanban a tüzet, bográcsba fette a köleskását, megsózta ahogy dukál és várta, mikor kezd forni. Közbe kinézett a tehén után, az ugyan még közel a házhoz legelészett a dombon, de mégis, gondolta, nem lesz jó csak így szabadjára hagyni. Legjobb lesz, ha valahogy megköti s így biztosítja a szakadékba zuhanás ellen, mert könnyen esik vele baj, míg a kására és gyermekre, vagy azok valamelyikében, míg a tehénre vigyáz. Felkapaszkodott hát hirtelen a hiuba, ott leszedte a hosszú ruhaszártó

egy recognoscirozás alkalmával, sokszor egészen más határrészben kapjuk meg a föloszlás azon stádiumában, a melyben a bőrt már használnunk nem lehet. Ilyen eset gyakran fordul elő, de ez ne vegye el kedvünket a mérgezésről, mert mégis megszabadulunk ezen fogoly és nyul állományunkra veszedelmes rablóktól.

A mérgezett madarak számbavételénél oly esetünk is lesz, hogy a hiányzó madár helyén nyomokat nem látunk s a madár mégis eltűnt; ez a körülmény ne aggasszon bennünket, mert jó helyre jutott az a madár s az utolsó kenetet adta meg valamelyik ragadozó madárnak; több szép példány füles bagoly számolt már be így csuhájával.

Az előbbieken előadott módot legbiztosabb sikerűnek mutatta meg több évi mérgezés alkalmával szerzett tapasztalom s ezt ajánlom követésre mindenkinek, aki sikereket akar felmutatni a mérgezéssel. Szoktak ugyan falatokul szétdarabolt nyulat, friss tepertőt, mogyorót stb. is használni, de ezek már nem olyan természetesek, s habár néha sikert is tudunk velők felmutatni, nem versenyezhet az az előadott mód által elérhető sikerrel.

A farkas mérgezésnél — miután ezen ragadozó nem oly eszes és ravasz, mint a róka, nem kell oly nagy parádét csinálnunk.

A földolog ennél is, hogy vagy a biztos

váltókat, — hol ők gyakrabban megfordulnak, — ismerjük, vagy pedig a dög előzetes kitevésével őket is egy bizonyos helyhez szoktassuk. Itten már nem kell madarakat praeparálnunk, elegendő csak a hus darabokba tett bevágásokba tenni a mérget s az előkészített falatokat úgy elhelyezni a dög körül 15—20 lépésnyi körben, hogy azon nyílás, melyen át a mérget betettük, alul essék, mert így a méreg kilugozását elkerüljük s a falatok hosszabb ideig használható állapotban maradnak.

Magas hegységekben, hol a lehullani szokott hó oly magasságban halmozódik föl, hogy a fensikokon, hegygerinceken leginkább gyakori farkasváltókhöz hozzá nem juthatunk, le kell mondanunk azon reményről, hogy a mérgezett farkasok bundáját megkaphassuk, mert azon helyek, hol a mérgezést eszközöljük, rendszerint egész télen át hozzáférhetlenek, miután azonban a mérgezésnél az elhullott állatok szőrmeje mellékes, főczél mindig a ragadozó vadak számának az apasztása, bőven kárpótolva lesz fáradozásunk a nemes vadfajok azon részének megmaradása és szaporodása által, amely különben a farkasok kitartó üldözésének esnék áldozatul.

Ilyen helyeken az első erősebb fagyok beálltával, — midőn még a hó állása nem olyan magas, — legelőnyösebb akár beteg juhokat,

kötelet, annak egyik végét rákötötte a tehen szarvaira, másik végét meg a domb oldalához épült ház kéményén a pitvarba eresztette le, azután besietett a házba, a bölcsőt a gyermekkel kivitte a pitvarba s letette a tűzhely közelébe, a tehenet tartó kötelet rá kötötte a lábára s teljesen nyugodt lélekkel kezdte a forni kezdő kását keverni....

Megkondult a déli harang, figyelmeztetve szegényt, gazdagot egyaránt, hogy a testnek is meg kell adni, ami az övé.

Kulifayné asszony is vállra vetette a kapát s megindult haza.

Amint közel ér a házhoz, mindjárt rosszat sejt, mert a tehenet nem látja rendes legelőjén. Megkettőzötti lépteit, hát uramfia, mit lát?!... Kulifay uram ott lóg egy lábánál fogva a kéményből tehetetlenül. Feje bubja a köleskásás bográcsban dinsztölődik s már van is rajta haj, nincs is. Már nem is kiabál, belefáradt s kifogyott a szuszából; a gyermek pedig visit három helyett is. Szegény asszony alig bírja

férjét kétségbeesett helyzetéből kiszabadítani s a gyermeket elcsitítani, csak azután ér rá utána nézni a szerencsétlen tehennek, mely a legyek csipéseitől megvadulva, neki rohant a szakadéknak, nem is gondolva, hogy a mennyire ő alá bukik, annyival fog a gazdája a köztük lévő kötelék útján felszállani a magasba.

— No kedves Kulifay, — szól az asszony, — megtartjuk továbbra is a cserét, vagy pedig visszatérünk mindegyik a magunk foglalkozásához?

— Hagyd el, kedvesem, — felet bánatos hangon s a forró kásában megabált feje bubját tapogatva, — soha többé nem jut eszembe sorsotokat irigyelni, mert csakugyan nehezebb az, mint a mienk, pedig csak egy csekély részét próbáltam még.

Ime, tisztelt uram Kulifay tanulságos története. Most már nyilatkozzék még egyszer, vajjon meg marad-e előbbi állításai mellett, vagy pedig bünbánóan fogja mellét vérti, kiáltva: „óh én bűnöm, óh én nagy bűnöm?”

akár lónak egyes részeit haránt metszésekkel ellátni s ezekbe a mérget elhelyezve kitenni, és pedig oly formán, hogy tekintettel a bekövetkezendő nagy hóállásra, nem a föld színére tesszük a mérgezett hullát, hanem kötél vagy még jobb guzs darabokkal a fenyő vagy bükkfa alsó ágainak egyikére oly magasságban kötjük fel, hogy a leeső hó ne takarja azt el — pl. 1—1.25 m. magasságban — és ott hagyjuk. Ha a hó állása megengedi, akkor utána nézhetünk egyszer s máskor, ha pedig a megközelítés lehetetlen, ott hagyjuk, nem törődve vele többé a tavasz megnyiltáig, amikor a környéket jól átkutatva, farkas, róka és nyestek csontvázaival kapjuk nyugtatványozva fáradozásainkat.

A farkas-mérgezésre a tél egész folyama megfelel, mégis legeredményesebb az március és április hónapokban, amikor t. i. a nőstények hasasok s az őzek, szarvasok stb. üldözését nem bírják oly kitartóan; ekkor leginkább ezek szenvednek az éhségtől és leghamarább fölveszik a mérgezett falatokat. Ott tehát, hol ezekben a hónapokban farkasnyomot látunk, el ne mulasztuk a dög és mérgezett falatoknak kitételét, a legtöbb esetben biztos az eredmény s egy évi szaporulattal irtjuk e gonosz fajzatot, mely néha kiszámíthatlan károkat okoz a nemes vadban,

---

Mert csakugyan szeretném önt egyszer látni, velünk nőkkel szerepet cserélve. Nem lenne utolsó élvezet önt bekötött fejjel, bozontos nagy szakállával látni a sparherd mellett főző kanállal a markában s altató dajka dal dudolása mellett ringatni a bölcsőt.

Isten önnel uram addig, mig újból találkozunk, mikor majd szóval is bebizonyíthatom önnek állításai tarthatatlanságát, vagy pedig megteheti a próbát az asszonyi teendők végzésében.

Azt hiszem, jobb ha láttatlan hisz nekem, mert hiszen „boldogok, kik nem láttak és hisznek!”

Egy menyecske.

Adomák.

Anyai intés.

— Ugy, Mariskám, az orvos ur mindjárt itt lesz, csak tartsd magadat szépen egyenesen, hadd lássa, milyen görbe vagy.

A szükséges fürdő.

— Tudod már Ilonkám, hogy a nagyapának négy hétre fürdőbe kell mennie?

— De hát minek, édes atyám? Hiszen még nem olyan nagyon piszkos.

főkép olyankor, mikor a hó felső rétege meg van fagyva s az őz vagy szarvas csülkei alatt a megfagyott réteg betörik, míg e bestiák széles talpukkal kényelmesen és gyorsan futnak a hó tetején.

A mérgezési munkálatoknál igen ügyelendő arra, hogy házi állatok, kutya, macska, disznó az otthon esetleg tartalékban levő mérgezett falatokhoz hozzá ne jussanak mert ez esetben menthetlenül elpusztulnak; minden olyas, amit a mérgezésnél fölhasznált állatok előkészítésénél használtunk, gondosan megsemmisítendő, ugyszintén a mérgezés befejezése után megmaradó s méreggel praeparált madarak, hús darabok stb. összegyűjtendőek és jó mélyen elásandók, nehogy azok idegen kezekbe kerüljenek s szerencsétlenségek okozói legyenek.

Meg pár szót a mérgezett állatok bőrének lehuzásáról.

Altalánosan el van terjedve azon nézet, hogy strychninnel mérgezett vadak bőrének lehuzása veszedelemmel, még pedig komoly veszedelemmel van összekötve. Ez nem áll. Friss hullát minden aggodalom nélkül lenyuzhatunk, nem lesz semmi bajunk, még úgy sem, ha nyuzás közben megvágjuk kezünket, mert az így testünkbe férközhető méregmennyiség oly elenyészőleg csekély, hogy ennek veszedelmes következményei nem lesznek. Nem szándékom ezzel mondani, hogy minden ügyeletet félre tegyünk e bőrök lefejtésénél, mert az elővigyázat soh'sem árt, de ez egyszer nem oly fekete az ördög, mint azt festik. De legnagyobb mértékben ügyelnünk kell oly hullák bőrének lefejtésénél, melyeket csak hosszabb idővel az elhullás után fejtünk le; ez már veszélyes, de nem a strychninért, de a megindult feloszlás következtében fejlődő hullaméregért. Ez igen veszedelmes a nyuzásnál, mert ha csak még oly csekély s be nem hegedt seb van is kezünkön, s ebbe egy igen csekély része e hullaméregnek bele jut, kész a következményeiben rendesen végzetes vérmérgezés, melynél orvos és gyógyszerártól rendesen messze távolban lakó erdőőr könnyen elpusztulhat.

Közleményemet azon óhajtással fejezem

be, hogy ennek tartalmát a hivatottak követve, tegyenek próbákat s apasszák le a vadállományban nagy károkat okozó ragadozók menyiségét megtűrhető mértékre.

Venator.

A nagyvilágból.

Borzalmas katasztrófa történt a napokban az Északi tengerben, mely az északnémet Lloyd-társulat Elbe nevű hajójának elsüllyedése mellett körülbelül 400 főnyi utas és hajós-személyzet halálát okozta. Az Elbe elsüllyedése a Crathie nevű angol gőzhajóval összeütközése következtében történt. A szerencsétlenség valószínűleg gondatlanságból eredt, mert bár a tenger háborgott és éj volt, a sötétség még sem volt olyan nagy, hogy a két hajó egymást észre ne vehette volna. Az összeütközés oly erős volt, hogy a póru jár hajó gépházának közepe beszakadt s hátulját azonnal elöntötte a víz. Husz percczel az összeütközés után a kilyukasztott hajó elmerült a tenger mélyére. Fokozta a mentés nehézségeit, hogy a szerencsétlenség éjjel történt s az álmukból felriadt utasok a legnagyobb rémületben csak nagyították a zavart, továbbá az, hogy a mentő csónakokat sem lehetett azonnal használatba venni, mert azok kötelei és kapcsai annyira össze voltak fagyva, hogy fejszékkel kellett elvagdalni. Rémes volt a szegény utasok kétségbeesése. Itt a férj kereste nejét, ott az anya kiabálta gyermekei nevét. A hajós személyzet a veszélyvel szemben bámulatos hidegvért tanusított s igyekezett az utasok menekülését elősegíteni, mi sajnós, csak nagyon kis részben sikerült, mert a lebocsátott három mentő csónak közül kettő részint a nagy tulterhelés, részint pedig az erős hullámverés miatt elmerült s csak egynek sikerült a reá menekült néhány utast és matrózt partra szállítani.

Az elpusztultak között több honfitársunk is volt, kik Amerikába szándoztak kivándorolni.

Az Elbe hajó tönkremenése fölötti izgatottság még le sem csillapodott, már ismét egy másik hajó veszedelme ejtette rémületbe a világot. A francia atlanti póstahajó társaság Gascogne nevű nagy hajója ugyanis, mely számos utast volt New-Yorkba szállítandó, január 26-án indult ki a havrei kikötőből s így február 3-án kellett volna New-Yorkba érkeznie, még mindig nem érkezett meg rendeltetési helyére és sorsáról semmi bizonyosat nem tudhatni. Az eltűnt gőzhajó 185 méter hosszú és 17 méter széles volt s a modern technika legújabb vívmányai szerint épült. A hajón sok utas volt, kik a legelőkelőbb társadalom tagjai s ez csak fokozza a sorsuk iránti aggodalmat. A társaság, melynek tulajdonát a gőzhajó képezi, még mindig reménykedik, hogy nagyobb veszedelem nem fordult elő, hanem csak valamely kisebb rongálás folytán kénytelen valahol a nyílt tengeren vesztegelni,

míg sérülései kijavíttatnak. Ez alkalomból a lapok számos hasonló esetet hoznak fel a nagyközönség megnyugtására, mindamellett rá lehetünk készülve ismét egy borzalmas tengeri katasztrófa hírére. Éhinségtől az utasokat az esetre, ha hosszabb ideig lennének kénytelenek a nyílt tengeren vesztegelni, félteni nem lehet, mert a hajó három hónapra volt ellátva élelemmel.

*

Lapunk zártakor örömmel értesülünk a napilapokból, hogy a gőzhajó, bár hosszas és nehéz küzdelem után, New-Yorkba érkezett. A késedelmezést utjában az okozta, hogy elindulása után harmadnapon a gép megtagadta a szolgálatot, mert az egyik dugattyuja eltört. Tizennyolc órai munká után sikerült csak az eltört részt rézpánttal övezni z a hajó lassan bár, de utját mégis folytathatta. Február 7-én és 9-én a rud újból eltört, mi ismét 41 órai késedelmet okozott. A tengereu ez időtájt duló viharok a hajót rémesen hányták vetették s irányától 150 mértföldnyire terelték el, mi az utasokat egészen kétségbe ejtette. Egy hajóval találtak ugyan s ez fel is ajánlotta segítségét, de ezt a megsérült hajó büszkén visszautasította. Az elveszettnek hitt hajó szerencsés megkerülése fölött az öröm általános.

A japán-kinai háboru tán végre-valahára befejezést nyer. Vej-Háj-Vej kínai erőségnek a japánok általi bevételre és megszállása végleg megtörte a kínai haderőt s a győzőknek immár szabad utjuk van Kína fővárosa, Peking felé s annak elfoglalásától csak a nagy távolság és az időjárás viszontagságai tarthatják hosszabb ideig vissza. A kínai császár már kinevezte meghatalmazottjait, kik hivatva lennének a békealkudozásokat vezetni. Japán valószínűleg olyan feltételeket fog szabni, melyek Kinának újabb háboru indítását lehetetlenné teszik. Különben a béke megkötésénél döntő befolyást a szomszédos hatalmak: Francia-, Angol- és Oroszország fognak gyakorolni.

Franciaországnak úgy látszik Madagaszkár szigetén erősen meggyülik a baja, legalább erre enged következtetni a madagaszkári királynő kiáltványa, melyet különös hangzása miatt nem tartunk érdektelennek ide iktatni s mely így hangzik:

Tanariva, Ezüst-palota.

Nainandriamanpondri-nak Tamatave kormányzójának, Remmannelnek és Rasituknak, valamint minden tisztnek és birónak.

Halljátok meg Ranevalo-nak, Madagaszkár királynéjának szózatát!

Azt mondom én nektek: A nép el van tökéelve, hogy Franciaországnak egy talpalatnyi földet sem enged át semminő feltételek alatt. A nép harcolni fog mindaddig, a míg egyetlen francia katona lesz Madagaszkár földjén. Harcolni fog télen, harcolni fog ősszel és harcolni fog nyáron. Jól tudjátok, hogy

a nyáron Tanarivából jövő katonák lázasbetegek. Kövesetek el mindent, hogy a tengerparton lakók hozzánk jöjjenek, majd az esős időszak alatt a franciákra fogjuk üszítani őket. Ha nyáron át kihuzzuk a franciákkal, akkor lázasak lesznek és meg fogjuk verni őket. Ösmeritek a fehérek ravaszságát; ügyeljete, hogy népünk ne csatlakozzék hozzájuk, mert ha a tengerpart és Mozambik lakói a franciák mellé állnak, akkor nagy bajban vagyunk. Arra is ügyelni kell, hogy élelmi szert ne kapjanak s el kell őket szigetelni népüktől. Mindent elkövessetek, hogy gyűlöletet oltsatok a népbe a franciák ellen, a kik nekünk hadat üzentek.

Különfélék.

Beteg királyi herceg. Albrecht királyi herceg ő fensége már hosszabb idő óta betegeskedett. Legutóbb influenzába esett, melyből később tüdőgyulladás támadt. Baja — tekintettel agg korára — a legnagyobb aggodalmakra ad okot.

Egy királyné balesete. Különös baleset érte Henrietta belga királynét, mely könnyen végzetessé válhatik. Nemrég ugyanis kilovagolt kedvenc paripáján s utközben cukorral kínálván azt meg, ujjja a ló fogai közé került, melyet az ugy megarapott, hogy a királyné a fájdalom következtében elájult. Sérült ujjja nagyon megdagadt s bár azonnal gyógykezelés alá vették, állapota mégis aggasztó.

Halálos csók. A napokban halt meg Nagy-Váradon Gerliczy Bódog báró. Halálát vérmérgezés okozta, melyet elhalt szeretett unokája, a 10 éves Podmaniczky Ilona hullájának csókolásánál kapott. A kedves elhaltak csókolása nagyon elterjedt szokás, pedig — mint e szomorú példa is tanúsítja — felette veszedelmes.

Öreg harcós. Tapolcán a minap halt meg Buday Mihály nevű öreg ember, ki megyéjének nem csak legöregebb embere, de legöregebb katonája is volt. Született 1795-ben. Már 16 éves korában, 1811-ben beállt katonának s végig küzdötte a napoleoni hadjáratot. Az 1848-iki szabadságharcban is mint öreg huszár vitézkedett egész a fegyverletételig. Ez után egy ideig, míg ereje győzte határcsász volt, végre azonban koldulással tengette életét a jobb sorsot érdemelt aggastyán.

Drága vadászterület. Pálffy herceg malackai uradalmában a vadászatot egy belga társulat bérbe akarta venni 15 évi időtartamra s ez időre oly halatlanul nagy összeget kínált, melyhez hasonlóról hazánkban hallani sem lehetett. A társaság ugyanis 600000 forint haszonbért volt hajlandó fizetni s ezt is mindjárt a bérlet kezdetén egész összegében megfizetni. Ebből látható, hogy a vadászat mily fontos tényezője a közgazdaságnak s mily jó szolgáltatokat tesznek a hazának azok, kik buzgó munkásságukat a hasznos vad tenyésztésének s óvásának szentelve, ez által a vadászterületek értékét növelik.

Erdőörök mulatsága. A szászsebesi m. kir. erdőhivatalhoz tartozó s a román határszéli havasokon elhelyezett erdészeti altiszti személyzet Teuban f. hó 26-án tarisznyás táncmulatságot rendez. Személyjegy 1 frt, családjegy 1 frt 60 kr. A tiszta jövedelem az alakítandó országos erdészeti altiszti segélyegylet javára fog fordíttatni.

Meggyilkolt ügyvéd. Bécs városát egy a napokban történt gyilkosság nagy izgalomba hozta. Dr. Nothzieher fiatal előkelő ügyvédet segédje, Eichinger Gusztáv meggyilkolta s több értékpapírt eltulajdonított. A gyilkos bevallotta tettét, de azt állítja, hogy vitatkozás közben ütötte fejbe gazdáját egy keze ügyébe esett kalapáccsal s csak azért metszette fel kezéin az ereket, hogy a dolog öngyilkosságnak tűnjék fel. E vallomásával ellenkezőleg súlyos bizonyítékok vannak arra nézve, hogy tettét előre megfontoltan hajtott végre.

Hóviharok. E hó elején az ország különböző vidékein óriási viharok dultak s a közlekedést sok helyen megakasztották. Lapunk 7-ik számának késése is legnagyobbrészt a havazás okozta közlekedési akadályoknak köszönhető, mert még a szükséges papírt is alig birtuk a szomszédos községben levő papírgyárból meghozatni. A román határszéli havasokat sok helyen 2 méter magas hó is borítja s az árvizeknek kitett helységek aggodva tekintenek a hóolvadás elé.

Ujtítás a sorozásnál. A honvédelmi minisztérium az eddigi járasként való sorozást meg akarja változtatni oly módon, hogy jövőben a sorozó bizottságok mennének faluról falura. A folyó évben tesznek ez irányban kísérletet egyelőre Zemplén-megyében. Ha az új módszer célszerűnek bizonyul, jövő évben már az egész országban befogják hozni. A községi előjárókra s az unjoncokra nézve ez bizonyára nagy nyereség lenne időben is, pénzben is és talán végét vetné ama duhajkodásoknak is, melyeket eddig a járásokból összesereglett s elkeseredésükben nagyobbészt berugott legénység elkövetett, de hogy a járási székhelyek regale-bérlői milyen arcot csinálnak az új divathoz, arra valóban kíváncsiak vagyunk.

Hóviharban elpusztult hajó. Halifaxból, Új-Skóciából érkezett táviratok szerint a Clara Frind nevű amerikai gőzhajót Liverpool közelében a hóvihar partra vetette. A hajónak 16 személyből álló személyzete a tengerbe fulladt.

A vas értéke. Egy 40 krajcár értékű vas feldolgozva mint patkó 1 frtot, mint gazdasági eszköz 2 frtot, mint művészies dizitmény 20 frtot, mint tü 30 frtot, mint gomb 300 frtot ér. Tollak és hurokká feldolgozva pedig értékét 18000 frtra is lehet becsülni.

Megfagyott favágók. A Máramaros-megyei Bréb községből f. hó 7-én három favágó fáért ment az erdőbe, de mire vissza indultak volna, utjokat el-

zárta a hóvihar. Az egyik valahogy haza vergődött, de lakása küszöbén holtan rogyott össze. A másik kettőnek keresésére másnap többen kimentek s meg is találták őket, de már megfagyva, még pedig igen különös helyzetben. Az egyik állva egy faágat, a másik pedig ülve egy darab kenyeret tartott kezében.

Rettenetes párbaj. Angol lapok oly párbajról adtak hírt, mely eddig talán páratlanul áll a maga nemében s mely állítólag a keletindiai hadsereghez tartozó két angol tiszt, egy kapitány és egy hadnagy között történt meg s melynél öldöklő fegyverül egy mérges kigyót használtak. Egy teljesen sötét szobában ugyanis a legmérgeesebb fajtájú kigyókból egyet szabadon eresztettek, melybe egy órával később a két párbajozó ellenfél is különböző oldalról belépett. A szoba oly sötét volt, hogy a kigyót nem lehetett látni. Körülbelül 10 percig állhatott már a két tiszt a szobában, midőn egyszerre a hadnagy rémséges sikoltást hallatott, melyet a kigyó marása csalt ki. A segítők rögtön berohantak s a kigyót összevagdaltván, a boldogtalan hadnagyot vették ápolás alá, de már késő volt. A mérge romboló hatását nem lehetett többé megakadályozni s minden orvosság és ellenszerek daczára a hadnagy a marás után egy órával borzasztó kínok között kiszenvedett. A kapitányt, ki a kiállott félelem következtében teljesen megöszült, hadi törvénytörés elvé állították.

Orosz kitüntetés magyar cégnek. A Mauthner Ödön magkereskedő céget ritkaságszámba menő kitüntetés érte, amennyiben a szentpétervári nemzetközi nagy kertészeti kiállításon legyőzve az angol, francia és német világcégeket, elnyerte a legnagyobb kitüntetések egyikét, melyet még külföldi meg nem kapott. Megkapta ugyanis a Nikolai Mihailovics nagyherceg, mint a kiállítás védnöke által adományozott 9 nagy aranyérem egyikét, míg a többi 8 érmet előkelő orosz czégek nyerték el.

Adomák.

Orvosi vizsgán.

Tanár: (a vizsgázó hallgatóhoz) Mihoz kezdene először, ha látná, hogy betegének állapota rosszabbodott?

Hallgató: Először is hálát adnék az istennek, hogy nem én vagyok az ő bőrében.

Nem mindegy.

Asztaloshoz megy a paraszt hosszú botjával s kerí, hogy vágjon le belőle egy barabot. Az asztalos veszi a fűrész s a bot alsó végét fűrészelni kezdi, mit látva a paraszt felkiált:

— Számár! mit csinál? Hiszen nem alul, hanem felül volt hosszú!

Pályázatok.

* Szent-György szab. kir. városnál (Pozsony-m.) lemondás folytán üresedésbe jött erdőőri állomásra ezennel pályázat hirdettetik. Az erdőőri állomással összekötött illetmények 288 frt évi fizetés és 16 köbméter II. osztályu bükkfa.

Ezen állásra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-c. 37. §-ában felsorolt kellékeket igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényeket Szent-György szab. kir. város tanácsához 1895. évi február hó végeig nyujtsák be.

* A sárvári erdőhivatal kerületében két IV. oszt. erdőőri és előléptetés esetében két III. oszt. erdőleányi állomás 200, illetve 150 frtnyi évi bérrel és állományszerű illetményekkel lesz üresedésben.

Az erdőőri állomásért folyamodók felhivatnak. miszerint az 1879. évi XXXI. t.-c. 37. §-ában foglalt kellékeket, azon felül valamennyi, az államerdészeti szolgálatba ujonnan belépni kívánók ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, halló és beszélő képességüket kincstári erdészeti orvos, megyei főorvos, vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, életkorukat, valamint a hivatalos magyar nyelven kívül a német, vagy tót nyelvnek tökéletes birását igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket, folyó évi március 15-ig ezen erdőhivatalnál nyujtsák be.

* Szatmárnémeti szab. kir. városnál két másodosztályu erdőőri állás üresedésben levén, ezek betöltése végett pályázat nyitattik a következő feltételek mellett:

Az erdőőri javadalmazás 240 frt egy évre, mely összeg havonként utólagosan adatik ki, továbbá egy ló, 2 tehén és két magsertés tarthatása.

Pályázók kötelesek szakképzettségüket, szolgálatukat megfelelő bizonyítványokkal igazolni.

Pályázók kötelesek szabályszerű módon 100 frt biztosítékot letenni.

Az erkölcsi bizonyítvánnyal is fölszerelt pályázati kérvények f. évi februárius hó 28-ának délutáni 5 órájáig a polgármesteri hivatalhoz lesznek beadandók.

* Egy 33 éves, róm. kath. vallásu, nős, gyermektelen vizsgázott erdőőr, ki az erdészeti szakmán kívül a szállómivelés és védekezés, valamint a konyha-és gyümölcskertészetben való jártasságát is okmányokkal bizonyítani tudja, a magyar, német és szerb nyelveket szóban és írásban birja, megfelelő állást keres. — Cimét szivességből az „Erdőőr“ kiadóhivatala közli.

Szerkesztői üzenetek.

H. P. urnak Szászberek. Az országos erdészeti altiszti segélyegylet még nincs megalakítva. E lap szerkesztője minden befolyását latba fogja vetni, hogy az egylet minél általánosabb legyen s így abba nemcsak az állami, de a megyei, községi és magán erdészeti altisztek, de sőt az állandó napibéres segédőrök és munkavezetők és felügyelők felvételének. Jelentkezéseket a szerkesztőség szívesen előjegyez.

T. L. urnak Alún. Az előfizetés megújítására pénz beérkezett. A hiányzó számokat megküldtük.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:

Podhradszky Emil.

Budapest
magy. kir. udvari
szállítók.

Kincstári és uradalmi

Bécs
Cs. és kir. ausztr.
udvari szállítók.

ERDŐTISZTEK és ERDŐÖRÖK

részére akár

teljes egyenruhákat,

akár pedig

egyes darabokat,

valamint az

egyenruhához tartozó egyes részeket

csakis valódi tartós minőségben szállít jótállás mellett

TILLER MÓR és TÁRSA

osztrák-magyar cs. és kir. udvari szállítók,
valamint perzsa császári és szerb királyi udvari szállítók

Belgrád
Szerb kir. udvari
szállítók.

Budapesten, Károly-laktanya.

Teherán
Perzsa csász. udv.
szállítók.

Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk.

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János
Szegeden. *és kén. kivételgossen*
szab. éhromszeten és méltóság. felhalálaja
szemmelin inga-órának
stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöztetnek.

Stegmann János
jól berendezett nyomdája
Szászsebesen
gyorsan és jutányosan készít
mindennemű
e szakmába vágó munkákat a
legegyszerűbbtől
a legdiszesebb kiállításig.
Megrendeléseknél
árak kívánatra közöltetnek.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 1-ső és 15-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Damokles kardja.

Mi az a Damokles kardja? Sokan lesznek, kik ezt nem tudják s így szükségesnek tartjuk történetét röviden megmagyarázni.

Régi időkben Syracuse városa felett uralkodott egy fejedelem, kinek neve Dionisius volt. A fejedelem hatalmát oly korlátlanul gyakorolta, hogy alattvalói a „zsarnok“ melléknévvel tisztelték meg. Félt is népe bosszújától annyira, hogy még beretváltatni is csak leányai által merete magát.

Ezen zsarnoknak volt egy barátja, kit Damoklesnek hívtak s ez egyszer bizalmas beszélgetés közben abbéli óhaját nyilvánította, hogy szeretne legalább egyszer egy napon át

Dionisius trónján ülni. A zsarnok teljesítette kívánságát s bele ültette fényes trónjába, megengedvén neki, hogy egy napon át korlátlan hatalommal, saját belátása szerint uralkodhassék birodalmán s kénye-kedve szerint intézkedhessék.

Damokles bele tlt a trónusba, de ekkor nagy ijedelmére észrevette, hogy feje fölött vékony cérnaszálon egy éles kard függ mely minden pillanatban fejére zuhanhat s őt megölheti. Ebbeli félelme annyira megbénította, hogy teljesen elvesztette cselekvési képességét s a neki adott hatalomnak semmi hasznát sem tudta venni.

Ez időtől fogva ha valaki életveszélyes vállalatokba bocsátkozik, vagy bármilyen oly-

Az „Erdőör“ tárcája.

Mult és jövő.

Felolyasta a szászsebesi E. M. K. E. daloskör dalestélyén
POHRADSKY EMIL.

Midőn a mindenható megteremtette a világot, a teremtés koronájaképpen megformálta saját képére az embert is és lelkét beléje lehelte, hogy ennek segítségével uralkodhassék minden egyéb teremtmények fölött.

De nem csak lelkileg, hanem testileg is felette magasra helyezte mindenknek, annyira, hogy még a legnagyobb állatoriasok is csak olyanok voltak mellette, mint teszem azt a zsidó gyerek füttyülője Lehel kürtje mellett.

Hitelt érdemlő férfi tanuskodik mellette, hogy Ádám ősatyánk 170 rőf magas volt, a mi még akkor is tisztességes magasság volt, ha Mózsai mérté-

kével mérjük is; miután pedig ellenkezőt eddig senki sem állított, Mózesnek, a réginek ezt szívesen elhisszük. Persze egészen másképp állana a dolog, ha ezt valamely korunkbeli Mózes állítaná. mert ennek csakugyan negyed részét sem lehetne elhinni.

Meg is lett volna az atyus teljesen elégedve sorával, mert hiszen egyéb dolga sem volt, mint birodalmában fel s alá sétálni s gyönyörködni az előtte megjuhászodó alattvalóiban, csak ne lett volna olyan hosszú a nappal; az éjszakát csak átaludta valahogy, de a tétlenségre kárhoztatott nappalok hova tovább, annál unalmasabbak lettek. Egyik ásitása a másikat követte s szájának tátogatásával riasztotta a még akkor általában szelid állatokat, mi nem is csoda, ha elképzeljük, hogy egy-egy ásitásánál ajkai oly messze futottak szét egymástól, mint a mennyire van a budapesti lánchíd egyik vége a másiktól.

Megszánta őt ennélfelegva a Teremtő s társat adott melléje, formálván azt az ő oldalbördájából. — Ezóta van meg az a szokás, hogy ha valakinek

nemű viszonyok közé kerül, hol élete nem biztos, azt sokták mondani, hogy Damokles kardja függ felette.

Hogy miért hoztuk fel ezen történetet? Hát csak azért, mert bizonyára alig van ember a világon, kinek feje fölött Damokles kardja gyakrabban függene, mint az erdészeti személyzeté fölött. Itt pedig értjük nemcsak az erdészeti altiszteket, hanem a tiszteket is.

Annyi mindenféle veszély fenyegeti e fontos tényezőit a közgazdasátnak, hogy alig lehet azokat mind egyenkint elősorolni. Ott van fejük felett az elemek dühöngő vésze, a felhőszakadások, hóviharak, szélvészek, melyek hivatászerű kötelességeik teljesítése közben bármikor meglephetik; ott a vadállatok dühe, mely lépten-nyomon áldozatul ejtheti.

Mindezen veszélyek azonban még koránsem a leggonoszabbak, mert ezek elől némi óvatossággal, elővigyázattal, bátorsággal, hidegvérrel, ha nehéz küzdelem árán is, meg lehet menekülni, mert hiszen az ember emberi 1012-nyével hivatva van nemcsak a vadakat megfékezni, de még a természet elemeivel is szembe szállani s azokat vasakarattal rabszolgájává tenni. Egészen más ellenség az, melytől legjobban félhet, mely rajta könnyen győzedelmeskedhetik, mert vele egyrangú, egyenlő tulajdonok-

kal rendelkezik s ezen ellensége az embernek senki más, mint — embertársa.

Lapunkban többször nyilott már alkalmunk megemlékezni azon orvtámadásokról, véres összeütközésekről, melyek az erdészeti személyzet ellen tolvajok, tilosban legeltetők, vad-örzök által tétettek s melyek közöttük történtek.

Ilyen támadásoknál rendszerint a gonosz győzedelmeskedik, mert hiszen többnyire orvul támad kiszemelt áldozatára, melynek még csak időt sem enged a védekezésre s csak ritka esetben mer szemtől szembe szállani, azon egyszerű oknál fogva, mert a bűn tudata s a jogtalanság érzete mindig bénítólag hat az emberi akaratere s azt ellensúlyozni rendszerint csak az örjögésig fokozódó kétségbeesés képes.

E lap hasábjain ma ismét találkozunk egy esettel, hol megátalkodott vad-örzök, hogy nem is tulságosan nagy bűnük következményeitől menekülhessenek, nemcsak a vad őrzésével megbízott erdészeti személyzet, de még a se-sélyül jött közbiztonsági fegyveres erő ellen is támadnak, nem riadván vissza még a vérontástól sem, mely pedig náluk ilyen esetben bátran gyilkosságnak, vagy a gyilkosság kísérletének vehető.

Mi készíteti ezen embereket ily kétségbeesett tetteire? A büntetéstől való félelem? Ez

hizelegni akarunk, azt mondjuk neki: „te rossz csont!”

Módos kis portéka volt a világ ezen legelső dámája; magassága alig ütötte meg a 46 rőföt s midőn eljegyzésénél boldog vőlegényét, Ádámat homlokon akarta csókolni, ehhez az önkéntes tüzoltók toló létráját kellett igénybe vennie.

Hogy miért lett ősanánk férjéhez képest oly kicsinynek teremtve? Hát bizonyára azért, mert a teremtő mindent tudó hatalmánál fogva már előre tudta, hogy amint férj és feleség lesznek, úgy is fejére fog nőni férjének, mi nem csak hogy akkor beteljesedett, de azóta is mindennapi dolog, hogy az asszonyok fejükre nőnek.

Ezen első pár tősgyökeres magyar volt, ez már neveikből is nyilvánvaló. Ádám nevét teljesen a véletlennek köszönhette, kapta pedig a következő módon: midőn már minden teremtmény meg volt, kérdi az egyik angyal a másikat: „Ád-e az Uristen embert?” „Ádám!” felel emez s ezzel mindjárt meg is lett az

keresztelve s elnevezve Ádámnak. Hogy a nő miként lett Évává, azt majd később meglátjuk. Itt elég annyit konstatálnunk, hogy nemcsak az első emberpár, de az angyalok is magyarok voltak, mint az fenti beszélgetésükből nyilvánvaló.

A házvezetés gondjai immár tisztán az asszony vállaira neheztedek; neki kellett ételről, italról gondoskodnia. Nem is volt ez valami nagy teher, mert hiszen férje nem volt valami apró-cseprő hivatalnok, napidijas, vagy kisiparos, hanem olyan ur, kinek elemózsiás kamrája mindig telve volt; az asszonynak csak a kezét kellett kinyújtania s pillanat alatt tele volt kötő... bocsánat, nem köténye, hanem kosara a legszebb gyümölcsökkel. Tejjel mézzel folyó ország volt az övék, mint ahogy ezt nem csak Mózes, de a latinok híres prófétája, Ovidius az orrmányos is bizonyítja, mondván: „Flumina iam lactis, iam flumina nectaris ibant,” ami szabad magyar fordításban annyit tesz, hogy: „a folyókban aszu bor folydogált, partjaik töltött káposztával voltak kirakva.”

alig hihető, mert hiszen azon büntetés, mely a vadorzást, falopást, vagy más hasonlatos bűnöket és kihágásokat megfenyít, oly annyira csekély, hogy az elhárítását célzó védelem által elkövetendő bűnnek büntetésével egybe sem hasonlítható.

Egészen másutt kell itt az okot keresnünk s azt hisszük, nem végezünk felesleges munkát, ha ezen okot kikutatni igyekszünk, egyuttal pedig a baj elhárításának módjára nézve szerény véleményünket kifejezzük.

Ha az erdei bűnök lajstromát figyelemmel átlapozzuk, azt fogjuk találni, hogy az ebben leledzők legnagyobb része a műveltség legalacsonyabb fokán álló nép rétegei közül kerül ki s csak ritkán fogunk oly esetre bukkanni, hogy e bűnök elkövetésére magasabb műveltségű vagy társadalmi állásu egyén olthatlan szenvedélye által ösztönöztetve vetemednék. Ez utóbbi esetben különben alig lehetne félni attól, hogy a kisebb bünt nagyobb által igyekeznék elföldni a bűnös, mert bár nagyobb benne a szégyenérzet, mely erre ragadhatná, de ellensúlyozza azt a higgadtabb megfontolás és az erkölcsi érzélem nagyobb fejlettsége.

Nyilvánvaló tehát ebből, hogy a bűn leggyakoribb szülője ily eseteknél a tudatlanságból folyó hiánya az erkölcsi érzélemnek. A tudatlan, az erkölcsi erővel nem rendelkező

egyénben mindig könnyen feltámad az emberben nagy mértékben meglevő állatiasság; az ilyen nem bir kellő fogékonysággal semmiféle nemesebb érzélem iránt, nála csak az erőszakoskodás az, mellyel mást legyőzhetni vél. A tudatlanság mellé még bátran hozzá tehetjük mint annak támogatóját a vallástalanságot.

Évezredek óta munkálkodik a műveltség karöltve a vallással az emberi nem erkölcsiének kisimitásán, finomításán s ha korunkat a régi korszakokkal egybevetjük, láthatjuk, hogy már eddig is óriási eredményeket ért el e téren, de még mindig távol vagyunk azon eredménytől, melyet e téren elérni kellene.

A templom, az iskola vállvetve igyekeznek terjeszteni a felvilágosultságot, de mi haszna, ha az élet aztán az általuk létesített építményeket újból meg újból lerombolja? Ezek minden munkája kellő támogatás hiányában meddő marad, vagy ha mutat is fel eredményeket, ezek olyannyira csekélyek, hogy azokkal teljesen beelégednünk nem lehet, nem szabad! Támaszt kell tehát az erkölcsök, a műveltség ezen harcosainak nyujtanunk s e támasz csak egy lehet, maga az emberi társadalom.

Az embernek nem csak az a hivatása és kötelessége, hogy maga lehetőleg jó, erkölcsös, művelt legyen, hanem az is, hogy ilyenekké embertársait is tenni igyekezzenek.

De mi haszna mind ezen bőségnek, ha éppen ahhoz nem nyulhattak, mit legjobban óhajtottak: a jó erdélyi batul almához.

Ha a dolog Ádámra van bizva, amilyen nagy mamlasz volt, sohasem jutottak volna e felséges gyümöleshöz, de hát ott volt a hűséges oldalborda s ez addig settenkedett az almafa körül, míg az azon levő s kigyó képébe bujt sátán meg nem invitálta s meg nem kínálta a tiltott fa gyümölcséből. Persze könnyű volt Katót táncra hívni.

A tudás fájából ehetni, olyanná lenni, mint az istenek, mind oly csábítás, melynek bizony nehéz volt ellent állani. Szakasztott bizony, nem is egyet, nem is kettőt, hanem tudj' Isten hányat, mégis Ádám apánknak csak a csutkáját hagyta, mely szerencsésen meg is akadt a torkán s azóta az átöröklés törvényénél fogva hordozzuk azt mi szegény férfiak mindnyájan.

Ez még különben nem lett volna nagy baj, de annál nagyobb lett az, ami ezután következett.

A tudás fájának gyümölcse rögtön felnyitotta

mindkettejük szeméit s izibe észrevették, hogy mire eddig legkevesebbet adtak, az éppen a tolettjük volt. Ez nemcsak hogy meg nem felelt Lessner vagy Monaszterli legujabb divatlapjának, de annyira hiányos volt, hogy maguk is megbotránkoztak felette.

A férfi igaz filozófus létére csak tultette magát valahogy a dolgon s nem sokat adott rá, de bezzeg, annál jobban esett ez zokon a menyecskének. Meg is eredt nyomban a szó áradata, mint jeges zuhany zúdulva a szegény férj fejére:

— Te ilyen, amolyan gézenguz, naplopó! hát azért vettél te el engem, hogy egy becsületes gunyát se végy rám? Szégyeld magad! Magad is olyan rongyosan mászkálsz itt, mintha most kerültél volna ki a toloncházból. Ha nem tudsz becsülettel eltartani, hagytál volna inkább pártámban! Vagy pedig váljunk el, nem bánom, ha ma is. Még mint mósónó is megélek úgy kezeim munkája után, mint melletted, te léhütő!

Ilyen formán esett meg a dolog körülbelül s bár

A példa ragadós, a jó éppen úgy, mint a rossz. Ha egy község nagyobb része a kisebb előtt jó példával fog elülni, az ha nem is azonnal, de idővel minden esetre követni fogja s alig van rá eset a történelemben, hogy a kisebb rész a nagyobbat magához tudta volna alkalmaztatni.

Hiába fogja az atya gyermekét, az elülni alattvalóját józan, erkölcsös életre szoritani, ha ő maga kicsapongó, erkölestelen.

Itt tehát a legbiztosabb módja, hogy a népet a büntől elvonjuk s jó ösvényre térítsük. E téren mindenki közreműködhetik s nincs oly parányi ember, ki maga sokat ne tehetne. A bűnös hajlamokkal bíróval megutáltatni a rosszat, megszerettetni a jót; felvilágosítani őt amannak rut és káros, emennek szép és hasznos voltáról.

Az erdészeti személyzetnek e téren tág cselekvési tere van. Nagyobb rész a műveltebb városoktól távol, rengeteg vadonok közé ékelt helységeken, telepeken, irtványokon gyakran ez képezi az egyetlen felvilágosodottabb, műveltebb elemet. Az erdei munkákkal, fuvarozással s más hasonló dolgokkal foglalkozó néppel gyakran, sőt mondhatnók mindig van alkalma érintkeznie s itt nagyon gyakran az ő fellépése, az ő modora szab irányt a nálánál alantabb álló rétegek hajlamai fejlődésének.

Az emberben már a természettől benne van

a tudni vágyás, szomjuhozása, ismeretköre tágitásának; szive lágy, mint a viasz, mely fölmelegítve erre is, amarra is hajlitható s csak a vele érintkező áll, hogy mely irányban tüzelje fel lelkesedését.

A durva erőszak ritkán használ, de legtöbbször megátalkodottá tesz; a szép szó, jó bánásmód pedig még a vadállatokat is képes megszelidíteni.

Próbálja mag mindenki tehetségét, befolyását a nép között teljes odaadással, igaz lelkesedéssel az itt fentebb leirt üdvös irányban érvényesíteni s a jó eredmény nem fog sokáig várni magára.

A jó mindig jót szül, de a nagy rossznak rendszerint kicsiny rossz a szülőanyja!

y. l.

A nagyvilágból.

Albrecht kir. herceg.

Albrecht kir. herceg, kinek betegségéről mult számunkban megemlékeztünk, február 18-án meghalt Arkóban 78 éves korában. Az elhunyt kir. herceg az uralkodó családnak legidősebb tagja volt s egyuttal felséges uralkodónknak leghivebb tanácsadója. Egész életét majdnem kizárólag a hadseregnek szentelte, melynek már zsenge ifju korától szolgálatában állott. Kiváló sikereket ért el mint hadvezér az

ezt régi krónikások nem is említik, elhisszük, mert ez időnkben is elég gyakori dolog.

E kirohanás után duzzogva elrohant a jogos haragu háziasszony az utcára, futtában magára kapva egy nagy — fügefalevelet.

De nem messze mehetett, mert szemközt jött vele már a haragos teremő s rá kiáltott:

— Megálj, te evő! Evő legyen ezután neved, mert tilalmam ellenére ettél a tiltott fa gyümölcséből. (Innen származott később a szebb hangzású Éva, miből később Ádám gyenge pillanataiban hol Vicát, hol Vikit s később, hogy vándorlásai közben egy kis némettség is ragadt rá, Evelint csinált.)

— Ide mindketten ítélőszékem elé! A mi büntetést ígértem, ime megkapjátok. Arcotok verejtékében fogjátok enni mindennapi kenyereket s te Evő vigyázz magadra; őrizkedjél a kigyótól, melynek csábjait már egyszer meghallgattad, mert ime örökös ellenségekké tesznek. Te fejét zuzod szét, ő pedig sarkadba mélyesztli fogait.

És kizavarta őket a paradicsomból.

*

— Anyjuk te! — szól Ádám — ehetném. Nézz utánna valami ebédnek szaporán.

— Mit főztek már megint? — pattan fel Éva. — Mészárszékekben, boltban nincs hiteled; éleskamrad üres, mert most is csak olyan csavargó vagy, mint fiatalabb éveidben. Én sem nézhetek valami kereset után, mert a kis Kaint kell ringatnom.

— De hát mit tegyük? Enni csak kell. Én már ki nem bírom soká. Hát csak fundálj ki valami.

— Jól van no, csak ne dörmögj. Van még egy kis köleskásám meg tejem, majd megfőzöm azt, de előbb faragj valami főző kanalat, a mivel kavarhassam. Aztán mig én főzök, ott a bőrökből szabjál valami papucsokat lábaimra, hogy tövistől, kigyótól óva legyenek.

És a szerencsétlen Ádám mit tehetett éhségiben mást, megcsinálta a férjek örökös rémeit: a főző-

1866-iki olasz háboruban, hol egyéb győzelmeken kívül a kusztózái döntő csatában diadalmaskodott az ellenség fölött. Magas állása dacára sohasem pihent; hosszú élete a folytonos munkálkodás láncolata. Még mint testileg megtört aggastyán is a nagy hadgyakorlatokon a legutolsó időkig tevékeny részt vett. Halála világszerte a legnagyobb részvétet keltette, de bizonyára senkit oly fájdalmasan nem érintett, mint felséges királyunkat, ki benne a jó rokon mellett seregei legjobb vezérét veszítette el. A boldogult kir. herceg földi maradványait Bécsbe szállították s ott m. hó 26-án a legnagyobb katonai parádé mellett helyezték örök nyugalomra. A temetésen jelen voltak az összes külföldi hatalmak képviselői s számos ezredek küldöttségei, melyeknek tulajdonosa volt. Az elhunyt herceg több száz milliónyi vagyonnak volt ura s magyarországi rengeteg uradalmi valódi mintagazdaságok.

— Megdöbbenő híreket hoznak a lapok az ország egyes vidékein jelentkező inségről s ami még rémeesebbé teszi a dolgot, az, hogy most már nem csak azon vidékeken terjed a nyomor, hol ehhez már mintegy szokva voltunk, mint például a természetből oly mostohán áldott felvidéken, hanem a termékeny, gazdag alföldön, melyet második Kánaánnak szoktunk volt nevezni.

Hódmezővásárhely, Félegyháza, Csongrád, Sentes, Makó, Nagylak, Gyula, Csaba városok és vidékeinek napszámos és kisiparos népe az, mely már-már helyenkint a véginséggel küzd. Ezrei a népnek vannak kenyér nélkül s inségüket csak növeli a szigorú tél, melynek hidegét tüzelő hián nem képesek enyhíteni s mely alatt minden kereset szünetel.

kanalat is, a papucsokat is s ezzel vége szakadt a férfiak gyöngyéletének.

A napokban olvastam egy kitűnő tudós munkáját, melyben hajszálnyi pontossággal kiszámítja, hogy a népszaporulat mai arányai szerint 200 év múlva a férfiak annyira megfogynak, a nők pedig annyira megszapornak, hogy egy-egy férfira 270 nő fog esni.

Ó ti szerencsétlen utódaink, kik ez időt meg fogjátok érni! Mit fogtok kezdeni, mindegyitek 540 papucs alatt nyögve, 270 főzőkanál, 2700 rózsás köröm által folyton fenyegetve?

Adj uram Isten nekünk minden jót, de ments meg a túl hosszú élettől s azon rémséges idők bekövetkezése előtt ültess minket hű fiad Ábrahám kebelébe! Amen!

Kaszárnyában.

Százados: Igaz, hogy te nem eszed a prófuntot?

Rekruta: Igaz, jelentem alásan.

Százados: És miért nem?

Rekruta: Mert mindig mások eszik meg előlem.

Az inség enyhítésére országos mozgalom indult meg. Elsőnek a kormány jelentkezett segélyével, nyomban utánna az országgyűlési képviselők ajánlották fel egy napi napidijaikat, ez azonban még mind kevés, mert csak pillanatnyi enyhülést nyújt. Most már a lapok is megindították az országos gyűjtést és így bizton remélhető, hogy a nyomor ha nem is teljesen megszüntetve, de legalább türethetővé lesz téve, mert hiszen hazánk lakossága ott, hol nemeslelkűséget, felebaráti szeretetet kell tanusítani, sohasem tagadta meg magát. A legszegényebb is szívesen áldozza fel utolsó nélkülözhető fillérét, ha ezzel felebarátja nyomorán segíthet. Mi is felkérjük ez alkalommal lapunk barátait, hogy az országos veszéllyel szemben hozzák meg áldozataikat. Lapunk szívesen fogadja az adományokat s juttatja rendelkezési helyére, legyenek azok bármily csekélyek.

— Az orosz cári pár koronázása legközelebb fog megtörténni az oroszok régi koronázó városában, Moszkvában rendkívüli pompával és fényvel, a nap azonban még nincs meghatározva. Érdekes a lapok ama hire, hogy úgy az elhunyt cár özvegye, mint az ifjú cár neje reményteljes állapotban vannak.

Különfélék.

Kérelem. Felkérjük azon tisztelt olvasóinkat, kiknek előfizetésük lejárt, hogy ezt megújítani, azokat pedig, kik előfizetési díjaikkal még hátralékban vannak, hogy azokat mielőbb beküldeni szíveskedjenek. Akár a díj beküldésénél, akár pedig az előfizetés meghosszabbításánál előnyös a címszalagon levő számra hivatkozni.

Erdészeti kinevezések. A király ő felsége a földmívelésügyi m. kir. minister ur ő nagyméltóságának előterjesztésére báró Feilitzsch Arthur erdőigazgatói címmel és jelleggel felruházott erdőfelügyelőt, továbbá Szabó Adolf és Tomcsányi Gyula erdőtanácsosokat erdőigazgatókká, Kallina Károly főerdőmesteri címmel és jelleggel felruházott erdőmestert és Seyfried Károly és Barlay Sándor erdőmestereket főerdőmesterekké nevezte ki.

Jótekonycélu táncmulatság. Ung-megye nagyturicai levelezőnk a következő örvendetes eseményről értesít: Az ungvári m. kir. főerdőhivatal altiszti személyzete február hó 17-én Perecsenyben jótekonycélu táncvigalmat rendezett, mely olyannyira jól sikerült, hogy a számadás 50 frt tiszta jövedelmet mutat fel. A kitűnően sikerült mulatság rendezésénél kiválóan Papp Lajos és Horny Gusztáv m. kir. erdőörök buzgólkodtak. A tiszta jövedelem az erdészeti altisztek gyermekeinek nevelését segélyező alap javára volt szánva, miután azonban ilyen alap még nincs és alig is van rá kilátás, hogy ez egyhamar léte-

süljön, levelezőnk lapunk szerkesztőségének véleményét kéri, hogy az egyelőre gyümölcsözőleg elhelyezett 50 frt milyen célra lenne legalkalmasabban fordítandó. Erre nézve egyelőre csak annyit jegyzünk meg, hogy ilyen tőkék mikénti kezelésére nézve jövő számunkban szándékozunk bővebben kiterjeszkedni, miért is kérjük levelezőnket, mint kartársait, hogy addig türelemmel lenni sziveskedjenek. Olvasóinkat pedig felhívjuk a nemes példa követésére.

Bátor grófnő. Gróf Károlyi Gyula budapesti palotájába f. hó 19-én éjjel egy rabló tört be s az alvó grófnőt álmából felriasztva, pénzt követelt. A grófnő nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem megnyomva a villamos csengőt, dulakodni kezdett a rablóval. A csengésre figyelmessé lett szobaleány berohant a szobába, mire a rabló ennek fordult, földre teperte s valami vas eszközzel agyba-főbe verte s agyon is veri, ha a grófnő nem siet segélyére, s torokon ragadva a rablót, tőle el nem vonja. A rabló látván, hogy a nagy zajra a cselédség figyelmes lesz, kiragadta magát a grófnő kezei közül s a kerten át megugrott. A rablót másnap sikerült egy rendőrnek elfogni, miután egy pár elrablott, drágakövekkel kirakott fülbevalót elárusított, de miközben a rendőrségi palotába kísérte, a gonosztevő megszökött; de nem sokáig élvezhette a szabadságot, mert a székesfejvári rendőrségnek sikerült Jurkovic Norbert kereskedelmi akadémiai tanuló személyében újra elfogni.

Véres harc vadorzókkal. A valyemarei kir. erdőgondnoksághoz tartozó szelcsovai kincstári erdőben — mint ottani levelezőnk közli — már régóta garázdálkodtak a vadorzók s bár az azon erdők felügyeletével megbízott védszemélyzet gyakrabban rajtok ütött, elfogni őket soha sem sikerült. Február hó 13-án Huszár András és Szombathy Pál erdőőrök a vadorzók kirándulását ismét megneszelvén, a brikisi csendőrösről éppen oda vetődött Zsák József őrsvezető és Drakulits György csendőr kíséretében nyomozásukra mentek és sikerült is a 11 tagból álló bandát nyakon csipni, ez azonban nem ment egészen simán, mert az orvvadászok ellenállást fejtettek ki. Az egyik ugyanis Szombathy erdőört vette célba fegyverével s mikor ez egy fa mögé huzódott, Drakulits csendőrré irányozta azt, azonban vesztére, mert a következő pillanatban eldőrdült a csendőr fegyvere s a golyó az orvvadász bal karját zuzta szét. A másik közelben lévő ellenszegülőt pedig Szombathy erdőőr csipte nyakon, valódi halálmegvetéssel rohanva a fegyveres vadorzónak. Némi dulakodás után sikerült azután az egész bandát elfogdosni s az illetékes bíróságnak átadni, mely hivatva lesz jól megszolgált büntetésüket megszabni.

Gyermekek veszedelme. Borzasztó szerencsétlenség történt Halmaj borsodmegyei községben. A község mellett folyó patak jegén tizenegy gyermek csuszkaált, midőn egyszerre a jég beszakadt s a gyermekek a vízbe zuhantak. Hatot sikerült kimenteni,

ötöt azonban az ár a jég alá sodort s ott nyomorultul elvesztek. Még ennél is nagyobb szerencsétlenséget jelentettek volt a minap egy németalföldi tengermel-leki városból, hol a tenger szélén levő jégen 200 kocsolyázó gyermek alatt szakadt be a jég. Itt egy gőzhajó személyzetének sikerült 160 gyermeket kimenteni, míg a többi a tengerben lelte halálát.

Furcsa piaci áru. Az orsovai piacra olyan árut hozott nemrég Raducesku Sándor, amilyen még alig fordult eddig elő. Az áru nem volt egyéb, mint egy hatalmas eleven farkas. Az ordashoz úgy jutott, hogy ez Jeselnica falu közepén levő juh istállókhöz lopódzott, itt azonban a kutyák megneszelvén s ugatásukkal Raduceskut, a gazdát figyelmessé tették, mire ez a farkast a kutyákkal üzőbe vette s amint az a kert palánkján akart átugrani, füleibe kapaszkodott s a házbeliék segítségével ártalmatlanná tette. A farkast egy kereskedő vette meg 6 forintért.

Hóviharok. Folyó hó közepén ismét nagy hóviharok dultak országszerte. Nálunk Szászsebesen 14-től 18-ig teljesen elvultunk zárva a külvilágtól s bár százai az embereknek dolgoztak az utak szabaddá tételén, a folyton dúló szél minden igyekezetüket csuffá tette. Ezt követőleg pedig oly szigorú hideget kaptunk, amilyen még e télen nem volt. A vadállomány erősen szenved nemcsak a nagy hideg, de kivált a nagy hó miatt. Kivált a rókák garázdálkodnak nagyon a foglyok és nyulak között, mert az egerekhez a magas hó miatt csak nehezen juthatnak. Most, mikor az éhínség annyira gyötri őket, nagyon szép alkalom nyílik őket egy kis strychninnel megtraktálni.

Öt farkas egy lövésre. A „Vadászlap“ egy majdnem hihetetlennek látszó hirt közöl. Olvassuk ugyanis, hogy Németország egy községében egy parasztgazdának a lova elhullott. A gazda az elhullott állatot az udvar közelébe a mezőre hurcolta, azon szándékkal, hogy bőrét ott fogja lehuzni. Midőn másnap kiment a nyuzáshoz, nagy meglepetésére úgy találta, hogy a hulla kivan kezdve, mire azt közelebb hurcolta a ház kerítéséhez s puskával kezében az est beálltával lesbe állott. A farkasok, számszerint heten, csakhamar megjelentek a dőgnél s a paraszt kilesve a kedvező pillanatot, puskája mindkét csövét egyszerre közibük süttötte. Reggel a helyszínére kimenve, a hulla mellett három, kis távolságban tőle pedig két farkast talált döngölve.

Statisztika az ember életéről. Egy statisztikus érdekes tabellát állított össze arról, hogy egy 50 éves koru ember körülbelül hogyan töltötte el eddig napjait. E szerint 6000 napot alvásnak, 6500-at munkának, 800-at utazásoknak. 4000-et élvezeteknek, 1500-at evésnek és ivásnak és 500-at betegségnek szentelt. Ez alatt az idő alatt elfogyasztott: 17,000 font kenyeret, 16,000 font húst, 4000 font főzeléket, tojást és halat, megivott pedig 28,000 liter bort. — A statisztikus úgy látszik ezen adatokat egy mézszáros, vagy vendéglős

életéből merítette. Hogy az illető statisztikusnak tudományos kutatásaiban segélyére legyünk, úgy nagyjából ide iktatjuk egy erdélyrészi havasi erdőőr 50 évének lefolyását. E szerint ez 3000 napot alvásnak, 9500-at munkának, 5800-at utazásoknak, 100-at élvezeteknek, 500-at evésnek és ivásnak, 200-at pedig betegségnek szentelt. Ezen idő alatt elfogyasztott: 7000 font kenyeret, 26,000 font puliszkát, 3000 font krumplit és más főzeléket, 1000 font hust, szalonnát, tojást, sajtot és halat, megivott pedig 50,000 liter vizet, 300 liter bort és 600 liter hosszulépést.

A szegény üveges főnyereménye. Nagy szenzációt kelt Póstyénben, hogy a Jó-sziv sorsjegyek 10,000 frtos főnyereményét egy póstyéni lakos nyerte meg. A szerencsés ember Büchler Ignác, szegény üveges, aki most a kemény téli napokban nagy szükségben élt. Tíz sorsjegye volt, s hogy családját meleg szobával és élelemmel ellássa, ez a tíz sorsjegyet zálogba vitte. Amint elolvasta a kávéházban a főnyeremény számát s megtudta, hogy 10,000 frtot kap: örömeben leszédült a székről. A szomszédok vetélkedve ajánlották föl neki a szükséges pénzt, hogy a sorsjegyeket kiváltsa s aztán Budapestre utazhassék a 10,000 forint átvétele végett.

Norvégiai madár az Alföldön. A kemény és igen hosszú tél egy nálunk igen ritka madarat hajtott északi hazájából az Alföldre. Ez a csinos madár a *Bombicilla garrula*, mely rendszeren Norvégiában, Dániában, Észak-Németországban él. A minap szegedi fiúk két példányt fogtak el a ritka madárból, melynek megfigyelése és megjelenése természetrajzi szempontból is igen érdekes. A madár megjelenéséből különben egyes időjósok hosszú telet jövendölnek.

A hideg Olaszországban. Az olasz lapok valóságos rémhireket hoznak az Olaszországban uralkodó nagy hidegről. Február 23-án a hőmérséklet Nápolyban —15 fokra, Turinban —10 fokra, Valentiniben pedig —21 fokra szállt alá. Szicíliából szintén nagy hideget jelentenek. Messzinában nagy hideg és erős szél mellett folyton havazik. Az olaj-, citrom- és narancsfák nagy hóval fedvék. Több tő egészen fenéig befagyott. Néhány parasztot megfagyva találtak.

A legnagyobb darab ezüst. Colorado észak-amerikai állam Aspen városánál levő bányában nemrég akkora darab ezüstöt találtak, amekkorát eddig még soha. A majdnem egészen tiszta ezüstöt tartalmazó darab 3300 fontot nyomott s értékét hozzávetőleg 50,000 forintra becsülték. Az eddig feltalált ezüstdarabok legnagyobbja sem haladta meg a 300 fontot.

Rablógyilkosság Lovasberényben. A fejérmegyei Lovasberényben múlt hó 22-én este rablógyilkosság történt, amely két ember halálát okozta. A fővárosi lapok a következőkben írják le a rémes esetet: Tegnap este 7 órakor Weisz Nátán, közbecsülésben álló, duszgazdag polgárhoz bekopog-

tatott valaki. A ház régi cselédje, Bakonyi Juli, kinyitotta az ajtót, bizonyára azt híven, hogy 71 éves, gyöngélgédő gazdája látogatót kap. Amint az ajtót kinyitotta, egy ismeretlen férfi késsel sziven szurta, baltával fejbe vágta, azzal a halódó leányt a mellékszobába lökte. Weisz Nátán a leány sikojára kiugrott az ágyból és segítségért kiáltott ki az ablakon. A gyilkos két szurást ejtett az öreg emberen, hozzá fejbe is vágta. Az öreg Weisz kiabálására elősietett a házban lakó Frühzeitig Salamon, akinek a gyilkos szintén neki rontott, kétszer földhöz vágta, de nem birt az erős, különben 60 éves emberrel és futásnak eredt. Frühzeitig utána futott; ekkor a gyilkos visszafordult s késével elvágta üldözője főereit s mellbe szurta. A keletkezett lármára a gyilkos elmenekült. Frühzeitig súlyos betegen fekszik. Weisz Nátán reggelre meghalt. A vizsgálatot megindították, a vizsgálóbíró törvényszéki orvos megérkeztek. Számos le-tartóztatás történt, de úgy látszik vidéki a gyilkos. Az erős harcban a gyilkos hamis bajusza a szobában maradt. Rendkívül nagy, erős ember volt.

Farkas Debrecenben. Mint a lapokból olvasuk, múlt hó 22-én a nagy hideg este egy ordas farkast Debrecen városába hajtott. Egy őrmester rálőtt s az éjjeli rendőri őrzáratnak sikerült megszalasztania. A fenevad a szőlőskerteken át elmenekült.

Pályázatok. Ajánkozások.

— Egy 23 éves szakvizsgázott fiatal ember, ki a lip-tóújvári szakiskolát is jó sikerrel végezte, állást keres. Tudakozódásokra bővebb felvilágosítással az „Erdőör“ szerkesztősége szolgál.

Szerkesztői üzenetek.

F. K. urnak Belényes. Kívánságának eleget tettünk. A lapok innen elküldettek, hanem úgy látszik, a postán eltévelyedtek. Ha valamely számuk hiányoznék, kérem levelező lapon közölni, hogy a hiány pótolható legyen. Ugyanezen üzenet szól többi előfizetőinknek is. Valószínű, hogy a februári számok a hóviharak által okozott postai közlekedési akadályok miatt is sok helyütt elkallódtak.

T. K. urnak Hosszumező. Sorait szívesen vettük s vesszük jövőre is. A beküldöttnek helyet fogunk legközelebb szorítani.

Ars longa, vita brevis. A beküldött dolgozatot át fogjuk vizsgálni s lehetőleg közölni. Az aláírásra nézve szeretnők, ha azt tisztán, olvashatóan még egyszer megírná, mert így nem vagyunk vele tisztában. Kérjük egyuttal nevét is közölni, mert mindig szükséges a szerkesztőnek, mint ki a lap szövegéért felelős, tudni, hogy kinek dolgozatát közli. Különben is, ha nevét titokban óhajtja tartani, mi azt semmi esetre sem fogjuk elárulni.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Podhradszky Emil.

Budapest

magy. kir. udvari
szállítók.

Kincstári és uradalmi

Bécs

Cs. és kir. ausztr.
udvari szállítók.**ERDŐTISZTEK és ERDŐÖRÖK**

részére akár

teljes egyenruhákat,

akár pedig

egyes darabokat,

valamint az

egyenruhához tartozó egyes részeket

csakis valódi tartós minőségben szállít jótállás mellett

TILLER MÓR és TÁRSAosztrák-magyar cs. és kir. udvari szállítók,
valamint perzsa császári és szerb királyi udvari szállítók

Belgrád

Szerb kir. udvari
szállítók.

Budapesten, Károly-laktanya.

Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk.

Teherán

Perzsa csász. udv.
szállítók.

MAGYARHÓN ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapított
1847.**Brausweller János**
Szegeden Cs. és kir. kőművelmesterek
szab. óronométer és műtársak, fűtőberendezések
a reménytelen inga-órákhoz
stb. stb.**ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. javítások pontosan eszközöztetnek.

STEGMANN JÁNOSKÖNYVNYOMDÁJA
SZÁSZSEBESÉNajánlkozik mindennemű a könyvnyomdai
szakba vágó munkák, nevezetesen: név-
jegyek, eljegyzési és lakodalmi értesítők,
táncvigalmakra szóló meghívók, gyász-
jelentések, falragaszok (Plakátok), szám-
lák, levélpapír- és borítékok, árjegyzékek,
továbbá az erdőhivatalokhoz tartozó nyom-
tatványok gyors és jutányos elkészítésére.

Megrendeléseknél minta beküldése kéretik.

Vidéki megrendelések lelkiismeretesen
teljesítettnek.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 1-ső és 15-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Segélyegylet.

E lap hasábjain többször volt már meghányva-vetve azon mód, mellyel az erdészeti altiszti személyzet helyzetén segíteni lehetne s mindenkinek véleménye oda lyukadt ki, hogy ne várjuk, míg a sült galamb szájunkba röpül, hanem összeszedve saját csekély erőinket s azokat közakarattal egy nagy erővé egyesítve, teremtsük meg magunk magunknak a segélyező egyesületet, mely a nemszeretem napokban inségünkben kisegítsen s mely ha nem is lesz képes egyelőre részünkre jólétet biztosítani, de legalább a bajban gyorsan segíthet, minden hosszabb teketória, minden cikornyázás nélkül, már pedig a régi latin közmon-

dás azt tartja, hogy: „kétszeresen ad, aki rögtön ad.“

Abban tehát, hogy segélyező egyesület alakítandó, azt hiszem, mindnyájan egyetértünk s csak annak megvitatása marad hátra, hogy tulajdonképen milyen legyen ama egyesület? Milyenek legyenek ama módozatok, melyek mellett létesüljön? Kik legyenek azok, kik azt megalakítsák?

Az „Erdőör“ szerkesztőségéhez e tekintetben halomszámra érkeznek egyrészt vélemények, másrészt tudakozódások a szerkesztőségnek ez ügyben való véleménye iránt annyira, hogy immár tovább nem zárkozhatunk el az égetővé vált kérdés tárgyalása elől s egyben másban elmondjuk véleményüket azon

Az „Erdőör“ tárcája.

Havasi multság.

Jelige: Kicsiny nekem ez a ház,
Kirugom az oldalát!

Megjött végre a nehezen várt nap, melyre a mi derék havasi bajtársaink meghívója szólt, megjött február 26-ika. Az utakon öles hófúvások, a fellegek csak úgy ontják a havat akkora pihékben, hogy egy-egy fél kalapot takar be, szóval olyan idő van, melyre azt mondjuk, hogy a kutyát sem érdemes kizavarni. — Mindegy! A bajtársak hívnak, menni kell, még ha öreg asszonyok potyognak is az égből!

Szóltunk egymáshoz én és örök ifju barátunk Sz. főerdőör s jól neki öltözve felcihelődtünk a pompás egyfogatura, mely Szászszebestől Laázig volt minket röpitendő, hol pihent lovak vártak reánk, tovább szállítandók mulatásvagyunkat a lakásunktól 66 kilo-

méterre fekvő teui erdőházig. Tudva pedig azt, hogy jó ugyan a bunda, de csak külsőleg melegít, nem felledeztünk meg a kulacsokat is jóféle tyütyüvel megtölteni, mert csak örök igazság marad az, mit a kulacsra koszoros költőnk Csokonay mond:

Édes a te danolásod,
Jérceforma kotyogásod
Kitykottyod ünnepi ének
Bus szivemnek szegénykének.

Mintha csak táltosunk is érezte volna, mily nagy a vágyódásunk mielőbb bajtársaink körébe jutni, úgy kapkodta lábait, akár csak versenyfuttatáson lett volna.

Meg is érkeztünk szerencsésen Laázig s meg is találtuk a pihent lovakat, de meg egyttal a teljesen használhatatlan szánkót; ezt előbb össze kellett tákolni és eszkábálni, mi vagy másfél órai munka után szerencsésen sikerült s ezt nem is lehet csodálni, ha elgondoljuk, hogy négy oláh férfi és két asszony forgolódott körülötte. Tudtunkkal Magyarországon ennyi időbe kerül egy új szánkónak elkészítése.

Végre csakugyan készen lettek s mi felülhettünk,

módozatokról, melyek mellett az egyesület megalakítandó lenne, nagyon természetesen nem imputálván magunknak a csalhatatlanságot s nem pretendálván magunknak a jogot, hogy véleményünket másokra is teljesen reá kényszeríthesstük, vagy csak befolyást is gyakoroljunk annak elfogadására.

Az első és leglényegesebb kérdés minden esetre az, hogy milyen legyen az alakítandó egyesület? Vajjon minden hatóság személyzete azt saját kerületére nézve külön alkossa meg, vagy pedig legyen az országos?

A saját véleményünk szerint, melyet a hozzánk tömegesen érkezett levelekben foglalt vélemények csak megerősítenek, minden esetre *országos egyesület* lenne alakítandó s itt kötelességünknek ismerjük egyuttal megvilágítani ama okokat is, melyek miatt e véleményünkhöz ragaszkodunk.

Az első és legfőbb ok minden esetre a centralisatió általi erő összevonásban keresendő. A szétforgácsolt erő gyengeséggé válik, míg az egyesültnek mi sem áthat ellen. Mondjunk erre csak egy példát.

A segélyegylet leginkább hivatva lenne tagjait, vagy azok hozzátartozóit halálozás esetén segélyezni. Tegyük fel már most, hogy bizonyos vidékeken a kolera, vagy más járványos betegség lép fel s szedi áldozatait, termé-

zetesen nem kimélve meg az erdészeti altiszti személyzetet s családjaikat sem, mert hiszen a halál előtt mindnyájan egyenlők vagyunk; mi lesz ennek a kimondhatatlan következménye? Az, hogy az illető vidéken létesült alap a sok segélyezés folytán egyszerre vagy teljesen ki merül, vagy kénytelen lesz segélyezéseit megszorítani s így nem felelhet meg ama célnak, melyre alkottatott. — Az országos egyesület az ilyen csapást megbirja, mert a megtámadott vidéknek támaszai lesznek a szerencsésebb egészségi viszonyokkal megáldott kerületek.

A második ok, mely az országos egyesület megalakítása mellett szól, az, hogy annak általánosnak kell lennie s módot nyújtania a hazában élő minden egyes erdészeti alkalmazottnak annak tagjává lehetni s áldásteli gyümölcsöt élvezni. Nem lehet célunk az erdészeti altiszti személyzet között határvonalat húzni s külön osztályokat alkotni. Mindnyájan ugyanazon célt szolgálunk, bizonyára ugyanazon odaadással, ugyanazon lelkesedéssel s így illő, hogy egymást teljesen egyenlőknek tartsuk. A magyar királyi, a megyei, járási titulus nem nyújt magasabb rangot, csak megkülönböztetésül szolgál a szolgálat minémiségének meghatározásánál.

Ebből nyilvánvaló, hogy az országos egyesületbe felveendő minden az erdészet szolgál-

hogy most már az eddig községek közt folyt kényelmes utat a nehezebb havasival felcseréljük. Még két községet érünk: Kápolnát, mely arról nevezetes, hogy minden kicsinysége mellett 5 kilométer hosszúságban terül el s mire egyik végiről a másikra ér a déli harangszó, (azaz csak érne, ha harangjuk lenne,) már a tulvégiek a vacsorához készülődnek; a másik község Sugág, kényelmes erdőházával, hol az ember a főzéshez kap ugyan fát meg vizet, de egyebet sem boltban, sem koresmában harapni valót nem. Tudva pedig azt, hogy Szabó barátunk is vágyainak szabad szárnyat adva, még megérkezésünk előtt röpi ki kedves életpárjával fészkeből, elláttuk magunkat egy kis főznievaló hussal, melynek viselője csak azért nem halt el öregkori végelgyengülésben, mert a mészáros könyörült rajta s kiexpediálta ebből a siralmas világból.

A hus már itt van, de ki főzi meg? Sz. barátom — bár kezelője az élelmi raktárnak — csak a készhez szeret ülni s a konyhában csak akkor setten-

kedik, mikor valami szoknyafélét sejdít meg a tűzhely mellett s így rám került a főzés sora, minek nem is mondhattam ellen, mert letorkolt azzal, hogy egy szerkesztőnek mindenhez kell érteni s így a főzéshez is, csak azt kötötte ki, hogy a paprikás jó is legyen, gyorsan is készüljön el.

No, egyrésztben teljesült kívánsága, abban tudniillik, a mi a gyorsaságot illeti, de mikor aztán neki fogtunk az evésnek, mindjárt az első falat, melybe bicskánkat belevágtuk, elbődítette magát, akár csak legelőn lett volna. Node ha sok enivalót nem is adott az Isten, fogat adott harminckettőt olyat, hogy még a nilusi krokodilus is megirigyelné s így éhségünket mihamarább lecsillapítottuk. A maradékot odalöktük az erdész ur kopójának, de ez jobb koszthoz lévén szokva, megvetéssel fordult el tőle.

Gyerünk tovább, gyorsan előre, mert az idő mulik! Pedig még jó darab ut van hátra, még pedig olyan, melynek egyik oldalán száz méteres sziklafal, másik oldalán ugyanilyen mélység van s az ut széles-

latában álló egyén, itt még arra sem léven szükség, mire más egyesületeknél sulyt fektetnek, hogy kimondjuk: tisztességes, feddhetlen egyén, mert ilyeneket már maga a szolgálat minősége feltételeztet az erdészethnél, nem törvén meg kebelében az ezen erényekkel nem rendelkezőket.

A második kérdés, mely pedig tán még az elsőnél is fontosabb az, hogy milyen legyen a segélyezés kiterjedése?

Vajjon legyen az csak temetkezési egyesület, mely tagjait vagy azok hozzátartozóit csak haláleset alkalmával segélyezzen, vagy pedig azokat más esetekben is részesítse segélyben?

A besztercebányai erdőigazgatóság kerületében hallomás szerint az altiszti személyzet temetkezési egyletet alakított s így másnemű segélyt alig is nyújt tagjainak. A mi véleményünk az, hogy ha tisztán ilyet akarunk alakítani, jobb, ha felhagyunk az eszmével. Alig van az országban már vidék, melynek egy vagy több temetkezési egylete nem volna, melybe pedig bármely erdészeti altiszt is beléphet s családja tagjait is felvétetheti s így csak a halálesetre való biztosításra egyletet alakítani alig érdemes.

Az ember életében gyakran fordulhat elő eset, mikor a gyors segítségre nagyon is rá

van utalva s a legkisebb segély is jótéteményszámba megy nála. Ilyen esetek: a hosszas betegeskedés, a különféle elemi csapások.

A magas államkincstár atyai gongoskodásának figyelme kiterjed ugyan az ilyen eshetőségekre s alkalmazottjait a szükséghez képest részesíti némi segélyben, de sajnos, e célra oly csekély összeg áll rendelkezésére, mely alkalmazottjai számával arányban nem áll s legjobb akarata mellett is segélyezését csak nagyon csekély mértékben gyakorolhatja. Az erdők jövedelmének fokozásával bizonyára ezen is segítve lesz.

Itt tehát, ezen a téren fejthetné ki az alakítandó segélyegylet legnemesebben tevékenységét. A segélyezés természetesen eleivel csak csekélyebb lehetne, de idővel, midőn az egylet anyagilag megerősödne, mindig fokozódhatnék.

Nem kételkedünk benne, hogy belátva egyletünk üdvös működését, a nagyközönség, mely a nemes célok támogatásában mindig megköveteli a maga részét, itt sem zárkozhatnék el ridegen, hanem készségesen gyarapítaná filléreivel az egylet vagyonát. — Ezt szaporítani hivatva lennének még a helyenkint megtartandó táncvigalmak és egyéb multságok, hogy pedig — mit legelől kellett volna említenem — a magas kormány sem vonandja meg pártfogását, abban kételkednünk sem szabad.

sege hellyel-közzel csak éppen annyi, a mekkorán a a kerékpár vagy szántalp elfér.

„Szép vagy alföld, legalább nekem szép!“ Így kiált fel lelkesedésében a halhatatlan Petőfi. Igaz, van valami felséges abban a végnélküli síkságban, ami megragadja az ember lelkét, de soká szemlélve, utoljára is kifárasztja az ember szemét. Mily ellentéte ennek a mi utunk! Minden 10—20 lépés távolságban új kanyarulat, mindegyik új meg új képpel. Fölöttünk az évezredes sziklatömbök száz és ezernyi változatu alakokban, alattunk a Sebes patak éktelen rohanásának moraja, melyet a medrében rejlő sziklákon megtört hullámainak verése okoz. A nap szemközt tünik fel most, hogy a következő percben már hátunk mögött legyen. Mindig fel a hegynek kapaszkodunk. Eddig bükkösök koszorúzták a hegyoldalt, most mind sűrűbben kezdi felütni a fejét a fenyőök különféle válfaja, hogy aztán végre hatalmat vegyen minden más fanemen s birtokába vegye egymaga a havasok magaslatait.

Itt hiába tekintget az ember utazása célja után, azt csak akkor látja meg az ember, mikor egy merész kanyarulatnál egyenest bele zuhan.

Végre oda értünk. A szép fenyősorokkal övezett erdőház külsőleg is jelezte, hogy ott ma ünnep készül; szép s kiválóan a mai napra készült nemzeti lobogót lebegtet homlokzatán a havasokról lefelé kéredezhető szellő. Csengőink hangjára kirohannak a bajtársak, akár csak Zrinyi Miklós Szigetvárról s ki bundát, ki puskát, ki tarisznyát, ki pedig csekélységünket igyekszik leemelni a szánról. Lelkes buzgalmunk annyira megy, hogy szinte ott felejtik a két sörös hordót, pedig teli vannak. Csak gyorsan be a házba!

No, ha meglepetést vártunk is, olyanról mégis fogalmunk sem volt, amilyenben itt részesültünk. A táncteremmé alakított erdőszoba falai alig látszanak ki a fenyőgalyakból készült diszítésből. Ott vannak az üdvözlő feliratok, tekintettel pedig a vendégekül érkezett olasz és krajnai munkásokra, külön-különféle nyelven. Ott diszeleg a magyar korona egyik oldalon,

Az országos egyletet azonban mindjárt eleivel megalakítani nagyon nehéz, mert az alakuló közgyűlés megtartása alig legyőzhető akadályokba ütközik egyrészt a leendő tagok szétszórtsága, másrészt pedig szolgálati viszonyuk folytán.

Ezen legcélszerűbben úgy lehetne segíteni, ha egyelőre hatóságoként, járásonként alakulnának egyesületek, melyek aztán felsőbb engedéllyel egybe olvadnának, mely alkalommal elég lenne, ha az ez iránybani tárgyalásokon a kiküldött teljhatalmu képviselők vennének részt s megállapítanák az egyesülés módozatait s kidolgoznák az alapszabályokat. Az egyleti vagyon kezelésére annak idején az országos erdészeti egyesület lenne felkérendő.

A mi már most ama kérdést illeti, mi történjék az egyes táncvigalmakon már eddig befolyt pénzekkel, arra nézve leghelyesebb, ha azok az egylet — akár helyi, akár pedig országos megalakulásáig gyümölcsözőleg elhelyeztetnek s annak idején az egylet alaptökét képzendik.

Most nincs egyéb hátra, minthogy minden egyes bajtárs teljes buzgalommal és lángoló lelkesedéssel buzgólkodjék az egylet megalakításán s az eredmény elmaradni nem fog.

A felettes hatóságok pedig, melyek kü-

lönben is az egyletek feletti felügyeletre lesznek felkérendők, nemcsak hogy ezek megalakítása elé akadályokat gördíteni nem fognak, de sőt felfogván azok humánus intencióit, még segédkezet is készséggel nyujtandanak a terv kiviteléhez.

Harcra fel tehát az élet viszontagságai ellen! Ha Isten velünk, ki ellentünk?!
y. l.

Levelezés.

Krácsfalú, 1895. február 28.

Mélyen tisztelt szerkesztő ur!

Becses lapjának 8-ik számában a megfagyott brébi munkásokról közölt hír nem felel meg teljesen a valóságnak, miért is legyen szabad azt az igazságnak teljesen megfelelőleg pár sorban helyreigazítanom.

Az emberek megfagyásáról szóló hír való, még pedig nem is három, de négy ember esett áldozatul a nagy hóviharnak, ezek azonban nem becsületes favágók, hanem valamennyien fatolvajok voltak s életüket silány 10 krajcárnyi összegért kockáztatták, a mennyiben tudniillik egy kézi szánra való hulladékfa az ottani erdőségekből kerül. A brébi lakosok túlnyomó része ugyanis inkább megy éjjelenként lopni fát, mintsem azt a nagyon is alacsonyan és méltányosan megszabott áron megvásárolná.

A mostani végzetes esetből okulhattak volna ugyan a brébiek, de alig hiszem, hogy azt megtegyék addig, míg legalább is a lakosság negyedrészt hasonló sors nem éri.

másikon az erdészeti jelvény, mind oly pontos kivitelben, hogy megrajzolni sem lehetne szebben. Az egész Heim Vilmos barátunk s örökké vig cimboránk ügyes kezét dicséri, kinek rendezői talentumát különben is nem győztük eléggé megbámulni s ismert vendégszeretetével betelni.

A vendégek javarésze már ott volt s a 24 kilométernyiről nagy áldozatok árán elhozott 6 szál barna legény, hivatva huzni a talp alá valót világos kivirradtig, sőt még tovább is.

Sajnos, hogy részint a nagy hófúvások, részint pedig a nagy távolságok miatt csak kevesen jelenhettek meg a bajtársak közül, no de ami hiányzott számban, bőven ki lett pótolva rózsás jó kedvben.

Öregedő csontjainknak jutott a nehéz feladat még nehezebb botosban megkezdeni a táncot derék háziasszonyunkkal s aztán rábízni a folytatást ifjabb erőkre, magam visszavonulván Sz. barátuikkal s még néhány hű cimborával engedelmeskedni a nótának, mely azt

mondja: „Hajtogassuk a kancsókat, feltaláljuk bent a jókat!”

Az első kakaskukorékolás csak azt jelezte, hogy a multság tulajdonképen csak most kezdődik javába s ha azt jelenténém ezen soraimban, hogy kivilágos, kivirradtig tartott, akkorát hazudnám, mint a lomnici csúcs, (pedig úgy ösmer a világ, hogy nem igen szoktam tóditani,) mert bizony még a villásreggelit is, mely majdnem az ebéd idejére esett, a zenének vidám hangjainál vettük be. Gyenge ágyuzásnak is beillő puskaropogás jelezte a tulajdonképeni multság végét s azután már csak a közletről jött vendégek folytatták a dinom-dánomot, hogy meddig, azt még nem sikerült megtudnom.

Mi felcsehelődtünk s bár kissé elcsigázva, talán el is ázva, visszaindultunk hazánkba, magunkkal vive egy minden tekintetben kitünően sikerült multság s a bajtársi szeretet, összetartás és lelkesedés kedves emlékét.

Itt nem állhatjuk meg, hog havasi barátaink-

A szerencsétlenül járt tolvajok elkerülték ugyan a földi igazságszolgáltatás sujtó kezét, de meghivattak a legfőbb bíró ítélőszéke elé elvenni jutalmukat a szerint, ahogy azt maguknak életükben kiérdemelték.

Ennyit kívántam az igazság kedvéért megjegyezni. Kartársi üdvözzel:

Mészáros András,
m. kir. erdőőr.

A hirt egy fővárosi napilapból vettük át. Jó lenne, ha hasonló esetekről értesítenének minden elferdítés nélkül. A helyreigazító soroknak szívesen adunk helyet. Köszönet!

Jána, 1895. február 25.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Miután meggyőződtem arról, hogy az érdekeinket oly önzetlenül s hiven szolgáló becses lapját még mindig sokan nélkülözik s azon hitben, hogy ezt csak azért teszik, mert arról, valamint üdvös irányáról tudomásuk nincsen, mellékelve megküldöm a zsarnócai m. kir. erdőhivatal altiszti személyzetének teljes névsorát oly célból, hogy azok részére, kik még a lapot nem járatták, mutatványszámot küldhessen.

Meg vagyok győződve arról, hogy látva a nemes törekvést jólétünk előmozdítására, ismeretkörünk tágitására s az ezzel szemben álló anyagi áldozat csekély voltára, alig fog egy is találkozni bajtársaim között olyan, ki ne sietne segédkezet nyújtani a közös érdekek fejlesztéséhez.

Becsés lapjából értesültem, hogy egyes erdőhatóságoknál kartársaink felrázva eddigi tétlenségükből, életjelt kezdenek adni s jólétük s maguk és családjuk biztosítására egyleteket alkotnak.

Hogy ezeknek üdvös voltát a nagy közönség is

nak s kivált a derék s fáradhatlan házigazda Heim bajtársunknak köszönetünket ne nyilvánítsuk ama valóban ritka élvezetért, melyben részesítettek mulatáságuk rendezésével s a mellett még az alakítandó erdészeti altiszti segélyegylet javára is 12 frt 34 kr. tiszta hasznot s így csekély alaptóket teremtettek.

Podhradszky Emil.

Adomák.

A. Arcképed kitünően sikerült. De miért nem festetted le magadat nőddel együtt?

B. Nem jó az ördögöt falra festeni!

A. Miért nézesz oly dühösen erre a padra? Vétett valamit ellened?

B. Vétett, még pedig nagyot, mert rajta kértem meg a feleségem kezét.

elismeri és helyzetünk javítása iránt érdeklődik, gyönyörű példáját olvastam a „Besztercebánya és Vidéke“ című lap f. é. 8-ik számában. E lap közleménye szerint ugyanis a feketegarami altisztek múlt hó 9-én a a rezsőparti vendégfogadóban az erdészeti altiszti temetkezési segélyalap javára táncmulatságot rendeztek, mely alkalommal a jótékony célra felülfizettek: Hubert Aladárné 10 frt, Hubert Aladár 3 frt, Gáspár Béla 5 frt, Vild Vencel 1 frt, Papp János 1 frt, Tomcsányi Gyula 4 frt, Wágner Vilmos 2 frt, Elzasz Árpád 1 frt 70 kr, Schlezinger Henrik 3 frt, Miskolczy János 1 frt, Lager Felix 30 kr, Haagh és Fukasz 2 frt, Hoffmann N. 2 frt, Pikler N. 2 frt, Morsitz N. 1 frt, Roth Ignác 1 frt, Slobodny Imre 1 frt.

Ime bajtársak a buzdító példa! Ha a nagy közönség látja, hogy nem tesszük össze tétlenül kezeinket, hanem egy akarattal követünk nemes célokat, szívesen nyujt azok eléréséhez segédkezet.

Igyekezünk tehát mielőbb megalakítani országos segélyegyletünket s amit megtehetünk ma, ne halaszszuk holnapra. Az élet rövid s oly sok benne a hivatását jól betölteni kívánó ember teendője, hogy halogatásra nincs ideje.

„Egyesült erővel“ a jelszava felséges királyunknak, tegyük ezt mi is magunkévá s igyekezetünket biztossan siker fogja koronázni.

Tisztelettel:

Zsurilla,
m. kir. főerdőőr.

Örömmel iktattuk ide a nemes emberbarátok követésre méltó áldozatkészségét. Ez örvendetes hirt a rendező személyzetnek kellett volna ugyan velünk közölni, de sajnos, éppen a besztercebányai erdőigazgatóság altiszti személyzete az egyedüli, mely lapunktól távol tartja magát, minek okát adni ugyan nem tudjuk, de nem is feszegetjük.

Szelcsova, 1895. március 4.

Tekintetes szerkesztő ur!

Mióta kedves lapunk megszületett és napvilágot látott, majd egyik, majd másik nemeslelkű kar- és szaktársam fel-felszóllal, hol jó tanácscsal, hol indítvánnyal lépve elő és hiv bennünket a cselekvés terére, melynek első mozzanata lenne a segélyegylet megalakítása, mely egyletnek eszméje azonban ugy látszik elalvófélben van s a mutatkozó tűz nem az igazi lelkesedésnek tüze, hanem csak szalmaláng volt, minek oka mindenesetre a kivitel nehézségei elől való visszariadásban van s ennek oka mindenesetre szét-szórtságunkban s az eszmecserének hiányában keresendő.

Attól való félelmemben, hogy az elvetett mag már csirájában elfojtódik s a gyermek meghal, mielőtt megszületett volna, a tisztelt szerkesztő ur engedelmével ezen kedves lapunk hasábjain engedtessek meg hozzátok intézmem esdő szózatomat, szeretett bajtársaim, remélve, hogy azt meghalljátok.

Gyűlésre fel, kartársaim! Csoportosuljunk hatóságokint s egy akarattal folyó évi május hó 1-én hatóságaink székhelyén s felsőbb hatóságaink székhelyén s felsőbb hatóságunk beleegyezése mellett — mely nem hiszem, hogy bárhol is megtagadtatnék — alakítsuk meg a kerületi segélyegyleteket s helyezzük azokat egyelőre közvetlen felsőbbségünk alá. Az ez alkalommal hozott határozatokat, valamint a belépő tagok számát, sőt névsorát közöljük az „Erdőör“ szerkesztőségével, hogy így egymás tevékenységéről hirt vehessünk s ez által felbuzdulva erőt nyerjünk a további tevékenységhez.

Biztosra veszem, hogy a kartársak mindegyike ezen egy napot a közjónak szívesen fogja szentelhetni s a szabadságot is ehhez feljebbvalójától megfogja nyerni.

Fel tehát, kartársak! Az idő szekere gyorsan halad s az elmúlt perc soha többé vissza nem tér. Ha így sikerül megalakítanunk a kerületi segélyegyleteket, biztosra vehetjük, hogy az országos egylet is zöld ágra fog vergődni!

Szerencse fel!

Szombathy Pál,
m. kir. erdőör.

A nagyvilágból.

Nagy ünnepek készülnek Kielben az éjszaki és keleti tengert összekötő csatorna megnyitásánál. Ugy látszik, a világ valamennyi hatalmasságának hadi hajói fognak itt megjelenni, hogy e nagy horderejű csatorna megnyitási ünnepén jelen legyenek.

A Spanyolország fennhatósága alatt álló Kuba sziget lakossága fellázadt s a forradalomnak kitérése minden percben várható. Eddig még csak egyes rablóbandák garázdálkodnak. E sziget lakói már többször igyekeztek lerázni nyakukról az igát és Spanyolországának csak nagy erőfeszítéssel sikerült leverni a lázadásokat. A lapok állítása szerint a lázadókat az észak-amerikai államok látnák el pénzzel és fegyverekkel.

Az orosz cári pár már elutazott Moszkvába, az oroszok szent városába, hogy itt magát megkoronáztassa, de a koronázás napja még mindig bizonytalan.

Az alföldi inségesek felsegélyezésére országos mozgalom indult meg. Még ezen az inségen sem lett segítve, máris újabb vész fenyegeti hazánk egyes vidékeit, nevezetesen az árviz. Még alig kezdődött el a hó olvadása, alig volt egy-két verőfényes nap, máris halljuk a szomorú hírt, hogy Nagy-Beeskerek vidékén a Moravica csatorna elszakította gátjait. Az árviz által fenyegetett Margitta község lakossága, hogy saját határát megmentse a véstől, Van Royen hollandi telepítvényes birtokának gátjait rombolta el s e birtokot az ár csakugyan el is

öntötte 8000 holdnyi terjedelemben, mely alkalommal a birtokos alig birta családját a szinte víz alá került kastélyból kimenteni; elpusztult még 7500 disznója is.

Temesvár vidékén meg a Béga csatorna öntött el nagy vidéket. Jó szerencse, hogy az enyhe időt hidegebb váltotta fel, ez talán megakasztja a rohamos olvadást.

Különfélék.

Figyelmeztetés. Lapunk első évnegyedi számai annyira elfogytak, hogy ezekből már ujonnan belépő előfizetőinknek nem küldhetünk, miért az is ezen-tul jövő előfizetéseket csak február 1-től számíthatjuk. A postahivatal óhajához képest kérjük ama előfizetőinket, kik egészen ismeretlen kisebb helyeken vagy éppen erdőrészekben laknak, hogy velünk a megyét is közölni sziveskedjenek, ez által eleje vétetvén a lap gyakori eltévelyedésének s az ebből ugy olvasóinkra, mint a szerkesztőségre háramló kellemetlenségeknek.

A férj boszuja. Josza, ungmegyei községben összeveszték Hudák és Bodajla uradalmi erdészek feleségei, akik már régóta ellenségeskednek egymással. A perpatvar Hudákné vereségével végződött, mire ez könnyezve panaszkolta el urának a meggyalázást. Az indulatos erdész fegyvert ragadott, átment a szomszédban lakó Bodajláékhoz s az ablakon keresztül célba vette Bodajlánét. A golyó célt tévesztett s Bodajlát találta, aki szörnyet halt. Hudák most újból az asszonyra emelte fegyverét, de most sem talált. Onnan egyenesen a járásbírószághoz ment, ahol rögtön letartóztatták.

Letartóztatott gyilkosok. A lovasberényi kettős gyilkosság tettesét a csendőrség már elfogta. A gonosztevőt Kariko Vendelnek hívják s lopásért már el volt ítélve. Karikó bevallotta bűnét, s azt mondta, hogy a gyilkosságra Frühzeitig. Albert lovasberényi kereskedő bérelte föl, aki a meggyilkolt Weisz Náthán unokaöccse volt. Vlasich vizsgálóbíró ennek következtében ma letartóztatta Frühzeitiget is. A házkutatásnál megtalálták nála a gyilkos véres ruháját, melyet ez ott vetett le. Karikónál egy véres zsebkendőt, egy revolvert, álbajuszhoz való lószőrt és és ragasztó enyvet találtak. — Hódmezővásárhelyen néhány évvel ezelőtt meggyilkolták és kirabolták a Koti házaspárt. A gyilkossággal Megyeri Koti Imrénét gyanúsították, de mert nem tudták rábizonyítani, pár napi fogság után szabadon bocsátották. A minap megtudta a csendőrség, hogy Kotiné tanyása feltűnően sokat költ s egy boltosnál aranyakat váltott be. A tanyás nem tudta igazolni, hogy hol szerezte a pénzt s az aranyakat s ez okból őt is, meg Kotinét is letartóztatták.

Szigoru tél. Most, mikor már a tavasz beálltát várjuk, köszöntött be a tél egész szigorúságával. Olyan helyeken is, hol eddig a telet ugyszólván csak irásból ismerték, mint például Olaszország egyes vidékein az utolsó napokban a hóviharak egész vidékeket elhagytak. — Hogy mily károkat fog ez az időjárás a vadállományban okozni, alig kiszámítható. Mint dévai levelezőnkől értesülünk, ott a vadállományban már eddig is nagy pusztulás észlelhető. A napokban is az Erdőháton két sovány őzbakot találtak elhagva s megfagyva. Hogy a farkasok s más duvadak is kivesszik a vámot, ezt bizonyosra vehetjük.

A törpe-gyártók. Prágából jelentik a következő különös esetet: A pardubitz-i rendőrség ma följelentés alapján letartóztatta a pályaudvaron Prohaszka János ciszcovi lakost, ki akkor akart elutazni. — Prohaszka a rendőrségnél bevallotta, hogy már hosszabb idő óta küldöz kis gyermekeket a holsteini Münster R. cégnek, mely aztán a szerencsétlen gyermekeket különös táplálási módszer segítségével törpékké neveli. A derék cég minden gyermekért kétszáz forintot fizet s ha azok kétévéssek lesznek, még kétszáz forintot ad a szülőknek. Az emberszállító azt is bevallotta, hogy most is van egy ilyen törpe-jelölt nála odahaza, akiért ötven forint közvetítési díjat kap a holsteini cégtől.

A nemezis. Érdekes eset történt a napokban — mint a Bp. H. írja — Jakabfalván, egy Munkács melletti kis faluban. Az ott lakó Moskovicsné 300 frtot kapott Amerikában élő fiától, amit azonban a postahivatal csak megbízható tanu igazolása mellett volt hajlandó kiutalványozni. Az asszony a falu bíróját hívta tanunak, mire az összeget kifizették neki. A bírónak azonban ez időtől fogva nem volt nyugta. Folyton azon töprengett, miképp foszthatná meg a szegény asszonyt a 300 frtjától. Mult héten végre határozott. Az asszony házába tört, őt megkötözte, a pénzt pedig zsebre vágta. Már hazafelé tartott, midőn félelem szállotta meg: Az asszony, kit életben hagyott, bizonyára följelenti. Visszafordult tehát, hogy fölakassza az összekötözött Moskovicsnét. Hogy a kötél erősségéről meggyőződjék, magamagán próbaakasztást tett. A szék azonban ekkor kisiklott lábai alól és ő ott maradt függve. A megkötözött asszonyt a fonóból hazatérő cseléd szabadította meg, a bíró azonban ekkoráig meghalt.

Mikor a pálinka beszél. Az emberirtó mond el egy borzalmas történetet, amelynek ő a szerzője. Egy atyáról szól, akiből az emberi érzéseket irtotta ki a pálinka, hogy egy tragikus véletlenség segítségével megölesse vele a tulajdon fiát. — Oroszország Iljaa nevű községéből ezelőtt 10 évvel egy Vladikó nevű parasztfiu kiment Amerikába, honnan nemrégiben meggazdagodva tért vissza hazájába, illetőleg Iljaa községbe. Az elegáns fiatalembert a faluban nem ismerte meg senki és így teljesedésbe mehetett vágya, hogy meglepje szülőit. Egy ifjúkori barátjával találkozott az utcán, annak fölfedezte a kiletét, aztán

gyorsan a szülei házba ment. Egy tizenöt éves leányt talált itt, akiben a nővére ismert. Miután már senki sem volt otthon, vacsorát kért a leánytól és beszédbe ereszkedett vele. „Hol vannak szülőid?” „Elmentek a gyárba és még nem jöttek haza.” „Édesatyád hol időzik ilyenkor?” „Bizonyosan iszik most is valahol.” A fiatalembert kellemetlenül érintették a hallottak. Majd öt rubelt adott a leánynak, kérvén őt, hogy adjon neki szobát, ahol meghálhat. Aztán lefeküdt aludni. Mikor az öreg éjszaka hazajött és a leány eldicsekedett, hogy milyen gavallér ur alszik a másik szobában és hogy mennyi sok pénze lehet neki. Az iszákos emberben fölgerjedt a pénzsóvárság és elhatározta, hogy megöli és kirabolja az idegent. Baltát vett elő és egy csapással agyon is ütötte. Aztán magához véve a fiatal ember minden pénzét, holttestét kivitte a mezőre és itt elrejtette a szalma alá. A reggel kérdezősködő leányának azt felelte, hogy az idegen már elutazott. Később jöttek a szomszédok az örömhírral, hogy megjött az amerikai fiu és hogy minő finom ur lett belőle. A gyermekkori pajtás pedig az ámuló apának kijelentette, hogy fia ugyanaz az ur, a ki nála alszik. Az öreg gyilkos erre halva rogyott össze: megütötte a guta.

Ember és fenevad. Gráci telegramm jelenti: Egy Okorn nevezetű munkás tegnapelőtt borzalmas helyzetbe került. A tárna felé való útjában egy farkassal találkozott, amely dühöngve neki ugrott. A munkás erős rugással ellökte magát a farkast, mely azonban újból nekiugrott. Borzalmas küzdelem támadt erre. A munkás a farkast újra meg újra visszalökte s közben hátrálva, sikerült végre egy házba menekülnie, ahol ajultan rogyott össze.

Egy avignoni menaszériában rettentő eset történt a napokban. Egy táncosné az ugynevezett kigyótáncot járta az oroszánok ketrecében, a mikor a villámos világosság hirtelen kialudt. Az oroszánok közül a leghatalmasabb rá akart ugriani a táncosnőre, de a ketrecben levő oroszánzelidítő közbe vetette magát, birokra kelt a fenevaddal, mely oly szörnyen összemarcangolta, hogy aligha marad életben. A táncosné közben elmenekült. Mikor a villámos lámpák újra kigyultak és meglátták az oroszánzelidítő megtépett testét, a közönséget oly düh fogta el, hogy szét akarta szedni a menaszéria bódéját.

Szerkesztői üzenetek.

Hogy lett az erdőörre. Nem közölhető, mert teljes lehetetlenséget tartalmaz. Az, ki annyira vásott gyermek, annyira lump ifju volt, már eo ipso nem lehetett erdőörre, mert ez állásra csak kifogástalan erkölcsű egyének alkalmazhatnak. Mit mondana a világ, ha már az erdőörök saját lapja is azt hirdetné, hogy ők rendszerint csak az által lettek azokkal, mert más belőlök ki nem telt? Erre nézve külföldben magán levelet írunk.

Többeknek. A czimszalagoknak nyomtatása csakugyan sok időmegtakarítással járna, de addig, míg lapunk teljesen meg nem állapodott, ezt — tekintettel a tekintélyes költségekre — nem tehetjük. A személyzet székhelye is oly gyakran változik, hogy ennek nyilvántartása is nagy nehézségeket okozna a nyomtatott czimek javításánál.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Podhradzsky Emil.

magy. kir. udvari
szállítók.

Cs. és kir. ausztr.
udvari szállítók.

Szerb kir. udvari
szállítók.

Perzsa csász. udv.
szállítók.

Kincstári és uradalmi

ERDŐTISZTEK és ERDŐÖRÖK

részére akár

teljes egyenruhákat,

akár pedig

===== egyes darabokat, =====

valamint az

egyenruhához tartozó egyes részeket

csakis valódi tartós minőségben szállít jótállás mellett

TILLER MÓR és TÁRSA

osztrák-magyar cs. és kir. udvari szállítók,
valamint perzsa császári és szerb királyi udvari szállítók

Budapestben, Károly-laktanya.

————— Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk. —————

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNÉVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János
Szegeден Cs. és kir. királyi udvari
szab. órásmester és utóvéd, főkialakító
a szentpétervári inga-óraknál
s. h. v. h.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. javítások pontosan eszköztetnek.

Eladó csemeték.

500,000 drb. lucfenyő csemete,
300,000 drb. vörösfenyő csemete,
valamennyi a folyó év tavaszán
kiültethető, jutányos áron
eladó.

Venni szándékozók forduljanak

KABELKA JÁNOS

erdőgazdátó urhoz

Cseh-Brézó (Nógrád-megye)

u. p. Poltár.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 1-ső és 15-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Az erdőőr a társadalomban.

Az ember, bármily csekély állást is foglal el a társadalomban, kellő buzgóság, nemes törekvés mellett magát mindig és mindenütt hasznossá teheti. Csak a léhűtők, a lustálkodók, kikben minden nemesebb érzés eltompult, vagy végleg kihalt, heréi a társadalomnak s mint rákfene rágódnak azon.

Kevés önbizalom, csekély önbecsülés van az olyan emberben, ki képtelennek tartja magát embertársai között való kitűnésre s gondolja, hogy hiszen a világ folyása meg nem akad az által, ha ő tunyálkodni fog. Ilyen uton kallódnak el gyakran az anyatermészet által kiváló szellemi tulajdonokkal megáldott

egyének s e megbecsülhetlen kincseik olyanok maradnak, mint a rögben maradt gyémánt, mely megvan ugyan, de senkinek nem használ.

Igazsága volt I. Napoleonnak, ki magát alacsony származásából a világ urává küzdötte fel, midőn azt mondta, hogy minden közember tarsolyában hordja magával a marsallbotot.

Az alkalom tünteti fel a lángelméket. A magyar szabadságharc ezt legfényesebben igazolta, midőn szántóvető, tollforgató emberekől, kiknek a hadi tudományokról addig fogalmuk sem volt, hadverő vezérek lettek, rémei az ellenségnek, bálványai seregeiknek és nemzetüknek.

Az erdőőr magában véve alacsony helyet

Az „Erdőőr“ tárcája.

Kifogott az Uristenen.

Forró kánikulai nap volt. A nap erősen tüzött le a magas égről, a madárcák elalélva pihegtek a fák és bokrok árnyaiban; a gulyák és ménesek otthagyták a legelőt, unottan legyezték farkaikkal eltikkadt testüket a kut körüli delelőn. A pásztorokutyák is kiöltött nyelvekkel heveredtek a vályu árnyékába pihegni.

Minden az árnyéket kereste, minden pihenni igyekezett, csak egy, kinek soha sincsen ideje a pihenésre, kinek egész életén át folyton munkálkodnia kell, nem pihent, a teremtés koronája, a világ ura, az — ember.

Bármerre tekintünk a széles határon, mindenütt látjuk a sürgölődő munkásokat, a kukoricásban, szőlőben, lóherésben, kapával, kaszával, villával kezeikben.

Az izzadtság eleinte csak aprócska fényes cseppekben jelenik meg homlokukon, majd ezek összefutnak s mint kisdud patakok futnak végig a porlepte arcon, sáros barázdákat képezve rajta. A munkás nem látszik észrevenni az izzadtságot, míg csak egy ily patakokcska szemébe nem fut, akkor aztán végig huzza arcán poros ingujját s letörli a verejtéket, mi által arc és ing még piszkosabbak lesznek.

És így megy ez napról-napra, évről-évre. Az első emberpár vétkének bünhődése évezredek óta nem változott, csak a viselői váltogatják egymást, s örökké fennmarad, hogy: „A te orcáid verejtékében fogod enni kenyeredet!”

Mihály gazda is kinn szorgoskodik a szőlőben; ott lépeget barázdáról barázdára, bakhátról bakhátra, keresvén, mi hol az igazítani való. Itt a szélvihar kidöntötte a karót, ott a kötés engedett, vagy el is szakadt, amott pedig a legszebb fűrt lenn hever a földön. Megerősíti a karót, megigazítja a kötést, alá

foglal el a társadalomban; az őt csak úgy szokta tekinteni, mint fogdmegjét a fatolvajoknak, vadorzóknak s e miatt nagy része még ellensége is neki, pedig ha teljes mértékben ismerné nemes és szép hivatását, nem vonhatná meg tőle becsülését s tisztetét.

Vajjon van-e szebb és nemesebb foglalkozás a szemet gyönyörködtető, a száz és százféle hasznot hajtó erdőségek óvásánál, fenntartásánál, nevelésénél? A civilizáció óriási haladásával a faszükséglet mind nagyobb mérvet ölt. Az ipar töménytelen ágazatai között alig van egy is, mely a fát nélkülözhetné s ha nem gondoskodnánk a letarolt erdőségek pótlásáról, csakhamar beláthatlan zavarok támadnának a világ folyásában.

Az erdők azok, melyek leginkább akadályozzák meg az árvizeket s amint pusztul és gyérül egyes országok erdeje, olyan arányokban szaporodik az árvizek száma. A levegőt a fák kipárolgása egészségessé teszi; a kopár vidékek mindig egészségtelegebbek, mint a fákkal benőttek.

Ebből nyilvánvaló, hogy az, ki teljes életét arra áldozza, hogy az erdőségek jó karban tartassanak s ki ne pusztuljanak, kimondhatlan hasznot hajt az emberiségnek.

De nem elég az, hogy az erdőör csak maga buzgólkodjék az erdők védelmében, a fák nevelésében; oda kell hatnia, hogy e nemes buzgólkodásában minden embertársa támogassa és abban segítségére legyen, ezt pedig csak a jó példával, a tudatlanok felvilágosításával lehet elérni, — erre pedig tág tere nyílik az erdőörnek a néppel való érintkezésében.

Meg kell mutatni a népnek, hogy nemcsak azért, mert a mindennapi kenyeret nyújtó fizetéssel járó állásunk ezt előírja, dolgozunk szakmánkban, hanem azért, mert szívből, lélekből csüngünk feladatunkon s annak megoldására egész tetterönket készek vagyunk áldozni.

A jó példa ragadós és mindenki szívesen fog kezünkre járni, ha felvilágosítjuk őt arról, hogy az, amit teszünk, az ő jólétének is előmozdítója.

Ha azonban csak az erdők körül buzgólkodik az erdőör, megtette ugyan az állásával járó kötelességet, de még közel sem azt, amivel a társadalomnak tartozik.

Állásából s tanulmányaiból kifolyólag értvén a fanevelést, ebben való jártasságát a gyümölcsfa ültetésnél és szaporításnál is érvényesítenie kell, ez lévén leginkább azon tér, melyen a népet magának s eszméinek legjobban megnyerheti.

kaparja a heverő gerezdet s megnyugodva ballag odébb uj hiányokat keresni és helyrehozni.

De meg is érdemli a szőlő a fáradságot! Évek óta nem mutatkozott oly dus termés, mint az ide. Bármerre nézsz, mindenütt mosolyognak rád a dus lombzat közül gyönyörű gerezdek, itt a fehér, fekete bajor, amott meg a szőlőfajok királya, a kádárka.

A tőkék köröskörül tele, a szálvevesszők meghajolva a teher alatt.

Egyszerre csak megmozdul az eddig nyugodt lég. A fák és cserjék levelei elkezdenek lágyan susogni. Nyugat felől a láthatáron egy kis fekete folt mutatkozik az égen, nem nagyobb, mint egy jókora kalap s mint feldobott lapda, sebesen emelkedik az égbolton s a mily gyorsan száll fel, úgy kezd terjedelmében is növekedni, míg egyszerre csak az egész nyugati láthatárt fekete kárpittal vonja be.

A borulatban először csak gyéren, majd mind sürűbben cikáznak a villámok; még messze van, csak a villámlást látni, a dörgés még nem halatszik ide.

A nap még forróbban süt, mint eddig. Egyszerre csak — mint az üres hordó kongása — mély bömbölés-szerű hangot hoz a szellő lenge szárnyain. Hűs szellő váltja fel a tikkadt léget. A felhőből először csak ritkább, majd mindig sürűbb szálak ereszkednek a föld felé, míg végre egygyé olvadva, mint egy óriási kárpit, eltakarják az egész látóhatárt.

Egyszerre csak hosszú szürke csik mutatkozik a felhőn. A menykövek dörgésébe más hang is vegyül, annál sokkal rémesebb: a jégeső kopogása.

Abban a felhőben nem az ég áldása, hanem az Isten verése közeledik. Mihály gazda látja az elkerülhetlen vést, látja, mint fog pár perc múlva ez az egész isteni áldás az Isten sulyos keze által tönkre menni s ez ellen mentség nincs sehol. Itt nem használna a felhők elleni harangozás, csak az Isten mindenható ereje lenne képes elhárítani a veszedelmet.

Mégis — gondolta — megmenti, amit lehet.

Hirtelen befutott a présházba s kikapva onnét száz forintos cifra subáját, ott, hol a legszebb termés

A gyümölcsfa nevelés egyik nagyon lényeges pontja a közgazdaságnak s nem egy helyen van hivatva a nép jólétét előmozdítani, kivált olyan helyeken, hol egyébként a mezőgazdaság egyéb ágazatai a helyi viszonyokból kifolyólag szünetelnek.

Németország egyes vidékein követésre méltó szokás divik. Mikor a családban gyermek születik, a szülők ennek emlékére egy gyümölcsfa csemetét ültetnek el s ezt később a felcseperedett gyermek maga köteles ápolni. E szokásnak köszönhető aztán, hogy nemcsak a kertek, de az utcák, az országutak, a dülő utak is végésvégig fákkal vannak betöltve.

A gyümölcstermés rendkívüli hasznosságát kétségbe vonni senki nem fogja, de hogy az eléggé hasznot hajtó legyen, gondot kell fordítani nemes és így piaci árut képező alanyok beszerzésére. A közlekedés a vasuti hálózatok folytonos terjedésével mindinkább könnyebbé van téve s így az áruk értékesítése is lehetővé válik.

Pedig hát olyan vidék alig van hazánkban, melyen valamely gyümölcsfa tenyésztése ne sikerülne s mégis nagyobb részt azt találjuk, hogy a házak udvarai, az utcák, a határheli utak kopáran állanak, vagy ha van is ott fa, az holmi haszontalan, jóformán semminemű hasznot nem hajtó elcsenevészedett, elkorhadt törzs.

mutatkozott, betakart vele egy akkora darabot, mint egy kölyök szériü.

És megjött a romlás, megjött a vész. A nap is felhők mögé bujtatta mosolygó arcát, hogy ne lássa a keserves pusztulást.

Pár pillanat csak, és száz és száz remény van tönkretéve. A dusan megrakott tókék és lógosok letarolva, lomb és gerezd a porba verve. Az egész szőlőhegyen nem maradt meg annyi, ami egy éhes sereglynek elég lenne.

De amelyen gyorsan jött a veszedelem, oly gyorsan is vonult el, nem hagyva maga után mást, mint a gyászos pusztulást. Sirva, riva, kezet tördelve vonult ki a falu népe, látni a csapást. A férfiak káromkodtak, az asszony nép kesergett, jajgatott.

Korunkban az embereket már a szerencsétlenség sem sujtja le; harcba szállanak Istenükkel; kevés akad olyan, ki gyermeki alázattal mondaná: „Isten adta, Isten elvette, áldott legyen szent neve érette!”

Az erdőör mint szakértő a faültetésben a gyümölcsfa tenyésztés terén is mérhetlen szolgáltatásokat tehet embertársainak s ez által hálaára kötelezheti azokat maga iránt. Oktassa őket alkalomadtán a fák okszerű kezelésére, hívja fel figyelmüket a nemes fajok tenyésztésével kapcsolatos anyagi haszonra.

Mit mondjunk még az eperfák szaporítása által a selyemtenyésztés lehetővé tételéről?

Évenként milliókat fizet el hazánk lakossága a külföldnek selyem árukért, mely rengeteg pénz mind honn maradhatna jólétünket előmozdítani, ha végre valahára megtörnének a közöny, mely e tekintetben a népet lebilincselve tartja.

A legtöbb vidéknek még csak fogalma sincsen a selyemtenyésztés nagy előnyeiről. Rövid pár hét leforgása alatt a más munkára képtelen aggok, gyermekek megkereshetnek annyit, mivel az egész család évi ruházkodási költségeit fedezheti.

A méhészet amellet, hogy könnyű és kellemes foglalkozás, még majd mindenütt parlagon hever. Ha üzi is a nép, még mindig a régi rendszerhez ragaszkodik s alig lehet belőle kiirtani az ujtások iránti ellenszenvét.

A földmivelésügyi miniszterium ez előtt két évvel módot nyújtott egyes erdőöröknek méhesek felállítására az által, hogy a szüksé-

Mihály gazda megelégedve emeli le a subát a megmentett tókékről, melyek gerezdei hálás mosollyal köszönik neki megmentésüket s öntetszelgőleg mondja:

— Kifogtam az Uristenen!

E naptól kezdve nem látni őt a faluban; még csak vasárnap sem megy az Ur házába, mindig künn van a szőlőn s védi a megmentett termést, nappal az ég madaraitól, éjjel a kóbor kutyáktól. Rosz embertől nem kell féltennie: ki is jönne jégverte szőlőkbe lopni?

Megjött a szüret ideje.

Máskor már kora hajnalban dübörögtek az üres hordókkal megrakott szekerek s felverte a falu csendjét a szüretelők vig danája. Most csendes a falu, mintha kihalt volna. Az egész hegyen csak egy ember szüretel: Mihály gazda.

Szépen lenyesegeti a megmentett gerezdeket s kifacsarja izmos kezeiben egy hatalmas kancsóba s óvatosan elhelyezi a présház vak ablakába.

ges költséget tíz év alatti kamat nélküli visszafizetésre megadta. Hogy mint vált be ez a kísérlet, nem tudjuk, de azt hisszük, hogy az illetőknek hátrányára nem volt s a méhészkedést ily módon tovább is terjeszteni kellene, mert ez által nemcsak az altiszti személyzet jóléte mozdíthatnák elő, hanem annak alkalom nyújtatnék egyuttal többi polgártársát is az okszerű méhészetbe bevezetni s annak így javára lehetni.

Ime, csak néhányat említettünk fel ama teendők közül, melyek az erdőört a társadalom szemében felemelik, őt kedveltté s becsültté teszik.

Azon feltevésben pedig, hogy a fatenyésztést, selyemtenyésztést és méhészetet nem minden bajtársunk tudja okszerűen kezelni, jövőben e lap hasábjain figyelmünket ezekre is ki fogjuk terjeszteni s ide vágó cikkeket közölni, azon biztos tudatban hogy ezzel olvasóinknak jó szolgálatot teszünk.

y. l.

Olvasóinkhoz.

Lapunk egyik főcélja lévén, hogy tisztelt olvasóink az üresedésben levő állomásokról s azok javadalmazásáról a pályázati hirdetmények után lehetőleg idejekorán tájékoztatva legyenek, a szerkesztőség minden lehető elkövetett, hogy ezen hirdetmények a hir-

dető hatóságok által a lapban közzététessenek, azonban teljesen megmagyarázhatlan okokból eddig minden igyekezet kárba veszett. Ugy a kincstári, valamint egyéb hatóságok e tekintetben lapunkat teljesen mellőzik, nem vévén számba, hogy minden anyagi áldozat nélkül önmaguknak tehetnének jó szolgálatot az által, hogy hirdetményeik tágabb körben terjedvén el, nagyobb lenne a pályázók közötti választás lehetősége.

Hogy olvasóink ez iránybani igényeinek s óhajának eleget tehesünk, kénytelenek vagyunk a pályázati hirdetményeket más lapokból s kivált az „Erdészeti Lapok“ megfelelő rovatából átvenni. Igen, de az utóbbi lap minden hó 28-án jelenvén csak meg, kezünkbe rendszerint a következő hónap elején kerül s így az 1-én megjelent számba az ott foglalt hirdetményeket nem vehetjük át, a következő 15-iki szám részére pedig azok már nem alkalmasak, mert legnagyobb részük rendszerint ugyis rövidre szabott határideje már addig lejárt.

Ezen tarthatatlan helyzetben segitendők, elhatároztuk a jövő május elsejével lapunk megjelenésének napjait megváltoztatni s azt minden hó 5-ik és 20-án kiadni s azt hisszük, hogy ezen változtatás iránt — tekintettel a célra — szíves olvasóink elnézéssel lesznek s azt már saját érdekükben is megnyugvással fogadják.

Ez alkalommal felkérjük azou tisztelt olvasóinkat, kiknek előfizetése a múlt hó végével lejárt, hogy azt lehetőleg mielőbb megújítani sziveskedjenek, hogy a nyomtatandó példányok számáról tájékozva legyünk s magunkat felesleges kiadásokkal ne terheljük.

A lapot tovább is küldjük mindazoknak, kiknek előfizetése már ugyan lejárt, de a lap küldését beszü-

Elég öblös a kancsó, van vagy tíz itcés. Hej! sokat is tapasztalt már életében s nem egy polgártárs szilárd elveit ingatta meg képviselőválasztások alkalmával, de olyat még nem pipált, hogy mustot erjesszenek benne.

Mihály gazda ezentul naphosszat a présházat üli. Gyakran oda-oda tapasztja fülét a kancsó oldalához s hallgatja a must forrásának susogását.

Végre kiforrt a must; kész az új bor. Ugy megkóstolná, ugy innék belőle, de nem; így magába nem szabad, mert senki sem hinné neki, hogy új bort ivott, ha dicsekednék vele; ehhez tanuk kellene.

Mikor egyszer így üldögél a présház ajtajában, látja, hogy az uton arrafelé tart két komája. Ki is ne lenne koma, vagy sógor a faluban?

— Komám uram! Komám uram! — kiáltja a közeledőknek, — no csak no, jöjjenek közelebb egy ital új borra!

Ezek bánatos arccal közelednek s illő köszöntés után szól az egyik:

— Ne csufolódjék, komám uram. Megitta a mi idei termésünket az Isten verése, nem iszunk mink idei bort.

— De bizony iszunk mi is, — mondja hetykén Mihály gazda, — én kifogtam az Uristenen!

Ezzel önhittén elmondja komáinak, hogy sikerült neki megmenteni a termés egy részét.

A komák fejüket csóválják: nem jó harcra kelni az Istennel, nem jó őt kísértetni.

— Ígyunk hát! — kiáltja vigan Mihály gazda s odalépve a vakablakhoz, megragadja fülénél fogva a kancsót izmos kezével s viszi a komákhoz. Hát egyszerre a kancsó szépen leválik füléről s nagy zuhánással leesik a földre s dirib-darabokra zuzódik, a nehéz gonddal megtartott termést pedig issza a szomjuhozó porond.

Mihály gazda egy ideig sóbálványnyá válva áll ott, kezében a kancsó fülével s azután nagyot sóhajtva keservesen mondja:

— Még sem fogtam ki rajta!

tetni nem kívánták, valamint azoknak is, kik még előfizetéseikkel hátralékban vannak, kérvén egyuttal ez utóbbiakat, hogy hátralékos díjaikat beküldeni szíveskedjenek.

Az „Erdőör“ szerkesztősége.

A nagyvilágból.

— A főrendiházban a napokban került tárgyalás alá a még hátralevő két egyházpolitikai törvényjavaslat, és pedig a vallás szabad gyakorlásáról és a zsidók felekezetének a bevett felekezetek sorába való felvételéről szóló javaslatok. Az utóbbit a főrendiház 6 szótöbbséggel elvetette, az előbbiből pedig a 3-ik szakaszt, mely a felekezetnélküliséget akarta megengedni, vetette vissza.

— Az országgyűlésen nagy port vert fel a nyitrai képviselő választás, melynél Latkóczy államtitkár választatott meg képviselővé a néppárti ifj. gróf Zichy János ellen nagy szótöbbséggel. A választásnál jelen volt ellenzéki képviselők azt találták, hogy a választás nem folyt le törvényesen s ezért szót emeltek ellene az országházban. Különben a megválasztott államtitkár nem akarván olyan mandátumot viselni, melynek tiszta megszerzéséhez a gyanunak még csak a legkisebb árnyéka is fér, azt el nem fogadta s így Nyitrán legközelebb új választás lesz.

— Az árvizekről folyton új meg új hírek érkeznek s hogy ezek még csak előhírnökei a valódi vésznek, biztosra vehető azon körülménynél fogva, hogy a hegyek még mind hóval borítvák. Kiöntött már a Maros, Szamos, Iza, Ipoly. A Duna is egyre árad és félni lehet, hogy ki fog lépni medréből.

— Nemetsország nagy ünnepek színhelye. Bismark herceg a nagy Németország megalapítója most ünnepli nyolcvanadik születésnapját s ez alkalomból

a császár, uralkodó fejedelmek, hadsereg, városok, testületek versenyeznek a nagy férfi ünneplésében. A császár személyesen kereste őt fel Fridrichsruheban s a tisztelgő katonaságot elléptette előtte.

— A béketárgyalások Japán és Kína között egyelőre félbe szakadtak, mert Li-Hung-Csang kínai teljhatalmazott betegen fekszik azon sebében, melyet egy japáni ember által ellene elkövetett merénylet alkalmával kapott.

Különfélék.

Személyi hírek. A lugosi m. kir. erdőigazgatóságnál alkalmazásban álló Holicsek Bernát, Lausmann István és Zsigó Károly erdőörök benyújtott kérvényeik alapján kinevezettek a soproni kir. erdőgondnoksághoz erdőörökké 342, 442 és 480 frt fizetéssel. Holicsek a 342 frtot a megélhetésre nem találván elégségesnek, a kinevezést nem fogadta el, Zsigó pedig szinte nem hajlandó elfogadni az állomást, mivel az egy évi próbaidővel van összekötve. — Az egy évi próbaidő kikötése a pályázatban csodálatos módon jelezve nem volt. — Különösnek találjuk, hogy egy már állami szolgálatban álló egyéntől próbaévet kívánnak.

Megtámadott erdőör. Ujvidéki levelezőnk írja, hogy Nagy Pál m. kir. erdőört, midőn a városból hazafelé igyekezett, három ismeretlen szerb paraszt megtámadta, hátulról orozva leütötte, botokkal és saját fegyverével fejét összezúzta, bal szemét kiütötte, fogait kitérdelte s vérbe fagyva hagyták az országuton. Az értesített rendőrség beszállította a szerencsétlent a városi kórházba s a kir. ügyészség megindította a tettesek nyomozását. Az orvosok reménylik, hogy a sérültet életben fogják tarthatni.

A koma pedig szeliden dorgálja:

— Emlékezzék a mai esetére, komám uram s vegye figyelmébe, hogy nekünk, az Isten gyenge teremtségeinek gyermeki alázattal kell fogadnunk az ő általa tett meglátogatásokat, mert: „Aki megalázza magát, felmagasztaltatik.“

Sebes-Szász.

Apróságok.

Csodálatos összefüvetel.

- Édes apám, ugyebár Nagy-Surányban született?
- Ott, kedves fiam.
- Édes anyám pedig Nagy-Szebenben?
- Igen, gyermekem.
- Én meg Nagy-Kanizsán születtem?
- Ott.
- Istenem, milyen csodálatos, hogy mégis így mindnyájan összekerültünk!...

Furcsa rokonság.

Egy fiatal ember elvett egy fiatal özvegyasszonyt, kinek volt egy már hosszú szoknyába bele nőtt mostoha leánya, melyik ismét annyira megtetszett a fiatal ember atyjának, hogy ő meg ezt vette feleségül.

Egy év múlva mindkét pár házára leszállott a golya mádar s hozott nekik egy-egy fluskát, olyan keveredést idézván elő ez által a rokonságban, melyről apa és fiának nősülésük alkalmával fogalmuk sem volt. A fiu e tekintetben panaszkodott is egyik barátja előtt, ilyenképpen adván elő keserveit.

— Képzeld csak! Az én feleségem mostoha anyósa a saját apósának és az én mostoha leányom az én mostoha anyámmá s mostoha atyám mostoha fiammá lett. Mostoha anyám, ki feleségemnek mostoha leánya, fiat szült és így én általa testvérhez jutottam, mert hiszen az atyám és mostoha anyám gyermeke, de miután ő az én mostoha leányom gyermeke, az én feleségem neki nagyanyja, én pedig nagyatyjává lettem mostoha öcsémnek. Az én nőmnek is fia született. Az én mostoha anyám, ki az én fiának mostoha testvére, egyuttal annak nagyanyja, mert az mostoha fiának gyermeke, az atyám pedig sógora az én fiának, mert az ő felesége fiam testvére. Így vagyok én fivére saját unokámmal, ki gyermeke az én mostoha anyámmal. Én sógora vagyok anyámmal, feleségem nagynénje saját fiának, az én fiam atyámmal unokája én pedig magam magammal vagyok nagyatya! Ebbe már csakugyan bele lehet bolondulni.

Szomorú kilátás van a vadászatokra ez évben. A rendkívül hosszú tél és a szokatlanul magas hó nagy nyomorúságot hozott a szegény vadakra. Sok pusztult el éhen, sok megfagyott s legtöbb esett ragadozó vadak áldozatául. A „Vadász-Lap“ egész hasábjai telve vannak a minden vidékről beérkező szomorunál szomorubb hírekkel. A Bikk hegység egy részében máigában 22 szarvas és 28 őz hullott el.

A közember boszúja. München városában történt, hogy egy tiszt rátámadott egy az utcán sétáló közkatonára, mert állítólag nem tisztelgett szabályszerűen s e közben a nem épen leghizelgőbb elnevezések mellett mellbe lökte úgy, hogy a sapkája leesett. A közemberben erre felébredett az emberi méltóság érzete s a tisztet földre tepervén, felpofozta és kegyetlenül megrugdosta s ez után egy szomszéd utcában eltűnt.

Drága begyűjtő. Szkenderovics Pál bács-topolyai vendéglős nem régiben eladta hizóit 3000 forintért s ehhez még hozzátéve 200 frtot, az egész összeget szalmazsákba dugta s elutazott dolgai után két napra. Mig oda járt, felesége kenyeret sütött s gyűjtőnek kikapott a szalmazsákából egy marék szalmát. A kenyér meg is sült szép pirosra, de elégett a 3200 forint is, mely éppen a szalmazsákából kikapott csomó szalma között volt.

Évés-verseny. Érdekes hirt közlenek Bécsből egy ott a napokban lefolytatott versenyről, melyen fogadásból két 5—5 tagból álló társaság vett részt. Arra fogadtak, 25 forintba, hogy melyik rész képes többet megenni és meginni. A verseny eredménye a következő volt: az első társaság, melynek tagjai voltak egy mészáros, egy asztalos, egy reszelővágó, egy timár és egy lakatos, négy óra lefolyása alatt megéve: 40 gulyást, 50 pár virstlit, 20 rostélyost, 20 karaj kenyeret s ezt 120 krigli sörrel öblítette le. Az üzletvezető, ügynök, mészáros, kőműves és csizmadiából álló másik társaság ugyanezen idő alatt nyakára hágott 70 gulyásnak, 60 pár virstlinek, 35 rostélyosnak, 25 karaj kenyérnek s ezt mind 135 krigli sörrel öntözte le s ez által fényesen megnyerte a fogadást. Érdekes, hogy ezen vacsora után mindnyájan jól érezték magukat, sőt még a fogadás rovására kirándulást is tettek Ottakringre egy kis céccóra. A legnagyobb hős különben a csizmadia volt, ki egymaga megevett 16 gulyást, 12 pár virstlit és 8 rostélyost s megivott erre 32 krigli sört.

Hős tanuló. Vlasics Géza tanuló Devecserről szülői látogatására kocsin haza utazván, az erdőn át vezető uton egy farkas vetette magát a lovakra, nem csekély rémületére a kocsin ülőknek, mert semmiféle fegyver nem volt velük. A nagy szorongatásban aztán a derék tanuló merész elhatározással leugrott a kocsiról, a lovakat támadó farkast torkon ragadta s leszorította a hóba, hol ezután a kocsis bicskájával agyon szurta.

Új betegség. Németországban legujabban egy eddig ismeretlen betegség lépett fel az emberek között, melynek tünetei, hogy a torok, száj és orr megtelnek apró fekélyekkel nagy láz kíséretében s a beteget nagyon elgyöngítik. Virchov világhírű orvos e betegségről azt állítja, hogy az nem más mint a szarvasmarhánál előforduló száj és bőrömfájás s ezért óva int az oly nyers tej élvezetétől, mely ilyen betegségben levő állatoktól származik.

Bánya-szerencsétlenség. A boldogult Albrecht főherceg hagyatékát képező karvini bányákban mult hó 16-án nagy szerencsétlenség történt. A bányalég felrobbanása folytán ugyanis 280 bányamunkás lett eltemetve. Nagy fáradsággal és önfeláldozó küzdelemmel sikerült ezek közül 231 többé-kevésbé megsebesült bányászt élve kimenteni, a többi 49 közül azonban eddig 43 hulláját hozhatták csak felszínre, mig a hátramaradt hatról még eddig mit sem tudni, de bizonyos, hogy ezek is elpusztultak. Frigyes főherceg, a bánya mostani tulajdonosa a hátramaradt özvegyeknek azonnal fejenként 100—100 forint segélyt adatott s elrendelte, hogy őket a férjüet illetett teljes nyugdíjban részesítsék.

Furcsa lopás. Miskolcra különös lopás hírért jelentik, mely a napokban történt. Kocka Antal ott lévő állatseregletébe ugyanis eddig ismeretlen tettesek betörték s ellopták az óriás kigyót. A rendőrség mindaddig eredmény nélkül kutat a tettesek után.

Isten áldása. A zemplén megyei Erdő-Horvát községben lakó Sárosi József ritka áldásban részesült; a neje ugyanis egyszerre négy gyermekkel, két fiuval és két leánnyal ajándékozta meg. A fiuk rövid idő múltán meghaltak, a leányok azonban, valamint szülő anyjuk is a legjobb egészséggel örvendenek. Hogy a szerencsés apa mit szolt a ritka nagy áldáshoz, arról hallgat a hír, azonban valószínű, hogy többet vakarta a fejét, mint a mennyit beszélt.

Bátor leány. Egy hontvármegyei falucska kereskedője a szomszéd faluba ment feleségestől bátyjához az utolsó farsangot végig mulatni. A ház őrzésére hagyta 14 éves leányát, a férfi- és nőcselédet, de hogy még biztosabb legyen, gondja volt, hogy a házat kívülről is őrizzék s ezzel az éji őrít bizta meg, megígérvén neki, hogy ebbeli fáradságát meg fogja hálálni. — Éjfél tájt a leányka kopogtatást hall az ablakán s hallja a szomszéd hangját, aki kéri, hogy nyissa ki a boltot és adjon neki valami italt, mert a gyomra nagyon fáj. A jószívű leány kinyitja az ajtót, a szomszéd belép és az ajtót maga után bezárja s ekkor kijelenti, hogy ő nem az orvosság után jött, hanem a pénzért, ami csak van a háznál s felszólította a leányt, hogy ezt rögtön adja elő. A megrémült leány minden pénzt összeszedett s átadta a rablóknak, mire ez kijelentette, hogy most már megfogja ölni, hogy el ne árulhassa. A leány könyörgésre fogta a dolgot, hogy csak ne bántsa, soha senkinek el nem árulja kilétét s mikor a rabló hajthatatlan maradt, arra kérte, hogy legalább vérét ne ontsa, hanem engedje meg, hogy a polcon levő s gyorsan ölő méreggel maga emészthesse el magát. A rabló ebbe beleegyezvén, a leány leemelt a polcra egy üveget, de ahelyett, hogy megitta volna, a benne levő folyadékot a rabló szemei közé öntötte. Az üvegben volt vitriol a rabló szemeit nyom-

ban kiégette, a leány pedig felhasználva az alkalmat, az udvarra rohant segítség után. Ekkor látta csak, milyen veszélyben forgott, mert a konyhában a szolga és szolgáló, az utcán pedig az éjjeli őr heverték agyonverve vérükben, mire a bíróhoz futott, ki a rablót letartóztatta s megkötözve a bírósághoz szállította.

Két nyelvű gyermek. Kréta szigetén a minap egy asszony leány gyermeket szült, melynek két nyelve s úgy lábain mint kezein hat-hat ujja volt. E hirre — mint halljuk — az asszonyok körében mozgalom indult meg, hogy ilyen leánygyermeknek jövőben való szülhetésére szabadságot kérjenek, a férfiak pedig azonnal ellenmozgalmat indítottak, mert már az egy nyelvet és 10 körmöt is sokalják az asszonyoknál s rémülve gondolnak az ilyen divat elterjedésének következményeire.

Vesztett farkas garázdálkodása. Krassó-Szörény-megye Belobreszka, Zlatica és Langenfeld községeiben — mint a Bp. H. írja — e hó 26-án egy farkas garázdálkodott, nagy rémületet idézve elő a lakosságban. Husznál több embert támadott meg s ezek közül hetet meg is sebesített. A megrémült nép nem merte a bestiát üldözöbe venni, míg végre Langenfelden néhány parasztlegény megemberelte magát s bekerítve az ordast, egy udvaron agyonverték. Miután a farkas boncolása gyanus tüneteket mutatott, a sebesülteket veszettség ellen való beoltás céljából felküldötték Hőgyes tanár intézetébe Budapestre.

Az Isten sokáig éltesse!... E szavakkal szokás tudomás szerint befejezni a névnap s egyéb felköszöntőket, de úgy látszik, hogy a jó Isten nem mindig teljesíti a kívánságot, legalább ezt látszik bizonyítani Balogh Benedek füzes-gyarmati polgár esete, ki névnapján éppen abban a pillanatban halt meg, midőn az egyik vendég első pohárköszöntőjét e szavakkal végezte. A szegény ember szélütött volt s nem volt szabad szeszes italokkal élnie; úgy látszik, hogy ezek élvezete okozta hirtelen halálát.

Végzetes földcsuszamlás. A titeli kálváriahegy alatt levő vendéglőt egy nagy földcsuszamlás romba döntötte, a romok alá temetvén az összes bentlevőket. Eddig tizenegy halottat huztak ki a romok közül, köztük Bródi János bérlő, az eltemetett vendéglő bérlőjének nejét, három kis gyermekét és négy nőalkalmazottját. Az ásások csak lassan haladnak előre, mert a munkások újabb hegycsuszamlásoktól félnek. Állítólag a már feltaláltakon kívül még tizenketten voltak a szerencsétlenség idejében az épületben s ezeknek megmeneküléséről mit sem tudni s így valószínű, hogy azok is elpusztultak. — A vendéglős, négy leány, a muzsikások és néhány matróz úgy menekültek, hogy az egyik ledülő falat egy óriási eperfa törzse fentartotta s ez által nekik rést adott a menekülésre.

A bosnyák veszett farkas. A budapesti Pasteur intézetben bosnyákokat oltottak be, akiket veszett farkas mart meg. Ezek történetét Hőgyes Endre professzor a kir. orvosegyesületben adta elő. Az ősidők legborzasztóbb realizmusa nyilatkozott meg ebben az eseményben, melyet az előadó is az őseMBER küzdelmeivel hasonlított össze. — Január 25-én délután 3 órakor egy Szerajevo közelében levő hegyi falucskában egy 12 éves fiú szénát rakott kocsira, amikor farkas tört rá és homlokra harapta; a fiú testvérbátyja doronggal sietett segítségére s el is kergette a fenevadat. Ez a szomszéd faluba futott, ott három fiúval találkozott, a legifjabbat szétmarcangolta, a másik kettő egy asszony házába menekült, de a farkas

rájuk tört, az asszonyt a földhöz vágta és a feje tetején sebezte meg. A falu bírása jött oda fegyveresen, rálőtt a farkasra, de nem találta, a farkas rárontott és halántékon harapta, a bíró a pisztolyával négy fogát verte ki a farkasnak. A lakosság rezzentette el a vérengző állatot. Éjfélét ért a farkas a harmadik faluba, egyik udvarba; a kutya vonítása ébresztette fel a gazdát, aki doronggal jött ki a házból, a farkas a torkán marta meg. A gazda öcsese ugyancsak doronggal támadta meg a farkast, de ez őt is fején harapta s elfutott. Hajnal felé a farkas a negyedik faluba érkezett, ott egy embert a lova nyerítése ébresztett föl, aki doronggal akart ráütni, de a farkas kikerülte az ütést és karján harapta meg támadóját, nemkülönb a segítségére jövő testvérének is összemarta a kezét. — Egy óra múlva a megugrott fenevad az ötödik falura tört, ott is megsebezett egy embert a kezén. Majd a hatodik faluba rohant, de onnan elkergették; este 7 órakor jött a hetedik faluba, ott egy ember a handszárjával szurt a farkas pofájába, de ez őt kezén és homlokán harapta meg. Egy ember üzőbe vette, üldözöte félóraig, de a farkas visszafordult és homlokra harapta; azonban ez az ember végre mégis agyonverte. Meg kell még említeni, hogy a farkas 27 órai utjában a szétmarcangolt gyermekeken és megharapott tizenegy emberen fölül, mepmart öt kutyát, öt lovat, hat szarvasmarhát és két disznót; két ló és két disznó már el is pusztult veszettségben. A veszett farkasok marása annyival is veszedelmesebb, mert a farkas rendszeren a fején harapja meg az embert és mély sebeket ejt rajta. Hőgyes professzor arra való tekintettel, hogy a bosnyákokat csak a 15-ik napon szállították Budapestre, nem a szokott módon oltotta száritott velővel, hanem a fix vírus mind tömöttebb oldatával.

Élelmes hirdetési módot találtak ki legújában Franciaországban. Minthogy a publikum már annyira el van tompulva a reklám különböző módjai iránt, hogy még a magánlevél alakjában küldött öndicséreteket is a papirkosárba veti, már most az a szokás kapott lábra, hogy sürgönyt küldenek az embereknek. Megesik pl., hogy éjfélután egy órakor fölkeltik X. Y. urat és egy táviratot kézbesítenek neki, melyből óriási meglepetésére e szavakat olvassa: »Ne használjon más gyufát, mint a Lepére és társát!« Ezt aztán az ember csakugyan nem felejt el egykönnyen!

— Egy nagyobb uradalomban nőtlen, vizsgázott erdőőr állást nyerhet. Bővebb felvilágosítást sziveségből e lap szerkesztősege ad a tudakozódnak.

Szerkesztői üzenetek.

Fraili Rudolf és Rippl Sándor uraknak Mácsa. Levelező-lapon közölt azon értesítésüket, hogy a lapot tovább jártni nem óhajtják, tudomásul vettük; miután azonban előfizetésük csak ápril végével jár le, az ezen havi számokat még megküldjük.

Herchl Ferenc urnak Bars-Szklénó. Második évnegyedi előfizetését csak a napokban vettük kézhez s javára könyveltük. Kovács János urnak Dantova. A januári számokkal már nem szolgálhatván, február 1-jével jegyeztük be félévi előfizetőink sorába.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Podhradszky Emil.

magy. kir. udvari
szállítók.

Cs. és kir. ausztr.
udvari szállítók.

Szerb kir. udvari
szállítók.

Perzsa csász. udv.
szállítók.

Kincstári és uradalmi

ERDŐTISZTEK és ERDŐÖRÖK

részére akár

teljes egyenruhákat,

akár pedig

===== egyes darabokat, =====

valamint az

egyenruhához tartozó egyes részeket

csakis valódi tartós minőségben szállít jótállás mellett

TILLER MÓR és TÁRSA

osztrák-magyar cs. és kir. udvari szállítók,
valamint perzsa császári és szerb királyi udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanya.

————— Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk. —————

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVÜ-ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeден. Cs. és kir. királyi udvari
szab. éhronometer és művészi, főtálatója
személyes inga-órákra
stb. stb.

**ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék hérmentve. javítások pontosan eszközöltetnek.

Eladó csemeték.

500,000 drb. lucfenyő csemete,
300,000 drb. vörösfenyő csemete,
valamennyi a folyó év tavaszán
kiültethető, jutányos áron
eladó.

Venni szándékozók forduljanak

KABELKA JÁNOS

erdőigazgató urhoz

Cseh-Brézó (Nógrád-megye)

u. p. Poltár.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 1-ső és 15-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Feltámadunk!

Feltámadunk!

E szó harsog végig lapunk mai megjelenése alkalmával milliók és milliók ajkain. Az egyik igaz meggyőződésből, tiszta vallásossága által buzdítva, a másik kétes mosollyal, mintegy kérdő jelet tévén utánna, majdnem gunyolva amazt, de egy sincs, ki nem mondaná, vagy legalább ne gondolna reá.

Kinek van igaza?

Az igaz vallásossággal eltelt sziv nem kételkedik benne, hanem elhiszi a dolgot úgy, ahogy azt neki vallása előírja és tanítja. Nem kérdezi, vajjon az Üdvözítő feltámadása való

tény volt-e, hanem — tán öntudatlanul is, — elfogadja a meg nem vitatható tényt.

A kételkedő Tamásnak azt mondta az Ur: „Boldogok, akik nem látnak és hisznek!”

A világnak élő, csak annak földi élvezeiteiben gyönyört találó világfi kételkedve fogadja az egykoru tanuk által előterjesztett tényt s szánalmas mosollyal nézi le a szerinte szegény vakbuzgó halandót.

Megtagad mindent, mert türes fejével másban úgy sem büszkélkedhetik, minthogy ő milliányi nép igaz meggyőződését fitymálva lenézi. Kérkedik tudományával, mely pedig nem az, hanem csak tudákosság.

Megtagadja lehetőségét annak, hogy a

Az „Erdőör“ tárcája.

ETUS.

Atyja szabómester volt, anyja pedig kifőzőné; az igaz, hogy e foglalkozásra csak a kényszerűség szoritotta rá, mert ha tudta volna talán, hogy erre is rá kell szorulnia, úgy bizonyára nem lett volna urának felesége. De hát nem tekinthet senki sem a jövő fátyola alá.

Husz esztendővel ezelőtt férje egy meglehetősen jó hirnévnek örvendő szabóműhely tulajdonosa volt, s mint ilyen fellépett Etus anyjának szüleinél, hogy adják neki feleségül leányukat. A szülők beleegyeztek a házasságba, sőt kivánták azt, de leányuk nem valami nagy hajlandóságot érzett ahhoz, hogy egy szabómester felesége legyen. Képzelete sokkal magasabb régiókba ragadta volt, de végre is — erősebb lévén a szülői kényszer — rászánta magát e lépésre.

Megesküdtek. Esküvő után egy óriási murit csaptak a nap emlékére az örömszülők, ugyannyira, hogy többen megragadták ez alkalmat, amilyen ugyanis oly ritkán kínálkozik, s tisztességesen felöntöttek a garatra; két napig nem tudtak kijózanodni, s folyton azt dudogtatták, hogy:

...Szép menyecske töltsön a pohárba,
Mámoritót, mint a szeme lángja...

Házasságuk második évében a férj megbetegedett; hosszas s kínos betegség után felgyógyult ugyan, de mesterségét tovább nem folytathatta. Ugy vélt nyomoruságos helyzetén segíteni, hogy egy uri családnál házmesteri állást fogadott el, feleségét pedig rákényszerítette a sors, hogy kosztosokat fogadjon és ezzel a család megélhetését biztosítsa.

Rosz nyelvek azt beszélték, hogy a kosztos urakkal nagyon kacérkodott és azt is suttozták, hogy egyik-másikkal a tulságig ment. — De hát egy szép asszonynak mindig akadnak ellenségei.

csont és husból álló test holta után feltámadhasson, mert a példa ismétlését nem látta.

Egyet azonban nem tagadhat meg: hogy ama eszmék, melyeket a keresztre feszített hirdetett, nem temették el vele egyetemben a sirba, hanem ujult erővel támadtak fel a sirból, mely nekik a tulajdonképeni erőt adta, s ellenhátlan erővel hódították meg a világot.

Mert minden mulékony a földön. Minden ki van téve az enyészetnek, a pusztulásnak, egyedül egy van, mi bármit tiportassék is, mindig ujult erővel tör ki s megköveteli magának jogait: az igazság!

Mit hirdetett az Üdvözítő? Hirdette az igazságot!

A farizeusok gyűlésén, mely tanainak megdöntésére, megsemmisítésére tört, egy éles elme bátor volt kinyilatkoztatni, hogy: hagyjátok őt, tegyen amit akar; ha műve emberi, magától el fog pusztulni, ha pedig Istentől vagy, nincs erő, mely azt megtörhetné!

A tapasztalás, két ezer év tapasztalása fényesen beigazolta, hogy az isten-ember tanai nem egy eltévelyedett elmének, hanem az isteni ihlettségnek szülöttjei voltak. Az erőszakosság, az üldözés, sőt még a mindent pusztító idő vasfoga sem volt képes megtörni az igazságot; ellenállhatlan erővel, minden akadályokat le-

küzdve hódította az folyton a tért s hódítja még ma is folyton.

Ne higgyetek könnyelműen azoknak, kik abban büszkélkednek, hogy nincs Isten, nincs felsőbb lény, mely a világot, az egész mindenséget kormányozza, mert ezekből csak az emberi dölyf beszél, mely magánál nagyobbbat, magánál tökéletesebbet ismerni nem akar.

Nincs Isten! Nincs feltámadás! Az egész csak világcsalás, ámitás! Így hirdetik egész életükön át. Mikor pedig reájuk jönnek a nemszeretem napok, mikor csapás után csapás éri, midőn sulyos nyavalya dönti ágyba s homlokukon érzik a halál fagyos ujjait: megtörve, megalázkodva sóhajtának fel: „Istenem! Istenem!”

Ahhoz fohászkodnak, kit egész életükön át káromoltak s kétségbeesetten tekintenek a halál elé, mely szerintük örökké bezárja a létet, a jövő minden reményétől megfosztva. Milyen jó lenne, ha most vigasztalná a hit, hogy ime itt a halál, de nem örökre pusztítja el létünket, mert jöni fog: mi azt újból visszaadja: a feltámadás.

Az üdvözítő sirjához érkező siránkozó asszonyokat megvigasztalta az angyal: Minek keresitek az élőt a holtak között? Nincs itt, feltámadott!

Házasságuk után körülbelül négy évvel született Etus, vagy jobban mondva Etelka; az anyjára igen hasonlított: megvoltak szép kék szemei, szőke haja, piros, pozsgás gömbölyű arca stb., sőt még az a kicsi vágás sem hiányzott ajkáról, mely anyját is oly igézővé tette, s ha valaki meglátta csak, kísértetbe esett csókot rabolni azokról az ajkáról, amelyek ugyanis csak csókra voltak teremtve; de az apjából bizony semmi sem volt benne.

Tizenhat év alatt igen szép hajadon vált Etusból s nem is csodálkozhatunk azon, hogy az egész város fiatalságának szeme megakadt rajta. Több előkelő jómódu fiatal ember akarta feleségül venni s óhajtotta magáénak ismerni e kedvest teremtést, de mindegyiknek le kellett mondania e szándékáról Etus anyjának rossz hírneve miatt.

Ez időtájt került hozzájuk egy igen csinos fiatal hivatalnok. Voltak nagy fekete szemei, tudott szívhez szólóan beszélni, divatosan öltözködni, egy szóval igen gavallérosan viselte magát. Csupán Etus szemének

kedvéért jött a családhoz s az volt egyetlen gondolata, hogy Etust magának hódítsa el. Emberünk tudta nagyon jól, hogy sem apja, sem anyja nem vigyáz rá s így terve annál könnyebben sikerülhet. Már pedig az elhagyatottság jó kulcs egy szép nő ajtajához. Reményében nem csalódott.

Először csak nyájas, behizelgő beszélgetéssel közeledett hozzá, majd mindinkább szenvedélyesebben beszélt s a könnyen hívó, senki által sem védett leány mindent elhitt neki. Ez is volt veszte.

Szegény leány!...

*

— Etus, én szeretlek, s képes vagyok életemet is feláldozni érted; mondd, csak egy szóval, hogy szeretsz, s én boldogabb leszek, mintha a föld összes kincse az enyém lenne... Így szólt Kiss Béla — ez volt neve a fiatal embernek — Etushoz egy este, amint a kis szobában magukra voltak hagyatva.

— Béla, — válaszolá a leány, — ön tudhatja hogy én szegény leány vagyok, akinek senkije, sem-

Ki volt ez az angyal? Volt a szívükben élő igaz hit, mely megsugta nekik, hogy minden elpusztulhat a világon, csak egy az, ami sohasem pusztul el:

Az igazság! Az eszme!

Podhradszky Emil.

Olvasóinkhoz.

Lapunk a mai számmal befejezte első félévi pályafutását. Hogy ez idő alatt mennyire felelt meg kitűzött feladatának, annak bírálatába nem akarunk bocsátkozni, egyet azonban megelégedéssel constatálunk s ez az, hogy sikerült neki egy nagy testületet felrázni eddigi tétlenségéből s fellelkesíteni nemes célok után való törekvésre. Ez magában véve is elég szép eredménynek mondható, de itt még megállni nem lehet, nem szabad!

Itt az ideje, hogy a szavak után most már a tettek mezejére lépjünk!

A talaj elő van készítve egy „Országos erdészeti altiszti segélyegylet” megalakítására, csak a kivétel van még hátra.

Ezt a testület tagjainak szétszórtsága mellett csak úgy lehet eszközölni, ha minél előbb megtartatik az alakuló gyűlés, mely hivatta lesz az alapszabályokat megalkotni s azok jóváhagyását kieszközölni.

Felhívjuk ennél fogva mindazon — az erdészet bármely ágazatához tartozó — altiszteket, kik a segélyegylet megteremtését szívükön hordják, hogy lapunk szerkesztőségénél lehetőleg mielőbb nyilatko-

zanak, hajlandók-e f. é. június hó 2-án, a pünkösdi ünnepeken Budapesten, a velük előre közlendő helyen megjelenni?

Reméljük, hogy felhívásunk nem fog eredménytelenül elhangzani s az ezekre menő bajtársak között elég bátor szellemű férfiu fog kerülni a kezdet nehézségeivel való küzdelemre készen.

Ez alkalommal felkérjük mindama tisztelt olvasóinkat, kiknek előfizetése már eddig lejárt, vagy e hó végével lejár, hogy ezt lehetőleg mielőbb megújítani s lapunk részére újabb hiveket toborzani sziveskedjenek. Az elmúlt időre még számosan vannak hátralékban előfizetési díjaikkal; ezeket kérjük a hátralékok szives kiegyenlítésére.

Mai számunk szétküldésénél a címszalagon megjegyeztük az előfizetés lejárásának napját tájékoztatás végett.

Az „Erdőör” szerkesztősége.

Levelezés.

Szászsebes, 1895. ápril 6.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy becses lapjának hasábjait egy kis időre én is igénybe vehessem, hiszen olyan jól esik az embernek, ha buját-baját nem kénytelen magában elfojtva tartani, hanem azt a másokkal való közléssel enyhítheti.

Megvagyok ugyan arról győződve, hogy a bajtársak ezrei között számtalanok vannak, kik a tollat nálamnál hivatottabb kézzel s ügyesebben kezelik, de az eddigi tapasztalás azt mutatja, hogy nincs meg bennök a kellő lelkesedés és ügybuzgalom.

mije sincs; s nem tudom miért, a városbeli leányok egyike sem tűr meg társaságában; sehol sem látnak szívesen, s ön egy ily leányt akarna feleségül venni? Nem, ön azt nem fogja tenni. Én szeretem önt, szeretem az első pillanat óta, amint megláttam, s higgye el, fáj az nekem, hogy nem lehetünk egymáséi, de ne döntse magát végettem rossz hírnévbe. Távozzék és feledjen el, fog ön még találni nálamnál szeretőbb szívre is és ezzel boldog lehet...

Béla örült, hogy szavait a leány félre magyarázta. Házasság eszében sem volt, hanem csak egy pár jó órát akart magának szerezni azzal, hogy a leánnyal marad egyedül; azután... eh, mit törődött ő azzal, hogy azután mi fog történni, csak pillanatnyi szenvedélyét tölthesse ki...

— Ne úgy édes Etus, — mondá, — én szeretlek és nem bánom, ha a világ kigyót, békát kiált is read én azért szeretni foglak mindég. Elviszlek magammal falusi magányomba és ott azután senki által sem zavartatva boldogan fogjuk élni napjainkat...

A leány még egy ideig ellenkezett, de végre is legyőzve szerelme és a sok szenvedélyes beszéd által, odaborult Kiss Béla ölelő karjai közé és szeretőjévé lett.

Ekkor vesztette el boldogságát.

*

Pár hónapra távoztam azon városból, melyben Etusék laktak. Visszajövelemtkor hallottam, hogy Etust szeretője elhagyta, ő maga pedig eltűnt a városból; hogy hová? azt senki sem tudta megmondani. Valószínű, hogy bánata üzte el azon körből, hol szeretni tanult és boldogtalan lett.

Sajnáltam a szegény leányt, hisz oly kedves kis teremtes volt. De elvégre is mit tehettem egyebet?!

Egy zimankós vasárnapi délután lakásomon dolgoztam egy még be nem fejezett munkán, hogy másnap a nyomdába adhassam. Ekkor meghozták a postát, mely néhány levél és egy csomó ujságból ált. Kezembe vettem az egyiket s lapozgatva benne, a

Hogy erre példát hozzak fel, nézzük csak a segélyegylet ügyét.

E lapok hasábjain volt már felhívás arra nézve, hogy a segélyegylet ügyét a bajtársak karolják fel; indítsanak mozgalmat saját kerületeikben s a belépni szándékozók ebbeli elhatározásukat lapunkkal közöljék, hogy így egyik a másiknak példáján felbuzdulva, lelkesedése az ügy iránt fokozódjék s ne várja mindegyik, hogy sült galamb röpüljön a szájába s más kaparja ki részére a gesztenyét a parázsból s ugyan mi lett vége a felhívásnak? Magamnak volt alkalmam meggyőződni, hogy alig 15—20 bajtárs jelentette ki készségét az egyletbe való belépésre.

Pedig hát a bejelentés nem is ütközik semmi féle nehézségbe. Egy levelező-lap ára s két-három sor írása ugyan nem riaszthatja vissza a tettvágyó férfit. Attól félni, hogy talán ilyen egylet megalakítása felsőbb helyen nem szívesen láttatnék, egyáltalán nem lehet, mert hiszen előljáróink csak örülhetnek annak, ha alkalmazottjaik nemes és szép célok elérésében fáradoznak, kimutatván ez által is, hogy romlatlan szívük minden jó iránt fogékony.

Egymás könnyeinek letörlése, nyomoruságának enyhítése bizonyára oly nemes törekvés, mely megérdemli minden ember pártolását s becsülését.

Vagy talán az a havi 20—30 krnyi befizetés riasztja vissza a bajtársak egy részét? Nem akarom hinni, mert alig akad egy is, ki hasonló sőt nagyobb összeget haszontalanságokra el ne fecsérelne, melyek csakugyan nem képesek javát előmozdítani.

A vízbe esett oroszoknak, midőn szent Miklóst segítségül hívta, azt mondta a szent: „Segítek fiam, de mozogj magad is!”

Miután az idő rövid s arról, hogy a segélyegy-

letek kerületenként való megalakítására mozgalom indult volna meg, semmi hirt nem veszünk, szerény véleményem szerint a dolognak egy csapással kell véget vetni. Tartassék meg egy országos gyűlés, mely hivatva lenne a további teendők felett tanácskozni, esetleg az alapszabályokat kidolgozni és jóváhagyás végett felterjeszteni.

Nem szükséges, hogy ezen minden egyes belépni szándékozó bajtárs részt vegyen; elegendő, ha kerületenként egy-kettő jelenik meg társai nevében s megbízásából, így a kiküldött utazását is könnyű elősegíteni, mert a költségekhez mindegyik pár krajcárrel hozzájárulván, nem lesz kénytelen a kiküldött azt szerény fizetéséből önmaga fedezni.

A gyűlés színhelyére nézve legcélszerűbbnek Budapestet vélem, nemcsak azért, mert az ország szíve, központja, hanem azért is, mert itt lévén legmagasabb előljáróink, legjobban nyílik alkalmuk törekvéseink nemes voltáról meggyőződni s azok kiviteléhez támogatásban, pártfogásban részesíteni.

Természetes, hogy a gyűlésen való megjelenésre úgy a közalapítványi, valamint a megyei, járási községi és magán birtokoknál alkalmazott bajtársak is felhívandók, mert hiszen nemcsak hogy velünk azonos ügyet szolgálnak, de a segélyegylet jótéteményeire is ugyancsak úgy rászorulvák, mint jó magunk.

Ugyancsak ez alkalommal lehetne a helyzetünk javítását célzó kérvényt is felterjeszteni s annak kegyes figyelembe való vételét küldöttségileg kérelmezni.

Most egyelőre már is elég hosszúra nyult soraimat azon óhajjal zárom be, vajha szavam ne lenne kiáltó szó a pusztában s ne hangozzék el eredménytelenül, hanem kedves bajtársaim szívében erős visz-

rendőri hireken akadt meg a szemem, melyből a következő sorokat olvastam ki:

„... A Palota-külváros egyik kertje alatt ma reggel egy még igen csinos nőt találtak megfagyva. Az arra menők Sz.... Etelt, egy feslett előéletű hajadont ismerték fel benne. Beszállították... stb.“

Szegény Etus, ide vitte szerelme...

Venkovits Károly.

Apróságok.

Önérzetes drótosok.

Busan ballag két drótos Kunhegyesen a házak előtt. Sándor gazda a viláért sem állaná meg, hogy beléjük ne kössön.

- Hova valók ken'tek, földi?
- Arra, oda fel ni — mutat felfelé az egyik tót.
- Mennországba?
- Á — pokolba — Árva vármegyibe.

A gondos feleség.

Az asszony (férjéhez, a ki vadászatra készül.) Miska, a nyulat, melyet löni fogsz, már a táskádba pakkoltam.

Yankee-humor. Egy gazdag yankee egyetlen fiát, nevelője kíséretében, Afrikába küldötte oroszán-vadászatra. Egyszerre csak arról értesül, hogy fiát szétépte egy oroszán s hogy a holttest a legközelebbi hajóval megérkezik.

A gyászoló apa átveszi a koporsót; de milyen nagy a meglepetése, mikor kinyitja azt s egy hatalmas oroszán testét találja benne. Azonnal sürgönyöz a nevelőnek:

»Mit jelentsen az oroszán a koporsóban? Válasz fizetve.«

A felelet azonnal megjön s hangzik ilyenformán:

»Fia az oroszánban van. A fenevad megette, mikor rálött.»

hangra találva, az ige váljék mielőbb testté mindnyájunk nagy megvigasztalására.

Igen tisztelt szerkesztő ur szives engedelmével jövőben is felkeresem becses lapját testületünket érdeklő kérdések megvitatásával.

Tehát a viszontlátásig.

Koppándy Mihály,

m. kir. erdőőr.

*

Ajánlatát nagyon szívesen elfogadjnk. Bár hasonló lelkesedés és ügybuzgalom lenne összes bajtársainkban, akkor biztosak lennénk, hogy az erdészeti altiszti személyzet léte és jövője biztos alapokra lenne fektetve. Szerkesztő.

A nagyvilágból.

— Az árvizek még folyton s nagy mértékben pusztítanak az egész hazában. A Duna Mohács vidékén garázdálkodik leginkább s legjobban van Duna-Szekeső község veszélyeztetve. — A Tisza annyira árad, mint eddig még soha. Tokaj és a környékbeli községek nagy része víz alatt áll. Árjának már emberélet is esett áldozatul; az ó-kanizsai védőgátaknál dolgozó munkások közül ugyanis tizennégyen egy ladikból kifordultak s hárman a hullámokban letek sirjukat. Torontál-megye szenved legtöbbet. Szerb-Bóka községben 200 ház összedült s 700 lélek maradt hajlék nélkül. — A Maros Pécskán magán 300 házat öntött el. Nagy-Majténytől egész Vásáros-Náményig — 6 mértföld hosszúságban — az összes községek vízzel borítvák. Szamoszegen túl már a Kraszna, Szamos és Tisza vize egybeolvadt s valóságos tengert képez. Fehér-Gyarmat környékén mintegy 20 község van elöntve.

— Budapest fő- és székváros napok óta nagy izgalom és hajsza színhelye. A budai vár Szt.-György terén álló Hentzi-féle szobrot ugyanis eddig ismeretlen tettes dinamit-tölténnyel levegőbe akarta röpíteni. A gyanu bizonyos Szeless Adorján hírlapíróra irányul, ki azonban megfogtatlan módon nyomtalanul eltűnt. A rendőrség lázas tevékenységgel kutatja őt nemcsak a fővárosban, hanem annak környékén is, azonban mindeddig eredménytelenül. Elfogására 2000 korona jutalom van kitűzve,

A Hentzi-szobor ama Hentzi tábornok emlékére emeltetett, ki a magyar szabadságharcban Buda várának a magyar sereg elleni védelmében elesett s mindig nagy szálla volt a magyarok szemében, mert ő volt az, ki az ostrom alatt Pest városának bombázásával, abban nagy pusztításokat tett, sőt a nemében páratlan lánchidat is légebe akarta röpíttetni.

Különfélék.

Személyi hírek. A szászsebesi m. kir. erdőhivatalnál eléleptek: Szontágh Elek I. oszt. főerdőőrré. Kusztoz Lajos II. oszt. főerdőőrré. Kenda Ferenc III. oszt. főerdőőrré. Schenk István II. oszt. faraktárőr I. oszt. erdőőrré. Flepsz Frigyes II. oszt. erdőőrré. ifj. Jászberényi Károly, Szőke György és Koppándy Mihály III-od osztályu erdőőrré. Blósz György II. oszt. faraktárőrré. Szabó Márton IV. oszt. faraktárőrré. Sipos Gyula II. oszt. erdőlegénynyé. Kinevezettek: Barb János és Balomiri Romulus IV-ed oszt. erdőőrökké. Csurgay András IV-ed oszt. faraktárőrré. Kalmár Menyhért I. oszt. erdőlegénynyé. Katona János és Kroisz Ferenc IV-ed oszt. erdőőrök és Klés Tamás IV-ed oszt. faraktárőr pedig ez állásaikban véglegesítették.

Eljegyzés. Keresztély Ferencz járási erdőőr Feleden, Gömör megyében eljegyezte magánk Ballon Rezső erdőőr egyetlen leányát, a 16 éves Pólikát. Állandó boldogsággal teljes jövőt kívánunk a leendő házastársaknak.

Angol vadászok Magyarországon. A gyertyánligeti medvevadászatokra, melyekre József Agost kir. herceg a connaugthi herceget is meghívta, Anglia legkiválóbb főuri vadászai közül eddig már negyvenen bejelentették, hogy szintén részt vesznek a vadászatban. A kir. hercegnek megküldött névsorban található a sutherlandi herceg, Adolf cambridgei herceg, Lord Arthur wellingtoni herceg, a gránátos ezred parancsnoka stb. neve is. A vadászatok alkalmával kibővítik néhai Rudolf trónörökös gyertyánligeti kastélyát, hogy a vendégeket kényelmesen elhelyezhessék.

Összekeveredett családok. Kiss Márton mezőkövesdi (Borsodm.) csizmadiamester 17 évi boldog házasság után csak most vette észre, hogy felesége bűnös viszonyt folytat nős, családos szomszédjával, Pongrácz Józseffel. A megcsalt férj eleinte kérésre fogta a dolgot, rimánkodott feleségéhez, hagyjon fel Pongráczczal, de az még dacosan azt felelte, hogy: Nem! soha! Ekkor borzasztó terv fogamzott meg Kiss ágyában. Elhatározta, hogy feleségét és hat gyermekét megöli és aztán magát lövi agyon. Élesre fent nagy konyhakéssel támadta meg a hűtlen asszonyt, de ennek sikerült a szurást kikerülni. Mikor másodsor is neki rohant a dühöngő ember, hogy borzalmas tettét végrehajtsa, saját édesanya lépett be a házba, ki sirással, könyörgéssel megakadályozta a gyilkosságot. Gyermekai is odaszaladtak a zajra és térdreborulva könyörögtek az apró gyermekek hogy ne bántsa az édes anyjukat. Ez a jelenet annyira meghatotta Kisst, hogy a gyilkot elvetette és elment a háztól. Tegnap azonban újra haza ment revolverrel a kézben és lelövélssel fenyegette hitestársát. A rettenetes sikoltásra előrohantak a szomszédok, meg az asszony csábitója is. Ekkor Kiss már elsütötte a fegyvert. A golyó az asszonyt találta, ki összerogyott. Kisst aztán lefegyvereztek. Pongrácz vállán vitte át Kissné a maga házába, hol megparancsolta a feleségének hogy gondosan ápolja a megsebesült asszonyt, a mit ez férjétől való félelmében hiven teljesít. A családi dráma nagy felháborodást keltett Mező-Kövesden.

A farkasok Hunyadmegyében. A „Vadász-Lap”-ból olvassuk, hogy Mihelény községben és a szomszéd községek határában a farkasok annyira elszaporodtak, hogy nem csak a szarvasmarhák, hanem az emberek életét is veszélyeztetik; egész éjjel csapatokban kóborolnak, 10—15 darab is együtt s betolakodnak még a községekbe is. Üldözésük a rendki-

vüli nagy hó miatt lehetetlen. A rudai bányatársulat mihelényi főerdésze két strichninnel mérgezett kecskét tett ki részükre s az eredmény meglepő volt, mert a körülbelül 11 farkas közül, mely ott lakmározott, 5 a helyszínén, 3 pedig kissé távolabb elhullott. A farkasok mind kifejlett nagy példányok voltak s egynek szőre egészen fehér. Egy hivatalos hajtóvadászaton a brádi járásban 8 ordas került terítékre. A hajtásokban igen sok farkas volt, de a nagy vízmosások és szakadékokban elmenekültek.

Korai menykőcsapás. Somogy-Nagy-Bajomban Tóth Józsefnét a szőlőből hazamenetet elfogta a zivatar s nem volt hova menekülnie. A villám a nyílt országuton sújtotta agyon a szegényt asszonyt. Holttestét egy arra menő suhanc találta meg.

Egy község áttérése. Kismarja község 165 ref. családja át akar térni a róm. kath. hitre. Összevesszük papjukkal, Bódogh Jánossal, a tanító fizetése miatt s annyira kiélesedett köztük a gyűlölködés, hogy nem akarták tűrni a papot s kérték, hogy helyezték át. Deputáció is járt Kiss Áron püspöknél Debrecenben, de az ígért vizsgálat elmaradt. Tegnap Osváth János ev. ref. tanító vezetése mellett négytagú küldöttség érkezett Nagyváradra s az aulában bejelentették, hogy 165 család a róm. kath. hitre kíván áttérni.

Szerencsétlenül járt bányászok. Selmecbányáról írják, hogy borzasztó módon pusztult el ott március 26-án hat bányász. A hat ember az aknában fel- és alajáró csészén akart lebecsátkozni. A szolgálatot végző gépész a helyett, hogy a csészét lebecsátotta volna az akna szájától, ellenkező irányban vezette a gépet. A csészét tartó kampó villámgyorsan ért a csigához és ott rögtön elszakadt. A csésze a hat emberrel együtt a háromszáz méter mélységű aknába zuhant, hol a szerencsétlenek irtóztató módon összezuzódtak. A szerencsétlenségnek főképpen az volt az oka, hogy Németi gépőr már több nap óta virraszt a halállal küzdő felesége ágya mellett s ez annyira kimerítette, hogy nem tudott ép érzékkel figyelni arra, a mit tesz. A szerencsétlenség után a gépőr elmenekült, de elfogták. A szerencsétlenül járt emberek között három családos volt.

Uj szakkönyv. Az »országos magyar vadászati védegyelet« kiadásában »Vadör« címen vadászati szakmunka jelent meg. Ezen munka a vadászati ismereteket és teendőket hazai viszonyainknak megfelelő alaposítással tárgyalja s így nem csak a tulajdonképeni vadőröknek és vadászoknak, hanem minden egyes vadászatkedvelőnek is élvezetes és tanulságos olvasmányt nyújt. Az erdészeti altisztai személyzet nagy részének hivatásához a vadgondozás és óvás is tartozván, e művet tisztelt olvasóink figyelmébe a legmelegebben ajánlhatjuk. Kapható Grill Károly cs. és kir. udvari könyvkereskedőnél Budapesten (Dorottya-utca.) Ára 2 frt.

Talált kincs. Felső Szt. Mihályfalváról bizonyos Kis Simon nevű román ember egy tordai aranyműveshez arany pénzeket hordott elárúsítás végett. Az értesült rendőrség házkutatást tartott nálla, mely alkalommal sok régi arany pénzt és 13 kilogramm Maria Terézia korabeli tallért találtak. Kis a kincset állítólag kertjében találta, miután azonban a leletet be nem jelentette a hatóságnak, most a bíróság felelősségre vonni s megbüntetni fogja. A talált kincsekből ugyanis törvény szerint $\frac{1}{3}$ rész az államkincstárt, $\frac{1}{3}$ rész a talált, $\frac{1}{3}$ pedig az illető földtulajdonosát illeti, a melyen a kincs találtatott.

Csendélet Szerbiában. Belgrádból érkezett hírek szerint a napokban Valjev közelében egy nejjével

és tíz paraszttal Derkovácra igyekvő gazdag kereskedőt rablók támadták meg s őt és kíséretét megkötözve, derkováci lakására vitték s a pincébe zárták. Ezután a ház többi lakóit, szám szerint harmincat legyilkolták s 20000 forint elrablása után nyom nélkül eltűntek.

Tulságos áldás. Hunkóc Ung megyei községben Gatyás József cigány felesége öt gyermeket szült, négy fiút es egy leányt. A leánygyermek pár óra mulva meghalt, a purdék azonban anyjokkal együtt jól érzik magukat, csak az öreg more csóválja fejét a gazdag áldás fölött.

Régi fák. India belsejében van egy Baobáb nevű fa, melyet Adámson híres utazó fődözött föl; törzsökének kerülete 23 méter. — Az említett utazó e fát 1000 évesnél régibbnek mondja. Van Japánban egy kámforfa, melynek korhadt törzsében 15 ember kényelmesen elfér; ez a monda szerint Kobodarszi tudós pálcájából sarjadzott, ki a IX. században élt. — Az Etna hegyén lévő óriás gesztenyefának kerülete 49 méter. — A Sommban (Lombardia) lévő nagy ciprusfa magassága 121 láb, ez jelenleg a világ legrégebb fája; éppen abban az időben ültették, melyben Krisztus született, sőt egy milánói krónika azt mondja, hogy Julius Caesar idejéből való. — Wellington hegy tövében, Tasmániában, a tudósok által Eukaliptusnak nevezett fa magassága 260, törzsökének átmérője pedig 30 láb; ezt tartják a világ legmagasabb fájának. — A tölgyfák között is van több, mely igen nagy és igen régi; így Londonban a windsori sétakertben levő tölgyfa már Hódító Vilmos korában létezett, ennek kerülete 38 láb s kora 1200 évre tehető. — A versaillesi narancsházban egy oly narancsfa áll, melyet 1421-ben ültettek el.

A sabinumi kolostor kertjében van egy narancsfa, melyet még szent Domokos ültetett 1200-ban, Finale mellett pedig egy olyan, melynek egy igen jó termés alkalmával 8000 gyümölcse volt. A Wellingtonia gigantea nevű gyönyörű fa méltán nevezhető a fák királyának; legszebben tenyészik Kalifornia erdeiben, legtöbb található a Nevada hegységben. Magassága különböző; 200—250 láb közt változik, átmérője 26 láb, kérge 12—15 hüvelyk vastag, ágai épp úgy, mint a boróka-fenyőé, vagy mint a ciprusfáé, lehajlók s valami fenyőtoboz-féle csüng rajtuk. 1853-ban egy ilyen fát kivágtak s kérgét 21 láb magasságban lehántották: oly szobát készítettek belőle, melyben 150 gyermek fért el egész kényelemmel. E szoba 1856-ban Londonban közszemlére volt kitéve, hol roppant bámulat tárgya volt.

Hadi szemle kutyák felett. Boszniában, Zvornikban a minap nem mindennapi katonai parádé volt. Sommer tábornok szemlét tartott az okkupált tartományokban alkalmazott hadikutyák felett. Valóságos kutyavásár volt Zvornikban ebből az alkalomból: százötven hadikutyát koncentráltak és a tábornok, nagy számu törzstiszteknek az élén szemlét tartott a kutyák felett, sőt a kutyák formális vizsgáttettek tudományukból. Két-három órányira a hegyek közt elhelyezett csapatok értesítéseit hozták és vitték hozzájuk az üzeneteket. A kutya nyakán bőrtáska van, amelyen Abgesendet (Elküldetett) felírás van, a mikor az üzenettel vagy jelentéssel indul és Abgefertigt (Eligazított) ha az üzenetet átvették tőle és visszaküldik. Érdekes, hogy a kutyák oly tökéletesen ösmerik már a dinstreglamát, hogy amikor a táborba jönnek, mindig a rangban legelső tiszthez mennek s annak adják át a postát. A hadi kutyákról éppen úgy vezetik a törzslapokat, mint a többi katonákról, csak a vallása? feliratu rovat marad ter-

mészetenesen kitöltetlen. Ha a kutyák rosszul viselik magukat, rapportra viszik és úgy büntetik, akár a bakákat, elzárásra, koplalásra. A legjobb hadikutyák a házörző komondorok fajából kerülnek ki. Menázsit úgy kap, mint más katona s azért maga megy a konyhára, beviszi a tanításra kirendelt altiszthez és addig nem nyulna hozzá a világért sem, amíg följebbvalója meg nem engedi. A mostani kutyavizsgálatnál a legkitünőbb a 25-ik gyalogezred 3-ik zászlóaljának Lord nevű kutyája volt, amelyet a tábornok az összes kutyák és törzstisztek jelenlétében megdicsért és élelmezésének javítására 50 frtot adatott ki jutalomképpen; a kutya följebbvalójának és oktatójának, egy Szakáll nevű szakaszvezetőnek pedig az összeg felét: 25 frtot adatott ki. Még két kutyát tüntetett ki a tábornok jutalommal: Blecket a 23-ik ezredből és Hektort a 2-ik vartüzérezredből. A szemle után a kutyák elvonultak a tábornok előtt.

Ki akar rendőr lenni? Budapest fő- és székváros rohamos fejlődése 400 új rendőrnek felvételét tette szükségessé. A rendőri állásokra személyesen kell jelentkezni április hóban a Mosonyi-utcában levő 5 sz. rendőrlaktanyában bármely napon, lehetőleg d. e. 10 órakor. A felvétel feltételei: magyar állampolgárság, 23 éven felüli, 40 éven aluli életkor, tökéletes egészség és erős testalkat, a magyar nyelvnek szó- és írásban való bírása és képesség írásbeli jelentések szerkesztésére, továbbá igazolása annak, hogy az illető hadseregnél mint altiszt szolgált. A felvételnél előnyben részesülnek az igazolvánnyal bíró altisztek; olyanok, kik magasabb értelmiségi s műveltségi fokon állanak s kivált kik több honi nyelvet beszélnek; kik a fővárosi viszonyokkal ismerősek, végre kik mint csendőrök szolgáltak s onnan önkényt léptek ki. A felvételhez el kell hozni: 1. keresztlevelet; 2. katonai vagy csendőrségi igazolványt. Fizetés 6 havi próbaidő alatt 300 frt; a próbaidő után jön a véglegesítés 420 frtnyi fizetéssel. Első oszt. rendőr fizetése 480 frt és 120 frt lakpénz. Ruhá átalány első évben 60 és 45 frt. Minden öt évi szolgálati idő után 40 frt személyes szolgálati pótlék jár egész 20 évig, mikorra e pótlék 160 frtra emelkedik. A rendőrök közül neveztetnek ki a lovas rendőrök, kiknek megfelelő lótartási átalányuk van. Külön szolgálatok után napidij és élelmezési költség jár. A szorgalmas rendőrökből megfelelő értelmiség mellett idővel ellenőr, később őrmester lehet. A nőtlen rendőrök a laktanyákban kapnak lakást. Az állás nyugdíjképes.

Pályázatok. Ajánlkozások.

— Szepes-vármegye területén a löcsei m. kir. erdőgondnokság kerületében Szepes-Váralja és Pálmafalu székhelyekkel rendszeresített két erdőöri állomásra a löcsei erd. bizottság elnöksége pályázatot hirdet. Ezen erdőöri állomásokkal egyenként 480 korona évi fizetés, 120 korona utazási átalány és 80 korona lakbérilletmény van egybekötve.

Pályázók felhivatnak, hogy az erdőtörvény 37. §-ában előirt minősítésüket, ép és egészséges testalkatukat, jó látó s halló képességüket, életkorukat, illetőségüket és edigi szolgálatukat, valamint a magyar nyelvnek szóban és írásban, a német és tót nyelvnek legalább szóban való bírását igazoló okmányokkal felszerelt, sajátkezüleg irt és Szepes-vármegye közigazgatási erdészeti bizottságához címzett folyamodványukat a löcsei m. kir. központi erdőgondnoksághoz legkésőbb f. évi április hó 21-ig terjesszék be.

A kinevezett erdőőrök állomásait f. évi május hó 1-én elfoglalni kötelesek.

— Az „Egyesült magyar-honi üveggyárak részvénytársaság” feketeerdői uradalmába (Bihar-vármegye) május 1-ére egy szakvizsgázott nő erdőőr kerestetik. Évi bér 240 frt, szabad lakás és tüzelésre galyfa. Altala bejelentett erdei kihágásokból 33%. Előnyben részesül, aki a tót nyelvet is bírja.

— Állást keres egy 31 éves, nő, vizsgázott erdőőr, ki jó bizonyítványokkal rendelkezik, ugy az erdészeti ügyekben, valamint a nagy és kis vadak gondozásában és óvásában teljesen jártas, fácán tenyésztést, ragadozók pusztítását tökéletesen érti; ügyes lövő. Tudakozódóknak közelebbi felvilágosítást az „Erdőőr” szerkesztősége nyújt.

— Egy nagyobb uradalomban nőtlen, vizsgázott erdőőr állást nyerhet.

Bővebb felvilágosítást szívességből e lap szerkesztősége ad a tudakozódóknak.

Egy 4 éves hosszú szőrű, fekete-vörös tarka kitűnő kopó, mely kivált vaddisznóra kiválóan alkalmas, 30 forintért eladó. A kutya előtt már eddig is kb. 60 vaddisznó ejtetett. Tulajdonosa vadászterület hiánya miatt válik meg tőle. — Cim a szerkesztőségben.

Szerkesztői üzenetek.

Fidy Béla urnak. A lapokat rendszeresen küldjük. Kérjük az ottani postán utána nézni, a hiba csak ott lehet.

Halocsuk Miklós urnak M.-Sziget. A március elseji szám az ottani postáról azzal jött vissza, hogy nem fogadta el. Most újból megküldjük.

Zs. urnak Jálna. A kérvény legközelebb be fog terjesztetni, valószínűleg az országos egyesület megalakítása alkalmával. Munkatársak hiányát — kivált szakközleményekben — a szerkesztőség sanyli legjobban, pedig meg vagyunk győződve, hogy annyi bajtárs között nem egy van, ki a tollat ügyesen forgatja, de ugy látszik, hiányzik a munkakedv.

Szóják Károly urnak Znióvárálja. Beküldött dolgozata, bár elkésve, közöltetni fog. A folytonos nagy munka miatt számos hasonló cikk hever még átnézetlenül s csak most fog sorra kerülni. — A lapot 1-én és 15-én ott nem is kaphatja, mert az e napokon itt adatván postára, oda csak 2—3 nap mulva érkehetik meg. A kérvényt illetőleg a fenti üzenet ugy önnök, mint a többi kérdezősködőnek is szól.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:

Podhradszky Emil.

magy. kir. udvari
szállítók.

Cs. és kir. ausztr.
udvari szállítók.

Szerb kir. udvari
szállítók.

Perzsa csász. udv.
szállítók.

Kincstári és uradalmi

ERDŐTISZTEK és ERDŐÖRÖK

részére akár

teljes egyenruhákat,

akár pedig

===== egyes darabokat, =====

valamint az

egyenruhához tartozó egyes részeket

csakis valódi tartós minőségben szállít jótállás mellett

TILLER MÓR és TÁRSA

osztrák-magyar cs. és kir. udvari szállítók,
valamint perzsa császári és szerb királyi udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanya.

Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapítványt
1847.

Brausweller János
Szegeden Cs. és kir. biztonosan
szab. chronometer és művészi felfalalója
a remontain inga-órákhoz
stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. javítások pontosan eszközöltetnek.

STEGMANN JÁNOS

KÖNYVNYOMDÁJA

SZÁSZSEBESÉN

ajánkozik mindennemű a könyvnyomdai
szakba vágó munkák, nevezetesen: név-
jegyek, eljegyzési és lakodalmi értesítők,
táncvigalmakra szóló meghívók, gyász-
jelentések, falragaszok (Plakátok), szám-
lák, levélpapír- és borítékok, árjegyzékek,
továbbá az erdőhivatalokhoz tartozó nyom-
tatványok gyors és jutányos elkészítésére.

***

Megrendeléseknél minta beküldése kéretik.

Vidéki megrendelések lelkiismeretesen
teljesítettnek.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 1-ső és 15-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetéseknek mér-sékelt díjak egyezség szerint.

A tölgy nevelése.

Hazai erdészetünknek minden kétséget kizárólag legfőbb faneme a tölgy. Hazánk földrajzi fekvése és talajviszonyainál fogva a legtöbbszörre termékeny síkságokon és a kisebb hegységben a kocsányos tölgy, a magasabban pedig a kocsánytalan tölgy cserrel vegyítve fordul elő. Nevelése mondhatni életkérdést képez, mely okból kiváló kedvteléssel tanulmányoztam azt, igyekezzvén úgy ennek, valamint az utánpótlások különböző módozatainak elsajátítását.

A szálerdőt képező kocsányos tölgy 100—120, a cser és kocsánytalan tölgy pedig 40—60 éves fordákban jön kihasználás alá s míg a kocsányos tölgy a legjobb épületi és műszerfát szol-

gáltatja, addig a kocsánytalan és a cser mint tűzifa utolérhetlen, ezen felül pedig a kocsánytalan tölgy mint gazdasági épületfa szinte kiválóan alkalmas.

Ezen fanem utánpótlása természetes uton önvetényülés által és pedig részben a magfák magvainak elhullása, részben pedig a tuskók és gyökerek friss hajtásai útján történik, vagy mesterséges uton, a magvak rendszeres vetése, vagy pedig csemeték ültetése által.

A tölgy 40—60 éves korában éri el teljes kifejlődöttségét, hogy úgy mondjuk férfikorát s gyümölcse, illetőleg magva szeptembertől október közepe tájáig érik s ekkor érkezik el gyűjtésének ideje, mikor is vagy rögtön elvettetik, vagy pedig, ha ezt az időjárás, vagy

Az „Erdőör“ tárcája.

A kántor titka.

— Elbeszélés az erdőöri életből —

— Jó estét erdővéd uram.

— Fogadj Isten kántor uram — viszonzá a nyájas köszöntést az x-i védkerület erdőöre, — kerüljön beljebb, foglaljon helyet szerény hajlékunkban.

Emberünk sem kínaltatja magát, egyet-kettőt csavarintva bajszán, mely fölött borvirágos orra iv alakban hajlik alá, s így egyszerre Mátyás királyt és a cinkotai kántort juttatja eszünkbe; belép az egyszerű berendezésű, de tisztaságtól csillogó szobába s az eléje tolt székre letelepedik.

A figyelmes szemlélő első tekintetre fölösmeri benne a kántort; nem is csalódik: ő Csetnek Mihály X. község derék kántora, ki a szokás és hagyomány-

hoz híven ragaszkodva, semmiben sem üt el a már ösmert kántoroktól...

— Mi járatban van kántor uram? beh' rég nem láttuk — kezdé a társalgást az erdőör.

— Hát biz' én mondanék valamit — válaszol a megszólított, gyanusan körültekintve, mintegy jelezve, hogy szeretné, ha a háziasszony és a gyermekek nem halgatnák azt a mélységes titkot, ami az ő szívének nyomja.

— Csak ki vele, — bátorítja az erdőör, egyet intve csinos feleségének, ki elérte azt, gyorsan távozott a kicsinyekkel a szomszéd szobába; — azt hiszem nem bankócsináláson törí a fejét.

— Törném biz' én, bár inkább azon törném, mintsem az én lelkemet nyomja az, amit kegyelmednek mondandó vagyok...

Az erdőör most már klváncsian tekint vendégére, el nem tudja képzelni, mi lehet az a nagy titok, amiből ez az ember oly nagy dolgot csinál; avagy uram-

egyébb körülmények akadályoznák, a következő tavaszig eltéttetik. Utóbbi esetben legcélszerűbb a tölgymakkot száraz helyen falevelek vagy homok közé keverve eltenni. Az így áttelelt makk azonban a következő tavasszal okvetlen elvetendő. Az őszi vetés minden esetre sokkal előnyösebb, mert még a leggondosabb kezelés mellett is télen át sok vesztí el csiraképességét.

A tölgy életereje rendkívül szívós, ugyanynira, hogy a 40—60 éves tuskó is hoz hajtásokat.

A felújítás módozatai közül most a mesterségesről kívánok egyet-mást előadni, jó szolgálatot vélvén tenni ez által az ez iránt érdeklődő olvasóknak.

Mint már a bevezetésben megjegyeztem, a tölgynek mesterséges uton való nevelése kétféleképp eszközölhető, és pedig:

1. A mag elvetése,
2. A csemeték kiültetése által.

A magvetés módja ismét háromféle; nevezetesen:

1. Teljvetés;
2. Barázdavetés;
3. Foltvetés.

Hogy ezen vetési módok melyikét gyakoroljuk, az a bevetendő területnek és talajának mineműségétől függ.

Ha a felújítandó terület a kihasználás után a tuskók és különféle cserjék és gazoktól megtisztítva, a vetésre alkalmassá van téve, akkor alkalmazhatjuk a teljvetést.

Kevésbé jó talaj mellett s ahol a kihasznált terület a visszamaradt tuskók s a terepnek egyéb akadályai miatt fel nem szánható, vagy ha nem rendelkezünk elegendő vetőmaggal, meg kell elégednünk a barázdavetéssel.

A foltvetés leginkább az új vágások területén, kisebb kopaszon maradt helyeken, hiányos vágások pótlására, s leginkább vetőmag hiányában alkalmaztatik.

Ha a vetőmag csiraképessége kedvező, 1600□ ölet, vagyis egy katasztrális holdat kitevő területre szükséges körülbelül:

1. A teljvetésnél 320—400 kilogram.
2. A barázdavetésnél 160—200 klgr.
3. A foltvetésnél 100—110 klgr.

A teljvetésnél a vágásterület kihasználása után következő az eljárás:

A bevetendő terület éppen úgy, mint a gabonaneműek vetésénél felszántatik s a makk ritkásan szétszóratván, a talaj fogással porhanyóvá tétetik s túskeboronával boronáltatik.

A barázdavetésnél a talaj csak pásztánként, körülbelül 2 lábnyi (60 cm.) szélességben felszántva, míg a közök ugyanilyen szélességben

fia, hátha csakugyan valami rendkívüli az, amivel a kántor oly nehezen birkózik meg.

Csetnek uram nagyot köhint, ami nála biztos jel arra, hogy most valami következik, közel hajol a vele szembe ülő erdőőrhez, homlokán borsónyi cseppekben gyöngyözik a verejték, látszik, hogy nagy megerőltetésébe kerül kapitulálni; de végre is csak elő cihelődik vele nagy nehezen.

— Hát biz' erdővéd uram, — kezdi akadozva — rossz hirt hoztam én a kegyelmed házába — sóhajt és nagyot nyel, persze szárazat, — de ne ijedjen meg, a jó Isten, aki felettünk őrökdi, nem hagyja el a benne bizókat, (hosszu kolbász, rövid prédikáció, gondolá az erdőőr, csak bökné már ki végre,) kegyelmed is mint Istenfélő ember, mindig eme jelszóval éljen: „ha Isten velünk, ki ellenünk?” és bizony mondom nyugodtam fog tekinteni azok elé, miket elmondok.

A kántor még egyszer körültekint, mintegy a falakban sem bizva: alig hallhatóan a következőket adja elő:

— Künt jártam ma kora reggel a nagy pataki kaszálómon, megtekintendő, ha érdemes-e és van-e mit kaszáltatni? mert nem is volna ujság, ha csak hült helyét találnám a sarjumnak.

— Hagyja kérem — szól közbe az erdőőr erőszakolt türelemmel, — majd ha boglyába rakatja, érdemesebb lesz elemelni; olyan hunçut ez a nép, hogy magyarán mondvá, az embernek szeme fényét is ellopja.

— Hát amint mindeneket rendben találván hazafelé irányitom a szekér rudját, valami sugdosást hallok az utmenti bokrok között; nem természetem a kíváncsiság, de kegyelmed nevét hallván emlegetni, mintha gyökeret vertem volna, nem tudtam mozdulni helyemből. A gazokat nem láttam ugyan, de annyit kivettem sugdosásukból, hogy ók holnap a Bükkösbe mennek fáért s ha erdővéd uram oda kerül, akkor... akkor kegyelmednek — de nem is merem mondani, — megkondul a halálharang. Többet nem hallottam, — folytatá nagyot sóhajtva a kántor, — mert eltün-

szántatlan maradnak, ezután pedig a felszántott helyek bevetve s a mag éppen úgy, mint a teljvetésnél beboronálva.

A feltvetésnél, hol egyes kopasz területek erdősítendőek, úgy járunk el, hogy a bevetendő térségek 3 lábnyi (1 m.) körökben, körülbelül 4—5 négyzetméter területen a gazok és gyomok alól felszabadítva kapával felásatnak s megporhanyittatnak s a 6—8 cm. mély lyukakba 4—5 szem tölgyemlék vettetésénél, vékonyan letakarattatják, a takaró földet a kapa fokával gyöngén lenyomkodván.

Az ültetés általi felújításnál következőképpen járunk el:

A csemeték csemetekertben sorvetés által neveltetnek. Hogy erős gyökérzetet kapjanak, előnyös azokat a vetéságyakból ritkább sorokba átültetni, — ez azonban nem föltétlenül szükséges, mert ha a tölgycsemetét kellő gonddal kiemeljük s a netán megsérült gyökeret a sérülés helyén éles késsel levágjuk, az biztosan megfogamzani fog.

A tapasztalás szerint legelőnyösebb a 2—3 éves csemeték kiültetése.

A csemetéket vagy ősszel, vagy pedig tavasszal ültethetjük. Kiemelés után a csemete azonnal ültetési helyére viendő s elültetendő, nehogy a gyökérzet elszáradjon s ez által életképességét elveszítse.

A csemeték tavaszi ültetésénél ügyelnünk kell főleg arra, hogy azok még a rügyezés előtt kiemeltessenek s elültetve legyenek, ha pedig az ültetést azonnal nem eszközölhetnők, szükséges azok gyökereit egyelőre elföldelni, mi által az elfonnyadásnak elejét vesszük, a rügyek kihajtását pedig rövid időre megakasztjuk.

A tölgy ültetése legelőnyösebben a hiányos helyek pótlásánál alkalmazható, ez azonban nem zárja ki, hogy nagyobb vágás területek vagy kopár helyek beerdősítésénél ne alkalmazzuk.

(Folytatása következik.)

Segélyegyleti ügyek.

Az országos erdészeti segélyegylet megalakítása ügyében mult számunkban közölt felhívásra eddig beérkezett jelentkezések a következők:

I.

Berzova, 1895. ápril 18.

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapjában indítványozott segélyegylet megalapításához június 2-án Budapesten való megjelenést elfogadjuk s az erre való lépéseket örömmel tesszük meg, csak az az egy óhajunk lenne, hogy a segélyegylet a temetkezési egylettel egyszerre alakíttassék meg. (A segélyegylet alapszabályai erről intézkedni fognak. Véleményünk szerint a segélyezés-

tek a sűrűbe; hát én ezeket elmondván, Isten oltalmába ajánlom erdővéd uramat s megyek. Ne menjen a Bükkösbe, legalább holnap; gondoljon kedves családjára és az enyéimre is, engem el ne áruljon soha, mert ha véletlen kézre kerülnek a gazemberek és büntetésüket kiállották — jaj nekem.

Az erdőőr hálásan szorongatta meg Csetnek uram kezét e szóval: „Köszönöm.“ Szemeiben egy-egy könyrezgett, mintegy mondva: az én pályámon a buzgalom jutalma, fájdalom, nagyon sokszor a halál.

Kikisérte vendégét és így szólt: soha sem fogom önt elárulni, nem faggatom kik voltak, ha tudja is. De az én kerületem a Bükkös, azt énnem minden nap be kell járnom, bejárom holnap is, mert a törvény is azt parancsolja, hogy félelmet nem ismerve, szemálválogatást kerülve, kell, hogy teljesítsem a szabályokat, még akkor is, ha a veszély fejem fölött lebeg.

— Igaza van — mondá a kántor távozóban, —

a törvény és a lelkiismeret parancsol, engedelmeskedni kell. Jó éjszakát! Isten óvja erdővéd uramat!

— Jó éjszakát kántor uram!

*

A kántor hosszú léptekkel sietett tova, könnyedén kapkodva lábait, mint aki nagy tehertől menekült meg. Csakugyan, boldognak érezte magát, hogy figyelmeztette az erdőőrt a reá következő veszélyre. Egy nagy vargabetűt írva le, kerülte meg lakását a kertek alatt, hogy még csak ne is gyanítsa senki, hogy ő az erdőőrnél járt; dehogy szólt volna valakinek az esetről, még odahaza is hallgatott, miként a sir.

Ez alatt az erdőőr betámolygott lakásába, agyában a gondolatok egymást üze cikáztak, olyan volt, mint egy élő halott.

Jól tudta, hogy a kántor igazat mondott, ismerte a veszélyt, hisz nem egyszer volt már megtámadtásnak kitéve; de mindezeket a körülmények hozták

nek minden lehető módjára kell figyelmünket kiterjeszteni s így a temetkezési költségekre is. Szerkesztő.)

Kiváló tisztelettel:

Hoffrek.

II.

Nyék (Sopron-megye), 1895. ápril 19.

Tekintetes szerkesztő ur!

Többek nevében kijelentem, hogy habár a nagy távolság és szorult anyagi helyzetünk nem is engedi a f. évi június 2-án Budapesten tartandó gyűlésen megjelennünk, az ott megjelenő bajtársakkal szív és lélekben jelen vagyunk s velük együtt érzünk és a jól megalapított országos egyesületnek tagjai akarunk lenni, kérjük azonban olyan együletnek megalakítását, mely az embert akkor is támogassa, ha súlyos betegség vagy valamely nagyobb elemi csapás éri s főképp szolgálatképtelensége esetén. Ez esetben szívesen fizetünk magasabb havi díjakat. Különben a segélyezést bizonyos fokozatokba lehetne osztani s a befizetések összegét is ehhez arányítva megállapítani. Én a magam részéről hajlandó vagyok havi 1 frtot is fizetni, biztos tudatában annak, hogy bizonyos évek után ez által magamnak némi nyugdíjat biztosítok.

Mindenesetre óhajtandó, hogy együletünk ne csak segélyegylet, hanem nyugdíjegyesület is legyen.

Tisztelettel:

Kolos.

III.

Ó-Toplica, 1895. április 22.

Tekintetes szerkesztő ur!

Tudatom, hogy az országos egyesületnek én is tagja kívánok lenni, de a budapesti országos gyűlésen nem jelenhetek meg, mivel magán uradalomnál vagyok s ha vannak is alantas közegeim, ezek nem szakképzettek s nem eléggé megbízhatók, hogy őket csak rövid időre is magukra hagyjam.

Kiváló tisztelettel:

Németh S.

urad. erdőkezelő főerdőr.

IV.

Szelcsova, 1895. április 22.

Tekintetes szerkesztő ur!

Nagyrabecsült lapjának 12-ik számából értesülvén, hogy a pünkösdi ünnepeken egy országos erdő-őri gyűlés lenne megtartandó Budapesten; a gondnokságombeli személyzet is a szokásos együttes jelentkezés alkalmával megvitatta a dolgot s óhajait hivatali előjárójával közölvén, annak ugy utbaigazító tanácsát, mint jóindulatát kikérte. Mindkettőnek megnyerése után határozatba ment, hogy felettes főerdő-hivatalunk összes altisztjeit közös értekezletre hívjuk meg, hol is eldöntjük a kérdést, hogy a gyűlésen közülünk hányan és kik vegyenek részt. Az értekezlet eredményét annak idején, mindenesetre elég jókor, közölni fogjuk. — Egyelőre ezt akartam becses tudomására hozni.

Szombathy Pál,
m. kir. erdőőr.

magukkal és nem tettüket előre megfontolt gonosztevőkkel állott szembe.

A kötelesség teljesítése esküjéhez hiven való ragaszkodásból, az életfentartás ösztöne, családjáért való aggodalom borzasztó harcot vívtak forrongó agyában. Majd az egyik, majd a másik lett győztes.

Igy telt az éjszaka, mely reá valóságos kinszenvedés volt.

Az utolsó csillag is letűnt az égről, a pirkadó hajnal életre szólítá a természet gyermekeit.

A néma éjszakát a regg búbajos szülője, a nap a semmiségbe tünteté fölszárítva a már sárguló levelekről a harmatcseppeket. A kötelesség győzött...

A Bükkös aljában gyors léptekkel siet az erdő őre. Talán már nem is tud gondolkodni, talán nem lát, nem hall, csak a kötelesség teljesítésének ösztöne vezeti, siettetni lépteit.

„Ne siess! fordulj vissza!” minden fűszál, minden levél azt sugja; „vesztedre sietsz.”

Ott, a Bükkös falufelőli oldalán kopogás hallszik, olyan, minőt akkor tapasztalunk, ha élő fát döntünk fejszével.

Mint a fűrge zerge, hágja meg az erdőör a sziklás oldalt, nem törődve ruhájával s a vérző sebekkel miket a túske s az arcába csapódó ágak ejtenek rajta.

— Ki hatalmazott fel titeket arra, hogy itt gazdálkodjatok?! — kiált reájuk — tegyétek le fejszéteket s adjátok meg magatokat, én, az erdők őre, a törvény nevében parancsolom!

E pillanatban egy reá dobott fejszétől találva, holtan rogyott össze.

*

Az erdőört hiába várfa főnöke, aggódó családja, nem jött...

Keresésére indultak és megtalálták a Bükkösben a reá dobott fejszével együtt. Arcán azzal a szokott kifejezéssel, amit minden igaz erdőörnél tapasztalunk, ha fatolvajt ér tetten, midőn azt mondja: „én az erdők őre vagyok!”

Eltemettük; kötelessége teljesítésében érte a halál, mint katonát a haremezón. És az elhagyott, szerencsétlen család? Vajjon mit nyert jutalmul? A nyomort.

Kulcsár Pál.

V.

Nógrád-Kál16, 1895. ápril 27.

Tekintetes szerkesztő ur!

A mult és a jövő negyedévre küldöm az előfizetést s egyuttal van szerencsém becses tudomására hozni, hogy az ez évi június 2-ikára kitűzött gyűlésen megjelenni fogok, ha a helyet sziveskedik a szerkesztőség tudatni.

Kiváló tisztelettel:

Fekecs József.

A nagyvilágból.

Az ország oly sok vidékét fenyegető árvizveszedelem immár nagyobb részt megszűnt, azonban azon károk, melyeket egyes vidékeken okozott, óriásiak. Legtöbbet szenvedett a Bánság s kivált Torontál megyének egyes részei.

Az elemi csapások azonban nem szünetelnek. Alig hogy a víztől szabadult meg szegény hazánk, már a nyári hónapok réme, a tüzvész kezdi felütni fejét. Nemrégiben Ercsiben, most ujabba ismét Máramaroszigeten volt nagyobb tüzeset.

A földrengés is nagy veszedelmet okozott a közel mult napokon s főleg Laibach városát sújtotta rettenetes módon. Az egész városban alig maradt ép ház. Számos ember vesztette életét. A lakosság egy része, 3—4000 ember elmenekült a városból, a honnmaradottak pedig ideiglenesen felállított barakkokban laknak. Az isteni tiszteletet szabad ég alatt végzik, mert a templomok egy része romban hever, másrésze pedig roskadozó állapotban van. Hír szerint a király ő felsége is megfogja a napokban látogatni a szerencsétlen várost. A rengések — bár gyengébb mértékben — még folyton tartanak s rémületben tartják a lakosságot.

Franciaországban óriási szerencsétlenséget idézett elő egy vizgyűjtő medence gátjainak szakadása. A lerohanó víztömeg több helységet ugyszólván elsöpört és száznál több ember halálát okozta. Az okozott kár itt is több millióra rug.

A japán-kínai háboru Kína teljes megalázásával befejezést nyert. A békét megkötötték úgy, ahogy azt a győzelmes Japán diktálta. A hadi sarcon kívül Japán óriási területek birtokába is jutott s Kína kötelezve lett kikötőit és piacait, melyeket eddig oly szorgosan védett, a civilizáció előtt megnyitni s a szabad kereskedelemnek, gyárak és ipartelepek létesítésének utat nyitni.

Különfélék.

OLVASÓINKHOZ. Lapunk ezen számát megküldjük mindazon tisztelt olvasóinknak, kiknek előfizetése a mult hó végével lejárt és azt még meg nem ujitották s kérjük, hogy azt továbbra is pártfogásukkal megtisztelni s előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek.

Halálozás. Fájdalommal értesülünk, hogy Gräf József I-só oszt. erdőőr f. é. ápril hó 14-én szolgálatában szerzett hülés folytán hosszas betegeskedés után jobblétre szenderült. A boldogult, ki 18 évi szolgálat után 44 éves korában hunyt el, özvegyet hagyott hátra. — Legyen neki békés nyugodalma!

Ritka vadászsákmány. Egy német lap után a Vadász-Lap a következő mulatságos vadászkalandot közli: Nemrégiben X. helységben egy ember disznót ölt, amikor is a kolbász és hurka készítése alkalmával egy hatalmas véres hurka az asztról egy láda mögé esett, melyet a sok disznóság közben ott feledtek. Pár hét mulva a háziasszony valami elveszett tárgy után kutatott, midőn legnagyobb rémületére a láda mögött egy nagy, szürke bundájú és görbe hátú ismeretlen állatot pillant meg. Sikoltozására az „apjuk“ is előkerül s elszántan fegyvert ragadva, az ismeretlen állatra süti puskáját. A lövésre köröskörül fekete vér frecsesent szét s az állat egy hang nélkül felfordul. Most megtekintik a szákmányt s kisül, hogy a rémállat nem volt más, mint a véres hurka, melynek a bőrét már javában ellepte a szürke penész.

Hajtóvadászat szelid farkasra. Ferenc Ferdinánd főherceg két szelidített farkast tartogat rothenhofi birtokán, melyeket a boszniai tisztikartól kapott ajándékba. Nemrég a kan megszökött s házakat és embereket elkerülve, a közeli erdőbe menekült. A budweisi helyőrségből 2 tiszt és 40 közlegény lett kiküldve, hogy a szükevényt lehetőleg élve kerítsék kézre. Vadásztak is utánna, de minden eredmény nélkül. Nagy volt azonban a csodálkozás, midőn másnap a szükevény magától haza ment és elfoglalta régi helyét.

Honi iparunk diadala. Budapesti tudósítónk révén örvendetes hirt veszünk. Tiller Mór és társa jóhirnevű egyenruha szállító céget ugyanis a perzsa kormány megbizta az ottani császári erdészeti személyzet részére — egyelőre próbaképen — ugyanolyan egyenruhát szállítani, mint amelyet a mi állami erdészeti alkalmazottjaink viselnek, egyuttal kilátásba helyezvén azt is, hogy az ottani összes erdészeti személyzet szükségletét e cégnél — mely már eddig is a perzsa császári udvarnak szállítója volt — fogja készíttetni. — A Tiller Mór és társa cég által elért eredmény nagy horderejű hazánkra, mert iparunk kevés ágazatának sikerült eddig a messze keleten más nálunk hatalma-

sabb nemzetek iparával a versenyt kiállani, hogy ne mondjuk, azt legyőzni. Hogy ebben a cégnek nagy előnyére vált ismert pontossága és szoliditása, mondanunk is felesleges.

Londoni statisztika. Vaskos kötet jelent meg a napokban London városáról, tele statisztikai adatokkal. Átvesszük a következőket: London összes utcáinak hossza 10,638 kilométer. 4830 van csatornázva. A londoni telegráfdrótok hossza 54,740 kilométer, a vízvezeték 7245 kilométer s a gázcsövek hossza 5112 kilométer. A tüzoltóság személyzete 585 ember, 58 állomáson; van 38 gőzszivattyú, 110 kézi szivattyú. A rendőrség áll 13.765 emberből, akiknek fizetése másfél millió forint. A rendőrök átlagos kora 35½ év. A főkapitány 26,000 frt. évi fizetést huz. Londonban 1000 postahivatal van és 10,000 omnibus. Van 24 városi és 110 magánkórháza. De legérdekesebb adat az egész statisztikában az, hogy minden 100 özvegy ember közül, aki újra házasodik, 12 a — szakácsnőjét vagy szobalányát veszi el.

Az alvás szükségessége. Egy angol orvosi szaklap érdekes dolgokat közöl az alvás szükségességéről. A mindjobban elharapódzó idegbetegségek főoka, — mondja a nagy tekintélynek örvendő szaklap, — hogy az emberek nem alusznak eleget. Mindenki az alvásra szánt idejét nyirbálja meg, ha mulatni akar. Az emberek rendszeren ama tévhitben élnek, hogy a korai felkelés egészséges, pedig ez nem áll. A reggeli levegő telve van gőzökkel s különben is mindenekfelett szükséges, hogy az ember annyit aludjék, amennyit teste megkíván s egészen ostoba előítélet, hogy mely időben s hány órát kell aludni. Mindenki aludja ki magát akár nappal, akár éjjel — amikor teheti — s aludjék annyit, amennyit teste megkíván, nem törődve a különféle közmondásokkal és tanácsokkal.

Vipera által megmárt főhadnagy. Botmer Jenő huszárfőhadnagyot séta közben a nagyváradi erdőben egy mérges vipera kezén megmarta. A főhadnagy ugyan a sebet azonnal kiszopta s rögtön a nagyváradi katonai kórházba ment orvosi gyógykezelés céljából, másnap azonban baja annyira rosszabbodott, hogy az orvosok tanácsára Bécsbe utazott az ottani egyetemre. Most azt a hirt vesszük róla, hogy karját valószínűleg le fogják vágni, hogy a vérmérgezés tovább ne terjedjen.

Harcias cigányok. Ó-Budán a bécsi-uton, a Göttinger-féle korcsmában a napokban egy cigánykaraván ütötte föl a sátorfáját. Harmincnál többen voltak: férfiak, asszonyok és gyermekek. A rendőrség, mikor híret vette az új telepítvényeseknek, két lovasrendőrt küldött ki a bécsi utra, hogy azok a cigányokat elküldjék. A két rendőr ki is lovagolt a cigánytáborhoz és fölszólította a karavánt arra, hogy hagyják el a főváros határát. A cigányok azonban nagyon harcias hangulatban voltak s a férfiak körülfogták a két rendőrt s az egyiket lovastul beledöntötték az árokba. A rendőrök végre kénytelenek voltak fegyverhez nyulni s az egyik revolverével a cigányok közé lőtt, mire azok megfutottak. A lovasrendőrök egy újabb őrjáráttal megerősödve üldözőbe vet-

ték a harcias karavánt, amelynek tagjai közül a békás-megyeri határban hetet el is tudtak fogni, a többi azonban elmenekült.

Leánymező. Moszkvában mai napig is fentartotta magát az az ősi, nyilván a tatároktól öröklött szokás, hogy az eladó leányok s az özvegy, de még Hymen láncaira vágyódó asszonyok, bőjtös Iván napján kiállnak szemlére. A múlt évben a sok főkötő „aspiráns” az ugynevezett „Leánymező”-n gyült egybe, természetesen mindegyik a legjobb, a legrikítóbb ruhájában. Az ilyen „menyasszonyi szemle” rendszeren délelőtt 11 órakor kezdődik és eltart késő estig. A jelöltek hosszu sorfalat állnak, mely előtt elvonul a házasulandó legányek csapata. Akinek valaki megtetszett, beszédbe ereszkedik vele, megvendégeli mézeskaláccsal, megajándékozta dióval és más ehhez hasonló csemegével és kész az ismeretség, mely aztán az oltárnál folytatódik. Az új ismerősök kisebb csapatokra válnak szét és táncal, dalolással végzik be a mulatságot, mely késő estig tart.

Alapos ok. A párisi fenyítő törvényszék termében a minap érdekes jelenet fordult elő. Egy napszámot azzal vádoltak, hogy nadrágot lopott. A bíró a vádlottat elegendő bizonyítékok hiányában felmentette s kijelenté, hogy a vádlott most már a teremből szabadon eltávozhatik. Ennek ellenére a vádlott ott maradt s föl sem kelt a vádlottak padjáról, ámbar a közönség már kezdett a teremből kivonulni. A védő ügyvéd szintén föl hívja a vádlottat, hogy miután szabadlábra helyeztetett, távozzék el. A vádlott nem mozdul. Védője ingerülten kérdezi tőle, hogy miért nem távozik. — Erre a vádlott fölkel helyéből, védőjéhez megy és ezt sugja neki:

— Mig a vádló és tanui el nem távoznak, addig én sem mehetek el.

— Miért?

— Mert rajtam van a lopott nadrág!...

A legfőbb bacillus. A mai bacillus-vadászat korában nem is rossz paródia az alábbi hír, melyet egy newyorki táviratban olvasunk. E szerint Chicagóban egy Wheeler nevű orvosnak sikerült fölfedezni a bacillusok netovábbját, a halál bacillusát. Ezek a bacillusok hasonlítanak a tüdővész bacillusaihoz. A legmúltságosabb azonban a dologban az, hogy a fölfedező szerint a halál bacillusait épp úgy ki lehet irtani szakértő kézzel, mint a többi bacillusokat. Ezen túl tehát az emberek csak erőszakos halállal mulhatnak ki, mindenkinek úgy kell magát agyonütnetnie, hogy meghalhasson.

Bismarck postája. A Hamburger Nachrichten jelenti, hogy március 31-től április 3-áig Bismarck herceghez 8390 távirat (277,677 szó), 50,000 levél és 110—120,000 levelező-lap érkezett: valamennyi üdvözlés 80. születése napja alkalmából. Berlii telegram szerint a német császár Bismarck herceg 80. születése napja alkalmából diszgyűlésektől, társulatoktól, városi hatóságoktól és egyes személyektől számos hódoló táviratot kapott. A császár a nyilatkozatokat, melyekre egyenkint válaszolni lehetetlen, elfogadta és a hazafias érzés e megnyilatkozásaiért köszönetét fejezte ki.

Különös betegségek. Beattie hires angol orvos egy betegről tesz említést, ki a fején ejtett ütés következtében a görög nyelvet, mely egész életén át a legkedveltebb tantárgya volt, teljesen elfeledé, annyira, hogy a betűket sem ismerte többé, de szellemi ereje ezenkívül más csonkítást nem szenvedett.

Egy másik betegről is tesz említést, kit hasonló baj ért. Ez az ellenkező fogalmakat cserélte föl mindig egymással, így pl. ha vizet akart, tüzet kért, ha pedig tűz után sóvárgott, vizet parancsolt. — Gregory doktor szintén említ egy ily különös esetet; azt mondja, hogy egy lelkész, ki agyvelőbajban szenvedett, betegsége alatt folyvást héberül beszélt, azon a nyelven, melyet legutoljára tanult. Egy angol nő pedig egészen elfeledte anyanyelvét s környezetével egy hónapi betegsége alatt csak franciául beszélt. Broussonet tudós fejsérülésének következtése pedig az volt, hogy a főneveket nem tudta kimondani.

Leégett községek. A Kassától félórányira fekvő Kassa-Ujfalu községben május 1-én óriási tűz volt. Az egyik házban magukra maradt gyermekek gyufával játszottak, fölgyújtották a házat s a nagy szélben csakhamar 36 ház borult lángba, melléképületeivel együtt. A Kassa fölött gomolygó sűrű füstfellegek hirdették az ujfalusi veszedelmét. A kassai tűzoltóságot, melyet az ujfalusi paraszok ezelőtt hat évvel inzultusokkal fogadtak, csak nagynehezen bírta rá Mihalik Béla parancsnok, később maga az alispán a polgármesterhez intézett átiratában, hogy kivonuljon a tűz színhelyére. A község lakossága most is megtámadta a tűzoltókat s a kirendelt katonaságot, sőt a vezénylő főhadnagyot orvul főbe is ütötték. A mentőmunkálatok már csak a lokalizálásra szorítkozhattak s így odaégett a falu egyharmada; a mi megmaradt, azt csakis a tűzoltók önfeláldozó buzgalma mentette meg. — A Sátoralja-Ujhely melletti Bodrog-Vécs községben pedig e hó 2-án ütött ki a tűz, s rövid idő alatt az egész falu lángban állott. 32 lakóház égett porrá a melléképületekkel s 42 család lett földönfutó.

Felgyújtott község. Padrag veszprémmegyei községben nagy tűzvész pusztított. Mint írják, a községet hat helyen felgyújtották egyszerre, s 30 ház kivételével az egész község leégett. Háromszáz család ment tönkre, emberéletben nem esett kár. A károsultak segítségért folyamodnak a belügyminiszterhez.

Pályázatok. Ajánlközások.

A besztercebányai püspöki uradalomnál egy II. oszt. erdőőri állomás azonnal betöltendő. Évi fizetés 161 frt, 1 hold föld, 12 ürm. fa, 2 tehén s 2 sertés számára legelő s makkoltatás. Lődij és erd. kihágások után járó szabályozott összeg.

Megkivántatik az 1879. évi XXXI. t.-c. 37. §. előirt szakképzettség hiteles bizonyítása.

A mizse-jánoshidai uradalomban egy erdőőri állás azonnal és illetve f. évi május hónap folyamán betöltendő. Évi javadalmazás: 200 forint készpénz, 400 liter I. o. buza, 1200 liter II. o. buza, 400 liter árpa, 112 liter bor, 2 hold (1200□) föld.

Erre az állásra csak oly egyének pályázhatnak, kik a fácántenyésztésben kellő jártasságot szereztek. Pályázni kívánók küldjék bizonyítvány-másolat-tal felszerelt kérvényüket, melyek vissza nem küldetnek, fenti címen u. p. Jász-Mihálytelek.

Veszprém vármegye törvényhatósága területén levő községi, volt urbéres, közbirtokossági stb. erdőknek törvényszabta módon leendő őrzése értelmé-

ben 4 erdőőri állomás szerveztetvén, ezek betöltése céljából ezennel pályázat nyitattik,

Az egyik erdőőr székhelye Kádárta (17 birtokos 2265 kat. hold erdővel), a másiké Csesznek (20 birtokos 2212 kat. hold erdővel), a harmadiké Magyar-Polány (16 birtokos 2052 kat. hold erdővel) és a negyedik erdőőr székhelye Tótvázsony (12 birtokos 2932 kat. hold erdővel).

A rendszeresített 4 erdőőri állomás közül 3 első osztályu egyenkint és évi 300 frt bérfizetéssel, 40 frt lakbérátalánnyal, 80 frt utiátalánnyal és 2 frt irodaátalánnyal egy pedig másod osztályu 250 frt bérfizetéssel, 40 frt lakbérrel, 60 frt utiátalánnyal és 2 frt irodaátalánnyal.

Az ezennel megállapított javadalmazás azonban nincsen az egyes erdőjáráshoz kötve s ennél fogva az I. osztályu erdőőri állás üresedése esetében a II. osztályu erdőőr ugyanazon járásban első bérosztályba léptethető elő.

Az olyan I. osztályu erdőőrököt pedig, kik arra hosszabb szolgálati idő után buzgó és hasznos szolgálat mellett, kiváló szorgalmat és megfelelő magaviseletet tanusítanak, a közigazgatási erdészeti bizottság szabályszerű intézkedéssel főerdőőri címmel ruházhatja fel.

Felhivatnak mindazok, kik ezen erdőőri állomás egyikét elnyerni óhajtják, hogy az erdőtörvény 37. §-ában megszabott minősítésüket, eddigi szolgálatukat és hadkötelezettségi viszonyukat feltüntető és testi alkalmasságukat igazoló hiteles okmányokkal felszerelt kérvényüket legkésőbb f. évi szeptember hó 1-ig, Véssey Ferenc kir. erdőfelügyelőhöz Győrött nyujtsák be, hol is a közelebbi feltételek megtudhatók.

Szerkesztői üzenetek.

Segélyegyleti gyűlésen résztvevőknek. Találkozás június 2-án Budapesten a központi pályaudvar átelében levő „Központi szálloda“ helyiségeiben. Erről a jelentkezőket külön is értesíteni fogjuk.

Leves Mihály és Török András uraknak. Előfizetésük csak folyó évi június végével jár le feljegyzésünk szerint, így addig a lapot küldjük.

Bükffa Jankónak. Levelező-lapjában melyben lapját „Tekintetes“ címmel kéri küldeni, más nevet nem találván, ez alatt kell válaszukat megadni. Ön kifogásolja, hogy a címszalagon nem lesz „tekintetes“-nek titulálva s ezt nem címkórásból (hát miből?) teszi, mert maga is elismeri, hogy az erdőőrnek tekintetes cím nem jár. A tekintetes cím a divó szokás szerint egyes hivatalokat s diplomás emkereket illet meg. A zsidó teszem azt, alig lehet más rendes körülmények között, mint ifur, vagy nagyságos, a szerint, hogy földbirtokos vagy füttyülős-e. A címszalagjára írott „T.“ betűvel teljesen meg lehet elégedve, mert ebből akár tekintetést, akár tisztelgetet olvashat ki. Különben elég tekintetes ur van, kit annak nevezünk, de azért nem tisztelünk, és sokakat tisztelünk, kik nem tekintetesek. Maradjunk mi csak a mellett, hogy tiszteljük egymást inkább, mintsem nagyurazzuk.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:

Podhradszky Emil.

Előfizetési felhívás
Erdészeti altiszti zsebnaptárra.

Sok felől hozzám intézett felhívásra a közóhajnak eleget tenni óhajtván, elhatároztam, hogy az erdészeti altiszti személyzet részére a jövő 1896-ik szökő évre egy

„Erdészeti altiszti zsebnaptárt“

fogok kiadni. — Az országos erdészeti egyesület által kiadni szokott zsebnaptár ezen vállalatot feleslegessé tenné ugyan, de a tapasztalat igazolja, hogy ezt az altiszti személyzet — valószínűleg kissé magas ára miatt — nem veszi igénybe, minek következtében aztán másnak hiányában zsebnaptár nélkül szűkölködik. — Az „Erdészeti altiszti zsebnaptár“ a naptári részen kívül tartalmazni fogja az erdőtörvény, a vízjogi törvény és a vadászati törvény szükséges szakaszait, fontosabb miniszteri rendeleteket s az altiszti személyzet szolgálatához szükséges különféle táblázatokat; ezen felül erdőkárok feljegyzéséhez rovatos lapokat s megfelelő mennyiségű üres lapot különféle feljegyzésekhez. Hogy ezen hézagpótló s minden altiszt részére nélkülözhetlen naptárt még a legszegényebb altisztnak is hozzáférhetővé tehessem, ára egy korona vagyis 50 krajcar lesz. — 55 krajcárnak előleges beküldése mellett a naptár portómentesen fog megküldetni. — Az előfizetési pénzek vagy alulírott, vagy az „Erdőör“ szerkesztőségének címe alatt (esetleg a lap előfizetési díjával együttesen, mely esetben azonban határozottan megjelölendő a cél) küldendők.

Szászsebesen, 1895. évi május hó 1-én.

Podhradszky Emil, az „Erdőör“ szerkesztője.

magy. kir. udvari
szállítók.

Cs. és kir. auszt.
udvari szállítók.

Szerb kir. udvari
szállítók.

Perzsa csász. udv.
szállítók.

Kincstári és uradalmi

ERDŐTISZTEK és ERDŐÖRÖK

részére akár

teljes egyenruhákat,

akár pedig

===== egyes darabokat, =====

valamint az

egyenruhához tartozó egyes részeket,
ugyszintén a legegánsabb és legolcsóbb polgári öltönyöket
csakis valódi tartós minőségben szállit jótállás mellett

TILLER MÓR és TÁRSA

osztrák-magyar cs. és kir. udvari szállítók,
valamint perzsa császári és szerb királyi udvari szállítók

Budapestben, Károly-laktanya.

————— Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk. —————

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 5-ik és 20-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

A tölgy nevelése.

(Folytatás.)

Az ültetéshez leginkább 3—4 éves csemeték alkalmasak. A kiültetésnél a csemetéknek egymástól való távolsága különböző s gyakran a talaj fekvése és a helyi viszonyok által is befolyásoltatik. Leginkább alkalmazák a gyakorlatban az 1·5 méter sor- és 1·5 méter csemetetávolságot, mely módszer mellett egy holdnak beültetéséhez 2558 darab csemete szükséges.

A csemeték kiemelésénél — mint már előzőleg említettem — a legnagyobb óvatsággal és vigyázattal kell eljárni s ügyelni főleg arra, hogy a gyökerek meg ne sérülje-

nek, mert az ilyen sérülések később üszögösödésbe mennek át és maga a csemete vagy kivész, vagy pedig elcsenevészik. A csemeték kiszedéséhez legjobb jó erős ásót használni.

A mi már most magát a kiültetést illeti, annál a következőkép járjunk el:

Főszabály a csemete elültetésénél, hogy új rendeltési helyén ne helyezzük mélyebben a földbe, mint amily mélyen a csemetekertben állott. E szerint a 25—30 ctméteres csemeték ültető lyukainak mélysége körülbelül 20—25 ctm. ugyanilyen szélesség mellett. Ezt különben mindig maga a csemete minősége határozza meg s határozott szabályt felállítani nem lehet.

A csemetét az ültető lyukba ugy helyez-

Az „Erdőör“ tárcája.

A jövő század regénye.

— Micsoda? — kiáltják fel sokan elolvasva a a fent levő címet — ez Jókait akarja utánozni? Mióta van az, hogy a teknősbéka versenyt akarjon röpi a sással, az egér bajvívásra kelni az oroszslánnal? Ezt az embert megfigyelés alá kell venni, mert bizonyosan az agyában több van egy keréssel, mint a mennyinek kellene lenni.

Csalódtok, kedveseim, kik így gondolkoztok. — Köztem és Jókai között nagyon nagy a különbség, olyannyira, hogy össze sem lehet minket hasonlítani. Hogy egyebet ne is említsek, Jókai egészen kopasz, míg nekem dus hajfürtjeim vannak.

Az ő hasonló című regénye és az én elbeszélsem között is lényegesek az eltérések. Egy az, hogy ő az övében öt vaskos kötetten át untatja az embert,

míg az én elbeszélésem rövid pár hasábockán mulattatja és megörvendezteteti az olvasó szívét, a másik nem kevésbé lényeges pedig, hogy ő az ő regényének tartalmát ébren álmodozta végig s így módjában volt jó nagy tóditásokat tenni s a lehetetlent mint lehető elötüntetni, míg én az alábbiakat mind valóságos álomban láttam s így minden valószínűség szerint isteni ihlettségből. Ha szent János apostolnak lehettek látomániai isteni sugallatból, miért ne lehetnének nekem? Talán azért, mert nem keresztelték Jánosnak? Hiszen mindenki tudja, hogy tót származásu vagyok, már pedig a példabeszéd szerint a tótnak még az istene is János.

Ezen kissé tán hosszadalmas bevezetés után azonban engedje meg a szíves olvasó, hogy rátérjek tulajdonképeni álmomra . . .

A huszadik század derekán vagyunk. Budapesten, a világvárosok eme gyöngyében járok-kelek utcáról utcára, kis utazó táskával az oldalamon, színházi látcsóval a kezemben s bámulom a folyton váltakozó

zük el, hogy gyökereinek, a vízszintesen futóknak is, elegendő helyük legyen. Ez után a lyukat porhanyó földdel töltjük meg, e közben a csemetét meg-megmozgatván, hogy így a föld az egész üreget s kivált a gyökerek közeit jól megtöltse s hézag ne maradjon, mert ebben támad a csemetére veszedelmessé válható penész.

Az apró csemetének karóra nincs szükség s ilyen csak nagynál alkalmazunk, ekkor azonban ügyelnünk kell, nehogy a karóval megsértsük a gyökérzetet, a csemetét pedig úgy kötjük hozzá, hogy még a legnagyobb szél mellett se surlódhassanak egymáshoz, mert ez által a fácska gyenge kérge könnyen lehámlik.

Ami a tölgy nevelésével összekötött költségeket illeti, ezek a helyi viszonyok, az erdősítés neme és időszaka szerint váltakoznak s így erre nézve teljesen megbízható adataink nincsenek s az átlag költség csak hozzávetőleg állapítható meg.

Egy holdnyi terület bevetéséhez a teljvetésnél szükséges tölgyfák ára, ha azt vétel útján szerezzük be, 10—12 frt. A terület felszántása, a mag elvetése és letakarása kerül 4—4,5 forintba s így az átlag költség 14—16 frt között váltakozik.

A barázda és foltvetésnél a fenti költségnek

körülbelül fele, illetve negyedrésze lenne vehető.

Természetes, hogy a mag jó minőségére nagyon kell ügyelni, mert a rossz csiraképességű makk használása mellett vetésünk hiányos marad s az utánpótlások újabb költségeket okoznak. A bevetendő terület tisztogatásánál is ügyelnünk kell, hogy minél kevesebb gaz maradjon s a talaj jól felporhanyíttassék.

Az ültetésnél a költségek mérvét az is nagyon befolyásolja, hogy a csemetekert, melyből a csemetéket az ültetés helyére szállítjuk, ahhoz közelebb vagy távolabb fekszik-e, mert a szállítási költség ehhez képest ingadozó.

Ugy a vetést, mint az ültetést sokkal sikeresebben eszközölhetjük ősszel. A vetésnél nagy előny az, hogy a makknak átteleltetésével vesződnünk nem kell s annak csiraképessége is kevesebbet szenved. Ama ellenvetésre, hogy a szabadban az elvetett makkban az egerek nagy károkat tehetnek, megjegyezzük, hogy ez ellen legjobb óvszer az egereknek pusztítása, mely legcélszerűbben úgy eszközölhető, hogy a vetés területén szemesre törött rézgálicot hintünk el. Az egerek ezt valóságos csemetének tekintik s vigan ropogtatják, azonban vesztükre, mert élvezete után alig pár perc múlva tőle nyomorultán elpusztulnak. Itt csak mellékesen kívánom megjegyezni, hogy az egerek pusztításának ez

szépségeket, melyek figyelmemet lépten-nyomon megragadják.

Végre már ki sem ismerem magamat a körutak, a sétányok és játszótérek tömkelegében s ott, hol éveken át töltöttem iskolaéveimet, egészen idegennek érzem magamat. Kénytelen vagyok vezetőt keresni, aki egyet-mást meg is magyarázzon.

Egy nagy körutra érünk.

— Ez az Örömvölgy-körút, — magyarázza vezetőm, — ötven évvel ezelőtt Örömvölgy-utca volt a helyén...

— Istenem! ez hát ama Örömvölgy-utca, melyben egykor oly gyakran megfordultam egy szappangyáros barátomnál? A régi utcából nincs már meg semmi, de azt az átható illatát a gyárnak most is érzem.

Egy gyönyörű palota tűnik szemembe. Monumentális épület, az egész palotasoron nincsen párja. Homlokát szarvas fejek díszítik művészi kivitelben, lépcsőháza telve vaddászfajlagokkal, erdőrészetekkel.

— Ez az erdőörök palotája, — mondá vezetőm. — Ha uraságod érdeklődik iránta, lépjen be a nagy olvasó terembe, hol a házfelügyelő szívesen fogadja és kalauzolni fogja az egész épületben.

— Erdőörök palotája? Ugyan mi lehet ez? No, ezt a csudát csakugyan meg kell látnom!

Beléptem az első emeleten levő nagy terembe. Csakugyan bátran viselhette a nagyterem nevét, olyan volt, mint egy régi római cirkusz.

Egyenruhás ősz aggastyán fogadott az ajtónál s nyájasan kért fel a belépésre.

— Uram — szólt, — ön ugylátszik mint idegen lépett szerény hajlékunkba s így alapszabályaink értelmében vendégünk addig, ameddig kedve tartja itt maradni. Ki fogom mutatni szobáját, az étteremben minden étkezéshez terítve lesz az ön számára, a fürdő szobájába nyílik s a cselédség rendelkezésére áll. Miután pedig illetéknél elég alkalma lesz házukat később is megtekinteni, egyelőre — ha megengedi — némi frissítővel szolgálók.

a módja a háznál is nagyon előnyösen alkalmazható s általa olcsón és gyorsan szabadulunk meg a hivatlan vendégektől.

A csemeték őszi kiültetése szintén előnyösebb a tavaszinál, mert tavasszal gyakran az idő viszontagságai s más mellékkörülmények miatt a munkához kellő időben nem foghatván, csemetéink a csemetekertben rügyezni kezdenek s így a kiültetésre alkalmatlanokká válnak, mi által egy évet veszítünk el munkálkodásunknál.

Az őszi munkának még egy másik s nem megvetendő előnye az, hogy ekkor a napszám rendszerint sokkal olcsóbb, mint tavasszal, mikor már egyéb mezei munkák is folyamatban vannak, s könnyen juthatunk nagyobb munkakerőhöz is, míg a tavaszi munkahiány miatt gyakran nagy területeket kell parlagon hagyunk, nemcsak a magunk, de az ország gazdaságának is nagy kárára.

Ime ezek lennének tehát ama irányadó elvek, melyeket a tölgy nevelésénél követnünk kell.

Ha ezen elveket helyesen betartjuk, nem kell félnünk, hogy erdeink eme disze kipusztul. Serény munkálkodásunkat siker fogja koronázni s utódaink hálás szívvel fogják áldani emlékünket.

Erdész.

Pár perc mulva pompás kőbányai sör habzott előttem a pohárban.

— Uram, — szóltam — nem tudok bámulatomból magamhoz térni. Öreg ember vagyok, sokat jártam, keltem, sokat láttam, még többet olvastam, de itt megáll a tudományom. Nem lenne szives magyarázni, hogy tulajdonképen miféle palota ez, melybe a véletlen hozott s melyben oly vendégszeretően lettem fogadva?

— Nagyon szivesen, tisztelt idegen, ha ugyan untatni nem fogom, mert hiszen az egész tulajdonképen egyszerű, természetes dolog, nincs benne semmi babona, semmi varázslat s így bocsánatot kell kérnem, ha elbeszélésem talán unalmas lesz.

Biztosítottam, hogy a dolog nagyon fog érdekelni s a tisztos öreg így kezdte elbeszélését:

— Mint tudni fogja uram, hazánk egyik legfőbb ékességét, közigazdaságunk gyöngyét gyönyörű erdeink képezik. Egy századdal ezelőtt már-már a végpusz-

Segélyegyleti ügyek.

Az „Országos erdészeti altiszti segélyegylet” ügyét immár csak napok választják el a végelöntéstől. Vajjon piros pünkösöd napján ki fog nyilni rózsája, vagy pedig ez a vasárnapi nap lesz hamvazó szerdája? A siker, vagy sikertelenség azokon fordul meg, akik érdekeit, jóvoltát lenne hivatva az egyesület szolgálni és előmozdítani.

Az állami erdészethnél, valamint az állami kezelésbe átvett erdőknél összesen 1381 altiszt van alkalmazásban, nem számítva ide az erdőlegényeket és erdőszolgákat és figyelmen kívül hagyva a nem állandósított munkafelügyelőket, műfelügyelőket s más hasonló minőségű személyzetet, mely szintén csak oly szükséges rugója az erdészeti gépezetének, mint az állandó illetményben részesülő.

A közalapítványi erdők személyzete szintén több száz főre rug. A megyei, járási, községi erdők alkalmazottjainak száma alig marad mögötte az állami altisztek létszámának, hogy pedig a sok püspöki és magánuradalom alkalmazottjai e számot legalább kétszeresen meghaladják, abban kételkednünk sem lehet.

Tehát 5—6000 főre tehető ama testület, melynek szolgálatába állana az egyesület; olyan szám, milyennel hajdanában dicső hadvezérek országokat hódítottak meg, nemzeteket vertek le, vért, életet áldozván eszméik keresztül vitelére.

Az erdészeti altisztek eme tekintélyes seregének csak egy kis, parányi pontocskát kellene kivivnia, melyen jövő jólétének épületét felépíthesse s nem is vér és élet feláldozásával, hanem pár krajcárnyi évi járulékkal, melyet az eszme oltárára letennie kellene.

tulásnak néztek elébe, de a kormány bölcs előrelátása és intézkedései megmentették őket a romlástól.

Ezen erdők felügyelete körül ezer és ezer ember szorgoskodik, erdőtisztek és altisztek. Buzgalmuk pár évtized alatt csodákat mivelt. A kopár hegyek oldalai, a síkságok futóhomokos sivatagai mintegy varázsütésre beerdősültek.

Az erdőkulturának eme buzgó apostolai régente elég mostoha napokat éltek. Volt idő, midőn nyomorral küzdöttek, magam is átéltem e napokat, mint fiatal ember, mert szinte erdőör voltam. Nem hiszi el uram, ha elmondom, hogy 200 forint — most 400 korona — évi fizetésből 6 tagból álló családot kellett fentartanom, ruháznom s így családom egy-egy tagjára naponként és fejenként alig esett 6 krajcár. Óh Istenem! hányszor átkoztam meg az órát, melyben születtem! Uram, 60 kilométernyire laktam a legközelebbi városától! Télen elzárt a hó az egész világtól erdei magányomban s hónapok multak, míg emberek közé juthattam! Élelmem, mit a távoli piacról kellett besze-

Léhaságokra, dorbézolásra, felesleges piperékre egész közönyösen hasonlíthatlanul többet dobunk ki életünkben s azzal nyugtatjuk meg magunkat, hogy hiszen csekélység az, amit így kiadtunk. Ott pedig, hol ilyen csekélységekkel a magunk és családunk biztosításáról van szó, azt várjuk, hogy más kaparja ki számunkra a parázból a gesztenyét és hogy sült galamb röpüljön a szájunkba!

Az igaz lelkesedés, az igaz buzgóság világokat teremt, a hideg közöny, a léha nembánomság pedig romba dönti ezeket! Vajjon megérdemli-e másnak segítségét az, ki maga magán segíteni nem akar? Nem, nem és ezerszer nem!...

Avagy talán kevés azok száma az ezrek között, kik segílyre nem szorulnak, vagy legalább azt hiszik, hogy nem fognak soha szorulni? Ebben ugyan kételkedünk, mégis, ha így állana a dolog, nem emberbaráti kötelességük ezeknek mostohább sorsu, önhibán kívül nyomorba jutott bajtársak baján segíteni? a sírányozók könnyeit letörölni? a vigasztalant megvigasztalni? — Bizonyára ezerszer jobb adni, mintsem venni!

Félre tehát a rideg közönnyel! Egy akarat, kéz kézben, egyesült erővel induljunk harcha az élet viszontagságai ellen. Szülessen meg egyesületünk piros pünkösdi rózsafáján s diszelegjen oly szépen, mint az, de nem oly mulékonyan, hanem soká, nagyon soká, örökké!!

Podhradszky Emil.

*

Az országos erdészeti altiszti egyesület megalapítása céljából megtartandó gyűlésre nézve a következőket tartjuk szükségesnek irányadóul megjegyezni:

Gyülekezés Budapesten június 2-án, vagyis pünkösdi vasárnapján a reggeli és délelőtti órákban. Gyü-

reznem, csak a legnagyobb nélkülözés mellett volt elégséges, e mellett pedig annyiba került, hogy ki sem mondhatom. Egy pár krumpli volt nekem olyan drága a havasokon, mint a városi vendéglőben egy borjuszetlet.

Ezt az inséget azonban még elszenvedtem volna, ha még egy csapás nem ér. Egy télen az egyik kis gyermekem difteritiszbe esett. Orvost még akarva sem hozhattam, mert lakásomhoz csak a madár juthatott.

A többi gyermeket el nem különíthettem a betegtől, mert nem volt hová s vérző szívvel kellett nézmem a négy gyönyörű virágszál elhervadását. Nőm a nagy fájdalomban megőrült s később öngyilkos lett. Magam maradtam, küzdve még mindig a sorssal, egy jobb jövő reményében.

A jólét később meg is jött, de sajnos nekem már későn!

Az intéző körök végre belátták, hogy a szegény altiszti személyzet ilyen viszonyok között többé nem

lekező hely a kerepesi ut végén levő központi pályaudvar átellenében s ettől alig száz lépésnyire álló „Központi szálloda“ (Hotel Central). Ezt az ezen pályaudvarba érkezőknek bárki szívesen megmutatja, különben gondoskodva lesz, hogy a korábban érkezők a később jövőket a vonatnál várják s utba igazítsák. Ezen hely azért lett kijelölve, mert az érkezők legnagyobb része a központi pályaudvarban száll ki. Azoknak, kik részvételüket bejelentik, még idejekorán szívesen ad felvilágosítást e lap szerkesztősege. Kik esetleg más pályaudvarba, vagy gőzhajón érkeznének s Budapestet nem ismernék, ezt külön emeljék ki levelükben, természetesen megjelölve utazásuk módját, hogy így körülményes felvilágosítással legyenek elláthatók.

A megjelenők szíveskedjenek ama bajtársaik névsorát, kik az egyesület tagjaivá akarnak lenni, de a megjelenésben akadályozva vannak, magukkal hozni. E névsor olyan helyekről, honnan a gyűlésre senki nem megy, e lap szerkesztősegehez legalább e hó 28-ig Szászsebesre s ha ezt az idő rövidege már nem engedné, a lap szerkesztőjének címére „Budapest, Központi szálloda, Kerepesi-ut és Rottenbiller-utca sarkán“ küldendő el.

A gyűlésen való megjelenésre ujabban a következő bejelentések érkeztek:

Telki, 1895. május 12.

Tekintetes szerkesztő ur!

Minap küldött levelező lapomon irt Sreier István telki és Márffy Sándor pátyi lakos, továbbá alulírott részére az „Erdőör“-t május, június és július hóban küldeni kérem. Június 2-án a gyűlésen megjelenünk.

Tisztelettel:

Dániel.

élhet s a javadalmazást fokozatosan kezdték javítani. Az altisztek maguk is nem tették keresztbe tétlenül kezeiket, hanem megalakították az „Országos erdészeti altiszti egyesület“-et, mint a hangyák hordva össze csekély filléreiket a jövő boldogulás oltárára. A nagytársadalom hathatósan támogatta igyekezetüket. Százával, ezrivel jöttek az adományok! A kis szikrából nagy tűz lett évek során az egyesület bátran sorakozhatott az ország egyéb egyesületei mellé. Eleivel csak kisebb segélyekben részesíthette tagjait, majd ez összegek növekedtek. Egyes iskolákban alapítványok tétettek szorgalmas altiszti gyermekek részére. Végre az egésznek koronajakép felépült ezen ház, mint hirdetője az összetartás, az erős akarat hatalmának. Felépült az erdőörök s más erdészeti alkalmazottak menháza, menedéket nyújtván az élet viharaiban megtört s tehetetlen tagjainak.

A családapa nyugodt szívvel fogadja a mindenható akaratát akkor, midőn a halál fagyos ujjaival lenyomja örök nyugalomra vágyó szempilláit: nem

Ó-Bodrog, 1895. évi május 14.

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapjában indítványozott segély- valamint temetkezési egyesület megalapításához hozzájárulni hajlandó vagyok. Remélem, hogy kerületemből a többi szaktársak is hozzájárulnak.

Kiváló tisztelettel: **Triff Efrem,**
m. kir. erdőőr.

Perbál, 1895. május 13.

Tekintetes szerkesztő ur!

A folyó évi június hó 2-án megtartandó gyűlésen megjelenni óhajtok, ha ama időre az engedélyt igen távol lakó főnökömtől megnyerhetem.

Tisztelettel: **Frank Dániel,**
m. kir. erdőőr.

Varacsó, 1895. május 7.

Tekintetes szerkesztő ur!

A június második országos összejövetelen részét kívánok venni.

Kiváló tisztelettel: **Papp Lajos.**

A nagyvilágból.

Mozgalmas napjai voltak az elmúlt napok hazánknak. A bécsi pápai nuncius ugyanis meglátogatta Vaszary hercegprimást és Schlauch nagyváradi bíboros püspököt, mely alkalommal mindkét helyen, valamint Budapesten is fényes fogadtatásban részesült. Némelyek felfogása szerint azonban az ünnepségek alkalmával tartott beszédeiben hatáskörét túllépve, beleavatkozott volna Magyarország belügyeibe. Ezért

kell már félnie, hogy a koldustarisznyával egy falat kenyér után járó gyermekére kutyát uszit a keményszívű fősvény. Az özvegy elsíratja élete párját, de megvigasztalódik a maga és gyermekei biztosított jövőjén.

Az erdészeti altiszteknek lapja, mely már fél századdal ez előtt is meg volt, de akkor még a nyomorral küzdött, szerkesztője éjt napot összetéve dolgozott, hogy hála fejében még némely előfizetőjétől gorombaságokat is rakjon zsebre, felvirágozott. Ma hat ezer előfizetője van s fölösleg jövedelme gyarapítja az egyesület vagyont. Külön nyomdája e palotában van, szakcikkeit a legjelesebb erdészeti szakemberek tollából kapja. Most már nem restellik a magasabb állásuak sem ott oktatni alantasaikat, hol erre alkalom nyílik.

Igy lettünk mink uram semmiből valamivé, így lettünk számottevő tényezőivé ama társadalomnak, mely azelőtt ránk csak mint páriákra tekintett.

És minek köszönhetjük mindezt?

aztán interpellációt intéztek az országgyűlésen a miniszterelnökhöz s ez maga is élesen elítélte a nuncius viselkedését, ez által azonban a katolikus köröket, kivált pedig a bécsieket maga ellen zudította s komoly konfliktus támadt közte és Kálnoky gróf külügyminiszter között. A viszály következménye az volt, hogy úgy Kálnoky külügyminiszter, valamint a magyar kormány megakartak válni állásuktól, egyelőre azonban ő felsége a király lemondásait nem fogadta el s a dolog ha nem is nyert végleges elintézését, egyelőre függőben maradt. — Hogy fog-e nyerni a megsértett magyar miniszterelnök elégtételt s milyet, az a jövő titka.

A főrendiházban most lett újból tárgyalva a még hátralévő két egyházpolitikai javaslat és pedig a vallás szabad gyakorlásáról és a zsidók recepciójáról szóló. Ugy a liberális párt, valamint az ellenzék teljes erővel ment a küzdelembe s a győzelem annyival inkább kétes volt, mert a pápai nuncius ügyéből következtetett kétes helyzetet a kedélyeket nagyon befolyásolta. Az eredmény az, hogy a vallás szabad gyakorlásáról szóló törvény felekezetenküliségre vonatkozó §-sait és a zsidók recepciójáról szóló törvénynek azon szakaszát, mely a zsidó vallásra való áttérést megengedte volna, a főrendiház többsége elvetette.

Bécs város tanácsában rendkívüli dolgok történtek. Az egyik visszalépő alpolgármester helyébe ugyanis dr. Luegert, az antiszemita ismert vezérét választották meg s alapos a kilátás, hogy az állásáról leköszönni szándékozó főpolgármester helyét a legközelebbi napokban ő fogja elfoglalni.

Szerbiában nagyon zavarosak az állapotok. E kis királyság pénzügyi helyzete nagyon válságos és közígazgatása is sok kívánni valót hagy hátra. A király anyja, Natália, ki Milán királytól való elválása alkalmával az országból távozni volt kénytelen, a napokban visszatért s az egész nemzet lelkesedéssel és örömujjongással fogadta. Azt hiszik, hogy a királynőnek sikerülni fog az elkeseredett pártküzdelmeket megszüntetni s Szerbia jólétét megteremteni.

Első sorban önmagunk lelkes buzgalmának, mely nem riadt vissza a kezdet nehézségeitől, de másrészt és főképp előjáróink jó indulatának, kik fáradozásunkban nem vonták meg támogatásukat azoktól, kik nehéz hivatásukban őket szintén mindenkor teljes odaadással, kitarító szorgalommal támogatták.

*

Sajgó fájdalmat éreztem arcomon s felriadtam egy légy csipésére.

Álom volt, szép álom! De sajnos, csak — álom!!

Vajjon mind bolond az, aki az álmok teljesülésében hisz, vagy pedig vannak álmok, melyek beteljesednek?!

Sebes-Szász.

Kétes elismerés. — Tanító ur, ha ön nem volna, fiam lenne a legnagyobb számár az iskolában.

*

Asszony. Jesszus, az én kis fiam lenyelt egy krajcárt, gyorsan orvosért kell futnom.

Szomszédasszony. Mi jut eszébe? Talán egy forintot akar fizetni, hogy egy krajcárt visszanyerjen.

Lapunk zártakor vesszük a hirt, hogy Kálnoky Gusztáv gróf külügyminiszter állásáról leköszönt s lemondását ő felsége elfogadván, helyébe nyomban kinevezte Goluchovszky Agenor grófot külügyminiszterré. A szabadelvű pártnban nagy az öröm eme fordulat fölött, mert ezt úgy tekintik, mint a magyar miniszterelnöknek nyújtott elégtételt.

Különfélék.

Kérelem. A mult hó végével lejárt előfizetésekből még mindig négyszázat meghaladó nem lett megújítva. A lapot mindazoknak, kik ez ellen határozottan nem nyilatkoztak, továbbra is megküldtük s most is küldjük. Felkérjük mindazon tisztelt olvasóinkat, kik még előfizetéseiket meg nem újították, hogy ezt lehetőleg még e hó folyamán megtenni sziveskedjenek, hogy így mi is azon helyzetbe jussunk, hogy a nyomdai és szállítási tetemes költségeket fedezzük annnyival is inkább, mivel a megalakítandó országos egyetlet ügyével kapcsolatos kiterjedt levelezés és az utazás szintén nagy áldozatokat követel.

Egyben felkérjük lapunk minden barátját, hogy a jövő évre kiadandó s még ez év őszén megjelenő erdészeti altiszti zsebnaptárt bajtársaik körében ajánlani, minél több előfizetőt gyűjteni s az eredményt mielőbb tudatni sziveskedjenek, hogy így a nyomtatandó példányok mennyiségéről jó eleve tájékozva lehessünk.

Tűz mindenfelé. Ezen rémitő elem ismét fékevesztetten kezd hazánkban dühöngeni. Már mult számunkban emlékeztünk meg pár nagyobb tüzesetről, azóta ismét alig mulik el egy nap, hogy egy-egy nagyobb tűzveszedelem hírét ne vennők. Az ujabbi esetek a következők:

Gálszécs felső-zempléni városban, a megyei alispánhoz érkezett sürgős jelentés szerint tűz támadt, amely csakhamar óriási mértéket öltött. Az óriási szélviharban a tűz rohamosan terjedt s rövid idő alatt a város számos helyén fölcsapott az emésztő láng. Majdnem 200 ház és melléképület s három templom a tűz martaléka lett. Munkaerő és vízhiány miatt az oltásra alig lehetett gondolni.

Alsó-Kubin és Nagy-Biszterce pusztulását Árvavármegye főjegyzője a következő hivatalos levélben írja le: A május 8-iki tűzvész vármegyénk székhelyének $\frac{1}{3}$ részét és egyik legvirágzóbb községét, Nagy-Bisztercét teljesen elpusztította. Nagy-Biszterce községben 10 emberélet is esett áldozatul a romboló elemnek; 100 darab szarvasmarha és a lakosság minden élleme, összes ingósága és gazdasági fölszerelése pusztult el teljesen. A nagy szárazság folytán a nagy szélben mentésről szó sem lehetett, mert a teljesen fából épült község 10 perc alatt egészen lángban állott; ez az oka annak, hogy fényes délben 10 ember odaégett és számosan súlyos égési sebeket szenvedtek. A tűz Alsó-Kubinból csapott át a szomszédos

Biszterce községbe és ellenére annak, hogy a távolság két kilométer és az Árva folyó is közbeesik, ez a két község majdnem egyszerre égett le, oly rohamos volt a nagy szél miatt a tűz. A tűz keletkezésének oka gyújtogatás volt. A tettes már el van fogva. A nyomor leirhatatlan, a kár pedig Nagy-Biszterce községben 150,000 frt, Alsó-Kubinban pedig 100,000 frt; Nagy-Bisztercén 400, Alsó-Kubinban 300 ember hajlék és élelem nélkül maradt. A szó szoros értelmében mindenét vezttett lakosság egy-két napi élelmeztetéséről hatóságilag gondoskodva van ugyan, de ilyen nagy nyomorral szemben a mi erőink fölötté csekélyek és elégtelenek, azért hivatalos kötelességemnek tartom kérő szavamat fölemelni és a tekintetes szerkesztőséget a könyörület szent nevében tiszteletteljesen kérni, miszerint becses lapjában a jószívű és áldozatkész emberek könyörületére apellálva, a a segélyre oly nagyon rászorult tüzkárosultak javára könyöradományokat gyűjteni kegyeskedjék. — Alsó-Kubin, 1895. május 9-én. Alispán helyett: Rimold Lénárd dr., vármegyei főjegyző. — Mint a levélből is kitűnik, a tüzkárosultak nagyon is rászorulnak az emberbarátok segítségére. Az esetleges adományok tehát leghelyesebben Árvavármegye alispáni hivatalának küldendők be, mert így jutnak hozzá leggyorsabban a szükölködők.

Szapáry-Lujét aradmegyei község tegnapelőtt ebben az évben már másodszor kigyuladt s néhány ház kivételével egészen leégett. A tűz ugy keletkezett, hogy négy-ötéves gyermekek egy istállóban gyújtóval játszottak s az ott felhalmozott szalmát vigyázatlanságból meggyújtották. A gyújtogató gyermekek gondatlan szüleit följelentették a kisjenői járásbírósnak.

Ikladon, Pestmegyében, egy házban vigyázatlanságból tűz támadt. A nagy szél következtében gyorsan harapódzott el a tűz. 40 ház, több szarvasmarha és egyéb vagyon égett el. A kárt 10,000 frtra becsülik.

A Kassától félóra járásnyira fekvő Opacka községben f. hó 8-án délután 5 órakor tűz támadt s dacára a községi lakosság és Mihalik Béla főparancsnok vezetése alatt segítségre sietett kassai tűzoltóság óriási erőmegfeszítésének, estig három ház kivételével az egész község leégett.

Bátor asszony. Zemplén-megye egy községében egy odaváló asszony tizenkettedszer esküdött örök hűséget az oltár előtt. A negyven éves menyecskének tavaly halt el a tizenegyedik férje. Első esküvőjének huszonötödik évfordulóját az idén fogja a derék asszony megünnepelni. Nem hisszük, hogy akadna oly bátor férfi, ki tizenkétszer nősülne meg.

A harcsa mint háziur. Zalánkemény városában, a Tiszának a Dunába szakadásánál, mint a B. H. írja, Klipa Szima alsóvárosi szegény földesgazdát

ritka szerencse érte, amelyet tisztán annak a szerencsétlenségnek köszönhet, hogy az árvíz az ő házat is elborította. Vizben állt a hajléka s vesztesége miatt, hogy a veszedelem az egyetlen biztos földtől is megfosztja, öngyilkosságon kezdte jártatni az eszét. Mielőtt a gonosz gondolat tetté érlelődött volna benne, észrevette, hogy a víz rohamosan száll alá és az ő kis háza csak jelentéktelen külső sérüléseket szenvedett, amiket a szorgalmas munka pár nap alatt kijavíthat. A pincébe vezető nyílásnál gyanus hangok ütötték meg a fülét, amelyek hatalmas evezőcsapások zajához voltak hasonlatosak. Többedmagával lement a pincébe s az ott levő vízben nagy meglepetésére egy óriási harcsát talált, amelyet Zalánkemény városában eddig soha sem láttak. A harcsa a nagy víz idején a pincébe vezető lyukon bujhatott be, birtokába vette s háborítlanul lakta az egész házat; a víz lepadása után azonban ott rekedt és a lyukon többé visszabujni nem tudott. A szegény ember nyomban leszállította a háziuri méltóságról a harcsát s kimérte a piacon. 128 kilot nyomott s 96 frtot kapott belőle.

A kondóhegyi halálos vadászat. Sajó-Szent-Péter helység mellett fekvő Kondó-hegyen nagyobb társaság vaddisznóra vadászott. A vadászok különböző helyeken foglaltak állást, várva a vadat. Miután hosszabb ideig nem bukkant fel vad, Janovics Jenő segédjegyző abban a hitben, hogy azért nem lát vadat, mert rossz helyen van, négykézláb mászott a kijelölt helyről más irányba. Fazekas László szolgabírósi joggyakornok pedig, ki vele szemközt állott, hirtelen pillantotta meg a földön mászó Janovicsot s vadnak nézve őt a sűrűben, gondolkodás nélkül rálőtt. Velőrázó sikoltás hallatszott, Janovicsot találta a golyó. A sebesültet hazaszállították és rögtön orvosi kezelés alá vették. A szerencsétlenül járt ember azonban délután 3 óra körül borzasztó kínok közt meghalt. A gondatlanságból gyilkossá lett Fazekas kétségbe van esve végzetes tette miatt. Az eset az egész vidéken nagy szenzációt keltett. A szerencsétlenül kimult Janovicsot ifju felesége és gyermeke siratja.

Az Isten áldása. Az esőt Isten áldásának szokták mondani. Kétszeresen annak mondhatja most a belgiumi chenzi kolostor, amelyet mint Brüsszelből telegrafálják, egy ösmeretlen a levegőbe akart röpteni, de az eső eloltotta az égő kanócot. A vizsgálat konstatálta, hogy a b o m b á b a n e g y k i l o g r a m d i n a m i t v o l t.

Gyilkos pók. Fáj községben borzalmas eset történt. Jámbor Lajos és családja az ebéd elköltése után hirtelen rosszul lett, a családapa és egy fiu pár perc alatt meghaltak, az anya pedig más két gyermekével a halállal vívódik. Az orvosok megállapították, hogy a szerencsétlen család levesébe egy pók esett s ez mérgezte meg őket.

Harc egy kőszáli sassal. A Vadász-Lap egy német szaklap nyomán közli, hogy Tarrenbenben (Tyrol) legutóbb egy favágó és egy kőszáli sas között elkeseredett harc folyt le, mely természetesen a nagy ragadozó halálával végződött. A sas éppen azon volt, hogy az erdő egy tisztásán egy nyulat elfogyasszon, miközben néhány arra menő favágó által megzavartott. Ezek egyike aztán társait megelőzve, megakarta ragadni a sast, mire az úgy rátámadt a favágóra, hogy az kénytelen volt a baltát használni s azzal több hatalmas csapást mért a sásra, mely jó ideig védte magát s e közben a favágón jókora sebeket ejtett a karmaival.

A küzdelem aztán úgy ért véget, hogy a favágó a sast torkon ragadta s a szó szoros értelmében megfojtotta. A madár szárny szélessége 2 métert tett ki.

A vadorzó halála. Apatinban Baron Jakab jómódu földesgazda a napokban földjére indult szántani és magával vitte a kocsin töltött fegyverét is, valószínűleg azon célzattal, hogy az ottani dus vadállományból lepuffant magának vagy egy őzet. A fegyver a kocsin az eke alá csuszott s mikor a szántóföldre érve azt ki akarta huzni, midkét csöve elsült s a golyók combját zúzták össze. A pórul járt embert kocsisa rögtön hazaszállította, de a két órai ut alatt a vérvesztés következtében annyira elgyengült, hogy otthon néhány percnyi kínlás után meghalt.

Rózsa Sándor kedvese. A híres haramia volt kedvese, Radó Jozefin, a napokban halt meg 94 éves éves korában. Kedvesének utolsó bebörtönöztetésétől kezdve nagyon visszavonultan élt s gondosan és nagy kegyelettel őrizte a tőle kapott néhány levelet.

Fában talált kincs. Jó szerencse ért nemrégiben két mount-vemoni (Észak-Amerika) favágót. — Amint ugyanis egy hatalmas cédrusfatónköt akartak szétfűrészelni, a fűrész valami vasféleben megakadt. A favágók ezt észrevéve, széthasították a tuskót, ami nagy fáradtság után sikerült is nekik, mire a tuskó belsejéből egy régi kovás egy csövű fegyver és egy bőrzacskó került elő, melyben 27 darab aranypé debates. Az aranyak egy San-Franciscóban megjelent újságba voltak begöngyölve, a fegyver agyán pedig 1844 évszám volt bevésvé. Ezek hihetőleg úgy kerülhettek sok évvel ezelőtt a fa belsejébe, hogy azt villám hasíthatta meg s az ez által támadt nyílásban valami vadász rejtette kincseit. A fa aztán valószínűleg összenőtt. A 27 darab aranypé debates értéke meghaladja az ezer forintot.

A macska és nyul. L. tübingiai báró vadászás közben egy nyulacskára akadt, mely elhagyatottan hevert a földön és nyilván a végvonagláshoz közel volt. A báró hazavitte az állatot és szoptató-üveggel próbálta fölnevelni. A próba rosszul sikerült s a nyulacska egyre fogyott. Ekkor a házimacska megkölykezett. L. báró nyomban elkobozta a macskakölykeket s helyükbe a nyulacskát tette a macskaanya mellé. A vén macska eleinte bámult ezen a cserén, de csakhamar szoptatni kezdte mostoha gyermekét. Az eset eddig egy cseppet sem csodálatos, hisz eféle dolgok majdnem mindennap előfordulnak. De már most a legmulatságosabb barátság fejlődött az ápoló anya és ráerőszakolt nyul között, mely az erős anyatej hatása alatt szemelláthatóan gyarapodott és fejlődött. A vén macska egy egeret hoz a nyulacskának és oktatja, hogyan kell egeret fogni. Ha a tanítványon nem fog a lecke, ugy a macska haragra lobbans a nyulacskát jobbról-balról pofozgatja. De minden hiába, a nyulacska nem akar egeret fogni. A macska abban hagyja az oktatást. Egy szép napon rémulve látja, hogy a nyulacska füvet eszik. Eleinte azt se tudja, hová legyen szegyenében, de végre győz benne az anyai gyöngédség. Ezután is szeretettel halmozza el elfajult mostoha gyermekét. Anyai figyelmének bizonyosságául mindennap eléje tesz egy darab húst vagy egy egeret. A nyul ezalatt nagyranőtt és teljesen megszeliült; ura szavának hűségesen engedelmeskedik s nevelőanyjával is az elképzelhető legjobb viszonyban él. («B. H.»)

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:

Podhradszky Emil.

Előfizetési felhívás
Erdészeti altiszti zsebnaptárra.

Sok felől hozzám intézett felhívásra a közóhajnak eleget tenni óhajtván, elhatároztam, hogy az erdészeti altiszti személyzet részére a jövő 1896-ik székő évre egy

„Erdészeti altiszti zsebnaptárt“

fogok kiadni. — Az országos erdészeti egyesület által kiadni szokott zsebnaptár ezen vállalatot feleslegessé tenné ugyan, de a tapasztalat igazolja, hogy ezt az altiszti személyzet — valószínűleg kissé magas ára miatt — nem veszi igénybe, minek következtében aztán másnak hiányában zsebnaptár nélkül szükölködik. — Az „Erdészeti altiszti zsebnaptár“ a naptári részen kívül tartalmazni fogja az erdőtörvény, a vízjogi törvény és a vadászati törvény szükséges szakaszait, fontosabb miniszteri rendeleteket s az altiszti személyzet szolgálatához szükséges különféle táblázatokat; ezen felül erdőkárok feljegyzéséhez rovatos lapokat s megfelelő mennyiségű üres lapot különféle feljegyzésekhez. Hogy ezen hézagpótló s minden altiszt részére nélkülözhetlen naptárt még a legszegényebb altisztnek is hozzáférhetővé tehessem, ára egy korona vagyis 50 krajcár lesz. — 55 krajcárnak előleges beküldése mellett a naptár portómentesen fog megküldetni. — Az előfizetési pénzek vagy alulírott, vagy az „Erdőör“ szerkesztőségének címe alatt (esetleg a lap előfizetési díjával együttesen, mely esetben azonban határozottan megjelölendő a cél) küldendők.

Szászsebesen, 1895. évi május hó 1-én.

Podhradszky Emil, az „Erdőör“ szerkesztője.

magy. kir. udvari
szállítók.

Cs. és kir. auszt.
udvari szállítók.

Szerb kir. udvari
szállítók.

Perzsa csász. udv.
szállítók.

Kincstári és uradalmi

ERDŐTISZTEK és ERDŐÖRÖK

részére akár

teljes egyenruhákat,

akár pedig

===== egyes darabokat, =====

valamint az

egyenruhához tartozó egyes részeket,

ugyszintén a legegánsabb és legolcsóbb polgári öltönyöket
csakis valódi tartós minőségben szállít jótállás mellett

TILLER MÓR és TÁRSA

osztrák-magyar cs. és kir. udvari szállítók,
valamint perzsa császári és szerb királyi udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanya.

————— Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk. —————

ERDŐŐR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 5-ik és 20-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Országos gyűlés.

Az „Országos Erdészeti Altiszti Segély-Egyesület” megalapításán fáradozó bajtársak szám szerint harmincan gyűltek össze f. hó 2-án, piros pünkösdi napján Budapest fő- és székvárosban, az ország szívében. Az igaz lelkesedésnek sem a nagy távolság, sem az anyagi nagy áldozat nem ált utjában; mind-ezeket legyőzték a derék férfiak, hogy társaik jóvoltának megalapításában segédkezzenek. A délután 3 órakor megkezdett tanácskozás első tárgya volt meghatározása az állami alkalmazottak helyzetének javítását célzó kérvény szövegének és benyújtási módjának meghatározása, melynek megvitatása után következett az országos erdészeti altiszti segélyegyesület megalapítása feletti tanácskozás.

Minden hosszadalmas leírás helyett álljon itt a két jegyzőkönyv teljes szövegében.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapesten, a „Központi-szálló”-ban, 1895. évi június hó 2-án.

Jelen voltak: a máramarosszigeti kir. erdőigazgatóság-hoz tartozó körösmezői 3. erdőgondnokság képviselőiben 1 kiküldött és 1 jelenlevő; a beszercei erdőigazgatóság képviselőiben 1; a lippai főerdőhivatal képviselőiben 2; az ungvári főerdőhivatal képviselőiben 2; a nagybányai főerdőhivatal képviselőiben 1; a gödöllői erdőhivatal képviselőiben 14; a szászsebesi erdőhivatal képviselőiben 2; a bustyaházai erdőhivatal képviselőiben 2; az apatini erdőhivatal képviselőiben 2; közalapítványi 2; járási (mint kincstári kezelés alatt álló) 1, ki pedig az egész országból kartársai közül egyedüli jelent meg, — a lipótvári főerdőhivatal alkalmazottjai a gyűlésen felmutatott levélben jelentik ki hozzájárulásukat;

névszerint következők:

Podhradszky Emil, Szontágh Elek, Kerékgyártó József, Szálka Albert, Pataky János, Hoffrek Károly, Rácz Imre, Kurtay Ernő, Reisz Kálmán, Magdó Márton, Martinovics Mátyás, Lönhart Péter, Molnár Lajos, Márton Tamás, Kormány Mihály, Tóth József, Plecker Alfons, Francsik József, Starcz Mátyás, Mannhalt József, Papp Lajos, De-La-Casse Ignác, Márfy Sándor, Szaradics István, Leszher Alajos, Dániel Rupert, Gruber Ferenc, Altenbach Henrik, Szvoboda Béla, Gavra János és Stefanovics Ignác.

T á r g y:

Az állami erdőaltisztek helyzetének javítására vonatkozó kérvény szövegének megállapítása és az illetékes helyre való felterjesztés módzatai.

Podhradszky Emil, a mozgalom indítója felkéri a megjelenteket, hogy a gyűlés vezetésére elnököt és jegyzőt válasszanak.

Egyhangulag megválasztottak: elnökké Kerékgyártó József, jegyzővé Stefanovics Ignác. Az előadói tisztt elvállalására Podhradszky Emil kéri fel.

Elnök a benne helyezett bizalmat megköszönve, a gyűlést megnyitja s felkéri előadót a kérvény tervezetének ismertetésére.

A kérvény tervezetének felolvasása s többek hozzászólása után elnök felteszi a kérdést, elfogadja-e a gyűlés a már kész szöveget, vagy pedig azt megváltoztatni óhajtja?

Határozatba megy: hogy a kérvény a meglévő s felolvasott szöveg szerint irassék meg, mégis azon a következő módosítások tétessenek:

1. a faraktárörök állásánál ez idő szerint ki lévén zárva a lehetősége annak, hogy mint ilyenek a 350 frt évi bérrel javadalmazott I. osztályon felül emelkedhessenek, kéressék, hogy ezek fokozatosan az erdőőri állomásokon léptetessenek elő s ez által módnyújtassék nekik arra, hogy az erdészeti altiszteknél megállapított fizetések legmagasabb fokát szinte elérhessék;

2. az erdőszolgai állás teljesen törlendő s az erdőőri állások ennek megfelelően szaporíttassanak;

3. az erdőőri állásoknál a kérvény oda módosítandó, hogy a most meglévő 7 fokozat helyett 4 szerveztessék s ezek közül csak egy legyen főerdőőri. Az erdőlegényi 3 fokozat egyre redukáltassék, legalább évi 240 frt fizetéssel;

4. a bér osztályainak meghatározásánál Pataky János, Szálka Albert és Rác Imre ama kijelentésére, hogy az ügynek esetleg ártalmára szolgál, ha a maximum eléri a tiszti fizetések minimumát, többek hozzászólása után határozatba ment, hogy a tervezetben már felvett 600 frt maximum megmaradjon s engedélyezése kérelmeztesse, mert csak méltányos, hogy egy hosszú, küzdelmekkel teljes élet meghozza az erdészeti altiszteket azt, mit más embertársa már pályája kezdetén nyer;

5. a gyermeknevelési segélyalap ügyében elhatározzák kérni, hogy ugyanolyan módon, mint az erdő-tisztek részére, az altisztek részére is hasonló alap létesítése kérelmeztesse s erre a különféle vállalkozók, bérlők stb. $\frac{1}{10}\%$ -ot befizetni köteleztessenek. Az altiszti személyzet rendbirságai tisztán az ő alapjukat gyarapítsák. Az altiszti alap külön kezeltesse s csak az ő javukra legyen fordítható.

A kérvénynek ezek figyelembe vételével való megszerkesztésére Podhradszky Emil kéri fel.

A kérvény azután minden csatolmányával együtt aláírás végett az összes erdőhatóságoknál közözendő.

A betérjesztésre nézve elhatározzák, hogy a kérvény az aláírás után mihamarább olyan küldöttség által vitessék fel az illetékes helyre, melyben lehetőleg minden egyes hatóság legalább egy küldött által képviselve legyen. Az, hogy esetleg valamely hatóság speciális nézetei miatt a kérvény szövegéhez nem járul s azt részéről senki alá nem írja, nem lehet befolyással a kérvény betérjesztésére. — Minden egyes érdekelt jogosítva van a küldöttséghez csatlakozni.

Egyéb megvitadni való nem lévén elnök a gyűlést berekeszti.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Plecker Alfons és Manhált József küldetnek ki.

Kelt mint fent.

Hitelesítjük:

Plecker Alfons,
m. kir. III. oszt. erdőőr.

Manhált József,
m. kir. I. oszt. főerdőőr.

Kerékgyártó József,
elnök,
m. kir. I. oszt. erdőőr.

Stefanovics Ignác,
jegyző.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapesten a „Központi szálló”-ban 1895. évi június hó 2-án.

Jelen voltak: a fentebbi jegyzőkönyvben irottak.

T á r g y:

Egy „Országos Erdészeti Altiszti Segély-Egyesület” megalakítása.

Podhradszky Emil az ország minden vidékéről összesereglett bajtársakat melegen üdvözölve, felkéri, hogy ezen gyűlés alkalmára kebelükből elnököt és jegyzőt válasszanak.

Elnökké Kerékgyártó József, jegyzővé Stefanovics Ignác egyhangulag megválasztatnak, az előadói tiszt elvállalására pedig Podhradszky Emil kéri fel.

Elnök ama kérdésére, vajjon a közgyűlés elérkezettnek látja-e arra az időt, hogy az erdészeti altiszti alkalmazottak helyzetük javításán buzgólkodjanak: egyhangulag kimondatik, hogy:

A segélyegyesület megalapítása nemcsak hogy

időszerű, hanem el sem odázható. Határozatba megy ennél fogva, hogy az alapszabályok azonnal dolgoztassanak ki a bemutatott tervezet alapján s az arra tett észrevételek figyelembe vételével s meghagyatik az elnöknek, hogy azok mielőbbi felterjesztéséről gondoskodjék.

Tagok gyűjtése és az alapszabályok megismeretése ügyében határozatba megy:

Ugy a megjelenetek, valamint a megjelenésben akadályozott bajtársak erkölcsi kötelességévé tétetik teljes erőből oda hatni, hogy az egyesület minél több tagot nyerjen, az alapszabályok pedig kinyomatandók s minden egyes hatóságnak megfelelő mennyiségben megküldendők.

A tagsági díjknál elnök ama indítványára, hogy a díj minden egyes tagnál egyenlő legyen, hosszas vita s többek hozzászólása után szótöbbséggel elhatározzák, hogy a tagsági díj a tagok vagyoni viszonyaihoz mérten 3 osztályba soroztassék és pedig oly módon, hogy a 400 frton felüli jadalalmazással bírók évi 8 frt, a 300—400 forintosak 6 frtot, a 300 frton alóliak pedig évi 4 frtot fizessenek.

Az egyesület céljára nézve kimondatik, hogy az erdészeti személyzet erkölcsi támogatásán és érdekeinek minden irányban való megóvásán s előmozdításán kívül fő célja az egyesület tagjait anyagilag is segíteni. Eme segélyezés három osztályba soroztatik, nevezetesen:

1. halálesetknél temetkezési járulék;

2. özvegyek és árváknak rendszeres és állandó évi segélye, valamint a sanyaru helyzetben lévő nyugdíjasok segélyezése;

3. betegségek, szolgálatképtelenség, elemi csapások esetén a tagok támogatása és segélyben való részesítése.

Egyéb megvitadni való nem lévén, elnök kijelenti, hogy a gyűlés az „Országos Erdészeti Altiszti Segély-Egyesület” megalakítását elhatározta.

A gyűlés berekesztése előtt elnök bejelenti, hogy a Tiller Mór és Társa budapesti egyenruha szállító cég abbéli óhajának adott kifejezést, hogy az egyesület megalakulása után annak alapító tagjai sorába 200 korona tagsági díjjal felvétessék, egyuttal javaslatba hozza, hogy a mozgalom megindítójának, ki a gyűlés előadója is, hálás köszönet nyilváníttassék.

A gyűlés a Tiller Mór és Társa cég eme nemes elhatározását örvendetes tudomásul veszi s a cég jelenlevő megbizottjainak hálás köszönetet szavaz. — Podhradszky Emil bajtársat pedig elévülhetlen érdemeinek csekély hálaadójaként jegyzőkönyvileg óhajtja üdvözölni.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök a megjeleneteknek az ügy érdekében kifejtett buzgólkodásuk és fáradozásukért köszönetét nyilvánítja, őket további tevékenységre serkenti s miután még az ezen gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Plecker Alfons és Manhált József kiküldetnének, a gyűlést bezárja.

Kelt mint fent.

Hitelesítjük:

Plecker Alfons,
m. kir. III. oszt. erdőőr.

Manhált József,
m. kir. I. oszt. főerdőőr.

Kerékgyártó József,
elnök,
m. kir. I. oszt. erdőőr.

Stefanovics Ignác,
jegyző.

***

Ime az ország minden részéből összese-reglett bajtársak gyűlésének lefolyása.

A gyűlés után a megjelentek egy része elutazott, egy része azonban még tovább is ott maradt s hasznos eszmecserét váltott nem egy közérdekű ügyben. Ilyen értekezés alkalmával jelent meg körükben a Blum és Társa egyenruha szállító cég egyik főnöke, Blum Lajos ur, ki sajnálkozásának adva kifejezést a fölött, hogy az előző napi közgyűlés alkalmával meg nem jelenhetett másutt való elfoglaltsága miatt, egyuttal kijelentette, hogy miután ama 200 forintot, melyet az altiszti gyermeknevelési alapra óhajtott lapunk 2-ik száma szerint lefizetni, ilyennek nem létezése folytán felerészben a tisztai nevelési alap, felerészben pedig a Wagner-féle alapnak juttatta, most újból kijelenti, hogy a segélyegyesület nemes céljainak előmozdítására, 200 koronával alapító tagnak óhajt belépni, ezen felül pedig létesítendő alaptökéjének gyarapításához újabb 200 koronával járulni, mely nemes cselekedete külön dicséretre nem szorulván, érte az ott jelenvolt kartársak Blum urnak a többi bajtársak nevében is hálás köszönetüket nyilvánították.

A segélyegyesület kidolgozott alapszabályait jövő számunk fogja hozni, s ügyeinek addig is, míg saját lapja nem lesz, hasábjait megnyitni.

—y.

Szeresd felebarátodat!

Mi a legfőbb emberi erény? E kérdésre felelt meg az Údvözítő, midőn olyannak a felebaráti szeretetet jelezte.

Az emberi társadalom úgy van a teremtés által megalkotva, hogy egyes mások támogatása, segélye nélkül nem élhet, hanem mindegyik élete egész folyamán önerején kívül másokra is utalva van. Ennek példáját látjuk a világ teremtésének bár sokak előtt homályos és megfoghatatlan történetében, midőn az alkotó megteremtven az embert, szükségét látta, hogy társat adjon melléje, mondván: „Nem jó az embernek egyedül lenni; jobb kettőnek, mintsem egynek, mert elesvén az egyik, felemeli a másik“.

Találunk-e csak egyet is az egész emberiségben, ki megállhatna egymagában s elmondhatná, hogy nem szorul senkire? Bizonyára egy sincs, sem uralkodó, sem rabszolga; sem gazdag, sem pedig szegény. Az uralkodó rá van utalva alattvalói szeretetére, hűségére, tanácsadóinak bölcs tanácsadására, az alattvaló viszont uralkodójára, ki népe között a jogrendet fentartja s fentartatja, a gazdag a szegénynek munkájára, a szegény ismét a gazdag pénzére, mellyel munkája díjazva van.

Mindezen kölcsönös támogatás azonban mit sem ér addig, míg csak a kényszernek engedve áll fenn s ott, hol eme kapcsolatot a felebaráti szeretet nem fűzi szorosabbra, mihamarább bekövetkezik az ilyen kényszerített rend felbomlása.

A szeretet az, mely legjobban fűzi egymáshoz az embereket, mely hatalmassá teszi a nemzeteket, az államokat.

Jaj annak a háznak, annak a családnak, melyből az egyenetlenség számüzte az igaz szeretetet!

Érzi ezt minden egyes ember, mégis hányan vannak, kik önhittségükben fennen hirdetik, hogy senkire nem szorulnak s eme balhitűk kifejezésükön ők is megvonják segítő jobbukat felebarátjuktól, míg mások, kiket a sors kevéssé halmozott el kegyeivel, azt hiszik, hogy sanyaru helyzetükben más még szerencsétlenebb felebarátukon segíteni úgy sem bírnak. Ez pedig a tévhit legnagyobbika.

Vannak esetek, midőn a legcsekélyebb segítség, sőt gyakran egy-egy vigasztaló szó képes a szerencsétlenség-, nyomorba jutottnak ember-társaihoz való bizalmát felébreszteni, akaraterejét felvillanyozni s tettejét megedzeni, szóval őt a kétségbeesés örvényéből kirántani.

Többször volt alkalmunk olvasni, hogy a fecskepár fészket a szemtelen verebek vették birtokukba s a hatalmasság elvénél fogva kényelmesen helyezkedtek el a lágyan párnázott kised hajlékban. A fáradhatlan kis építőmesterek kétségbeesve sipongták körül az ellenség által elfoglalt hajlékukat, mintegy segítségért esdve jogos tulajdonuk visszaszerzéséhez. Esdő szavuk nem is vezett kárba; seregestől csoportosultak társaik körülöttük s közös erővel igye-

keztek a bitorlókat kiüzni s ha ez véletlenül nem sikerült, elevenen befalazták azokat, hogy így legalább jogtalan cselekedetükért megbűnhődjenek.

Ilyen ellenséges megtámadásnak gyakran van az ember kitéve, nem ugyan embertársai részéről, mert hála Istennek, már rég elmúltak ama szomorú idők, midőn a hatalmasabb elnyomta a gyengébbet s leigázta, kirabolta a védtelent, de vannak sokkal borzalmasabb ellenségeink, melyek ellen megvédeni magunkat, javainkat nem áll hatalmunkban. Ezek az ellenségek az elemi csapások.

Az emberek ezreit, sőt százezreit teszik évenként koldussá a különféle veszedelmek. Egyszer a víz, máskor a tűz, majd földrengés és tudja Isten, még milyen különféle csapás.

Hányan görnyednének meg e csapások sulya alatt s lennének földönfutókká, sőt kicsinyhitőségükben tán öngyilkosokká, ha ettől nem tartaná vissza hitük a felebaráti szeretetben.

És nem is csalódnak, kik ebben biznak. Még a mai anyagiaknak hódoló korban is sietnek az emberek szerencsétlen társaikat istápolni, segíyezni, nyomorukat enyhíteni s nekik módot nyújtani, hogy elpusztult vagyónkájuk romjain szilárdabb alapokra fektethessék le jövőjüket és teszik ezt gyakran teljesen ismeretlenekkel, szívüktől távol állókkal szemben.

Igy áll fenn a világ, az emberi társadalom évezredek óta s fog is fennállani mindaddig, míg kebeléből ki nem vész a felebaráti szeretet, a készség egymást a bajban el nem hagyni!

* * *

Egy bajtársunkat, élete párjával, ugyszólván az élet küszöbén lepte meg a sors sujtó keze.

Midőn kezeiket egymáséba tették, hogy soha többé el ne váljanak, hogy közösen, kéz közben küzdjék át a földi élet viszontagságait, igaz, odaadó szeretettel támogatván egymást, eltelve a jövő legszebb reményeivel, biztatva egymást, hogy csekély vagyónkájuk alapjain mint fogják lassacsokán kitartó szorgalommal, takarékosággal, mint a hangyák összehalmozni azt, mire öreg napjaikban, midőn

már a kiháló erő képtelenné teszi őket a mindennapi falat beszerzésére, akkor mint a vilámcsapás, váratlanul jön a kegyelmet, könyörületet nem ismerő vész s az emésztő lángok mindeme szép reményeket pillanat alatt megsemmisítik.

A fiatal pár erősebbje, ki tán még menthetett volna legalább némi romokat a véstől, kenyerét biztosító terhes szolgálatát végzi a távolban, nem is sejtve, hogy csendes hajlékában hű életpárja pusztá életét is alig képes megmenteni a romboló vészben. Kötelessége teljesítésénél édesen gondol a közeli viszontlátás örömeire, nem is sejtve, hogy szerelmesének édes mosolya helyett a kétségbeesés siralma és jajszava fogja fogadni a kedves, megszokott hajlék küszöbe helyett annak üszkös romjain.

Vajjon elveszítse e szerencsétlen bajtársunk hitét egy jobb jövőben? Megmaradjon a kétségbeesés marcangoló karmai közt?

Ezren és ezren vagyunk nem csak felebarátai, több ennél: bajtársai. Fennen hirdetjük az erdészeti altisztek összetartásának szükségességét, nosza, rajta! Itt a szép alkalom kimutatnuk, hogy azt, mit eddig szóval hirdettünk, tettel is beigazolni készek vagyunk.

Nincsenek kincseink, csak nehéz küzdelemmel tudjuk létünket fentartani, de mégis vannak oly parányi morzsáink, melyekből szenvedő bajtársunknak is nyújthatunk.

Elforgácsolva, egyenkint keveset, majdnem semmit sem tehetnénk, míg összetartva, csekély áldozatokkal is két fiatal életnek adjuk vissza rugékonyságát, reményeit. — Egy könnycsepp, melyet embertársunk szeméről letörültünk, drága kövel ér fel s nagygyá teszi érdemeinket ugy ezen, mint a másvilágon.

A jókedvű adakozót szereti az Isten!

Sebes Szász.

LEVELEZÉS.

Máramarossziget, 1895. május 22.

Tekintetes szerkesztő ur!

Meglehetősen elkésve bár, de mégis bátor vagyok tudatni az alábbi szomorú eseményt.

Máramaros-megye Körtvélyes községében f. hó

17-én a délelőtti órákban dühöngött nagy tűz alkal-mával, midőn mintegy 24 lakóház és az ezekhez tar-tozó melléképületek lettek a lángok martalékává, R ó z s a i M i h á l y kincstári erdőőr természetbeni lakása is összes ingóságaival együtt földig leégett.

A tűz a szomszéd házban gyult ki s a lakásában foglalatoskodó és mit sem sejtő erdőőrné puszta életét is alig volt képes megmenteni.

Rózsai a tűz ideje alatt szolgálatban volt. Az erdőigazgatóság a vész után nyomban, saját hatáskörében 25 frt segélyben részesítette a szerencsétlen altisztet.

Az alig pár hónap előtt egybekelt fiatal házások rajtuk lévő ruháikon kívül egyébbel nem bírnak.

Az itteni altisztek között mozgalom indult meg R ó z s a i felsegélyezésére s a segélygyűjtés megindult. Az eredményt annak idején közölni fogom.

De jó volna, ha már lenne segélyegyletünk!

Tekintetes szerkesztő urnak őszinte hive:

Kulcsár Pál.

Felhivás.

Máramarosszigeti levelezőnk fentebb közölt levele szerint R ó z s a i Mihály m. kir. erdőőr a községében dühöngött tűz következtében mindenét elvesztette s a legkétségbeejtőbb helyzetbe jutott.

Feltesse hatósága nyomorának pillanatnyi enyhítésére ugyan megtette azt, ami hatalmában állott, fájdalom azonban, ennek is kezei kötve vannak s minden jóindulata dacára többet nem tehet.

Itt az ideje, hogy a sok helyről fennen hangoztatott összetartást, a bajtársi szeretetet ne csak szóval, hanem tettekkel is beigazoljuk s megmutassuk a világnak, hogy nem csak az üres szavak, de a tettek mezején is megálljuk helyünket; hogy kimutassuk részvétünket a súlyos csapással meglátogatott bajtársunk iránt, mert csak ez által leszünk képesek bizonyítani, hogy mi is mások részvételére, támogatására méltók vagyunk.

Járuljunk filléreinkkel szerencsétlen bajtársunk nyomorának enyhítésére és ne engedjük, hogy életének ugyszólván elején kénytelen legyen elcsüggedni s elveszteni hitét s az embertársai b a helyezett bizalmát.

Sajnos, hogy sanyaru anyagi helyzetünk mellett adakozásunk határai is szűkre vannak szabva. de sokan vagyunk és sok kicsi sokra megy!

A legcsekélyebb adomány is képes lesz néhány könnyet felszárítani önhibáján kívül szerencsétlenül járt bajtársunk s hitvestársának szeméiben.

Rendezzünk számukra gyűjtést s tegyük azt mielőbb, mert igaz a régi latinok közmondása, hogy „kétszeresen ad, ki gyorsan ad“. A begyűlt összegek küldhetők egyenest a máramarosszigati m. kir. erdő-

igazgatóságához, ilyeneket azonban lapunk szerkesztőse is szívesen elfogad s rendeltetési helyére juttatja s nyilvánosan nyugtázza.

A szerkesztőség a szászsebesi m. kir. erdőhivatal központjában a gyűjtést a hir vétele után nyomban megindítván, gyűjtőívén a következő adományok folytak be s küldettek meg a fent tisztelt m. kir. erdőigazgatóságához: Podhradszky Emil szerkesztő 1 frt 50 kr. Koppándy Mihály m. kir. erdőőr 50 kr. Kalmár Menyhért m. kir. erdőlegény 50 kr. Csurgay András m. kir. faraktárőr 50 kr. Butyka Béla m. kir. erdőőr 50 kr. Sipos Gyula m. kir. erdőlegény 50 kr. Pülek József m. kir. irodai főerdőőr 1 frt 50 kr. Szontágh Elek m. kir. irodai főerdőőr 1 frt. Schenk István m. kir. erdőőr 1 frt. Molnár János m. kir. főerdőőr 1 frt. Tiller Mór és Társa cég 6 frt. Blum és Társa cég 5 frt. Eddigi gyűjtés összesen 20 frt, mely összeg kézbesítés végett a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóságához elküldetett.

CSARNOK.

Véletlen vadászszerencse.

Végre megkaptuk a várva várt rendeletet, hogy mindennapi eléggé unalmas hivatalos teendőinket egy kis élvezettel is váltsuk fel, vagyis egyenest kimondva: egy kis vadászatot rendezzünk.

A múlt őszi egyik napján kaptuk a kellemes parancsot. Kirándulásunk célja a gyönyörű Turóc-megyében levő „Krivá dolina“ (görbe völgy) volt. Kellő előkészület és megbeszélés után fel is gyülekeztünk hűségesen a találkozási helyül megjelölt „Rezső lak“ előtt s a meleg kalibában kissé megpihenve s korgó gyomrainkat egy kis reggelivel kielégítve megindultunk a hajtás színhelyére.

O. M. kartársunk, kinek őrizetére volt eme erdőség bizva, mint a helyi viszonyokkal legismerősebb, vállalta magára a puskások felállítását s ennek megtörténtével hangos kiürtszóval adta meg a jelt a négy jóvérű kopó elbocsájtására, mi pedig dobogó szívvel vártuk a hajtás eredményét s majd kidülledt a szemünk, amint a nyilásokon lestük a jövőző özekeket.

Nem kellett soká várnunk s már is felhangzott a kopók koncertje, mely kellemesebb a szenvedélyes vadász fülének, mint a legszebb operai ária, hol közelebb jöven hozzánk, hol újból eltávolodván, de sajnos, e hajtás egyéb élvezetet nem is nyújtott. Szomoruan kellett tapasztalnunk, hogy az annyira nehezen várt özek mind visszafelé törtek s puszkavégre egy sem került.

Leverve ballagtunk a másik hajtás felé, annyival inkább, mert ezt már az egyik kopó az előbbi hajtás alkalmával befutotta s így valószínű volt, hogy

a vad — ha volt is benne, — már előzőleg elmene-
kült. Mégis figyelemmel arra, hogy a nap rövidege s
az itteni meredélyek nehéz megmásztatása mellett
alig remélhettük, hogy e napon még a harmadik haj-
tásig is eljuthassunk, elhatároztuk, hogy a véletlenre
bizva magunkat, szerencsét próbálunk.

Némi pihenés után elfoglaltuk kijelölt helyeinket
s a kutyák az adott jelre el lettek a pórásról bocsátva.

Több percig tartó kínos csend következett. Csak
az, kinek már volt alkalma hasonló hajtásnál részt
venni, tudja elképzelni azt a kínos, aggodalomteljes
időt, melyben az első csahintást várjuk, mint jelét
annak, hogy a kutya nyomra akadt.

Egy terebélyes bükk törzséhez lapulva szenved-
tem át magam is e kintelmes perceket.

Egyszerre csak elcsahintja magát a vezér eb s
rögtön belekontráz a másik háromnak is vig danája.

A csaholás folyton közelebb és közelebb hang-
zik. Az irányából kivehetem, hogy a hajtás az én
állásomnak tart. Kéjes remegés zsidbasztja minden
tagomat s csak lassan higgad le a szenvedély által
felkorbácsolt vér. A sziv, az erek lázas lüktetése
visszatér rendes kerékvágásába s elfoglalja helyét a
higgadt vadász mindenre kiterjedő figyelme.

A kopók vigan csaholnak, de a csaholás nem
olyan, milyennel a félénk őzet kísérni szokták. Inkább
mondhatnók, hogy a rendes vigság helyett félelemmel
vegyített düh vegyül bele.

Pillanat alatt tisztában voltam, hogy itt nem
őzzel, hanem valami más hatalmasabb állattal lesz
dolgunk s villámgyorsan felcsereletem puskám egyik
postás töltényét golyóssal.

Már-már szinte látni véltem a felém törő vadat,
oly közel hangzott a kutyák csaholása, midőn az
üldözött hirtelen oldalt vágott s engem a faképnél
hagyva, a tőlem nem messze álló O. M. kollegám
felé váltott át.

O. M. barátomat e fordulat teljesen készületlen
találta s csak akkor vette észre, mivel van dolga, mi-
dőn alig 15 lépésnyire előtte kibukkant egy szépen
kifejlődött anyamedve. Töltényét golyóval felcserelelni
már nem volt idő s így hirtelen összeszedve bátor-
ságát, oda pörkölt a nem várt vendégnek.

Egy rémes ordítás s pár perc múlva az áldozat
az időközben oda ért s őt marcangoló kutyákkal
együtt gurult lefelé a völgybe a meredek hegyoldalon.

Hatalmas „hurráh“ kiáltással üdvözöltük bará-
tunk emé ritkaságszámba menő szerencsésjét s miután
az volt neki első medvéje, nyomban ott ősi vadász
szokás szerint fel is avattuk medve-vadásznak.

Adja Isten, hogy a felavatás ne vesszen kárba,
hanem még sokszor nyiljék alkalma bajtársunknak ily
királyi vad elejtésére.

Az elejtett medve feltörve 140 kilogrammot
nyomott.

Sz. K.

A nagyvilágból.

Az országgyűlés befejezve ülészakát, a hon-
atyák szétoszlottak pihenőre, ki gazdálkodásához, ki
fürdőzni s erőt gyűjteni az őszi ülészak újabb
küzdemeire. A két hátramaradott egyházpolitikai
törvényjavaslat sorsa szintén csak ősszel fog el-
dőlni. A közös ügyeket tárgyaló delegációk pár nap
múlva ülnek össze s itt erős viták várhatók, mert
— mint hirlik — a hadügyi kormány ismét ma-
gasabb követelésekkel szándékozik előállani. Azt
rebesgetik, hogy a gyalogság legközelebb új fegy-
vereket, az eddigi 7 milliméteresek helyett 5 mil-
limétereseket fog kapni.

Sertés piacunkat váratlan veszély érte. A kő-
bányai hizlalókban, hol rendesen százezret meg-
haladó sertés szokott lenni, eddig nálunk nem ész-
lelt nyavalya ütött ki a sertések között s napon-
kint sok száz áldozatot követel, ugyannyira, hogy
eddig már sok ezer darab hullott el. A kormány
ennélfogva úgy a kivitel, mint a behozatalt betil-
totta. Ugyanily sors ért több vármegyét. Az ebből
folyó károk kiszámíthatlanok, mert könnyen meg-
eshetik, hogy külföldi számos piacunkat más orszá-
gok foglalják el.

Különfélék.

Olvassóinkhoz. Lapunk ezen száma a buda-
pesti gyűlés miatt pár napi késéssel jelent
meg. Mentse ki e fontos körülmény
a késedelmet.

Személyi hírek. A besztercei m. kir. erdőgaz-
gatóságnál Komsa György III-ad osztályu m. kir.
erdőőr folyó évi április hó elsejével II-od oszt m. kir.
erdőőrré lett kinevezve. — Lapunk eme buzgó párto-
lójának előléptetéséhez őszinte szivből gratulálunk.

Flóra Károly román püspöki uradalmi erdőőr
f. évi május hó 25-én jegyezte el magának Petrikó
Péter bájos leányát Esztikét Belényesen. Lapunk
buzgó barátjának őszinte szivből gratulálunk ez
alkalomból.

Leégett szakiskola. A liptó-ujvári erdőiskola
nagy terjedelmű épületeiben a zsidely-készítők gon-
datlansága következtében múlt hó 17-én este hat óra-
kor tűz támadt, amely alig egy óra alatt az összes
épületeket elhamvasztotta. Az intézetnek körülbelül
száz hallgatója, kik egyszersmind a város önkéntes
tűzoltói, első sorban a már égő tűzoltószertárt men-
tették meg s azután hozzáálltak a tűz lokalizálásá-
hoz. Néhány perc múlva megérkezett a kis-porubai
150 tagu tűzoltóság is, amelynek segítségével a gaz-
dasági és erdészeti felszereléseket, gépeket és a mar-

hakat biztos helyre szállították. A kár igen nagy, mert valamennyi épület porráégett. Jelentékeny a kár az ültetvényes kertekben, amennyiben az ezidei fiatal fenyő-ültetvények nagy részben elpusztultak. Az épület négyszögében levő gyönyörű sétatér, amely tele volt déli növényekkel, teljesen elpusztult.

Harc a medvével. Zs j á r lip t ó m e g y e i k ö z s é g juhait néhány nap előtt kihajtották az erdei lege l ő r e a juhászok. A három juhász mindjárt észrevette, hogy a nyájból egyre-másra eltűnik egy-egy juh. A juhászok eleinte galíciai tolvajokra gondoltak és ezért felváltva maguk őrizték a nyajat. Komár András juhászon volt a sor, aki, amikor a kutyák vonítása figyelmeztette, fokosával fenyegetődzve futott a juhokhoz. Abban a pillanatban egy bozontos medve ugrott ki a kerítésen, mire a juhász gondolkodás nélkül rávetette magát a mackóra s fokosát oldalába vágta. Erre iszonyu küzdelem keletkezett köztük. A medve már át is ölelte a juhászt, de az ügyes moz dulattal kibujt a szűréből s így a medve karmai csak a szűrt marcangolták szét. A bátor juhász még akkor sem engedett, hanem fokosával a medve fejét vágta, miközben a fokos nyele eltörött. A juhász ekkor már a menekülésre gondolt, de amint a nagy zajra fölbredt két társát látta közeledni, még bátrabb lett; fölkapott egy dorongot s azzal támadta meg a vad állatot, ez azonban nekiugrott és elharapta a jobb keze fejét s azután elfutott. A nyomorékká lett embert a községbe szállították és ott ápolják.

Meglőtték az ablakon keresztül. Bereg megye Szvorhutta községében Hávrán András grófi erdővéd ellen orgyilkos merényletet követtek el május 15—16 közötti éjjelen. Hávrán fáradtan tért haza az erdőből és esti tíz óra körül nyugalomra vágyva, ruháját sebbel-lobbal lökte a fején keresztül le, mikor az ablakon át rálőtt valaki. A lövés szét marcangolta balkarját, behatolt a baloldalába és a jobboldalon megakadt egyik bordában. Az áldozat összerogyott és vére patakban ömlött karjából, oldalából. Halálra ijedt felesége lóhalálban sietett Alsó Vereckére a körorvosért, ki azután szerencsésen kivette Hávrán oldalából a töltést és a vérzést elállította. Az orgyilkosnak semmi nyoma, pedig a csendőrség rögtön megindította a nyomozást. Most maga a szolvai főszolgabíró ment ki a helyszínére a vizsgálatot tovább vezetni, mert ilyen eset a járás területén még soha sem történt. A merénylet azokat terheli, kiket Hávrán falopás és vadorzás miatt többször föl jelentett. Szvorhuttán sok a vadorzó, kik a nagy vad állományban rendkívüli károkat tesznek.

Óriási tölgyfa. Bizonyára a világ egyik leg hatalmasabb tölgyfája az, mely Rankovic faluban, körülbelül két óra járásnyira Travniktól, Boszniában van. Az óriási tölgyfa kerülete a talaj fölött egy méter magasságban mérve, nem kevesebb, mint 17,5 méter. A törzs a talaj fölött körülbelül 5 méter magasságban hajdan hat hatalmas ágra oszlott, amelyek közül most azonban már csupán három van meg, a többi valószínűleg kiszáradt s már évek előtt lefűrészelte-

tett. A tölgyfa még mindég buja zöld, csak egyes végső ágai vannak elszáradva. A fa törzse odvas s az oduban 30—35 férfi is elfér egymás mellett. A tölgyfa korát 800—1000 évre becsülik. (V. L.)

Pályázatok. Ajánlkozások.

A bustyaházai m. kir. erdőhivatal kerületében megüresedett egy I. és egy II. oszt. főerdőőri, valamint egy III. és két IV. oszt. erdőőri állomás, mely állomásokra, illetve a fokozatos előléptetés folytán üresedésbe jövő öt IV. oszt. erdőőri és két III. oszt. erdőlegényi állomásra az állományszerű illetményekkel pályázat nyitattik.

A főerdőőri és erdőőri állomásokra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-c. 37. §-ában felsorolt valamennyi kellékeket, az állami szolgálatba ujonnan belépni kívánók pedig ezen kívül ép, erős testalkatukat, különösen jó látó, halló és beszélő képességüket kincstári erdészeti orvos, megyei főorvos, vagy honvéd törzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkoruk és illetőségükről tanuskodó anyakönyvi kivonattal, továbbá a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való teljes birását igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket f. évi június hó 15-ig a fentnevezett m. kir. erdőhivatalnál nyujtsák be.

Borsod-vármegye törvényhatósága területén lévő, az erdőtörvény 17-ik §-a alá tartozó kisebb erdőbirtokokhoz ellenőrködő erdőőri állomásra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állomással egybekötött évi javadalmazás 300 frt készpénzfizetés, 80 frt lakbér és 70 frt utazási átalány.

Pályázni szándékozók felhivatnak, miszerint a törvényszabta minősítést, eddigi szolgálatot, erős és ép testalkatot, különösen jó látó, halló és beszélő képességüket orvosi bizonyítvánnyal, valamint életkoruk és illetőségükről tanuskodó anyakönyvi kivonattal, továbbá a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes birását igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket legkésőbb f. évi június hó 20-áig Borsod-vármegye közigazgatási erdészeti bizottságához Miskolcra nyujtsák be.

Szerkesztői üzenetek.

Moga János urnak Déván. A kérdéses összeg megérkezett s rendeltetési helyére tétetett. Köszönet a buzgólkodásért.

Kiss Ferenc urnak Monostorszegh. Lapunk 14-ik számát elküldöttük s így a postán veszhett el. Most újból küldjük.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:

Podhradszky Emil.

Előfizetési felhívás Erdészeti altiszti zsebnaptárra.

Sok felől hozzám intézett felhívásra a közóhajnak eleget tenni óhajtván, elhatároztam, hogy az erdészeti altiszti személyzet részére a jövő 1896-ik szökő évre egy

„Erdészeti altiszti zsebnaptárt“

fogok kiadni. — Az országos erdészeti egyesület által kiadni szokott zsebnaptár ezen vállalatot feleslegessé tenné ugyan, de a tapasztalat igazolja, hogy ezt az altiszti személyzet — valószínűleg kissé magas ára miatt — nem veszi igénybe, minek következtében aztán másnak hiányában zsebnaptár nélkül szükölködik. — Az „Erdészeti altiszti zsebnaptár“ a naptári részen kívül tartalmazni fogja az erdőtörvény, a vízjogi törvény és a vadászati törvény szükséges szakaszait, fontosabb miniszteri rendeleteket s az altiszti személyzet szolgálatához szükséges különféle táblázatokat; ezen felül erdőkárok feljegyzéséhez rovatos lapokat s megfelelő mennyiségű üres lapot különféle feljegyzésekhez. Hogy ezen hézagpótló s minden altiszt részére nélkülözhetlen naptárt még a legszegényebb altisztnak is hozzáférhetővé tehessem, ára **egy korona vagyis 50 krajcár** lesz. — 55 krajcárnak előleges beküldése mellett a naptár portómentesen fog megküldetni. — Az előfizetési pénzek vagy alulírott, vagy az „Erdőör“ szerkesztőségének címe alatt (esetleg a lap előfizetési díjával együttesen, mely esetben azonban határozottan megjelölendő a cél) küldendők.

Szászsebesen, 1895. évi május hó 1-én.

Podhradszky Emil, az „Erdőör“ szerkesztője.

magy. kir. udvari
szállítók.

Cs. és kir. ausztr.
udvari szállítók.

Szerb kir. udvari
szállítók.

Perzsa csász. udv.
szállítók.

Kincstári és uradalmi

ERDŐTISZTEK és ERDŐÖRÖK

részére akár

teljes egyenruhákat,

akár pedig

===== egyes darabokat, =====

valamint az

egyenruhához tartozó egyes részeket,

ugyszintén a legegánsabb és legolcsóbb polgári öltönyöket
csakis valódi tartós minőségben szállit jótállás mellett

TILLER MÓR és TÁRSA

osztrák-magyar cs. és kir. udvari szállítók,
valamint perzsa császári és szerb királyi udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanya.

Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendőek.

Megjelenik

minden hó 5-ik és 20-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Tettre fel!

A június 2-iki országos gyűlés — mint az mult 15-ik számunkban közölt jegyzőkönyvből kivehető, — kimondta az „Országos Erdészeti Altiszti Segélyegyesület“ megalakításának szükségét s megbizta az elnökséget az alapszabályok kidolgozására s azok jóváhagyásának kieszközlésére.

Az alapszabályok immár elkészültek s csak napok kérdése azoknak jóváhagyás végett való előterjesztése.

Nincs kizárva a lehetőség, hogy azok még némi változást ne szenvednének, de e változás alig lehetvén befolyással a dolog lényegére, nem vélünk haszontalan munkát végezni, midőn azokat már most egész terjedelmükben közöljük lapunkban, hogy így már olvasóink jó eleve tájékozva lehessenek úgy ama kötelességek felől, melyek az egyesületbe belépő tagokra háramlanak, valamint azokról az előnyökről, melyeket részükre s hozzátartozóik részére az egyesület biztosít.

Az alapszabályokhoz hozzá szólani, azokat bírálni, nem lehet most senkinek sem feladata, mert ez által csak elodázódnék az egyesület megalakítása, vagy pedig teljesen el is maradna, s kérdés, vajjon az első kudarc után lenne-e még valakinek kedve az ügy élére állani s a halvaszülött felelevenítésén fáradozni. Most egyelőre örülnünk kell, ha az egyesület a kifejtett elvek alapján életbe lép s mielőbb megkezdi áldásdus működését. — Hogy az alapszabályok mennyire fognak megfelelni, azt a jövő mutatja meg s az esetleg

megváltozott körülmények mellett azokat is meg lehet idővel változtatni.

Igy az első teendő megtéetett volna s így sokan abban a balhitben lehetnek, hogy immár megnyugodhatunk, kezeinket szépen ölünkbe tehetjük, mert hiszen ott van a megbizott elnök és jegyző, ezek majd eligazítják a többit. Mi csak várjuk, míg a sült galamb bele röptül a szájunkba. Azok pedig, akik így gondolkoznak, felette csalódnak, mert éppen most érkezett el a tettek ideje.

Nagyon sokan vannak még az erdészeti alkalmazottak között, kik az egész mozgalomról vagy éppen semmit sem, vagy csak nagyon keveset tudnak, mert hiszen a dolgról tudomást szerezni eddig csak azoknak állott módjukban, kik ennek a lapnak, mely az egész mozgalmat megindította s eddigi sikerére vezérelte, olvasói, már pedig ezek alig képezik a több ezer főre rugó erdészeti alkalmazottak tizedrészét. Ezeket felvilágosítani, az ügynek megnyerni a tájékozottak feladata.

Eddig alig ötszáz nyilatkozott, hogy tagja óhajt lenni ama egyesületnek, mely kell, hogy idővel magában egyesítse az összes ezernyi és ezernyi bajtársat, mert csak ez fogja neki megadni a kellő erkölcsi és anyagi erőt úgy bent, mint kifelé.

Már most szükséges ügyünknek megnyerni a gazdag birtokosokat, vállalkozókat, bérlőket, kik hivatva lesznek nagylelkűségükkel az anyagi jólétet biztosítani.

Az ideiglenes elnökség már a legközelebbi napokban szét fogja küldeni a felhívást jelent-

kezésre, mert az eddigi jelentkezések csak arra szolgáltak, hogy az érdeklődésről tájékoztassanak. A kitöltött és aláírt jelentkezési lap kötelező erővel bír, és az azt kiállító az egyesület tagjának fog tekintetni s az alapszabályok jóváhagyása után megtartandó alakuló közgyűlésre meghívható.

Bizton reméljük, hogy a jelentkezés oly tömeges lesz, mely bámulatra ragadja az eddig kételkedőket s tiszteletet és becsületet szerez az erdészeti altiszti személyzetnek.

Fel tehát tette!

Igyekeztek minden igazán lelkesülő a még ingadozókat felvillanyozni, a hitetleneket megteríteni s a siker nem fog elmaradni!

A jelentkezők névsorát e lap hasábjain fogjuk közzé tenni, hogy így minden olvasó tájékozva legyen a tagok szaporodásáról, egyuttal pedig lássa, kik azok ismerősei közül, kiket az ügynök megnyernie kell.

—y.

Az „Országos Erdészeti Altiszti Egyesület” alapszabályai.

1. §. Az egyesület címe:

Az egyesület az „Országos Erdészeti Altiszti Segélyegyesület” nevet viseli.

2. §. Az egyesület pecsétje.

Viseli az 1. §-ban meghatározott elnevezést köriratban az erdészeti jelvény körül.

3. §. Az egyesület székhelye.

A székhely az egyesületbe lépő tagok számára nyához képest az alakuló közgyűlés által lesz megállapítva. Ezen idő elérkeztéig az egyesület székhelye Gödöllő.

4. §. Az egyesület ügyviteli nyelve.

Az egyesület ügyviteli hivatalos nyelve az uralkodó magyar nyelv. Ezen vezettetnek jegyzőkönyvei s összes könyvei, számadásai, költségvetései s bármilyen kiadványai. Olyan tagok azonban, kik a magyar nyelvet nem bírják, a közgyűléseken saját anyanyelvükön is felszólalhatnak, mely esetben felszólalásaik tolmácsolni fognak.

Ha a szükség úgy hozná magával, gondoskodni fog az egyesület, hogy alapszabályai, közgyűlési meghívói s egyéb fontos kiadványai más hazai nyelven is kiadassanak.

Eme intézkedés szüksége kivált a horvát-szlavonországi bajtársak tömeges belépése által válnék szükségessé.

5. §. Az egyesület hivatása.

Az egyesület hivatása egyrészt tagjait minden tőle kitelhető módon erkölcsileg támogatni

ket minden tőle kitelhető módon erkölcsileg támogatni s érdekeiket minden irányban megóvni és előmozdítani, másrészt anyagi segélyben is részesíteni.

Az anyagi segélyezés háromféle lehet, és pedig:

- a) haláleseteknél temetkezési járulék;
- b) özvegyek és árváknak rendes és állandó évi segélye, valamint a sanyaru helyzetben lévő nyugdíjasok segélyezése;
- c) betegségek, szolgálatképtelenség, elemi csapások esetén a tagok támogatása és segélyben való részesítése.

6. §. A segélyezés mérvé.

Haláleseteknél egyszersmindenkorra megállapítatik, hogy a családfő elhalálzásánál 200 korona, a családanya elhalálzásánál 100 korona, gyermek elhalálzásánál 60 korona fizettetik az egyesület tagja, vagy hátramaradott hozzátartozóinak, illetőleg örökösökének, még pedig a halotti anyakönyvi kivonat bemutatása után azonnal.

Az özvegyek és árvák sorsáról a törvény által legmostohábbul lévén gondoskodva, az egyesület legfőbb célját képezendi az ezekről való gondoskodás és megélhetésük biztosítása. A nyújtandó évi járulék az egyesület vagyonához mérten évről-évre a közgyűlés által megállapítatik. Ugyanilyen eljárás lesz követve az olyan tagoknál, kiknek nyugbérük a tisztes megélhetésre nem elegendő.

A betegségeknel való segélyezésnél csak hosszabb tartamu és olyan kiadásokkal járó betegségek vétetnek figyelembe, melyek kiadásait fedezni a tag vagy éppen nem, vagy pedig csak nagy áldozatok árán képes.

Szolgálatképtelenség esetén leginkább irányadó az e §. 2. bekezdésében jelzett nyugbérések segélyezése. Elemi csapásoknál a segély mérvét a csapás nagysága és az egyesület vagyoni viszonyai határozzák meg.

7. §. Az egyesület tagjai.

Az egyesület tagjai lehetnek:

- a) tiszteletbeliek;
- b) alapítók;
- c) rendesek;
- d) pártolók.

8. §. Tiszteletbeli tagok.

Tiszteletbeli tagok azok, kiket a közgyűlés az erdészeti altisztek érdekeinek előmozdításában szerzett érdemeikért ilyenekül megválaszt.

9. §. Alapító tagok.

Alapító tag az, ki az egyesület alaptőkéjének gyarapításához egyszersmindenkorra 200 koronával, vagy pedig évenként 20 koronával járul.

10. §. Rendes tagok.

Rendes tagjai lehetnek az egyesületnek hazánk erdészeténél alkalmazott erdőőrök s az ezekkel ugyan egy célt szolgáló egyéb erdészeti alkalmazottak, mint famesterek, faraktár-, zsilip-, duzzasztó-, és gereb-őrök, vadászok, munka- és műfelygelők, fűrészmesterek, erdőlegények és erdőszolgák, szóval mindazok, kik az erdészetnél alkalmazva vannak s annak érdekeit szolgálják, legyenek ők akár a kincstárnál, akár pedig megyék, városok, községek, hitbizományok, alapítványok s bármilyen néven nevezendő magán uradalmaknál, ha a megállapított tagsági díjakat pontosan fizetik.

A rendes tagok tagsági díja egyelőre három osztályba soroztatik, és pedig fizetnek:

a 800 koronát meghaladó évi jövedelemmel bírók 16 koronát;

a 600—800 koronával bírók 12 koronát;

a 600 koronán aluli jövedelemmel bírók 8 koronát mint tagsági díjat évenként.

A tagsági díj nagyságát különben esetről esetre az évi közgyűlés lesz hivatva meghatározni s így jogában áll idővel akár az egész három osztályu rendszert megváltoztatni, akár pedig a tagsági díjakat emelni vagy leszállítani.

Ezen felül a különféle beruházásokra szükséges összegek előteremtéséhez, minden rendes tag belépése alkalmával egyszersmindenkorra 2 korona felvételi díjat köteles befizetni az egyesület pénztárába.

Az egyesület fő célja lévén hazánk összes erdészeti altisztja s más hasonminőségű s fentebb részletezett alkalmazásban álló személyzetét tőle telhetőleg támogatni, kor szerinti határvonalak a tagoknál nem vonatnak s így abba a korosabbak is beléphetnek, mégis kimondatik, hogy az alapszabályok szerinti segélyezésben csak ama tag részesülhet, ki tagsági díjait már legalább egy évre befizette. Rendkívüli figyelembe vehető körülményeknél azonban a közgyűlés jogosítva van ettől eltekintve is tagját vagy hozzártartozóit segélyezni.

Eme intézkedés leginkább azoknál mérvadó, kik véletlen baleset folytán, vagy szolgálatuk buzgó teljesítése közben haltak el, vagy betegség és más csapás által sujtattak.

11. §. Pártoló tagok.

Pártoló tag lehet hazánk bármely honpolgára, ki az egyesület vagyonának gyarapításához évente 2 koronával járul.

12. §. A tagok kötelességei.

Első sorban minden egyes tagnak kell, hogy hivatását képezze az egyesület javának és érdekeinek minden irányban való előmozdítása.

A rendes tagok ezen felül kötelesek tagsági díjait az egyesület pénztárába pontosan befizetni.

13. §. A tagság megszűnése.

Az egyesület tagjai megszűnnek olyanok lenni:

- a) elhalálozás,
- b) önkényes kilépés,
- c) kirekesztés esetén.

Az első eset természetesen állván be, annak körülírása felesleges.

Önkényt az egyesületből kilépni bármely tagnak jogában áll, ez esetben azonban az általa már befizetett tagsági díjak az egyesület javára esnek, ő maga pedig e ténye által elesik a segélyezésre vagy bármilyen támogatásra való minden igényétől.

Kirekesztés két esetben fordulhat elő, és pedig:

a) Ha a rendes tag tagsági díját egy éven át felszólítás után sem fizette, és

b) Ha az emberi tisztességgel össze nem egyeztethető oly cselekményt követ el, mely méltatlanná teszi őt arra, hogy a becsület és tisztesség ösvényén járó s mocsoktalan jellemű bajtársai őt maguk között megtűrjék.

Itt még külön megállapítatik, hogy valamely erdészeti altisztnek fegyelmi uton az erdészet kötelességéből való elbocsátása nem involválja feltétlenül az egyesületből való kirekesztését, hanem csak abban az

esetben, ha annak okai megbecstelenítő cselekedetre vezethetők vissza.

A kirekesztés mindkét esetében elveszti igényét a kirekesztett a már teljesített befizetéseknek visszatérítésére és az egyesület támogatását továbbra semmi nemű irányban sem igényelheti.

A tiszteletbeli és alapító tagoknál a tagság megszűnése természetesen csak elhalálozás esetén, vagy abban az esetben állhat be, ha erről önkényen lemondanak, utóbbi esetben azonban az alapító tagok befizetett alapítványuk visszatérítésére igényt nem formálhatnak.

A pártoló tagság megszűnik az évi járulék befizetésének megszüntetésével, vagy halál esetén.

14. §. A tagok jogai.

A tiszteletbeli, alapító és pártoló tagok az egyesület gyűlésein részt vehetnek, azokon indítványokat is tehetnek, azonban szavazati joggal nem bírnak.

A rendes tagok a közgyűléseken akár személyesen, akár pedig megbízottjaik által az egyesület igazgatásába befolyhatnak, választják tisztviselőiket, indítványokat tesznek s azok sorsa felett határozataikkal döntenek. Ezen felül igényük van a 6. §-ban előírt segélyek igénybe vételére és az egyesület erkölcsi támogatására is.

A tagok a közgyűléseken való képviseltetésükkel csakis más rendes tagot bizhatnak meg, ilyen megbízott azonban személyében 20 szavazatnál többet nem egyesíthet.

A rendes tagok a mellett, hogy választói joggal bírnak, egyuttal az egyesület bármely tisztségére meg is választhatók.

15. §. Az egyesület igazgatása.

A) A közgyűlés.

Az egyesület ügyeinek vezetésére első sorban a közgyűlés hivatott. Minden az egyesület életébe vágó fontosabb mozzanat itt nyer jogérvényes elintézését.

A közgyűléseken lesz megválasztva a választmány, az elnök, alelnök vagy a szükséghez képest alelnökök, pénztárnok, jegyző, ki egyelőre a pénztárnak ellenőrzésével is megbízatik és az ügyész.

A közgyűlés van hivatva örködni az alapszabályok pontos betartása felett s azokat esetleg a szükséghez képest meg is változtathatja, természetesen a magas kormány beleegyezése s jóváhagyása mellett.

Intézkedik a közgyűlés a székhelynek esetleges megváltoztatása felett, valamint arról, hogy a közgyűlés hol tartassék meg, mert a tagok szétszórtsága megkívánja, hogy az minden évben más-más és lehetőleg oly helyen tartassék meg, hol az egyesületnek nagyobb számú tagjai vannak, ez által mód nyújtván a tagoknak az azon való részvétellel.

A kötelességüknek s egyéb kívánalmaknak meg nem felelő tagok 13. §. szerinti kirekesztése a közgyűlés hatáskörébe tartozik.

A közgyűlés van hivatva tiszteletbeli tagok be-
választására.

Az egyesület évi költségvetését megállapítja és évi számadásait felülbírálja s utóbbiakra nézve megadja az igazgatóság felmentését.

Végkielégítések vagy évi járadékok megállapítása a közgyűlés hatásköre.

A választmány és igazgatóság évi tevékenységét tartalmazó évi jelentést a közgyűlés bírálja felül.

Közgyűlés minden évben egyszer tartandó, ha azonban a körülmények úgy hoznák magukkal, hogy

rendkívüli közgyűlés megtartása válnék szükségessé, ezt az elnök a tagok $\frac{1}{5}$ részének kivására bármikor egybehívni tartozik.

Jogérvényes határozat meghozatalára az egyesületi tagok legalább $\frac{1}{3}$ részének vagy megfelelő szavazatainak jelenléte szükséges.

Ha a kitűzött napon ily számú tag vagy szavazat nem jelentkeznék, új közgyűlés tartandó, mely a megjelentek számára való tekintet nélkül végérvényesen dönt a napirendre tűzött tárgyak felett.

A közgyűlésre minden egyes tag a hely, idő és a tárgyalandó ügyek megjelölésével a kitűzött határnap előtt legalább 14 nappal meghívandó.

B) A választmány.

A választmány 24, a közgyűlés által szótöbbséggel megválasztott tagból áll.

Hatásköre: A pénztárnak és egyéb ügyvitelnek időközönkénti megvizsgálása, új tagok felvétele, az évi költségvetések szerkesztése, számadások átvizsgálása és a közgyűlés elé való terjesztése, ezen kívül az elemi csapások vagy betegségek esetén való segélyezés mérvének megállapítása és javaslattétel a végkielégítés és évi járadékok megállapítására.

A választmány bejelenti a közgyűlésnek az új tagok felvételét s javaslatot tesz a kívánalmaknak meg nem felelő tagok kirekesztésére.

C) Tisztviselők.

Az egyesület tisztviselői képezik:

- a) elnök,
- b) alelnök vagy alelnökök,
- c) pénztárnok,
- d) jegyző, ki egyelőre az ellenőri teendőket is gyakorolja és
- e) ügyész.

Már most kimondatik, hogy idővel, ha a teendők felhalmozódnak, még egy pénztári ellenőr is fog választatni, ki az addig a jegyző által teljesített teendőket az ellenőrzés terén végezni fogja.

A tisztviselők a közgyűlésen évenként szótöbbséggel választatnak, felhatalmaztatik azonban a közgyűlés, hogyha a szükség úgy hozná magával, ez állásokat részben állandósíthassa is.

A tisztviselők teendői.

a) Az elnök.

Az elnök hívja össze a közgyűléseket, valamint a választmányi gyűléseket is s ezeket vezeti s határozataikat végrehajtja, illetve tisztáraival végrehajtja. Képviseli az egyesületet minden irányban, annak minden rendű jegyzőkönyveit és okmányait a jegyzővel együttesen aláírja. Az elnök őrzi az egyesület hivatalos pecsétjét. Az egyleti könyvek és pénztár helyes kezeléséről időközönként vizsgálat útján meggyőződik s tapasztalatairól úgy a választmánynak, mint a közgyűlésekkel alkalom adtán beszámol.

Utalványozza a haláleseteknél kifizetendő díjakat s egyéb kisebb folyó kiadásokat. Ez utóbbiaknál azonban utalványozó joga csak 40 koronáig terjedhet s ezekről mindenkor a legközelebbi választmányi ülésnek beszámolni köteles.

b) Az alelnök.

Az alelnök a teendők végzésében akadályozott elnököt mindenekben helyettesíti s a helyettesítés tartama alatt teendői ugyanazok, melyek az elnöknel felsorolva. Ebből kifolyó tényeiért azonban az egylettel szemben személyes felelősséggel tartozik.

c) A pénztárnok.

Kezelője az egylet vagyonának s úgy a bevételek, mint a kiadásokról könyvet vezet. Beszedi a tagsági díjakat s ezeket nyugtázza. Gondoskodik a pénzkészletek gyümölcsöző elhelyezéséről. Az egylet vagyonáról minden évben s legfeljebb az év zártát követő hónap végeig beszámol. A tagsági díjak befizetésének eredményéről évnegyedenként az elnöknek vagy helyettesének beszámol s a hátrálékosokat ezzel együttesen hívja fel kötelességük teljesítésére. — Öre az egyesületi pénztár pecsétjének.

d) A jegyző.

A jegyző végzi az egyesület írásbeli teendőit, jegyzőkönyv vezetője a választmányi és közgyűléseknek, ezeket az elnökkel együttesen írja alá. Ezen felül gyakorolja a pénztári könyvek és a vagyonnak helyes vezetése és kezelése feletti ellenőrködést. Közreműködik a költségvetések és számadások összeállításánál s az elnök vagy helyettese által kiadott utalványokat s más egyéb okmányokat ellenjegyzi, természetesen csak addig, míg eme tisztében a 15. §. c) pontja szerint választandó ellenőr fel nem váltja.

e) Az ügyész.

Az ügyész az egyletnek jogi tanácsadója és képviselője bíróságoknál harmadik személyekkel szemben.

Az összes tisztviselők állása egyelőre tiszteletbeli s így semminemű díjazással nem jár, azonban a teendők felhalmozódásával és az egylet vagyoni gyarapodásával a közgyűlés feljogosíthatja őket idővel fizetésben részesíteni, sőt ha a viszonyok úgy hoznák magukkal, állandósítani s részükre nyugdíjat és biztosítani.

A tisztviselőknek az egylet érdekében tett utazásaik költségei a közgyűlés által időközönként meghatározandó mérvben annak pénztára által megtérítetnek.

16. §. Az egyesület vagyona.

Az egyesület vagyonát képezik:

- a) az alapító, rendes és pártoló tagok által befizetett tagsági díjak;
- b) adományok;
- c) egyéb bármilyen címen és néven befolyó jövedelmek.

17. §. A vagyon kezelése,

Az egyesület vagyonának kezelésére a pénztárnok van hivatva. A befolyó jövedelem ama a közgyűlés által meghatározandó összegben kívül, mely a pillanatnyi szükség fedezésére nélkülözhetetlen, vagy az állam által biztosított értékpapírokba, vagy a postatakarékpénztárba, vagy pedig végre valamely teljes hitelű pénzügyintézetbe gyümölcsözőleg elhelyezendő.

Sorsjegyek csak olyanok vásárolhatók, melyekért a magyar állam teljes szavatosságot vállal s melyek állandó értékkel bírnak. Az ezek után eső nyemrények teljes összegükben az egyesület vagyonának javára esnek.

Egyáltalán elvül kimondatik, hogy pénz csakis magyar állampapírokba fektethető, vagy pedig jó hitelű magyar pénzügyintézetben helyezhető el.

A pénztárnok van hivatva az értékpapírok szelvényeinek időközönkénti beváltását, avagy kamattjévedelmek tőkésítését eszközölni.

Az egyesületnek legfőbb feladata minél előbb tartalékalapot létesíteni s ennek gyarapodását minden kitelhető módon előmozdítani. Ez okból az alapító

tagok által befizetett tagsági díjakon kívül, melyek az egyesület törzsvagyonát képezik, még az évi bevétel 5%-a a tőkéhez csatolandó.

Az egyesületnek legfőbb hivatása lévén tagjait minden tőle kitelhető módon segíyezni, elvül kimondatik, hogy azokat kellő biztosíték nyújtása mellett kisebb kölcsönökben is részesítheti, azonban sohasem magasabb kamatláb mellett, mint amilyen annak maximuma, melyet elhelyezett tőkéi után bármely pénzintézetnél élvez. Ilyen kölcsönök azonban csak egyes figyelemre méltó esetekben lévén folyósíthatók, az indokok és biztosíték mérlegelése, valamint az utalványozás a választmány hatáskörébe tartozik.

Az egyesület vagyonáról minden év végével mérleg készítendő és a közgyűlésnek bemutatandó, ezen kívül pedig sokszorosítottván, a közgyűlést megelőzőleg legalább 14 nappal minden egyes tagnak megküldetik.

18. §. Az egyesület feloszlása.

Azon esetben, ha az egyesület ezen alapszabályokban meghatározott hatáskörét túllépve, célját szem elől tévesztve, hivatásának meg nem felel, a mennyiben további működése által a tagok érdekei veszélyeztetve lennének, a magas kormány által haladéktalanul felfüggesztetik és a felfüggesztés után elrendelendő szabályos vizsgálat eredményéhez képest végleg fel is oszlattatik, vagy esetleg az alapszabályok pontosabb megtartására különbeni felozlatás terhe mellett köteleztetik.

Ha pedig az egyesület bármely oknál fogva felozlani kénytelenítették, ez esetben rendes tagjai az általuk befizetett összegeket visszakapják, az ezen felül fenmaradó vagyon pedig az „Országos erdészeti egyesület” gondjaira bízatik oly kikötéssel, hogy annak jövedelme erdészeti altiszti alkalmazottak vagy hozzá tartozóik gyámolítására és segíyezésére fordíttassék.

A felozlás kimondásához az összes szavazattal bíró tagoknak legalább $\frac{2}{3}$ része szükséges.

Segítség a szűkölködőknek!

Rózsai Mihály, tűzvész által sujtott m. kir. erdőőr javára szerkesztőségünkhöz ujabban a következő adományok érkeztek be:

A dévai m. kir. erdőgondnokság kerületéből Moga János m. kir. főerdőőr gyűjtő ivén adakoztak:

Moga János 20 kr. Kuszto Lajos 20 kr. Szegedi Ferenc 20 kr. Csucsy János 20 kr. Dogár Gergely 20 kr. Nekifor Illés 20 kr. Flepsz Frigyes 20 kr. Munteán György 20 kr. Zsurzs János 20 kr. Klés Ádám 10 kr. Dinga Péter 10 kr. Malya János 10 kr. Mark Nikulae 10 kr. Munteán Alexandru 20 kr. Leszkus Szándu 20 kr. Redosz Madela 20 kr. Szirb Nikulae 20 kr. Szabó Áron 20 kr. = 3 frt 20 kr. — Szuhay László Ohábáról 1 frt. Összesen 4 frt 20 kr. — Ehhez hozzáadva előbbi gyűjtésünket: 20 frtot, a szerkesztőségünknél begyűlt összesen 24 frt 20 kr.

Nem mulaszthatjuk el ezuttal Moga János bajtársunk kiváló buzgóságát külön is kiemelni, mert az adakozásban nemcsak az erdőőrök, hanem munkások is részt vettek, szép példáját adván ez által annak,

hogy a szűkölködőknek segédkezet nyújtani nem csak a bajtársaknak, de minden egyes emberbarátnak is erkölcsi kötelessége. További adományokat, a legcsekélyebbeket is köszönettel fogad s rendeltetési helyére juttat a szerkesztőség.

A nagyvilágból.

A delegációkat, vagyis a közösügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságokat mult héten nyitotta meg Bécsben felséges uralkodónk. A külügyi tárca költségvetéseit tárgyaló bizottság előtt mutatkozott be első izben Goluchovszky Agenór gróf, az új külügyminiszter s kijelentette, hogy Kálnoky volt külügyminiszter távozásával s az ő kinevezésével csak a személyben történt változás, a politikai irány azonban nem változott. A delegációk most a hadügyi tárca költségvetését tárgyalják. Ennek alkalmából ismét többen felszólaltak, hogy a harmadik katonai akadémiaát mielőbb állítsák fel, a többség azonban nem találta az ügyet sürgősnek s így az akadémia felállítása ismét elmarad hosszabb időre.

Ausztriában kormányválság van. A különféle elemekből összeszedett többségben egyenetlenség ütött ki s ezt most az ifju cseh és antiszemita képviselők sietnek kiaknázni. Hogy kormányváltozás esetén mely elemekből kerül ki a többség, az a jövő titka.

Az örmények üldözésének kérdése megbuktatta a török kormányt, melyben két párt volt, az egyik, mely hajlandó volt engedményekre, a másik pedig, mely kész lett volna harcba keveredni az európai hatalmakkal. A szultán úgy oldotta meg a dolgot, hogy a harcias kormányférfiakat elbocsátotta s a békés elemet tartotta meg, így hát remélhető, hogy a török uralom alatt levő keresztényekre jobb napok fognak virradni.

A sertésvész még mindig pusztit az ország számos vidékén, sőt mondhatni, hogy inkább terjed, mintsem apad. Az amugy is rosz lábon álló közgazdaságunkat keményen sujtja ez az új csapás. E mellett az ország számos vidékén pusztító felhőszakadások, jégverések, tüzek óriási károkat okoznak.

Különfélék.

Urnappja. Az urnapját most is a szokott díszszel ünnepelték mindenfelé. Szászsebesen, hol katonaság nincs, az erdőőri altiszti személyzet vonult ki s adta meg a diszlövéseket. Eme buzgóságuk a hívők tömegénél nagy elismerésben részesült.

Villámcsapás mindenfelé. Folyó hó 11-én d. u. 1—2 óra között Máramarosszigeten — mint ottani tudósítónk írja, — hirtelen zivatar támadt, mely alkalmommal a villám Zeffér Gergely nyugalmazott vasuti

altiszt házába is becsapott. A villám a ház kéményén hatolt be a szobába s ott a tükröt összezúzva, ismét a padlásra szabadult s itt egy szarufát pozdorjává tört s e mellett még a konyhában is tett kisebb rombolást. A család szerencsére nem a szobában, hanem a tornácon ebédelt, mert különbnn valószínűleg az egész agyon-sújtotta volna a villám. — Hevesmegyében, Kömlőn vihar közben lecsapott a villám Szabó András gazda ember házába. Az ablakon ment be a villám, közvetlen az ablak mellett állott a házigazda neje, karján kis gyermekével; mellettük surrant el a villám az ablakon át, az ablakot bezúzta, az órát a falról leverte és fölment a padlásba. Az asszonynak és gyermeknek semmi baja sem történt, a ház leégett. — Békés-Csabán ehhez hasonlóan egy óriási vihar alkalmával lecsapott a villám Korbuly Béla birtokos pajtájába, két munkásleányt agyon-ütött, a pajta kigyulladt s a tűznél több munkásember megsebesült. Ezenkívül egész csapat marháat ütött agyon a villám. — Békésen, Csorváson és Berényben, ahol nagy jégvihar volt, szintén gyújtogatott a villám.

Felhőszakadás. Óriási felhőszakadás pusztított a Sopronmegyei Kaboldon és F.-Péterfán. Az ezelőtt virágzó két község romokban hever. Üresen maradt házhelyek, egészen és félig romba dőlt házak, gyökereitől kitépett fák, hatalmas sziklagörgetegek, amelyek tövében juhok, sertések és lovak hullái hevernek, jelzik a vész romboló erejét, pedig a felhőszakadás nem is itt támadt, hanem az osztrák-magyar határvonalon fekvő Schwarzenbach község felett. Innen hömpölygött alá a rémitő áradat emberi és állati hullákat sodorva magával s itt azok számát megtízszerezvén. F.-Péterfa negyven házából csak öt maradt meg s ez is roskadozó állapotban. Koboldon még nagyobb volt a pusztulás, itt 97 ház fekszik romban. Eddig harmincnél több hullát találtak, de az elveszett emberek száma még ennél jóval nagyobb. Legszánalmasabb az élve maradtak között Degenfeld János, ki nemcsak egész vagyonát vesztette el, hanem oda vesztett egész családja is. A szerencsétlen most folyton jajveszékelve futkos fel alá; úgy látszik, a csapás esztét vette. Egyesületek, jószívű emberbarátok versenyeznek a nyomorba jutottak segélyezésén. Az osztrák határszéli községekben az elpusztult számos emberi életen kívül az állatok és terményekben okozott kárt közel háromszázezer forintba becsülik.

Leégett község. Merény szepesmegyei nagyközségben e hó elején tűzvész pusztított, melynek a község két temploma, iskolája, vendéglője és 260 háza esett áldozatul. Eddig három ember pusztulásáról beszélnek. Az amugy is szegény nép nyomora iszonyatos. A lakosság sürgős segítségre szorul és könyörületes adományokért esedez.

Mennyibe kerül a hadsereg? Az osztrák-magyar haderő költsége a két honvédséggel együtt ez évben mindössze 180,496,328 forint, míg az egész hadsereg békelelétszáma 23,445 tiszt, 330,807 legény, 59,916 ló és 1048 ágyu. Németország 498,540,909 frt költséggel 24,590 tisztet, 559,180 legényt, 96,844 lovat és 2340 ágyut tart, míg Franciaország 433,597,789 frt költséggel 28,555 tisztet, 532,640 legényt, 141,059 lovat és 2890 ágyut tart. Az osztrák-magyar monarchia lakosságát

41·8, Németországot 49·6 és Franciaországot 38·4 millióval számítva, a haderő költsége fejenként: nálunk 4·311 frt, Németországban 10·051 frt és Franciaországban 11·016 frt.

Horogra került szarvas. A napokban az Apatin átellenében fekvő bélyei uradalmi erdőben, sajátságos módon ment tönkre egy kapitális 12 ágas szarvasbika. Ugyanis a halászok egy horgot helyeztek el nagyobb halfogásra, melybe egy uszó szarvas véletlenül beleakadt. A szarvas az egyik combjával a horogban megakadt s uszva akart visszafelé menekülni, de vesztére, mert belekeveredett a horog megerősítésül szolgáló kötélbe s belefut a vízbe. Másnap a halászok meg voltak lepetve, midőn a horgot kihuzva konstatálták, hogy hal helyett egy kapitális szarvast fogtak.

Egy rókaljuk éléskamrája. Nemrégiben Rattlingban (Bajorországban) egy rókaljuk kiásatása közben készletben találtak: 1 malacot, 3 nyulat, 2 fécánt, 1 házityukot, 1 hollót és 2 hörcsököt.

Óriási medvét lőtt a napokban Filló János Liptó-Szt.-Ivánban. Érdekes, hogy a medvének csak három lába volt, a negyedik lába térdben el volt harapva.

Orgyilkosság. A zgribesti uradalom egyik erdő-őrét nemrégiben egy orvvadász hátulról halálosan megsebesítette. Midőn feltalálták, még volt annyi ereje, hogy gyilkosát megnevezhette, akit azután elfogtak és Temesvárra beszállítottak.

Érdekes torzszülőtről tesz említést egy német szaklap egyik legutóbbi száma. Ez egy 10—12 napos mezei fiányul, melyet Németországban, a jakobsbeuerni területen fogott egy ottani vadászat-tulajdonos kutyája. A különös nyulnak 4 füle, 8 teljesen kifejlett lába és csak egy ép szeme volt. A közelebbi vizsgálatnál kitűnt, hogy a fej rendes képződésű s az egyik pár fül is a maga helyén van, de a többi fülek szorosan egymás mellett a nyakból nőttek ki. A vállról két rendesen kifejlett első láb csüng alá, miglen a két másik láb rendes helyén van, A hát közepétől aztán az alak két önálló hátsó részre oszlik, melyek mindegyikén két szabályos hátsó láb, meg a farok van. Az egészen maglátszik, hogy az két egymásba nőtt nyulból keletkezett. (V.-L.)

Katasztrófa egy temetésen. Rovignoban (Felső-Olaszországban) e hó 14-én este borzasztó szerencsétlenség történt. A 783-ik számú házban egy fiatal ember hirtelen meghalt s ennek hírére az elhunytak sok barátja és ismerőse sietett a halottasházba. Körülbelül százan lehettek jelen. Egyszerre nagy ropogás közt leszakadt alattuk a padló s valamennyien a mélységbe zuhantak. A rendőrök és tűzoltók nyomban hozzáfogtak a mentéshez. Tizennégy embert halva huztak ki a romokból, huszonheten súlyosan, ötvenen pedig könnyen sebesültek meg. Az utcán szivtépő jelenetek folytak le, amikor a halottak és sebesültek neveit kihirdették.

Pályázatok. Ajánlkozások.

Erdőöri szakiskolai növendékek felvétele tárgyában a földmivelésügyi m. kir. miniszterium f. évi 35472 sz. alatt pályázatot bocsátott ki. — A felvétel kellékei: 17 éves s 35 évet meg nem haladó életkor. Ép, erős, egészséges, munkához és az idő viszontagságaihoz szokott és edzett testalkat s különösen jó látó, halló és beszélő képesség, mely utóbbi körülmény kincstári erdészeti, honvéd, vagy vármegyei orvos által igazolandó. Az elemi iskolák elvégzése, illetve folyékony írás, olvasás és a négy számmivelet szerint való számolás. Jó erkölcsi magaviselet. Katonai kötelezettségben állók kötelesek katonai igazolványukat bemutatni. Pályázók jelentsék be, hogy kérvényeikre hozandó határozatot mely hatóság vagy posta útján kívánják kézbesíttetni. A saját költségükön felvettekért az intézetben való tartózkodás idejére ellátás és teljes ruházatárt évi 150 frt fizetendő s a szülők vagy gyámok közjegyzői okirattal tartoznak elvállalni ez összegnek félevenként előre való pontos befizetését. Az állami eltartás mellett felvettek, ha az intézetet időközben elhagynák, vagy abból kirekesztetnének, bent töltött idejükre az eltartási díjakat az államkincstárnak visszatéríteni kötelesek s erre nézve közjegyző előtt kötelező nyilatkozat állítandó ki. Az állami eltartásra pályázók szegénységi bizonyítványt kötelesek a kérvényhez csatolni. (Ennek alapján különben összes beadványaik bélyegmentesek. Szerk.) Szolgálatban állók kérvényeiket elüljáró tisztségük vagy hatóságuk útján kötelesek benyújtani. A kérvények f. évi július hó végeig a földmivelésügyi m. kir. miniszteriumhoz adandók be.

A zólyom-lipcei „Gizella“ nevű fiúárvaházban 10 hely van üresedésben, melyek elnyerésére kincstári altisztek, szolgálk és munkások fiú árvái pályázhatnak. — Kellékek: magyar honosság, legalább 6, legfeljebb 13 éves életkor; hogy a felveendő szellemileg művelhető, tanítható, testileg teljesen ép és egészséges, beoltott és munkára képes legyen. Pályázatok f. évi június hó 5-től számítandó 4 hét alatt terjesztendők be a „Zólyom-lipcei „Gizella“ árvaház felügyelő bizottság elnökségéhez Besztercebányára“ a következő okmányokkal szerelendők fel: 1. Az apának szolgálati vagy legénységi kivonata. 2. A szülők, vagy ha az árva csak apátlan, az apa halotti levele. 3. Az árva keresztlevele. 4. Az árva egészségét feltüntető orvosi bizonyítvány. 5. Himlő oltási bizonylat. 6. Szegénységi bizonyítvány, melyből kitűnik, hogy folyamodó árva teljesen szegény, semmi nemü vagyonnal nem bír, sem rokonai nincsenek, kik eltarthatnák, sem pedig jövőjéről máskép gondoskodva nincs. Ha édes anyja él, ennek, ha pedig az árva egészen szülőtlén, gyámjának abbeli nyilatkozata, hogy a gyermek személyére vonatkozó minden köte-

lességét és jogát a fiú 16-ik évének betöltéseig, illetőleg az intézetből való kilépéseig az árvaházra ruházza át. A szegénységi bizonyítvány közhatóságilag állítandó ki. (Elüljáróság és lelkesz aláírásán kívül a szolgáliró, vagy polgármester láttamozásával legyen ellátva. Szerk.)

Szepesvármegye területén, a lőcsei m. kir. erdőgondnokság kerületében Szepesváraja és Pálmafalu székhelyekkel rendszeresített két erdőöri állomásra pályázat hirdettetik.

Ezen erdőöri állomásokkal 480 korona évi fizetés, 120 korona utazási átalány és 80 korona lakbérilletmény van egybekötve.

Felhivatnak tehát a pályázók, hogy az erdőtörvény 37. §-ában előírt minősítésüket, ép és egészséges testalkatukat, jó látó s halló képességüket, életkorukat illetőségüket s eddigi szolgálutakat, valamint a magyar nyelvnek szóban és írásban, a német és tót nyelvnek legalább szóban való bírását igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezűleg írt, Szepesvármegye közigazgatási erdészeti bizottságához címzett folyamodványukat a lőcsei m. kir. központi erdőgondnoksághoz legkésőbb f. évi június hó 30-áig terjesszék be, megjegyeztetvén, hogy kinevezetésük esetén itteni állomásukat legkésőbb f. évi július 31-éig lesznek kötelesek elfoglalni.

A brassói bánya és kohó részvényegylet istvánhegyi erdőgondnokságánál egy II-od osztályu erdőöri állomásra ezennel pályázat nyitattik, mely állomással 360 frt évi fizetés, szabad lakás kerttel és 20 m³ tűzifa házhoz szállítva van egybekötve.

Vizsgázott pályázók kötelesek kimutatni, hogy a hivatalos magyar nyelven kívül a német és oláh nyelvet legalább szóban bírják. Kellően felszerelt kérvények a «Brassói bánya és kohó részvényegylet erdőhivatalának Ruzkica (Krassó-Szörény-m.)» küldendők.

— Egy 30 éves, kitünően szakvizsgázott erdőör, ki a magyar és tót nyelvet tökéletesen, a németet pedig kevésbé bírja, állást keres a kincstárnál, vagy valamely magán uradalomnál. — Címe e lap kiadóhivatalában megtudható.

Szerkesztői üzenetek.

Hü előfizetőnek. Ön azt kérdi tőlünk, vajjon szolgálathól való önkénytes kilépés vagy elbocsátás esetén az erdészeti altiszt köteles-e fizetési könyvecskéjét beszolgáltatni? Erre határozottan nemmel felelünk. Nemmel pedig azért, mert a fizetési könyvecske nem csupán a járulékok elszámolására szolgál, hanem az egyuttal tulajdonosának adókönyvecskéje is, mellyel bármikor igazolhatja, hogy hazájának adófizető polgára volt. Ebből látható, hogy hazájának adófizető polgára volt. Így nyilvánvaló, hogy ott, hol ilyen magántulajdont képező okiratot vissza akarnak tartani, helytelenül járnak el.

Sz. M. urnak S-on. Azt hitte, hogy ön az utolsó olvasónk ki előfizetésével hátralékban van? Ebben ugyan téved, mert már most ugyan ezek száma önnel megfogyott, de a három százat még mindig meghaladja. A kiadó-szerkesztő szerény fizetéséből kénytelen a kiadásokat fedezni, esak hogy a lap fennállását biztosítsa.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Podhradszky Emil.

Előfizetési felhívás
Erdészeti altiszti zsebnaptárra.

Sok felől hozzám intézett felhívásra a közöhhajnak eleget tenni óhajtván, elhatároztam, hogy az erdészeti altiszti személyzet részére a jövő 1896-ik szökő évre egy

„Erdészeti altiszti zsebnaptárt“

fogok kiadni. — Az országos erdészeti egyesület által kiadni szokott zsebnaptár ezen vállalatot feleslegessé tenné ugyan, de a tapasztalat igazolja, hogy ezt az altiszti személyzet — valószínűleg kissé magas ára miatt — nem veszi igénybe, minek következtében aztán másnak hiányában zsebnaptár nélkül szükkölködik. — Az „Erdészeti altiszti zsebnaptár“ a naptári részen kívül tartalmazni fogja az erdőtörvény, a vízjogi törvény és a vadászati törvény szükséges szakaszait, fontosabb miniszteri rendeleteket s az altiszti személyzet szolgálatához szükséges különféle táblázatokat; ezen felül erdőkárok feljegyzéséhez rovatos lapokat s megfelelő mennyiségű üres lapot különféle feljegyzésekhez. Hogy ezen hézagpótló s minden altiszt részére nélkülözhetlen naptárt még a legszegényebb altisztnek is hozzáférhetővé tehessem, ára egy korona vagyis 50 krajcár lesz. — 55 krajcárnak előleges beküldése mellett a naptár portómentesen fog megküldetni. — Az előfizetési pénzek vagy alulírott, vagy az „Erdőör“ szerkesztőségének címe alatt (esetleg a lap előfizetési díjával együttesen, mely esetben azonban határozottan megjelölendő a cél) küldendők.

Szászsebesen, 1895. évi május hó 1-én.

Podhradszky Emil, az „Erdőör“ szerkesztője.

magy. kir. udvari
szállítók.

Cs. és kir. ausztr.
udvari szállítók.

Szerb kir. udvari
szállítók.

Perzsa csász. udv.
szállítók.

Kincstári és uradalmi

ERDŐTISZTEK és ERDŐÖRÖK

részére akár

teljes egyenruhákat,

akár pedig

===== egyes darabokat, =====

valamint az

egyenruhához tartozó egyes részeket,

ugyszintén a legelegánsabb és legolcsóbb polgári öltönyöket
csakis valódi tartós minőségben szállít jótállás mellett

TILLER MÓR és TÁRSA

osztrák-magyar cs. és kir. udvari szállítók,
valamint perzsa császári és szerb királyi udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanya.

Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 5-ik és 20-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Az altiszt viszonya föllebvalójához.

Arról szól az ének, mit már sokan, talán hivatottabbak, sokszor megénekeltek. Elcsépelet dolog, fogják sokan mondani, nem érdemes vele foglalkozni. A dolog nagyon egyszerű: a föllebvaló az, aki parancsol, az altiszt az, aki engedelmeskedik s e két ténnyel teljesen ki van meritve a köztük fenforgó viszony merituma. Mintaképpül veszi mindenki a katonaságnál divó fegyelmet s szent meggyőződéssel állítja, hogy ez az, mi a szolgálat érdekében első kellék s miután ezzel a célt elértnek véli, nem is megy tovább, hanem megnyugszik abban, hogy ez lévén a legjobb, meg kell maradni mellette s kár vesződni a

két rend között való viszony rendezésével s annak további feszegetésével.

Pedig hát nézzünk csak szemébe annak a viszonynak, melyet a katonai fegyelem tart fönn. Ott legnagyobb összetartó kapocs a fel-tétlen, ellentmondást nem tűró engedelmisség, ami ezen túl van, az nemesak hogy nagyon ritkán található fel, hanem nem is fektet reá senki nagy súlyt. Talán nincs is más körülmény, mely közbe játszó a viszonyok megszilárdítására. Igaz, hogy a katonai fegyelem mintaképpül vehető, mi mégis nem mulaszthatjuk el, hogy az ettől némileg eltérő nézeteinknek kifejezést ne adjunk.

A tisztán vak engedelmisségre szorító viszony meg is felelhet talán a célnak, melyet

Az „Erdőör“ tárcája.

A gáspárdi m. k. erdőöri kerület természetrajzi vázlata.

Közlő: HERCHL JÓZSEF m. k. erdőör.

A gáspárdi kerület Zólyom-megye keleti részében, a 37° 22' és 37° 26' keleti hosszúság és 48° 49' — 48° 53' északi szélesség között Benesháza község határában terül el és a besztercebányai m. k. erdőigazgatóság benesházai erdőgondnokságához tartozik. — Területe: 2499 kat. hold, és pedig: erdőterület 1975,3 kat. hold, melyből 160,3 kat. hold havasi véderdő; 12,1 k. hold havasi legelő, 511,6 k. hold szántó, rét, legelő, ház és beltelek.

Hegysége az „Alacsony Tátra“ déli nyulványaihoz tartozik; legmagasabb pontja a „Benyuszká“ havas 1544 m. m., legalacsonyabb pontja az ugynevezett „N.-Benyuszká“ patak torkolata 524 m. — Nevezete-

sebb pontjai még: Juncsjarki 1398 m., Bukovinka 1347 m., Hucová Skala 1146 m.

Forrásokban a kerület felette gazdag. Léptenyomon források bugyognak s a hegyi patakok keresztül-kasul szeldelik lejtőit és völgyeit.

Legnagyobb folyója a Garam, mely a Kiály hegy (1971 m.) egyik nyulványából, a „Besznik“-ből ered; fakadó forrása 982,5 m. magasban Telgárt község határában, (Gömör-megye) a faluhoz félóránnyira van. A Garam Sumjác község határában, a faluhoz félóránnyira van. — A Garam Sumjác községe alatt már oly folyócskát képez, mely lehetővé teszi az e völgyben sűrűn fekvő vasgyárak és fűrészek hajtását, sőt faszállításra is használható. Ez képezi déli határvonalát a kerületnek.

Nevezetesebb patakjai: „N.-Benyuszká“ a hasonnevű csues nyugati lejtőin fakad, ennek leggazdagabb mellékforrása a „Kis-Benyuszká“, mely a Juncsjarki gerincen veszi eredetét; a „Kis-Lieszková“ a 695 m. m. Veszélvo alatt fakad; a „N.-Lieszková“ és „Csierna“

szolgálni hivatva van, de nélkülözzük benne a bensőséget. Kivül szépen felcicomázott báb, belül fagyos csontváz. Hol csak a félelem az, mely az embert engedelmességre szorítja, megvan ugyan az engedelenség, de mindig nehéz küzdelmet viv az emberi méltósággal s eredménye ugyanaz, mint mikor a tököt víz alá nyomjuk: mig fogjuk, lent marad, de amint kezünkől kisiklik, azonnal a felszínre ugrik.

Szerintünk egészen más az, ami a viszonyt intenzívebbé, az engedelmességet kedves kötelességgé teszi, ez pedig nem más, mint a szeretet, a kölcsönös becsülés s az ezekből kifolyó egymáshoz való bizalom.

A kit szeretünk, nem azért fogunk neki engedelmeskedni, mert félünk tőle, hanem azért, hogy szeretetünket, hozzá való ragaszkodásunkat ez által is bebizonyítsuk s neki engedelmisségünkkel kedveskedjünk. Az ezért nyert egy dicsérő szó, egy elismerő tekintet csak fokozza buzgóságunkat, mig a szeretet melegét nélkülöző rideg dorgáló szó elkedvetlenít, makacsságra sarkal. Akit szeretünk, azt megis fogjuk becsülni s minden igyekezetünk oda fog irányulni, hogy az ő viszontbecsülését is a magunk részére megnyerhessük. Ha valaki föllebvalóját olyannak ismeri, ki hivatásának

buzgó apostola, az erény, a jó erkölcsök ösvényén halad s ezektől semmi el nem tántoritja, a nyílt szó kimondója minden utógondolat nélkül, mindenben jó példával elüljáró, bátran helyezheti belé bizalmát, mert meg lehet arról győződve, hogy ez őt sikamlós utakra vinni, jó erkölceiben megtántorítani, hűségét meglazítani, buzgóságát lohasztani nem fogja.

Ez lenne tehát véleményünk szerint ama viszony, mely kell hogy meglegyen a társadalom minden terén a magasabb és alacsonyabb között s kivált nagy szükség van erre ott, hol csak a helyes összműködés termi meg a kívánt gyümölcsöket, mégis a gyakorlat nagyon kevés kivétellel az ellenkezőt mutatja. Látható ez nem csak a hadseregnél, hanem egyéb más testületek mellett az erdészethnél is.

A rideg szolgálati viszonynál a föllebvaló és alárendelt között — tisztelet a kivételnek — alig található egyéb. A föllebvaló, — kivéve az elkerülhetetlen szolgálati érintkezést, — teljesen elzárkózik alárendeltje előtt, mintha az azzal való társalgás szégyent hozna reá.

Az altiszt e feletti elkeseredésében ezt a gög, büszkeség és a fensőbbeségből eredő megvetésnek tekinti s el van keseredve föllebvalója iránt. — Vajjon igaza van?

Lehetnek esetek, hogy elkeseredése jogos, hogy a vele szemben éreztetett bánásmódot

Tomanovo alatt fakadnak és a „Hlboká-Sznozá“-val a Benyuszka havas déli lejtőin birnak forrásokkal, 1300 m. magasságban. A „Tajch“ az 1347 m. m. magas Bukovinka alatt bugyog ki, a „Hucová“ pedig a „Hucová Skala“ alatt fekvő forrásból támad.

Ezek a régibb időkben mind usztatásra berendezett patakok voltak.

Kisebb jelentőségű források még: Szvrcková, Danjacska, Misková, Sztudna, pod Vrbie, Farbanicsová, Brezini, Hámorcsanová és Drbalová.

Éghajlati tekintetben a gáspárdi védkerület már magasságánál fogva is hűvös; junius, julius, augusztus és szeptember havát leszámítva, a többi hónapok tavasszal és ősszel hűvösek, mihez sokkal hozzájárulnak az itteni nagyterjedelmű erdőségek. — Ezeknek kigőzőlgései még a nyári hónapokban is feltűnően hűtik a léghőrt. — A derek rendszeren már szeptember közepe táján beköszöntenek s a kerti flórának ekkor még nem érett gyümölcseit tönkre teszik.

Csapadékokban, mint minden nagyobb erdőség-

gel bíró vidék, ez is gazdag, sőt ezek sokszor túlságokba általcsapnak. A kerület hegysége már a terhebb fellegek régióiba esik, az erdők hűsebb léghőre azok lecsapolására felette nagy befolyással van.

A tél hosszú s hóban tulbó. — Tartama rendes körülmények között öt hónap. November elejétől április közepéig, néha utóljáig s ekkor a legeltetés még a falvak közelében is szünetel.

A tavaszi mezei munka április hóra, a betakarítás augusztus végére esik, így tehát a vetemények 5 hónap alatt érnek meg.

A szelek, viharok télen át gyakoriak; erdészeti szempontból legveszélyesebb az északnyugati szél, a hófuvatagok is gyakoriak.

A kerület lakott pontjai: Gáspárd (533 méternyire a tenger szine felett) Baracka, Havasalj és Szerkó telepek (ez utóbbi 700 méternyire a tenger szine felett); az évi közép hőmérsék 6.5–8.0 között váltakozik, tehát még a tavaszi mezőgazdasági termények érlelésére elegendő.

nem érdemli s jobbra legyen érdemes, de valljuk meg az igazat, hogy e rideg viszonynak oka mindig inkább magában az altisztnél található, minek legjobb bizonyága, hogy elég altiszt van, ki nemcsak föllebvalója szeretetét, hanem annak becsülését, hogy ne mondjuk barátságát is bírja.

És mivel szerezte meg ezeket az előnyöket, melyek nélkül száz és ezernyi bajtársa szükölködik?

A műveltség, jó modor, finom tapintat, ezek ama tulajdonságok, melyek megszerzik nekünk embertársaink tiszteletét, becsülését.

Az erdészeti altisztek legnagyobb része a helyett, hogy igyekeznék a műveltség magas fokán álló előjárójával minél gyakrabban érintkezni, a vele való társalgásban pallérozódni, ismeretei körét tágítani, inkább kerülni szereti, abban a balhitben, hogy ez a tisztán hivatalos és szolgálati ügyeken kívül nem fog vele szívesen érintkezni és éppen ez a legnagyobb csalódása.

Minden föllebvalónak, kiben megvan a kellő érzék hivatása iránt s ki azt nem pusztán kenyérkeresetnek tekinti, hanem annak szívvel-lélekkel, egész odaadással szenteli magát, első teendője olyan munkatársakra tenni szert, kik az ő igyekezetének, fáradozásának elismeréssel adózni tudnak s példáján felbuz-

dulva, maguk is fáradhatlan tényezői akarnak lenni ama nemes cél elérésére való munkálkodásában, melyet hivatása elébe tűz s így saját érdekében fekszik, hogy alantas közegét tőle telhetőleg oktassa, teendőibe begyakorolja s őt lehetőleg kimivelje, hogy így a közéletben se kellessék neki miatta szégyenkeznie. Téves fel fogás az, hogy a föllebvalóra nézve az ily viszony megalázás, mert nem ő ereszkedik le ez által alattvalójához, hanem azt inkább magához felemelni igyekszik s ez csak dicsőségére válik, mert nemcsak hogy azt szakmájában kiképezte s így magának nehéz és fáradalmas feladatához derék társat szerzett, de annak általános ismereteit s így műveltségét is fokozván, egyuttal a társadalom hasznos tagjává is tette. E mellett megóvjá alantasát a rossz társaságoktól, mert saját személye által őtet is a jobbakba vezetvén be, az nem lesz többé amazokra utalva s így erkölcsileg is magasra emeli. Azon kívül növeli tekintélyét a nép előtt s kivált azok előtt, kiknél erre legnagyobb szüksége van s ezek az erdei munkások.

Megesik — mert hiszen emberi dolog, — hogy az altiszt rászolgál a megdorgálásra s a föllebvaló nem tudván hirtelen haragját és felháborodását leküzdeni, nyomban a helyszínén, gyakran a munkások s más idegen elemek füle hallatára ad kifejezést nem egyszer épen nem

A kerület tenyészete két övre osztható, u. m.: mezőgazdasági és erdei tenyészetre.

A mezőgazdaságit csak annyiban érintem meg, mennyiben a kerületben lévő négy kincstári telep körül a telepes kincstári munkásoknak kiosztott szántókon mezőgazdászati is üzetik.

A mezőgazdászati termelés véghatára Szerkő telep körül van s 800 m. magasságig (Poljanka 838 m.) folytattatik, — a hegyi rétek művelését ide nem számítván, mert ez trágyázás mellett havasokon is üzhető.

A kerületbeli telepeken természetesen lesz a rozs, árpa, zab, burgonya, len, kender és káposzta. A telepek körüli rétek helyel jól, helyel csak kielégítők.

Az aratás ideje az egyes mezőgazdasági telkek magassága és fekvése szerint váltakozik. — Gáspárd legkedvezőbb fekvéssel bírván, itt az aratás augusztus közepén, Barackán és Szerkőn egy héttel később kezdődik.

Az őszi rozs is sikerül, különösen a honnét a

hóvíz korábban lefut. — Kedvezőtlen helyeken, ha a hó a vetéseken soká fekszik, azok kipállanak. Hideg, nedves mostoha években a tavaszi vetések sokat szenvednek.

A burgonya kiszedése korán, 2—3 héttel az aratás után történik s ez szerencsétlensége a népnek. Az ily korai kiszedés a rothadást fokozza, úgy, hogy alig van év, hogy ezen panasz fel ne merülne, pedig e népnek főtápláléka ebből áll.

Az átlagos maghozam a tavaszi rozsnál s árpánál 4—5, a zabnál 3—4, a burgonyánál 3—4 szem, tehát szigorúan véve csakhogy a munkát fedezi, hogy azonban a mezőgazdaság itten mégis meglehetősen terjedelemben üzetik, az csak népének a földhöz való ragaszkodásában leli magyarázatát s abban, hogy a más keresetre nem használható családtagok foglalkozást kaphatnak.

Miután ezen kincstári telepeselek között olyan hanyag is található, kiknek földjei félparlagon hevernek, mert csak madarak által trágyáztatnak, van sok

válogatott szavakban bosszuságának. Ennek soha sem lenne szabad megtörténnie s az óvatoss és tapintatos föllebvaló nem is fogja megcselekedni, mert ez az, mi legjobban képes az altisztnak annyira szükséges tekintélyét a vezetése alá rendelt munkások előtt lerontani.

Mindaddig, míg az altiszt tisztán szolgál szerepet fog játszani, míg élelem, nyulak s más vadak hurcoltatásával mintegy teherhordó állatnak fog tartatni, nem fog megfelelni hivatásának úgy, ahogy ezt hivatása és a közjó érdeke megkívánja. Ha azonban megvan benne a kellő igyekezet s fogékonyság a nemesebb érzelmek iránt, mihamarább ki fog emelkedni mostani alárendelt helyzetéből s műveltségénél fogva kivívja magának azt a helyet, melyet a társadalomban elfoglalni hivatva van s hogy ez első sorban föllebvalóinak fog nagy örömeikre szolgálni, arról minden egyes meg lehet győződve.

Adja Isten, hogy ez az idő mielőbb bekövetkezzék.

Sebes-Szász.

LEVELEZÉS.

Bustyaháza, 1895. június 24.

Tekintetes szerkesztő ur!

Nevezetes actus volt e hó 22-én esve Bustyaházán. A magas kincstár erdészeti főtisztviselője,

olyan, ki önmagától semmit sem tesz, s csupán a véletlenre s mások, de legtöbbszörre a magas erdőkincstár segélyére bizza magát.

Az erdei tenyészet a gáspárdi kerületben nem mondható valami felette változatosnak, mert leginkább fenyőfélékre szorítkozik. — A lombosak itt csak alárendelt szerepre vannak szorítva s egy-két faj kivételével csak alantabb fekvő részekben fordulnak elő. Annál jobban diszlenek a fenyők, melyeknek úgy a talaj, mint az éghajlat teljesen megfelel. A párában dus légkör a fenyők eleme, s ebben itt fogyatékuk nincs.

Az itteni erdőségek jó karban állanak s fokozza értéküket a besztarcebényai m. k. erdőigazgatóságnál behozott ama rend és gondos ápolás, mellyel a járkelő itt lépten-nyomon találkozhat.

Találhatók a fenyők közül: a lucfenyő (*Abies excelsa*) 56%, jegenyefenyő (*Abies pectinata*) 42%; csak szórványosan fordul elő: veresfenyő (*Larix europaea*) a Benyuszká havason eltörpült példányokban;

nagys. Tomcsányi Gusztáv főerdőmester urnak Lugosra erdőigazgatóvá történt áthelyezése alkalmából bucsuzó estély rendeztetett.

Az estélyen a kerületbeli összes erdőtiszteken kívül lelkesek, közigazgatási, megyei, városi s falusi hivatalnokok, nem különben előkelő polgárok és privát egyéniségek vettek részt. — Lelkes felkészítők egymást követték, melyeket üdvölvések kísértek; az estély hivatalos színezete barátságos vendégszeretetté alakult s a vig mulatság másnap világos kivirradtig tartott.

E nevezetes estély teljesen megérdemelt része a nagys. főerdőmester urnak, mert Bustyaháza erdészete nagy elismeréssel, sok hálaival adózhat e tevékeny, rendszerető és nagyműveltségű főtisztviselőnek, ki példával tanított, kitartással buzgólkodott mindekben, nemcsak a gazdaság, hanem az erkölcsiség terén is. Szigorú bíró, de szelid atya is tudott lenni egyaránt s nem ítelt meggyőződése ellenére, e mellett ami jót csak tehetett, mindent megtett. Valóban szerencsések a lugosiak, mivel új igazgatójukban pártfogójukat, atyjukat üdvözölhetik.

A tisztelt és szeretett főerdőmester ur bucsuzó estélyének rendezéséhez több oldalról azon feltűnő megjegyzés tétetett, hogy altisztek nincsenek jelen az ünnepélyen s vajjon miért?! Könnyű reá a felelet: „mivelhogy az intézők megfeledeztek az altiszteket is erre felszólítani.“

Máskor ily alkalomhoz felhivattak az erdőőrök is és jól esett, ha a nagy többséggel együtt a jó kívánatokhoz saját üdvkívánataikat is sorozhatták. De ez nem baj, mert elbucsuzott kedves főnökétől külön az altiszti személyzet is és Szálka Albert altiszt mondott oly szívből fakadó és szívhez szóló szép bucsuzót,

erdei fenyő (*Pinus sylvestris*) N.-Lieszkován és svéd-erdei fenyő; ez utóbbival kísérletképen Sznozsán 1200—1347 m. magasságban egy osztág lett beerdősítve, mit fényes siker koronázott.

A lombos fanemek közül előfordul a bükk (*Fagus sylvatica*) 1%; szorványosan: hegyi juhar (*Acer pseudoplatanus*), kőrisfa (*Fraxinus excelsior*), hársfa (*Tilia parvi- és grandifolia*), szilfa (*Ulmus campestris*), nyirfa (*Betula alba*), hamvas éger (*Alnus incana*), madárberkenye (*Sorbus aucuparia*), kecskefűz (*Salix caprea*), rezgőnyárfa (*Populus tremula*).

A tülevelű bokrosokból: a boróka (*Juniperus communis*); a lombos bokrosokból a közönséges mogyoró (*Corylus avellana*), egres (*Ribes grossularia*), vörös ribiszke (*Ribes rubrum*), málna (*Rubus idens*), seregély szeder (*R. fruticosus*), kökény (*Prunus spinosa*), fekete bodza (*Sambucus nigra*), vörös bodza (*Sambucus racemosa*), kánya bangita (*Viburnum opulus*), csipke rózsa (*Rosa canina*), repkény-borostyán (*Hedera helix*), komló (*Humulus lupulus*); megemliten-

mely mélyen meghatotta úgy a bucsuzókat, mint a távozót, ki minden jelenlevőnek meleg szóval és kézszorítással viszonzta igaz, szívből eredő áldáskivánatait. Így váltak el egymástól hivatalfőnök és altisztek, mint a nagy mester szegény tanítványaitól: hála és jó emlékekkel.

Isten vezérelje a főerdőmester urat utjában!

Rácz.

A nagyvilágból.

A delegációk, miután megszavazták a közös-ügyes kiadásokat, — befejezték működésüket s most már a politika terén is beáll a nyári pihenő, ha csak valami véletlen nem rázza fel a világot. Csak a belügyminiszteriumban dolgoznak lázasan az állami anyakönyvvezetés behozatalán és az erre felügyelők kinevezésén.

Az osztrák kormányválság ideiglenes kormány megalakításával lett egyelőre megoldva, végleges megoldást azonban valószínűleg csak ősszel, a nyári pihenő után fog nyerni.

A kielii csatorna megnyitásának fényes ünneplései is lefolytak. Oly fényes ünnepeket, mint ott voltak, még alig látott a világ. Az összes államok képviseltették magukat néhány hadi hajóval s előkelő személyiségekkel. Jól esett a világnak a hatalmas német császár ama nyilatkozata, hogy ez az újabb alkotás is csak egyik tényezője a világbéke megszlárdításának.

Kelet felől nyugtalanító hírek érkeznek. A török uralom alatt álló Macedónia lakosságának egy része fellázadt s most mind nagyobb területen folynak a

csatározások a felkelők és a török csapatok között. Eleivel nem tulajdonítottak az egésznek nagyobb fontosságot, most azonban kezd a dolog komollyá válni, mert úgy látszik, hogy a felkelőket titokban az oroszok, bolgárok és szerbek is támogatják. Ezt látszik bizonyítani az, hogy a forradalmárok legnagyobb része kitűnő fegyverekkel van ellátva. Macedoniára különben már régóta áhítozik Bolgárország is, Szerbia is, de még Görögországnak sem lenne ellenére, ha ezt a tartományt magához csatolhatná. — Ismeretes dolog különben, hogy a nagy török háborúk mindig ilyen apró-cseprő felkelésekből keletkeztek s így most sem lehetetlen, hogy nagyobb bonyodalmak fognak keletkezni, ha csak a török csapatoknak nem sikerül a mozgalmat csirájában elfojtani, mire ugyan nem nagy a kilátás, mert egyrészt nagyon rosszak ott a közlekedési viszonyok, másrészt meg rossz felfegyverzésük mellett még a lakosság ellenszenvével is kell küzdeniök, mert ez általában ha nem is nyíltan, a lázadókat támogatja. Sajnos az egészben az, hogy régi szokás szerint mindkét részről most is nagy kegyetlenkedéseket visznek véghez.

Különfélék.

Kossuth Lajos édes apánk... Eldanolhatja magának ezt a nótát Wassermann Márton abauj-szántói lakos, mert neki csakugyan az isteni gondviselés folytán Kossuth lett jótékony apja. Ugy történt a dolog, hogy Wassermannak mult hó 22-én lejárt egy 25 frtos váltója, de annyi pénze sem volt, hogy a kamatokat fizethesse. Nagyon neki busult, míg végre jótékony álom zárta le szemeit s elfeledtette vele a

dők ezeken kívül: élődi fagyöngy (*Viscum album*), vörös és fekete áfonya (*Vitis idaea* és *myrtilus*), a két utóbbi a Benyuszká havason és az ezzel szomszédos erdőrészekben.

A kerület legmagasabb pontján (Benyuszká havason) az erdő határa 1400—1500 m. magasságig húzódik, hol az erdőtenyészet attól visszamaradt, oka annak vagy a régibb időkben pásztorok gondatlanságából vagy gonoszságából esztelenül üzött legeltetés, vagy pedig a talaj sziklás alkata. — Az erőszakos visszaszorítás által elkövetett hibákat itt azonban részint a kincstár és Breznóbánya sz. kir. város között létrejött kiegyezésből kifolyó legeltetési ügy szabályozása, részint cirbolyafenyővel megkezdett ültetvényezések által egy vagy másfél évtized alatt, ha itt lesznek, helyre fogom ütni. — Az 1888-ban, Demuth Antal volt akkori erdőőr által, 1893-ban pedig általam a fent említett havason kiültetett cirbolyafenyőből 90%-os eredmény éretett el.

Az erdők illetén szaporítása jótékonyan fog hatni

az alantabb fekvő állabokra, melyek növekvésökben gyarapodni fognak e védelem következtében.

Az erdők szaporítása által nyer az ipar is és nyer a nép is, mert hegyes vidékeinken a nép jóléte nagy részben az erdők mennyiségétől s minőségétől függ, de fájdalom a nép ezt be nem látja s régi elavult szokásaitól eltérni nem akar.

A kerületnek 1200 m.-nél magasabb pontjain fekvő erdőségeinkben a nemesebb fanemek közül csak a lucfenyő az, mely fontossággal bír s az erdők zömét itt már csak ez képezi. Ez hatol fel egyedül 1500 m. magasságig, vagyis az itteni erdőtenyészet vég-határáig.

A többi fanemek 1200 m. magasságon csak szórványosan s csakis a lucfenyő védelme alatt tenyésznek, nem bírván ama elemi viszontagságoknak ellenállani, melyeknek a hidegtől s a zord szelektől ki vannak téve.

(Folytatása következik)

földi gondokat. — Álmában megjelent neki a boldogult Kossuth alakja s megveregetve vállát, biztatta, hogy ne busuljon, de reméljen, mert már közel a segítség. Felébredvén, soká tűnődött álma felett s elhatározta, hogy lutrin próbál szerencsét. Miután a váltó 22-én járt le s 25 frtos volt, megteszi ezt a két számot, ezekhez pedig hozzá vette harmadiknak a 45-öt, mi összesen kiadta a 92 számot, vagyis Kossuth éveinek számát. A kölcsönkért 50 krajcár fényesen kamatozott, mert mind a három szám kijött s ő szegény emberből egyszerre jómódúvá lón. Szerencséjében osztoztak Szász Mózes mészáros és Hartmann Ignác korcsmáros, kiknek álmát elbeszélte. A szegény ember megtudva szerencséjét, örültként futott haza s folyton kiabálta: „Éljen Kossuth Lajos!”

Tilos a csók. Angolországban ujabban erős mozgalom indult meg a csókolódzás ellen, mely egyebek között nagyon sok betegségnek is lehet elhurcolója. Egy angol orvosi szaklap a többi között ezt írja: „A japánok — úgy látszik — nagyon böles emberek, mert soha sem csókolják meg egymást, a németek balgák, mert folyton csókolódnak. Angol hazánk ebben a kérdésben is az arany közép utnak barátja.” Angliában a férfiak sohasem csókolják meg egymást s a hölgyek sem találják szükségesnek az üdvözlő vagy bucsu csókot s ujabban csak kézszorítással és barátságos fejbólintással üdvözlik egymást. Hogy a fiatal angol szerelmesek szintén követik-e ezt a tiszteletre méltó példát, arról a tudós szaklap nem nyilatkozik.

Életmentő Mária-kép. A falusi katolikus leányiskolában sok helyen a jobb tanulóknak kitüntetésül kékszalagos Mária-éremet függesztenek a nyakukba s az így földiszított gyermekeket Mária gyermekének nevezi s becézi mindenki. Ilyen érme volt Milkovics György szentkatalini erdőőr nyolc éves kis leányának is s a kis beezüstözött pakfongérem a napokban csodálatosképpen mentette meg az életét. — Együtt játszott Benedekovics István földműves kilenc éves fiával, aki játékközben valahol revolverre akadt. Mosolyogva emelte a leányra a fegyvert és véletlenül elsütötte. A revolver töltve volt, a golyó a leánykát mellén találta. Ámde kárt nem okozott benne, mert a Mária-éremről visszapattant. A szerencsés megmenekülés annál csodálatosabb, mert az érem alig volt nagyobb a golyónál.

Medvevadászattal egybekötött nyaralás. Egy Randor nevű württembergi turista, aki néhány év óta a nyarat Német-Lipcén (Liptóm.) szokta tölteni s aki most is Német-Lipcén nyaral, a minap a Magurka-hegység tövében elterülő tó partján két hatalmas medvét lőtt. Randor ugyanis a tó szélén sétálgatott fegyverével a vállán, a midőn egy kanyarulaton hirtelen két egymással enyelgő medvét vett észre. A vadász hamarosan lőtt kétszer egymásután s egybevert mindkettőt.

Kik nem lehetnek erdőőrök. Statisztikai adatok szerint szükségel élelmére az angol 550 frtot, a német és francia 495 frtot, spanyol 330 frtot, olasz 254 frtot és az orosz 230 frtot évenként. Átlagos hus fogyasztásuk éven át: angol 55, francia 43, német 32, olasz 25, orosz 23 klgr. Kenyeret eszik az angol egy évben 216, a francia 275, német 280, spanyol 240, olasz 200, az orosz pedig 330 kilogrammot. E szerint legtöbb húst és legkevesebb kenyeret az angol, ellenkezőleg legtöbb kenyeret és legkevesebb húst az orosz fogyaszt. Nálunk pedig egyik sem lehetne erdőőr, mert már az első évben megenné jövő évi jövedelmének tekintélyes részét s legalább minden harmadik évet böjttel kellene eltöltenie Succi, a híres olasz koplaló preparátumának segítségével.

Fiatal óriás. A budapesti állatkertben mutogatja most magát egy 24 éves fiatal ember, kinek magassága 2 m. 39 cm. s 212½ kilogrammot nyom. A derék ifjut Piszjaknak hívják s Radom oroszországi városban született.

Huszárok veszedelme. Mint a villám járta be az országot a hír, hogy Przemysl galíciai városban a hadi törvényszék ítélete alapján tizenhárom magyar huszárt fejbe lőttek. A kedélyek a legnagyobb mértékben fel lettek izgatva, mert ily tömeges kivégzés béke idején a legnagyobb ritkaságok közé tartozik s egyes lapok nagyon éliesen keltek ki a hadsereg és annak szelleme ellen, hála Istennek, hogy eddig alaptalanul, mert ahogy később kitűnt, a kivégzés nem történt meg. A dolog állása különben a következő: a 6-ik Württemberg huszárezred 33 emberből álló egyik szakasza Schmidt főhadnagy vezetése alatt Bratkovice kis faluban állomásozott. Egy napon, midőn a főhadnagy éppen szabadságon volt, Diószegi Zsigmond őrmester — állítólag részegen — az istállóban a lovakat piszkosoknak találta s haragjában kardot rántva, azzal az ott lévő ordináncot megvágta s ez véresen társaihoz menekült. Ezek erre, számszerint huszonhárman kardra kaptak s az őrmesterre rohanva, azt összekaszabolták s hulláját a pincébe ásták el. Három altiszt tétlenül nézte az esetet s így ezek is bele kerültek a csávába, mert a közemberekkel együtt őket is elfogták s most mind a huszonhatan a przemysli katonai fogházban várják sorsuk eldőlését. A kivégzésről szóló s valótlannak bizonyult hír szerint e három altiszt és 10 sorsolás útján kiválasztott közhuszár lett volna fejbe löve, a többi pedig életfogytig való rabságra ítélve. Most már kétségen kívül áll, hogy ebben az ügyben a hadbírótság még egyáltalában nem ítélkezett, ez azonban legközelebb meg fog történni s kétségtelenül nagyon súlyos büntetés vár az önfeledt huszárokra, bár némileg talán enyhíteni fogja bűnüket az, hogy a lekaszabolt őrmester brutális bánásmódjával valóságos réme volt alárendeltjeinek.

Adakozás. Rózsai Mihály tűzvész által sujtott bajtársunk javára újból adakoztak: Lupu Dániel főerdőr 1 frt, Heim Vilmos erdőőr 1 frt, Balogh Dénes erdőőr 50 kr., Bukur Miklós erdőőr 50 kr., Mastics Elek erdőőr 50 kr., Drasovián Juon segédőr 50 kr., Moga Áchim segédőr 50 kr., Bendroflán Illés erdőlegény 50 kr., Kupás Dániel főerdőr 50 kr., Donáth András erdőőr 50 kr., Szőke György erdőőr 50 kr., Kis József erdőőr 50 kr., Kenda Ferenc főerdőr 50 kr., Krisztea Miklós erdőőr 30 kr., Pojenár Nikulae erdőszolga 20 kr., Birsán József erdőszolga 20 kr., Palatkás István erdőőr 50 kr., Mostis Antal erdőőr 50 kr., Szombathy Pál erdőőr 1 frt, Tóth Joachim egyleti főerdővéd 1 frt, Gasparik Ede 30 kr., összesen 11 frt 50 kr., ehhez hozzá adva az eddig kimutatott 24 frt 20 krt, összes gyűjtésünk 35 frt 70 kr.

A lakompaki erdőorról, Bauerről azt a hirt közölték volt a lapok, hogy a lakompaki erdőben meggyilkolva találták. Most — nagy örömünkre — e hirt megcáfolják, mert igaz ugyan, hogy nevezettet ájtultan találták meg az erdőben, de minden külső erőszak nyomai nélkül s így baját valószínűleg csak hirtelen roszullét idézte elő.

Kolera. A kolera réme újból kezdi felütni fejét. Lembergől érkezett táviratok szerint ugyanis Galiciában már két helyen fordultak elő koleraesetek. Hazánkban még ugyan nem jelentkezett, de jó lesz már előre is megtenni a szükséges óvintézkedéseket s figyelemmel kísérni a gyanus betegségeket. Az erdei és tutajozó munkások körül e tekintetben fontos feladat vár az erdészeti altiszti személyzetre.

Kérelem. A lapok eltévedésének könnyebb elkerülhetése végett szükséges — kivált kisebb helyeknél — a vármegyét is feljegyezni a címszalagon, miért is felkérjük szíves előfizetőinket, hogy előfizetéseik megújítása alkalmával lakhelyük s az utolsó postának olvasható feljegyzése mellett még a vármegyét is közölni szíveskedjenek, hogy a munkával amugy is túlhalmozott szerkesztőség ne legyen kénytelen ezt hosszadalmas kereséssel a helységnévtárból pótolni. Azon kívül kérjük az utalványszelvényre a legutolsó címszalagot felragasztani, vagy pedig az azon látható nyilvántartási számunkra hivatkozni.

Junius hó végével még mindig meghaladja a háromszázat azok száma, kik a lap járatását nem szüntették be és előfizetéseiket sem küldték el. Lapunk nem rendelkezik fekvő tőkékkel s a nyomdai, postai és egyéb költség, mely havonta a 70 frtot meghaladja, mindig fizetendő lévén, a szerkesztő-kiadó gyakran szerény fizetéséből kénytelen a hiányt pótolni, csak-hogy a lap megjelenésében fennakadás ne legyen. Felkérjük ennél fogva újból mindazokat az olvasóinkat, kik még előfizetéseikkel hátralékban vannak, hogy azokat mielőbb megújítani s ez által lapunknak, — melyre a legközelebbi időkben nagy feladatok meg-

oldása vár, — fenállását biztosítani, sőt azt minél nagyobb mérvben terjeszteni szíveskedjenek. E célra leghelyesebb felhasználni a már megküldött postautalvány-lapokat.

Az erdészeti altiszti zsebnaptárt megrendelni kívánókat szintén felkérjük, hogy ebbeli szándékukat lehetőleg e hó végeig bejelenteni s annak a hirdetményben közölt árát beküldeni szíveskedjenek, mert annak kiadása nagyon tetemes költségekkel jár s csak akkor van biztosítva, ha legalább 500 példányban rendeltetik meg.

Pályázatok. Ajánlközások.

A Heves-vármegyei Terpes község határában megtelepítet állami csemetekertnél legkésőbb f. évi szeptember hó 1-éig való szolgálatbalépés kötelezettségével, egy szakképzett erdőőr, ideiglenes minőségben, alkalmazást nyer.

A pályázni szándékozók fölhivatnak, hogy 1.) erkölcsi-, 2.) a letett erdőőri szakvizsgáról, 3.) az összes eddig való alkalmaztatásról szóló, 4.) a tisztii orvosi- és 5.) a hivatalos magyar nyelvben szó- és írásbelileg való tökéletes jártasságot igazoló bizonyítványokkal, végül 6.) anyakönyvi kivonattal fölszerelt kérvényeiket — melyben a javadalmazás iránti igények is megjelölendők — a m. kir. erdőgondnoksághoz Egerbe legkésőbb folyó évi július hó végéig annál inkább nyujtsák be, mivel az előbb megszabott határidőn túl beérkező pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek.

Azon pályázók, akik a csemetekertek gondozásával kapcsolatos mindennemű munkálatban való jártasságot is hitelesen igazolni tudják, előnyben részesülnek.

Egy 31 éves, róm. kath. vallásu, nős, vizsgázott erdőőr, tartalékos altiszt, aki legutóbb is egy nagyobb uradalomban volt alkalmazva, nemes vad és fácán tenyésztéssel 6 éven át foglalkozott s abban teljesen jártas, kitünő vadász, csemete nevelést, erdőkihasználást, erdősitést tökéletesen érti, a legjobb bizonyítványokkal rendelkezik, erdőőri, vadőri, vagy más hasonló állást keres. — Bővebb felvilágosítással szíveskéből e lap szerkesztősége szolgál, hol az illetőnek címe is megtudható.

Egy 30 éves, kitünően szakvizsgázott erdőőr, ki a magyar és tót nyelvet tökéletesen, a németet pedig kevésbé bírja, állást keres a kincstárnál vagy valamely magánuradalomnál. — Címe e lap kiadóhivatalában megtudható.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Podhradszky Emil.

Előfizetési felhívás Erdészeti altiszti zsebnaptárra.

Sok felől hozzám intézett felhívásra a közóhajnak eleget tenni óhajtván, elhatároztam, hogy az erdészeti altiszti személyzet részére a jövő 1896-ik szökő évre egy

„Erdészeti altiszti zsebnaptárt“

fogok kiadni. — Az országos erdészeti egyesület által kiadni szokott zsebnaptár ezen vállalatot feleslegessé tenné ugyan, de a tapasztalat igazolja, hogy ezt az altiszti személyzet — valószínűleg kissé magas ára miatt — nem veszi igénybe, minek következtében aztán másnak hiányában zsebnaptár nélkül szükölködik. — Az „Erdészeti altiszti zsebnaptár“ a naptári részen kívül tartalmazni fogja az erdőtörvény, a vízjogi törvény és a vadászati törvény szükséges szakaszait, fontosabb miniszteri rendeleteket s az altiszti személyzet szolgálatához szükséges különféle táblázatokat; ezen felül erdőkárak feljegyzéséhez rovatos lapokat s megfelelő mennyiségű üres lapot különféle feljegyzésekhez. Hogy ezen hézagpótló s minden altiszt részére nélkülözhetlen naptárt még a legszegényebb altisztnak is hozzáférhetővé tehessem, ára egy korona vagyis 50 krajcár lesz. — 55 krajcárnak előleges beküldése mellett a naptár portómentesen fog megküldetni. — Az előfizetési pénzek vagy alulírott, vagy az „Erdőör“ szerkesztőségének címe alatt (esetleg a lap előfizetési díjával együttesen, mely esetben azonban határozottan megjelölendő a cél) küldendők.

Szászsebesen, 1895. évi május hó 1-én.

Podhradszky Emil, az „Erdőör“ szerkesztője.

magy. kir. udvari
szállítók.

Cs. és kir. ausztr.
udvari szállítók.

Szerb kir. udvari
szállítók.

Perzsa csász. udv.
szállítók.

Kincstári és uradalmi

ERDŐTISZTEK és ERDŐÖRÖK

részére akár

teljes egyenruhákat,

akár pedig

===== egyes darabokat, =====

valamint az

egyenruhához tartozó egyes részeket,

ugyszintén a legegánsabb és legolesőbb polgári öltönyöket csakis valódi tartós minőségben szállit jótállás mellett

TILLER MÓR és TÁRSA

osztrák-magyar cs. és kir. udvari szállítók,
valamint perzsa császári és szerb királyi udvari szállítók

Budapestben, Károly-laktanya.

Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 5-ik és 20-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Az egyenruha.

Réges-régen, a világ teremtésekor az első emberpár minden ruha-féle hijával szűkölködött. A kitűnő éghajlati viszonyok ezt teljesen feleslegessé tették s csak a bennük felébredt szegényérzet készítette őket mezitelenségük eltakarására. Később, midőn kiűzetek a paradicsomból, s kivált midőn az első testvérilkost lelkiismerete egyik vidékről a másikra üzte, részint az idő viszontagságai, részint pedig a különféle férgek és bogarak csipései arra szoritotta a mindjobban szaporodó népet, hogy magának ezek ellen védelmet keressen s elkezdődött a különféle ruházkodás, bár még napjainkban is vannak vidékek, melyek lakói

a ruhát nem ismerik, hanem vad állapotukban meztelenül járnak.

A ruházat természetesen eleinte nagyon kezdetleges volt, amint hogy ez a rendelkezésre álló eszközök hiányos volta és a műveltség alacsony foka mellett másképp nem is lehetett. Évszázadok, sőt évezredek át durva állatbőrök fedték az emberi testet, míg a folyton fejlődő műveltségnek sikerült különféle gyolcsok és szövetek előállítására s azok tökéletesítése.

Az emberiség között eleinte teljes egyenlőség uralkodott, de később ez is helyt adott különféle osztályoknak. Jött az idő, midőn az egyik urrá, a másik szolgává lett s itt már szükségessé vált ezeknek külső jelek által

Az „Erdőör“ tárcája.

A gáspárdi m. k. erdőöri kerület természetrajzi vázlata.

Közlő: HERCHL JÓZSEF m. k. erdőör.

(Vége.)

A jegenyefenyő, továbbá a juhar már 1200 m. magasságban visszamarad, csupán a kecskefűz és berkenye hatol föl 1400—1500 m. magasságig, itt helyenkint még csoportosan is előfordul, de csak eltorpult példányokban, védelem mellett azonban meg lehetős példányok fejlődnek, különösen a berkenye 25—30. cm. magasságra is megnő.

Az 1500 m. magasságon felül a legujabb időben (1888 óta) cirbolyafenyő (Pinus cembra), mely itt eddig ismeretlen volt, mesterséges ültetéssel újabb időben sikerrel lesz tenyésztve.

Az erdőtenyészet véghatára felé érdekes a lucenyő terjeszkedését s az elemekkel való harcát meg-

figyelni. — A védetlen, különösen az északi és nyugati légáramoknak kitett gerinceken a magányosan álló fák a hidegtől gyakran leperzseltetnek s e helyett, hogy növésekkel a magasba törnének, ágakba s galyakba törpülnek el.

A flórából megemlítésre méltók: a százszorszép (Bellis perennis), erdei kökörcsin (Anemone sylvestris), havasi kökörcsin (A. alpina), árvácska (Viola lutea), narancsszínű holgyomál (Hicracium aurantiacum), havasi csengetyűke (Campanula alpina).

Ezek a kerület legmagasabb pontja flórájának leggyakrabban előforduló nemei, magától értetődik, hogy ezzel korán sincs kimerítve az itteni virány, — képviselve vannak még a mohák és zuzmók is.

A kerület tenyészetéről szólva, nem hagyhatom szó nélkül annak állattani ismertetését sem.

A kerület patakjaiban a pisztráng (Salar Ausonii) mindenütt van, de nem oly mennyiségben, mint az kívánatos és lehetséges lenne, mert a falvak közelében

Adakozások.

Rózsay Mihály tűzvész által sujtott kartársunk felsegélésére újból adakoztak:

Az apatini m. kir. erdőhivat kerületéből:

A palánkai erdőgondnokságnál: Leszher Alajos, Nagy Károly főerdőőrök, Galusz János raktárőr, Mihailovics János, Finna Sámuel, Marguart Ferenc erdőőrök, Graf József erdőlegény, Klínovszki István segéd-erdőőr 50—50 krt; Orosz István, Hereli János, Paller Sándor, Madarász György, Linder Jakab erdőőrök 30—30 krt; Herbst János erdőlegény 20 krt. — Összesen 5 frt 70 kr.

A bezdáni erdőgondnokságnál: Tomcsányi Lajos, Nyárai János, Zsigmond Antal, Nyáray András, Gersits András, Finster Károly, Schreiner Mihály, Nagy György, Nagy Károly, Kiss Ferenc, Reiter Ferenc erdőőrök 50—50 krt; Major Nándor, Bugadzsia János erdőlegények 20—20 krt. — Összesen 5 frt 90 kr.

Apatinban és a doroszlói gondnokság személyzeténél: Spanyol József, Orbán János főerdőőrök, Bognár József, Leszher Sándor, Keszenszki József, Vinopál Oszkár, Kuti János, ifj. Szeidel József, Martinovics Mátyás, Maison József erdőőrök, Deák József hercegi vadőr 50—50 krt; Dekits Ignác, Dudovits Ferenc erdőőrök 30—30 krt; Secber Zsigmond, Szántó Lajos erdőőrök 20—20 krt; Szabó Antal főerdőőr 10 kr. — Összesen 6 frt 60 kr.

A szászsebesi m. kir. erdőhivatal kerületében: a vajdahunyadi erdőgondnokságnál: Beu Simon, Musa Dániel főerdőőrök, Tőke László, Bordy János, Preiniszberger Ede 50—50 krt; Ohánovits Mihály főerdőőr, Heim Rajmond, Temesi János, Mihaleszk Miklós, Bloos György erdőőrök 30—30 krt; Tódor János erdőőr, Panta Petru segédőr 20—20 krt; Popa Mihály, Gyura Janku, Jánk Onyika segédőrök 10—10 kr. — Összesen 4 frt 70 kr.

Az ungvári főerdőhivatal kerületében, a radvánci erdőgondnokságnál: Tóth Károly, Szabados Vince főerdőőrök 1—1 frt; Gajdos István erdőőr 80 kr; Pásztor Albert, Kárpa István, Bidnai Sándor, Jurkovits Miklós erdőőrök, Madari János, Homa Pál erdőlegények, ifj. Homa János munkafelügyelő, Moskovits Dániel fakereskedő 50—50 krt; Korláth N. munkafelügyelő 20 kr. — Összesen 7 frt.

Egyesek: Sárkányról: Juhász János erdőőr 60 kr; Nikuláj Áldi Popa, Jozsif Joneszko 50—50 kr. — Összesen 1 frt 60 kr.

Zólyomgyepei Badinból: Lőrincz István, Medriczky János, Ruman Lajos erdőőrök 50—50 kr. — Összesen 1 frt 50 kr.

Abauj-Tornamegyei Rank-Herlányból: Gaál Lajos, Gáspár József, Matisz Vince főerdőőrök, Sorger Károly, Zöld István erdőőrök 30—30 kr. — Összesen 1 frt 50 kr.

Keszeln János A.-Venicetről 50 kr.

Herchl József erdőőr Gáspárról 20 kr.

Moika Kelemen Kossováról [az adakozók névjegyzéke eddig be nem érkezett] 1 frt 80 kr.

Sticz László Nagyváradról 40 kr.

Németh Sámuel Ó-Toplicáról 50 kr.

Mostani gyűjtésünk összesen . . . 37 frt 40 kr.

Ehhez hozzá adva előző gyűjtésünk összegét . . . 35 frt 70 kr.

Eddig összesen begyűlt **73 frt 10 kr.**

Különfélék.

Figyelmeztetés. Lapunk mai számával mind ama tisztelt olvasóinknak, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, postautalvány-lapot küldünk s felkérjük őket, hogy hátralékos díjaikat mielőbb beküldeni sziveskedjenek. Azon tisztelt előfizetőinket pedig, kiknek előfizetése július hó végével lejár, kérjük a szinte mellékelt utalványlapok felhasználásával előfizetéseiket megújítani. Az előfizetések beküldésénél legcélszerűbb vagy a címszalagnak az utalványszelvényre való felragasztása, vagy pedig az azon látható nyilvántartási szám feljegyzése, mi által sok munkánk lesz megtakarítva, nem kelletvén így minden egyest a betűsoros mutatóban kutatni. Az előfizetők nagy részének lakhelye kisebbszertű ismeretlen hely és utolsó postája is jelentéktelen s így a szétosztó postahivatalnak nagy könnyebbségére szolgál, ha a címnél a vármegye is jelezve van s ez által elkerülhető a lapnak annyira kellemetlen elkallódása, így nagyon célszerű, ha minden előfizető lakhelye és az utolsó posta feljegyzésénél a vármegyét is feljegyzi, mi neki nagyon csekély fáradságba kerül, míg nekünk a sok száz név mellett a helységnévtárban kutatni hosszadalmas mulatság s elrabolja az amugy is drága s hasznosabban is felhasználható időnköt.

Ujjonnan belépő előfizetőinknek megküldjük lapunk 16-ik számát, melyben az „Országos Erdészeti Altiszti Egyesület“ alapszabályai vannak, hogy ezeket megismerhessék s más társaikkal is megismertethessék.

Királyasszonyunk nyaralása. Felsőleges királynénk e hó elsején érkezett a szepességi gyönyörű Bártfa fürdőbe, hol több hetet szándékozik eltölteni s az ottani Deák-fogadóban szállott meg. A felsőleges asszony minden feltűnés nélkül, egész egyszerűen tölti idejét s legnagyobb részét hosszú sétáknak szenteli s egymásután tesz kirándulásokat a természeti szépségekben annyira gazdag vidék egyes pontjaira. Ismeretes dolog, hogy a felsőleges asszony fáradhatlan gyalogló s gyakran megesik, hogy egy nap 5—6 órai utat is megtesz. Ilyen kirándulásain néha nagyon kedves dolgok történnek. Így a napokban több apró tót fiúcska játszott az erdőben s meglátva a közelgő felsőleges asszonyt torkuk szakadtából kiabálták: „Itt jön a jó urnó!“ A királyné megmosolyogta a buzgó tisztelőket s mindegyiknek egy ezüst pénzt nyomott a markába, mely felér azzal, mit a gyermekek atyja egy napon át kötőréssel szerez az országuton.

Személyi hírek. Dobránszky Antal nagybányai volt I. oszt. erdőszolga a besztercei m. kir. erdőigazgatóság kerületébe III-ad oszt. m. kir. erdőőrré neveztetett ki. Sok szerencsét kívánunk új állomáshelyén lapunk eme buzgó barátjának. — Tódor János IV-ed oszt. ideiglenes erdőőr a szászsebesi m. kir. erdőhivatal kerületében állásáról leköszönt,

Kegyetlen rablógyilkosság. A sarmasági elüljárósághoz a napokban öt munkás ember azzal a hirrel lépett be, hogy Kranyák J. kerékgyártót ott találták a háza közelében a buzavetésben: a feje össze van aprítva darabokra. A csendőrség kinyomozta, hogy a kerékgyártót és feleségét ugyanaz az öt ember gyilkolta meg, aki az esetet feljelentette. Az eset árulója egy kés volt, amelyet az asszony szívében felejtettek s az a körülmény, hogy a napszamosok hétköznap tiszta fehérneműben voltak. Az öt ember be is vallotta, hogy ők ölték meg a kerékgyártót és feleségét is közakarattal — 50 forintjáért. Előbb a kerékgyártót éjszaka fölzörgették, hogy tehén van a buzájában s amikor ez kijött, fejszéssel levették, a fejét darabokra vágták, — azután az asszonyt vagdosták össze s végül még szíven szurták. A kerékgyártó hulláját a buzavetésbe dobták s másnap reggel, mintha ők földözték volna föl a kettős rablógyilkosságot, jelentést tettek az esetről.

Elrepült bugyelláris. Egy Debrecenhez közel fekvő községben — mint egy debreceni lap írja — országos vásár volt a minap, amelyre egy román atyafi is behajtott két szép ökröt. A parasztnak jó vására volt, pár ropogós százast kapott az állatjaiért. Miután nincs vásár áldomás nélkül és áldomás pálinka nélkül, az oláh is bőven megitta az áldomást. Hazafelé indulva eszébe jutottak otthon levő gyermekei és egy-egy piros ballonnal akarta őket megörvendeztetni. Megvette a léggömböt s hogy annál biztonságban megtarthassa, a golyóbisra kötötte pénzestárcáját is — nehezeknek. A hólyag vigan himbálózott a levegőben a román nem csekély öröme, míg egyszerre kicsuszik a cérna a boldog tulajdonos kezéből s a gazdát vesztett gömb mindig gyorsabban és gyorsabban szállott fölfelé a százásokkal terhelt bugyellárisra. Elvitte magával a tárcát, nem tudták elfogni.

Egy falu nyomorban. A szepesmegyei Merény községben óriási nyomor uralkodik az ott dühöngött tüzvész következtében. A tűz által okozott kár most már hivatalosan meg van állapítva s 800,000 forintot tesz. Elégett 250 lakóház az összes melléképületekkel, sok marha és baromfi s 410 család lett hajléktalanná.

A bratkovicei huszárok. A Diószeghy őrmester meggyilkolása miatt letartóztatott huszárok ügyében a haditörvényszék most azok ellen a föllebbvalók ellen vezeti a vizsgálatot, kiknek elnézésük mellett végezte az őrmester kegyetlenkedéseit. Ezek azzal védekeznek, hogy Diószeghy azokat már örült állapotban követte el. (Hát, ha tudták, hogy örült, miért hagyták meg állásában? Szedőgyerek.)

Szerencsétlen vőlegény. Ladamérban Ertl Gyula bérlőt lakodalmán különös baleset érte. Éppen midőn vadonat új feleségét pörgette a táncban, elcsuszott a sima padlón s oly szerencsétlenül esett el, hogy bal lába eltörött. Első segítségben apósa, Argay orvos részesítette. Ez már mégis nagyobb pech még annál is, mint mikor az ember huszonegyezik s bankot ütve, a tizenegyre disznót kap.

Lépre került milliomos. Rothschild Móric, az Amerikában élő milliomos nemrég meglátogatta atyját Németországban s egy hétig tartózkodott ott. A hatóságok nesztét vették a dolognak s a fiatal

nábobot azon a címen, hogy katonaszökevény, letartóztatták. Semmit sem használt ama kifogása, hogy ő amerikai állampolgár s ügyvédjének csak azt sikerült kieszközölni, hogy fogházbüntetését pénzbüntetésre változtatták át [mit bizonyosan könnyebben is fog elszervenvedni. Szerk.] s ez után be fogják sorozni három évre. Az iratokat a hadügyminiszter elé terjesztették s ez dönti most el, hogy le kell-e szolgálnia a három évet, vagy nem.

Pályázatok. Ajánkozások.

A Heves-vármegyei Terpes község határában megtelepített állami csemetekerteknél legkésőbb f. évi szeptember hó 1-éig való szolgálatbalépés kötelezettségével, egy szakképzett erdőőr, ideiglenes minőségben, alkalmazást nyer.

A pályázni szándékozók fölhivatkak, hogy 1.) erkölcsei-, 2.) a letett erdőőri szakvizsgáról, 3.) az összes eddig való alkalmaztatásáról szóló, 4.) a tisztii orvosi- és 5.) a hivatalos magyar nyelvben szó- és írásbelileg való tökéletes jártasságot igazoló bizonyítványokkal, végül 6.) anyakönyvi kivonattal fölszerelt kérvényeiket — melyben a javadalmazás iránti igények is megjelölendők — a m. kir. erdőgondnoksághoz Egerbe legkésőbb folyó évi július hó végéig annál inkább nyujtsák be, mivel az előbb megszabott határidőn túl beérkező pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek.

Azon pályázók, akik a csemetekertek gondozásával kapcsolatos mindennemű munkálatban való jártasságot is hitelesen igazolni tudják, előnyben részesülnek.

Egy 31 éves, róm. kath. vallásu, nős, vizsgázott erdőőr, tartalékos altiszt, aki legutóbb is egy nagyobb uradalomban volt alkalmazva, nemes vad és fácán tenyésztéssel 6 éven át foglalkozott s abban teljesen jártas, kitünő vadász, csemete nevelést, erdőkihasználást, erdősítést tökéletesen érti, a legjobb bizonyítványokkal rendelkezik, erdőőri, vadőri, vagy más hasonló állást keres. — Bővebb felvilágosítással szíveségből e lap szerkesztősége szolgál, hol az illetőnek címe is megtudható.

Szerkesztői üzenetek.

Gampe Imre urnak Trebusa. Előfizetését a nyilvántartásban helyesbítettük. — **Tóth Ferenc urnak Pilis-Szt.-Kereszl.** Nyilvántartásunk szerint első ízben 4 óra 1 frt, másodízben egy negyedévre 75 krajcár, most pedig ismét negyedévre 75 krajcár lett befizetve s így m. évi november 1-től 10 hónapot számítva, előfizetése augusztus végével jár le. — **Sándor György urnak Tincova.** A lap Istvánhegyre lett címezve, most pedig Tincováról ír, ez lehet oka a rendetlenségnek. A lakásváltozást kérjük mindenkor bejelenteni, hogy nyilvántartásunkat e szerint helyesbítsük. A május 1-től való lapokat ez újabb címen újból megküldtük. — **Demuth Antal urnak Benesháza.** Lapja „ismeretlen“ jelzéssel jött vissza, onnét eredt a hiba. A hiányzó számok elmentek s eddig bizonyosan megkapta.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:

Podhradszky Emil.

teheti megrendeléseit az erre kijelölt cégeknél szinte olyan feltételek mellett.

Ugy a gyár, mint a készítő cégek megnyerték ezeket a kedvezményeket saját kérelmükre s minden verseny kizárásával.

A csendőrség, pénzügyőrök, állami rendőrök, vasuti altisztek stb. egyenruháinak szállítására esetről-esetre versenytárgyalás lesz hirdetve s a legelőnyösebb ajánlat elfogadva. Ezeknél aztán látható is, hogy olcsón is, csinosan is ruházkodnak. Az olcsóbb ár módot nyújt a megrendelőnek több ruhanemű beszerzésére s így a külső csinra is.

Vajjon nem lehetne hasonló eljárást követni az erdészethnél is? Hiszen vannak kitűnő cégek, melyek a kizárólagosságért tetemes áldozatok meghozatalára készek lennének.

A mostani egyenruha szöveteinek minősége ellen ugyan nem annyira, mint formája ellen általános a panasz. A legolcsóbb minőségű, — pedig az altisztek sanyaru anyagi helyzetük miatt leginkább erre vannak utalva, — pár napi viselés után teljesen kivetkőzik eredeti színéből s olyan bizonytalan színűvé válik, hogy el sem tudjuk képzelni, milyen színek összetételéből eredt, s nevét a leggazdagabb szótárakban sem találhatjuk. Külömben alig különbözik az ilyen színevesztett egyenruha a fegyencek obligát darócruhájától s csak szerencse, hogy

olyan helyeken, hol fegyintézetek vannak, nincsenek erdők, mert gyakran lehetne sajnos ösztetvéstéseket tapasztalni.

Hogy módjában áll az altisztnak a három classisba sorozott egyenruha között válogatni? De vajjon csakugyan módjában áll-e?

Azt, hogy az ezüstözött zsinórok és jelvények beleütköznek az előírásokba, nem akarjuk ez alkalommal feszegetni, mert utóvégre is szabály — szabály, de ha ezt a vasuti altisztek, a postaszolgák s még többen viselhetik, nem találjuk olyan égbekiáltó bűnnek, ha azok, kiknek ezt módjuk engedi s kik tán a külső csin és állásuk tekintélyének emelése végett erre az áldozatra készek, maguknak ilyet megrendelnek.

Egyelőre ennyit akartunk csak az egyenruházatra vonatkozólag elmondani, fentartván magunknak e kérdéssel tovább is behatóan s mindaddig foglalkozni, míg a mostani súlyos állapotokon enyhítve nem lesz.

Sébes-Szász.

LEVELEZÉS.

Feked, 1995. július 4.

Tekintetes szerkesztő ur!

A folyó hó 2-án tartott gyűlésünk alkalmával felvett két darab jegyzőkönyvet ama tiszteletteljes

nyirfajd (*T. tetrix*), a süket fajd (*T. urogallus*), mind a három meglehetősen szép számmal.

A császármadár a mélyebben fekvő erdőségeken, a nyir- és sikekfajd leginkább a „Benyuszká” havason és annak közelében tartózkodik.

A szárnyas vad legnagyobb ellenségei itt a nyest, görény, menyét és a róka.

A mezőgazdasági területeken és az alantabb fekvő erdei vágásokban található még a fűrj (*Perdix coturnix*), haris (*Crex pratensis*) és a fogoly (*Perdix cinerea*), de mind a három csak igen gyér számban fordul elő. — A szárnyas éneklők közül: a veresbegy (*Sylvia rubecula*), ökörszem (*Troglodytes parvulus*), mezei pacsirta (*Alauda arvensis*), hegyi pacsirta (*A. arborea*), közönséges pinty (*Fringilla coelebs*), közönséges sármány (*Emberiza citrinella*), csiz (*Fr. spinus*), keresztcsőr (*Loxia curvirostra*); a cinkék közül: a széncinke (*Parus major*), bubos cinke (*P. Candatus*); a rigók közül: énekes rigó (*Turdus musicus*), fekete rigó (*Turdus maerula*), a havason az örvös

rigó (*T. torquatus*); a harkályok közül: a fekete harkály (*Picus martius*), zöld harkály (*P. viridis*), nagy- és kis tarkaharkály (*P. major* és *minor*); a szajkók közül: a közönséges szajkó (*Garrulus glandarius*) és a fekete vagyis mogyorószajkó (*Caryocatactes nucifraga*); ezeken kívül még: a kakuk (*Cuculus canorus*), az örvös galamb (*Columba palumbus*), a bűdös banka (*Upupa epops*), a tövisszuró gébics (*Lanius excubitor*), a közönséges billegény (*Mosacilla alba*) és az erdei szalonka (*Scolopax rusticola*).

Az itt elmondottakkal koránt sincs kimerítve a gáspárdi erdőöri kerület botanikai és zoológiai leírása, ez csak vázlatos kép, melyet kiegészíteni szaktudósok lennének hivatva.

Végül nem mulaszthatom el megemlíteni, mely gyönyörű kilátás nyílik a kerület legmagasabb pontjáról a „Benyuszká” havasról a magas- és alacsony Tátra egész láncolataira, a körmöci hegyekre; a Gyetvai-Polana, Vepor, Fabová, Sztoski és Királyhegy nyulványaira és a gyönyörű Garam-völgyre, mely

kéréssel csatolom, hogy becses lapjában helyet adva, velök az összes alapítványi kartársaim figyelmét felhívjam hasonló cselekedetre, hogy a már nem elodázható miserabilis helyzetünk megváltoztathatásán egy szívvel s lélekkel oda hassunk, hogy a helyzetünk javítását célzó kérvény illetékes helyére leendő benyújtása sürgősen eszközöltessék.

Gyűlésünk, mint azt az alábbi jegyzőkönyv mutatja, a kincstári erdőörök kérvényét tette magáévá.

Indítványoztam kérelmezni deputát földünk évenkénti egy ötödreszbeni javításának kötelezettségét, ha az uradalom a trágyakihordási költséget megtérítené. Így nem lennénk ama veszteségnek kitéve, hogy áthelyezés esetén az egyesek által megjavított föld elhagyása mellett sovány, kiélt föld birtokához jussunk. Az orvos és gyógyszer megtérítésének kérvényünkbe leendő beszövését szintén indítványoztam, mit gyűlésünk az előbbeni ponttal együtt elvetett.

Célszerűnek találnám a gyűlésünkön is felhozott és ugyancsak elvetett ama kérelem beszúrását is, hogy kinlakásra gyermektelen, avagy iskolaköteles gyermekekkel nem bíró családok tétessenek.

Felhívom ez uton az összes alapítványi társakat vegyék fel a témát, gyűlésezzenek és e lap hasábjain (a tek. szerkesztő ur engedelmével) adjanak életjelt magukról, úgy a tartott gyűlés eredményéről.

Miután a tekintetes szerkesztő ur eddig tapasztalt pártfogását úgyünk támogatásánál továbbra is mindannyiunk nevében kérem, vagyok

mély tisztelettel

Meiszter Gyula,

m. kir. közalap. erdőörök, mint jegyző.

ezen pontról, Vöröskőtől kezdve egészen Besztercebányáig szemlélhető.

Záradékol csak annyit mondhatok, hogy ezen vázlatos leirással Zólyom-megyének e gyönyörű vidéke iránt, — mely eddig semmi figyelemben nem részesült, — az érdeklődést óhajtottam felébreszteni s kartársaimat buzdítani, hogy hasonló leírásokkal hazánk egyes vidékeit tegyék ismertté, nagy előnyére azoknak, kik idővel tán hivatva lesznek e vidékek erdőségeiben működni.

Borral oltott tűz. Az óriási tűzvésznel, mely San-Francisko városnak majdnem egész kereskedelmi negyedét elpusztította s másfél millió dollár kárt okozott, minden víz elfogyott, úgy, hogy már nem volt mivel locsolni. Ekkor jutott valakinak eszébe, hogy a közelben óriási hordók vannak, tele felséges kaliforniai borral. A tűzoltók nem sokat teketóriáztak, hanem a 18,000 gallon drága bort rálocsolták a tűzre s ezzel sikerült azt elfojtani. Hát bizony sok égő torkot is lehetne ennyi borral alaposan meglocsolni.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a ráczmecskei erdőben levő „Jäger csárda“-ban 1895. évi július hó 2-án.

Jelenvoltak az alulirottak.

A gyűlés megkezdése előtt egyhangulag megválasztott Eberling Gyula elnöknek, Szoják József előadónak és Meiszter Gyula jegyzőnek.

Eberling Gyula megnyitván a gyűlést, Szoják József előadó az erdőörök jelenlegi helyzetét, majd a kincstári erdőörök által benyújtandó kérvény tartalmát röviden ismertette, mire elnök felteszi a kérdést, vajjon a jelenlevő kartársak hozzájárulnak-e a kérvény benyújthatása végett annak aláírásához.

A pontot a gyűlés elfogadta.

Indítványozza az elnök, hogy a küldöttséghez a kérvény benyújthatására egy tagot válasszunk saját kebelünkben és nevezzük meg a küldöttségi tagot.

Az indítvány elfogadtatván, küldöttségi tagnak a gyűlés Szoják József erdőörök — ki azt elfogadta — választotta meg; utazási költség címén előlegesen a gondnokságban levő erdőörök egy-egy frtot szavaztak meg.

Előadja az elnök ezuttal, hogy az „Erdőör“ című lap tek. szerkesztője kéressék fel, egy a közalapítványi erdőörök érdekeit képviselő erdőtiszt ur ajánlására a beterjesztendő kérvény pártolására.

E pontot a gyűlés magáévá tette.

Az elnök a gyűlést ama megjegyzéssel zárja be, hogy tek. Trsztyánszky László főerdész urnak, ki a gyűlést megengedni szives volt, fejezze ki köszönetét a gyűlés, mely elhatározásról őt egy másolatba vett jegyzőkönyv által értesíteni határozottat, továbbá Meiszter Gyula indítványa folytán Podhradszky Emil urnak ügyeink iránt tanusított buzgó fáradozásáért a gyűlés köszönetet és bizalmat szavazott.

Kelt mint fent.

Meiszter Gyula,
jegyző,

m. kir. közalap. erdőör.

Szoják József,
m. kir. közalap. erdőör.

Hofner János,
m. kir. közalap. erdőör.

Eberling Gyula,
elnök,

m. kir. közalap. II. oszt. erdőör.

Zsittni Ádám,
m. kir. közalap. erdőör.

Stenge Ferenc,
m. kir. közalap. erdőör.

Zsivay Sándor,

m. kir. közalap. II. oszt. erdőör.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a ráczmecskei erdőben lévő „Jäger csárda“-ban 1895. július 2-án.

Jelenvoltak a fentebbi jegyzőkönyvben aláírottak.

Szoják József előadása folytán feltételet a kérdés, vajjon a megalakult „Országos erdészeti altiszti segélyegyesület“-be belépni szándékoznak-e kartársak és a fizetésük után megállapított tagsági díjakat befizetni hajlandók-e?

A gyűlés a kérdést magáévá tette és annak idején kibocsátandó kötelező íveket aláírni határozta.

Ezzel a gyűlést, — miután a segélyegylet megalakulásán működött egyéneknek köszönetet szavaz, — az elnök bezárja.

Kelt mint fent.

Eberling Gyula,
elnök,

Meiszter Gyula,
jegyző.

való megkülömböztetése, mire legalkalmasabbnak mutatkozott a ruházat, mint amely már csak terjedelménél fogva is leginkább szembeötlő. Az uralkodó, a pap, a katona, mindegyik más-más öltözetet viselt s így termett meg lassankint az egyenruha, mely nem annyira mint disz, hanem tulajdonképen inkább csak mint megkülömböztetés tett szolgálatot.

Korunkban már annyi különféle egyenruha van, hogy szakember legyen, aki magát a nagy tömkelegben kiismeri. Az emberek hiúságukban sóvárognak az egyenruha után s még azzal sem törődik némelyik, hogy egyenruhájában úgy néz ki, mint a komédiás bódé felcicomázott majma, csak egyenruhája legyen, mely ötet más embertársától megkülömbözteti s őt, kit egyébként senki észre sem venne, az utcán feltűnővé teszi s hiúsága ki van elégitve. Ha már a mostoha sors megtagadta neki az ily megkülömböztetést, igyekszik azt magának megszerezni. Sokan vannak, kik nem emberbaráti szeretetből, nem a jó és hasznos iránt való buzgólkodásból, hanem pusztán csak azért lesznek tűzoltókká, hogy ez által jogositva legyenek egyenruha viselésére. Természetes, hogy aztán minden alkalmat megragadnak, hogy magukat diszöltönyükben fittogtathassák s még a tűzvészhez is mikor ki kell vonulniok, előbb a feleségük szépen felbor-

zolja pomádézott hajukat s jól körülnézi, hogy csinosan néznek-e ki s csak ez után, nem rohannak, hanem cigarettával szájukban sétálnak a vész színhelyére s felette ügyelnek, hogy hófehér keztyűiket valahogy be ne kormozzák s finom egyenruhájukon mocsok ne essék. Az ilyenek aztán lármájukkal, parancsosztogatásukkal igyekeznek a figyelmet magukra vonni s dőreségeikkel még az igazán buzgólkodókat is megtévesztik hasznos munkálkodásukban.

Nekünk azonban nem az a célunk, hogy a ruházat fejlődésének történetével, az emberi hiúság gyarlóságaival foglalkozzunk, hanem az, hogy figyelmünket az erdészeti altiszti személyzet ruházatára s főleg egyenruhájára terjesszük ki s erről mondjuk el egyben-másban véleményünket, melyet ugyan nem tartunk feltétlenül csálthatatlannak s irányadónak, de legalább felvetjük a kérdést, ez által mások figyelmét is ráterelvén s módot nyujtván nekik a hozzászólásra.

Az erdészeti személyzetnek mint testületnek a divó szokás szerint szintén szüksége van egyenruhára, mely a társadalomban elfoglalt állását feltüntesse s így a szükségesség kérdésével foglalkoznunk felesleges, annál több hozzászólásunk van azonban minőségéhez, beszerzési módjához és árához.

Az erdőtisztek egyenruhájáról nem szólunk

sok háborgatásnak és pusztításnak van kitéve a halállomány. Más halmem nem fordul elő.

Rák ritkán található, az is csak a lapályos, vizenyős völgyben folyásukat lassító patakokban.

A Garamnak a kerületet érintő szakaszában előfordul a márna (*Barbus fluviatilis*) és a lepényhal (*Thymallus vecillifer*). Ez a folyó halászati szempontból bérbe van adva. — Most Göndör József benesházai vendéglős birja.

A vadállomány a kerület erdőségeiben nem épen dus. — Az emlős ragadozók közül — bár csak elvétve — előfordul itt az erdei medve (*Ursus arctos*), a nagyterjedelmű erdőségek s az itt bőven tenyésző erdei gyümölcs, mint eper, málna, fekete s veres áfonya, madárberkenye, továbbá az erdők közelében levő zabföldek s a tisztásokon legelésző marha mind oly csemegék, melyek a medvére felette nagy csábító erővel bírnak.

Amint azonban az erdei gyümölcs elfogyott, a marha a legelőre nem megy s a zab betakarított,

összel kereket old s visszatér a kerülettel határos, odukban jobban bővelkedő jarabói havasokba téli tanját felütendő. Itteni öt évi működésem óta egyszer vettem észre, hogy itt telet, betörve a nagy sü-rüségebe, a Juncsiarki erdőszebe.

A farkas itt már több mint harminc-egyven esztendeje ismeretlen.

Közönséges emlős ragadozók közül előfordul a róka (*Canis vulpes*), a görény (*Foetorius putorius*), a közönséges menyét (*F. vulgaris*), a hölgymenyét (*F. erminens*), a kövinyest (*Mustela foina*), a nemes nyest (*M. martes*), a vadmacska (*Felis Catus*) bár ritkán s öt év alatt csak egyet ejtettem el, végre a halászatra oly veszélyes vidra (*Lutra vulgaris*).

Sörtevad a gáspárdi erdőri kerületben állandóan nem tartózkodik s csak elvétve jönnek által néha egyes példányok a kincstár benesházai és Breznóbánya város jarabói erdőri kerületéből, hol azonban szinte az év bizonyos szakaszaiban hiányoznak.

Jelentéktelenül káros állatokból a borz (*Ursus*

s nem is szólhatunk, mert szem előtt tartjuk ama példabeszédet, hogy „kiki a saját háza előtt söpörjön“, hanem a saját házunk előtt való söprést igenis szükségesnek és időszerűnek találjuk.

Az erdészeti altiszt, — értjük itt az államkincstár szolgálatában állót, — egyenruha beszerzésére kötelezve van s így azt természetesen már szolgálatba lépése alkalmával be kellene szereznie.

Erdészeti altiszti pályára nagyobbrészt szegény szülők gyermekei, sok esetben vagyontalan árvák lépnek csak, mert hiszen e pálya sem kényelmével, sem javadalmazásával nem oly kecsegtető, hogy arra módosabbak is áhitoznának s így természetesen nem áll módjukban maguknak a szükséges egyenruhát beszerezni. — Számos altiszti pályát ismerünk, hol a belépőt legalább egyszer, belépése alkalmával egyenruhával ingyen látják el, hogy így ne legyen kényszerítve mindjárt pályája kezdetén adósságba keveredni.

Az államerdészetnél erről szintén van rendeletileg gondoskodva. Ki van ugyanis mondva, hogy az első izben szolgálatba lépő, bizonyos összegű — mondjuk 25 frt — egyenruha átalánnyal látandó el, csak az a baj, hogy van a dolognál *de* is, tudniillik: *de* csak akkor, ha az egyéb kezelési költségek engedélyezett hitelénél olyan

megtakarítás lesz elérve, mely ezt megengedi. Ez a *de* aztán az egész humánus rendeletet egy ismert magyar példabeszéd értékére szálítottta le, mely így szól: „nesze semmi, fogd meg jól!“ Mérget vehetünk rá, hogy ezen *de* folytán az ezer főt jóval meghaladó kincstári altiszti személyzetnek 20 százaléka sem részeseül egyenruha átalányban, mert ha a kívánt rovaton lenne is megtakarítás, azt fölemésztik a többi rovatok tulkiadásai.

Ezen a mizérián okvetlen segíteni kellene. Mondjuk, hogy évente átlag 50 új ember lép szolgálatba s ezeknek megadatnék egy teljes egyenruha átalánya, tehát körülbelül 40 frt, ez kitenne 2000 frtot. Vajjon ott, hol milliókban megy a gazdálkodás forgalma, ez az elenyészőleg csekély összeg megháborítaná s veszélyeztetné a háztartás egyensúlyát? s vajjon e csekély, de az illetők által jól megérdemlett áldozat arányban áll-e ama számtalan bajjal, mely következménye lehet egy egész életen át az egyenruha első beszerzése nehézségeinek?

A beszerzés módjára sokan azt fogják mondani, hogy az eléggé kényelmes, mert hiszen módjában van az altisztnek válogatni benne. Beszerezheti a posztót az erre kijelölt gyárból s míg annak az ár egyszerre lesz kifizetve, tőle az minden kamatok nélkül hosszú 12 hónapon át vonatik le apró részletekben, vagy pedig

meles) emlithető meg, mely a Kis-Benyuszká és Juncsiarki erdőrézben található.

A szárnyas ragadozók a gáspárdi kerületben kevésbé képviselve. Azok hazája a szabadabb terek s oly helyek, hol az apróbb vad, mint nyul, fogoly, fűrt stb nagyobb számmal fordul elő.

A sasok közül itt egy sem található, a kányák közül a közönséges kánya (*Buteo vulgaris*), az ölyvek közül a héja (*Astur palumbarius*), a karvaly (*A. nisus*). A baglyok közül csak a kis erdei bagoly van itt képviselve, mely az itteni vadállományra absolute nem veszélyes. — A füles bagolyt (*Strix bubo*) itteni tartózkodásom alatt egyszer sem vettem észre. — Varjak csak egyenkint mutatkoznak, szarka pedig egyáltalában a ritkaságok közé tartozik.

A „hasznos“ név alatt ismert vadak közül csupán az őz (*Cervus capreolus*) és a mezei nyul (*Lepus timidus*) fordul elő, előbbi igen szép számmal, a nyul kevésbé, úgy, hogy az őzállomány egyszer oly magasnak mondható, mint a nyulállomány.

Szarvas (*Cervus elaphus*) a kerülettel délről határos babos-zelenói erdőöri kerületben meglehetősen szép számmal van, a hová a Fülöp szász-koburg-gothai herceg birtokát képező erdőségekből váltott át, miért is a herceg ezen vad kimélése és tenyésztése tekintetéből a Breznóbányától Polomkáiig terjedő körülbelül 15,000 k. holdat kitevő kincstári erdőségeket vadászati szempontból az 1891—1900-ig terjedő időtartamra bérbe vette.

A gáspárdi kerületben annyira idegen e vad, hogy itt eddigelé csak egy (1891. nov. 21-én) mutatkozott. Valószínűleg az itteni magas és meredek fekvés s a majdnem teljesen zárt erdők kívánalmainak nem felelnek meg annyira, mint a szomszédos babos-zelenói erdőöri kerület és a polomkai hercegi erdőségek, melyek nagyobb részt 500—1200 m. magasságban fekszenek s számos és terjedelmes hegyi tisztásokban bővelkednek.

Hasznos szárnyas vadból található a gáspárdi erdőségekből a császár madár (*Tetrao bonasia*), a

magy. kir. udvari
szállítók.

Cs. és kir. auszt.
udvari szállítók.

Szerb kir. udvari
szállítók.

Perzsa csász. udv.
szállítók.

Kincstári és uradalmi

ERDŐTISZTEK és ERDŐÖRÖK

részére akár

teljes egyenruhákat,

akár pedig

===== egyes darabokat, =====

valamint az

egyenruhához tartozó egyes részeket,

ugyszintén a legegánsabb és legolesőbb polgári öltönyöket
csakis valódi tartós minőségben szállit jótállás mellett

TILLER MÓR és TÁRSA

osztrák-magyar cs. és kir. udvari szállítók,
valamint perzsa császári és szerb királyi udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanya.

————— Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk. —————

Előfizetési felhívás

Erdészeti altiszti zsebnaptárra.

Sok felől hozzám intézett felhívásra a közóhajnak eleget tenni óhajtván, elhatároztam, hogy az erdészeti altiszti személyzet részére a jövő 1896-ik szökő évre egy

„Erdészeti altiszti zsebnaptárt“

fogok kiadni. — Az országos erdészeti egyesület által kiadni szokott zsebnaptár ezen vállalatot feleslegessé tenné ugyan, de a tapasztalat igazolja, hogy ezt az altiszti személyzet — valószínűleg kissé magas ára miatt — nem veszi igénybe, minek következtében aztán másnak hiányában zsebnaptár nélkül szükölködik. — Az „Erdészeti altiszti zsebnaptár“ a naptári részen kívül tartalmazni fogja az erdőtörvény, a vízjogi törvény és a vadászati törvény szükséges szakaszait, fontosabb miniszteri rendeleteket s az altiszti személyzet szolgálatához szükséges különféle táblázatokat; ezen felül erdőkárok feljegyzéséhez rovatos lapokat s megfelelő mennyiségű üres lapot különféle feljegyzésekhez. Hogy ezen hézagpótló s minden altiszt részére nélkülözhetetlen naptárt még a legszegényebb altisztnek is hozzáférhetővé tessek, ára egy korona vagy 50 krajcár lesz. — 55 krajeárnak előleges beküldése mellett a naptár portómentesen fog megküldetni. — Az előfizetési pénzek vagy alulírott, vagy az „Erdőör“ szerkesztőségének címe alatt (esetleg a lap előfizetési díjával együttesen, mely esetben azonban határozottan megjelölendő a cél) küldendők.

Szászsebesen, 1895. évi május hó 1-én.

Podhradszky Emil, az „Erdőör“ szerkesztője.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 5-ik és 20-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

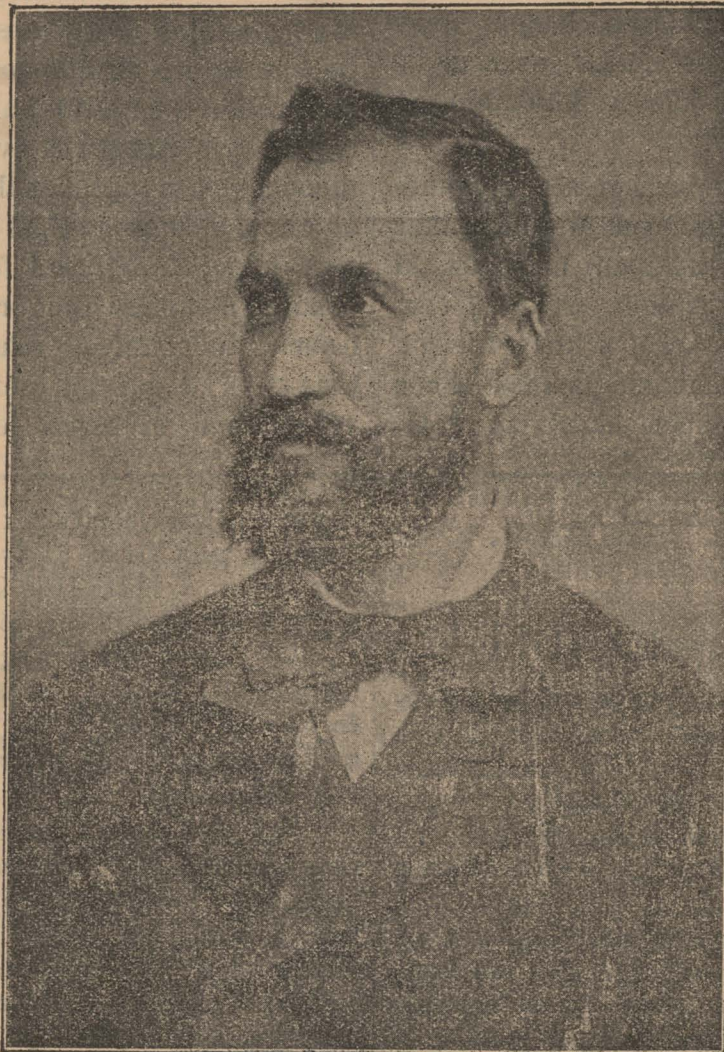
Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Kálnoki BEDŐ ALBERT.

Kálnoki Bedő Albert miniszteri tanácsos, országos főerdőmestert ő felsége a király arra a személyre fordítjuk figyelmünket, kit ez a kitüntetés ért.

rály a földmivvelésügyi m. kir. miniszteriumban államtitkári rang- és jelleggel ruházta fel. Ezt a száraz tényt közölte a hivatalos lap.

A földmivvelésügyi magy. kir. miniszteriumnak a teendői az ország közgazdasági fejlődéséből kifolyólag napról-napra szaporodnak, annyira, hogy pár rövid év alatt az ügyszámai szinte megkétszereződtek s így csak természetesen, hogy ezzel szemben a hivatal személyzetét is szaporítani kell s így ennek következtében valakit meg kellett bizni a már meglévő államtitkár tulhalmozott ügyeinek meg-

Kálnoki Bedő Albert országos főerdőmester, miniszteri tanácsosnak e magas polcra való emelése az, ami minket nagyon közelről érdekel.

Hogy az új államtitkár milyen szerepet visz hazánk erdészeténél, azt talán fölösleges is bővebben fejtegetni. Tudja azt mindenki, hogy az erdők folytonos fejlődésüket majdnem kizárólag e jeles férfinak köszönhetik. Hogy e téren mit tett eddig, azt mind felsorolni alig lehetséges. Elég, ha rámutatunk arra, hogy ő volt a most érvényben levő erdőtörvény megalkotója; neki köszönheti létét az erdők mostani ok-

szertü kezelése, ezer és ezer hold eddig használhatatlan volt kopár terület beerdősítése. Ő a szerzője az „Erdőör“ című szakkönyvnek,

Egészen másképp áll azonban a dolog, ha

melyből ezrei az erdészeti altiszti személyzetnek nyerték szakszerű kiképeztetésüket.

Előbb hosszú időn át alelnöke, most pedig elnöke az országos erdészeti egyesületnek, mely hatalmas felvirágozását kiválóan az ő rendkívüli buzgóságának és tevékenységének köszönheti. — Szerkesztője az „Erdészeti Lapok“ szakközlönynek. Valóban nem tudja az ember eléggé bámulni azt az óriási tevékenységet, mely egymaga több munkát végez, mint tíz más halandó.

Ha már most egy ember kisebb hatáskörben, kevesebb hatalommal kezében már eddig is ily sok üdvöset alkotott, mit várhatunk tőle a magasabb polcon, mely sokkal tágabb teret nyit tevékenységének s nagyobb sulyt ad szavának? Meg vagyunk róla győződve, hogy a méltóságos ur nem fog megpihenni eddig szerzett babérain, hanem igyekezni fog ismét ujakat és ujakat szerezni s hosszú sorozatát várhatjuk a különféle új alkotásoknak.

Az erdészeti altiszti személyzet kiváltképpen nagy reményekkel tekint az új államtitkár ur felé, abban a biztos tudatban, hogy az, ki eddig is valóságos atyja volt, ez után sem fog megfélemleni szeretteiről s kegyeltjeiről.

Mi csak gratulálhatunk magunknak ehhez a kinevezéshez, mert ebben látjuk az erdészeti

altiszti személyzet szebb jövőjének hajnalhasadását.

Engedje a Mindenható, hogy új állásában friss erővel még hosszú évek során át tehesen hasznos szolgálásokat hazájának.

Az új államtitkár ur életrajzi adatait röviden a következőkben foglaljuk össze:

Kálnoki Bedő Albert Szepesi-Kálnokon született 1839 évi december 31-én ősz székely családból. 1860-ban a jogot hallgatta, később a selmeci erdészeti és bányászati akadémiának volt növendéke. Majd külföldi tanulmányutára ment s 1868-ban államszolgálatba lépett. 1872-ben főerdőmester, 1873-ban szakosztályi előadó, 1879-ben már a pénzügyminiszterium köréből is átvette az államerdészet vezetését; 1881-ben az erdészeti osztálylyal együtt a fölmívelési miniszteriumba került s itt már mint országos főerdőmester és miniszteri tanácsos szolgálta az államot. 1886-ban az országos erdészeti egyesület alelnökké, majd később elnökké választotta. Levelező tagja a magyar tudományos akadémiának. A Lipót-rend, a III. osztályú vaskorona-rend és a francia becsület-rend lovagja, a japáni felkelő nap-rend tulajdonosa, a belga Lipót-rend kiskeresztese, a francia tudományos akadémia „akadémiai tiszt“-je, a galíciai, német birodalmi és horvát-szlavon erdészeti egyesület tiszteletbeli

Az „Erdőör“ tárcája.

Hogy lett a magyarból sváb?

Az esemény, melyet elbeszélni akarok, régen történt, különben el sem merném beszélni, mert nem csak engem, de még másokat is bánt, ha eszünkbe jut, hogy lettünk magyarokból svábokká.

Régen, nagyon régen volt, mikor még nem voltak meg a mai kényelmes hátultöltő fegyverek, hanem olyanforma flintákkal jártunk, mint a dióverő rud, melynek ha vállunkon keresztül vetettük, az eleje öt perccel ért hamarabb az erdőbe s ha nem hosszába visszük, ép úgy kellett volna az erdőt kivágnunk, hogy beférjük, mint ama bizonyos sváboknak, kik a létrát vitték be.

A dolog csufos volta miatt neveket nem is említek, elég, ha magam viselem a szégyent. Így is félek, hogy ha a velem ugyanazon sorsban részesülők észre-

veszik a dolgot, feljajdulnak s neki mennek szegény fejemnek, mert hiszen az ilyennel úgy van az ember, mint mikor a libák közé követ dobnak: mindig az gágog először, melyiket a kő talált.

X. községben lakott egy jó barátom, ki csekéi bér mellett a községi vadászterületet bérelte s ezt én ha nem is gyakran, de évenként legalább egyszer meglátogattam, ha már másért nem is, hát egy kis vadászat kedvéért.

Egy őszi napon e szokásoknak hódolva s mert éppen rajtam volt a látogatás sora, újból átrándultam barátomhoz. Az utat leírni s ezzel az olvasót untatni nem akarom, elég legyen annyit mondanom, hogy minden baj nélkül, szerencsésen érkeztem meg. Barátom az ő ismert vendégszeretetével, mint mindig, most is a legszívélyesebben fogadott s miután az estét vig poharazás és kedélyes csevegés mellett eltöltöttük, elhatároztuk, hogy a holnapi napot vadászatnak szenteljük. — Csak ott volt a baj, hogy én a puskát nem hoztam magammal, de barátom csakhamar megnyug-

tagja. A hazai sportélet fejlesztése körül is érdemeket szerzett magának s ezeknek elismerésül az országos regatta-szövetkezet elnökévé választotta.

Alantasai iránt barátságos, jó indulatu, nyájas és valódi atyai szeretettel csügg rajtuk s így nem csoda, hogy ő is az erdészeti személyzetnél tisztelet és önzetlen szeretet tárgya s alantasai valósággal rajongnak érte.

Az új államtitkár ur jól sikerült arcképét egyidejűleg bemutatván, kedves szolgálatot vélünk ezzel olvasó közönségünknek tenni.

Segélyegyleti ügyek.

Lippa, 1895. július 29.

Tekintetes szerkesztő ur!

Ugy hiszem tudomása van már az országban levő összes kartársaknak arról, hogy a f. évi június hó 2-án Budapesten megtartott erdészeti altiszti értekezlet kimondta az „Országos Erdészeti Altiszti Segélyegylet” megalakulását. Ugyanekkor lett kimondva az is, hogy a „Segélyegylet”-be belépő tagok egyszersmindenkora egy forint belépési díjat kötelesek fizetni, minek megtörténte után az illető az „Egylet” rendes tagjának fog tekintetni. Hogy a befolyó összeg mire lesz fordítva, azt nekem itt felesleges ismételnem, mert az már közölve volt az „Erdőör” 16-ik számában és aki az említett lapot olvasta, jól tudja, mi minden szükséges az „Egylet” berendezéséhez.

A mennyiben pedig erkölcsi kötelessége minden

kartársnak oda hatni, hogy az egylet minél több tagot nyerjen, de másrészt tudva azt is, hogy a nyomdai és egyéb költségek mily tetemes kiadással járnak, elhatároztam, minekelőtte az ide vonatkozó felhívás megérkezik az itteni kartársakat arra buzdítani, hogy az Egyletbe mindannyian lépünk be, és ki-ki fizesse le az 1—1 frnyi díjat, hogy én azt illetékes helyére juttathassam.

Örömmel ragadom meg az alkalmat arra nézve, miszerint tudomására hozzam a hazánkban levő összes kartársaknak, hogy a lippai m. kir. főerdőhivatalhoz tartozó altiszti kar — akikkel eddig szóbelileg vagy levél útján szerencsém volt érintkezni — magáévá téve és melegen felkarolva ezen fontos ügyet, sietett belépni az egylet tagjai sorába. Hogy eddig mindnyájan be nem léptek az egyletbe, csak az az oka, hogy az általam kibocsátott ívet az idő rövidségénél fogva minden erdőgondnoksághoz eljuttatni nem voltam képes, de egyesekkel volt szerencsém találkozni s kijelentették, hogy amint az iv hozzájuk kerül, azonnal alá fogják írni és belépnek az egyletbe. Ezen meleg érdeklődés mutatja, mennyire szükség van már az Országos Erdészeti Altiszti Segélyegylet felállítására.

Amidőn alább közlöm az egyletbe belépők névsorát, el nem mulaszthatom felhívni az országban levő összes kartársakat, hogy a kitűzött cél elérése végett egymást buzdítani, a kételkedőket felvilágosítani és az egyletbe leendő belépésre serkenteni igyekezzenek, mert csak úgy lesz sikere ezen nemes törekvésünknek, ha az egyletbe mindnyájan belépünk.

Tegye meg hát az ügy érdekében mindenki, amit tehet s akkor az elvetett kicsiny magból terebélyes fa fog nőni.

A tek szerkesztő urnak hive: **Pataki J.**

tatott s megmutatta egy fölösleges flintáját a hozzá való lőpor tülökkel és sörétes zacskóval.

A bevett jó borok mély álomba ringattak s édesen álmodtam a közeledő vadászat sikereiről, míg egyszerre barátom erős rázására ébredtem fel, ki ekkor már teljesen felkészülve állt előttem s a puskákat vette szorgos vizsgálat alá. Nagyhamar összegyülekeztek a többi meghívottak is és egy pár pohárka jóféle vén szilvórium felhőrpintése és a reggeli bekebelezése után megindultunk a határnak, én, barátom, a községi bíró, jegyző és a kántor. Utközben a bíró még engedelmet kért, hogy haza nézhessen, mert — ugymond — a csizmája nagyon száraz (már mint hogy nem volt a szára mögé dugva a szőlőhegyen levő pincéjének a kulcsa). — Eleget tartóztattuk, hogy vissza ne térjen, mert az szerencsétlenséget hoz, de nem lehetett őtet kapacitálni. Ő olyan vadászatot még nem ért, amely nem az ő pincéjében lett volna befejezve. Hogy a mérték teljesen beteljék, még egy vén asszonynyal is kellett találkozunk.

Ilyen rossz előjelek után már-már kedvünk lett volna visszatérni, no de mégis resteltük volna a dolgot a falu népe előtt, mely ünnepélyes kivonulásunkat látta.

Neki indultunk a határnak, rábizva magunkat a jó szerencsére, mert csakugyan csak ez hozhatott valami jóra való vadat puskacső elé, mert bizony a határ nem igen bővelkedett vadban. A sok lesipuskás, rókák, kóbor ebek, macskák, s a még több ragadozó madár, mindannyian gondoskodtak, hogy a nyulak, foglyok tulságig el ne szaporodjanak.

Szép rendben feloszolva, hajtó és kutya nélkül, csak úgy, mint mikor a vadász egyuttal kutya is, neki vágunk a tarlóknak és szántásoknak s nem is kellett soká mennünk, már barátomnak sikerült egy tapsifülest tarisznyába dugni s mi már örültünk, hogy a varázs még van törve s a rossz előjeleknek semmi hatása nem lesz. Talán nem is lett volna, de szerencsétlenségünkre megeredt az eső, előbb csak mint sűrű köd, permetezve, majd mind jobban erősödve.

Kimutatás

azon kartársakról, kik a lippai főerdőhivatal kerületében az „Országos Erdészeti Altiszti segélyegylet“-be — mielőtt az erre vonatkozó felhívás megérkezett volna — beléptek s egyszersmind a belépő tagsági díjat is befizették.

Pataky János főerdőőr, Poschner Mihály erdőlegény, Kolláth Ferenc, Nikolai Károly, Schwarez József, Horváth János, Zengraf Mátyás, Szokorodán Ferenc, Labasán János erdőőrök, Koncz János főerdőőr, Pálkás József faraktárőr, Rónai Károly, Bálint Gyula erdőőrök, Hoffirek Vilmos erdőlegény, Hoffirek Antal, Pozsgai János, Klepp Bálint, Trevisán József, Bányász János erdőőrök, Kaprucsan János, Dudás József erdőszolgák, Berencz István erdőőr, Berencz Jakab erdőlegény, Marzsinyán Flóra faraktárőr, Triff Efremer erdőőr, Dusbaba Antal főerdőőr, Latyis Sándor, Mitruleszku Vazul, Zembrodtt József, Gyuki György, Gräff Sándor, Kuhár István, Polónyi András, Hoffirek Károly, Totorán János, Szőnyi József erdőőrök, Molnár Imre faraktárőr, Ürmösi Ödön főerdőőr, László Károly erdőlegény, Kiss István erdőszolga, Vannai Antal, Dábu Miklós, Ryczár Vazul, Komáromi Mátyás, Szere Juon, Vinyestyán János, Hoines János, Juhász József, Fehér Gyula, Hulbert János, Rozsnyai Lajos erdőőrök, Gábor Demeter raktárőr.

Adakozás.

Rózsai Mihály, tüzvész által sujtott kartársunk felsegélyezésére befolyt pénzek eddigi nyugtázásaképe a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóságtól a következő átiratot vettük: „Magyar királyi erdőigazgató-

ság M.-Szigeten. 4150 szám. Az „Erdőör“ című lap tekintetes szerkesztő-kiadójának Szászsebesen. F. hó 15-én kelt átiratára van szerencsém értesíteni, hogy Rózsai Mihály tüzvész által sujtott erdőör részére gyűjtött 35 frt 70 krt köszönettel vettem és rendeltetési helyére juttattam. Máramaros-Szigeten, 1895. július hó 18-án. Szabó s. k., kir. erdőigazgató.“

Lapunk 18-ik számában a Moika Kelemen gyűjtésénél megjegyeztük volt, hogy az adakozók névjegyzéke még nem érkezett be. Az eltévelyedett levelet a lap zárta után kapván meg, sietünk közzétenni az önzetlen emberbarátok névsorát, kik szerény anyagi helyzetükben is igyekeztek embertársuk nyomorán enyhíteni. Adakoztak pedig fejenként 20—20 krral: Mathey József, Jovaneszku János, Vidony Márton, Bukor Ignác, Vízgy Gyula, Kriszta Polikárp erdőőrök, Moika Kelemen erdőlegény, Muszta Szerafin és Bojan Szerafin napszámosok.

Ujabbán a következő adományok érkeztek szerkesztőségünkhöz:

Stefánszky Ferenc m. kir. főerdőőr gyűjtése Körömcbányáról: Stefánszky Ferenc, Hölbling János, Korbelyi János, Hacher Vince és Dobry József fejenként 1 frt. Összesen 5 frt.

Jakab Ferenc erdőőr Barcánfalváról 50 kr.

Janoviczky János m. klr. erdőlegény 50 kr.

Az apátfalvai m. kir. erdőgondnokságnál Juhász József erdőlegény gyűjtőivén: Mezei Péter, Vrbny Antal, Pécskán Leontin, Lukács Sándor erdőőrök, Juhász József erdőlegény, Kicsin Tódor és Decsóf Gy. póterdőrök fejenként 50 krt. Összesen 4 frt 50 kr.

Demuth Antal Benesházáról 50 kr.

Ivánusits György Gerebencről 1 frt 45 kr.

Wittich Lajos m. kir. erdőszjelölt gyűjtése: Wit-

Könnyű ruháink kezdtek lassacskán nehezedni s testünkhöz tapadni s így valóságos örömjongással fogadtuk a bíró uram ajánlatát, hogy siessünk a már közel lévő szőlőhegyen épített présházába, hol nem csak külsőleg megszárihatjuk magunkat, de száradó torkainkat is megnedvesíthetjük.

A szót tett követte s mi nem sokára már venyigéből rakott vidám tűz lobogásánál kóstoltgattuk a jobbnál jobb borokat. Kedélyes beszédünket az öreg Márton, a szőlőcsősz jövele szakította meg. Ez is mintha csak hívásra jött volna, mert inni ugyan volt mit dosztig, de bezzeg gyomrunk már erősen emlékeztetett rá, hogy a delet elharangozták.

Nosza, rajta öreg! gyorsan a faluba vagy három kilo husért. Egy pár pohár bor által ösztökélve meg is járta az öreg gyorsan a falut s most már, miután bíró uram neki fogott a pörkölt készítéséhez, az öreg Márton lett megbízva gondoskodni, hogy a bor a kancsóból ki ne fogyjon.

A tűz vigan pattogott, a hus még vigabban ro-

tyogott a lábasban s mi a poharat kézzől-kézre adva, beszéltük vadászkalandjainkat s kölcsönözgettünk egyik a másiknak egy kis löport, sörétet, hogy ha az eső szünik, senki meg ne szoruljon. Hogy e mellett folyt a nyálunk a jó szagot terjesztő pörköltre s a jó szájjire még a bor is jobban csuszott, felesleges mondani.

De hát ember tervez — Isten végez!

Mikor már éppen le akarta szakácsunk a főztjét emelni a tüzről, egyszerre nagy durranást hallottunk s pillanat alatt mindnyájan hanyatt vágódtunk, kik a tűz körül ültünk, a finom pörkölt hus pedig a lábasal együtt odavágódott a présház falához.

Mire föleszméltünk, réműlettel vegyes komikus helyzetben találtuk magunkat s első pillanatra általános kacajra fakadtunk. Mindegyik szívből nevette a másikat, nem is sejtve hirtelen, hogy hiszen maga is abban a helyzetben leledzik, melyben társa; ugyanis mindnyájunknak szakállunk, bajuszunk. szemöldünk s hajunk is egész addig, ameddig a kalap nem takarta, teljesen leperzselődött a váratlan explosió folytán.

tich Lajos kir. erdészjelölt 50 kr. Wappel József m. felügyelő 1 frt, Papp Lajos és Bertóthy Zsigmond erdőőrök 50—50 kr. Összesen 2 frt 50 kr,

Herchl József kir. erdőőr gyűjtése a gáspárdi csemetekerti munkások között 20 kr.

A szászsebesi m. kir. erdőhivatal sugági erdőgondnokságának személyzete: Szabó Márton faraktárőr, Miklós István, Áchim Lázár, Cuteán János, Pap János segédőrök fejenként 50 kr. — Összesen 2 frt 50 kr.

Vitze János főerdőőr Bálinról 1 frt.

Mostani gyűjtésünk összesen . . . 18 frt 65 kr.

Ehhez hozzáadva előbbeni gyűjtésünket . . . . . 73 frt 10 krt

Eddig összesen begyűlt 91 frt 75 kr.

A nagyvilágból.

Az állami anyakönyvvezetők és felügyelők immár ki vannak nevezve s f. évi október hó 1-től megkezdődik az állami anyakönyvvezetés. Ez után tehát a pap csak keresztel és az ujszülöttet csupán saját egyháza érdekében vezeti be az anyakönyvébe, a teljes hitelességű anyakönyveket azonban csak az arra hivatott állami anyakönyvvezetők fogják vezetni. Az esketéseknél ugyanigy lesz. Mindenki köteles lesz házassági frigyét előbb az erre kijelölt állami tisztviselő előtt megkötni s az egyházi áldást csak az esetben veszi fel, ha maga is óhajtja. A reformról még mindig nagyon eltérők a nézetek. Sokan jajgatnak miatta kivált azért, hogy nagyon sokba fog kerülni az államnak, de meg a népre is nagy terheket fog róni. A másik rész pedig azt mondja, hogy nem olyan fekete az ördög, amilyenre festik. Igaz, hogy

Ugy álltunk ott, mintha a pokol tornácán hajtattunk volna keresztül.

Első felháborodásunkban aztán mit tehattunk egyebet, mint hogy összeszidtuk a bírót, amiért vissza ment a kulcsért s ha már otthonról elhozta, miért nem vesztette el. No meg az öreg asszonynak is kijutott a jóból, bár teljesen ártatlanul, mert mint minden jóra való vadász előtt tudva van, a vén asszonynyal való találkozás csak a vadászat eredményére van befolyással.

Utóvégre is mit volt tenni? Bele kellett nyugodnunk a meg nem változtatható végzetbe s bánatunkat korgó gyomorral egy pár újabb kancsó borba fojtani. A bor pedig különben is a jó gondolatok meghozója lévén, most is ihlettséggel áldotta meg az öreg Mártont s ez felajánlotta, hogy megperzselt ábrázatunkat legalább simára fogja beretválni a közeli lakásából elhozandó beretvéval.

Ajánlatát egyhangulag elfogadtuk s pár perc múlva már módunkban volt mulatni egymásnak be-

már akadtak helyek, hol kinyilatkoztatták, hogy nem képesek a szükséges helyiségeket önjerejükkel felállítani.

Az egész világ szeme a Balkán félsziget felé fordul s kivált a kis Bulgária az, melyre a figyelem leginkább irányul. E kis állam az 1877 évi orosz-török háború után szabadult fel a török fenhatóság alól s mint önálló fejedelemség előbb Battenberg herceget választotta fejedelmének, majd ezt elűzvé, Coburg Ferdinand herceget vallotta urának. Ez utóbbi minden lehetőséget elkövetett, hogy az európai nagyhatalmak ismerjék el fejedelmének, de ez az igyekezete hajótörést szenvedett az orosz cárság ellentállásán, mely — mint a bolgárok felszabadítója — jogot tartott arra, hogy Bulgária belügyeibe beavatkozhasse. Ennek leginkább ellenszegült volt Stambulov István, Bulgáriának egy ideig kormányzója, majd miniszterelnöke, ki az orosz bolgár barátságának és az orosz befolyásnak legnagyobb ellensége volt. A mult hó végén Stambulovot, ki miniszterelnöki állásából már régebben elbocsájtattott s ez után az új kormány- nak elkeseredett ellensége lett, Bulgária fővárosában Szófiában, az utcán világos nappal s úgy szólván a rendőrség szeme láttára meggyilkolták. E miatt nagy a forrongás Bulgáriában. Stambulov hívei a gyilkossággal nyíltan a kormányt vádolják, sőt a fejedelmet is mint bűnrészeszt emlegetik. Ennek ellenében az orosz-barát párt ujjong örömeiben a volt »zsarnok« eleste fölött. Hogy e két erős párt mint fog megegyezésre jutni, az a jövő titka. Nem lehetetlen, hogy forradalom lesz a vége, mi beláthatlan következményekkel járna, sőt már az európai háború kitorésétől is félnek egyesek, mi ugyan nem valószínű, mert az irányadó hatalmak mind a békét hangoztatják.

szappanozott ábrázatán s a könnyeken, mit a Márton nem éppen angol acélból készült borotvája szemeinkből kicsalt.

Hosszúra nyúlt ábrázattal vonultunk aztán a fa- iuba vissza s csak az az egy vigasztalt, hogy már besötétedett, mire beértünk s így legalább nem futott össze az egész falu csodálásunkra. Az ott lakók még szerencsések voltak, legalább idegen szem nem látta őket így csuffá téve, de nekem szerencsétlennek mégis be kellett térnem barátom házához.

A háziasszony majd hogy hanyatt nem esett rémültében, mikor meglátott, utoljára azonban elkacagta magát.

— Hát maguk mosóba adták a szakállukat és bajuszukat? Vagy mi az Isten csodája lelte?

Nyomott kedélyhangulattal utaztam másnap haza s utközben mindig óvatosan köpönyegem gallérijába huztam fejemet, ha kocsim emberekkel találkozott.

Ez után következtek rám a siralom napjai.

A macedoniai lázadás — hivatalos jelentések szerint — már teljesen le van verve. Ezeket a jelentéseket azonban megcáfolni látszanak az újabban is előfordult csatározások a felkelők és török katonaság között. Az aratási nagy munka után, — mint hinni vélik — a bandák újból szaporodni fognak.

Különfélék.

Személyi hírek. Örömmel vettük a hirt, hogy a király ő felsége Kálnoki Bedő Albert miniszteri tanácsos és országos főerdőmester urat államtitkári rang- és jelleggel ruházta fel. A kinevezésről lapunk vezércikkében foglalkozván, itt csak röviden említjük meg a tényt.

Az őrjárat vadászkalandja. Máramarosszigetről érdekes vadászkalandot jelentenek Ökörmezőről: Minap Nyikora Sándor csendőrőrmester és Tamás Sándor csendőr a Kuk havasra mentek cirkálni. Fenn a havason egyszerre csak egy medve tört elő és a csendőröket megtámadta. Ezek löttek és fegyverükkel védték magukat. Borzasztó küzdelem támadt, melynek végén Nyikora őrmester teljesen szétmarcangolva, holtan, Tamás csendőr súlyosan megsebesülve maradt a harctéren. A medve elvérzett sebeiben. Nyikora őrmestert nagy részvéttel temették el.

A tánc vége. Takaros menyecske volt Temesvármegye Kiszen községében Grobsorján Pálnak a felesége. Dacára annak, hogy főkötő alá került, vasárnaponként el-eljárogatott táncra a korcsmába. Egy ilyen táncmulatságon a napokban tánc közben hirtelen rosszul lett s pár pillanat múlva ott a helyszínén három egészséges leánygyermeket szült. — Azt mond-

Szoba-áristomra kellett magamat kárhoztatnom heteken át, míg ábrázatomon a ferfiui disz újra kiverődött s megnövekedett annyira, hogy már magam is bele mertem nézni a tükörbe. Hogy az egész idő alatt feleségem meg nem esőkölt, mondanom is felesleges.

Igy lettünk mink pár pillanat alatt bozontos szittyva ivadékból sima képű svábokká.

Ez után is többször meglátogattam barátomat, de bár mint akarta is, vadászni többé ki nem mentem vele s még most, hosszú évek után is ha találkozunk, nem tudunk egymásra két percig komolyan nézni s a kik együtt látnak, bámulják a két folyton kacagó ember jó kedvét, melynek okát nem is sejtik.

Lőrincz István,
m. kir. erdőőr.

ják, hogy az apa erősen vakarta a füle tövét a rendkívüli nagy áldás hallatára.

Ki akar polgármester lenni? A Szerbiában fekvő Renanje város polgármesterét a környéken garázdálkodó rablók agyonütötték s így most másikat kellend választani. Hogy fognak-e sokan pályázni, ez nagyon kétséges, mert az uzsicai kerületben, hol ez a város fekszik, ebben az évben ez már a hetedik polgármester, akit rablók vertek agyon.

A sertések királya. Dunakesz községben a főutca egyik házán e különös felirat olvasható: „Itt látható a sertések királya, jótékony célra 7 krajcárért. A házba belépőket Offenbach F. ottani kereskedő fogadja s büszkén mutatja az általa ebben a sertésvészes időben felhizlalt kocát, mely nem kevesebbet, mint 6 métermázsát és 15 kilogrammot nyom s így bizonyára tulatesz az ország összes sertésein s méltán megérdemli a „király“ nevet.

Farkasok juliusban. A temesmegyei Dragoest község határában pár nap előtt egy disznócsordát egész csapat farkas támadott meg s alaposan megdézsmáltak. Mint onnan írják, az alvidék több helyén nagy károkat tesznek a farkasok a marha és juh-állományban.

A lelkiismeret szava. Tarcsák Antal erdőőr az árvamegyei Polhora községben borozás közben a korcsmában egyszerre a következő történetet kezdte asztaltársainak beszélni: „Tizenhét éves ifju voltam, midőn egy napon atyámat, ki szintén erdőőr volt, szolgálatában felváltottam s puskával vállamon kimentem a Kohut nevű hegyen levő erdőre. Itt megláttam egy lengyelt, amint két ökröt terelgetett maga előtt. Miután gyanakodtam, hogy tolvajjal van dolgom, rákiáltottam, hogy álljon meg, ő azonban futásnak eredt, mi csak megerősített gyanumban és tétovázás nélkül utána löttem. A lövésre az ember elesett s én megijedve tettem fölött, haza szaladtam s nem szóltam a dolgról senkinek. Másnap nem birtam kíváncsiságomnak ellentálni s kimentem a tett színhelyére, hol a szerencsétlent már halva találtam. A hullát két korhadó fa közé rejtettem s lombbal letakartam, azután hosszú ideig nem jártam azon helyen.“ Ez az önvallomás a hatóság füleibe is eljutott, mely a vizsgálatot megindította, de bizonyítékot nem talált, mert azóta azt az erdőrészt már kivágták s a hulladékot felporzstették. Az erdőőr azt mondja, hogy a lelkifurdalás birta e vallomásra.

Ahol megnyílt a föld. Nagy szerencsétlenség érte Brűx morvaországi várost. A vasut felé vezető utca alatt ugyanis megnyílt a föld és a házak, köztük kétemeletesek is, halomra dültek. A bajt még növelte, hogy az eset éjjel történt s a szerencsétlenség folytán még a gázvilágítás is felmondta a szolgálatot. A szerencsétlenséget az okozhatta, hogy a város bányákkal van aláaknázva, s ezek támfalainak aláázása folytán sülyedt a föld. Azoknak a szerencsétleneknek a száma, akik egész vagyonukat elvesztették és a városházát szállották meg, ahol ebédre szóló jegyeket osztottak szét, öt-hatszázra tehető. A hajléktalanok száma kétezer, akik közül a legtöbben csak igen hiányosan vannak öltözködve. A vízhiány miatt a polgármesteri hivatal hordókban hordatja az ivóvizet. A

segítő bizottság erélyesen működik és különösen a nők azok, akik igen sok pénzt gyűjtenek össze. A polgármester azt hiszi, hogy az állami segély körülbelül 100,000 forint lesz. Több bankház és magán cég nagyobb összegeket adományozott. — Hivatalosan megállapították, hogy 25 ház teljesen beomlott. Ezekben a házakban 236 lakásban 1012 személy lakott, 13 ház félig beomlott, ezekben 25 lakás volt 411 lakóval. Több ház veszélyes repedéseket és szakadásokat tüntet fel, úgy, hogy e házakból 223 lakásból 1039 személyt költöztettek ki. E szerint összesen 2462 személyt szállásoltak ki.

A legöregebb korcsmárosné. Egy debreceni utszéi csárdában méri a bort egy öreg csaplárosné, ki nemcsak arról nevezetes, hogy a múlt században született s ma már 112 éves, hanem arról is, hogy mint markotányosné kísérgette Nagy Napoleon seregeit e század elején az oroszországi és egyiptomi hadjáratokban s ott volt a vatterlói ütközetnél is, hol a híres győző csillaga letűnt. Az oroszországi hadjárat alkalmával ismerkedett meg egy Motl nevű lengyel emigránssal, kinek aztán nejevé lett. Volt nyolc gyermeke, de már egy sem él. Legutolsó leánya a minap halt meg 74 éves korában. Különös, hogy az öreg anyóka hosszú életét a pálinkaivásnak tulajdonítja.

„Mentor“ ellátási vállalat. Életre való eszmével lepte meg a „Budapest-Erzsébetvárosi Bank“ az ezredéves kiállításra készülődő vidékieket, midőn „Mentor“ néven ellátási vállalatot létesített. A kiállítások látogatásánál tudvalevőleg leghátrányosabb a vidékről felrándulókra nézve a lakások hiánya és azok drágasága, másrészt a tájékozatlanság, ami pedig a legfőbb, a költségek nagysága. Szegény embernek nehéz egyszerre előteremteni az ilyen költséges kirándulásra való pénzt. Mindezekben a bajokon hivatva lenne a „Mentor“ ellátási vállalat segíteni, oly módon, hogy annak, ki 42 héten át heti 1 frtot, vagy pedig 10 hónapon át havi 4 frt 20 krt a nevezett banknál befizet, felrándulása alkalmával 7 napra szóló ellátási könyvecskét szolgáltat ki. E könyvecske tulajdonosa igényt tarthat: lakásra, reggelire (kávé, vagy tizórai), ebédre (4 fogás), vacsorára (2 fogás), kiállítási belépő jegyre, négy darab közlekedési jegyre, három darab szórakoztatási jegyre és egy darab kiállítási tombola jegyre, mellyel értékes tárgyak nyerhetők. — Ezen kívül minden résztvevő biztosítva lesz a „Nemzeti baleset biztosító részvénytársaságnál“ hét napi érvényességgel halál esetére 1000 forintra, állandó munkaképtelenség esetére pedig szinte 1000 frtra. Ha ezt a könyvecskét két személy akarná használni ez esetben 6 frt 20 kr felülfizetés mellett az 4 napra érvényes és mindkét személynek a fent irt előnyöket biztosítja. Érdeklődőknek felvilágosítással szolgál a „Budapest-Erzsébetvárosi Bank“ igazgatósága.

Baleset vaddisznó vadászaton. A sopronmegyei Nyék község erdejében — mint ottani tudósítónk értesít — július 21-én hajtóvadászatot tartottak az elszaporodott vaddisznókra, mely alkalommal az egyik vadász rosszul irányított lövésével Vukovits M. lakompaki vadászt jobb combján találta s oly sérülést

ejtett rajta, hogy kocsin kellett haza szállítani. Ehhez a balesethez még az is járult, hogy a várt vaddisznók is bele jöttek a hajtásba, de a négy vadász által tett 7 lövés közül egy sem talált s a vad szerencsésen elmenekült. — (E lap szerkesztője ugyanaz nap vett részt a szebenmegyei Kelnek községben tartott hivatalos hajtóvadászaton, de sajnos vaddisznó nem mutatkozott. A kárpotlásul megejtett borozásnál azonban kicsi hija, hogy hasonnevű, de két lábú állatok nem jelentkeztek).

A legkövérebb ember. A napokban halt meg Haraszi pestmegyei községben egy Svarkay Lajos nevű ember, ki az egész környéken „a három mázsás“ néven volt ismeretes. Százhatvan kilót nyomott s anynyira el volt hívva, hogy már nemcsak járni, de még mozdulni sem tudott. Kész koporsót az egész környéken nem találtak számára s így külön kellett egyet készíttetni. Temetésén nyolc erős férfi csak nagy erőfeszítéssel bírta a sirba bocsátani.

Ugrás négyezer méter magashól. Párisban Cacarre léghajós megújította az esőernyővel való kísérletét; előre megmondta, hogy négyezer méter magasságból egy bizonyos meghatározott pontra fog leszállni; kísérlete tökéletesen sikerült s ezzel az esőernyő irányíthatósága meg van állapítva.

— Kitűnő bizonyítványokkal rendelkező vizsgázott erdőőr, ki a szakmájába vágó összes teendőiben tökéletesen jártas, kitűnő lövő és vadász, a facán házi és szabadban való tenyésztését jól érti, képességeinek megfelelő állást keres folyó évi október hó 1-én való belépéssel.

Szerkesztői üzenetek.

Kiss József urnak Buttyin. A tévedést nyilvántartásunkban helyre hoztuk. — **Paulini Gy. urnak.** Soraira jövő számunkban bővebben fogunk reflectálni. Ama bizonyos madárra való hivatkozása a kérdéses esetben meglehetősen sántit. A bér és fizetésre vonatkozólag igazsága van, mert az 1879. évi XXXI. t. c. 37. §-át szabályozó, 1882. évi június 5-én 14737 sz. a. kelt miniszteri körrendelet a status szervezése alkalmával nemcsak az erdőőrök és vadászok, de még az erdőszolgáknál is fizetést, nem pedig bért állapít meg. E szerint a pályázatok kiírásánál helytelenül járnak el azok, kik a „bér“ szót használják. Minket e tény vezetett félre, de miután most ennek helytelenségéről meggyőződöttünk, jövőben a fent jelzett rendelethez fogunk alkalmazkodni. — **B. B. urnak Bustyaháza Mária** nap több van a naptárban, azonban leginkább bevett szokás a névnapot február 2-án ünnepelni. Ez a lepraktikusabb is különben, mert ekkorára már a borok megtisztultak s idő is több van a céccora, mint a munkaidőben. Egyes helyeken Mária napokra esik a bucsu s az ottani Máriaék ezen a napon tartják névnapjukat. Szerintünk a jó kívánság soha sem árt. — **Szoják József urnak Feked.** Levelére levélben fogunk legközelebb hosszassabban válaszolni. A kívántakat különben — bár a sok munka mellett nehezünkre esik — elvállaljuk.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Podhradszky Emil.

BUDAPEST

magy. kir. udvari
szállítók.

BÉCS

Cs. és kir. ausztr.
udvari szállítók.

BELGRÁD

Szerb kir. udvari
szállítók.

TEHERÁN

Perzsa csász. udv.
szállítók.

Kincstári és uradalmi

ERDŐTISZTEK és ERDŐÖRÖK

részére akár

teljes egyenruhákat,

akár pedig

===== egyes darabokat, =====

valamint az

egyenruhához tartozó egyes részeket,

ugyszintén a legegánsabb és legolcsóbb polgári öltönyt
csakis valódi tartós minőségben szállit jótállás mellett

TILLER MÓR és TÁRSA

osztrák-magyar cs. és kir. udvari szállítók,
valamint perzsa császári és szerb királyi udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanya.

Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk.

Előfizetési felhívás

Erdészeti altiszti zsebnaptárra.

Sok felől hozzám intézett felhívásra a közóhajnak eleget tenni óhajtván, elhatároztam, hogy az erdészeti altiszti személyzet részére a jövő 1896-ik szökö évre egy

„Erdészeti altiszti zsebnaptárt“

fogok kiadni. — Az országos erdészeti egyesület által kiadni szokott zsebnaptár ezen vállalatot feleslegessé tenné ugyan, de a tapasztalat igazolja, hogy ezt az altiszti személyzet — valószínűleg kissé magas ára miatt — nem veszi igénybe, minek következtében aztán másnak hiányában zsebnaptár nélkül szűkölködik. — Az „Erdészeti altiszti zsebnaptár“ a naptári részen kívül tartalmazni fogja az erdőtörvény, a vízjogi törvény és a vadászati törvény szükséges szakaszait, fontosabb miniszteri rendeleteket s az altiszti személyzet szolgálatához szükséges különféle táblázatokat; ezen felül erdőkárak feljegyzéséhez rovatos lapokat s megfelelő mennyiségű üres lapot különféle feljegyzésekhez. Hogy ezen hézagpótló s minden altiszt részére nélkülözhetetlen naptárt még a legszegényebb altisztnak is hozzáférhetővé tehessem, ára egy korona vagy 50 krajcár lesz. — 55 krajcárnak előleges beküldése mellett a naptár portómentesen fog megküldetni. — Az előfizetési pénzek vagy alulírott, vagy az „Erdőör“ szerkesztőségének címe alatt (esetleg a lap előfizetési díjával együttesen, mely esetben azonban határozottan megjelölendő a cél) küldendők.

Szászsebesen, 1895. évi május hó 1-én.

Podhradszky Emil, az „Erdőör“ szerkesztője.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 5-ik és 20-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Szükkeblőség.

Az országos erdészeti altiszti segélyegyesület megalakítása ügyében panaszos levél érkezett a szerkesztőséghez, mely szerint az „olyan formákban, mint jelenleg van, nincsen jól szervezve és ilyképen meg sem alakítható, mert — mint levélíró megjegyzi, — dacára annak, hogy altiszti egyesület, és ezt a nevet viseli, tagjai erdőcsőszok, pásztorok, végül talán erdőmunkások is lehetnek.“ A levélíró kerületében lévő altiszti személyzet ugyanis gyűlésén egyhangulag határozatba hozta, hogy „az erdészeti altiszti egyesületnek tagja csak az lehet, ki az 1879. évi XXXI. t.-c. 37. §-ában foglalt minősítéssel bír.

Szemére veti levélíró a Budapesten megtartott országos gyűlésnek, hogy csak azt tartotta szem előtt, hogy az egyletnek minél több tagja legyen, szóval az *anyagi* érdeket. Szerinte inkább kevesebb anyaggal, de szilárdan kell megvetni az alapot.

Tekintettel arra, hogy e levél tartalma nagyon fontos és általános érdekű, lehetetlen vele bővebben nem foglalkozni.

Az országos erdészeti altiszti segélyegyesület alapszabályait kidolgozó gyűlés bizonyára nem meggondolatlanul, hanem kellő megfontolás és megvitatás után szerkesztette meg az alapszabályok 10-ik §-át, mely szerint az egyesületnek rendes tagjai lehetnek a „házánk erdészeténél alkalmazott erdőőrök s az ezek-

Az „Erdőőr“ tárcája.

Medvekaland.

1876. évi október hó 25-én a besztercebányai m. kir. erdőigazgatósághoz tartozó mihálytelki erdőgondnokság akkori főnökével a kerületbeli „Bukov-Djel“ nevű szénfavágásba mentünk éjjelre, azon célból, hogy az nap ottani hivatalos teendőinket elvégezve, egy szénítő kunyhóban meghálunk és a következő nap a vágással szomszédos erdőterületen őzekre vadászni fogunk.

Az egész vadásztársaság öt tagból állott és pedig: az erdőgondnok, 2 erdőőr, 1 paraszt-vadász és az alulirt, aki ezen időben a nevezett erdőgondnokságnál mint erdőlegény volt alkalmazva.

Kirándulásunk célpontját elérve, a hivatalos dolgokat elvégezve, éjjeli szállásra a kiszemelt szénítő kunyhóba tértünk be, hogy korán reggel a gondnok-

ság és Gothai Koburg herceg uradalma közötti határvonalon — mely a „Fabova“ nevű havason keresztül megy — a jól ismert állásokat elfoglalhassuk.

A vadász éjjele soha sem nyugodt, folyton felriad s igen gyakran álmában már előre megteszi a jövő napi vadászatot; így volt ez velünk is. Mindenki lőtt valamit, ki őzet, ki rókát, csakis medvével vagy vaddisznóval nem volt senkinek dolga.

Reggel korán már talpon voltunk, hogy az este megállapított program szerint vadászatunkat az ébredő természettel, a felkelő nappal megkezdhesstük.

Kutyákkal két szénégetőt küldtünk a „Kopácsno“ nevű völgykatlanba, mi pedig elálltuk a már előre megbeszélt állásokat.

Elsőnek maradt főnökünk, másodiknak Sch . . . erdőőr, harmadiknak az alulirt, a másik erdőőr és a paraszt-vadász pedig Fabova havas alatt rézsut tőlünk áltak fel s így bizonyosnak véltük, hogy a felriasztott vad lövés nélkül nem igen fog elmenekülhetni.

Sokáig áltam már, még mindig nem hallván a

kel ugyanegy célt szolgáló egyéb erdészeti alkalmazottak, mint famesterek, faraktár-, zsilip-, duzzasztó- és gerebőrök, vadászok, munka- és műfelügyelők, fűrész mesterek, erdőlegények és erdőszolgák, szóval mindazok, kik az erdészetenél alkalmazva vannak s annak érdekeit szolgálják, legyenek ők akár a kinestárnál, akár pedig megyék, városok, községek, hitbizományok, alapítványok s bármi néven nevezendő magán uradalomnál, ha a megállapított tagsági díjakat pontosan fizetik.“

Nem tagadjuk, hogy e §. felöllel tagjai sorába olyanokat is, kik nem birnak a hivatkozott törvényszakaszban körülírt minősítéssel, mert senki sem fogja állithatni, hogy a famesteri, munka- és műfelügyelői, fűrészmesteri, erdőlegényi és erdőszolgai állások ehhez a minősítéshez kötvék, a levélíró szerint tehát ezek az egyesület tagjai sorából feltétlenül kizárandók lennének.

Kérdjük itt levélírókat és a vele netán egy véleményen levőket, vajjon ezeket mind olyan tényezőknél tartják, kik az erdészetre nézve teljesen feleslegesek s annak nem éppen olyan szükséges közegei, mint az erdőőrök? Ismerünk erdőszolgákat, kik önállóan védkeületet látnak el s teszik ezt nem csak olyan odaadással, de olyan, sőt gyakran nagyobb szakértelemmel, mint a szakképzett erdőőrök.

A munka- és műfelügyelők, famesterek, anyyira fontos dolgoknak végzői, hogy nagyon sok szakvizsgázott altiszt van, ki feladataikhoz nem is konyit. Vajjon a magas miniszterium tévedett-e, midőn ilyen állások felállítását szükségesnek látta az erdőőri szakvizsgálóhoz való kötésük nélkül, vagy pedig levélíró és elvtársai tévednek, midőn ezeket nem tartják az erdészeti személyzet kiegészítő részének s talán roszul alkalmazott büszkeségből nem akarják az egyesületben társaikul vallani azokat, kik nehéz szolgálatukban buzgó és lelkiismeretes munkatársaik? Nem elég biztosíték reánk nézve az, hogy tisztességtelen elemek az egyesületben meg nem lesznek türve, hanem abból kirekesztve? Hiszen ha csak rangkórság bántana minket, akkor legjobb lenne, ha a főerdőőrök is kijelentenék, hogy az alantasabb erdőőrökkel közösen nem alakítanak egyesületet.

Az országos erdészeti egyesület, mely rövid idő alatt annyira megerősödött, nemcsak az államvizsgát letett erdészekből toborozza hivatottait, hanem befogad tagjai sorába minden tisztességes embert s csak ez által volt képes az eddigi sikereit elérni.

Mi lenne a természettudományi, történelmi, régészeti s más hasonló társaságokból, ha tagjaik csak természettudósok, történészek, régészek lehetnének?

vadászfülnek oly kellemes dallamot, szomszédom Sch. erdőőr pedig, aki türelmetlen volt, elhagyta állását és lejjebb húzódott az erdőbe, hol császárfajd csábitással keresett magának szórakozást.

Egy idő múlva, mélyen a völgykatlanban kutya-csaholást hallottam, mely azonban özüldözéshez nem hasonlított, hanem egészen más, nagyobb vadnak a talpra állítását jelezte.

Első pillanatban szarvasra gondoltam s csak később nyílt alkalom állításom valótlanságáról meggyőződni. A felriasztott vad egy medve volt, amely a kutya elöl főnökünk állásán keresztül akart a határon át menekülni, de az ott nyugtalanul állott vadászt észrevéve, visszavágott a meredek oldalba és lefelé a völgy irányának tartott.

A meredek hegyoldalon lévő Sch. erdőőr, mint gyakorlott medvevadász a nagy zörejből és kövek gurulásából következtette, hogy ez őz nem lehet, hanem vagy medve, vagy pedig vaddisznó és miután a zörej irányából kivehette, hogy az illető vad nem

hozzá igyekszik, hanem fölötte fog elmenekülni, egy elmés gondolata támadt s hangos „Vigyázz“ kiáltással elriasztotta megkezdett irányától a menekülő vadat és az én állásom felé terelte.

Én a hallott kiáltás után egy lucfenyőhöz támaszkodtam s fegyveremet készen tartva, dobogó szívvel s ifju vadászhevével — lévén csak 19 éves — vártam s fürkésző vadászszemekkel vigyáztam az előttem fekvő terepre.

Pár percig tartott ezen feszült helyzetem, midőn egyszerre alulról felém közeledő nagy zörejt, ágropogás és erős dobogás üti meg fületem. Hogy mit érez ilyenkor a vadászszív, azt megmondani csakis egy vadász képes.

Az erre következő pillanatban egy hatalmas medvét láttam, amint leggyorsabb ugrásban mellettem akart a határon átsurranni.

Oda érve pillanatra megállt s fürkészőleg tekintett maga elé, én pedig ezen kedvező alkalmat felhasználva, a tőlem 20 lépésnyire állott mackónak bal-

Azt mondja levélíró, hogy a gyűlés — úgy látszik — csak anyagi érdekeket követett s azon volt, hogy az egyesület anyagilag legyen mentül erősebb. Hát ugyan mit kellett első sorban szem előtt tartania? Hiszen az egyesület főcélja tagjainak anyagi támogatása s ehhez feltétlenül első sorban anyag kell! Vajjon az éhezőt, az inségben sinylődőt szakvizsgái bizonyítvánnyal, erdőöri jelvénnel (igaz, hogy van rajta makk) fogjuk jól tartani, segíyezni?

Igaz, hogy az erkölcs nagyon szép dolog s felette szükséges, hogy minden egyes egyesületnek az erkölcsi alapja szilárd legyen, de viszont olyan portéka, melyből csak erkölcsileg lehet jóllakni, ami ugyan nem valami zsiros koszt.

Hogy még sok olyan alkalmazott van az erdészetnél, kinek nincs meg a kellő szakképzettsége, nincs meg az előirt szakvizsgálója, ezt — sajnos — be kell ismernünk s itt nem is az illetők a hibásak, hanem inkább az, hogy hazai erdészetünk még eddig csak csecsemő korát éli s azon rövid idő alatt, mióta megszületett, még nem lehetett úgy szervezkednie, ahogy azt fontos feladatai és maga az erdőtörvény is megkívánák.

E hiányon az idő magától fog segíteni. Az öregek a természet megdönthetetlen törvényei szerint lassankint kipusztulnak s helyet adnak

az ifjabb, már szakképzett nemzedéknek. Az ország fokozódó jóléte meg fogja engedni a a kincstári altiszti létszám emelését, mi által fölöslegessé lesz téve a segédörök tömeges alkalmazása s így fog lassankint egyesületünk is hova tovább több szakavatott tagot nyerni s elveszti apródonként a nem szakavatottakat. Hogy mi megérjük-e ezt az időt, vagy sem, ez keveset nyom a latban, mert hiszen az egyesületet nemcsak a jelennek, hanem inkább a jövőnek alapítjuk.

Az időleges erdőpásztorok és csöszök, az alkalmi erdőmunkások senkinek álmát ne háborítsák, mert ilyenek felvétele úgy is ki van zárva, nem lévén állandó rendes alkalmazottjai az erdészetnek.

Az országos gyűlés nyilvános volt, arra az összes erdőhatóságok alkalmazottjai az intézők által meghívtak s így módjukban volt ott megjelenni s egyes határozatok ellen felemelni tiltakozó szavukat. Akik ott megjelentek, azok a legjobb intencióktól vezérelve s legjobb tudásuk és akaratuk szerint tették azt, amit tettek. Ne akadékoskodjunk csekélysegeken s ne ócsároljuk a csecsemőt mielőtt az megszületett volna, hanem vessük össze vállainkat s kéz kézben, egyesült erővel törekedjünk a kitűzött nemes célok elérésére.

Sebes-Szász.

oldalát célba véve — elsütöttem fegyveremet. — Iszonyu ordítás között a medve hátsó lábaira állott s forgolódott, amikor én második lövéssel fogadtam, mire a mackó, mintha semmi sem történt volna, azon irányba a honnan jött, visszafordult és a meredek hegyoldalnak vette útját.

Én pedig lázasan megtöltve fegyveremet, várakoztam, mivel tapasztalt vadászoktól hallottam, hogy a sebzett medvét azonnal keresni veszélyes.

Pár perc múlva hallottam egy lövést alattam, akkor már örömtől égett az arcom, tudván azt, hogy a tölem visszafordult s megsebzett medvének Sch. erdőör vadásztársam adta meg a kegyelemlovést, nem is sejtve azt, hogy ezen megkezdett vigjátéknak egy szomorú felvonása csak ezután fog következni.

Rövid idő múlva a lövés után „jőjj le! jőjj le!” többszöri kiáltást hallottam, mire én a lehető leggyorsabban a hang irányában siettem, azon reményben, hogy a mackót már elterülve találom; mennyire csalódtam azonban, midőn a helyszínére érve, Sch.

társamat nem tudtam megtalálni s izgatottságom közepette csak később láttam, hogy kalap és puská nélkül egy lucfenyőn dominál, arcának baloldala pedig egészen véres.

Hozzá, illetve alája érve, kérdeztem, hogy mi történt, mire ő remegő hangon azt válaszolta: „alatta voltam“.

Jelenlétem felbátorította őt a lemenetelre, amit azonban sokkal lassabban tett meg, mint a felmászást, mely állítása szerint egy pillanat alatt történt.

Lejövén a fáról, kerestük a puskát és kalapot s azokat nem messze a katasztrófa színhelyétől meg is találtuk. A fegyver megtöltése után pedig a halál torkából megmenekült társam megmutatta és megmagyarázta a vele történt kínos históriát.

Lövésém után a sebzett, golyóm által a tudón keresztül lőtt medve a meredek oldalon lefelé futott és Sch. társamat — aki ottan botorkált — észrevéve, egyenesen neki rontott; ez bizva fegyverében, nem mozdult és 10 lépésnyi távolságból megrántotta a ra-

A csemetekertek öntözéséről és gyomlálásáról.

A víz az erdészetnek oly szükséges tényezője, mely nélkül növényi életet képzelnünk nem lehet, mert ez az ásványi alkatrészeket a csemetébe, a fába gyökerek és levelek által közvetíti.

A nagyobb hőség folytán a föld és a növény nagy mennyiségű vizet kipárolgás által veszítvén, vetéseinket, zsenge csemetéinket elpusztulással fenyegeti, mely hiányt némileg öntözés által pótolva, azt megmentjük; ilyen munkát mink a csemetekertjeinkben esetről esetre öntözőkannák segítségével végezzük. Hogy az öntözés gyorsabban, könnyebben és olcsóbban foganatosítható legyen, csemetekertjeinket kutak, források vagy patakok közelében rendezzük be, sőt azokba a vizet vizicsatornákon vagy árkokcsákon medencékbe vagy földbe ástott hordókba vezetjük be.

Egyes fanemek nevelésénél, mint éger és szil a gyomláló ösvényeken bevezetett vizet lassan csörgeztetjük az ágyakba.

Az öntözést általában véve reggel és este teljesítjük, mindazonáltal figyelemmel kell lennünk arra:

1. hogy a reggeli öntözés addig végzendő be, míg a nap sugarai a földet s így tehát magát a csemetét meleggé nem tették; az esteli öntözés pedig akkor kezdessék meg, amidőn már árnyék van csemetekertjeinkben;

2. minthogy a hosszú tavaszi és őszi hűvös éjjelek amugy is késleltetik a tenyészetet, azért ezen időszakokban az esteli öntözés nem célszerű; e végből tavasszal és ősszel ha az öntözés szükségessé vált, jobb sikerrel reggel gyakorolható. Ellenben nyáron a megöntözést esteli órákban hajtsuk végre, midőn az elpárolgás nem oly nagy, mert ekkor van ideje a

gyökerekhez jutott vizet — ha csakugyan jól megöntöztettük — kellőképen felhasználni a csemetének.

Mindazonáltal ha az öntözés reggel teljesítettik, célszerű azt jókor megkezdeni, míg a nap sugarai nem tüznek csemetéinkre, mert különben a felmelegedett csemetét a vízzel leforrázzuk, vagy ha az nem is történik meg, a leveleken maradt vízecseppek mint megannyi gyűjtőlencsék szerepelnek, amelyek a nap sugarait összpontosítván, a levelek kiperzselődnek, kiégnek.

Hogy a víz felhasználásával ne legyünk takarékosak; az öntözéshez csakis erősebb munkásokat fogadjunk fel, az öntözés alkalmával az öntöző kannát ne tartsuk magasan az ágyak felett, mert így a kifolyó vizugarak a földet kimosván, az a csemetékre tapad, fejlődésükben gátolja; használjuk inkább az álló, tehát átmelegedett vizet az öntözéshez, mintsem a forrásból egyenesen behozottat, öntözzük meg első sorban és gyakrabban azon zsenge csemetéinket, melyek kis gyökerüknél fogva nincsenek még mélyen a földben s így hamarabb vannak kitéve a kiszáradásnak, mint a vetésből kikeltek és az átiskolázott csemeték.

A gyomok irtása szinte fontosabb részét képezi teendőinknek, mert a gyomok a talaj azon rétegéből nyervén tápanyagaikat, a melyből csemetéinknek is táplálkozniok kell, ha azokat ideje korán nem pusztítjuk, művelés alatt álló vetéseinket, csemetéink fejlődését akadályozzák; azért a gyomlálást, mielőtt még a gyomok megerősödnek, kell elvégeznünk, mert ekkor már a gyomlálás is nehezebben teljesíthető.

A gyomlálás alkalmával ügyelnünk kell, hogy napszámosságunk a gyommal együtt a csemetét is fel ne huzzák; ezen munkát az eső, vagy dus megöntö-

vaszt, de golyós tölténye — sajnos — csütörtököt mondott, mire azután második serétes csövet közvetlen közelből elsütötte és a medvének 2 fogát kilőtte. A medve erre még dühösebb lett, hátsó lábaira állván, első jobb lábával megragadta fegyverét, azt kirántva, valami 10—12 lépésnyire eldobta, a következő pillanatban pedig a fegyver nélkül maradt vadászt baloldalánál megragadta, fölemelte és egy korhadt tuskóhoz vágta, mely pillanatban kalapja is elrepült.

A következő pillanatot természetesen leírni, vagy magának képzeletben elővarázsolni vérfagyasztó. Társam már bizonyosan a tulvilágon képzelte magát, de szerencsére lelki ereje még nem hagyta el egészen; a tuskóhoz esvén, nem kiabálásba fogott, — mivel ez minden bizonnyal vesztét okozta volna, — hanem összezsugorodva szemét behunyta s lélekzetét visszatartva várta az ezután következő kinos másodperceket.

A medve szerencsére nem ugrott reá, hanem szépen átlépte és pofáját arcához közel tartván, leste az életjelt, innen volt az, hogy fél arca véres volt,

mivel a tüdön lőtt medve minden lélekzéstől vért lehelt, mely az aléltnak tettetett vadász arcára csepegett. Ezen kinos helyzet egy pár másodpercig tartott. A medve látva, hogy áldozata mozdulatlanul fekszik, azt nem bántotta, hanem lecsuszván róla, morogva cammogott lefelé és egy sűrű bozótban elbujt.

A halál torkából ily csodálatosan megmenekült vadász felhasználva ezen alkalmat, hirtelenül fölugrott és egy mokus ügyességével a legközelebbi fára mászott. Innen azután kezdett reám kiáltani, amint az már előbb mondva volt.

Tanakodva a további teendők fölött, mig az összes társak, valamint a kutyaeresztő szénégetők is megérkeztek, megvizsgáltuk Sch. társunkat, hogy lássuk milyen kárt okozott benne a mackó, de szerencsére az ejtett seb nem volt veszélyes és annyiból állott, hogy a medve a vastag daróckabáton keresztül balcsipőjébe eresztette 4 metszőfogát és körülbelül 5 mmnyi sebet okozott.

Az így megejtett orvosi vizsgálat után elhatároz-

zés után következő napon teljesítjük, magától értetődően, hogy csak akkor, midőn már beszikkadt a víz s nem sáros, ekkor kezünkkel a gyomot szorosán a föld fölött megfogván, azt gyökerestül kihuzzuk.

Nem oly könnyen történik az száraz időjárásban, vagy kemény talajnál, mely nagy hónyomás, vagy a tavaszi és őszi esőzések folytán olyanná maradt; ekkor a gyomlálást úgy eszközöljük, hogy kisebb keskenyebb kapával a csemete sorok közötti tért felkapáljuk, illetve felporhanyitjuk, a gyomot gyökerestül kiemeljük; a csemeték közvetlen közelében levő gázt, gyomot azonban mindig kezünkkel eltávolítjuk. Ezen kapálás útján való gyomlálásnál vigyázzunk arra, hogy a csemeték gyökereit meg ne sértsük.

Sokan azt hiszik, hogy a kapálás útján való gyomlálás által fellazított talaj gyorsan kiszárad, ez azonban nem áll, mert a megromcsolt hajsövésség következtében a nedvesség felszivódása akadályoztatik. azonkívül a talajba a légköri lecsapódások könnyebben bejutnak; sőt azt is állítják, hogy a gyomok a talajt nagy szárazságban hűvösen tartják, ez szintén tévedésen alapul, mert habár a gyomok a talajt be is árnyékolják, ez által csemetéinknek nincsenek hasznukra, mert ezek a talaj tápanyagait fogyasztják, a harmatot felfogják, leveleik által sok vizet párologtatnak el, mi által a talaj felületének nedvességét kiapasztják.

Az ágyak kigyomlálása után következik a gyomláló ösvények és utak kitisztítása, amelyekből nyert gázt, gyomot egy a csemetekert közelében előbb kiásott gödörbe hordatjuk, hol elrothadván, azt idővel mint trágyázó földet felhasználhatjuk. Feltéve azonban, hogy a gyomot annak megérése előtt kiirtottuk volt, mert különben a gyom újból kikelne.

Zsurilla Antal.

tuk, hogy — mivel egy kutya sem akart a nyom után menni — valamennyien egy sorban a legnagyobb elővigyázattal megyünk az áfonyán igen jól kivehető vérnyom után. Ugy is történt; lassan, óvatosan, felhuzott fegyverekkel haladtunk a vérnyomon, midőn egyszerre a sűrű bozótból kiveti magát, hátsó lábára áll és morogva felénk ugrani készül, de a meredek oldalba felkapaszkodni ereje már nem volt, így azután revanchéból Sch. társunk boszulta meg magát rajta, aki a hátsó lábain álló, első lábait pedig veszélyes ölelésre tartó mackót, közvetlen közelből egy jól irányzott kegyelemlövessel leterítette.

A medvét azután lucfenyő galyakra fektetve a legközelebbi erdei utra vonszoltuk, innen pedig szekéren haza szállítottuk. Sulya kizsigerelve 240 kilo volt. Befejezésül ősi vadászszokáshoz hiven fecimus magnum áldomás.

Sch. társunk pedig megfogadta, hogy minden évben megünnepli október 26-át, mint ujjászületésének évfordulóját

Demuth Antai.

Adakozás.

Rózsai Mihály tüzvész által sujtott bajtárs részére újabban a következő adományok folytak be szerkesztőségünknel:

Zsurilla Antal főerdőőr gyűjtése Jálnán: Zsurilla Antal, Szlivka Andor, Cservenák József, Hédeli Fülöp, Ambrózy Hugó, Csernai György fejenként 50 kr. Seress József, Zipszer Szilágy, Majerszky István, Turcsan János, Vilde János, Gubriaszky János, Achimszky József, Patsch Ferenc fejenként 20 kr. Groszmann János, Schurina Máté, Drapssat József, Vojnarovszky Antal fejenként 10 kr. Schleichart Nándor 50 kr. — Összesen 5 frt 50 kr.

Magdó Márton Turja-Polenáról 1 frt.

Sümegh Vilmos főerdész által beküldve Alsó-Ábrányról: Fejér Géza erdőőr 1 frt, Turó István, Roskó József, Székely János, Handzó Menyhért, Klein Péter és Erdélyi György erdőőrök fejenként 50 kr. — Összesen 4 frt.

Márkó József Sárkányról 30 kr.

Mike Sándor Szudriásról 2 frt 80 kr.

Dániel Rupert gyűjtése Pátyról: Dániel Rupert Márffy Sándor, Sreier István közalap. erdőőrök, Radovich János budapesti lögyesületi vadőr, Práger Ferenc r. k. kántortanító fejenként 50 kr. Kiss Lajos sütőmester, Lukács Sándor községi erdőőr, Beer Lajos vendéglős fejenként 25 kr. Oravetz József gépész. Papp Lajos közraktári mérlegszolga, Kerék Károly urad. erdőőr, Odrich Adolf nyug. belügyminiszteri számtiszt, Kreis István vendéglős, Molnár Bálint közalap. gond. szolga fejenként 20 kr. Hutera Márton téglagyár tulajdonos 10 kr. — Összesen 4 frt 70 kr.

Mostani gyűjtésünk összesen . 18 frt 30 kr.

Ehhez hozzáadva előbbeni gyűjtésünket . . . . . 91 frt 75 krt

Összes eddigi gyűjtésünk 110 frt 75 kr.

Felkérjük mindazon tisztelt olvasóinkat, kik e nemes célra még gyűjtöttek volna, vagy gyűjteni szándékoznak, hogy ezt jövő hó elejéig tegyék meg, mert ekkor a gyűjtést befejezzük, eleget téve a lehetőség szerint emberbaráti és bajtársi kötelességünknek.

Különfélék.

Kérelem és felhívás. Még két rövid hónap van hátra és lapunk befejezi első évi pályafutását. Hogy mennyire pótolta hiányt, mennyire felelt meg feladatának, annak elbirálása nem minket illet meg, hanem az olvasóközönséget. Ha nem teljesítette volna mindenben egy hivatását, mint ahogy az talán kívánatos lett volna, annak bizonyára nem a szerkesztőség az oka, mert ennél a jóakarattal, az igyekezettel nem hiányzott. Hogy idejét nem haszontalanul töltötte, bizonyítja az országos erdészeti altiszti segélyegye-

sület megalakulása, melytől immár csak hetek, talán csak napok választanak el, amennyiben biztos a kilátás, hogy az alapszabályok legközelebb jóváhagyást nyernek. Ha a lapnak ez az egy műve sikerül, már megelégedéssel tekinthet vissza működésére, mert jönni fog az idő, midőn azt ezeken és ezeken áldani fogják. — Hogy többet nem tehetett, annak leginkább a közöny az oka. Minden lapnak első és főfeltétele, hogy szilárd anyagi alapon álljon, mert csak ez adja meg neki a teljes önbizalmat s ez által a függetlenséget. Másfél száz azok száma, kik eddig előfizetéseikkel hátralékban vannak, másfél száz azoké, kik junius, julius hó végével előfizetéseiket meg nem ujtották, pedig abból, hogy a lapot folyton elfogadják, következtetni lehet, hogy annak szükségét érzik, hogy pártolói óhajtanak maradni. — Jól tudjuk mi azt, hogy olvasóink legnagyobb része szegény, hogy mindennapi kenyerét keservesen keresi és eléggé terhére esik a lap előfizetési díjával járó csekély áldozatot is meghozni. Sokan vannak, kik azt hiszik, hogy 75 krnyi hátralékuk nem lehet befolyással a lap anyagi helyzetére, de nem veszik figyelembe, hogy a száz és százszorta egyeseknél kint levő ily csekély hátralék már a forintoknak százait teszi. Ily körülmények mellett kockára van téve a lapnak fennállása. Egész bizalommal felkérjük ennél fogva lapunk igen tisztelt olvasóit, hogy egyrészt hátralékaikat kiegyenliteni, másrészt pedig előfizetéseiket megújítani még e hó folyamán igyekezzenek, hogy így újult erővel, megizmosodva léphessen a tettek mezejére a második évfolyamban.

Egyesületi hírek. Az országos erdészeti egyesület ez évi közgyűlését augusztus hó 28., 29. és 30. napján tartja Besztercebányán. A közgyűlés különféle tanulságos kirándulásokkal és ünnepekkel lesz egybekötve.

Az erdész haragja. Marikó trencsénmegyei községben Sztraka ottani erdész szolgálja egy Mihálik nevű gazda ember rétvén legeltette a lovakat. Ez nem akarván azt megengedni, igyekezett a lovakat kihajtani, de vesztére, mert ekkor érkezett oda a tulajdonos Sztraka s megkezdődött a civakodás, melynek hevében a heves vérű erdész kirántotta revolverét s a szerencsétlen Mihálikot úgy meglötte, hogy harmadnapra sebébe belehalt. A hirtelen haragu erdész maga jelentkezett a vágbesztercei járásbírósnál.

A rosztat még a tyuk is kikaparja. Tizenkét évvel ez előtt történt, hogy a budapesti főpostán világos nappal eltűnt egy kis ládácska, melyben nem kevesebb, mint 240000 forint volt csupa ropogós bankjegyekben. A ritka lopás akkoriban talpra állította nem csak a budapesti, de az egész világ rendőrségét, mely megfeszített igyekezettel kutatott a tettesek után, azonban eredménytelenül. A világ már régen elfeledte az egészet, csak a rendőrség kutatott még mindig titokban s nem is hiába, mert a napokban

sikerült neki a tetteseket bizonyos Csombor Imre és Supisics József személyében kinyomozni s a bűnösöket le is tartóztatták. Csombor a lopás idején szolga volt a postánál s mint ilyen követte el a lopást említett társa segélyével, ki mint napszámos tengette akkor Budapesten életét. A tolvajok beismerték már a lopást, de büntetés nem érheti érte, mert a tett elkövetése óta lefolyt hosszú idő alatt az elévült, az államkincstár azonban úgy látszik kárpótolva lesz legalább nagyobb részben, mert a két tettes a lopott pénz útján tekintélyes vagyona tett szert s ezt most a bíróság zár alá helyezte.

Medve helyett erdőőr. A közelmúlt napok egyikén V. Gy. a B—i erdőgondnokság egyik erdőőre kerületéből hazafelé sietett, de hogy rövidebb idő alatt érjen lakására; az erdőből kiérve, egyenesen a szántóföldek közé csapott. Gyors léptekkel haladt a mesgyék egyikén, nem is sejtve, hogy a következő pillanatban önként lép a veszély torkába. Hirtelen fönakadva egy kifeszített zsinagben, egyensúlyt veszítve előre bukott, ugyanazon pillanatban hatalmas lövés dördült el s az erdőőr oldalához kapva jajszó nélkül terült végig a földön. Pár perc múlva óvatos léptekkel közeledett, markában hatalmas vasvillát szorongatva a Máramaros-Tiszavölgyi bocskoros arisztokrácia egyik képviselője, egy jól megtermett rusznyák atyafi. Képzeltetni azonban mily páni ijedtség vett rajta erőt, midőn a kukoricáját dézsmáló mackóra titokban felállított önlövő készülék zsinage alatt a »pán jáger«-t találta. De még ijedtségénél is nagyobb volt meglepetése, midőn a holtak vélt erdőőr felugorva, e szavakkal csipte galléron: »teperytá ü kázsú!« (»Most bejelentlek!«) Az ügy ott nyomban el lett intézve s barátságosan, amit eléggé bizonyít az is, hogy a B—i bíróság mit sem tud a veszedelmes vadásatról; csupa diskrécióból azonban elfecsegem — amit magam is egy harmadik személytől tudtam meg, — hogy a hős medvevadásznak egy legszebb riska tehene vándorolt át az erdőőr tulajdonába — kárpótlás és hallgatás — fejében, akinek pedig egy kis ijedségen kívül mi baja sem történt, mert az egész lövés vadásztáskájában s zubbonyában akadt fön. — Máramarosmegyében a medvevadásznak ez a módja a pórnép között még igen divó; jó volna, ha a hatóságok évente egyszer (tavasz kezdetén) kihirdetnék, hogy akinek terményeit a medve rongálja és a fenti módon akar megszabadulni a vagyona ellen kihágást elkövető kellemetlen vendégétől, jelentse be azt a hatóságnak, hogy a szükséges óvintézkedések megtehetőek legyenek, nehogy emberélet árán kellessék tanulni a törvényt tanulatlan embertársainknak.

Öt éves apagyilkos. Komáromból jelentik, hogy Fromposch, felső-galbai erdőőr védkerületének bejárására puskával a vállán elindulva, a mesterberek pusztán egy urasági disznópásztorral találkozott s beszédbe eredvén vele, e közben pipájára gyujtott. Mig a pipa megtömésével foglalkozott, a pásztor öt éves

fiaskója háta mögé ált s babrált a puska szerkezetével. Az erdőőr erre hirtelen megfordult, de éppen ekkor a kis fiu felhuzta a puska kakasát, mely visszacsapódván, a lövés eldördült s a töltés a pászort föltövént találta, mi az agyvelőn áthatolva, rögtöni halált okozta.

Erdőőri és vadőri szakvizsgák. Az erdőőri szakvizsgák folyó évi október hó 21-én és az ezt követő napokon Budapesten, Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolcon, Kassán, Máramarosszigeten, Debrecenben, Kolozsvárt, Székely-Udvarhelyen, Brassóban, Nagy-Szebenben, Temesvárt, Zomborban, Pécssett és Szombathelyen, a vadőri vizsgák pedig az erdőőri szakvizsgákkal kapcsolatosan Budapesten és Pozsonyban a vármegyeházán mindennap délelőtt 9 órakor fognak megtartatni. Az ezen vizsgákon részt venni óhajtok nyujtsák be a szükséges okmányokkal felszerelt kérvényeket a vizsgák székhelyére nézve illetékes kir. erdőfelügyelőségénél.

Pályázatok. Ajánlközások.

A soóvári m. kir. erdőhivatal kerületében két IV. oszt. erdőőri és előléptetés esetében két III. oszt. erdőlegényi állomás 200, illetve 150 frt évi készpénzfizetés és a szabályszerű mellékilletményekkel lesz üresedésben. Pályázati határidő: 1895. évi augusztus hó 26-ika.

Az orsovai m. kir. erdőhivatalnál egy IV. oszt. erdőőri előléptetés esetén pedig egy III. osztályu erdőlegényi állomásra a szabályszerű illetmények mellett nyittatik pályázat. Pályázati határidő: 1895. augusztus hó 31.

A kolozsvári erdőigazgatóság kerületében egy I. osztályu, előléptetés esetében két II. és két III. oszt. főerdőőri, továbbá négy I. oszt., öt II. oszt., és öt III. oszt. erdőőri, végül három I. oszt., két II. oszt. és három III.-ad oszt. erdőlegényi állomások betöltésére s illetve előléptetésekre nyittatik pályázat a rendszeresített illetményekkel. Pályázati határidő: 1895. évi augusztus hó 31.

Mindhárom pályázatnál pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-c. 37. §-ában követelt szakképességüket, az állami erdészeti szolgálatába ujonnan belépni kívánók pedig ezen felül ép és erős testalkatukat, különösen jó látó, beszélő és halló képességüket kincstári erdészeti orvos, megyei főorvos vagy honvéd törzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkoruk és illetőségükről tanuskodó anyakönyvi kivonattal, továbbá a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes birását igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket az illető hatóságokhoz nyujtsák be. A kolozsvári erdőigazgatóság részéről még kiköttetik, hogy az erdőlegényi állásokra pályázók nőtlen voltak okmányilag igazolják.

Zólyom vármegye szt.-andrásai járási erdőgondnokság kerületében levő, az erdőtörvény 17. §-a alá

tartozó volt urbéri, papi s tanítói erdőbirtokokhoz erdőőri és erdőszolgai állomásokra pályázat nyittatik.

A felső-micsinyei és badini kerületi erdőőr évi javadalmazása 300 frt. — A szelcei és pallósi ker. erdőőr évi javadalmazása 250 frt. — A padkóczi ker. erdőőr javadalmazása 200 frt. — A malakói, sálfalvai, olmányfalvai és hédeli erdőszolgák évi bére egyenkint 120 frt.

Az erdőőri állomásokra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-c. 37. §-ában felsorolt valamennyi kelleket igazoló okmányokkal, valamint életkoruk és illetőségükről szóló bizonyítványokkal felszerelt, sajátkezüleg irt kéraényeiket folyó évi október hó 28-ig Lazarovich Imre főszolgabíró címére Besztercebányán nyujtsák be.

Kitünő bizonyítványokkal rendelkező vizsgázott erdőőr, ki a szakmájába vágó összes teendőkből tökéletesen jártas, kitünő lövő és vadász, a fácán házi és szabadban való tenyésztését jól érti, képességeinek megfelelő állást keres folyó évi október hó 1-én való belépéssel. — Cime e lap szerkesztőségében megtudható.

Kérdések és feleletek.

Kérelem a tisztelt kartársakhoz. Alulírott tisztelettel felkérem mindazokat, kik csemetekertekkel foglalkoznak, vagy foglalkoztak, sziveskedjenek velem e lap útján tapasztalataikat az alábbi kérdésekre nézve közölni:

1, Mily nagyra nőtt a juhar (és milyen juhar?) csemete egy és két éves korában átiskolázás nélkül?

2, Mily nagyra nőtt a kőris csemete (fraximus excelsior) egy éves korában átiskolázás nélkül, milyenre 2 és 3 éves korában ugy átiskolázás nélkül, mint átiskolázással.

A mérték centiméterekben, gyökér nélkül, a föld fölött értendő.

A válasznál kérem közölni a talaj minőségét, valamint azt is, vajjon őszi vagy tavaszi volt-e a vetés, a mag elvult-e verelve s állandó, vagy vándor csemetekertbe vetve?

Lőrincz István,
m. kir. erdőőr.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. Az erdészeti altisztai zsebnaptár körülbelül november végén fog megjelenni s szétküldetni, ugy, hogy azt mindenki még az uj év előtt kezébe kaphassa. — A helyzet javítását célzó kérvény aláírás végett már körözés alá került. A segélyegylet alapszabályai a miniszteriumhoz jóváhagyás fel lettek terjesztve.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Podhradszky Emil.

magy. kir. udvari
szállítók.

Cs. és kir. ausztr.
udvari szállítók.

Szerb kir. udvari
szállítók.

Perzsa csász. udv.
szállítók.

Kincstári és uradalmi

ERDŐTISZTEK és ERDŐÖRÖK

részére akár

teljes egyenruhákat,

akár pedig

===== egyes darabokat, =====

valamint az

egyenruhához tartozó egyes részeket,

ugyszintén a lelegegánsabb és legolesőbb polgári öltönyöket
csakis valódi tartós minőségben szállit jótállás mellett

TILLER MÓR és TÁRSA

osztrák-magyar cs. és kir. udvari szállítók,
valamint perzsa császári és szerb királyi udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanya.

————— Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk. —————

Előfizetési felhívás

Erdészeti altiszti zsebnaptárra.

Sok felől hozzám intézett felhívásra a közóhajnak eleget tenni óhajtván, elhatároztam, hogy az erdészeti altiszti személyzet részére a jövő 1896-ik szűkő évre egy

„Erdészeti altiszti zsebnaptárt“

fogok kiadni. — Az országos erdészeti egyesület által kiadni szokott zsebnaptár ezen vállalatot feleslegessé tenni ugyan, de a tapasztalat igazolja, hogy ezt az altiszti személyzet — valószínűleg kissé magas ára miatt — nem veszi igénybe, minek következtében aztán másnak hiányában zsebnaptár nélkül szűkölködik. — Az „Erdészeti altiszti zsebnaptár“ a naptári részen kívül tartalmazni fogja az erdőtörvény, a vízjogi törvény és a vadászati törvény szükséges szakaszait, fontosabb miniszteri rendeleteket s az altiszti személyzet szolgálatához szükséges különféle táblázatokat; ezen felül erdőkárok feljegyzéséhez rovatos lapokat s megfelelő mennyiségű üres lapot különféle feljegyzésekhez; ezen felül erdőkárok feljegyzéséhez rovatos lapokat s megfelelő mennyiségű üres lapot különféle feljegyzésekhez. Hogy ezen hézagpótló s minden altiszt részére nélkülözhetlen naptárt még a legszegényebb altisztnak is hozzáférhetővé tehessem, ára egy korona vagy 50 krajcár lesz. — 55 krajcárnak előleges beküldése mellett a naptár portómentesen fog megküldetni. — Az előfizetési pénzek vagy alulírott, vagy az „Erdőör“ szerkesztőségének címe alatt (esetleg a lap előfizetési díjával együttesen, mely esetben azonban határozottan megjelölendő a cél) küldendők.

Szászsebesen, 1895. évi május hó 1-én.

Podhradszky Emil, az „Erdőör“ szerkesztője.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 5-ik és 20-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Önvédelem.

A természet maga oltotta bele minden élő lénybe, legyen az bár legparányibb is, az önfentartási ösztönt s lehetőleg felruházta az ehhez való eszközökkel.

A lelketlen állatoknak minőségük szerint mindannyinak meg van a maga módja a veszedelemből menekülni: egyiknek ereje, másikonak lábai gyorsasága vagy repülő képesség, egyik a vizek mélyébe, másik a föld oduiba menekül. A legjobb és legbiztosabb fegyvert azonban a teremtés koronája, az Isten képének mássa, az ember kapta: az észbeli tehetséget.

Bármilyen legyen is a vész, mely az em-

bert fenyegeti, ha csak elég ideje van hozzá, szellemi képességeinél fogva képes az elől menekülni, vagy azt elhárítani s mégis mit látunk az életben? Azt, hogy legtöbb baj, legtöbb veszedelem éppen ezt a kitünően fegyverzett és vértezett lényt éri.

A dolog nyitja abban áll, hogy neki nem azok legveszedelmesebb ellenségei, melyeknek tulajdonainál fogva fölötte áll, még csak nem is a leghatalmasabb: a természet elemei, hanem legádázabb ellenese, a vele egyenlő erejű, egyenlő szellemi képességekkel rendelkező embertársa.

Az emberek között való teljes egyenlőség az éveknek ezrei, sőt tán százazrei előtt megszűnt s ezzel megnyílt köztük az ellensé-

Az „Erdőör“ tárcája.

Egy öreg erdőör.

Elbeszélés az erdőöri életből.

Évek óta kísérem figyelemmel a jó öreget s látom nap nap után azzal a félszázados előltöltő mordálylallyal, kopott bőr vadásztarisznyával s az elmaradhatlan kulacsos folszerelve ballagni már kora reggel kerületébe s késő este vissza fáradtan, izzadtan, porosan.

Kuruc decemberi napra virradtunk, a szemhatár mindenütt magán viselé a tél fagyos leplét: a fehér szemfedőt. A szél sivitása nem egy didergő fog vacogását csalta ki; aki tehette meleg szobában ült, igazat adva a költőnek, mikor ezt mondja:

... Hol a boldogság mostanába?

Barátságos meleg szobába...

A kis falu s a körül elterülő szántóföldek fényes

fehérek, a kemény szirony még az embert is elbirta lépten nyomon hangversenyt rögtönözve recsegésével, ropogásával, nyikorgásával. És ebben a mord, rideg időben sem kímélte magát az öreg erdőör. Mérnöki egyenest tűzve ki szemeivel: szántóföldeken, réteken át az erdőnek tartott.

Már eltűnt a fenyves szegélyét képező bokrosba, vizsga szemeket vetve jobbra, balra, akár egy tengerparti vámhivatalnok.

Pár perc múlva védkerületébe ért.

Sehol még csak elhagyott cserkészösvénynek sem látni nyomát; ott is a kemény szirony, a szembántó fehérség borítja az anyaföldet, de amint föltekintett, oly édes érzélem járta át lelkét: az örökzöld fenyők lombja között fürkésző szeme fölfedezte az eget.

Oly jól esett ott az élő és mégis félig halott menyezet alól föltekinteni. A fenyő-lomb zöld színe a menybolt azurjával oly kellemes színharmóniát alkot, úgy meghatotta az élet viharától megtört aggastyánt,

geskedés. A vagyoni, a társadalmi állás kü-
lömbözősége elegendő a kaján irigység feléb-
resztésére, melynek természetes folyománya
azután az ellenséges indulat, a gyűlölet.

A szegény acsarkodik a gazdag ellen,
mert annak a sors szeszélye többet juttatott a
földi javakból s ez által a kényelemből; az
alárendelt adáz pillantásokat vett föllebbvaló-
jára, mert míg ennek módjában van a paran-
csolás, addig a másik szófogadásra, engedelmességre van kárhoztatva. A csunya irigylí
a szépet, a beteg az egészségeset. Hogy ez a
gyűlölködés nyílt ellenségeskedésbe ki nem
tör, azt tisztán a társadalmi jogrendnek kö-
szönhetjük, mely megtorló hatalmánál fogva
képes elfojtani a vad szenvedélyek kitörését.

Vajjon mi lenne a világból, ha ez a tár-
sadalmi rend egyszer bár csak rövid időre is
felbomlanék? Megmutatták ezt a francia nagy
forradalom borzalmait, hol egyik nap az egyik
párt gyilkolta rakásra a másikat, másnap ismét
ez keredett felül s gyakorolta a borzalmas
visszatorlást. Az adós felhasználta az alkalmat,
hogy menekedjék hitelezőjétől, a gyűlölködő
szomszéd szomszédjától.

Sajnos, még mindig sokan vannak, kik
ellenségei ennek a társadalmi jogrendnek s
nem akarják elismerni, hogy tulajdonképpen
ez az emberiség legnagyobb jóltevője, mely-

nek megteremtéséhez évezredek és sok kitűnő
elme fáradsága és igyekezete voltak szüksé-
gesek.

Ennek okát leginkább még a hátramaradt
miveltségben kereshetjük, mert a rendbontók
nagy tömege többnyire a miveltség legalan-
tabb fokán állók soraiból toborozza hiveit.
Innen kerül ki a tolvajok, a gyilkosok, gyuj-
togatók tábora, mint azt a bűnügyi statisztika
megdönthetetlenül bizonyítja.

Nagyon természetes, hogy azután a jog-
rendnek ezek az ellenségei a legkérlelhetle-
nebb ellenségei a jogrend védelmezőinek s
nemcsak hogy ezek kijátszására minden lehe-
tőt elkövetnek s az alakoskodás, a fortélyok
egész tárházát ehhez segítségül veszik, de
nagyon gyakran nem riadnak vissza az erő-
szakoskodástól sem s képesek csekély értékű
jogbitorlásuk elősegítésére vagy leplezésére a
gyilkokhoz is nyulni és embertársaiknak nem-
csak testi épségét, de életét is veszé-
lyeztetni.

Nagyon természetes, hogy azután azok,
kiknek nemcsak hivatása a rend, vagyon és
közbiztonság fölött való örködés, hanem arra
ugy saját jóindulata, valamint felsőbbségének
kezeibe tett esküje is indítja és kötelezi, szin-
tén minden lehető módot felhasznál a felfor-
gatók célba vett jogtalanságainak meggátlá-

ki össze tett kezekkel, pátriárkai arccal tekintett fel,
egy fohászt rebegve a mindenség urához, hogy gyen-
gült izmaiba új erőt nyerjen.

Meg-megingó léptekkel indult tovább, elmerengve,
eltűnődve azon az elcsépelet témán: „nincs igazság.“

Majd mintha gondolatmenete más irányba csa-
pott volna át, halkán fősóhajtott: még pár nap és
aztán vége...

— Pihenni tettem, 40 évi küzdelmes, nehéz szol-
gálat után. Hajh', érzem, hogy már csak pár hó és
akkor igazán megpihenek... A nyugdíjat nem soká
élvezem; jól ki van ez számítva. — 40 esztendő!
Csaknem egy emberöltő a mai léha, élvvagyó korban.
És én 40 éve vonom az igát; küzdök, szenvedek,
tünök...

Lelki szemei előtt elvonulnak a multak képei:
édes és fájó emlékek. Az ifju évek bohóságai a szü-
lői szárnyak alatt — eltűntek, mint röpke álmok.

Majd szolgálatának első napjai jutnak eszébe,
még fülébe csengnek a német erdőmester tört magyará-

sággal kiejtett szavai, amint az erdősitésekhez ren-
delte ki őt.

Évek multak; a hajdani kopasz oldalak sivár
képe örök mosolygó viránnyá vált; a kietlen, egész-
ségtelen vidéket vonzóvá, kellemessé tette az erdő.

Ahol egy forrást, egy csermelyt nem talált az
egész környéken a vándor, ott most kristálytisza
patakok üditik a szomjuságtól eltikkadt embert és
állatot.

A csörgedező hegyi ér vize levezetve, megter-
mékenyítette az azelőtt vízhiány miatt ugyszólva ter-
méketlen határt; munkát jutalmazó talajjá varázsolta
a száraz rögöket; szóval az egész vidék áldásos át-
alakuláson ment keresztül a 40 év alatt.

Boldog mosoly vonult el az öreg arcán; ki tudja
nem-e arra gondolt, hogy mindezekben ő neki is van
egy kis része.

Hisz' az ő felügyelete alatt erdősitették be a tar-
hegyeket, ő ápolta a zsenge ertvényt, ő óvta a nö-
vekvő fiatalost s őrzí még ma is a már zárt erdőt.

sára. Fortély ellen fortélyt, erőszak ellen erőszakot kénytelen használni.

A tolvaj, a rabló saját érdekében teszi kockára biztonságát, életét, a rend védője annak érdekében, kinek érdekeit szolgálja s legnagyobbbészrt közvetve az egész emberiség érdekében.

Ha már most a rendnek, a vagyon- és életbiztonságnak öre a közjónak szánt oly nehéz szolgálatában saját életét veszélyeztetve látja, nem lehet rossz néven venni tőle, ha tőle telhetően védekezik s ez esetben néha a legvégső eszközökhöz is nyul s elveszi életét annak, ki az övére tört.

Hazai törvényeink azt mondják, hogy az, ki saját élete megmentése céljából az azt elvenni akarót megöli, bünt nem követ el, mert az ölést jogos önvédelemből tette. Természetes, hogy ez csak akkor állhat fenn, ha a fenyegetettnek egyéb módja nem volt menekülni.

Hogy meddig terjednek ennek a jogos önvédelemnek a határai, ezt a törvény nem állapítja meg pontosan, hanem az elbírálást a bíró belátására bizza.

Egy bajtársunkat, ki szolgálata teljesítése közben az őrzésére bizott kincstári területről egy jogtalanul legeltető egyént kötelességszerűen kiutasít s hogy a további jogtalanáságnak elejét vegye, az általa őrzött területről ki is

kísér, a jogrend megbontója, az idegen tulajdon támadója megrohanja, nagyobb testi erejével s a meglepetés segítségével földre teperi, agyafőbe veri, megkinozza s csak midőn az életéért könyörög, tán visszariadva tettének következményeitől, vagy mert a jobb emberi érzés ébredett fel keblében, ereszti el áldozatát, midőn azonban testvére személyében buzdító, segítő társa érkezik, azonnal újból kész áldozatát megrohanni s rajta megkezdett hóhércmunkáját bevégezni.

Mit tegyen ebben az esetben a szorongatott, az élete biztonságában fenyegetett erdőőr? Vajjon futásnak eredjen-e, hogy így meneküljön üldözői elől? Hiszen a már előző tusában megkínzott tagjai erre képtelenné teszik s különben is a menekülésnek ez a módja semmi eredménnyel sem kecsegteti, mert ketten vannak immár azok, kik életére törnek s ezek közül kivált az egyik még teljesen pihent erővel. Az eredmény csak az lenne, hogy őt utolérvén, lekaszabolják. Végső inségében és szorongattatásában azután az utolsó menedékhez, fegyveréhez nyul s hogy vakmerő s irgalmat alig ismerő támadójától menekedjék, azt lelövi s ilyen módon megmenekül.

Igy aztán megmenti ugyan életét, de azért nincs nyugalma, sőt még most következnek rá a szorongattatás napjai. Nyakában vannak a

És ma-holnap mindezekről le kell mondania; a szolgálatot más veszi át, új erő. S mintha fájna a válás, egy-egy köny tolu szemeibe; mintha tulajdon gyermeke lenne az az erdő, úgy eltöpreng fölötte: vajjon hogy fogja az utód ápolni, gondozni, őrizni ezeket a szép fákat.

Eszébe sem jut a kulacs, de még a táska sem, melybe pedig az anyjuk valami jófélét gyömöszölt, mert mosolygott, amint utnak bocsátotta az öreget.

Eh, balgaság! — dörmögé erőszakolt nemtörődömséggel — mit töröm a fejem? volt ami volt, lesz ami lesz, ugy sem enyém ez az erdő.

Hasztalan kifakadás. — Ismét visszatér a régi tárgyra.

Mily csodálatos? 40 évi szolgálat alatt 40 frt havi fizetésre vergődhetik csak az erdőőr, s az is — fájdalom — száz közül egy.

40 évet eltölteni csaknem számkivetésben, távol a rokoni, a baráti körtől, minden világi élvezetnek s sokszor a legszükségesebbeknek is nélkülözése mel-

lett; örködni egy nyitott kamra körül, melyben csak az nem tehet kárt, aki nem akar; ellenséges viszonyban állani egy egész vidék népével, hadilábon éjjelnappal, minden percben a legrosszabrá számítva s e mellett az oly gyakorl rágalmak, vagy téves információk miatt kitéve a jellemét s becsületességét kétségbe vonó fellebbvaló bizalmatlanságának: ez az erdőőr élete. De ha szívét a küzdelem, a létfenntartás nehéz munkája meg nem fásítja; ha a természeti tünemények szépségei iránt való érzést ki nem irtja belőle az anyagi gondok vagy az önzés érzete, sok, különben borus óráját derültté varázsolja át a nemesebb érzelem.

S mint azt egy pályáját igazán szerető erdőőr jelszava hangoztatja;

„Ha sors keze erdőőri pályára dobott,
Erdő legyen akkor neked legkedvesebb otthonod;
Óvd, szeresd, gondozd azt akár a gyermeked,
Meglásd, hogy boldogulsz, megsegít Istened.“ K. P.

Ha minden erdőőr lelkes odaadással, kitartó buzgalommal, ernyedetlen szorgalommal lesz az erdő-

törvény emberei a törvény sujtó kezének teljes szigorával s ember legyen a talpán, ha el tudja hitetni a bírósággal, hogy támadóját jogos önvédelemben ölte meg. Bizonyítékot saját állításán kívül felhozni nem tud, mert az eseményről csak ő tud és az áldozat cinkosa. A halott nem beszélhet, a cinkos pedig saját érdekében is bizonyára őt fogja támadni s vallomását ellene irányítani.

Akad tanu, ki azt vallja, hogy az erdőőr már előbb is fenyegetődött a vadászó és fatolvaj-hirében álló ember lelövésével. Hogy ne akadna? Hiszen ahány haszontalan, naplopó ember van az erdő közelében, az természetszerűleg halálos ellensége az erdőörnek, ki őt az erdőben való szabad garázdálkodásban gátolja.

Vajjon megfogja őt menteni nyílt, őszinte vallomása, melyet hivatalos esküjére való hivatkozással tesz le a bíróság kezeibe, vagy elenei fognak felette győzedelmeskedni s neki tiszta lelkiismerete mellett fog kelleni könnyeivel áztatott rabkenyerét fogyasztania?

Nem lehet célunk a hozandó ítéletnek praeiudikálni, sem pedig nincs módunkban hasonló esetekben a bíróságot bármely irányban befolyásolni, csak reá akartunk mutatni a szomorú viszonyokra, melyek oly gyakran fenyegetik a rend és jog őreit.

Ha vétkes az illető, ám sujtja őt az igaz-

---

kultúra harcosa, s az erdőt s annak világát nemcsak a létfentartás ösztöne s a kötelességérzettől sarkalva fogja gondozni, lehetetlen, hogy egy jobb jövő ne virradna reánk.

Mert hogy mostani viszonyaink igazán szánalmasak, teljesen felesleges ismételtetni. Hisz' ha csak a nyugdíjazásról lebbentjük fel a fátyolt, végig tekinthetünk a bajok egész sorozatán. De csak egyet említsünk. Ha 39 évig szolgált az erdőőr, szolgálatképtelen lett, vagy ha elhalt, csak 30 évről kap nyugdíjat ő, illetve családja: mert egy év hiányzott a negyvenből. De nem egy év, mégcsak pár nap is elegendő arra, hogy majdnem évtizedre terjedő szolgálat gyümölcsét semmisítse meg.

Oh ti, kik az erdőörök sorsát intézitek, esdve kérünk, rendeljétek el, hogy a nyugdíjazás más alapokra fektetessék, s ne mint eddig negyven, de legalább 30 év legyen ama végső határ, melynél az élet viharai által megviselt, küzdelemteljes élet pihenőt találhasson.

Kulcsár Pál.

ság keze, de hasonló esetekben inkább száz bűnöst bocsásson szabadon, mintsem egy ártatlant elítéljen.

És még egy van, mit ez alkalommal hallgatással nem mellőzhetünk.

Az áldozat nevében vádolja a tettest hivatalból az erre hivatott kir. ügyész, míg a tettesnek magának kell szakképzett védőről gondoskodni. Ha elég módos hozzá, válogathat magának kedve szerint olyanokat, kikhez teljes bizalommal van, ha szegény, hivatalból állítanak védőt melléje.

Nem akarunk itt az ilyen hivatalos védők lelkiismeretességében kételkedni, de mégis célszerűbbnek találnók, ha a kincstár szolgálai szolgálatukból kifolyó hasonló bajaikban a kincstárt képviselő ügyészségek által védelmeztenének s így legalább szomorú napjaikban a védelem keresés gondjai alól fel lennének mentve.

Ugyis elég baj reájuk nézve, hogy szolgálatuk hű és buzgó teljesítése keverte őket bajba.

Sebes-Szász.

LEVELEZÉS.

Tekintetes szerkesztő ur!

Engedje meg a tekintetes szerkesztő ur, hogy a következő — habár kellemetlen, de mindnyájunkat egyaránt érdeklő — hírem becses lapjában közhírré tétessék.

Schleichart Nándor volt kelői, most azonban garamberzencei m. kir. erdőőr az aranyosmaróti kir. törvényszék mint büntető bíróság által folyó évi július hó 15-én kelt határozattal szándékos emberölés bűntette miatt vád alá helyeztetett.

Ezeknek a soroknak közlöje már azért is kötelességének ismeri a szomorú tényt közzé tenni, mert utódja a vád alá helyezett bajtársnak azon az állomáson, melyen a vád tárgyát képező cselekmény lejátszódott s így ismerve a tényállást, a körülményeket és az itteni népbe az erdőörök ellen begyökerezett ellenszenvet és gyűlöletet, csak ő irhatja le az eseményt hiven és az igazságnak teljesen megfelelően. Az esemény a következő:

Kusnjer (Szupuka) József itteni gazda be akart fizetni a kincstári bárcás legelőre egy pár ló után való járulékot, melyet az erdőgondnokság akkori vezetője nem fogadván el, ezzel akarta megbüntetni

a hirhedt vadászó hírében álló Kusnjert, mert ez a legeltetés leginkább mint kedvezmény lesz megengedve a kincstárnál foglalatostkodó fuvarosoknak.

A pénz ennél fogva az illetőnek leendő kézbesítés végett az erdőörnek adatott ki. Az erdőör, kitől az említett vadászó a pénzét el nem fogadta, azt a községi bírónál letétbe helyezte s erről Kusnjert is értesítette, ez azonban pénzét itt sem vette át, a legeltetést azonban megkezdte.

Schleichart erdőör 1893. évi július hó 13-án kötelességszerűleg a bárcás legelőre ment s Kusnjert figyelmeztetve, hogy az előzmények után legeltetésre joga nincs, őt a legelőről kiutasította s kinyilatkoztatta, hogy őt az eddig gyakorolt tilos legeltetésért feljelenteni fogja. Kusnjer a felszólításra — kedvetlenül bár — eltávozott s az erdőör hiven kötelességéhez őt a kincstári területen keresztül kísérte. Ez a kíséret Kusnjert annyira dühbe hozta, hogy a kísérelőjével heves szóvitába bocsátkozott s midőn Kusnjernek közvetlen a kincstári terület mellett levő telkére érkeztek, mielőtt a kísérelő visszatérhetett volna, őt megragadva, s azon szavakkal, hogy: „de itt most én vagyok az ur!” földre teperte s vadul össze-vissza verte. Az erdőör, ki erre egyáltalán elkészülve nem volt s mint gyengébb testalkatu különben sem védekezhetett, kérésre fogta a dolgot, hogy így életét megmentse.

Kusnjer, miután állatias bosszuvágyát nagyon is kielégítette, eleresztette s mindketten éppen már más-más irányban távozni készültek, midőn közéjük rontott Kusnjer öcsese s bátyját e szavakkal biztatta: „ha már megkezdted, üssük agyon!”

Ezt hallva az erdőör s meggyőződve arról, hogy ez nem haszontalan fenyegetőzés, midőn a két testvér feléje indult, fegyveréhez folyamodott; lövése Kusnjert fültövön találta s mig ennek testvére segélyre ment, sikerült haza szöknie.

Hogy a dolog így történt, ezt a két fél kihallgatása után bizton merem állítani.

Schleichart erdőör egyrészt a szenvedett sérülések, másrészt az átélt izgalom behatása alatt kihallgatásánál zavaros vallomást tett, mit feljelentője kihasználni igyekezett s így sikerült is a bíróságot tévútra vezetnie. Schleichart bűnösségét megerősíteni látszott egy tanunak az az állítása, hogy vádlott úgy nyilatkozott volna, hogy Kusnjert, kitől mint hires vadászótól mindig tartott, ha az kezét reá emelni merészkednék, lelövi.

Ezek alapján lett aztán Schleichart vád alá helyezve.

Biztos tudatában vagyunk annak, hogy a bíróság Schleichartot a jogos önvédelemből elkövetett cselekedet miatt megbüntetni nem fogja, mi annyival inkább kívánatos, mert a törvény hü öreinek tekintélye a vadászók és tolvajokkal szemben csak így védhető meg, ellenesetben pedig csak a gonoszszágnak adatnék újabb táperő a közrend tiprásához.

A tárgyalás eredményéről annak idején szives engedelmével értesíteni fogom.

Teljes tisztelettel maradtam igaz hive:

Kozlik Ignác,
m. k. erdőör.

*

A közlést nagyon szívesen vesszük, mint minden hasonló közleményt, csak arra kérjük az ilyenek íróit, hogy teljesen pártatlanul s hiven az igazsághoz, tárgyilagosan írják közleményeiket.
Szerk.

Adakozás.

R ó z s a i Mihály tűzvész által sujtott bajtársunk részére újból adakoztak:

A görgény-szentimrei erdőéri szakiskola növendékei 1 frt 10 krt.

Cservenka Márton, Fröhlich Gyula és Ambro János m. kir. erdőörök a lipó-teplicskai erdőgondnokságnál fejenként 50 kr. Összesen 1 frt 50 kr.

Országh Nándor Fajtóról 50 kr.

Mult számunkból, Dániel Rupert gyűjtéséből tévedésből kimaradt: Szigeti Szabó Kálmán okl. jegyző ur adakozása 15 kr, mely azonban a 4 frt 70 krnyi összegben bennfoglaltatik.

Mostani gyűjtésünk összege 3 frt 10 kr.

Mult számunkban sajtóhibából 110 frt 75 krajcárnak kitüntetett helyes összeget ehhez hozzáadva . . . . 115 frt 05 kr.

Összes eddigi gyűjtésünk 113 frt 15 kr.

Különfélék.

Medvevadászat. A szászsebesi m. kir. erdőhivatalhoz tartozó román határszéli havasokon a medvék és vaddisznók nagy károkat okoznak s kivált egy óriási medve kezdett nagyon rászokni a havasi legelőkre felhajtott marhákra. Az állapot már tűrhetlenné válván, Balomiri Romulus m. kir. erdőör egy sikerült lesen végre lövésre kapta a veszélyes kártevőt s egyetlen jól irányított lövéssel leterítette. A pompás állat hossza a két métert, sulya a két métermázsát meghaladta.

Harc katonák és civilek között. A pilis-csabai sátoztáborban táborozó katonák közül többen berándultak a napokban Pilis-Csabára, hogy megmutassák ott a táncban, mennyire nem képes őket a gyakorlat kifárasztani. A falusi legények görbe szemmel nézték, hogyan halásszák el előlük a bakák egymásután a leányokat s utoljára verekedésre került a dolog, melynek során a bakák szuronyra, a legények pedig cséplőkre és dorongokra kaptak. A harcban ez egyszer a civilek győztek, mert három katona halva,

több pedig súlyosan megsebesülve maradt a csataterén. A vitéz legényeket elfogták s átadták a törvénszéknek, a katonák közül pedig néhányat, kik gyáván megszöktek, hadbírótság elé fogják állítani.

A posztkiszli tolvajok szabadon. Napok óta izgatottsággal várta az egész ország a hírvévre vergődött posztkiszli tolvajok sorsának eldőlését. Sokan abban a véleményben voltak, hogy el lesznek ítélhetők, míg mások a mellett kardoskodtak, hogy a büntény elévülése miatt nem lesznek büntethetők. A törvénszék ez utóbbiaknak adott igazat, mert Csombor Imrét és a vele vadházasságban élő Zsengellér Zsuzsánnát az ügyészség indítványához képest szabad lábra helyezte. Bizonytalan még a sorsa a másik tolvajnak, Supisicsnek, ki mint osztrák alattvaló az ottani bíróságok elé lesz állítva, hol pedig a büntény a törvény szerint még nem évült el. Általánosan azt hiszik, hogy őt sem fogják elítélni, mikor másik társa nem büntethető.

Levegőbe röpitett orosz kaszánya. A turini Gazetta del Popolo-nak szenzációs esetről ad hirt pétervári telegramja. E szerint a tulai tűzérési kaszánya a levegőbe röpült. Háromszázan meghaltak, közöttük sok tiszt is. A kaszánya, mely most romhalmazhoz hasonlít, mint a vizsgálatból kiderült, egészen alá volt aknázva. A katonákat a robbanás darabokra szakgatta. Nagyon sok letartóztatás történt.

Vérfürdő a tengeren. A minap érkezett Nápolyból Marseillebe egy olasz árbocon, amelyen rémes dráma játszódott le. Az átkelés egyik éjjelén egy Pablo Oryon nevű néger matróz orvul leszurta az egyik őrtálló matrózt, aki sziven találva, szó nélkül összeesett. A gyilkos azután belopódzott a fedélzetparancsnokhoz s azt is leszurta. Ekkor a legénység fölébredt s ráakarta magát vetni a négerre, aki azonban még két matrózt legyilkolt s macskaügyességgel az árbocon kuszott s meghuzta magát a kötélzetben. A matrózok dühökben le akarták löni onnan, ezt azonban a kapitány nem engedte meg s megparancsolta, hogy várják meg, míg leszáll. Álló 24 órát maradt a néger az árbocon, ekkor azonban lehajtotta a szomjuság. Alig ért le a földélzetre, rögtön körülvették s leakarták ütni, de ő egy nagy ugrással a tengerbe vetette magát. A hajó elvitorlázott s a néger ott veszett a hullámokban. Máiig sem tudják, mi vihette a különben szelid természetű szerecsent ere a gyilkolásra.

Augusztusi ünnepek. Két nevezetes napja van hazánknak, melyet nagy fénnel ünnepelnek. Ezek egyike felséges uralkodónk születésnapja, mely 18-ára esik, másik első királyunk Szent István ünnepe. Mint más években, úgy az idén is mindenfelé nagy pompával ülték meg e két nevezetes ünnepet.

A költői lelkületű kanász. Egyik dunántuli faluban nemrég a kanász felakasztotta magát. Zsebében papirosba csavargatva egy darab szalonnát talál-

tak, amely valószínűleg utolsó falatozásából maradt meg. A szalonnánál érdekesebb volt a papiros, amelyen a következő vers volt olvasható:

A tölgyek pusztulnak s nem adnak makkot;
Szegény kis kocáim, de szegények vagytok!
A mezőket Isten szintén nem locsolja,
A határban nincs egy tenyérnyi pocsolya.

Ilyen viszonyok közt én hát minek éljek?
Hogyha szebb jövődöt immár nem remélek.
A haláltól nékem egy fogam sem vacog.
Isten veled világ, disznók és malacok!

Csemeték kopár területek befásítására. A földmivelésügyi m. kir. miniszterium felhívást bocsátott ki azokhoz az erdőbirtokosokhoz, kik kopár és futóhomok területek beerdősítéséhez az állam részéről ingyen csemetékben részesítettetni óhajtanak, hogy ebbeli 50 kros bélyeggel ellátott kérvényeiket, melyekben kiteendő, hogy mely község határában hány kat. hold területű s mely talajnemhez tartozó területet milyen fajú és hány éves csemetékkel óhajtanak beerdősíteni, a csemeték mély vasuti állomásra és a jövő év tavaszán vagy őszén szállítandók-e, s a folyamodó lakcímének pontos bejegyzése mellett ez évi december hó végéig a fentnevezett miniszteriumhoz nyujtsák be. Az illető terület közgazdasági szempontból való beerdősítésének szükségessége vagy a köz. erd. bizottság elnöke, vagy az illető kir. erdőfelügyelő által igazolandó. A csemeték árát az országos erdei alap fedezi, azoknak csomagolási, vasúthoz és vasuton szállítási szállítási költségei azonban az illető földbirtokost terhelik.

Behorpadt fegyvercsövek kiigazítása. A Vadász-Laphan erre vonatkozólag a következőket olvassuk: Gyakran előfordul a vadászatban, hogy fegyverünk egyik vagy másik csöve behorpad s ha az esetleg nagyobb mérvű, akkor tanácsos, hogy a fegyverből mindaddig ne löjünk, míg az meg nem igazítatik, mert különben könnyen megtörténhetik, hogy a behorpadt rész a lövéstől kidudorodik. Hogy a horpadást eltávolítsuk, következőleg kell eljárunk: Miután a csöveket a fegyverről levettük, a sérült csöbe egy ólomcsapot, lehetőleg oly vastagot, mint a cső öbe, azután pedig egy vastag rudat dugunk, úgy, hogy az csak néhány cm-re álljon ki hátul a lókamrából. Ezután az ólomcsapot, esetleg golyót előlről egy másik ruddal szétlapítjuk annyira, hogy az a csöbe kissé megszoruljon. A szétvert ólomdarabot ezután megolajozva, a behorpadt részen át s megfordítva visszatoljuk mindaddig, míg csak a horpadás el nem tűnik. Igen jó a csövet a horpadásnál kissé felmelegíteni, valamint arra is vigyázni, hogy az ólomcsap valahogy meg ne szoruljon. Az ólomcsap helyett vas- vagy sárgarézcsap is használható és pedig igen előnyösen, mivel az nem olyan puha, mint az ólom. Ha a csövön nem horpadás, hanem kidudorodás észlelhető, akkor is úgy

kell eljárnunk, hogy a csöbe egy ólom-, réz- vagy vascsapot dugung a dudorodás alá s azt egy könnyű kis kalapácssal leverjük.

Az anya álma. Ritka és különös esetet beszél el a Hódmezővásárhely, mely állítólag egy Takács nevű odaváló bádogos nején történt. Az asszony piciny gyermeke egy hetes korában elvesztette szeme világát s egy évig nem látott. Az anya feljárt még álmában is fájdalmában s el akarta magát ölni kis leánykájával. Egy éjjel álmában öreg asszonynyal találkozott, kinek elpanaszolta szenvedése okát. Ez megvigasztalta azzal: „Forralj fel egészen tiszta vizet, tégy bele fehér cukrot és timsót, mosogasd vele leányod szemét és meggyógyul.“ Az asszony felébredt s azonnal kifutott a kuthoz. Férje utána rohant, azt hitte, neje megőrült s kutba akarja magát ölni. Ne bánts — így szólt — meggyógyítom a leányomat. S vitt be friss vizet s az álomban vett utasítás szerint cselekedett. Egy hétig mosogatta a kis leány szemét s a kis lány má már jól lát. Az anya mutogatja kis leányát boldog, boldogtalannak.

Őrült katona. Gáta mosonmegyei községben egy Somogyi Ignác nevű közkatona megőrült és halhatlan gyilkolást vitt véghez. Mannlicher-puskájával és tiz éles töltéssel fölfegyverkezve, kiment a rétre és a legelő barmokra vadászni kezdett. A lövöldözésre oda sietett Schulcz János gazda és szolgája Herincs István, de alig látta meg Somogyi a két embert, rájuk sütötte kétszer a puskáját, azután elbujt a kukoricásba. Schulcz rögtön meghalt, szolgája súlyosan megsebesülve rogyott össze. Ekkor jött arra Polonyay János mezőrendőr, aki a vérfürdőt látva, az őrült után sietett. De még mielőtt szólhatott volna hozzá, az a puskaaggyal leütötte. Polonyai kegyelemért esedezett, amire az őrült az mondotta: „Adj hálát Istennek, hogy magyar vagy! Mehetsz, nem bántlak!“ Polonyai elrohant, de alig jutott egy kis távolságra, az őrült célba vette és lelötte. A vérengző őrültet végre az őrjárat elfogta és a pozsonyi helyőrségi kórházba szállította. Herincset, a szolgát és Polonyait a pozsonyi országos kórházba vitték. Herincs még az nap meghalt.

Nyulak veszedelme. Pozsony vidékén halálos betegség pusztítja a nyulakat. Halomszámra hull el a vad. Mint a vizsgálat megállapította, ragadós lépfene öli a nyulakat.

Másodvirágzás. Badinban, Zólyomvármegyében — mint ottani levelezőnk írja — Valastyán Pál földmives udvarában egy almafa a mellett, hogy az első gyümölcs még rajta van, újból teljes virágzásban van. Az ilyen másodvirágzásból a nép hosszú őszt szokott jósolni.

Eltemetett ujság. Furcsa temetést rendezett a napokban Berlinben egy lapszerkesztő. Csinos kis koporsóba elhelyezte az általa szerkesztett lap utolsó utolsó számát s a koporsót e felirattal látta el: „Itt

nyugszik . . . . . ujság, meghalt előfizetőinek közönye miatt.“ (Mégis huncut a német! Még ebben is megelőzött; mi még csak a pulzusát tapogatjuk a halálharcot vivó lapunknak. Ha csak a betegség magától nem enged, szívós természete dacára is könnyen elpusztulhat. A németnek legalább a csinos koporsó ára maradt meg, de hogy a mi temetésünket ki rendezi . . . . .?! Szerk. [Remélhetőleg ennyire nem fog e lap jutni, mert az oly hatalmas testület, mint az erdőöri, talán csak tudni fogja megbecsülni azon egyetlen eszközt, mely helyzetének javítását tűzte ki céljául és azért küzd! . . . ? Szedő.]

Pályázatok. Ajánlközások.

Hunyad-vármegye közigazgatási erdészeti bizottságának 1895. évi március hó 9-én kelt 135—1895. szám alatti rendelete alapján Petrosény székhelyvel rendszeresített II. osztályu főerdőöri állásra pályázat hirdettetik.

Ezen főerdőöri állással egybekötött javadalmazás évi 350 frt. Pályázni kívánók az erdőtörvény 37-ik §-ában előirt minősítvényt igazolni tartoznak. A választási határidő Petrosényban a községi irodában 1895. évi szeptember hó 14-ik napjának d. e. 9 órája, a pályázatok beadására pedig ugyanazon hó 10-ike tüzetik ki; a későbbben beérkező pályázatok figyelembe nem vétetnek s hivatalból visszautasítottak. Petrosény, 1895. évi augusztus hó 10-én. — **D o m b o r a**
L á s z l ó, körjegyző.

A szász hétbirósági uradalomnál erdőöri állás van üresedésben. Ezzel az állomással 400 frt fizetés, 42 frt lakpénz, 150 frt lótartási átalány, 72 frt failletmény, 32 frt 33 kr ruha átalány, összesen tehát 696 frt 33 kr javadalmazás van egybekötve.

A sajátkezüleg irt kérvények, melyeknél a nyelvismeret és az erdőtörvény 37. §-ában előirt minősítés igazolandó, 1895. évi szeptember hó 15-ig nyújtandók be a „Szász egyetem központi hivatalánál Nagy-Szebenben.“

Szerkesztői üzenetek.

Z. J. urnak K.-falva. Az illető vadásztársaság arra nem szorítható, hogy akár tagjai sorába — bár megfelelő díj fizetése mellett is — felvegye, akár pedig önnök területén a vadászt megengedje; ellenben azt, hogy fegyverrel, — s ha szolgálati fegyvere nincs — vadászfegyverrel a hatásköréhez tartozó területet bármikor bejárja, meg nem tilthatja, mert önnök a fegyverviselésre eskübizonyítványa szerint hatósági engedélye van. Természetes, hogy ha vadászaton érnék, mint orrvadászt feljelenthetik s büntetés alá esik.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:

Podhradszky Emil.

Előfizetési felhívás
Erdészeti altiszti zsebnaptárra.

Sok felől hozzám intézett felhívásra a közö hajnak eleget tenni óhajtván, elhatároztam, hogy az erdészeti altiszti személyzet részére a jövő 1896-ik szökő évrre egy

„Erdészeti altiszti zsebnaptárt“

fogok kiadni. — Az országos erdészeti egyesület által kiadni szokott zsebnaptár ezen vállalatot feleslegessé tenné ugyan, de a tapasztalat igazolja, hogy ezt az altiszti személyzet — valószínűleg kissé magas ára miatt — nem veszi igénybe, minek következtében aztán másnak hiányában zsebnaptár nélkül szűkölködik. — Az „Erdészeti altiszti zsebnaptár“ a naptári részen kívül tartalmazni fogja az erdőtörvényt, a vízjogi törvényt és a vadászati törvényt szükséges szakaszait, fontosabb miniszteri rendeleteket s az altiszti személyzet szolgálatához szükséges különféle táblázatokat; ezen felül erdőkárok feljegyzéséhez rovatos lapokat s megfelelő mennyiségű üres lapot különféle feljegyzésekhez. Hogy ezen hézagpótló s minden altiszt részére nélkülözhetlen naptárt még a legszegényebb altisztnak is hozzáférhetővé tehessem, ára egy korona vagy 50 krajcár lesz. — 55 krajcárnak előleges beküldése mellett a naptár portómentesen fog megküldetni. — Az előfizetési pénzek vagy alulírott, vagy az „Erdőör“ szerkesztőségének címe alatt (esetleg a lap előfizetési díjával együttesen, mely esetben azonban határozottan megjelölendő a cél) küldendők.

Szászsebesen, 1895. évi május hó 1-én.

Podhradszky Emil, az „Erdőör“ szerkesztője.

magy. kir. udvari
szállítók.

Cs. és kir. ausztr.
udvari szállítók.

Ő cs. és kir. Fensége
József főherceg
udvari szállítói.

Szerb kir. udvari
szállítók.

Perzsa csász. udv.
szállítók.

Kincstári és uradalmi

ERDŐTISZTEK és ERDŐÖRÖK

részére akár

teljes egyenruhákat,

akár pedig

===== egyes darabokat, =====

valamint az

egyenruhához tartozó egyes részeket,

ugyszintén a legegészségesebb és legolcsóbb polgári öltönyöket
csakis valódi tartós minőségben szállít jótállás mellett

TILLER MÓR és TÁRSA

osztrák-magyar cs. és kir. udvari szállítók, Ő cs. és kir. Fensége József
főherceg udvari szállítói, valamint perzsa csász. és szerb kir. udvari szállítók

Budapestben, Károly-laktanya.

————— Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk. —————

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 5-ik és 20-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Erdőégés.

A kánikulás napok hősége által előidézett szárazság szinte kimaradhatlanul, évről-évre maga után vonja az erdőégéseket. Alig mulik el ilyen évszak a nélkül, hogy nagyobb tüzeseteket föl ne jegyezhetnénk.

Rettenetes elem a tűz s mindenképp között ez előtt legnehezebb a menekülés. Pusztítása borzalmas, mert mindent teljesen megemészt, mi utjába akad. Hosszu, fáradságos, egy emberéletet betöltő munkásság gyümölcse pár pillanat alatt por és hamuvá válik.

Az ember nem is csodálkozik a tüzesetek sokaságáról olyan helyeken, melyek az ember által lakva vannak, mert hiszen mindenki meg-

szokta már látni azt a véghetetlen könnyelműséget, melylyel az emberek e vészes elemmel játszanak. Gyermekes hiányos felügyelete, azoknak rossz nevelése, gyújtó szereknek könnyen hozzáférhető helyen való tartása mind olyan bűnei a mai társadalomnak, melyek már fel sem tűnnek, mert nincs néposztály, mely bennök ne leledzenék. De mit mondjunk az erdőégésekről? Távol az emberi hajlékoktól, védve a hivatalnok látogatása előtt, hol veszik mégis magukat itt a gyakori tüzesetek? Itt a véletlen, vagy vigyázatlanság csak a legkritkább esetben játszik közre, ellenben leggyakrabban gonosz, boszúálló kéz az, mely gyújtogat.

Annyi az emberek között annak a szegény erdőnek és tulajdonosának, illetve őrének el-

Az „Erdőör“ tárcája.

Utólagosan.

Homlokára tolt a pápaszemét, hogy ez által tudományosabb kinézést nyerjen; bal markába befektette drágaköves aranyóráját, míg jobb kezének ujjai üteremet tapogatták s úgy tett, mintha annak verését számlálgatná — városunk egy hirneves doktora.

Lélekzetem visszatartva, várakozásteljesen lestem ajkairól a szót s szinte aggódva tekintettem hol széles vállaira, hol az azokon nyugvó tők simaságu kopasz fejre, lesve, vajjon megrándítja-e amazokat, vagy megcsóválja gondolatterhesen emezt s hallgatóztam, nehogy elszalasszam a mély tudományt legbiztosabban eláruló hm-hm-féle hangot.

Nem kellett soká várnom, megjött mind a három: a vállvonogatás, a fejcsoválás és az ühmgetés

is, de más becsületes érthető szó nem lebbent el ajkain.

— Nos, doktor ur, mit szól bajomhoz? Soká kell még az ágyat nyomnom?

— Csak türelem, kedvesem. Azt még egyelőre meg nem mondhatom, hanem most fog kapni porokat, melyekből naponként hármat, és egy üveg folyadékot, melyből óránként egy kanállal fog bevenni, aztán majd utólagosan megállapítjuk a diagnózist. Megértette?

— Megérteni megértettem, kivált azokat a kanalakat nem felejttem el, mert még élénk emlékemben van az a kanalas tót, ki a vásárban fakanalakat (tótul úgy hívják, hogy „varecska“) árult, — s midőn megkérdezték tőle: „no Jano, hogy megy a vásár?“ azt felelte rá: „mint a beteg embernél, minden órában egy kanál!“ De aztán mondja meg csak kedves doktor, látogatását most előlegesen fizessem-e, vagy jó lesz utólagosan is?

— Biz' az jobb lesz előlegesen, — felelte a

lensége, hogy ki sem mondható. A pásztor, kit a tilosban való legeltetésben, a fatolvaj, kit a szabadon való garázdálkodásban, a vadorzó, kit vadász szenvedélyének kielégítésében megakadályoznak, halálos ellensége lesz az ezt tevőknek s miután nem mindig elégitheti ki ezeken boszuját, részint óvatosságuk, részint pedig elég gyakran a büntetéstől való félelem miatt, hát neki esik az ártatlan erdőnek, tudván azt, hogy ennek elpusztítása által a tulajdonosnak tetemes és csak hosszú évek során helyrehozható kárt, az őrzőnek pedig részben kellemtelenséget, részben pedig boszúságot okoz. Azt, hogy ez által milyen nemtelen dolgot cselekszik, nem gondolja meg. Az ilyen emberben kihal az érzés minden nemes iránt s őtet vak szenvedélye valósággal állatiassá teszi.

És ki fogja az ilyen gonosztevő ellenében a fenyegetett erdőt megvédeni? Hivatása lenne ez az erdőőrnek, a minthogy ennek is áldozza egész életét, de vajjon lehetséges-e ezt nagyobb területnél egy embernek teljesítenie? Hiszen a gonosztevőnek mindig módjában van üldözőjét már előre megfigyelni, szándékát, kirándulásának célját kipuhatolni s a maga dolgát ez után ugy intézni, hogy szem elé ne kerüljön.

Társat a gyujtogató nem visz magával, mint a hogy azt a gyilkos, vagy a rabló teszi. Ennek az utóbbinak gonosz cselekedete kivi-

telénél lehet szüksége segítő kezekre, a gyujtogatónak nincsen; helyettük kész segítői: a szárazság, a szél s az emberi lakások távolsága miatt az azonnal való oltás lehetetlensége.

Hol van már most az ilyen ellen való védekezés lehetősége? Ha legalább meg lenne a mód a vész ellen annak észrevése után azonnal védekezni, sokszor elejét lehetne venni a nagyobb veszedelemnek, de mi történik rendszeren? Az, hogy közelben semminemű munkaerő nincs, melyet igénybe lehetne venni s az erdőőrnek előbb a gyakran több órajárásnyi távolságban levő községbe kell rohannia segítségért, melyet pedig azonnal csak a legkritkább esetben kap meg, mert a nép teljesen közönyös az erdőégések iránt, sőt szinte örülni látszik azoknak, a minden hatalmától megfosztott községi elüljáróság pedig ha ki is adja a rendeletet az oltásra, annak eszközök hiányában érvényt szerezni nem képes és bevárni kénytelen, míg a távoli őrsegről a csendőri karhatalom megérkezik, mely aztán a vész színhelyére kizavarja mindazokat, kiknek addig elbujniok nem sikerült. A tűz pedig ez alatt kényelmesen, mi által sem gátolva, harapózik odább és odább, folyton élesztve az erősülő szél által s minden talpalattnyi uj térrel uj tápot nyervén a száraz haraszt és hulladék gallyakban.

A kivonult, illetőleg a kihajtott nép végre

tudós Aesculap, — mert nekem is előlegesen kellett a tudományt magamba szívnom s csak azután mehettem doktornak.

Mit volt mit tennem, belenyultam sovány tárcazámba s kiszurtam a látogatásért járó egy flórest.

A doktor elment, én pedig erős lázban, vaczogó fogakkal szedtem párnám alatt a porokat és a nem emberbe való folyadékot s remegve vártam a jövő napot, mikor orvosom ígérete szerint, utólagosan majd meg fogja állapítani betegségemet.

Kinteljes huszonnégy óra volt az, rosszabb, mint a siralomházba kitett gyilkosé, mert az legalább bizonyosan tudja jövőjét, míg engem a legkeserűbb kétség marcangolt.

Mintha óragépezet lett volna benne s azt felhúzták volna, oly pontosan jelent meg másnap a doktor.

Örömrepeső szívvel fogadtam és siettem is ennek szóban is kifejezést adni.

— Hála Istennek doktor ur, csakhogy megjött!

Olyan nehezen vártam. Talán bizony csak magam vagyok beteg az egész városban s másfelé nincs is elfoglalva?

— Dehogy nem vagyok, dehogy nem. Van biz' ott még egy csomó betegem, hanem mind olyanok, kik látogatásaimat utólagosan fizetik s így önnek, ki — mint örömmel tapasztaltam — előlegesen fizet, előnyt adok azok fölött. Hát lássuk csak, mennyire használt az orvosság?

Ujra átestem a pulzus tapogatáson, sőt most tovább ment, mert még a mellemet és hasamat is megkopogtatta.

Ugy látszik, a vizsgálat több eredménnyel folyt le, mint az előző napon, mert most már kissé erősebben csóválta a fejét.

— Kedves barátom, a baj sokkal komolyabb, mintsem hittem. Önnél az éhifusz tünetei mutatkoznak. Még nem akút ugyan a baj, de ha gyorsan nem vesszük elejét, komollyá, sőt végzetessé válhatik. De mondja csak, hogy ön, kit mindenki rendezett viszo-

nagy vártatva megérkezik s hozzá kezd kénytelen s kelletlen a védelemhez. Semmi lelkesedés, semmi buzgó igyekezet nem vezérli, csak a kényszernek enged s dolgozik úgy, hogy lássék ugyan munkálkodása, de azért valami nagy köszönet benne ne legyen.

Egy ember van csak, ki minden erejét megfeszítve, halálmegvetéssel veti magát a veszedelembé, harczra kél elszántan a rettenetes elemmel s nem gondol arra, hogy titáni erőlködése hasztalan mások közönye mellett, hogy buzditó példája nem gyújtja lelkesedésre a közönyös tömeget, s hogy az egyenetlen harcz csak kifárasztja, beteggé teszi, sőt tán életétől is megfosztja; s ez az egy maga — az erdőör.

Ő tudja legjobban, milyen fáradságos munkával, mennyi gondos ápolással jár az erdő nevelése, annak jókarban tartása. Neki fáj az legjobban, midőn ezt a kedvenczét, melyért élni-halni kész, tönkre menni látja.

Ne mondja azt senki, hogy buzgólkodása csak a felsőbbtség előtt való félelem szüleménye! — Mitől féljen? — Avagy képes ő a bajt megakadályozni? s a ki azt tőle kívánja, nem lehetetlenséget kíván-e?

Arra sem gondolhatunk, hogy jutalom, elismerés kecségtetné buzgóságát. Fáradságának leggyakrabban egy csomó megégett ruhanemű, egy pár égési seb, no meg nem ritkán egy kis

dorgatórium a gyümölcse, hogy miért nem ügyelt jobban. — Arra alig van eset, hogy buzgólkodásáért dicséretben, jutalomban, s szenvedett anyagi káráért kárpótlásban részesülne.

Hogy mikor fog az erdők eme pusztítása megszűnni, ki tudná azt megmondani? Egyedüli legbiztosabb óvszere lenne a népnek gondos nevelése, vallás-erkölcsi érzelmeinek fejlesztése s meggyőzése arról, hogy az által, ha az erdőbirtokosnak okoz kárt, egyuttal az ország s ez által közvetve a saját jólétét is kockára teszi. Addig pedig, míg ez keresztül lesz vihető, az ilyen gyujtogatások elrettenéstül másoknak a legnagyobb szigorral lennének büntetendők, másrészt pedig a gyujtogatók felfedezői és az oltási munkálatoknál magukat kitüntető buzgóságuk elismerésül és annak fokozására megfelelő jutalmakban részesítendők.

Ez az eljárás ha nem is szüntetné meg egyszerre a bajt, mindenesetre annak csökkenését nagyban elősegítené.

y. l.

LEVELEZÉS.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Becses lapjának 20-ik számában reám vonatkozólag egy oly közleményt hozott, a mely a tényeket részben elferdítő, — részben pedig oly dolgot tartalmaz, mely a valóságnak nem felel meg.

nyok között élőnek ismer, hogy juthatott ehhez a betegséghez?

— Szívesen, ha kívánja hallani, de hogy ezt megtehessem, egész élettörténetemet el kell mondanom; mégis hogy nagyon ne untassam, lehetőleg rövid leszek. Hallja hát!

— Egész életemben két szó volt az, mely mintegy átokként nehezedett reám. Jelentéktelen két szó magában véve, de elég volt arra, hogy egész életemet megkeserítse. Ez a két szó volt az „előlegesen“ és „utólagosan“. Már az iskolában, mikor beiratkoztam diáknak, a tandíjat előlegesen kellett megfizetnem s azt mondták rá, hogy ezért majd a tudományt utólagosan belém verik. A verésből igaz hogy ki is jutott elég, de annál kevesebb a tudományból, no de ebbe még csak megnyugodtam valahogy, mert úgy tapasztaltam, hogy volt elég olyan, a kit nem is vertek, még nálamnál is kevesebbet tudott. Gondoltam, hogy majd kipótolja az élet iskolája a hátramaradást. A kő is, bármilyen szögletes, mikor az ár

a magasból magával ragadja, addig ütődik más kövekhez, hogy mire völgybe ér, szép simává lesz. Nem is csalódtam. Mire emberről ember lettem, eléggé kipallérozódtam s annak köszönhettem, hogy ha nem is valami zsirosat, de még is kaptam hivatalt. Igaz, hogy csak rapidijas lettem, no de — gondoltam — nem baj, sokan vannak, kik még ennyire sem viszik.

Állásomnál csak egy keserített: hogy mindjárt az elején azzal biztattak, hogy fizetésemet utólagosan fogom kapni.

— Hja, barátom — mondta főnököm — ez másképp nem megy; szabály szabály. Ön mindig a hónap végén fogja megkapni azt, a mire rászolgált.

— De uram, hát addig mit egyem? Hiszen nem vagyok én Succi, a híres koplaló, hogy előbb egy hónapig ne egyem s azután vágjak be hat porció róstélyost!

— Az már a maga baja — volt a lakonikus válasz.

A jó tanács aranyat ér s kivált nekem tanács-

Erre az esetre vonatkozólag a valóságnak megfelelő tényállást a következőkben adom:

Múlt 1894 évi október hó 10-én a délelőtti órákban a védkerületemhez tartozó „Sessul“ nevű havasra rándultam ki erdővédelmi szempontból s ez alkalommal az ugynevezett Mlácsin erdőrészből a szomszédságában lévő Demjencsuk Nikolái bogdáni lakos tulajdonát képező zabos föld szélén haladva néztem, hogy nincs-e az erdőben valamelyik fán fenyő kinövés s a mint a zabosföld szélén haladtam, egyszer csak egy kifesztett dróthba botlottam meg s ebben a pillanatban eldőrdült a Demjencsuk által dúvadakra felállított önlövő fegyver és vadásztáskámon áthatolt a lövés, de szerencsémre kárt bennem nem okozott.

A lövésre azonnal előtermett az illető gazdának két fia s azzal mentegetőztek, hogy a fegyvert elfeledték korán reggel eltávolítani, mert nagyon el voltak foglaltva a mezei munkával.

Én a fegyvert elvettem, de szolgálati kötelességem tovább menni készítettén, azt magammal a havasra nem vihettam s így ott hagytam, gondolva, hogy visszajövetelemnél magamhoz fogom venni, de mire visszaérkeztem, márt hiült helyét találtam, mert a két fiu magával vitte.

Haza érkezésemkor Demjencsuk azonnal hajlandó lett volna kiegyezni, de én az egyezkedésbe bele sem bocsátkoztam. Hanem először is az esetet elüljáró erdőgondnokságnak, másodsorban pedig a szigeti kir. törvényszéknek mint gondatlanságból eredt bűnügyet jelen tettem be, de fájdalom! a kir. törvényszék mint büntető bíróság feljelentésemet mint bűnvádi eljárásra alkalmatlant félre tette, mivel — ugymond — a lövés csak a táskámban, nem pedig testi épségembe okozott sértést, (de ha esetleg megölné, ki tartotta volna fenn

6 tagból álló családomat?) A végzés különben, melyet a bíróság hozott, következőleg hangzik: „Tekintve, hogy a fegyver távol az erdőben, minden emberi laktól messze volt felállítva, mely cselekmény a büntetendő eljárás tárgyát nem képezheti, mindezen okoknál fogva a feljelentést, mint bűnvádi eljárásra alkalmatlant, félre tenni kellett.“

E végzés birtokában az ügy további vitelét ügyvédemre bízom, de mindeddig eredmény nincs.

Ez a valódi tényállás. S ezek szerint valótlán, mit személyemre vonatkozólag tudósítója ez ügyben közölt. Valótlán, hogy az ügy mindjárt helyben békésen lett volna elintézve s úgy látszik, hogy nem is ismeri az itteni viszonyokat, mikor kukoriczásról ír. Hogy pedig az a riska tehén hova vándorolt, nézzen a tudósító jobban utána. Ezek szerint az, hogy én az orosz atyafival kiegyeztem volna s hallgatás fejében kárpótlást fogadtam volna el, alaptalan híresztelés és az irántam való rossz akarat szüleménye.

Illó tisztelettel

Wéber Gyula
m. kir. erdőőr.

A helyreigazító soroknak készséggel adunk helyet és sajnáljuk, hogy — bár önhibánkon kívül — a történetet elferditve közöltük. A hirt egy ama vidékbéli tudósítónk közölte, kinek igazelműségében eddig nem volt okunk kételkedni, s kit bizonyára most sem rossz indulat vezetett, hanem inkább ifju heve ragadta el s a viszketeg valami, nevezetesen irhatni. Hogy sérteni nem akart, már abból is látni, hogy csak kezdő betűket használt név helyett. Mindenesetre kérjük tudósítóinkat, hogy közleményeiknél mindig szorososan az igazság mellett maradjanak, mert

talannak ért, mikor egy pár jóakaróm fölbiztatott, hogy majd kezeskednek értem a takaréokban, aztán majd utólagosan lefizethetem. Kapva-kaptam az alkalmon. Hála Istennek, csak hogy nekem is módomban lesz lepipálni a takarékpénztárt s neki utólagosan fizetni. Örömmel rohantam a kész váltóval, de örömöm nem soká tartott, mert ott mindjárt azon kezdtek, hogy a kölcsönnek busás kamatját előlegesen levonták. Hát már nekem mindig a rövidebbet kell huznom? A mi rossz, azt mind előlegesen kapjam, a jót pedig mind utólagosan?

Tanácsolták, nősüljek meg, a házias élet nagy hasznomra lesz. No ez ellen meg már kézzel-lábbal védekeztem. Isten ments! A milyen pechvogel vagyok, zikker, hogy az asszony előlegesen gyermeket hozna a házhoz, hozományt meg csak utólagosan. Ebbe már csakugyan nem megyek bele.

Soká tünődtem, hogy fordítsak sorsomon, hogy már végre én is előlegesen kapjak valami jót. Sok

gondolkozás után végre kisütöttem. Ujságot fogok szerkeszteni! Az ujságírók mindig előfizetést hirdetnek s e mellett olyan jó soruk van, hogy még palotákat is építenek maguknak. Aztán meg a dicsőség!

A gondolatot tett követte. Megindítottam a „Csatakürt“ czimű lapot s kihirdettem rá az előfizetést. Az eredmény minden várakozásomat fölülmulta. Jött a jelentkező, mint a polyva. A példányoknak százai és százai mentek szét lapomból a szélrözsa minden irányában. Hízogó levelek, buzdító szavak, biztatások csak úgy röpködtek felém. Postamesterünknek lóállományát meg kellett szaporítani, hogy a sok levelet elhordhassa. Csak egy jött gyéren, mit pedig legjobban vártam, az előfizetés. Ezt oda kellett adnom nyomdászomnak s ez azóta már tekintélyes hasat eresztett, magam pedig reggelire hízelgést, délre dicsőítést, estére pedig biztatást ettem. Poczakom lassan apadni kezdett s ma, mint doktor ur is látja, már olyan vagyok, mint a papirossárkány; félnem kell, hogy a legkisebb szellő elragad. Ez az én bajom

a szerkesztőségre nézve fölötte kellemetlen az ehhez hasonló eset.

A kérdéses ügyben hozott törvényszéki végzés — sajnos — indokolt. Ez esetben talán legföllebb az 1879. évi XL. t.-cz. 115. §-a alapján lehetne eljárni s az illetőt közegészség és testi épség ellen elkövetett kihágás miatt vonatni felelősségre. A birói indokolásban csak azt találjuk kissé furcsának, hogy tulajdonképpen arra helyezi a fősulyt, hogy a fegyver minden emberi laktól távol volt felállítva. Mintha bizony duvadakra az utczákon kellene a csapdákat felállítani. Talán lényegesebb lett volna arra hivatkozni, hogy testi sértés nem történt, mert csak a tarisznyában esett kára. (Hát ha a gazdát lőtte volna meg, a tarisznya ment volna panasra? Szedőgyerek.)

Szerkesztő.

Herbus, 1895. szept. 7.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Becses lapja 20-ik számában „Szükkeblőség” czimmel egy vezérczikk jelent meg, mely egyuttal válasz is segélyegyletünk megalakítása ügyében egy a szerkesztőséghez intézett álbüszkeségből okvetetlenkedő kartárs panaszos levelére.

Ezen válasz-czikk talpraesett, helyes tartalmával teljesen egyetértek és csakis az 5-ik kikezdésben foglalt némely téves állítás helyreigazítására nézve kérek jelen soraimnak beces lapjában egy kis helyet, úgy a magam, mint a velem egy titulával feldiszitett kartársak érdekében.

Ugyanis az említett kikezdésben a többek közt szóról-szóra ez áll: „mert senki sem fogja állithatni, hogy a famesteri, munka- és műfelügyelői stb. állások a törvényzabta minősítéshez kötvék.”

története. Most tanácsoljon doktor, mit tegyek, hogy felgyógyuljak?

A tudós doktor komolyan végighallgatott s ránczokba szedett homlokkal gondolatoknak adta át magát. Végre homloka ránczai elsímúltak s tündöklő arczczal felkiáltott:

— Megvan a gyógyszer! Többé nem kap porokat, sem másféle orvosságot, hanem vegyen magának annyi levelezőlapot, a hány hátrálékosa van s írja meg nekik baját őszintén. Mérget veszek rá, hogy ez segít baján.

Ezzel elbucszott s én nyomban foganatosítottam ajánlatát.

Azóta eltelt egy negyedév. Kényelmes zsöllémben pihenek, finom meggyfaszárú csibukból illatos purzicsánt pőfélékve. Tenyereimet kedvteléssel pihentetem domboru hasamon s gondolkozom a sors változandóságáról. A levelező lapok megtették hatásukat: az árukat ki kellett fizetnem előlegesen, én pedig utólagosan megálmodtam a zsölle-székét, meggyfaszárú csibukot, illatos purzicsánt és a domboru hasat. A hátrálékos hátrálékos maradt, én pedig tovább is éhes maradtam. **Sebes-Szász.**

Dehogyan is nem! Hogy a munkafelügyelők, fűrészmesterek, erdőlegényeknek és szolgálknak irás, olvasás és a közönséges négy számművelten kívül más minősítésre nincs szükségük — tény. Azonban azt az állítást, hogy a famesteri állás ne lenne minősítéshez kötve, mostanig nem hallottam s azt helyben hagyni nem is tudom.

Mert tessék csak czikkirő urnak a nmélt. földmívelésügyi m. kir. minisztériumnak az erdészeti altisztek és szolgálk új szervezését tárgyzató 1883. évi 19356. számú szabályrendeletét elolvasni, ebből majd meggyőződgetik állításának téves voltáról, mert ezen rendelet világosan megmondja — és minden pályáznál ki is van kötve — hogy a famesteri állásra pályázóktól a szakvizsgán kívül még megkövetelendő, hogy az erdei száraz- és vízi építkezéseket a kiadott tervek és rajzok szerint önállóan vezetni, sőt kisebb költségvetéseket szerkeszteni is, képesek legyenek. Ez utóbbit pedig erdőör szaktársainktól nem kívánják.

Tehát erdőöri minősítés és ezenkívül még egy jó adag — másféle ismeret.

Nem feltétlenül szükséges az erdőöri szakvizsga a gőzfűrészeknél alkalmazott gépmestereknek, kiknek feladatuk csak igen kis részben érinti a szoroson vett erdészeti teendőket s ez uton letagadható volna a gépmester qualificatiója is, már pedig engedelmet kérek, ez mégis csak kissé complicáltabb ismeretekhez van kötve, mint a mi erdőöri minősítésünk.

Engem ugyan cseppet sem bánt a rangkórság. Annyira nem, hogy megalakulandó segélyegyletünkbe tagul még a legutolsó erdei napszámot is — ha az a magánéletben erkölcsileg megbélyegezve nincs — örömmel befogadnám, mert első sorban az is ember, mint bárminő czifra ruhával vagy titulával felruházott más ember fia, de főképp egyletünknek minél gyorsabban való megerősödése és virágzása érdekében is.

Hogy pedig ez mielőbb megtörténhessék, ahhoz első sorban nem az egyszerűbb elemek elidegenítése és kizárása szükséges, hanem ellenkezőleg azoknak is magunkhoz emelése.

Ezek után őszinte tisztelettel maradtam tekintetes Szerkesztő urnak

kész szolgálja

Erdősi György
m. kir. famester.

Különfélék.

Kérelem. Az országos erdészeti altiszti segélyegyletbe belépők számáról mielőbb tájékozás lévén szerzendő, felkérjük mindazokat, kik erre nézve a felhívást megkapták, hogy a kötelező nyilatkozatot pontosan kitölteni s a szerkesztőséghez beküldeni sziveskedjenek. Kérjük egyuttal mindazoknak czimét (megye, község, utolsó posta) közölni, kik az egyesületbebe-

lépni óhajtanának, de erre nézve felhívást még nem kaptak. — A jelentkezők névsorát lapunk szept. 5-iki 23-ik számában kezdjük el közölni.

Erdőégés. A lipótmegyei szvarini erdőben folyó hó 7-én tűz ütött ki s a nagy szárazság miatt rövid idő alatt óriási mérveket öltött. Az oltáshoz kivonultak a lipótujuvári szakiskola növendékei és tűzoltói, de a tűz, bár a vidéki lakosság is buzgólkodott az oltásban, folyton terjedt, annyira, hogy már az első napon 7—10 holdnyi fenyves ált lángban. A tűz még 9-én is folyton tartott, ekkor azonban a hirtelen kerekedett zápor némileg gátat vetett a tűznek, bár azt végleg eloltani ez sem volt képes. Hogy mennyi az egész kár, még eddig nem tudjuk.

Furcsa csere. Berlinből furcsa hírt közölnek a lapok. Meránban meghalt a napokban egy orosz generális és hozzátartozói elrendelték holttestének Rigába, szülőhelyére való szállítását. Ugyanakkor halt meg ugyancsak Meránban egy berlini magánzó neje is és ennek tetemét is haza hozatták. Mikor a koporsó Berlinbe megérkezett, az elhunyt asszonyt még egyszer látni kívánta rokonsága s felbontatta a koporsót. Mily nagy lett azonban bámulásuk, midőn az asszony helyett egy orosz generálist találtak a koporsóban! A koporsókat minden valószínűség szerint a meráni pályaudvarban cserélték föl.

Két milliós öltözet. Patti Adél, a világhírű énekesnő Amerikában egy szindarab előadásánál olyan ruhában jelent meg a színpadon, mely kerek két millió forintba került. A ruhát nem kevesebb, mint 3700 drágakő diszította, melyek közül a legkisebb is 6 karatot nyomott.

Szerencsétlen vadászatok. Párját ritkító, megrendítő szerencsétlenség történt József kir. herczeg fiával, László kir. herczeggel — vadászaton — f. hó 2-án. A kir. herczeg ugyanis egy vadmacskára bukkant s ezt lövéseivel erősen megsebezte, de még maradt annyi ereje, hogy egy sűrű bokros helyre menekült. A heves vérű fenséges vadász utánna ment s meg is találta, — s midőn a vadmacska reá akart ugrani, fegyvere agyával akarta azt agyonütni. E közben fegyvere ki nem lőtt csővének ravasza egy ágacskába megakadva, felhúzódott, s a legközelebbi pillanatban eldőrdült a lövés — és a töltényben volt robbanó golyó a kir. herczeg czombjába furdott s itt szétrobbanva, a csontot szilánkokká zuzta. A súlyosan sérült kir. herczeget beszállították a budapesti vöröskereszt kórházba s megmentésére kimerítették az emberi tudomány egész tárházát; — de sajnos, minden igyekezet kárba veszett, mert a sebbe hatolt ruhafoszványok és fojtás maradványok vérmérgezést okoztak s az alig 20 éves kir. herczeg kiszenvedett. Folyó hó 11-én kísérték örök nyugalomra az egész ország, sőt az egész világ osztatlan részvéte mellett. — A kir. herczeg még ravatalon feküdt, midőn Budapest szék- és főváros előkelő világát egy újabb vadászati szerencsétlenség rendítette meg. Fischer József belügyminiszteri titkárt ugyanis a budakeszi erdőben szétronsolt koponyával, halva találták. A hulla fekvése és a sérülés minősége kétségtelenül bizonyította, hogy a hatalmas termetű fiatal férfi véletlen baleset áldozata s minden valószínűség szerint úgy lőtte meg magát, hogy egy meredélyen lezuhant s e közben sült el fegyvere s a lövés agyát zuzta szét.

Emberhussal etetett medvék. Borzalmas büntényről írnak Debreczenből. Két oláh medvetánczoltatót fogtak el, kik azon a vidéken jártak már hosszabb idő óta s ez időtájt hol egyik,

hol másik községből tünt el egy-egy libaőrző fiú; ruháikat azonban mindig azon a tájon találták meg, merre a medvetánczoltatók jártak. A nép erre gyanút fogott rájuk, hogy ők pusztították el a szerencsétlen gyermekeket s megettették medvéikkel. Az emberi bőrbe bujt vadállatok állítólag már be is ismerték borzasztó tetteiket. Hasonló eset már többször is előadta magát s így valóban érthetetlen, hogy az ilyen kenyéresetet még mindig megengedik, melyet különben is, mint állatkinzást, eltiltani kellene.

Kigyó embergyomorban. Egy német újság különös hírt hoz Salzburg egy vidékéről. A napokban ugyanis egy fiatal béres gyerek hirtelen nagy fájdalmakat kezdett érezni gyomorában. Étvágya fogyott s folyton göresökről panaszkodott. Két napon át sem ételt, sem italt nem vett magágoz. Harmadnapra hányási inger fogta el s pár pillanat múlva kihányt egy kis eleven kigyót. Ezzel egyszerre megszűnt betegsége. Az orvosok abban a véleményben vannak, hogy az ifjú valahol az erdőben vizívás közben elnyelt egy kigyótojást, melyből aztán a gyomorban lévő melegség folytán kikelt a kis kigyó. Ha nem sikerül neki a kigyót kiadni, valószínűleg bele halt volna.

A salgó-tarjani bánya-pénztárost kirabolták. Salgó-Tarján közelében fegyveres rablók megtámadták az országoton a salgó-tarjani bányák pénztárosát és kirabolták. Az esetről a következőket írják: Vasárnap reggel 9 órakor a salgó-tarjani bányák pénztárosa Kendrei Gyula egy kocsin Vilessal bányahivatalnokkal utnak indult Inaszóra, hogy az ottani bányamunkások bérét kifizesse; e czélból 23 ezer forint készpénzt vitt magával, a melyből 17.850 frt papirospénz volt, 5.150 frt pedig ezüst. Más alkalommal csendőrkísérettel utazott a pénztáros a pénzzel Inaszóra, ezuttal azonban a csendőr elmaradt és a két tisztviselő meg a kocsis indultak utnak. Mikor a kocsis a Csernik-hegy aljába ért, a hol árkok huzódnak az erdei ut mentén, hirtelen néhány álarczos, fegyveres rabló ugrott elő és több lövést tett a kocsira. Az egyik lovat a golyó homlokra találta. A két tisztviselő és a kocsis a váratlan támadástól megremülve, leugrott a kocsiról és hanyatt-homlok bemenekült az erdőbe. A rablók erre feltörték a kocsin levő pénzes ládát és a papirospénzt elrabolták, az ezüstpénzt pedig szétszórták az országoton, azután megcsapkodták a lovakat, a melyek kocsis nélkül vágattak egy darabig az uton, a mig bele nem fordultak a kocsival az árokba. Ott találta meg őket egy vidéki korcsmáros, a ki éppen Salgó-Tarján felé ment kocsiján és látta, hogy három parasztruhás ember a Csernik-hegy felé fut. Ő találta meg a szétszórt pénzt is, melyet összeszedett és a lovakkal meg a kocsival együtt, melyet az árokból kiszabadított, bevitt Salgó-Tarjánba. A városban a két tisztviselő és a kocsis révén ezalatt már tudott az egész város a rablótámadásról és a csendőrök is már kimentek a rablók üldözésére. A nyomozást az egész vidéken megkezdtek, de eddig még csak annyit derítettek ki, hogy néhány nappal ezelőtt egy salgótarjani kereskedőnél egy magas, barna, munkásruhába öltözött ember három álarczot vásárolt. Kevéssel utánna ugyanabba a boltba beállított egy cigány és szintén vásárolt egy álarczot. A kereskedőnek feltűnt a dolog és megkérdezte a cigánytól, mire való neki az álarcz, mire ez azt felelte, hogy Homokterenyére viszi az ottani törvénybíróknak, a kinek az arczán szent Antal tüze van és így álarczot kell hordania. A néphit ugyanis azt tartja, hogy az álarcz viselése a legjobb gyógyszer a szent Antal-tűz ellen. Egyéb nyom még nincsen. A csendőrség munkáját megnehezíti az a körülmény, hogy a megtámadottak maguk sem tudják, hányan voltak a támadók, annyira megijedtek. — Kendrei pénztáros a kiállott izgalomtól beteg fekszik.

Kossuth Lajos egy rendelete.

Lapunk egy buzgó barátjának szivességéből jutottunk Kossuth Lajos, mint a honvédelmi bizottmány elnökének egy rendeletéhez, melyet annál inkább szeretünk közölni, mert tudunkkal ez a rendelet még eddig nem került nyilvánosság elé. A rendelet szóról-szóra így hangzik:

Trangans őrnagy urnak!

Ma hoztak ide Polgárról 1200—1600 fegyvert szuronyost, nem szuronyost, — most nézik át, s a mi csak hasznavehető mind Ujvárosra küldetik még ma a Zrinyiek és Hunyadiak számára, — vegyék hasznát vitézül.

Szurkot is küldök ma, — hogy ha csak még lehet, a füredi hid, mely csak kiszedetett — elégtessék. Eszközölje ezt ön és tartóztassa az ellent, a mennyire csak emberileg lehet.

Dembinszky generális Szolnok felől utban van több ezer emberrel Füred felé. — A Hajdúvárosok általános népfelkelésre vannak felhiva. Debreczen népe holnap állittatik ki. Ma megyen Ujvárosra 500 jó fegyveres vitéz veres pántlikás; holnap egy század lovas; holnapután a magyar vadász-zászlóalj 4 complet századja. Csak tartóztassák az ellent, a meddig csak lehet.

Menhető rendelet vételéig minden két órában T küldjön ön futárt, polgárembert, s tegyen egy pár szóval jelentést, akár történik valami új, akár nem. T nappal, éjen át pedig kétszer

Debreczen, 1849. jan. 26. 11 óraker.

12. kiad.

a honv. bizottm. elnöke
KOSSUTH LAJOS sk.

Kivül. A honvéd bizottmány elnökétől.

Trangans őrnagy urnak

hivat.

Ujváros on,
vagy a hol van.

Adakozás.

Rózsai Mihály, tüzvész által sujtott bajtársunk felsegélyezésére adakoztak:

A rezsőparti m. kir. erdőgondnokságnál: Szeleczky Andor 56 kr. Haluska János 30 kr. Longauer Gyula 25 kr. Zuszkin József 20 kr. Schlosser József 20 kr. Garzsik Gyula 10 kr. Mlinaresek Mihály 10 kr. Összesen 1 frt 65 kr.

Cionca Miklós gyűjtése: Cionca Miklós 50 kr. Algeorge Leon, Buia Jovu, Pop Alexandru, Daroban Vikent és Varvari Filip erdőszolgák 20—20 kr. — Összesen 1 frt 50 kr.

Bevelequa Nándor gyűjtése: Bevelequa Nándor 45 kr. Steller Márk 20 kr. Lászik Ignác 20 kr. Gunda József 15 kr. Összesen 1, frt.

Paulovics Mihály 50 kr.

Komsa György gyűjtése: Komsa György 1 frt. Máté Ferencz 1 frt. Összesen 2 frt.

Mostani gyűjtésünk összesen . . . 6 frt 65 kr.

Ehhez hozzáadva előző gyűjtésünk 113 frt 15 kr.

Begyűlt összesen 119 frt 80 kr.

Felkérjük mindazokat, kik még esetleg adakozni óhajtanak, hogy ezt legkésőbb szeptember 1-jéig tegyék meg, mert ekkor az egészről végleg beszámolva, a pénzt rendeltetési helyére juttatjuk és a további gyűjtést beszüntetjük.

Pályázatok. Ajánlkozások.

Moson vármegye törvényhatósága területén levő Rajka járási erdőöri állomás leköszönés folytán megüresedvén, ezen évi összesen 300 forinttal javadalmazott állomás betöltése céljából pályázat nyitattik.

Felhivatnak mind azok, kik ezen járási erdőöri állomást elnyerni óhajtják, hogy az erdőtvény 37 §-ában megszabott minősítésüket, eddigi szolgálatukat s hadkötelezettségi viszonyukat feltüntetve s testi alkalmasságukat igazoló hiteles okmányokkal felszerelt kérvényüket legkésőbb folyó évi november hó 1-ig a győri kir. erdőfelügyelőséghez nyujtsák be, hol a közelebbi felvilágosítások is megadatnak.

Szepes vármegye területén, a löcsei m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó Szepes-Váralja község székhellyel erdőöri állomás van üresedésben.

Ezen állomás évi javadalma: 480 korona fizetés, 120 korona utazási és 80 korona lakbér átalány.

Pályázni óhajtóktól megkivántatik az erdőtvény 37 §-ában foglalt minősítés, e mellett még melléklendő a kérvényhez orvosi bizonyítvány és az illetőséget és életkort tanúsító bizonyítványok. Megkivántatik a magyar nyelvnek szóban és írásban, a német és tót nyelvnek pedig legalább szóban való birása. Az állomás folyó évi december 1-ig elfoglalandó.

Kérvények »M. kir. erdőgondnokság. Lőcse.« küldendők.

Hunyadvármegye köz. erd. bizottságának 1895. márczius hó 9-én kelt 135. B.—13. erd. biz. sz. a. rendelete alapján Lupény székhellyel rendszeresített III. oszt. erdőöri állásra pályázat hirdettetik ki.

Ezen erdőöri állással egybekötött javadalmazás évi 300 frt.

Pályázni kívánók az erdőtv. 17. §-ában előirt minősítvényt igazolni tartoznak. A választási határidő Vulkánban a körjegyzői irodán, 1895. évi szept. hó 26-án d. e. 9 óra, a pályázatok beadására pedig ugyanazon hó 25-ike tüzetik ki, később beérkező pályázatok figyelembe nem vétetnek s a hivatalból visszautasítottatnak.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:

Podhradszky Emil.

Előfizetési felhívás
Erdészeti altiszti zsebnaptárra.

Sok felől hozzám intézett felhívásra a közökhajnak eleget tenni óhajtván, elhatároztam, hogy az erdészeti altiszti személyzet részére a jövő 1896-ik szökö évre egy

„Erdészeti altiszti zsebnaptárt“

fogok kiadni. — Az országos erdészeti egyesület által kiadni szokott zsebnaptár ezen vállalatot feleslegessé tenné ugyan, de a tapasztalat igazolja, hogy ezt az altiszti személyzet — valószínűleg kissé magas ára miatt — nem veszi igénybe, minek következtében aztán másnak hiányában zsebnaptár nélkül szökölködik. — Az „Erdészeti altiszti zsebnaptár“ a naptári részen kívül tartalmazni fogja az erdőtörvény, a vízjogi törvény és a vadászati törvény szükséges szakaszait, fontosabb miniszteri rendeleteket s az altiszti személyzet szöghalatához szükséges különféle táblázatokat; ezen felül erdőkárok feljegyzéséhez rovatos lapokat s megfelelő mennyiségű üres lapot különféle feljegyzésekhez. Hogy ezen hézagpótló s minden altiszt részére nélkülözhetlen naptárt még a legszegényebb altisztnek is hozzáférhetővé tehessem, ára egy korona vagy 50 krajcár lesz. — 55 krajcárnak előleges beküldése mellett a naptár portómentesen fog megküldetni. — Az előfizetési pénzek vagy alulírott, vagy az „Erdőör“ szerkesztőségének címe alatt (esetleg a lap előfizetési díjával együttesen, mely esetben azonban határozottan megjelölendő a cél) küldendők.

Szászsebesen, 1895. évi május hó 1-én.

Podhradszky Emil, az „Erdőör“ szerkesztője.

magy. kir. udvari
szállítók.

Cs. és kir. ausztr.
udvari szállítók.

Ó cs. és kir. Fensége
József főherceg
udvari szállítói.

Szerb kir. udvari
szállítók.

Perzsa csász. udv.
szállítók.

Kincstári és uradalmi

ERDŐTISZTEK és ERDŐÖRÖK

részére akár

teljes egyenruhákat,

akár pedig

===== egyes darabokat, =====

valamint az

egyenruházathoz tartozó egyes részeket,

ugyszintén a legelegánsabb és legolesőbb polgári öltönyöket
csakis valódi tartós minőségben szállit jótállás mellett

TILLER MÓR és TÁRSA

osztrák-magyar cs. és kir. udvari szállítók, Ó cs. és kir. Fensége József
főherceg udvari szállítói, valamint perzsa csász. és szerb kir. udvari szállítók

Budapestben, Károly-laktanya.

Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 5-ik és 20-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetéseknek mérsékel díjak egyezség szerint.

A mennyei lajtorja.

Midőn a zsidók ősatyja, Jákob pátriárcha apósa, Lábán elől futott, menekülése közben elszenderedett a pusztán s álmodást látott, melyet mint fölötté fontosat életleirója sietett följegyezni. Ez a följegyzés azt mondja, hogy lajtorját (néhol létrának nevezik) látott, mely a földtől egészen az egekig ért és azon angyalok szálltak le és föl.

Az álmokra nem szokás sokat adni és a nehéz álmokra azt szoktuk mondani, hogy boszorkány-nyomás. Hogy Jákobot is valószínűleg ilyen boszorkány-nyomás kintozta, következtethetjük az előzményekből, mert tudvalevőleg akkor futott apósa haragja elől, midőn őt a

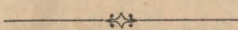
juhok elletésénél a tarkák és fehérek révén alaposan megsarcolta, mire pedig a régiek azt mondták, hogy az illető svindlér, míg a mai korban azt mondjuk, hogy financiaális zseni.

Különben az utókor egyhangulag meggyezett abban, hogy az ilyen magas létra létezése csakis álomban s még ott is csak a hóbortosban lehetséges, a valóságban azonban teljesen lehetetlen valami.

Pedig hát a kik így gondolkoznak, fölötté tévednek és nem vetnek számot azzal, hogy a Szent Írás mindig képletekben beszél s kinyilatkoztatásait szó szerint venni nem szabad.

Ilyen magas létra csakugyan létezik és

Az „Erdőör“ tárcája.

Kölcson.

Csekély, magában véve teljesen jelentéktelen szócska, melyet alig lehetne észrevenni, mikor ajkainkról ellebben, ha értelme nem lenne olyan mélységes, ha következményeiben nem lenne olyan súlyos.

Mi is tulajdonképpen az a kölcson? Hát biz az semmi egyéb, mint hiányainknak mások segedelmének igénybe vételével való pótlása, illetőleg eltakarása, e mellett kitünő eszköz álbüszkeségünknek meztelensége eltakarására.

Azt hinné az ember, hogy kölcsont kötni bármilyen mihaszna, élehetetlen ember is tud, hogy ahhoz semmi tudományosság, semmi leleményesség nem szükséges, pedig kik így vélekednek, azok nagyon tévednek, mert tulajdonképpen semmihez a világon annyi életbölcsest, annyi tapasztalást, hogy ne mond-

juk annyi raffineria nem szükséges, mint ehhez. A ki nem hiszi, próbálja meg.

De hiszen minek is papolok erről annyit, hiszen alig van egy is tisztelt olvasóim között is, de sőt alig van ember a föld kerekén, ki már nem próbálta volna.

A kölcsonadás és a kölcsonvétele között óriási nagy a különbség; a nyelvtan ezt „cselekvő és szenvedő alak“ elnevezéssel írja körül, csak hogy megfordított módon. Ha tudniillik kölcsont kapunk, ott a másik, ki azt adta, cselekszik és mi szenvedjük a kölcsonnevet, mégis ő a szenvedő.

A kölcsonkérés, mint már fentebb megjegyeztük, valóságos tanulmányt, kiváltképpen pedig nagy emberismeretet igényel.

A tisztaeszlelő sakter-féle pör tárgyalása alkalmával Scheuthaner tanár állítólag egy tyukszemből akarta bizonyítani, hogy a már kiélt, kétes erkölcsű leányzó hullája azonos a gyermekded, az élet gonoszságait még nem ismerő Solymosi Eszterrel és

sokak elé oda van állítva, hogy másszanak föl rajta, — de természetesen nem mindenben van meg a kellő képesség, hogy annak legfőbb fokára is fölhágjon. Egyikben hiányzik a szükséges rugékonyság, másiknak nincs elegendő szerencséje s már a második, harmadik foka a létrának letörik alatta s ő lent reked, minden reményét veszítve a föllebbmehetésre. Némelyik pedig a tornászban annyira járattan, hogy az alsó foknál egyáltalán föllebb jutni nem képes.

Ilyen magas létra az erdészeti altiszt életének a létrája, mely fokainak sokaságával bátran versenyre kelhet Jábob létrájával s a kettő között csak egy a különbség: hogy míg a Jákob létrája egyenesen a mennyekbe ért legfelsőbb fokával, addig az erdészeti altisztek még csak a paradicsom kerítéséig sem ér el.

Minden embernek már a születésénél fölállítja a sors az ő létráját, hogy módja legyen azon kapaszkodni és elérni azt, mi általa elérhető és kit a halál kaszája már zsenge korban le nem kaszabol, önkénytelenül is neki fohászkodik a mászásnak és mászik, míg csak erejében tart. Az emberek elé tett létrák azonban nem egyenlőek, a sors nem egyformán osztja ki azokat.

A napszámos, gazda, mesterember s egyáltalán az iparos létrája egészen más, mint a

katonáé, hivatalnoké. Az elsőknél az első fok a gyermekévek, azután jön a suhanczkodás, az inaskodás és a legénység foka, mely után már közvetlen a legmagasabbra hág s eléri élete célját: lesz belőle önálló munkás, mesterember, gazdaember, kereskedő s itt meg is szűnt az ő létrájának a folytatása. Már a katoná, hivatalnok sokkal többet mászhat, míg élete célját elérte, ha ugyan elérni képes, mert ezek nagy része ismét nagyobbbész már a feleuton kifárad és megpihen, vagy pedig tagjai megrokkannak s képtelenné lesznek a tovább mászásra. Igaz, hogy ezeknél azok, kiknek sikerült a legmagasabb fokot is elérni, már elérték a földi jólét netovábbját s bementek az ígért földjére.

Van azonban egy szerencsétlen kis része az embereknek, kik előtt a lehető legmagasabb létra van fölállítva s annak megmászása fölötté nagy és nehéz küzdelembe kerül, telve veszedelmekkel, nélkülözésekkel s ha néhánynak sikerül is mindezeket szerencsésen leküzdeni, a végén megpihenhetnek ugyan, de ekkor sem valami rózsákkal behintett, lágy, selyempárnás ágyon, hanem bizony elég kemény a fejük alja itt is, — ezek pedig az erdészeti altisztek.

A gyermekévek, iskolák, katonáskodás fokaikat átlépve, oda ér az ifju leendő hivatása

ez sikerült is neki, — mégis soha életében senkitől nem kért 5 forintot kölcsön. (Mert ehhez vagy nem volt képessége, tudománya, vagy pedig nem volt rászorulva)*.

Vannak könnyű módjai is a kölcsönkérésnek. Ilyen például, ha paptól bibliát kérünk kölcsön olvasásra. Itt ezer eset közül egy nincs, mikor megtagadná. De próbáljunk csak ismét egyszer pénzt kérni ugyanattól a paptól kölcsön s mérget vehetünk rá, hogy ezer eset közül kilencszázkilencvenkilencszer nem kapunk semmit.

Némely embernek olyan biztató, olyan kedves arca van, hogy szinte maga biztat rá a kölcsönkérésre, másik pedig olyan mogorva arcot vág, hogy szinte futni szeretünk előle, mégis ha megvan a kellő élettapasztalásunk, mindig inkább az utóbbi komor, mint az előbbi mézes-mázos arcot fogjuk meg, mert a komor ember igaz hogy tart ugyan erkölcsi pré-

dikációt, nem a legszebb világításba állítván lumpolási hajlamainkat, de a végén mégis csak bele nyúl a zsebébe s kiszurja a kívánt összeget; néha ugyan kevesebbet, mint a mennyit kértünk, de végtére is az ügyes ember erre mindig el van készülve s legtöbbször kétszeresét kéri annak, mire szüksége van. A mézes-mázos, kellemes arcú nem tart ugyan prédikációt, de annál sokkal rosszabbat tesz, mert sürü kézdörzsölés, ezerszeres bocsánatkérés kíséretében, hosszú körülrások mellett adja tudunkra, hogy ilyen meg amolyan saját külön kiadásai, elemi csapások s egyéb külförülmények behatása következtében ez egyszer nem segíthet rajtunk, de sajgó szívünkre siet mindjárt ráragasztani a gyógyflastromot, hogy máskor bármikor nagyon szívesen áll rendelkezésünkre.

Bál van a városban, neked pedig egy szép szeretetre méltó kedvesed, ki olyan esdekelve kér, hogy vidd el őt oda. Olyan szívesen megtennéd, de sajnos, nincs fekete kabátod, sem elég pénzed arra, hogy hirtelen magadnak egyet készíttetnél. Közel vagy

* A tiszzaeszlári pör után bizonyosan nem volt rászorulva. Szedőgyerek.

létrájához s megdöbbenve látja meg azt a hosszú sorozatát a fokozatoknak, melyeket végigmászni kell, hogy a legfelsőt elérhesse.

Van ott háromféle erdőszolgai, háromféle erdőlegényi, négyféle erdőőri s háromféle főerdőőri fokozat, összesen tizenhárom. Már maga az összesség numerusa is veszedelmes, mert tudvalevő, hogy a tizenhármas szám szerencsétlen.

Mire jó ez a sok fokozat? Az avatatlan azt hinné, hogy az erdőlegénynek okosabbnak kell lenni az erdőszolgánál, az erdőőrnek az erdőlegénynél, a főerdőőrnek pedig az erdőőrnel; pedig hát nem úgy van. Az élet tapasztalata másra tanít s azt mutatja, hogy vannak erdőszolgák, kik többet tudnak a fölöttük állóknál, meg van ugyan az a képesítésük is sokaknak, mint amazoknak, kötelessége egyiknek ugyanaz, mint a másiké, a felelősség pedig nem kevesebb. Miért tehát ez az óriási különbség a rangban, a javadalmakban?

Nem akarjuk mi azt letagadni, hogy az esetleges hosszabb szolgálat, a nagyobb buzgóság és képesség nagyobb előmenetelt, több elismerést is érdemel, de minek ennek ily tulajdonságosan tág teret szabni?

Vajjon nem lenne elegendő, ha az összes erdőszolgai altisztek négy osztályba soroztatná-

nak s javadalmuk ehhez és a megélhetéshez képest szabhatnék meg? Mert hogy mire jó a harmadosztályu erdőszolga évi 120 frt bérrel minden egyéb mellékjövedelem nélkül, ezt megérteni alig lehet. Ez a javadalmazás tulajdonképpen még arra sem elegendő, hogy az illető tisztességes koldustarisznyát és botot vehessen magának, annál kevésbbé pedig arra, hogy abból tisztességben megélhessen. Megélhet legföllebb akkor, hogy ha a régi jó szokás szerint még szabad lopást engedélyeznek neki, mi hajdanában meg is volt, de korunkban már nem igen akarják e jó szokást respektálni.

Eppen az országos erdőszolgai egyesületnek folyó évi augusztus havi gyűlése idejében hozott egy tekintélyes fővárosi napilap keserves sorokat az állami erdőszolgai előléptetésének sanyaru voltáról és rossz megélhetési viszonyairól. A cikk nagy föltűnést keltett, mit abból is lehet következtetni, hogy eddig sehonnan megczáfolva nem lett, mert tudomásszerűleg a nyilvánosság elé hozott ily fontos ügyet csak az esetben szokás mellőzni, ha az igazságot tartalmaz és meg nem czáfolható. Mi nem vitatjuk, vajjon a fölszólalónak igaza van-e, vagy sem, mert utóvégre is minket az nem igen érdekel, azonban nem mellőzhetjük hallgatással ama szomorú tényt, hogy az erdőszolgai altisztek előléptetése ha nem is általában mindenütt, de

ahhoz, hogy elveszted széped kegyét s életed boldogságát. Vajjon hol itt a segítség? — Istennél? . . .

— Kedves barátom! légy szives, add kölcsön a fekete kabátodat, majd ha leöntik paradicsom szószsal, köszönettel visszaadom.

A jó barát szabódik ugyan egy kicsit, de mikor töviről hegyire megmagyarázod neki a dolog mibenlétét, hogy életed egész boldogsága erre a kabátra van föltéve, ellágyul és nem tud ellentállni s megkapod a kabátot, ezzel a bemehetést a bálba, ezzel kedvesed kezét, ezzel pedig gyakran azt, hogy még azt a birkát is megátkozod, melynek gyapjából annak a kabátnak a posztója készült.

Mert a kölcsön nem mindig kellemes, sőt vannak nagyon rossz oldalai is. Ilyenek különösen: az azt megelőző diplomáciai tárgyalások s kiváltképpen az, hogy a hitelezők, illetőleg a kölcsönadók rendszerint nem maradnak meg tisztán a kölcsönadásnál, hanem azt mindig s nem ritkán kamatostól visszakövetelik.

A kölcsönvevést rendszeren a fiatalabb nemzedék

gyakorolja s van is ezért mit hallgatnia az idősebbektől és az olyanoktól, kik az eladósodott embert lumpnak, erkölcsiben megromlottnak, szóval olyannak tartják, mint a ki veszni indult. Arra nem gondolnak, hogy fiatalabb korukban ők sem voltak jobbak a diákné vásznánál. Alig van apa, ki fiának életében százszor el nem mondaná, hogy milyen szigoru erkölcsű, milyen példás magaviseletű, milyen tisztességtudó stb. volt ő abban a korban, melyben a prédikációt hallgató fia leledzik s a ki atyja által mint legnagyobb lump, korhely, mihaszna fráter van saját tükre elé állítva.

Az idők megváltoznak, a gondoskodó, fia laza erkölcsét javítgató papából por és hamu, a dorgált gyermekből pedig potrohos papa lesz s most már ő tart gyermekének hasonló leczkét, ez pedig — miután a természet szeszélye folytán nem volt abban a helyzetben, hogy nagyapja által az apjának adott leczkét meghallhassa, mindent szentül elhisz és el van telve bámulattal atyjának ifjúkori szigoru erkölcsai fölött.

legalább nagyjából a legmostohábban van ellátva.

A fokozatos előléptetésnek minden évben föltétlenül meg kellene történnie, ha erre akár elhalálozás, akár nyugberezés, akár pedig lemondás vagy elbocsátás révén alkalom nyílik.

Vannak hivatalok, melyek ezt szem előtt is tartják, de viszont vannak olyanok is, melyek nem nagy gondot vetnek rá, hanem az üres helyeket ellátják szakavatatlan, megbízhatatlan napi béresekkal, nem nagy javára az erdészet érdekeinek s nem nagy diszére az altiszti személyzetnek.

Az erdészet annyira fontos tényezője az államgazdasátnak, hogy már végre-valahára szakítani kellene a régi elavult szokásokkal s a kezelésnél a gyakorlatlan, szakavatatlan új emberek alkalmazását teljesen mellőzni. Megfelelő rendszeres állások szervezése által a most nyújtott napi bérek leütésével a költség-többlet annyira csekély lenne, hogy azt a szak-erők által nyújtott előnyökkel nem csak teljesen paralizálni, de sőt sokszorosan is beszerezni könnyen lehetne.

Nem azért tartjuk mi a létrát nagyinak, mert az erdészeti altisztnak egész életére ki-nyúl, hanem azért, mert nagyon sok a foka. Tessék a létrát egész hosszában továbbra is meghagyni, hanem abból minden második fás-

kát kiszedni s annak javadalmazását a szomszédéhoz csapni s majd meglássák, hogy ez az erdészetenek nem ártalmára, hanem hasznára fog válni!

y. l.

Adakozás.

Rózsai Mihály tűzvész által sujtott m. kir. erdőőr részére adakoztak:

A lippai m. kir. főerdőhivatalnál: Ürmösy Ödön főerdőőr és Kuhár István erdőőr fejenkint 1 frt. Pataky János, Schwarcz Ferencz, Dusbaba Antal, Merész József főerdőőrök, Czauner Balázs famester, Hoffirek Károly, Polonyi András, Labasán János, Gréff Sándor, Zembrodó József, Rónai Károly Mangold Miklós, Hudecz Sándor erdőőrök fejenkint 50 kr. Berencz István és fia, Komáromi Mátyás, Szere Juon, Rujczár Vazul erdőőrök fejenkint 40 kr. Koncz János főerdőőr, Zengraf Mátyás, Nikolay Károly, Horváth János, Bálint Gyula, Hoffirek Antal, Marzsinyán Flóra erdőőrök, Magyar Koszta vendéglős, Pálinkás József faraktárőr fejenkint 30 kr. Lestyán István Hoffirek Vilmos, Pozsgai János, Bárány János, Lesik György, Debreczeni Zsigmond, Kleyt Bálint, Trevizán József, Bányász János, Triff Efre, Borsos Mihály, Látys Sándor, Schmidt Antal, Mitruleszku Vazul, Keveresán János, Vinyestyán János, Stancs Juon, Gábor Demeter, Vannai Antal, Dábu Miklós erdőőrök, László Károly erdőlegény, Tripon János pótór, Csintyán Péter, Kuprucsan János, Dudás György erdőszolgák, Bubnoky Ferencz cipézmester fejenkint 20 kr.

Németi István 45 kr.

Mostani összes gyűjtésünk . 18 frt 65 kr.

Ehhez hozzáadva a mult

számban kitüntetett . 119 frt 80 krt

Összes gyűjtés . 138 frt 45 kr.

És ez így megy nemzedékről nemzedékre böles Salamon óta, ki oly szép tanácsokat osztogatott a fiának, de ezek között sehol sem találjuk, hogy azt tanácsolta volna neki, hogy ő is háromezer feleséget tartson magának, mint a hogy ezt a táti tette.

De most veszem észre, hogy tulajdonképpen tárgyamtól nagyon is eltértem. Arról van szó, hogy ki is kaphat tulajdonképpen kölcsönt? — Szerintünk mindenki, egyik ezt, másik amazt, mindegyik polgári állásához képest. Mi nem átaljuk kimondani, hogy adós tulajdonképpen csak tisztességes, derék, jóra való ember lehet, — mert miért nincs a másiknak adósága? Bizonyára azért, mert nincs hitele, vagy pedig mert a kölcsönkéréshez nincs meg a kellő tudománya.

Mióta a világ annyira elanyagiasodott, hogy inkább aranyból készít magának bálványt, mintsem az igaz Istent imádná, szóval mióta pénz az Istene, azóta a kölcsönadás és vevés tárgya is leginkább a pénz. Hébe-korba megcsik ugyan, hogy egyebet is kérünk kölcsön, de ez már ritkaságszámba megy. Egyebet

nem is igen szeretnek kölcsön adni. Kaszás kaszáját, vadász puskáját, pipás pipáját, mesterember szerszámát még ha legjobb barátja kérné is, nem adja kölcsön.

Pedig néha jól esnék, ha egyebet is kaphatnánk kölcsön. Teszem azt az ember vagyonos ifju s olyan helyre kellene mennie, hol nagy előnyére válnék, tekintélyét nagyban növelné, ha mint nős ember, mint családapa léphetne fel. Ha pénze van, mindent szerezhethet hirtelen, csak egy nincs, pedig nem is mindig nagyon értékes portéka, a mit boltban vagy másutt vehetne: a feleség. Milyen kényelmes lenne ilyenkor így szólni egy feleséges jó baráthoz:

— Kedves barátom, légy szives a feleségedet pár hétre kölcsön adni, nagy köszönettel fogom visszaadni kamatostól.

Biztosra vehetjük, hogy a jó barát az ügylet megkötése helyett hátat fordít s még örülhetünk, ha egyébként szárazon menekülünk.

Segélyegyleti ügyek.

Az „Országos erdészeti altiszti segélyegyesület“ tagjaiul jelentkeztek s az erre vonatkozó nyilatkozatot betérjesztették: 1. Árovits Antal. 2. Árovits János. 3. Ambró József. 4. Balogh György. 5. Beregi József. 6. Budai István. 7. Bessenyei Gyula. 8. Berindán Ádám. 9. Bidnay Sándor. 10. Csákay Márton. 11. Csucsy János. 12. Cionca Miklós. 13. Czirják Antal. 14. Demuth Antal. 15. Éberling Gyula. 16. Erdösi György. 17. Frank Dániel. 18. Fedák János. 19. Fúkász István. 20. Gajdos István. 21. Grebarits Ágoston. 22. Gondos János. 23. Gaál Lajos. 24. Grosnyiczky János. 25. Gyöngyösi József (Vadászerdő). 26. Gyöngyösi József (Baróth). 27. Horny Gusztáv. 28. Helsdörfer Mihály. 29. Homa Pál. 30. Imreh István. 31. Jaczkovics Miklós. 32. Kuszto Lajos. 33. Koszován János. 34. Kuti János. 35. Kovács István. 36. Kárpa István. 37. Kormány Mihály. 38. Kolos István. 39. Lénárt János. 40. Leszkusz Szandu. 41. Lay József. 42. Leszher Sándor. 43. Mikó László. 44. Móricz Sándor. 45. Moga János. 46. Máté János. 47. Meiszter Gyula. 48. Merlák Géza. 49. Mostis Antal. 50. Makoviczky János. 51. Máté Ferencz. 52. Magdó Márton. 53. Nekifor Illés. 54. Németh Sámuel. 55. Orosz István. 56. Orosz Illés. 57. Pásztor Albert. 58. Ptacsek János. 59. Pichovszky János. 60. Papolezi Lajos. 61. Redosz Madella. 62. Róczei János. 63. Rusznyák László Sándor. 64. Svenda László. 65. Sterczl Jakab. 66. Somesián János. 67. Sándor György. 68. Stefanovits Ignác. 69. Sticz László. 70. Soóváry Imre. 71. Schleer Alajos (feltételesen). 72. Szépi József. 73. Szuhár László. 74. Szvorényi Pál. 75. Szakállas László. 76. Szélyes János. 77. Szabados Vincze. 78. Tupicza

Rossz szokás soknál könyvek, lapok kölcsönkérése, ez utóbbiaknak közösen való járatása. A könyvet rendesen számfülekkel tele, a lapot összegyűrődve kapjuk vissza, ha ugyan egyáltalán visszkapjuk. Kamatot bizony egyik sem növel, legkevesebb hasznot hajt e mellett az íróknak, a lapszerkesztőknek.

Ezeket figyeltem meg eddig a kölcsönre nézve, melynek kérdését egész életemben tanulmányoztam, természetesen mindig mint kölcsönkérő és sohasem, mint kölcsönadó, mert a Szent-Irás azt mondja ugyan, hogy jobb adni, mintsem venni, de én ezt nem akarom elhinni s elvemhez hiven mindig inkább veszem a kölcsönt, mintsem adom.

Vajjon olvasóim nagy része nem velem tart ebben?

SEBES-SZÁSZ.

László. 79. Tóth Bálint. 80. Tóth Károly. 81. Tirkanits József. 82. Unger Mihály. 83. Varga István. 84. Virágh Gyula. 85. Veszeloyszky István. 86. Weber Gyula. 87. Zingi András. 88. Stempák Ferencz. 89. Karonyáczky Lajos. 90. Exenberger János. 91. Palczér Sándor. 92. Seemann Antal. 93. Heim Vilmos. 94. Moga Achim. 95. Moldancsuk Vasilie. 96. Szokol József. 97. Zengráf Mátyás. 98. Székely Miklós. 99. Mike Sándor. 100. Huszka Pál. 101. Zöld István. 102. Balogh Péter. 103. Németh István. 104. Pölöskey József. 105. Paczelt Árpád. 106. Gunics Ágoston. 107. Jakab Ferencz. 108. Póczik Géza. 109. Szmétán Mihály. 110. Balomiri Romulus. 111. Szuhár Károly. 112. Szóják József.

(Folytatása következik.)

Válasz

Lőrincz István m. kir. erdőőrnek e lap 21-ik számában közzétett kérdése — illetve kérelmére.

A gáspárdi m. kir. erdőőri terület csemetékertjeiben a juhar és kőris magassági növekvése tekintetében következőket tapasztaltam:

1. Juhar elvetve, 700 m. tengerszín feletti magasságban lévő, szélnek nagyon kitett, nyugati fekvéssel bíró, laza agyag talaju, „Paszeki“ nevű csemetékertben:

a) egy éves őszi vetés;
 átlagos növekvés mutatkozik . . . 15 cm.
 „ maximuma . . . 32 „
 „ minimuma . . . 4 „

b) egy éves tavaszi vetés;
 átlagos növekvés mutatkozik . . . 12 cm.
 észlelt növekvési maximum . . . 20 „
 „ minimum . . . 5 „

c) két éves tavaszi vetés, átiskolázás nélkül;

átlagos növekvés mutatkozik . . . 38 cm.
 növekvési maximum . . . 73 „
 „ minimum . . . 17 „

2. Kőris. a) Egy éves, mag verelve nem volt, elvetve 580 m. tengerszín feletti magasságban lévő, széljárástól mentes, délkeleti fekvéssel és kötött agyagtalajjal bíró, árnyékos „Kosjar“ nevű csemetékertben;

átlagos növekvés . . . 6 cm.
 észlelt növekvési maximum . . . 11 „
 „ minimum . . . 3 „

Itt nagyon is szembe tűnik a kis magassági növekvés; okozza ezt bizonyára a csemetékert árnyékos volta, a szélcsend, — mert mint ez idén is tapasztaltam, a tavaszi fagyoktól sokat szenvedett a csemete, a minek oka ismét a föntebb kitett két körülmény.

b) Két éves, a juharnál leírt „Paszeki“ csemetékertben elvermelés alatt volt, átiskolázás nélkül;
 átlagos magassági növekvés . . . 35 cm.
 növekvés maximuma . . . 70 „
 „ minimuma . . . 10 „

Az egy évesek természetesen mind átiskolázás nélkül, mert első évben átiskolázás nincs.

Gáspárdon, 1895. augusztus 29.

HERCHL JÓZSEF

m. kir. erdőőr.

Különfélék.

A fatolvaj vége. Beregszászról egy fatolvajnak érdekes végéről értesülünk. Grünwald Einzig és Jakubovics Ábrahám zsidó ifjak jobb foglalkozás híján falopásra adták magukat s raktárukat bizonyos Dubrava nevű erdőrészből akarták a kereskedéshez szükséges tüzfával ellátni. Pár nap előtt ismét kimentek megszokott helyükre s míg Jakubovics a szekerek mellett őrt állott, addig Grünwald-leben a hasábot hordta. Jakubovicsnak egyrészt a fa minősége, másrészt az osztás módja nem tetszett s ezért társával vitába bocsátkozott s ennek folyamán fejszéjével úgy hátba vágta, hogy rögtön elesett s ezzel őt vérében hagyva, szekerre kapott s hazahajtott. Másnap azonban újból kiment arra a helyre s társát még élve, de halálos kinokban vergődve találta. Kézbe kapott egy hasáb fát, hogy végleg agyonüsse, de ennek esdeklésére megkegyelmezett életének oly feltétel mellett, hogy megsebesítését Griga András gazdaemberre fogja reáfogni. Így is történt s a szegény Grigát, bár folyton erősítgette ártatlanságát, letartóztatták. Grünwald állapota azonban folyton rosszabbodott s halálos ágyán a meghívott községi bíró és két tanu jelenlétében megvallotta Griga ártatlanságát s Jakubovics bűnét s erre meg is esküdvén, rövid idő múlva meghalt. E vallomása nyomán valószínűleg tolvaj-társa is meg fogja kapni méltó büntetését.

Szerencsétlenség vadászaton. Torontálvármegyében, Alibunáron megtartott vadászatokon sajnos szerencsétlenség történt. Gozdu Elek temesvári kir. ügyész ugyanis egy szerencsétlen lövéssel nem csak egy Balázs Iván nevű uri embernek lőtt a szemébe, hanem a lövés sörétei még egy kis fiúnak is szemébe furódtak, úgy, hogy a szerencsétlen gyermeknek a szeme nyomban kifolyt.

Élethalálharcz a medvével. A Felvidéken nagyon elszaporodtak a medvék; különösen Liptó- és Árva megyében és Galiczia határerdeiben. Az árva megyei főispánné — mint ezt más helyen közöljük — találkozott a minap egy medvével, melyet szerencsésen le is terített. De nem olyan szerencsésen járt másnap két galicziai parasztember, a kik az Árva és Liptó havasain át akartak kelni Galicziába, Puza községbe. Ez a két szerencsétlen ember nem a rendes szekérruton haladt, (igaz közmondás: a járt utat a járatlanért el ne hagyj!) hanem utjokat megrövidítendő, egy mellékösvényre tértek. Itt találkoztak egy hatalmas nőstény medvével, mely két bocsesal éppen az ösvényen haladt lefelé s a két védtelen embert azonnal megtámadta. A szerencsétlennél nem volt fegyver, csupán botjaikkal védték magukat rövid ideig. A medve az elsőre rávetette magát, karmait nyakszirtjébe vágva, lehuzta a fejéről a bőrt s azután maga alá nyomta. A másik ember erre elszörnyűködve, futásnak eredt, de a feldühödött vad utána ira-

modott s elérte. A szerencsétlen néhány pillanatig botjával védte magát, de látván, hogy nincsen menekvése, karját a medve nyitott szájába dugta. Így akarván megfullasztani hatalmas ellenségét, karját mindig beljebb tolta a medve torkába, mely kellemtlenül érezte magát, harapta és karmolta a már roskadozó embert, de ez kiállotta mindaddig, a míg a hatalmas állat erőtlenül föl nem fordult. A győztes pedig ledőlt pihenni áldozata mellé. A kimerültség, a szenvedett sérülések és vérveszteség folytán elájult, úgy találták meg az arra menők.

Mikor lesz a föld felülete egyenes? Erről a kérdéstről tartott felolvasást Lapparent nevű hírneves tudós Párisban. Ebben a felolvasásában kifejtette, hogy az esőzések és hóolvadások következtében a hegyek mindig kisebbednek s a völgyek emelkednek. Kiszámította, hogy 4 $\frac{1}{2}$ millió év múlva ennek következtében nem lesz sem hegy, sem domb a földön. Majd megváltik, igazsága van-e, ha ez az idő el lesz érve!

A főispánné vadászkalandja. Szmrecsányi György árvamegyei főispán felesége Polhorán, Árva megye galicziai határán, szép vadász-zsákmányra tett szert. A főispán egyszerű hajtóvadászatot rendezett, s neje egyedül állott leshelyén egy 24 kaliberű könnyű puskával, mert azt hitték, hogy csak őzet fognak felhajtani. Őz helyett azonban egyszerre egy óriási fekete medve bukkant elő a sűrüből. Szmrecsányiné, a ki kitűnő vadász hírében áll, s már nem egy vadkant és medvét lőtt, nyugodtan czélt, s mintegy 20 lépésnyiről gyönyörűen lapoczkán találta a közelődő állatot. A megsebzett vad a lövés után torkát kítátva, a bátor ellenség felé rohant; Szmrecsányiné azonban hidegvérrel czélt újra, s mikor a medve három lépésre jutott hozzá, kítátott torkába lőtt. A golyó a medve nyakán keresztül furódott s a szép állatot Szmrecsányiné lábai elé terítette. A hatalmas vad két méter és négy centiméter hosszú.

Nagy áldás. Kora Győző, Esztergom megye Kesztlőcz községi lakost a napokban rendkívüli módon megáldotta az Isten. Ugyanis m. hó 23-án a szegény napszámost fiatal neje egy fiugyermekkel ajándékozta meg, kit az ottani szokás szerint nyomban keresztelőre vittek. Mire visszaérkeztek, megszületett a második fiu s a mire ezt is megkeresztelték, ime itt volt a harmadik fiu is. A nagy áldás felett elkeseredett apát csak az vigasztalja, hogy a fiuk mind egészségesek. Különös a dologban, hogy a szülők természet nézve nagyon kicsinyek, a mennyiben az atya 140, az anya pedig alig 120 cm. magas.

Körtelapánsnál halál. A bezdáni erdőben — mint a lapokból értesülünk — több gyermek, köztük a 15 éves Széber Antal, körtét lopott. Az arra menő Schreiner Mihály erdőőr ezt észrevéve, a kis tolvajokat megugrasztotta; de midőn ezek látták, hogy az erdőőr tovább megy, újra neki mentek a körtefáknak. Midőn az erdőőr visszaérkezett, a fiuk futásnak eredtek; Széber

Antal azonban bebújt a bokrok közé. Az erdőőr utána iramodott a gyerekeknek, futása közben azonban megbotlott s esésénél elsült a fegyvere és a golyó a bokrok közé bujt flut halálosan találta. A véletlenül gyilkossá lett erdőőr maga jelentkezett a csendőrségnél.

Polgári házasság. Mint tudva van, e hónap elsejével életbe lépett a szentesítést nyert három egyházpolitikai törvényjavaslat. Budapesten az első polgári házasságot Kriszhaber Károly Joákim kötötte Mezei Anna kisasszonynyal, Dr. Mezei Mór országgyűlési képviselő leányával. A párna nyomban ezután a rabbinus is reá adta áldását.

Évzáró vizsga. A görgény-szent-imrei m. kir. erdőőri szakiskolában az évzáró vizsga szeptember hó 23., 24. és 25. napjain tartatott meg báró Feilitzch Arthur m. kir. erdőigazgató ur elnöklete alatt. A földmívelésügyi m. kir. minisztérium képviselőjében Gyöngyösi Béla m. kir. erdőfelügyelő ur jelent meg. A vizsgáló bizottság ezuttal is örömmel tapasztalta, hogy ez a legujabb és már is virágzásnak indult szakiskola az igényeknek teljesen megfelel és szakképzett, hazafias szellemű és minden jóért lelkesedő ifjúságot bocsát ki kebeléből. A tanári karnak buzgó, odaadó és fáradságot nem ismerő tevékenysége ezuttal is meghozta gyümölcsét, a mennyiben a vizsgát letett 24 növendék úgy elméleti, mint gyakorlati téren az adott kérdésekre a lehető legpontosabban megfelelt. A vizsga befejeztével úgy az elnöklő erdőigazgató ur, mint a kiküldött erdőfelügyelő ur buzdító szavakat intéztek a szárnyaira bocsátott ifjúsághoz.

Pasteur halála. A veszettség gyógyítási módjának nagy hirnevű feltalálója, Pasteur — meghalt. Halála mély gyászba borítja az egész művelt világot. Találmányával eléggé meg nem becsülhető szolgálatot tett az egész emberiségnek, miről legjobb tanúságot tesz az, hogy míg előbb a veszett ebek által megmártaknak 35—40 százaléka pusztult el, most az általa feltalált gyógykezelés mellett, alig fél százalék hal meg. Szükséges mindennekefelett, hogy a megmárt áldozat a megmarás után legfellebb 30 nap alatt vétessek gyógykezelés alá. Pasteur, mint ügyes vegyész, egyéb más felfedezéseket is tett, de hallhatatlanságát a veszettség ellen való gyógymód feltalálásának köszönheti.

Jó étvágyat! Párisban a napokban három évi börtönre és 500 frank pénzbüntetésre ítélték egy mézáróst, ki ürühs helyett kutyahussal kedveskedett vevőinek. A kutyákat 2—3 frankkal vásárolta. Egy volt vevője a bíróság előtt azt vallotta, hogy a hus olyan rossz volt, hogy még a kutya sem ette volna meg.

A Ferencz József-csatorna katasztrófája. A Ferencz József-csatorna újvidéki zsilipjének falai mult éjjel 11 órakor bedőltek, a viz mind a Dunába szökött és így a csatorna sokáig nem lesz hajózható. A kár nagy, mert a zsilip helyreállítása sok pénzbe

fog kerülni. — A Ferencz József-csatorna Türr tábornoknak a műve s 25 év előtt épült. Kis-Sztapárnál a Ferencz-csatornából kiindulva, Ujvidéknél a Dunába megy. — A katasztrófa nemcsak a résztvényeseknek, hanem sok magánembernek is csinált kárt, mivel a zsilip kapuiból több hajó és tutaj volt, melyeket mind összezuzott a hatalmas víztömeg, mely a zsilip falait úgy kettétörte, mint a gyufaszálat.

Késői tavasz. Mig a magas Tatra és az erdélyrészi havasok egy része hóval van fődve, addig Bács-Almásan valóságos tavaszi idő jár. Legelők, rétek újból zöldelnek, a fák virágoznak s az orgonabokrok illatos, nagy virágokat hoznak, akár csak májusban. Az akác most hullatja második virágát s a dombok verőfényes oldala terhes a kakukfü illatától.

Pályázatok. Ajánlközások.

A lipótújvári m. kir. főerdőhivatalnál két IV. osztályu erdőőri és két IV. osztályu faraktárőri, előléptetés esetében pedig négy III. osztályu erdőlegényi állomásra a szabályszerű illetményekkel. Pályázati kérvények, az erdőtörvény 37. §-ában előirt szakképzettséget, az ép és erős testalkatot, különösen a jó látó, halló és beszélő képességet igazoló bizonyítványokkal, nem különben az életkort és illetőséget tanusító anyakönyvi kivonattal és a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való birását igazoló bizonyítvánnyal felszerelten, folyó évi október hó 25-ig terjesztendők be.

A besztercebányai m. kir. erdőigazgatóság kerületében egy II. és egy III. osztályu főerdőőri, a fokozatos előléptetés esetén pedig egy IV. osztályu, a szabályszerű illetményekkel javadalmazott erdőőri állomásra. Az előző pályázatnál körülirt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvények folyó évi október hó 15-ig nyujtandók be.

Hunyadvármegyében, Merisor község székhelylyel szervezett s évi 240 frt fizetéssel javadalmazott IV. oszt. erdőőri állás betöltésére pályázat nyittatik.

Ezen állomásra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában követelt szakképzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket f. évi október 15-ig alóirt elüljáróságához nyujtsák be. A választás f. évi október 19-én d. e. 9 órára tüzetik ki Merisor község házához.

Merisoron, 1895. szeptember 30-án.

Községi előljáróság

RUSZ JUON
biró.

BALOG JÁNOS
körjegyző.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:

Podhradszky Emil.

Előfizetési felhívás
Erdészeti altiszti zsebnaptárra.

Sok felől hozzám intézett felhívásra a közöhhajnak eleget tenni óhajtván, elhatároztam, hogy az erdészeti altiszti személyzet részére a jövő 1896-ik szökő évre egy

„Erdészeti altiszti zsebnaptárt“

fogok kiadni. — Az országos erdészeti egyesület által kiadni szokott zsebnaptár ezen vállalatot feleslegessé tenné ugyan, de a tapasztalat igazolja, hogy ezt az altiszti személyzet — valószínűleg kissé magas ára miatt — nem veszi igénybe, minek következtében aztán másnak hiányában zsebnaptár nélkül szükölködik. — Az „Erdészeti altiszti zsebnaptár“ a naptári részen kívül tartalmazni fogja az erdőtörvény, a vízjogi törvény és a vadászati törvény szükséges szakaszait, fontosabb miniszteri rendeleteket s az altiszti személyzet szolgálatához szükséges különféle táblázatokat; ezen felül erdőkárok feljegyzéséhez rovatos lapokat s megfelelő mennyiségű üres lapot különféle feljegyzésekhez. Hogy ezen hézagpótló s minden altiszt részére nélkülözhetlen naptárt még a legszegényebb altisztnak is hozzáférhetővé tehessem, ára egy korona vagy 50 krajcár lesz. — 55 krajcárnak előleges beküldése mellett a naptár portómentesen fog megküldetni. — Az előfizetési pénzek vagy alulírott, vagy az „Erdőör“ szerkesztőségének címe alatt (esetleg a lap előfizetési díjával együttesen, mely esetben azonban határozottan megjelölendő a cél) küldendők.

Szászsebesen, 1895. évi május hó 1-én.

Podhradszky Emil, az „Erdőör“ szerkesztője.

magy. kir. udvari
szállítók.

Cs. és kir. ausztr.
udvari szállítók.

Ő cs. és kir. Fensége
József főherceg
udvari szállítói.

Szerb kir. udvari
szállítók.

Perzsa csász. udv.
szállítók.

Kincstári és uradalmi

ERDŐTISZTEK és ERDŐÖRÖK

részére akár

teljes egyenruhákat,

akár pedig

===== egyes darabokat, =====

valamint az

egyenruhához tartozó egyes részeket,

ugyszintén a legegánsabb és legolcsóbb polgári öltönyöket csakis valódi tartós minőségben szállít jótállás mellett

TILLER MÓR és TÁRSA

osztrák-magyar cs. és kir. udvari szállítók, Ő cs. és kir. Fensége József főherceg udvari szállítói, valamint perzsa csász. és szerb kir. udvari szállítók

Budapestben, Károly-laktanya.

————— Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk. —————

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 5-ik és 20-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Olvasóinkhoz!

Lapunk a mai számmal immár befejezte egy évi pályafutását s jövő hó elsejével második évfolyamába lép.

Nehéz, küzdelemteljes esztendő volt ez, mint a hogy minden kezdet nehéz. A vállalkozás szokatlan volta sok nehézséget, akadályt gördített az igyekvő munkálkodás elé, de ezek leküzdése meghozta a maga gyümölcsét, mert egyrészt megmutatta, hogy az erdészeti altiszti személyzet minden jó irányában fogékony s a jó ügy mellett nem csak fellobbanni, de állandóan is lelkesedni tud, másrészt megláttuk azt is, hogy már rég érzett szükséglet oszlatott el a lap megindítása, a

mint ez nyilvánvaló abból a felkarolásból, melyben azt eleitől kezdve részesítette olvasó közönségünk.

A lap irányával, hangjával olvasó közönségünk legnagyobb része meg volt elégedve s csak elvértve akadt itt-ott egy-egy, kik erősebb kifejezéseket, támadó hangot óhajtottak. Mi ennek ellenében megmaradunk ama meggyőződésünkön, hogy lapunk hivatása nem lehet a fennálló rend felforgatása, intézményeinek támadása, hanem igenis kötelességünknek tartottuk mindig a létező hiányokra, visszasságokra rámutatni, azokra az irányadó körök figyelmét felhívni, meg lévén győződve arról, hogy azokban a jó indulat nem hiányzik s ha a mostani, tán nagyon is súlyos vi-

Az „Erdőör“ tárcája.

Egy párbaj.

— Elbeszélés a vadászéletből. —

„A vadászhoz“ czimzett vendéglő nagytermében ugyancsak folyt a muri; hogy is ne? hisz tegnap oly jó fogás esett.

Kedvezett Diána az ő kegyenceinek: egy anyaczkó és 2 bocs maradt a küzdterén.

Meg is áztak a derék Nimródok bőrig érték; no de mi az, az amolyan Hubertus-féle embereknek? megáznak, meg is szárad rajtuk a ruha. Köszvény, csúz, ezekről ugyan kevés vadász, s csakis az öregebb beszél szakértelemmel.

A fajdtoll ékítette kalpagosok mindinkább szaporodtak a nagyteremben, a nem t'om hányadik Mózes-kéz által megkeresztelt hegyaljai ugy folyt, mint felhőszakadaskor a hömpölygő hegyi ár.

A kedélyek mindinkább derültebbek lettek, az arcok, de főleg a bölcsesség jelei kezdték veszteni lilakék színüket, átcsapva a karminvörösbe.

Csattanós adomák, vicezek, vadászkalandok egész sorozata járta. Hisz ki nem ismeri a vadászok e tekintetbeni tehetségét. Főleg a magok követte vadászkalandokat (melyeket a vadászlapokból olvastak, vagy valahol regélni hallottak) oly humorisztikusan tudják elbeszélni, színezni, hogy az ember szinte beletalálja magát a helyzetbe.

Egyik éppen azt akarja elmesélni, hogy Fajdi Ádám, jelen nem lévő kolléga, egy alkalommal özre vadászott.

Halljuk! hogy volt?! — kiálták mindannyian (egyik — körülbelül 30 éves — ritka bajuszu Nimrod kivételével, kit talán ezért is „Nyulbajusz“ melléknévvel ruháztak fel kollégái.)

No halljátok hát a lebunkózott őzike történetét! Biz ugy volt, hogy Fajdi Ádám kománk, a mikor még a gróf Csütörtökiék vadászmestere volt, egy

szonyokat egyszerre nem is reformálják, mégis a figyelmüket megragadott egyes panaszokat méltányolni s apródonként elosztatni fogják.

Ez volt lapunk programja az elmúlt évben, ez marad meg a jövőben is abban a biztos tudatban, hogy ennek betartása mellett továbbra is megtartja olvasó közönségének eddigi ragaszkodását úgy, a mint egyuttal kivívja a felettes hatóságok méltánylását s figyelmében való részesítését.

Nagy nehézséget okozott a lap adminisztrációjánál az előfizetések egyenetlen volta, mi különben a lap fokonzint való terjedésének természetes folyamánya volt. Az előfizetések lejárásának nyilvántartása annyi munkát adott, mely elegendő lett volna egymagában egy embert normális munkálkodás mellett teljesen lefoglalni. Ennek ellensúlyozására a szerkesztőség elhatározta, hogy az első évfolyamot 14 hónapra terjeszti ki, úgy, hogy az ez év végével legyen befejezve s a második évfolyam jövő év január hó elsejével kezdődjék s így az előfizetések mindig a politikai naptár évnegyedei szerint legyenek besorozhatók.

Ebből kifolyólag felkérjük mindama tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük e hó végével jár le, hogy azt olyképpen sziveskedjenek megújítani, hogy az már a jövő év vala-

mely negyedének végével járjon le, így a jövőben ők maguk is könnyebben tarthatván nyilván előfizetésük lejártát s nekünk is nagy könnyebbségünkre lesz nyilvántartásunknak negyedévenként egyszer való vezetése.

Az erdészeti altiszti személyzet összes létszáma hozzávetőleg megüti a hatezeret s ennek még mindig elenyészőleg csekély része olvassa lapunkat, egy része talán nyelvi akadályok, más- és tán legnagyobb része pedig a miatt, hogy annak létezéséről még egyáltalán nem tud. Minden lapnak tartalmi jóságát, érdekességét legjobban növeli az olvasó és előfizető közönség nagy tömege, mert míg egyrészt az abban munkálkodó lelkiületére a nagymérvű érdeklődés buzditólag hat, másrészt ismét elosztatja az anyagi nehézségeket is.

A nyomdai s egyéb költségek abban az arányban apadnak, a melyben az előfizetők száma gyarapodik, mit hogy példával illusztráljunk, felhozzuk, hogy a mostani ár mellett ezer állandó, rendes előfizetőnél havonként háromszor, ezerötszáznál vagy többen pedig már hetenként egyszer lehetne a lapot megjeleníteni. Hogy ennek milyen nagy szellemi előnyei lennének, felesleges mondanunk.

Hogy ezt mielőbb elérhessük, felkérjük lapunk összes barátait, hogy annak terjesztésében buzgólkodjanak; azok lakezimét, kik még

márcziusi nap kiszánkázott a kerületbe s ott az uradalom egyik kis béresből fölcsapott vadórának vendége lett. Épp az ablakban ült, ebéd után fogait piszkálva, a mikor hallja, hogy a kopók erősen hajtanak: no, Marcsi legyenek, ha nem az én kopóim, — pedig tilos idő van.

A vad-örlak előtt folydogált méltóságteljesen a Tisza vize, bár körül még minden magán viselte a tél fagyos leplét, a folyóról mégis már teljesen eltűnt a jégburrok. A lakás körüli erdő 25—30 éves luczfenyő fiatalos. — Fajdi uram figyel, sas tekintettel vizsgálja a szembeeső oldalt, melyről a csaholás hallatszik. Egyszerre kiugrik az erdőből egy óz-suta, neki a folyónak — s kétségbeesett erővel igyekszik át; — mondanom sem kell, hogy a két kopó nyomában.

A törvényt ismerő vadászmeister ur a káprázatos látványtól pillanatig lekötve ül helyén, de a következő másodperczben mintha villamos ár járta volna át idegeit, fölugrik. Körültekint a szobában, senki . . . a

vadászszenvedélytől elragadtatva, fölkapja jól kipróbált flintáját, ki sem nyitva az ablakot, szemközt lövi az üldözött ózikét . . . Pára, füst szétfoszlanak . . . — Ott! . . . ott! . . . — kiált a kolléga reám, ki éppen arra haladtam — fogd föl barátom, mert elragadja a folyó.

— Mit? — kérdém meglepetve — hisz az egyik kopót lőtted le!

— Disznó teremtette! hát az óz? . . .

— Ott megy a! — utánna!

S kirohan képéből kikelve, lábait évszámaihoz képest, ugyancsak emelgette; magával kiáltva a talán délutáni álmából fölriadó vadórt.

Az óz fehér czimere éppen ott tünt el a ház háta mögötti fenyvesben. — Még egyet dupláz utánna, de mind hiába. S ezután Fajdi ur az életben maradt, lábainál dideregve nyöszörgő kopót hamarosan nyomra vezet.

Egy biztató tekintet, egy nyájas szó s Hektor eltűnt. A következő pillanatban a bérczek visszahan-

a lapot tán nem ismerik, velünk közöljük, hogy nekik mutatóványt küldhessünk s biztosra vehetjük, hogy az eredmény nem fog magára sokáig várni!

Álljon mindenki igaz szívvel, lelkesedéssel a közös jó szolgálatába!

Az „Erdőör“ Szerkesztősége.

Erdőőri szakvizsgák.

Most, hogy ezek a sorok napvilágot látnak, kezdődnek országsszerte egyes vármegyék székhelyein az erdőőri és a vadőri szakvizsgák. Százakra rug azok száma, kik magukat ezekre a pályákra szánva, sietnek megmutatni a vizsgáló bizottságoknak, kinek mennyi jutott a tudás fájából. Sokan mennek komoly, hosszas tanulás után, sokan vannak, kik csak fölületesen, nagyjából készülnek, abban a reményben, hogy a szerencse istenasszonya kedvenczükké fogadja s ennek segítségével majd csak „kielégítő“ eredménynyel átesnek a bajon.

A szakvizsgák képe évről-évre változik. Életbeléptetésük alkalmával a jelentkezők minden előtanulmány hijával, tisztán tapasztalattal szerzett gyakorlati ismeretekkel jelentek meg s legnagyobb részük már évek sora óta lévén alkalmazva az erdészethnél, a vizsgáló bizottság nem egyet kegyelemből is átbocsájtott, nehogy

kénytelen legyen egész családokat kenyérüktől megfosztani, őket földönfutókká tenni, — nagy része azonban, mint tapasztalatokban gazdag, az erdőmivelés és kezelés minden fázisát ismerő, jól megállta a sarat s ma is büszkeségét képezi az erdészeti altiszti személyzetnek.

Azóta a vizsgák mind szigorubbak lesznek. Az erdőőri szakiskolák föllállításával minden évben többen jelennek meg a porondon, kik már elméletileg is ki vannak képezve s a szakiskolákat nem látogatottaktól is megkívánják az elméleti tudást. És ez jól van így. Ne legyen az erdészeti altiszti pálya mintegy menedéke a különféle csavargóknak, kik már más téren boldogulni nem tudnak s könnyű szerrel akarnának kenyérkeresethez jutni.

Addig, mig nem volt választék, mig kevesen voltak olyanok, kik reá szánták magukat az erdőőri rögzös pályára való lépésre, a hogy — ugy indokolni lehetett az enyhébb elbánást; ma, midőn csoportosan jelentkeznek a törekvő ifjak, meg kell mutatni, hogy a babért itt sem adják ingyen, hogy azt ernyedetlen szorgalommal, példás magaviselettel kell kiérdemelni.

Ne gondolja senki könnyelműen a vizsgára készülődők közül, hogy a főczél az, hogy bármilyen eredménynyel, csak tegye le a vizsgát, hogy jó az a bizonyítvány, ha nem is kitűnő, vagy jeles, csak meglegyen s meg-

gozták a vadászok legkedvesebb indulóját: „tyif-tyaf — vau-vau . . .“ s ez a visszhang egyuttal hirdette, hogy a vadászmeister ur kutyája után jó volna egy lövést küldeni, mint olyan után, mely nem jól végzi feladatát: a pusztá nyomot ugatja.

„Jankó, vedd azt a botot és eredj a vad után; bizonyára nem bírja ki soká, a kutya már körülbelül lefogta. Bizton tudom, hogy talált vagy két ficzkó, nézd a véryomokat.“

A derék Janó nyomon haladva, egy fél óra mulva utólérte az őzikét. Szegény állat alatt nagyon ingott a talaj, a lágy hóba minden ugrásnál besüppedt.

De im, csodák csodája! Hektornak, a kitünően idomított kópónak hire-hamva sincs.

A suta észrevette a barbár szándékkal közeledő embert, kétségbeesett ugrásra készült, — de ebben a pillanatban csapott le a bunkósbot s tört keresztcsonttal, fájdalmas mekegéssel rogyott össze az ez időben törvény által védett nemes vad. — A „vadőr“ czímet bitorló Janó füleinél fogva vonszolta a vadász-

mester ur elé; diadalmas tekintettel kiáltva már messziről:

— Ennek ugyancsak megadtam! — tessék nézni, a bunkósbot helyén még a bőr is lejött, ugy oda csaptam.

— Szegény állat, — sajnálkozik Fajdi ur, kinél e pillanatban felülkerekedett a vadászszenvédélyén az emberi érzelem. — Azt már rosszul tetted, lásd, hogy kinlódik, — le kell szurni, azután tegyétek egy zsákba és be a szánba a széna alá; a többit aztán tudjátok már . . .

Az élelmes vadőr, ugy a hogy párszor a csibevágást látta, elmetszi az őzike torkát csaknem a nyakszirtig s minden kizsigelés nélkül benyomja egy zsákba, eltemeti a szánon levő széna alá.

A többiről nem szól a krónika . . .

— Brávo! brávo! nagyszerű!

A tetszésnyilvánítás csillapodtával sorra koczin-tanak a derék elbeszélővel (Nyulbajusz kivételével.) Koczin-tás és tetszésnyilvánítás helyett Nyulbajusz fel-

adja a képesítést az állomás elnyerésére. Lehet, hogy akadnak olyanok is, kik hitványabb bizonyítvánnyal az életben többet érnek, mint sok jeles bizonyítványu, de ezt csakis idővel tudják a gyakorlatban fölmutatni. A pályázatok alkalmával erről még tanubizonyoságot nem tehetnek, ott a bizonyítványok holt betűje az irányadó, mert mindenki szivesebben választja ki alkalmazottjául a jobb bizonyítványokkal rendelkezőt, mint a rosszabbat.

A szakvizsgáknál legnagyobb számát a résztvevőknek a szakiskolákból még csak hogy kikerült, részben mint erdőlegények, részben pedig mint napidijas alkalmazottak teszik, tehát egytől egyig szegény fiúk, kik már ifju korukban ki vannak vetve az élet tengerébe, hogy ott saját erejükből tartsák fönn magukat. Ha vannak is szülők, ezek rendszerint annyira szegények, hogy maguk is csak nehezen élnek meg, nemhogy gyermeküket anyagilag segílyeznék, sőt akad elég olyan is, ki csekély béréből agg szüleit, árva testvéreit kénytelen gyámolítani. Ezekre nézve azután a szakvizsga letétele valóságos csapás, nem azért, mert vizsga, hanem azért, mert költséges.

A szakvizsgák egyes vármegyék székelyein lesznek megtartva s a távolabb lakóknak már az oda- és visszautazás is elég költséget okoz, de hát ezen segíteni nem lehet, mert

utóvégre is a bizottság nem mehet el kinek-kinek a lakhelyére, hogy őt megvizsgálja, de vannak más kiadások, melyek a vizsgával járnak s melyeket nagyon könnyen lehetne mellőzni.

A szakvizsgára boesátott megkapja a felhívást, hogy a vizsgák kezdetén jelentkezzék. Ezt meg is teszi, de a vizsgára nem az első, hanem csak a második, harmadik stb. napon kerül s eddig mindig ott kell a drága városban vesztegelnie, gyakran jobb lakás híján korcsmasztalon aludnia, míg végre fölvirrad az ő napja is és leteheti a vizsgát. A jelentkezésnél le kell szurni az 5 frt vizsgadíjat, a vizsga letétele után 1 frt bélyegpénzt (ez sem mindenütt egyforma, mert láttunk már 1 frtos, és láttunk 50 kros bélyeggel ellátott szakvizsgai bizonyítványt. Szerk.)

Nem lehetne azon a sok szegény fiatal emberen segíteni oly módon, hogy mindenkinek a vizsganapja előre pontosan meg legyen határozva s ő ne legyen kénytelen egy nap helyett 4—5 napot is ott eltölteni?

A vizsgadíjakból befolyik évente körülbelül 800—1000 frt, mindmegannyi keserves keresménye szegény embereknek. Alig van a vizsgázók között egy-kettő, ki a vizsgája költségeit előre összekuporgathatná, legnagyobb része ugy kénytelen azt kölcsön venni s ez által

állt; harsány hangon, láztól pirult arczczal, mint egy méltóságában megsértett fél isten kiáltá: „Silentium!“ Halotti csend lett. Az ajkakhoz emelt nektárral telt poharak leereszkedtek s minden szem a fölszólaló felé lövelte zavaros pillantásait, — csupa kérdőjelekké váltak az ösmert vadászkompania tagjai.

— Urak! Kollégák! — kiáltott Nyulbajusz, kiköszörülve torkát — ez a kollégánk gunyt üzött egy jelen nem lévő emberből, a ki pedig a legjobb vadászok egyike; nekem barátom, állásomban elődöm volt s ezek alapján sértve érzem magam és „elég-tételt követelek.“

Alig ejté ki az utolsó szavakat, midőn az elbeszélő hangos hahotára fakadt. — Ezen magaviselet kétszeresen sértette meg az önérzetes Nyulbajuszt, ki egy lépést közeledve e szavakat dörgé a kedélyes ellenfél füleibe:

„Ezennel fölhivlak párbajra, még pedig rögtön, itt a kuglizó kertben, — hozom a pisztolyokat.“

Ezzel befordult az ivó melletti szobába, honnan két — fehér asztalkendővel letakart — pisztolyt hozott ki.

Válaszsz! „Élet! halál!“ . . .

Az érdekelt fél egy ideig nevette, a dolgot tréfának vélte, mivel ismerte Nyulbajusz komikus természetét. — Ez egyszer azonban csalódott, mert Nyulbajusz oly határozottan beszélt, oly inponáló alakot öltött, hogy komoly szándéka minden kétséget kizárt.

Emberünknek minden hajaszála égnek meredt, már látta magát átluggatva, mint egy kiselejtezett rosta. Szónoki tehetségén fölülkerekedett az élet ösztöne s mosolyt erőltetve dadogá:

„De barátom ne tréfálj, — hisz tudod, családos emberek vagyunk;“ s a neveltségig szájalmas arczczal tekintett félelmes ellenére.

„Élet-halál! sértett becsületedem vért követel“ — ordítá a kihívó, ritka hideg vérrel.

nem hogy pályája kezdetén, de még a kezdet előtt adósságba keveredni, melyből aztán évek hosszú során át alig képes kieviczkelődni.

Hogy kitűnő, szakképzett, szakvizsgázott erdőreink legyenek, ez első sorban az államnak áll érdekében, nem csak azért, mert az erdők legnagyobb része az ő tulajdona, de azért is, mert a magán erdők felvirágzása egy feltétele közvetve az állam felvirágzásának is.

Igaz, hogy sok az áldozat, melyet az államnak minden téren a közjó érdekében meg kell hozni és a melyet meghoz, de ha már az erdőöri szakiskolák fenntartására évente ezreket és tizezreket hoz áldozatul, talán meghozhatná még azt az áldozatot is, hogy annyi szegény ember jóvoltáért lemondana a vizsgadíjról, mely különben is végösszegében nem olyan nagyon tekintélyes, hogy más oldalon könnyen behozható nem lenne.

A bizonyítványok, szerény nézetem szerint, nem egy forint, de csak ötven krajczár bélyegilleték alá esnek, de ha ez nem is állana, a fennálló szabálynak ilyenmő módosításába a pénzügyi kormány, az indokokra való tekintettel, bizonyosan beleegyeznek.

Ezeket vagyok bátor az irányadó körök szives figyelmébe ajánlani s reménylem, hogy szavam nem lesz kiáltó szó a pusztában.

SEBES-SZÁSZ.

Az érdekelt és az ajtó között a tér láthatólag fogyott. — Egy gondolat — s a gyáva ellenfél az ajtón kívül erős „jobbra át“-ot csinálva, elillant.

Nyulbajusz pedig megdicsőült arezczal fordult a bámulattól csaknem kövé meredt kollégákhoz e szavakkal:

„Most megeszem mind a két pisztolyt!“ és ledobta az asztalkendőket a gyilkos eszközökről.

Szünni nem akaró kacaj rázta meg a terem nyirkos falait. — A halált szóró pisztolyok helyett két ártatlan sóskifit rejtettek az asztalkendők.

KULCSÁR PÁL.

Segélyegyleti ügyek.

Az „Országos erdészeti altiszti segélyegyesület“ tagjaiul folytatólag jelentkeztek:

113. Borsos Mihály. 114. Balázs László. 115. Bene Ferencz. 116. Bobrovits Lajos. 117. Borsó József. 118. Bedő Mihály. 119. Bakkay Ignác. 120. Dobránszky Antal. 121. Erdősi János. 122. Flóra Károly. 123. Flepsz Frigyes. 124. Gáspár József. 125. Jákim István. 126. Kühn Péter. 127. Kulcsár Lajos. 128. Kovács Károly. 129. Kasperik István. 130. Kárpa István. 131. Králik Vilmos. 132. Laczkovics Ferencz. 133. Mathucz Vincze. 134. Medvegyi Antal. 135. Maár János. 136. Melles József. 137. Novotny László Vilmos. 138. Novák Mihály. 139. Orosz János. 140. Pap Sámuel. 141. Pitschmann Ede. 142. Rusz Demeter. 143. Sorger Károly. 144. Sztrileczky János. 145. Szombathy Pál. 146. Sznoha Vilmos. 147. Tóth Ferencz. 148. Zimen Ferencz. 149. Zsittni Ádám. 150. Balogh Dénes. 151. Bukur Miklós. 152. Triff Efrem. 153. Orbán János. 154. Jedinák András.

(Folytatása következik.)

Különfélék.

Felhívás a vadászokhoz. Az országos muzeum- és könyvtárbizottság nevében Széll Kálmán elnök és Porzsolt Kálmán titkár emlékiratot küldöttek az Országos vadászati védőegyesület elnökéhez, Nádasdy Ferencz grófhhoz, melyben Magyarország vadászait közreműködésre szólítják föl a hazai muzeumok természetrajzi gyűjteményeinek gyarapítására. Arra kéri az országos bizottság Magyarország összes vadászait, hogy az általuk lőtt vadakat, még pedig kis- és nagy szárazföldi — és vízi vadakat tömésék ki s a meglevő muzeumok gyarapítása, vagy új muzeumok alapítása céljából küldjék el az országos muzeum- és könyvtárbizottsághoz (ideiglenes helyiség Budapest, József-körut 5., a Dunántuli közm. egyesület helyisége.) Minden egyes kitömött állathoz külön czédulán mellékelendő 1. az állat magyar (népies és tudományos) és lehetőleg latin neve, 2. a lelővő neve, 3. az ajándékozó neve, 4. a lövés helye és ideje. Bármely muzeumban helyeztessék el az illető tárgy, ez adatokat mindig ki fogják függeszteni s úgy a vadásznak, mint az ajándékozónak nevét megörökítik. Az országos vadászati védőegyesület különben tárgyakat gyűjt a millénáris kiállítás vadászati csoportja számára, ennél fogva az orsz. muzeum és könyvtárbizottság az általa gyűjtendő kitömött állatokat följánlotta a védőegyesületnek a kiállítás számára, de a kiállítás bezártával a tárgyakat muzeumokba fogják elhelyezni.

Erdőégés. Liptóvármegyében az erdőégések úgy látszik napirenden vannak, óriási kárt okozva a tulajdonosoknak. Ujabbán a szent-iváni erdőekben két

részben is pusztított a tűz óriási területeken. — A „Bysztra“ nevű erdőrészben támadt tűz átesapott Szentiványi József nagybirtokos erdeibe, hol kiszámíthatatlan károkat okozott, mert nem csak a hulladék égett el, hanem az élőfák is. Az oltás lehetetlen volt, mert az égő hulladékfa zsarátnokain keresztül az erdőbe hatolni nem lehetett. Liptóvármegye területén az idén ez már a hetedik erdőégés.

József Ágost kir. herczeg balesete. Még fel sem száradtak a könyvek, melyeket a vadászon szerencsétlenül járt László kir. herczegért ejtettek, már is a megboldogult bátyját, József Ágost főherczeget érte baleset a máramarosi vadászatokon. A fenséges ur ugyanis két lövést tett egy szarvasra, de az nem lévén halálosan találva, menekülni igyekezett. A tüzes vérű fenséges vadász utána iramodott, de valami kiálló gyökérben megbotolván, oly szerencsétlenül esett el, hogy lábát törte. Szerencsére a gyorsan alkalmazott orvosi segítségnek sikerült elejét venni a nagyobb bajnak s a fenséges ur minden veszéyen túl van.

Gyilkos erdőőr. A besztzercei erdőigazgatóság kerületéhez tartozó Maros-Borgó községben Komsa nevű erdőőr megfogta Pop Liviusz borgó-tihai lakost, illetve annak szekeresét, a mint hangszer deszkát hozott hazafelé, s a mint beért Maros-Borgó községbe — miután igazolványt a faanyag holszerzésére nézve felmutatni nem tudott — szekerét lefoglalta. A szekeres hazasiertt Borgó-Tihára s gazdájának, Pop Liviusznak elbeszélte az esetet. Pop Livius erre hajnali 3 órakor Komsa erdőőr lakására ment s annak szolgálja által magát bejelentette, de az erdőőr nem akarta ily korai órákban maga elé bocsátani; midőn pedig ez kissé pityókás állapotában háromszori felhívás után is erővel behatolni igyekezett a szobába, a türelmét vesztett erdőőr fegyverét használta s egy szerencsétlen lövéssel Pop Liviuszt leterítette, úgy, hogy ez azonnal kiadta lelkét. A mint rebesgetik, a véres tett régi bosszu szüleménye volt. A helyszínére kirándult bíróság Komsa erdőőrt letartóztatta.

Hirtelen elhalt erdőőr. Besztrik András ternyei erdőőr f. hó 8-án rendes szolgálati útjára indult védkerületébe, de onnan nem került többé élve haza. Napközben a lakosok holtan találták meg az erdőben, hol eddig megmagyarázhatatlan véletlen következtében vesztette életét. A halottat feltaláló emberek a hullát beszállították a faluba s ott másnap nagy részvét mellett temették el.

Medve fajdkakas-vadászaton. Kölbeg János, zupanjaci mérnök Boszniában, ez évi május 15-én Geschwind erdész társaságában kiment a zelivodici pagonyba siketfajd-dürgésre, mert itt a kakasok még ilyen előhaladott időben is igen jól dürrögnek. A les helyre a két puskás este fél 7 óra tájban érkezett s elállott egymástól vagy 70 lépésnyire. Alig hogy el-

helyezkedtek, a mérnök egy rövid böffenő hangot hallott, olyant, mint a megijesztett őzbak szokott adni. A hang irányában kémkedve, egy hatalmas medvét vett észre, mely 15 lépésnyire tőle a füből fölemelkedett s zavarában egyenest feléje tartott. A mérnök nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem 8 lépésnyi távolságból rá lött. A lövés után a hatalmas állat hátsó lábaira állott s így maradt két-három másodpercig, ekkor azonban előre bukott, hogy csak úgy rengett bele a föld. Még egy pár kísérletet tett a fölállásra, de eredménytelenül s rövid haláltusa után kilehelte páráját. A golyó a nyak baloldalán hatolt a medvébe s elszakítván az ütőeret és a légsőt is széthasítva, a jobb vállon jött ki. A medve lefejtett bőre megmértvén, 2 méter 12 cm. hosszúságot és 1 méter 18 cm. magasságot mutatott.

Egy nyúl életrajza. Poroszország keleti részén a napokban egy nyulat löttek, melynek nyakán négy pléhtáblácska volt. Erről a négy táblácskáról le lehetett olvasni a szegény nyul élettörténetét. Az egyikén ez állott: „Mint kis nyulat a kánya karmai közül mentettem meg, kigyógyítottam s eleresztettem. Köthen-Tapian mellett. 92. VI. 4. Lesz földbirtokos.“ A másodikon: „Meglődöztem, kigyógyítottam s eleresztettem. 92. IX. 10. Lenkeis.“ A harmadikon: „Meglődöztem, kigyógyítottam s eleresztettem. 94. X. 4. Zotsch.“ Végre a negyedik táblácskán: „Fogságba került, de tekintettel mozgalmas multjára, szabadon eresztettem. 94. X. 22. Fuchs.“

Furcsán befejezett polgári esküvő. Hogy a nép mennyire idegenkedik a polgári házasságtól s mennyire ragaszkodik a házasság vallásos szertartásához, fényesen illusztrálja egy zombori eset. A polgári anyakönyvvezető előtt bizonyos Vukicsevics házasságra lépett jegyesével, midőn azonban az anyakönyvvezető őket törvényes házasfeleknek kijelentette, előlépett a fiatal menyecske atyja s kijelentette, hogy leányát csak akkor bocsátja férjéhez, a mikor a templomban is megesküsznek. A fiatal férj savanyu arcot vágott, körülbelül olyat, mint az első emberpár, midőn a paradicsomból kiűzetett.

Bratkoveicei huszárok ítélete. Tisztelt olvasóinknak még élénk emlékezetében lesz a bratkoveicei huszárok esete, kik Diószeghy őrmester brutálitásait tovább nem szenvedhették, őt megrohanták s kardjaikkal összekaszabolták. Mint a lapok írják, a hadbírószág most ítélkezett a szerencsétlenek fölött s állítólag 15 huszárt ítél halálra, és pedig kilenczet kötél által, hatot pedig agyonlövésére, a többi vádlottat pedig fölmentették. Az ítélet még nem jogerős, mert azt megerősítés végett az összes iratokkal a felsőbb katonai bíróság elé terjesztették.

Gyermekeket gyilkoló asszony. Kataniából érkező telegramok hirt adnak egy nyilván örült asszony rémes tetteiről. Strinoli Gaetana — ez az

asszony neve — czukorral és játékkal magához csalogatta a gyermekeket, a kikkel találkozott, otthon aztán foszfortartalmu borral megmérgezte őket. Nem kevesebb, mint 23 gyermeket ölt meg ily módon s a gyermekek borzasztó kinok közben haltak meg. A nőt elfogták. Bevallotta tettét s irtóztatós büne okául azt adta elő, hogy boszút akart állni az ő két gyermekeért, a kit boszorkánysággal megrontottak és megöltek. A felháborodott néptömeg meg akarta lincselni az asszonyt.

Sertésvész a vaddisznók közt. A váci káptalan erdőségében Szigyiben, közel a nógrádi határhoz, öt darab elhullott vaddisznót találtak. Az állatorvosok konstatálták, hogy a vaddisznókat a sertésvész pusztította el, mely Hont- és Nógrádmegyében egyes falukban a sertéseket egészen kiölte, s a mint látszik, átragadt a vaddisznókra is.

A kis lutri korlátozása. Már régóta beszéltek arról, hogy a magas kormány a kis lutrit megszüntetni szándékozik. Most ehhez megtették az első lépést, mert — mint értesülünk — f. évi december végével megszüntetik a linczi, leMBERGI és BRÜNNI huzásokat.

Matuzsálem. Valóban matuzsálemi kort ért el az az orosz alattvaló, kit a napokban hoztak a szentpétervári kórházba. Az aggastyán, kinek Kuszin Iván a neve, most 138 éves. Külsőjéből alig lehetne e magas korra következtetni, mert még elég ép testileg, lelkileg, jól lát, jól hall és értelmesen beszél. Született 1757-ben és Szeremetjev grófnak volt a jobbágya. Mint 85 éves aggastyán föllázadt ura ellen, miért 10 évre Szibériába száműzték; ő azonban büntetésének letelte után is ott maradt s összesen 53 évet töltött számkivetésben. Az öregnek atyja is magas kort ért el, mert 148 éves korában halt meg.

A halak gyorsasága. Regnard P. francia természetbúvár kísérleteket tett a halak gyorsaságának kiszámításában s e célból a halakat egy kör alakú vitzartóba tette s ezt egy villanyos hajtógép segítségével forgásba hozta úgy, hogy gyorsasága egészen pontosan kiszámítható volt. Míhelyt a forgás megkezdődik, a hal az áram ellen igyekszik uszni. A gyorsaság mindaddig fejlesztve lesz, míg a hal, dacára annak, hogy még mindig uszik, egy helyben látszik megmaradni s ekkor a vitzartó forgásának gyorsasága egyenlő a hal uszásának gyorsaságával. Ezek a kísérletek kimutatták, hogy egy hat gramm súlyu ponty uszásának gyorsasága másodpercenként 59 cm., egy három gramm nehézé 52 cm. volt, míg egy harmadik öt gramm súlyu ponty csak 22 cm. gyorsasággal uszott. Egy egy grammnyi fehér hal 50 cm. gyorsaságot mutatott, öt perc múlva 32 cm-rt s 15 perc múlva már annyira kifáradt, hogy csak 16 cm-rt tett ki gyorsasága. Ezekből a kísérletekből nyilvánvaló, hogy a halak ugyan nagy gyorsaságot képesek kifejteni (körülbelül tízszeresét testük hosszának), de bebizonyult az is, hogy hosszas erőfeszítést nem sokáig bírnak meg.

Kutyából nem lesz szalonna. Ezt a közmondást beigazolta Csonka Ferencz, a hírhedt Rózsa Sándornak egykori rablótársa. Csak nem rég töltötte ki Illván a reá mért 22 évi börtönt s tért vissza Szegedre s innen Szlavóniába tett kirándulást. Alig érkezett vissza, már jött a horvát csendőrség megkeresése, hogy tartóztassák le, mert ott embert ölt. A letartóztatására kiküldött Szekula József rendőrbiztost a vén rabló leszurta késével s csak nagynehezen lehetett fegyveres erővel ártalmatlanná tenni.

Az emberiség dohányfogyasztása. Valamennyi ország között Finnországban fogyasztanak legkevesebb dohányt; itt ugyanis minden egyes lakosra évenként csak 100 gram dohány esik; Romániában 200, Spanyolországban 540, Angliában 600 gram dohányt fogyaszt átlag minden ember; Franciaországban, Oroszországban, Skandináviában, Németországban, Ausztriában, és Magyarországon meglehetősen egyforma dohánymennyiséget fogyasztanak az emberek; ezekben az országokban ugyanis egy-egy emberre évenként 8—900 gram dohány esik. Legerősebb a dohányfogyasztás Észak-Amerikában és Svájcban; ebben a két országban ugyanis az évi dohányfogyasztás fejenként 2700 gramra rug; a németalföldiek 2600, a belgák 2500 gram dohányt füstölnek el. Ehhez a szükséglethez az észak-amerikai Egyesült-Államok 225 millió, Brit-India 180—190 millió, Ausztria és Magyarország 70 millió, Oroszország 40—50 millió, németalföldi India 40—50 millió, Németország 42 millió kiló nyers anyagot szolgáltat. Egy szivar körülbelül négy gramot nyom s így Magyarországon nem esik naponként minden egyes emberre egy egész szivar.

Havazás. Ugy látszik, hogy a tél az idén korán akar beköszönteni. A Magas-Tátrában, ugy a román határszéli havasokban már hetek előtt esett le az első hó. Szászsebesen f. hó 18-án elhavasza a még le nem szüretelt szőlőket, melyhez hasonló esetre régebb emberek is alig emlékeznek. E mellett egy vadgesztenyefa a piacon teljes virágában van.

Pályázatok. Ajánlközások.

Gróf Teleki László Gyula hosszufalvi erdőhivatala keres egy jó bizonyítványokkal rendelkező erdővédet. Csak fiatalabb koru, a vadászat terén kellően gyakorlott s lehetőleg gyermektelen egyének pályázatait vétetnek figyelembe. Bővebb értesítést ad a fent megnevezett erdőhivatal Hosszufalván, u. p. Hidegkut (Szatmármegey.)

A hédervári uradalom körvadászt keres. Előnyben részesül, ki víz melletti erdőbirtokon már alkalmazva volt és 35-ik életévét még be nem töltötte. Kérvények az erdészeti (erdőőri) szakképzettséget és az eddigi alkalmazást tanúsító bizonyítvány másolatokkal — melyek vissza nem küldetnek — az uradalmi igazgatósághoz Hédervárra intézendők, hol a bővebb feltételek megtudhatók.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:

Podhradszky Emil.

Előfizetési felhívás Erdészeti altiszti zsebnaptárra.

Sok felől hozzám intézett felhívásra a közóhajnak eleget tenni óhajtván, elhatároztam, hogy az erdészeti altiszti személyzet részére a jövő 1896-ik szökő évre egy

„Erdészeti altiszti zsebnaptárt“

fogok kiadni. — Az országos erdészeti egyesület által kiadni szokott zsebnaptár ezen vállalatot feleslegessé tenné ugyan, de a tapasztalat igazolja, hogy ezt az altiszti személyzet — valószínűleg kissé magas ára miatt — nem veszi igénybe, minek következtében aztán másnak hiányában zsebnaptár nélkül szükkölködik. — Az „Erdészeti altiszti zsebnaptár“ a naptári részen kívül tartalmazni fogja az erdőtörvény, a vízjogi törvény és a vadászati törvény szükséges szakaszait, fontosabb miniszteri rendeleteket s az altiszti személyzet szolgálatához szükséges különféle táblázatokat; ezen felül erdőkárok feljegyzéséhez rovatos lapokat s megfelelő mennyiségű üres lapot különféle feljegyzésekhez. Hogy ezen hézagpótló s minden altiszt részére nélkülözhetlen naptárt még a legszegényebb altisztnak is hozzáférhetővé tehessem, ára egy korona vagy 50 krajcár lesz. — 55 krajcárnak előleges beküldése mellett a naptár portómentesen fog megküldetni. — Az előfizetési pénzek vagy alulírott, vagy az „Erdőör“ szerkesztőségének címe alatt (esetleg a lap előfizetési díjával együttesen, mely esetben azonban határozottan megjelölendő a cél) küldendők.

Szászsebesen, 1895. évi május hó 1-én.

Podhradszky Emil, az „Erdőör“ szerkesztője.

magy. kir. udvari
szállítók.

Cs. és kir. ausztr.
udvari szállítók.

Ó cs. és kir. Fensége
József főherceg
udvari szállítói.

Szerb kir. udvari
szállítók.

Perzsa csász. udv.
szállítók.

Kincstári és uradalmi

ERDŐTISZTEK és ERDŐÖRÖK

részére akár

teljes egyenruhákat,

akár pedig

===== egyes darabokat, =====

valamint az

egyenruhához tartozó egyes részeket,

ugyszintén a legegánsabb és legolcsóbb polgári öltönyöket
csakis valódi tartós minőségben szállít jótállás mellett

TILLER MÓR és TÁRSA

osztrák-magyar cs. és kir. udvari szállítók, Ó cs. és kir. Fensége József
főherceg udvari szállítói, valamint perzsa csász. és szerb kir. udvari szállítók

Budapestben, Károly-laktanya.

Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 5-ik és 20-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Pályázatok.

Állomások betöltésénél, adásnál, vételnél, bérletnél stb. mindig nagy szerepet játszik az érdekeltek s a nagy közönség értesítése, ez által lévén megadva a mód a szabad versenyre a kínálgatók részéről és szabad választásra a kínálónál. Minél nagyobb valamben a választék, annál nagyobb a valószínűség, hogy kivánalmunknak, célunknak megfelelőt fogunk választhatni. Így van ez mindenben s ebben nem tesz kivételt az emberanyag sem.

Ha egy állomást be akarunk tölteni, saját érdekünkben azon kell lennünk, hogy eme szándékunkról minél több arra hivatott érte-

süljön s mód nyujtassék neki annak elnyeréseért versenyezhetni.

Ennek a módszernek életrevalóságát rég fölismerték az emberek s igyekeznek is azt javukra fordítani s egyes szolgálati ágazatoknál az üresedésben lévő állomások szabály szerint csak a kellőképpen kihirdetett pályázat alkalmazása mellett tölthetők be.

A pályázatok közzétételére a hírlapok mai elterjedettsége mellett természetesen ezek a legalkalmasabbak, csak arra kell gondot vetnünk, hogy az egyes szakmákra szóló pályázatokat a megfelelő szakmába vágó lapban tegyük közzé, mert bizony hiába fogunk erdőőri állomásra pályázatot a cipészek vagy

Az „Erdőör“ tárcája.

Egy sikeres erdőőrjárat.

— Elbeszélés az erdőőri életből. —

A toronyóra hármadik út éjjel után, csend és nyugalom honol a táj fölött. A község jámbor lakói az álmok Istenének, Morpheusnak karjaiban ringanak, édes álomba merülve, fárasztó napi munkájuk után; még a máskor oly éber komondorok és kuvaszok is szieszát tartanak, mintha e vidéken a közbiztonságnak egyetlen veszélyeztetője sem élne.

Egyhangú szürkeség ömlik el az egész környéken s talán ebben a szürkeségben opium vagy morhium szemcsék uszkálnak, melyek belehelése által akaratlan is elalszik az ember: mert im a falusi bakter urak is fujják a kását, végignyujtózva a bíró és jegyző háza előtti padkán.

De ki ő, a ki nem restelli megzavarni éji nyu-

galmát, a ki az éj titokzatos csendjét nem átálja megjelenésével háborítani? nesztelenül halad a legfélreesőbb utcákon, akárcsak egy gonosztevő.

A tölgyhátú pagony erdőőre az.

A faluból kiérve, a szántóföldek közé tér le, egyenesen az erdőnek tartva. Nem bántja őt, hogy a bőven hullott harmat csurom vizesre áztatja ruháját, nincs előtte gát vagy akadály, legyen nappal vagy éj, jó vagy rossz idő, ő készen áll, ha a kötelesség int. Hisz természetes észjárásával itt is egy jó következtetést von le: erős éjjeli harmat után derős nap várható.

Egy pillanatra megáll, hallgatózik, figyel s fegyverébe löveget csusztatva, tovább siet.

Jól ösmeri a járást, mert a szántóföldek közül kiérve, a sötétség daczára is egyenesen az erdőn át vezető ösvénynek tart. Biztos léptekkel halad a kiálló gyökerek és göröngyöktől ékes uton mintegy kétszáz lépést, végre a fák közé csapva egy sűrű hajtásokkal

szabók szaklapjában közzétenni, azok olvasói arra nem igen fognak hederíteni.

Az erdőőri állomások ujabban már magánosok által is legnagyobbbészrt pályázat utján töltenek be. A szakképzett erdészeti altisztek száma évről-évre mindjobban szaporodik, mégis gyakran halljuk a panaszt, hogy itt, vagy amott nem kaptak alkalmas, szakavatott erdőőrt, pedig hát ki is irták a pályázatot, de ez meddő maradt.

Mi ennek az oka? Erre nézve egész nyiltan kimondjuk véleményünket.

Az erdőőri altiszti állomásokra kiírt pályázatokkal eddig kizárólag csak egy-két lapban találkoztunk, — eltekintve egyes vidéki helyi érdekű lapoktól, e lapokat pedig mindenki olvassa talán, csak az nem, kit a pályázat leginkább érdekelne: az erdőőr.

A hivatalos közlönyök sorsa rendszerint a hivataloknál is az, hogy fölvágtatlanul kerülnek az irat- vagy lomtárba, nem hogy még közönséges halandó is olvasná azokat. Különben az ország első hivatalos lapja, a „Budapesti Közlöny“, mely pedig a legelterjedtebb s pályázatok közzétételére a legalkalmasabb, mert alig van az országban hely, hová ne járna, az erdészeti altiszti állomásokra szóló pályázatot alig hoz. Ugyanez áll a „Földmívelési Értesítő“ hivatalos lapról is.

A pályázatok közzétételével eddig majdnem kizárólag az országos erdészeti egyesület lapja, az „Erdészeti Lapok“ foglalkozott.

Hát ez igen helyes, mert ez a közlöny az erdészet körében mindenütt el van terjedve s az abban közölt pályázatra bátran elmondhatjuk, hogy olvasható az ország minden zugában, csak aztán ezt az értékét ne rontaná le a pályázatok kihirdetésének a módja s ez az, a mivel most foglalkozni akarunk.

Valamely hatóságnál, uradalomnál, magános birtokosnál, közbirtokosságnál stb. szükség van erdészeti alkalmazottra. — Nosza, rajta! Hirtelen összeütik a pályázati hirdetményt, megszabják abban a pályázatok beadásának határnapját s mint ki jól végezte munkáját, szaladnak vele a postára s küldik a lapnak: nesze, közöld! Azzal nem vetnek számot, hogy annak a lapnak is van megjelenési határnapja, mely pedig annyira összeeshetik az ő kifizetett határidejükkel, hogy azt betartani nem lehet s így természetesen, hogy a ki elolvassa és látja, hogy ime, van ugyan üresedés, lehetne pályázni, de sajnos, a terminus már 2—3 nap múlva lejár, már pedig határozottan ki van téve, hogy „később beérkezők figyelembe vétetni nem fognak“, belátja, hogy neki folyamodnia nem lehet, mert az alatt a rövid idő alatt okmányait sem képes beszerezni.

körülött tuskóra telepedik le, várakozó állást foglalva el.

Erőt, bátorságot s vig kedélyt rejtő kulacsából nagyot huzva, pipára gyujt, de nem gyönyörködhetik a füstkarikák szeszélyes alakulásában, pedig csak úgy élvezetes a dohányzás.

Talán nem is tudna ő most ébren álmodozni. Agyában épp ama gondolatok keringnek, hogy fogja ő azokat a fatolvajokat megcsipni.

Már rég fáj reájuk a foga, de még eddig nem sikerült tetten érni őket, mindig kijátszották, mintha csak tudták volna előre: mikor hova megy.

— No megálljatok, ti gazemberek! — monologizál — most én szedlek reá titeket; tulajdon gyermeketekről puhatoltam ki, hova készültök ma reggel; jertek, itt talállak, a mikor nem is sejtitek, a nyakatokon leszek. Ti erdő rémek, valóságos átkai vagytok az erdő világának; ti istentelenek! A törvény nagyon is kegyelmes hozzátok: jámbor intéssel, enyhe bírsággal cizírogat s ti már a bírósági terem küszöbén

fogvicsorgatva foglalkoztok boszuálló gondolataitokkal. Fájó szívvvel kell az erdőörnek látni nem egyszer, hogy a legalaposabb erdőkáreset — melynek földterítésénél talán élete is veszélyben forgott — mint humbug, mint légből kapott ráfogás tárgyaltatik. A kihágónak titulált fatolvaj ellen felhozott vád kijátszására annyi kibuvó kínálkozik, hogy az utóvégre is fölmentve, gunymosolylyal méri végig „fogdmeg“-jét, az erdőőrt s ugyszólva bátorságot nyer az ujabbi lopásra.

Messze a keleti oldalon rózsaszínű fény jelenik meg a hegyek mögött, folyton nagyobbodva, mindig fényesebb körben ragyogva bukkan elő teljes pompájában a nap. Amerikát bejárva, visszatért a vén Európába. Gondolatnál gyorsabban tölt be minden zugot: fénynyel, világossággal, meleggel.

Ember, állat, növény megmozdul, a hova éltető sugarai hatnak.

A keserves, szűk erdei uton paraszt szekér döcög, két görhes mokány ló által vonva. Utána négy

Nyilvánvaló ebből, hogy a legnagyobb hibát a pályázatokat kiírók követik el az által, hogy nem adják meg az arra hivatottaknak a szükséges időt a versenyzésre. Pedig hát egy-két héttel több vagy kevesebb nem a világ, kivált ha azt vesszük, hogy a pályázatok meddőnek maradásával még tovább is kell a szükséges közeg híjával szűkölködniök.

A másik nagy hiba az, hogy éppen azok a lapok, melyekben a pályázatok közölve lesznek, vagy éppen nem, vagy csak a legkritikább esetben jutnak azok kezéhez, kik hivatva lennének a hirdetett állomást elfoglalni. Az altiszt föllebvalója ha olvassa is a pályázatot, egyéb szorgos teendői mellett alig gondol arra, hogy annak lételéről alantását értesitse s kivált ha az kedvelt embere, éppen nem teszi, nem akarván magát kitenni annak, hogy azt elveszítse.

Az „Erdőör“ belátva a pályázatok helyes közlésének nagy horderejét s azért is, mert hivatásának tartja az erdészethez, kiváltképpen pedig az altiszt személyzetnek tenni szolgálatot, már régebben hirdetményt tett közzé, hogy mindennemű pályázatot, ajánlkozást, mely hozzá beküldetik, teljesen díjtalanul közöl s a lapnak ezt a hirdetményt tartalmazó példánya meg lett küldve valamennyi hazai törvényhatóság közigazgatási erdészeti bizottságának, hogy erről tudomást vegyen s adandó alkalom-

mal hasznát vehesse. Az „Erdőör“ előfizetői révén hozzávetőleges számítással (mert sokkal több azok száma, kik a lapot kölcsön veszik, mint azoké, kik előfizetik) két-három ezer erdészeti altiszt és alkalmazott kezén megy keresztül minden hónapban kétszer s így bizonyára a pályázatok közzétételénél meg nem vetendő tényező lenne s mégis mit tapasztalunk?

Hatóságok, magánosok nem akarják fölismerni a nekik kínálkozó előnyt, nem akarnak tudomást venni arról, hogy az erdészeti altiszt személyzetnek is van lapja, melyből értesítéseit közvetlen, leggyorsabban és legbiztosabban nyeri. Hogy ezt szűkkeblűségből vagy pedig indolenciából, nembánomságból teszik-e, nem akarjuk kutatni, sem vitatni, csak rá mutatunk a visszásságra.

Nem akar az „Erdőör“ a pályázatok közzétételénél senkivel versenyre kelni s nem is óhajtja azt, hogy azok kizárólag nála közöltessenek, sőt inkább az a vágya, hogy minél több lapban közzétéve, hozzáférhetők legyenek minden érdeklődőnek, mert annak kárát senki vallani nem fogja, hanem sokaknak fog inkább hasznot hajtani.

Nem mulaszthatjuk el itt még egy magában véve semmit sem mondó, de nagyon is nagy horderejű s abnormis állapotra reá mu-

markos atyafi kullog, hanyagul lóbázva baltáikat. Össze-összenéznek, ravasz, vésztojós szemhunyorítással pislogva, ördögi vigyorgással ajkukon, mintegy mondva: semmi baj, s ha az erdőör jó, hát rajta! . . .

Most megállítják a szekeret, a lovakat kifogva, szabadon legelészni hagyják; nem törődnek azzal, hogy azok a szomszéd fiatalosban óriási károkat okozhatnak. Hiszen szerintök az erdő közös préda, magától nő meg ugy is.

A legszebb törzsek egyikének dereka köré csavarják subáikat, hogy a döntés szülte zaj annál tompább, elhalóbb legyen, és megkezdik rabló munkájukat. Meg-megállnak hallgatózva, figyelve még az önmaguk okozta zajra is.

Óvatosan, nesztelenül, hol csuszva, hol bujva, majd a földhöz, majd valamelyik vastagabb fához lapulva közeledik, mint prédára leselkedő, mint áldozatát beközelíteni igyekvő róka — az erdőör. Már a lovakig ért. Ijedten horkolnak azok föl, mintegy jelezve, hogy idegen közelg.

A jelre figyelmesek lesznek a fatolvajok; merően, a meglepetéstől való félelem izgatottságától, zavaros arczczal tekintgetnek a lovak felé.

— Eh, bolondság! — szól a legbátrabb — mintha először járnánk itt, oly félénkek vagyunk; tovább! s ha az erdővéd erre kerül, hát tudjátok már . . .

Az erdő misztikus csendjében ismét felhangzik az a tompa kopogás, a miről a tájékozatlan azt hinné, hogy a harmadik határból átcsapódott visszhang az.

A szabad természet szárnyas dalairól álmosan rázzák tollköpenyüket, meg-megtörlik csőrük hegyét a harmatos fagalyakon. Érdeklődve tekintget egyik-másik a magány szent csendjét háborítók felé, de csaknem mindeniket fogva tartja még a reggeli álom zsbasztó hatása. Ez öntudatlan állapot, az álom és ébredés közti átmenet az erdő madarai között csak a czinkét nem uralja: ágról-ágra röpködve közeledik, egyre csacsogva, mintha mindannyiszor kérdezné: kik vagytok ti, mit kerestek itt?

Olyan is a czinke, mint egy jó erdőör: alig lép

tatni. A pályázat kiírása után ugyanis az állásra reflektáló benyújtja jól felszerelt kérvényét abban a biztos tudatban, hogy az annál is inkább gyors elintézését fog nyerni, mert már a hirdetményben kimondatott, hogy a határidőn túl beérkező pályázatok figyelembe vétetni nem fognak. Itt éri pedig a legnagyobb csalódás. Kérvénye, melyhez összes meglévő okmányait becsatolta, nem heteken, de hónapokon keresztül hever elintézetlenül s még attól a lehetőségtől is megfosztja, hogy másfelé nézzen megfelelő állomás után. Igaz, hogy okmányait másolatban is becsatolhatná, de hiszen ezek hitelesítése ismét tekintélyes anyagi áldozatot követel, melyet nem mindenki képes könnyen elviselni. Innen van azután, hogy még az arra hivatott is inkább másfelé fordítja szekere rudját, mert nincs kedve 150—200 forintos állomás után hónapok, sőt évek során át várakozni, különben sem állván módjában ily hosszú időn át magát fentartani.

Sok, nagyon sok az, mit erről írni lehetne s annak igazságát még csak letagadni sem lehet, s nem is azért irtuk e sorokat, hogy velük bárkinek is szemrehányást tegyünk, hanem csak azért, hogy módot és alkalmat nyujtsunk a megvitásra, az elmélkedésre s a javíthatók javítására.

A kinek füle van a hallásra, hallja!

y. l.

az ember az erdőbe, már ott röpdös körül, mintha csak meginterwiewolni akarná. Nem fél senkitől, olyan kedves az ő kíváncsiságában, olyan barátságos megjelenésű, hogy a legelfásultabb kebel sem tudná megbántani.

Ez alatt az erdőör a lovakra hurkot dob s megerősíti annak végét egy erősebb fához.

Mint a turbékoló gerlepárra lecsapó karvaly, egy alkalmas pillanatban a fatolvajok között terem. Még szólni sincs ideje, a hányan — annyi felé iramodnak azok szét, miként a vést sejtő fogolyfiak. Az örült, gyorsan keletkezett csörtetésre fölriadnak az erdő lakói, ijedt hangzavar tölti be a léget, vércsepár kering a magasban biztatóan vijjogva: utána, utána! . . .

De im az egyik menekülő megbotlik, hanyat vágja magát, mint a kit a szél ütött meg. Az erdőör oda siet, galléron ragadja az eszmélet nélkül elterült atyafit s mire az magához tér, kétségbeesve látja, hogy vasmarokba került. Sorra nevezi meg notórius

Dalok az erdőről.

Zeng az erdő a százféle dallos madárka vidanájától s a benne foglalatoskodó erdész, erdőör, munkás gyönyörrel hallgatja a természetnek ezt az utólérhetlen zenéjét; lelkében nemes érzelmek támadnak, szíve kitágul s magába szeretné foglalni a dal okozta lelkesedésében az egész világot, hogy az is vele együtt gyönyörködhessék a hangok eme pompájában. A mogorva arcz ránczai apránként elsimulnak, a száj csendes füttyörészésre csucsorodik, dallam dallamot követ rajta, a fütty lassan dudolássá változik s egyszer csak azon veszi magát az ember észre, hogy versenyt danol a kis énekesekkel. Danol-danol, maga sem tudja mit. Egyik népdal követi a másikat, de egy sem az, mely őt kielégitené; valami mindegyikből hiányzik. Egyik sem kelt benne rokon érzelmeket, mindegyik távol áll az ő életétől, az ő elemétől. Mert az ő élete, az ő eleme, melyben mozog, mely neki hű barátja jó és rossz sorsban, az erdő, ezt pedig még részére úgy, a hogy azt az ő szíve kíváná, senki meg nem énekelte, senki meg nem zenésítette. Érti a hiányt és ez a hiány fáj a szívének . . .

Ezen a hiányon óhajt az erdész három nemes bajnoka segíteni akkor, midőn egy erdei dalokat tartalmazó zeneművel kedveskedik az erdő és a dal kedvelőinek. És ki ne kedvelné ezt a kettőt? Különben szóljon maga az általuk kibocsátott előfizetési felhívás, melyet ime egész terjedelmében közlünk:

Előfizetési felhívás a „Dalok az Erdőről“ czim alatt kiadandó zeneműre.

Magyar erdész előtt talán fölösleges is reá utalnunk arra a régen érzett hiányra, hogy zenei irodalmunkban tisztán erdészeti vonatkozású, eredeti

fatolvajtársait, ijedtében szánandó pofát vágva, mint egy kárvallott cigány.

De hogy ez a bravour annál fényesebb legyen, befogat az erdőör a félelmében nyárfalevélként reszkető delikvenssel s fejszéket, subákat fölpackolva, egyenesen a község ház udvarába hajt, — honnan az eset szülte hivatalos ügyek lebonyolítása után, bíró és notárius uraimék társaságában — már csak a szokás kedvéért és egészségügyi szempontból is — el kellett fogyasztani egy-két — kilencz pohár „élet-eszenciát“, e nem mindennapi — erdőör-remeklésre.

KULCSÁR PÁL.

ADOMÁK.

Kávéházban ül a bakakáplár kedvesével, mikor őrmestere is belép s ugyan ahhoz az asztalhoz telepedik.

A káplár zavarodottan emelkedik föl s hebegve mondja:

— Őrmester ur, van szerenésém bemutatni a hugomat.

— Ősmerem, öcsém, — felel az őrmester — tavaly az én hugom volt.

magyar dalnak, ugynevezett szaknótának nyoma sincs.

Hogy nem dalolhatunk az erdőről, az erdőhöz, édes honi nyelvünkön akkor, midőn a Vele való foglalkozással járó komoly, fárasztó munka után üdülést keresünk; midőn vadászatok idején vagy erdészeti ünnepélyek alkalmával föllelkesülünk; hogy egyszer csak nem beszélhetünk Vele törül metszett magyar dalban, midőn szívünk az Ő poézisával telik meg.

Ez a mindnyájunk által érzett szükség indított bennünket arra a vállalkozásra, hogy három eredeti magyar erdei dalt tartalmazó zeneművet, „Dalok az Erdőről“ czimmal kiadjunk.

Hogy milyenek lesznek ezek az erdőről szóló dalok? erre a kérdésre elég azzal felelnünk, hogy a dalszövegek megírására legjelesebb költőinket, a zenei rész komponálására pedig Lányi Ernő hírneves zeneszerzőnköt sikerült megnyernünk. A vállalat sorsa most tehát kizárólag csak attól függ, hogy azt szakértársaink anyagilag felkarolják, hogy t. i. arra mennél számosabban előfizessenek.

A díszesen kiállítandó dalfüzet árát — a szállítási díjon kívül, mely az átvétel alkalmával fizetendő — 3 koronával szabtuk meg; az erdészeti altiszteknek azonban 2 koronáért küldjük.

Az előfizetési díjnak, postai utalványon való elküldését, Gesztes Lajos, erdőmester szaktársunkhoz (Felső-Tárkány, Hevesvármegye) f. évi november hó végéig kérjük.

A dalfüzetet — a postai utalványon megjelölendő példányszámban és czimekhez — valószínűleg már a jövő évi január havában eljuttathatjuk.

Az előfizetési díjkból, a költségek levonása után esetleg fölöslegben maradó pénzeszeget valamely erdészeti czélra fordítjuk.

Hazafias üdvözléssel! — Egerben, 1895. évi október hó 18-án. — Hajós Gyula kir. erdőfelügyelő, Gesztes Lajos uradalmi erdőmester, Eránosz Antal János m. kir. erdész, mint kiadók.

Hogy a mű méltó lesz nevére s hogy abban igazi kincset fogunk nyerni, arra elég garanciát nyújtanak a kiadó urak, kiknek bizalmunkat bátran előlegezhetjük. A zeneműről magáról még lesz alkalmunk szólani annak megjelenésekor; most egyelőre azt tisztelt olvasóink figyelmébe ajánljuk s kérjük őket, hogy azt mint fajában eddig egyedül állót, mint uttörőt pártolják s körükben minél jobban terjesszék, hogy hazánk erdei, bérczei visszhangozzanak az erdőről szóló daltól.

A zeneműnek mintegy előszavát fogja képezni Zalár József kiváló költőnk „Dal az Erdőről“ czimű jeles költeménye, melyet a kiadó urak szivességéből kaptunk s örömet vélünk okozhatni tisztelt olvasóinknak, ha azt velük is megismertetjük.

Dal az Erdőről.

Fák . . . ligetek, erdők, Föld gyönyörűsége, Mi vonz úgy titeket A földről az égbe? Sikről hegyre vágytok, Ez a ti hazátok; S bérczen, mint a sasok, A felhőkkel játsztok.	Szirtek alatt s felett Kanyargó ösvényen Mindig följebb, följebb Visz az út merészen; Kinyílik egyszerre A hegyi rét kertje, — A paradicsomból Bölesen itt feledve.
---	--

Jó reggelt kiés völgy, Erdő szép pitvarja! Ki ne lépne kedvvel Puha pázsitodra; Bokraid közt csergő Tiszta csérmelyedből, Aki egyszer ivott, Ide százszor eljő.	A vadak szimatja Egyszer csak feltámad, Csörtet a szarvas s őz, Törnek a faágak; Eldördül a fegyver, Vadász szive nem ver; De a zsákmány torán Megint érző ember.
--	--

Bükk, cserek és tölgyek Rengeteg vadonja, Lombok sűrűjétől Félfhomályba vonva, Csendje, hűse, árnya — Mint a szentegyházba, Néha még a szél is Míntha orgonálna.	Dél van, a forró nap Leve földre csordul, Issza a boldog sas S ittas e lángbortul . . . Fel, fel az oromra, Sasokkal egy sorba! Láng a mi borunk is . . . Köszöntsük a honra!
---	--

ZALÁR JÓZSEF.

LEVELEZÉS.

Szigetvár, 1895. október 29.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Többször volt már alkalmunk becses lapjában olvasni eseteket, hol az erdőör saját biztonságának védelmére kénytelen volt fegyveréhez nyulni s ebből ha nem is veszedelem, de legalább is kellemetlenség jött nyakára. Ilyen esetet kell nekem is legmélyebb sajnálatomra közölnöm. Az eset röviden a következő:

Biedermann nagybirtokos ur birtokára a napokban lett felfogadva erdőörnek egy Tóth Mihály nevű heves véri fiatal ember. Az uradalomban gondozására volt bízva egyebek között egy nagy értékű fáczános kert is, melyet az uraság is nagy előszeretettel látogatott. Az erdőségben és a vadaskertben legjobban garázdálkodott az uradalmi cselédség, annyira, hogy Tóth kénytelen volt október 23-án a gulyás feleségét az erdőből kiutasítani. A durva pásztor ezért boszut forralt ellene s még az nap házára akart törni s szándékától csak azért állott el, mert látta, hogy az erdőörnél többen vannak a szobában, mindazonáltal tervezett boszujától el nem állott, hanem 27-én, vasárnapon, midőn az erdőör heti jelentése megtétele után hazafelé tartott, harmadmagával utját állotta s meg akarta támadni. A megtámadottnak nem volt más menekvése, mint a fegyveréhez való folyamodás, miért is lekapva azt a válláról, támadóit távozásra szolította föl. A fölszólításnak nem volt eredménye, mért a neki dühödött gulyás vakon neki rohant az

erdőőrnek, kinek fegyvere ekkor eldördült és a támadót hóna alatt támadta.

Az erdőőr erre maga jelentkezett a bíróságnál, hol szándékos emberölés czimén letartóztatták, daczára ama állításának, hogy a fegyvere csak véletlenül sült el s azt csak fenyegetés végett vette elő, pedig hát már maga az a tény is állításának valósága mellett bizonyít, hogy a lövés a támadó hónalját érte, már pedig ha szándéka lett volna a támadóját lelőni, egy lépésnyi távolságból bizony nem lett volna nehéz azt fejbe lőnie.

Vajjon mikor érkezik el az az idő, mikor az önvédelem határait helyesen fogják megvonni?

Az esetnek lapunkban való közlését kéri

igaz hive
TÓTH BÁLINT
körerdőőr.

Különfélék.

KÉRELEM. Olvasóink között még mindig igen sokan vannak, kik előfizetéseiket vagy egészben, vagy részben mindeddig beküldeni elmulasztották, daczára annak, hogy a lapot nem utasították vissza s ez által ama föltevésre jogosítottak, hogy annak előfizetői óhajtanak lenni. Felkérjük tehát eme hátralékosainkat, hogy figyelmeztető levelező-lapunk vétele után hátralékaikat kiegyenlítani, egyuttal pedig nyilatkozni sziveskedjenek, vajjon a lap további küldését óhajtják-e, vagy nem, hogy magunkat ehhez alkalmazzassuk s feles számok nyomtatásával és szétküldésével fölösleges költségeket magunknak ne okozzunk. A hátralékaikat eme utolsó figyelmeztetésre be nem küldőktől postai megbízás útján leszünk kénytelenek beszédni, mi egyrészt kellemetlenséget, másrészt fölösleges kiadást is okoz.

Segélyegyleti ügyek. Az országos erdészeti altiszti segélyegyesület tagjaiul ujabban tömegesen jelentkeztek a belépni óhajtok s a nyilvántartás vezetése annyi munkát ad, hogy annak rendbehozatala hosszabb és gondos munkát igényel, miért is a jövő számig szíves türelmét kérjük mindazoknak, kiknek neveik még közölve nem lettek.

A megcsalt lány tragédiája. Pécsről írják: A közeli Ujbányán Sternecker Adél, Sternecker Ábrahám erdővédő szemrevaló lánya, gyufaoldattal megmérgezte magát, s mire tettét észrevették, meghalt. A fiatal lány tettét szerelmi csalódásban követte el, mert viszonyt folytatott egy ujbányai csendőrrrel, a ki

házasági ígérekkel hitegette és azután hűtlenül elhagyta és áthelyeztette magát más távoli vidékre, hogy a lány zaklatásait kikerülje. A szerelmében csalódott és szégyenbe kergetett lány ezért vált meg az élettől.

Gyermekrabló sas. Borzalmas esetről adnak hírt Larnokából, Cyprus sziget fővárosából. A közeli Taimon községből több 2—6 éves gyermek játszott a tengerparton. Mig a mit sem sejtő gyermekek gondtalanul játszadoztak, egyszerre egy fejük fölött keringő sas közibük lecsapott s az egyik legkisebb gyermeket karmaiba ragadva, fölemelkedett vele a légből s egy közeli kősziklára szállt. A többi gyermek rémes sikoltással futott be a faluba s fellármázta a lakoságot, mely fegyverre kapva, rohant a szikla alá, hol a sas már csapkodta csőrével a szegény ártatlan teremtet, melynek jajgatása lehallatszott a tömeghez. Hiába való volt a lödőzés és a nép kiabálása, a vad ragadozó nem hagyott fel borzalmas hóhér munkájával. Jó öt perczig hangzott a gyermek sirása s ekkor végre elhallgatott, jelülül annak, hogy kilehelte fiatal lelkét. Félórai rémes lakmározás után végre a sas szárnyra kapott s nemsokára eltűnt a tenger távol ködében. Jó másfél óra telt el, mig az emberek megmászhatták a sziklát, hol a kis leányka hulláját félig meghustalanítva megtalálták.

Tömeges mérgezés. Rémes hűntettek felderítésével foglalkoznak a hatóságok Hódmezővásárhelyen. Egy bünbanda ugyanis évek óta azzal foglalkozott, hogy egyes embereket kisebb-nagyobb összeg erejéig halálesetre biztosított s azután megmérgezte. Az eset annál borzalmasabb, hogy voltak esetek, midőn szülő gyermekének, gyermek szülőjének megmérgezéséhez nyújtott segédkezet. A mérget egy Szalai Jáger Mari nevű némbér szolgáltatta s a közreműködő rokon ezt adta be orvosság helyett az áldozatnak, mely szolgálataért rendszerint 100 forintot kapott. A bíróság eddig Szalai Jáger Marit, Gulyás Sámuelné, Varga Lidiát és Csordás Nagy Lidiát tartóztatta le s ezek már be is ösmerték gazzetteiket. Az áldozatok közül Győry Péter, Horváth Éva, Góti Julia, Turi Mihály és Csordás Andrásné holttestét fogják a sirból kiemelni s orvosrendőrileg megvizsgálni. Azt hiszik, hogy a már elfogottakon kívül még több tagja is van a szövetkezetnek s a vizsgálatot a legszélesebb körben folytatják.

Hóhér altiszt. A katonák kinoztatásáról már vajmi sokat irtak a lapok s bár ujabban a kinozókat sulyos büntetéssel sujtják, a többiek nem igen akarnak okulni. Az „Erdélyi Híradó“ czimű lap szerint Brassóban a nagy-utczai kaszárnyában a következő párját ritkító eset történt: Egy Füzi nevű tizedes akasztással mulatta magát. Részegen beállított az egyik kaszárnya-szobába s két ujonczot maga elé állítva, elkezdte őket leczkéztetni. De, mert ezek nem

tudtak kielégítő feleletet adni, felállította mindkettőt egy padra, a mely felett egy ruhatartó fogas volt. E fogas szegeire rákötötte a puskatisztító zsinegeket és azoknak alsó végén hurkot csinálva, a két katona nyakába vetette, azután pedig a két ujoncz lába alól a padot kirántotta. Szerencsére Komsa őrzető akkor lépett a szobába s megszábadította a két legényt, a kik különben ott vesztek volna. Fűzit azonnal elfogták s most a hadbirósági börtönben várja a megérdemelt büntetést.

Kereskedés emberhussal. Dalldorf poroszországi városban csunya bünténynek jöttek nyomára. Az ottani tébolyda szolgálja, bizonyos Krause nevezetű, ugyanis az ott elhalt szerencsétlen tébolyodottak hulláit a helyett, hogy eltemette volna, eldarabolta és tudományos kutatások céljából orvosoknak és egyes intézeteknek elárusította, a koporsókba pedig a megmaradt testrészek mellé megfelelő sulyu földet tett. A szolgát titokban már régen gyanusították, míg végre most sikerült a csendőrségnek utolsó 50 kilos szállítmányát a vasuton lefoglalni, mely „üveg“ jelzéssel volt föladva. A csomag egyes husrészekkel, szivekkel, tüdőkkel és májakkal volt megtöltve s a gothai patológiai intézetnek címezve. A szolgát bizonyosan súlyos büntetés fogja érni, de kérdés, hogy azokat, kik őt a bűnös cselekedetre csábították s kik a tulajdonképpeni főbűnösök, meg fogják-e büntetni?

Szent László király szobra. Nagy-Váradról azt az örvendetes hirt közlik, hogy egy kaszánya udvarán eszközölt ásatásnál feltalálták Szent László magyar király szobrát. A lelet fölötte értékes, mert a szobornú egyike a legrégebb szobrászati magyar műveknek. A szobor lábai le vannak törve, de a fej, melyet korona diszit, egészen ép. A jövő évi ezredéves ünnepnek alig lesz ennél a szobornál értékesebb tárgya.

Csodaszülött. Palian zemplénmegyei egy ottani gazda felesége torzszülöttet szült, mely emberi lényhez egyáltalán nem hasonlított. A torzszülött feje olyan volt, mint a majomé, de fülek nélkül; a szemek helyén két véres hólyag volt, a szája hasonlatos a hal szájához s az orra a homloka közepén volt. A gyermek inkább ragadozó állathoz hasonlított, mintsem emberhez, mert végtagjai mind egyenlők és éles karmokkal ellátottak voltak. A bőre halpikkelyes volt. A csodaszülött születése után pár órára meghalt.

A legnagyobb üveg. Bizonyára a világ legnagyobb üvege az, a mely a bordeauxi (bordói) kiállításon látható; mondhatni, hogy valóságos torony az üvegek között, mert magassága nem kevesebb, mint 35 méter. Az üvegbe két kapu vezet s benne nagy vendéglő van, melyből két 160 fokos lépcső vezet a második és harmadik emeletre. Az üveg tetejébe csigalépcső vezet, hol 35 ember kényelmesen elfér. Ilyen üvegből lehetne aztán hatalmas kortyokat nyelni!

Változások a földmívelési minisztériumban. Miklós Ödön, államtitkár a földmívelésügyi minisztériumban beadta lemondását s ezt a miniszter ur el is fogadta. Most, lapunk zártakor vesszük a hirt,

hogy Festetits Andor gróf miniszter ur ő nagyméltósága követi államtitkárját s szinte beadta lemondását.

Diófa csemeték eladására vonatkozó hirdetményünket szives figyelmébe ajánljuk tisztelt olvasóinknak. A diónak ez a válfaja a legkitünőbb hazánkban s tenyésztése nem csak azért fizeti ki magát, mert gyümölcse kétszer olyan drága, mint a közönséges dió s így tenyésztőjének szép anyagi hasznot hajt, de azért is, mert minden talajban és éghajlat alatt kitünően diszlik. Az eladó bajtárs neve pedig kezeskedik arról, hogy megrendelői csakis kifogástalan, minden tekintetben jó alanyokkal lesznek ellátva.

Pályázatok. Ajánlközások.

Szepes-Béla nagyközségnél üresedésben lévő erdőöri állomásra. Járandóság: 150 frt készpénz évi fizetés, szabad lakás, három katasztrális hold föld- és rétilletmény, hat darab szarvasmarhatartás a legelőn és tűzifajás.

Kellékek: törvényes minősítés, magyar honpolgárság, testi épség, a német és tót nyelv bírása.

A kérvények Szepes-Béla város előljáróságához 1895. évi november hó 10-ig benyújtandók.

Gróf Mikes Ármin erdőgazdaságánál erdőöri állásra, 300 frt fizetés, természetbeni lakás, saját használatra szükséges tűzifa és szolgálati egyenruhából álló javadalmazással. A szakiskolai képzettséget tanúsító s egyéb szolgálati bizonyítványokkal felszerelt kérvények a nevezett erdőgazdasághoz terjesztendők be. (A pályázatot az erdészeti lapokból vettük át. Az erdőgazdaság lakhelye azokban sincs kitéve s így azt mi sem közölhattük. Pályázni kívánóknak az „Erdészeti Lapok“ szerkesztősége (Budapest. Alkotmány-utca 10. sz.) bizonyosan ad e részben felvilágosítást.)

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Podhradszky Emil.

Hirdetmény.

Eladó diófa csemeték.

1200 darab 3, 4 és 5 éves papírhéju, gyönyörű diófa csemete eladó

ATZBERGER IMRE m. k. erdőörnél
Ó-Sebeshelyen

(Hunyadvármegye) u. p. Szászváros.

A csemeték ára korukhoz képest 30, 40 és 50 krajczár darabonkint. — Vegyítve átlagos ár 40 kr. — Nagyobb megrendelésnél megfelelő kedvezmény és ingyen szállítás. — Kicsinyben az árak Ó-Sebeshelyen értendők s a szállítási költségek megrendelőt terhelik.

Előfizetési felhívás Erdészeti altiszti zsebnaptárra.

Sok felől hozzám intézett felhívásra a közóhajnak eleget tenni óhajtván, elhatároztam, hogy az erdészeti altiszti személyzet részére a jövő 1896-ik szökő évre egy

„Erdészeti altiszti zsebnaptárt“

fogok kiadni. — Az országos erdészeti egyesület által kiadni szokott zsebnaptár ezen vállalatot feleslegessé tenné ugyan, de a tapasztalat igazolja, hogy ezt az altiszti személyzet — valószínűleg kissé magas ára miatt — nem veszi igénybe, minek következtében aztán másnak hiányában zsebnaptár nélkül szűkölködik. — Az „Erdészeti altiszti zsebnaptár“ a naptári részen kívül tartalmazni fogja az erdőtörvény, a vízjogi törvény és a vadászati törvény szükséges szakaszait, fontosabb miniszteri rendeleteket s az altiszti személyzet szolgálatához szükséges különféle táblázatokat; ezen felül erdőkárok feljegyzéséhez rovatos lapokat s megfelelő mennyiségű üres lapot különféle feljegyzésekhez. Hogy ezen hézagpótló s minden altiszt részére nélkülözhetlen naptárt még a legszegényebb altisztnak is hozzáférhetővé tehessem, ára egy korona vagy 50 krajcár lesz. — 55 krajcárnak előleges beküldése mellett a naptár portómentesen fog megküldetni. — Az előfizetési pénzek vagy alulírott, vagy az „Erdőör“ szerkesztőségének címe alatt (esetleg a lap előfizetési díjával együttesen, mely esetben azonban határozottan megjelölendő a cél) küldendők.

Szászsebesen, 1895. évi május hó 1-én.

Podhradszky Emil, az „Erdőör“ szerkesztője.

magy. kir. udvari
szállítók.

Cs. és kir. ausztr.
udvari szállítók.

Ó cs. és kir. Fensége
József főherceg
udvari szállítói.

Szerb kir. udvari
szállítók.

Perzsa csász. udv.
szállítók.

Kincstári és uradalmi

ERDŐTISZTEK és ERDŐÖRÖK

részére akár

teljes egyenruhákat,

akár pedig

===== egyes darabokat, =====

valamint az

egyenruházathoz tartozó egyes részeket,

ugyszintén a legegánsabb és legolcsóbb polgári öltönyöket csakis valódi tartós minőségben szállít jótállás mellett

TILLER MÓR és TÁRSA

osztrák-magyar cs. és kir. udvari szállítók, Ó cs. és kir. Fensége József főherceg udvari szállítói, valamint perzsa csász. és szerb kir. udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanya.

Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 5-ik és 20-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Kérelem olvasóinkhoz.

Most egy hónapja, október hó 20-án, lapunk 24-ik számában föl hívtuk volt igen tisztelt olvasóinkat, hogy lapunkat lehetőleg terjeszteni sziveskedjenek, hogy így azt a mostani ár mellett havonként legalább háromszor jelentethessük meg s egyuttal föl kértük a hátrálékosokat hátrálékaik kiegyenlítésére s azokat, kiknek előfizetésük f. évi október hó végével, azaz az első évfolyam tulajdonképpeni végével lejárt, előfizetések megújítására.

Az eredménye ennek a föl hívásnak meglepő volt. A hátrálékosok között akadt egykettő, ki kötelezettségének eleget tett, azok közül pedig, kiknek előfizetése lejárt, vagy

harmincz megújította előfizetését. Ezek szerint olyanok, kik egész-, háromnegyed-, fél- és negyedévi előfizetési díjjal hátrálékban vannak, maradtak vagy kétszázán s ugyanannyian, kik lejárt előfizetésüket meg nem újították.

Az így fönnálló hátrálék egyesek előtt, kik néhány krajczárral adósok, tán csekélynek látszik, nálunk azonban a külömbözet vagy ötszáz forint, melyet — ha a lapot tovább is fönn tartani óhajtjuk — szerény egyéb jövedelméből kénytelen a szerkesztő-kiadó pótolni.

Ilyen körülmények között utóvégre is kénytelenek leszünk a lapot beszüntetni, nem nagy dicsőségére az erdészeti altiszti személyzetnek, mely ez által megdönthetetlenül bebizonyítaná, hogy nem érdemes arra, hogy bajaival valaki

Az „Erdőör“ tárcája.

Vig napok.

Jelige: Félre bánat, félre bú,
Eb, a ki ma szomorú!

A most lezajlott szüreti napok kedves emlékeket idéztek föl lelkemben. Volt idő, mikor magam is vigaadtam a szőlőhegyeken s nem nyeltem a száraz kertyokat, mint a hogy most nyelem.

Régen, régen volt, mikor még ifjui gondtalansággal adhattam át magamat a vigasságnak, nem ismerve az élet bajait és viszontagságait. Azóta elröpült az ifjuság s jöttek helyette a férfikor gondterhes napjai. Eltűnt az arcz gyöngye pelyhe s elfoglalta helyét a bozontos és már most őszbe is vegyülő szakáll. Óh, a szárnyas idő hirtelen elröpül!

De nem az idő mulandóságáról, nem a magam vénüléséről akarok én itt beszélni, mert az elsőt min-

denki tudja, míg a másikat ha tudja is valaki, nem érdeklődik iránta. Mi köze is valakinek ahhoz, hogy én vénülök? Inkább rátérek magára arra, a mit mások tanulására és épülésére előadni szándékozom. Ebből aztán megláthatja az igen tisztelt olvasó azt, hogy volt idő, mikor én még mulatni is tudtam s egyuttal megismeri okát annak, hogy a korponai szőlőkben mért nem lehet kopóval vadászni.

Ugy esett a dolog, hogy kamasz diák koromban egy pár napi szüreti vakáció alkalmával betévedtem nemes Zólyom vármegyének B. városkájába, hol nagybátyám tanító volt, mely hivatása azonban csöppet sem akadályozta abban, hogy Szent-Hubertusnak lelkes hive ne legyen, sőt talán nehéz lett volna megállapítani, hogy tanítónak, vagy vadásznak volt-e jobb az öreg?

Annyi bizonyos, hogy szebb és jobb kopói az egész környéken senkinek sem voltak, ha pedig bárkinek is a kaputosok közül nyulra volt szüksége, egész bizalommal fordulhatott hozzá s biztos lehetett benne,

komolyan foglalkozzék. Hogy ez dicsőségére fog-e válni, azt vitatni nem akarjuk. Sajnos lenne minden bizonynyal, ha a nagy közönség meggyőződne, hogy az erdészeti altiszti személyzet még mindig a műveltségnek olyan alacsony fokán áll, hogy vele foglalkozni nem érdemes, mert konstatáljuk azt a tényt, hogy a fővárosi hordárok és zsákhordók képesek maguknak egy lapot, mely az ő érdekeiket szolgálja, föntartani. Szomorú bizonyítvány lenne az, mely beigazolná, hogy arra, mire ez a négy-öttszáz ember képes, egy hatezer főből álló testület nem képes.

A karácsonyi ünnepi szám külön kiadása bővített alakban olyan anyagi áldozatot követel, hogy azt csak az esetben vagyunk képesek elviselni, ha igen tisztelt olvasóink fönti sorainkat megszivlelik s kötelezettségeiknek eleget tesznek. A mi egyeseknél néhány krajczár, az nálunk összesen több száz forintra rug.

Többen kérdést intéztek az iránt, hogy mikor jár le előfizetésük. Erre külön-külön felelni nagyon sok munkát adna és sok költséget okozna; eleget vélünk tenni kívánságuknak, ha itt megjegyezzük, hogy a lap évi ára 3 frt és e szerint könnyen kiszámíthatja akárki, hogy eszközölt befizetései után még mivel tartozik, vagy hogy előfizetése mikor járt le.

Még egyszer s utoljára kérjük tehát mind-

azokat, kik a lap járatását be nem szüntették és sem tartozásaikat be nem fizették, sem az előfizetést meg nem újították, hogy kötelezettségüknek jövő hó elsején eleget tegyenek, mert különben kénytelenek leszünk részükre a lapot beszüntetni.

Az „Erdőör“ kiadóhivatala.

Szellemi élet.

Az ember ugy van a természet által megalkotva, hogy az életét fentartó anyagi táplálékon kívül szellemi táplálékra is szüksége van. Nem tesznek ebben kivételt még a legvadabb népek sem, mert ugyan téves lenne azt hinni, hogy csak a művelt világ irodalma az, mely szellemi táplálékot nyújtani képes. A dajka meséje éppen ugy szellemi táplálék, mint a hogy teszem azt egy szakkönyv, regény vagy akár parlamenti beszéd.

A népek műveltségi fokát természetesen legbiztosabban mutatja annak az anyagnak a mennyisége és minősége, melylyel lelkét táplálja. Az irodalom, a művészetek különböző ágainak virágzása egyuttal az állam virágzását is jelenti. Hol ezek hiányzanak, ott uralkodhatik ugyan a nyers erő, a hatalom, lehet az illető állam elég erős is, de igazán nagynak sohasem mondhatjuk; lakóinak jóléte nem tökéletes.

hogy meg fogja kapni. — Szarvasbőr nadrágja, rókaprém kabátja, farkasbőr bundája mind az ő lövéseiből kerültek ki.

E mellett mint minden igazi vadász, nem vetette meg a jó itókát sem s a bort sohasem a csizmaszárába, hanem mindig a torkába öntötte sőt a viznek annyira esküdt ellensége volt, hogy azt még csizmájában sem tűrte meg. Sajnos, hogy ennek a jó hajlandóságának csak ritkán áldozhatott, mert az öreg jó hirnevét és egészségét féltő anyjuk, az én kedves nagynéném a pincze kulcsát állandóan köténye szarán hordta s az öregnek az igazán szükre szabott ebédi és vacsora porción túl többhöz jutni csak akkor lehetett, mikor vagy ő ment valahova vendégségbe, vagy hozzá jött vendég. Ilyenkor aztán nyulat lehetett volna vele fogatni, olyan jókedvű volt.

Természetes tehát, hogy az én jövetelemnek is nagyon megörült, mert hiszen ez volt neki a legszebb alkalom hébe-korba beborozgatni, annyival inkább, mert a néninek mindenkor dédelgetett kedvence

voltam. No ebben nem is csalatkozott a bácsi, mert míg házánál voltam, folyton járta a vendégeskedés és dárídó. A nappalok vadászattal, az éjjelek tarokkzással és borozgatással teltek.

A vadászatok olyanok voltak, mint rendszeren szoktak lenni. A kopók emberségesen hajtották a nyulakat, a puskások pedig hűségesen lelődték őket, sőt magamnak is, mint ujoncz vadásznak sikerült egy pár tapsifülest másvilágra küldenem.

Csak egy vadászatom esett olyan, melyről nevezetessége miatt meg kell emlékezni, mert olyat, mi ezen történt, sem azelőtt, sem azután sohasem láttam, és azt hiszem, hogy más sem látott.

A szomszédos Korpona városának szőlőhegyén megindult a szüretelés, ilyen alkalommal pedig tudvalevőleg a szőlőhegyen meghuzódott nyulakat a folytonos zaj, lődözés, szüretelők danolása kiriasztja buvóhelyeikből s tömegesen kivonulnak a szomszédos kukoriczásokba, gazosokba és bokrosokba, hol azután nagyon háládatos vadászatom lehet reájuk rendezni.

Hajdanában a műveltség megszerzése nagyon nehezen ment. Évezredek át csak halás után művelődhetek a népek. A tudósok elbeszéltek tudományukat tanítványaiknak s ezek tisztán jó emlékező tehetségükre voltak utalva annak befogadása és megtartásában. Még mikor az írás mesterségét is feltalálták, ennek segítségével sem terjedhetett a műveltség olyan arányokban, mint az kívánatos lett volna, mert az ehez használt eszközök hiányosak voltak. Hogy többet ne mondjunk, csak egy bibliának a lemásolása egy egész emberi életet vett igénybe s csak uralkodók és a leggazdagabb családok engedhették meg maguknak azt a fényűzést, hogy maguknak egy pár könyvet beszerezzenek.

Megváltozott ez a könyvnyomtatás mesterségének feltalálásával. — Az, mit a műveltség fokozódása ennek révén felmutat, igazán bámulatra méltó.

Napjainkban már nincs emberi tevékenységnek, munkálkodásának olyan ága, mely ne vette volna az írás mesterségét szolgálatába. Mindennek meg van már a maga irodalma s a természeti adományokkal bővebben megáldott siet nagyobb tudását közölni azokkal, kik vele ugyanegy téren munkálkodnak. A tudósok nem tartogatják szellemi kincseiket elrejtve,

hanem azokat embertársaiknak rendelkezésére bocsátják.

Kiváltképpen a mulattató olvasmányok azok, melyekben ugyyszólván tultermelés észlelhető, mi azután nagyon természetesen a művek belbecsének rovására megy. A sok selejtes között csak itt-ott akadunk értékesre.

Ennek ellenében a szakirodalom — kivált hazánkban — még nagyon sok kívánni valót hagy hátra. Vannak testületeink, melyek majdnem teljesen szükölködnek a szakirodalom hijával. — Ilyen egyebek között az erdészeti is.

Ennek a gyönyörű szakmának az irodalma még mindig annyira szegény, hogy valósággal megbotránkozhatunk fölötte. Hogy mi ennek a tulajdonképpeni oka, azt nagyon bajos lenne meghatározni. Legnagyobb oka mindenesetre az, hogy kevesen vannak, kik kényelmüket fölládozni s a munkálkodás terére lépni akarnának. — Csakugyan szinte ujjainkon meglehetne számlálni az erdészetre vonatkozó szakkönyveknek és azok íróinak számát. Pedig hát alig lehet elképzelni, hogy olyan tekintélyes számú, magas műveltséggel rendelkező tisztikárnál, mint a milyennel hazai erdészetiünk méltán dicsekedhetik, ne akadna a tollforgatásra elég alkalmas ember. De hát még az igazi lelkesedést is képes lehűteni a közöny, ez a megöloje minden jónak. Mert ha már

Ezt a napot két okból is nagy bűn lett volna elszalasztani; nem csak hogy a vadászat örömeitől estünk volna el, hanem a szüreti vig mulatságtól is, melyre egy pár ottani ismerősünk által meg lettünk invitálva, erre pedig a bácsit a vendégeskedés, engem pedig egy csapat szép leány jelenléte csábított.

No de nem is kellett minket a nagy nap reggelén soká ébresztgetni, mert már a hajnal első pity-mallatánál talpon voltunk s egy kis jóféle kis üstön főzött szilvórium lekortyantása és egy pár tőpörtös pogácsa elfogyasztása után egy csapat zsinigre fűzött kopóval vígan ballagtunk a szomszédos határba s ott a szőlőhegy szomszédságában lévő dombokra, már előre is élvezettel beszélvén meg a mai vadászat és multság esélyeit.

A puskások föllállítása nem sok időt vett igénybe, mert hiszen ilyen szüreti alkalomkor nyul van mindenütt, csak a csizmaszárban nincs, Így hát rövid idő múlva megindult a hajsza. Szólt a kopók vig csaholása, a nyulak pedig egyik a másik után csináltak

a testámentomot s költöztek más világra. Még egy pár hajtás, és egész garmada nyul hevert előttünk.

A hűvös őszi reggelt pompás napos idő követte s úgy délfelé olyan erősen tűzött a nap, akár csak kánikulában, az őszi ruhába bujtatott vadászkompanyia kezdett eltikkadni, a kutyák is nagyon belemelegedtek a sok hajtásba és mivel nyulunk már elég volt arra, hogy minden ismerősnek konyháját ellássuk, no meg a gyomrunk is korgott már, torkunk pedig kiszáradt, elhatároztuk, hogy a vadászatot abba hagyjuk s bemegyünk a szőlőhegyre lakmározni.

Elhatározásunkat tett követte. Nemsokára már leheveredtünk egyik ismerősünk szőlőkunyhója előtt a gypre s egy-egy falat zsványpecsenye s néhány korty bor után vígan beszélünk el a mai vadászat eseményeit.

Csendes társalgásunkat egyszerre keserves vonítás szakította félbe s midőn megrémülve, a hang felé pillantottunk, látjuk, hogy kopóink eszeveszetten futnak kifelé a szőlőből. Hasztalan volt minden túl-

nálunk a szakirodalom művelése nem is hajt olyan anyagi hasznot, a melyet megérdemelne, legalább az elismerés lenne az, mely a közjó érdekében fáradozót jutalmazná!

Az erdőtisztek részére alkalmas szakkönyvek még csak lennének, de az altiszti személyzetnek csakugyan nincs mit olvasnia. A kitűnően megszerkesztett „Erdőör“ című tankönyv az egyedüli, melyből szakmájába tartozó dolgokat olvashat, de hát ez is csak tankönyv; melyet mindenki csak addig használ, míg a szakvizsgát szerencsésen letette, azon túl pedig mint már fölöslegesen sutba veti s az abban foglaltak iránt — bár nem egyre reá férne — többé nem érdeklődik.

A nyugoti ugynevezett kultur nemzetek kitűnők abban, hogy irodalmuk csak úgy hemzseg a könnyű, népies irányban megírt szakmunkáktól, melyekből azután az érdekeltek okulhatnak. — Meg is látszik ez társadalmuk minden rétegén. Nálunk ennek az ellenkezőjét látjuk. Az erdészeti szakmába vágó irodalmi termékek — az a kevés, a mi van — úgy vannak megírva, hogy az egyszerű elme azokat megemészteni nem képes; ahhoz magasabb előtanulmány szükséges. Az altiszti személyzetnek kiművelésével nem törődik senki; mintha csak örömet lelné a világ abban, hogy az alantóság elmebeli tehetsége korlátolt. Igaz, hogy

az ilyen azután önállóság híján kénytelenek eszköznek megmaradni, mert nincs meg benne a képesség saját tudásával valamit teremteni, de hát nincs is azután az ilyen szolga lelkekben köszönet. Megteszik ugyan a reájuk bízottakat legjobb tudásuk szerint, azért, mert muszáj, de nem azért, hogy az ügyért, hogy hivatásukért lelkesedjenek.

Itt lenne az ideje, hogy szaktudósaink végre valahára rá szánnák magukat az altiszti személyzet szellemi táplálásáról is gondoskodni s a szakmájukba vágó anyagot könnyen érthető s a gyöngébbeknek is alkalmas irányban földolgozni.

Az a kifogás, hogy nincs meg az altiszti személyzetben a tudományszomj, a tanulási kedv, nem állhat meg; tegyük csak egyszer kísérletet s meg fogják látni, hogy a kívánt eredmény nem fog elmaradni. Fődolog az, hogy a tudományszomjat fölébresszük. Ha meglennének a szakmába való dolgok szép népies irányban írva, bizonyosan nagy mértékben kiszorítanák az asztalokról a Tatár Péter-féle rém-históriákat. Lassacskán meg lehetne alakítani az altiszti szakkönyvtárakat, s a ki ennek hasznát első sorban látná, az bizonyosan maga az állam lenne.

A felvilágosodás teszi az államokat nagygyá, a butaság romlásba vezet.

y l.

kölés, füttyölés, hivatás, azok bizony vissza sem néztek, csak rohantak tovább.

Tanakodtunk, hogy mi lehetett a kutyák e csodálatos viselkedésének az oka, de nem tudtunk rá jönni. Végre is egy kis fiucska nyomra vezetett.

A sok hajtásban elcsigázott kutyákról ugyanis az alatt, míg mi magunk falatoztunk, iszogattunk, teljesen megfeledkezünk, pedig szegényeket a szomszág szinte erősen kizozta. Kinjukban azután a vékony spárgát, melylyel egy fához kötve voltak, elszakították s egyéb ital hiányában neki estek a mustal telt kád tartalmának s kezdték habzsolni a drága italt.

De óh jaj! nincs öröm ürmön nélkül! Alig hogy a must belekerült a gyomrukba, rettenetes csikarás fogta el s innen volt rémes vonyításuk és rohanásuk veszedelmük színhelyéről. A korponai must ugyanis nagyon közeli rokonságban van az eczettel, sőt vannak történetírók, kik biztosan tudni vélik, hogy az Üdvözítőnek a keresztfán eczet helyett szinte korponai bort adtak fel tévedésből s ő azt megízelve, nem akart inni.

A kopók tehát elfutottak s ez már most, mikor nem szándékoztunk tovább vadászni, nem is volt nagy baj. Mi mulattunk háborítlanul tovább egészen be a sötét éjszakába, sőt ha nem tévedek, csak a hajnal vetett ismét haza.

Harmadnapra újból kimentünk a korponai hártárba kopózni s ment is a dolog jól, csak ha valamely felhajsolt nyul a szőlőhegyre váltott át, azt többé nem kaptuk lövésre, mert a szőlők árkaig nyomták ugyan a kopók, de itt egyszerre megfordultak s vonyitva menekültek vissza. A must keserű emléke megmaradt elméinkben.

Sok év telt el azóta, a kopóknak már több generációja kiveszett, de azért — mint hallom — kopót most sem lehet rávenni, hogy bemenjen a korponai szőlőkbe. Mintha csak őseik testamentomban meghagyták volna ezt nekik.

Én azonban még most is örömmel emlékezem azokra a vig napokra, melyeket azon a vidéken eltöltöttem.

HONTI.

Segélyegyleti ügyek.

Mint gömörmezei tudósítónk értesített, a Rozsnyó városában és vidékén lakó erdészeti altiszti személyzet folyó hó 17-én gyűlést szándékozott tartani oly czélból, hogy megállapodjanak az országos erdészeti altiszti segélyegyesületbe való belépés fölött. Lapunk zártáig még nem kaptunk hirt a gyűlés eredményéről, de hisszük, hogy arról már jövő számunkban bővebben írhatunk.

Az országos erdészeti altiszti segélyegyesületbe belépni óhajtok neveit folytatólag s részben alább közöljük azzal a megjegyzéssel, hogy ezzel még mindig nincs kimerítve a jelenkezők sora, mert egész csapatot jövő számunk részére kellett hagyni.

A jelentkezők nevei ezek:

155. Krecsuneszku Péter. 156. Tomsa Vincze. 157. Huszár András. 158. Petőfi Döme. 159. Sándor János. 160. Marosi György. 161. Miklós Illés. 162. Bordos István. 163. Hodosi Marián. 164. Todor Áchim. 165. Greff Sándor. 166. Totorán János. 167. Kiss István. 168. Molnár Imre. 169. Hoffirek Károly. 170. Ürmösy Ödön. 171. Zembrott József. 172. Schmotzer György. 173. Villiger Lajos. 174. Bodnár József. 175. Ruzinko Mihály. 176. Kozlik Ignác. 177. Forgács János. 178. Pauer Ferencz. 179. Prikóczki István. 180. Maskarincez István. 181. Choma János. 182. Erdélyi György. 183. Maar Sándor. 184. Nyika János.

Az alapszabályok magánértesülés szerint legközelebb megerősítést nyernek s lehetséges, hogy az alakuló közgyűlés még a folyó év folyamán megtartható lesz.

Különfélék.

Kinevezés. A lemondott gróf Festetics Andor földmivelésügyi m. kir. miniszter helyébe a király ő felsége Dr. Darányi Ignác országgyűlési képviselőt, a képviselőház egyik eddigi alelnökét nevezte ki földmivelésügyi m. kir. miniszternek. A Miklós Ödön államtitkár lemondásával üresedésbe jött államtitkári állás egyelőre betöltetlen maradt.

Egy szerkesztőség veszedelme. Detrói városban egy lapszerkesztőség háza a gőzkazán fölrobbanása következtében összedőlt s romjai alá temetett vagy 40 embert, kiknek nagy része életét vesztette. A példán okulva, lapunk szerkesztősége egyelőre lemondott arról a szándékáról, hogy magának külön palotát építsen.

Ritka vadászszerencse. A szászsebesi kir. erdőhivatalhoz tartozó sugági pagony vadászterületén, melyet a többiekkel együtt Teleki Sámuel gróf, az ismert afrikai utazó és vadász bérel, ennek a hónapnak első harmadában a bérlő gróf ur által hajtvadászat rendeztetett medvékre. A vadászat első napján

csak egy medve került lövésre, de törött lábbal elmenekült. Annál szebb és eredményesebb volt a második napi vadászat. Ekkor a valóban mintaszerű rendezés folytán egyszerre hét darab medve került a hajtásba s ezek közül öt a bérlő gróf ur felé tartott, ki három gyönyörű lövéssel három darabot, és pedig egy ritka nagyságu nőstényt és annak két kifejlett bocscsát leterített. A többi medvéknek sikerült elmenekülni. — A vadászat illetően szép sikere H. K. erdész s pagony-gondnok ur rendezési talentumát dicséri.

Dalok az Erdőről. A „Dalok az Erdőről“ című zeneműre vonatkozó s mult számunkban közölt előfizetési felhívásra nézve pótlólag megjegyezzük, hogy a kiadó urak az előfizetés határidejét folyó évi december hó végéig meghosszabbították.

Felépült erdőör. Közöltük volt lapunkban annak idején, hogy Nagy Pál bajtársunkat három gonosztevő az országuton orvul megtámadta és rajta számos igen nehéz sérülést ejtett. Mint örömmel értesülünk, derék bajtársunk kiheverte borzasztó sebeit s újból buzgón teljesíti szolgálatát.

Csehország vadbősége. A hazánknál sokkal kisebb Csehország rendkívüli vadbőségéről tanuszkodnak a mult évi statisztikai adatok. Ezek szerint ott a mult évben 1,444.412 drb vadat, és pedig 1,369.950 drb hasznosat és 73.462 drb kártékonyat ejtettek el. A hasznos vad értéke átlag árakban számítva két- és félmillió korona, a kártékony vad szőrméje pedig 96.000 korona értéket képvisel.

Teknősbéka-óriás. A világ legnagyobb tengeri teknősbékája bizonyára az, a melyet ez év augusztus 2-án fogtak Seabright közelében a new-jersey-i tengerparton. Lookwood hajóskapitánynak és legénységének nem kis fáradságába került a 875 font sulyu állatoríást hatalmába keríteni. Az óriás teknősbéka hátpaizsa 2'90 m. hosszú és 1'65 m. széles.

Szökni készülő fegyenczek. A lipótvári fegyházban, melynek körülbelül ezer lakója van, az egyik zárka 27 lakója megunta a raboskodást s összebeszélte, hogy megszökik. Az előkészületeket már mind megtették; az ablakrostélyt elfürészelték s köteleket készítettek, hogy az emeletről leereszkedhessenek, midőn valamelyik közülök névtelen levélben az igazgatóságot szándékukról értesítette. Most mind a huszonhét magánzárkában elmélkedhetik azon, hogy milyen drága az aranyos szabadság.

18 éves vőlegény — 16 éves menyasszony. Kun-Dorozsmán e hó elején történt meg az első polgári házasság nagy közönség előtt. Egy fiatal 18 éves földmives Gyuris Mihály volt a vőlegény, a menyasszonya pedig egy 16 éves hajadon Szilágyi Annuska. Valószínűleg ezek a legfiatalabb házások az országban. A vőlegénynek előbb nősülési engedélyt kellett kérni.

Fizetés-emelés. Az erdészeti altisztek helyzetének javítására a jövő évi költségvetésbe 20.000 frt vétetett föl. Hogy ez az összeg hogy lesz fölhasználva, még egyelőre ismeretlen s ezért nem is szólunk a dologhoz s csak annyit konstatálunk, hogy lapunk fölszólalásainak köszönhető első sorban a helyzet javítására irányuló ezen intézkedés. — A kérvény beadása ez által késedelmet szenved, mert azt természetesen a szerint lesz szükség módosítani, hogy a nyert javítás benne érintve legyen. Hogy ez a fizetés-emelés nem fogja az összes sebeket behegeszteni, az nyilvánvaló, de hogy nagy lépés a jövő javulásához, azt letagadni nem lehet. — Bővebben akkor fogunk az ügygel foglalkozni, mikor a fizetés-emelés minémiségéről tájékozva leszünk.

Vigyázatlan vadász. Alig mulik el nap, hogy vadászaton történt szerencsétlenségről hirt adni ne lehetne. Ennek oka, hogy sokan nyulnak avatatlan kézzel a fegyverhez, csakhogy mint puskások embertársaik előtt föltűnést keltsenek. Ujabban Heinselmann Antal fővárosi korezmáros is fölcserélte a kriglit puskával s bizonyos Mayr Istvánnal kiment vaddisznólesre. Ugy esti 7 óra tájt Heinselmann észrevette, hogy az előtte lévő bokorban valami mozog s abban a véleményben, hogy ott vaddisznó van, oda durranott. A durranást fájdalmas kiáltás követte, melyet Mayr hallatott, kinek a golyó czombját zuzta szét. A nehéz sebesültet kórházba vitték, a kocza puskás ellen gedig vizsgálatot indítottak.

Derék vadász. Egy német szaklap nyomán közli a V. L., hogy Kreuzel Flórián horvátországi fővadász hiteles kimutatások szerint tíz év alatt a következő mennyiségű duvadat pusztította el: 3 farkast, 289 rókát, 19 borzot, 18 vadmacskát, 12 görényt, 63 nyestet, 148 menyétet, 13 sast, 4 uhut, 267 ölyüt, 562 sólymot, 55 különféle baglyot, 409 varjút, 998 csókat, 2503 darab szarkát, 801 szajkót, 537 kóbor kutyát és 231 kóbor macskát. Ezen felül Kreuzel ez alatt az idő alatt még 8 vadorzót is átszolgáltatót a hatóságoknak. Ily derék duvad pusztító kellene minden vadászterületen, akkor aztán hamar fellendülne a nemes vad nevelése.

Szép ajándék. Az osztálysorsjáték 80.000 koronás főnyereményét — egy fővárosi lap hire szerint — az a sorsjegy nyerte meg, melyet a tenkei takarékpénztár igazgatója egy barátjának ajándékozott. Így a 40 koronás ajándék, a mennyibe a sorsjegy került, szép ajándékká nőtte ki magát.

Nadrágba varrt negyedmillió. Liptó-Szent-Miklóson a napokban meghalt egy Herz Fülöp nevű izraelita, ki összes vagyonát végrendeletében annak a zsidó hitközségnek testálta, melyben meghal. Halála után egy ideig semmi pénzre sem akadtak, — míg végre véletlenül a nadrág bélésébe bevarrott takarékpénztári könyvekre akadtak 230.000 frt be-

tétel. Az elhalt neje pörrel támadta meg a végrendeletet. Mint egészen biztos forrásból értesülünk, az elhunyt sohasem volt erdőör.

Csoda. Azt mondják, hogy már nem történnek csodák, pedig hát egy a bruchszáli fegyházból szabadon bocsátott rab látott egyet. Mint ugyanis német lapokban olvassuk, a nevezett fegyházból egy életfogytig elítelt s megkegyelmezett rabot, miután már 30 éven át ette volna a rabkosztot, szabadon bocsátottak s midőn a fegyház kapuján kilépett, éppen akkor rohant el ott egy kerékpározó. A vén rab, ki a kerékpárnak még hírét sem hallotta, e látványtól annyira megijedt, hogy elájult s csak nagynehezen lehetett életre hozni s még ekkor is folyton a keréken repülő emberről beszélt. — Ebből láthatjuk, hogy bámulnának ősatyáink, ha most fölélednének s látnák azt a sok ujkori rendkívüli találmányt.

Bankárok veszedelme. Budapesten újabb időben nagyon rá jár a rud a bankár urakra. Egyiket a másik után csukja el a rendőség a sok család révén, melyet leginkább tőzsdei spekulációk mellett elkövetnek. A szegény ember hitelt adva a hangzatos hirdetéseknek, siet összekuporgatott pénzcsekjét a bankár urra bizni, hogy az azt csalhatatlannak nevezett módszerével gyorsan megkétszerezze s egyszerre csak arra ébred, hogy a bankár ur pénzét eltivornyázta. Sorsjegyeknek részletfizetésre való elárusításával is szoktak szédelegni ezek az urak. Óva intjük tisztelt olvasóinkat, ne adjanak hitelt az ilyen világcsalóknak s ne menjenek lépre hangzatos hirdeteiknek. Legujabban valami Halmay nevű bankár urban sikerült egy ilyen csalót letartóztatni, kire már eddig több mint huszezer forint család derült ki.

Mit visz egy hajó? Hogy mi mindent képes szállítani egy tengeri hajó, azt megtudhatjuk a „Georgia“ nevű hajó szállítmányából, melyet Newyorkból Liverpoolba vitt. A rakomány a következő volt: 750 drb szarvasmarha, 9000 drb juh, 3000 borju, 136 mmázsa buza, 90.000 mmázsa rozs, 550 zsák gyapju, 2000 zsák liszt, 1800 zsák kendermag, 35.000 hordó füstölt sertés hus, 9000 mmázsa szalonna, 3500 hordó zsír, 700 hordó cukor, 1000 hordó conserv, 300 hordó szappan, 400 hordó viasz, 300 hordó marhahus kivonat, 1000 hordó olaj, 100 tonna fa, 10.000 drb üres hordó, 3000 hordó mész, 150 hordó czinkoxid.

Rettenetes pásztoróra. Viszágon, Temesmegyében egy fiatal legény Santusch János erdőör leányával benső viszonyt folytatott, melyet a leány apja nem jó szemmel nézett. Mult hétfőn reggel találkozott az erdőör a legénnyel s keserű szemrehányást tett neki, mire az azzal válaszolt, hogy egy bunkós bottal az öreg ember fejét kettéhasította s az holtan rogyott össze. A gyilkos ezután mintha semmi sem történt volna, kedveséhez sietett és azzal egy nyugalmas pásztorórát töltött el. Mire a gyilkosságot észrevették, akkorra a gyilkos már maga jelentkezett a csendőrségnél.

Rablógyilkosság a fővárosban. A tél még be sem köszöntött s a közbiztonsági viszonyok már is mindenfelé rosszabbodnak. Hogy mennyire megy a rablók vakmerősége, fényesen illusztrálja az a rablógyilkosság, mely a napokban a fővárosban történt s melynek Velkovits Gitán gazdag szerb marhakereskedő esett áldozatul. A gyilkosok áldozatukat a város és a ferenczvárosi pályaudvar között fekvő kis téren a korai esti órákban támadták meg s hat revolverlövéllyel leterítették és 900 forintot meghaladó pénztől s egyéb értékeiktől megfosztották. A rendőrség több gyanús embert letartóztatott s úgy látszik, hogy a gyilkosok ezek között vannak.

Gyakorlott és vizsgázott erdőőr 42 éves, róm. kath. vallású, 24 éven át erdészethetnél és vadászatnál alkalmazva volt, legjobb bizonyítványokkal ellátva, magyar, német és tót nyelvet bírja, mielőbb állást keres. Szíves megkeresések e lap kiadó hivatalához intézendők.

Adakozás. Rózsai Mihály tűzvész által sujtott bajtársunk részére újból érkeztek némi adományok, melyeket azonban csak a jövő számunkban fogunk közölni, mert ekkor végleg le akarunk számolni s így szükséges pontos kutatásokat eszközölnünk, nehogy tévedésből valamely adomány kimaradjon, ez pedig nagy munkát ad, mert sokan az előfizetési pénzekkel együtt küldték be adományukat s így ezeket szorgosan kell kutatnunk.

Pályázatok. Ajánlközások.

A gr. Mikis Ármin erdőgazdaságában üresedésben lévő erdőőri állomásra vonatkozólag lapunk múlt számában közölt pályázat kiegészítésül megjegyezzük, hogy a pályázati kérvények a nevezett erdőgazdasághoz Zabolára küldendők.

Egy erdőőri szakvizsgát letett nős, gyermektelen fiatal ember, ki az erdészeti minden ágazatában kellő jártassággal bír, s most is állami szolgálatban áll, ezen felül kitanult kertész, képességeinek megfelelő állást keres. Az illető czimét megtudhatni e lap kiadóhivatalában.

Egy az erdőőri szakiskolát általános dicséretes osztályzattal bevégzett s kitűnően szakvizsgázott kiszolgált cs. és kir. őrmester, ki a vadászat terén is megfelelő szakismerettel rendelkezik, megfelelő erdőőri vagy vadászati állást keres. Czimét szíveségből az „Erdőőr“ kiadóhivatala közli.

Szerkesztői üzenetek.

Mészáros András urnak Krácsfalú. Előfizetése december 31-én jár le, így a lap küldése akkor lesz beszüntetve. — **Linkes Győző urnak Babatt.** A beküldött előfizetés jövő évi június 30-ig szól. — **Görög László urnak N.-Bér.** A lapot rendszeresen küldjük. Az ottani postán kell a hibának lenni. — **F. E. urnak Belényes.** A kiállításra adandó kedvezmények ügyével legközelebb bővebben fogunk

foglalkozni. Akkor kiterjeszkedünk az olcsó lakásokra is. — **Többeknek.** Hogy a lapot nem kapják rendszeresen, annak csak az ottani postahivatal lehet az oka, mert a kiadóhivatal mindig a legnagyobb figyelemmel expedial. Tegyenek ott ez iránt lépéseket s ha valamely szám meg nem érkeznék, követeljük, hogy a postahivatal reklamálja, mit az díjtalanul megtenni köteles.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:

Podhradszky Emil.

PETERLONGO JANOS

FEGYVERGYÁROS.

Első és legnagyobb tiroli fegyver- és vadászati felszerelvények telepe és raktára Innsbruckban (Tirol.)

Igen ajánlom nagy választéku 2000-nél több vadászati, célkarika és szobafegyvereket, valamint 2000-nél több revolverek, pisztolyok a legújabb és legjobb bizó szervezettel, különösen a vadászati idényre több 100 dupla puskát Scott-zárral 24 fttól feljebb.

Csakis hivatalos próbával ellátott fegyverek lesznek kiadva.

Minden fegyver jó kipróbált s jól van belöve.

Fegyverek kivánság szerint elkészíttetnek.

Kivánságra küldök megtekintés és próbára.

Kezeskedek biztos lövésért és szilárd munkáért.

Külön árjegyzék felszerelő fegyverekről.

Javítások gyorsan és legolcsóbban kivetnek.

☞ Könnyű fizetési feltételek. Az árak olcsóbbak, mint bármily más fegyverkereskedésben az egész Monarchiában.

Hirdetmény.

Eladó diófa csemeték.

1200 darab 3, 4 és 5 éves papírhéjú, gyönyörű diófa csemete eladó

ATZBERGER IMRE m. k. erdőőrnél
Ó-Sebeshelyen

(Hunyadvármegye) u. p. Szászváros.

A csemeték ára korukhoz képest 30, 40 és 50 krajczár darabonkint. — Vegyítve átlagos ár 40 kr. — Nagyobb megrendelésnél megfelelő kedvezmény és ingyen szállítás. — Kicsinyben az árak Ó-Sebeshelyen értendők s a szállítási költségek megrendelőt terhelik.

„FONCIÈRE“ PESTI BIZTOSÍTÓ-INTÉZET

→ ALAPITTATOTT 1864. BUDAPESTEN. ←

Alaptőkéje 4,000.000 koronára, biztosítékai pedig 22,000.000 koronára rugnak; minélfogva a leggazdagabb és legnagyobb biztosítékot nyújtó biztosító-intézetnek sorába tartozik.

Ezen hazai intézet igen előnyös feltételek mellett nyújt mindennemű biztosítást: tűz, jég, szállítmány és üvegeken eshető töréskárok ellen.

Különös gonddal ápolja az élet és az embert érhető testi balesetek elleni biztosításokat.

A díjak a legolcsóbbak és a feltételek a biztosítottakra nézve felette kedvezők. — Bővebb felvilágosítással készséggel szolgálnak:

A központi igazgatóság Budapesten, V. Sas-utca 10. — A vezérügynökség Kolozsvárott és az ország majdnem minden községében lévő ügynökségek.

Szászsebesen főügynökség *Baiersdorf Henrik* úrnál. Megbízható egyének egyszerű megkeresésre mint ügynőkök alkalmaztatnak.

magy. kir. udvari
szállítók.

Cs. és kir. ausztr.
udvari szállítók.

Ő cs. és kir. Fensége
József főherceg
udvari szállítói.

Szerb kir. udvari
szállítók.

Perzsa csász. udv.
szállítók.

Kincstári és uradalmi

ERDŐTISZTEK és ERDŐÖRÖK

részére akár

teljes egyenruhákat,

akár pedig

===== egyes darabokat, =====

valamint az

egyenruhához tartozó egyes részeket,

ugyszintén a legegánsabb és legolcsóbb polgári öltönyöket csakis valódi tartós minőségben szállít jótállás mellett

TILLER MÓR és TÁRSA

osztrák-magyar cs. és kir. udvari szállítók, Ő cs. és kir. Fensége József főherceg udvari szállítói, valamint perzsa csász. és szerb kir. udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanya.

————— Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk. —————

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 5-ik és 20-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezsége szerint.

„Mindnyájunkat érhet baleset.”

„Mindnyájunkat érhet baleset.” Ez a jel-szava a Budapest székes és fővárosi mentő-egyesületnek, mely jelszó alatt teljesíti emberbaráti hasznos szolgálatait. Ott, a hol szerencsétlenség történik, rövid pár percz leforgása alatt megjelennek az önkéntes mentők kocsijai és azokon az önfeláldozó emberbarátok sokasága. A szerencsétlenül jártakat szamaritánus szeretet, szorgos gondoskodás veszi körül; szenvedett sebeiket gyöngéd kezek kötözik be s a mi gyógyír reájuk lesz rakva, annak gyógyító erejét fokozza az az önfeláldozó szeretet, az az osztályt, társadalmi különbséget nem ismerő szeretet, mely azt oda keni.

Ez az emberbaráti, felebaráti szeretet sok-sok könnyet törült már le eddig is a szenvedők szeméről és még nagyon sokat van hivatva letörölni. Sok embernek segítettek nyomorán, kinek sem módja, sem alkalmja nem lett volna magát véletlen baleset okozta bajából kigyógyítani.

Az ipar, a közlekedési forgalom folytonos fejlődése mind nagyobb tért nyit a baleseteknek. Nincs nap, melyen gépek által összezuzott, vasutak által elgázolt emberekről hirt ne vehetnénk, s mindezek ellen semmi védekezésünk nincs, mert az ember könnyelmű volt a régi időkben, könnyelmű most és könnyelmű marad a jövőben. Vigyázni tud másnak a biztonságára, de a sajátját elhanyagolja.

Az „Erdőör” tárcája.

Egy nyári vihar az erdőben.

— Elbeszélés az erdőri életből. —

A gazdászt a napszurás környezi, — a rekkenő melegtől, a szomjtól eltikkadtan ódöng. — De boldog az erdész — sóhajt föl — nincs kitéve a nap forró sugarainak, az erdő fái mindmegannyi napernyő védik még csak a megbarnulástól is.

A szántó-vető, a kasza-, a kapaforgató s az arató népség arczáról szakad a verejték, tántorogva végzik munkájukat, sóvár szemmel tekintgetnek a távol kéklő bérczek felé, mintegy mondva: ha mi erdei munkások lehetnénk!

A lápok és rónák közül a hegyes, erdős vidékre felrándult fogékony lelkü turista eldicséri a vadregényes, sziklabérezes erdőt; extázisba hozza hegyet soha sem látott atyafiait: hajh, barátim össze sem

lehet hasonlítani ezt a Szaharát a szép felvidékkel, egész tündérváros az, a mi, egyhelyütt mocsaras, ingoványos nádasokkal, másutt futóhomokkal ékes síkságunkhoz képest; nyáron pompás árnyék, üde, hűvös légáramlat, különösen a fenyves erdőben az az éltető balzsamillat, az a lépten-nyomon változó kép, az az örök mozgó élet: a hegyi patakok csörgedezve szökkelnek a völgy ölébe, egy elszáradt ág, egy elhalt levél hull le, egy árny suhan el a sűrűbe: valami nagyobb vad.

Megrezdül a bokor, egy pillanatig imbolyognak ágai, titokzatos, susogó hangokat adva; sárgarigó rebben föl fészkeből, megijesztve a virág himporát gyűjtő méhecskét s a vadrózsa szirmán kaczerkódó pillangót.

Száz meg százféle hang tölti be a léget: a madárkak csicsergése, ezer meg ezer bogárka dongása, zsongása, a vigan eviczkelő halacszkáktól népes patakok csörgedezése, a harkályok kopácsolása s a távoli havasokról lehallatszó pásztorkürt melodiája olyan

Természetesen az egyik jobban van kitéve a balesetnek, mint a másik, mert az egyiknek hivatása sokkal több veszéllyel jár, mint a másiké. Hogy a robbanó szerekkel dolgozó munkást mindig hamarabb érheti baleset, mint a papot, tanítót vagy bármely szobában ülő hivatalnokot, az nagyon természetes.

Az építésnél egy tégladarab, egy gerenda lezuhanása, favágásnál a fa ledölése, utazásoknál kocsis-fölborulás, vonat, hajó összeütközés, vadászatnál egy koczavadász hibás lövése, gazemberek rabló s más támadása mind olyan veszélyek, melyek mindenkit folyton fenyegetnek s kitérni előlük még a legnagyobb gondosság mellett is alig lehet, mert hiszen a véletlenek senki sem parancsolhat. Azt, hogy a téli fagyos időben egy-egy hibás lépés, egy kis megcsuszás milyen könnyen okozhat láb törést, ficzomodást, vagy egyéb zúzódást, mely egészségünkre, munkaképességünkre veszedelmes, csak melleleg kívántuk megemlíteni.

A baleset megesik, a szerencsétlenül járt családapát zúzott, törött tagokkal szállítják a mit sem sejtő család körébe s annak eddigi vidámsága, meglegedése egyszerre siránkozásba megy át. A jövő iránt való aggodalom jajszava hangzik föl s a szenvedőnek csak fokozza amugy is nagy fájdalmait a szívfacsaró jelenet.

A családfentartó hivatásában akadályozva,

felséges harmóniát alkot, hogy önkéntelen is reá gondol az ember az Ur hatalmára.

Hát még azok a kristálytisza források, többet ér egy ital viz belőlük, mint Dréher jégbehűtött kőbányai söre.

Csupa boldogság ott különösen az erdőör élete, teljes mértékében élvezzi a szent természet gyönyöreit; irigylik is a dolgát sokan, különösen a dohos szagu irodák szürke falai közé kárhoztatott szaktársai.

*

Csak arra nem gondol az a rajongó elbeszélő, hogy a nyár után tél is jön, s hogy a mint minden édességnek megvan a maga keserű utóíze, úgy az az erdőör is nem egyszer érzékenyen fizeti meg az irigyelt boldogságot.

*

A nap épp most tünt el a horizont mögött, utolsó sugarának bucsucsókja rózsaszínre festette a szemérmes égbolt nyugati arcát s az utjába eső sziklabérczek tar ormait.

a házigondok a beteg ápolásával s gyógykezelésével megkétszereződve, kereset híján az eddig egy hosszú életen át összekuporgatott csekély vagyunka elpocsékolása, ez után pedig a végenség, hogy ne mondjuk, a koldusbot: ime, ezek a következményei egy teljesen önhibán kívül szenvedett balesetnek.

Régebben az ilyen esetekben nem volt segítsége sehonnán a szerencsétleneknek, az újabb időben azonban társaságok alakultak, melyek ha a baleset ellen nem is védelemezhetik meg az embereket, de legalább inséges napjaikban nyújtanak segítyt az inségbe jutotaknak s kiragadják kezükből a koldusbotot s ha nem is fényes, de legalább némileg gondtalan életet biztosítanak számukra. Ezek pedig a „balesetek ellen biztosító társaságok“.

Csekély évi járulék fizetése mellett ezek tekintélyes összegeket biztosítanak a biztosító félnek munkaképtelenség, egy vagy több tag elvesztése vagy halál esetére.

Az évi járulék a biztosított összeg nagyságához aranyitva valóban oly elenyészőleg csekély, hogy mindenki önmaga és családja ellen vét, ha magát baleset ellen nem biztosítja.

Kiváltképpen előnyös, ha egyes testületek tömegesen biztosítják magukat, mert ilyen esetben a biztosító társaságok a legmesszebb menő kedvezményeket nyújtják.

A kánikula havában vagyunk, a legforróbb augusztusi napok egyikének alkonyán; gondolataiba merülve ballag az erdők öre a százados fák között, de nem hogy hazafelé tartana, hanem még mindig bellebb-bellebb hatol a rengetegbe, mintha utat tévesztett volna.

Pedig csalódunk, ha azt hisszük, hogy ő labirintusba került, ösmerős ott neki minden fűszál, minden bobor, minden fatörzs; nem használja ő Ariadne fonalát, ha védkerületében jár.

— Négy órányira vagyok családi tüzhelyemtől, kora reggel óta verem a lábaim, — törődött, fáradt vagyok; — miért mennék haza? Eszti ugysem aggódik miattam, már megszokta kimaradásomat, hisz sokszor napokig sem lát, ha a szolgálat érdekében távol kell lennem. Katonás asszony a lelkem, majd csinál ő rendet a gyermekek között, én meg megyek az öreg János kollégához az ölfavágásba, csak megtüri kunyhójában a városi erdőör a kincstárit? Megvacsorálunk, egy kis italt iszunk, no meg egy ke-

Az erdészeti altiszti személyzet ha nincs is annyi veszedelmnek kitéve, mint például az erdei munkások s kivált a favágók és tutajozók, vagy pedig a vasuti vonatvezetők és gépkezelők, még is a sziklás és omlatag hegyek mászása, a különféle duvadak, a reájuk leselkedő ellenségeik mind oly számba vehető tényezők, melyeket nem lenne szabad csak úgy félvállról nézni s fitymálni. Egy-egy bár csekélyebb baleset is gyakran kihat az ember egész életére s képes azt anyagilag annyira tönkre tenni, hogy vagy sohasem, vagy pedig csak hosszú, fáradságos munkával teljes évek után képes a szenvedett csorbát kiköszörölni.

Mennyi inségnek lehetne elejét venni, mennyi kinteljes óra keservét enyhíteni évi pár forintnyi s csak néhány krajczárnyi havi járulékkal. Mert hát a biztosító társaság még csekély havi részletekben is elfogadja a biztosítási díj fizetését s így az nagyon könnyen megtakarítható, ha az ember havonként egy-két liter borocskával, vagy naponként egy kupicza pálinkával kevesebbet iszik. Ez a csekély nélkülözés pedig több ezer forintnyi tőkét képes neki biztosítani az esetre, ha baleset folytán munkaképtelenné válik, vagy családja részére, ha annak következménye halál.

Valóban itt lenne már az ideje, hogy jövőjéről mindenki komolyan gondolkozzék.

E lapok szerkesztője már érintkezett a „Fonciere“ pesti biztosító társaság egyik előkelő tisztviselőjével s úgy értesült, hogy az erdőőri altiszti személyzet abban az esetben, ha magát egy e czélból föllálitandó ügynökségnél tömegesen biztosítaná, tekintélyes engedményekben részesítenék a társaság részéről.

Hogy ez irányban a társasággal tárgyalásokba lehessen bocsátkozni, szükséges lenne tudni, hogy kik s hányan vannak azok, kik magukat baleset esetére biztosítani óhajtanák. Az érdeklődők tehát forduljanak egy levelező lapon az „Erdőőr“ szerkesztőségéhez, mely szükség esetén a feltételeket a biztosító társaságtól beszerezni s nekik megküldeni fogja.

Ne tévesszük szem elől a budapesti mentő egyesület jelszavát, melyet ezen czikkünk czimévé fogadtunk el: „Mindnyájunkat érhet baleset!“

LEVELEZÉS.

Rozsnyó 1895 november 19.

Tisztelt szerkesztő ur!

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy a gömörmezei rozsnyói járásban alkalmazásban álló erdészeti altiszti személyzet folyó hó 17-én közgyűlést tartott, melyen az érdeklődő és érdekelt személyzet szép számmal s majdnem kivétel nélkül megjelent. A megjelent bajtársakat alulírott üdvözlőlvén esetelte

veset pityizálunk és — egy hosszut alszunk reggelig.

— Hm, de okos gondolatok ezek, — így beszél önmagához a kőháti erdők őre.

— De mi az? olyan csend van akár a temetőben, olyan nyomasztó, olyan tikkasztó a levegő, mint egy gőzfürdőben; nem csattog a dalos madárka, még a rezgő nyár levele sem mozog, az ér vize sem csobog; talán valami rendkívüli van készülöben.

Lépteit meggyorsítva pár percz mulva kiért az erdőből. Föltekintett: a menybolt közepén egy szürkefekete felleg kerekedett, észak-nyugat felől egy másik tömeg gomolygott feléje, kelet felől apróbb foltok igyekeztek tömör egységgé alakulni, mindig sötétebb, mogorvább színeket és alakokat öltve, mind nagyobb tért hódítottak el a csak félórával előbb azurkék ég ivéből.

A távoli szürkeséget egy-egy fény cikázása töri meg, de még csöndes minden, sejteni sem enged a tájékozatlannak a bekövetkezendőket . . .

Hanem a ki a magas hegyi vidék szülötte, az jól tudja, mit jelent ez . . .

Hazamenetelről itt szó sem lehetett, a János kolléga kunyhója nyujtott még némi biztonságot a közelgő vihar ellen.

Gyors léptekkel hagyta oda az erdők őre a nyiladékot, tüskön, bokron át a kitüzött czél felé irányítva a szekér rudját. Alig érték lábai a földet, mint egy üldözött vad, úgy sietett a fák között, toronyirányában a kunyhó felé tartva.

Egy pillanat alatt elsötétült az egész mindenség, távol csak a villámok cikázása és egy-egy menydörgés élénkíték a borzadalmas sötétséget és csendet.

Ide tekints most, vészek Istene!

Teljes pompájában kitört a vihar, irtózatos szél kerekedett, fülsiketítő zugását, sivitását az egymást földre teperő faóriások hajmeresztő csattogása trillázta ki.

Előbb csak egy-kettőt döntött a borzasztó elem;

egyrészt az erdészeti altiszti személyzet sanyaru helyzetét, másrészt pedig szükségét hangoztatta az összetartásnak és egyesülésnek, mint olyan tényezőknek, melyek egyedül képesek a mostani állapotokat megváltoztatni. Vázolta azokat a veszélyeket, melyeknek az erdőör terhes szolgálatában mindig kitéve van s a melyek által okozott nyomorukon csakis egy szilárd alapokra fektetett segély egyesület segíthet. A tetszéssel fogadott beszéd behatása alatt 14 erdőör fogott kezét s tett fogadalmat, hogy szakítva az eddigi nembánomsággal, szívvvel, lélekkel sorompóba lépnek a közjó ügyében folytatandó harcban s miután egyelőre a gyűlés elnökéül alulírottat, jegyzőjévé pedig Bayen Dezső erdész gyakornokot közfelkiállással megválasztották volna, egyhangulag határozatba ment, hogy az országos erdészeti altiszti segélyegyesület megalkotásán fáradozó bajtársakhoz szívvvel, lélekkel csatlakoznak, az ügynek buzgó hivei lesznek, a kitűzött zászlót semmi mellétekintetek miatt soha el nem hagyják, hanem az alatt becsülettel akarnak küzdeni éltük fogytáig úgy a maguk, mind a jövő nemzedék érdekében. Együttal azok, kik még eddig ezt nem tették volna, elhatározták, hogy újévtől kezdve becses lapjának állandó előfizetői lesznek.

Ez örvendetes esemény közlése mellett vagyok igaz hive

MIKÓ LÁSZLÓ
jár. erdőör.

Tökés 1895 évi november hó 30-án.

Tekintetes szerkesztő ur!

Czurai Antal nyugalmazott erdővéd kérvényének másolatát, melyet ő segélyezés végett a nagybányai kir. főerdőhivatalhoz nyújtott be s a melyet — miután a

szabályok nyugbérezett erdőörök segélyezéséről nem intézkednek — tagadó értelemben intéztek el, azon tiszteletteljes kérelemmel juttatom át tekintetes szerkesztő urhoz, hogy az abban fölhozott indokok, valamint a községi előjáróság által is igazolt vagyontalanságára való tekintettel becses lapjában a bajtársakat adakozásra fölhívni s a befolyt adományokat a nyomorban sinylődő 80 éves agg bajtárs czimére Rohahidára, u. p. Oláhlapos, eljuttatni sziveskedjék. A kérvény, valamint a szegénységi bizonyítvány teljes szövegének másolata a következő:

Szegénységi bizonylat folytán bélyegmentes.

Nagyságos Főerdészeti Hivatal! Alulírott nyugalmazott kincstári erdővéd bátorkodom ezennel igen mély alázattal a Nagyságos főerdőhivatalhoz a következő alázas esedezésemmel járulni. Tekintettel arra, hogy én jelenleg 80 éves vagyok, ugyszintén nőm is, ki jelenleg 77 éves tehát mind ketten tehetlen öreg emberek vagyunk tekintettel továbbá, hogy egészen vagyontalanok vagyunk és hogy egyetlen leányunk is szolgálattal keresi kenyerét következőleg benünket öreg szüleit mivel sem képes segíteni és végre tekintettel hogy a k évés 6 frt 25 krnyi nyugdíjból, melyet 26 évi nappali és éjjeli szénhelyben való szolgálat után kapok, nem vagyunk képesek megélni forrón eredezem a nagyságos főerdőhivatalhoz méltóztassék nyomasztó helyzetemet fontolóra venni is engem valami segélypénzben kegyesen részesíteni.

Ismételve alázas kérésemet maradok.

A nagyságos főerdőhivatal

Alázatos szolgálja

Czurai Antal s. k.

m, kir. nyugalmazott erdővéd.

ezek belekapaszkodtak társaikba segélyért esdve, szinte hallani vélte az ember a zizegő levelek jajhangjait.

Eolosz*) az ő ostromait kitünő stratégiai ösmerttel rendezte: minden oldalról mozgósítá „légáramhadoszlopait“, ezek nekirohantak, belekapaszkodtak a büszke törzsek hatalmas üstökébe, ezer polypkaru szivtelen barbárként rázva, tépászva azokat.

Az erdőör messze dobtá magától fegyverét, — haszontalan eszköz az, melylyel csak rossz indulatu emberek s oktalan fenevadak ellen védekezhetik. — Futásnak eredt, de alig tesz pár ugrást, már előtte zuhan le egy derékon tört cserfa, a következő pillanatban feléje hull egy másik . . . — „Istenem! nőm s gyermekeim“ — kiált — és földhöz vágja magát. Az óriás törzs terebélyes koronájával reá csapódik a kiállott izgalmaktól eszméletét vesztett erdőörre, eltakarva őt, mint egy ékes szemfödő.

*) Alsóbb rendű Isten, a szelek ura a classicus ókor istenei között.

A vihar egyre fokozottabb mértékben tört ki, csak úgy nyögött bele az öreg erdő. A vaserejű törzseknek kapitulálni kellett: kidőltek, gyökerestül szagattá ki egyik- és másikat az orkán; de mint a porba hulló óriás, ha végzete földre sujtja, utjában mindent magával ragad, úgy itt is a megtört nagyságok leteperték közvetlen szomszédaikat, ezek a magukéit s rövid pár perc mulva a százados erdő belsejében egy bús sirgödörhöz hasonló térség tátongott. — Ki tudja, vajjon ennek a sirgödörnek nincs-e egy csöndes lakója, a ki nem várja már az erdészeti altisztek sanyaru helyzetének javítását, a kinek — már nem fáj semmi . . .

A vehemens szél pedig mint egy győzelmeitől elbizakodott gögös vezér, erejében bizva, most még hatványozottabb erővel dühöngött.

Az ég csatornái megeredtek: szakadt a zápor hóval, jéggel vegyest. Menyörgés menyörgést követett, a sűrűn cikázó villámok valóságos illuminatiót rögtönöztek.

Sz. 807/1895.

Szegénységi bizonyítvány.

Hogy Czurai Antal Rojahlidai lakos semminemű ingó vagy ingatlan vagyonnal nem bír, hivatalosan bizonyít a községi elöljáróság.

Kelt Oláhláposon 1895 június hó 15.

Dr. Munk Tivadar
körjegyző.Bulbuk Antal
községi bíró.

Szives közbenjárásáért fogadja tekintetes szerkesztő ur előre is hálás köszönetem kifejezését.

Berindán Ádám
m. kir. erdőőr.

A soroknak szivesen helyt adunk s miután más mód nincs, folkérjük igen tisztelt olvasóinkat, hogy az elaggot, nehéz szolgálatában testileg megtört bajtárs nyomorán felesleges filléreikkel segíteni sziveskedjenek s adományaikkal tegyék neki a közelgő karácsonyi szent ünnepeket ha nem is örömteljessé, de legalább tűrhetővé.

Segélyegyleti ügyek.

Az országos erdészeti altiszti segélyegyesületbe való belépésre jelentkeztek:

185. Szabó András. 186. Szklenár András. 187. Répászky Károly. 188. Scholik András. 189. Győre János. 190. Szuhár Mátyás. 191. Répás András. 192. Köpfler Mihály. 193. Markovits István. 194. Németh József. 195. Görög László. 196. Molnár Pál. 197. Vrataries Farkas. 198. Ónody István. 199. Ómán György.

(Folytatása következik.)

Villámcsapás villámcsapást ért: itt egy hatalmas jegenyefenyő-törzsbe csap, földig hasítva azt; a következő pillanatban a gyökfőtől a csúcsig úgy ég az, mint egy lángoszlop.

A magasan fellobogó tüznyelvek gyorsan enyésznek, kékes szürke, majd halvány ködszerűvé vállva pislognak, serczegnek, olykor-olykor lobban még föl egy-egy gyanta csomó, de a sűrű cseppekben hulló eső végre kioltja az utolsó szikrát is.

Csak az a vastag fojtó füst kóvályog még sokáig a körül a koronáját vesztett, ronsolt, csonka törzs körül, mely megszenesült héjával úgy bámészkodik, mint egy elhagyatott zsidó temető ócska fejfája.

Amott egy bükkfából hasit le egy két öles szilánkot a menykő, ágyudörgéshez hasonló csattogással.

Olyan fenséges, olyan rémitő, olyan borzasztó az orkán, mintha az utolsó ítélet napja következett volna be, mintha egy újabb Sodoma és Gomora-féle pusztulást mért volna a türelmét vesztett Istenség a

Különfélék.

Mozgalom az edőöröknél. Az utóbbi időben az erdészeti altiszti személyzet körében olyan különös változások történtek, hogy ez szinte páratlanul áll a világtörténelemben. Lapunk ugyanis sok helyről azzal a megjegyzéssel érkezett vissza, hogy az illető „meghalt“, „elutazott“ vagy pedig „ismeretlen“. A sors ilyen csapásai fölött megütközve utánna néztünk nyilvánartási könyveinkben s csakhamar kisült, hogy az illetők még más bajban is szenvedtek, nervezetesen abban, hogy bár a lapot hosszabb időn át hűségesen járatták, a fizetésről megfeledkeztek. Ez azután természetesen mindent megmagyarázott. Miután nem vagyunk barátai az olyan madaraknak, melyek saját fészükbe csunyitanak, nem akarjuk az illető elhaltak, elutazottak és ismeretlenek neveit nyilvánosságra hozni, hanem kinyilatkoztatjuk, hogy annak idején, mikor a sir valóban bezárul fölöttük, hálalékaikat sirköveike fogjuk adományozni.

Nyomdászok sztrájkja. Budapest szék és fővárosban a nyomdász személyzet beszüntette amunkát, követelvén a napi 8 órai munkaidőt és fizetésemelést. Ennek következtében a hírlapok kénytelenek voltak terjedelmüket több mint felényire redukálni. Ennek a sztrájknak következményeit mi vidékiek is megérez-tük, mert szedőink jó állások elnyerésének reményében mind Budapestre özönlöttek s nálunk a munkát abba hagyták. Ebből kifolyólag a mi lapunk mult és mostani száma is késedelmet szenved mi elég kellemetlen, de még kellemetlenebb az, hogy a zsebnaptár nyomását is félbe kellett szakítanunk s így azt legjobb akarat mellett is csak a jövő év elején bocsáthatjuk szives megrendelőink rendelkezésére. Az ilyen uttörő mun-

vén föld bünös népére, mert „a pénzt, az önérdék bálványát imádja.“

A megdagadt hegyi patakok bömbölve nyargaltak, kicsapva medrükből, új utat vájva maguknak.

A folyton növekvő szennyessárga habok utjukban mindent magukkal ragadtak: föld, kő, fű, fa egy tömeggé olvadva szaladt a bérczről le a völgybe. Jobbról-balról új patakok száguldanak, melyeket egy nappal előbb vagy később hiába keresnénk: nyomtalanul tűnnek el ott, hol erdő borítja a meredélyt; de mély barázdákat mérhetlen károkat szülő vizmosásokat idéznek elő a be nem erdősült oldalakon; a hol a vandál ember arra számít, hogy a természet alkotó ereje fogja elvégezni azt, a mit ő hanyagolt el.

Letűntek a boldog idők már . . .

A megszorult légáramlat körtánczot jár a szél-töréses tisztáson, hátborzongató sivitása megdöbbeneti az embert.

Mintha az alvilág szellemei szövetkeztek volna, hogy félelmes ordításaikkal, pusztításukkal rettegésbe

kának a kiadása amugy is nagy nehézségekkel van összekötve, mert a pontos kiállítás végett azt a kisebb vidéki saját nyomdánkban kell készíttetni, mi tekintélyes új beruházásokat igényel, azon túl pedig a jelentkezők száma eddig oly csekély, hogy a munkát csak enormis veszteséggel adhatjuk ki. Mind ezen nehézségek dacára azonban elhatároztuk a kiadástól el nem állani, nehogy a nagy közönség előtt már a kezdetnél is szégyent valljunk s erre való tekintettel kérjük megrendelőinket, hogy elnézéssel és türelemmel lenni sziveskedjenek.

A világ legnagyobb erdőségei. Észak-Amerikának legnagyobb erdősége Quebec és Ontario kerületeken húzódik végig és északon egészen a Hudson öböl és Labrador félszigetig terjed; hosszúsága 2750 és szélessége 1600 kilométer. Dél-Amerikában is óriási erdőségek vannak; a legnagyobb az, a mely északi Braziliától az Amazon-völgyön végig egészen Peruig terjed; terjedelme 3300 kilométer hosszúságban és 2000 kilométer szélességben. A közép-afrikai kutatók rengeteg erdőségről adnak hírt, mely a Kongó-völgytől egészen a Nilus és a Zambézi forrásáig terjed. Hosszúságát még eddig nem lehetett megállapítani; szélessége körülbelül 4800 kilométerre tehető. Dél-Szibériának is van egy óriási erdősége, mely az Ob folyótól egészen az Indigirka völgyéig terjed; hosszúsága 4800, szélessége pedig 2700 kilométer. Ezek az óriási területek majdnem kizárólagosan

ejtsék az Isten képére teremtett emberi lényt. Nincs ilyenkor ellenségeskedés, büszkélkedés, vagy finyás orrfintorgatás. A nagyobb szerencsétlenségek: romboló viharok, földrengés, árvíz, tűzvész, vesztett csaták vagy dúló ellenség elől menekülők között leomlik a társadalmi válaszfal, barátságosan fér össze a mágnás a polgárral a koldus rongy sátorában. Az erdő lakói is földhöz lapulva, félelemtől remegve, alkotnak oly állatseregletet ily alkalmakkor, melyhez hasonlót csak Ádám ősapánk láthatott a bibliai paradicsomkertben, vagy Noé az ő Ararát hegyén zátonyra jutott bárkájában.

Félelemtől remegve bujnak össze: medve, farkas, róka, vadmacska a szarvassal özzel és a nyullal.

De amint szünni kezd a vihar, a mint éledni kezdenek a csüggedéstől zsibbadt idegek, úgy tér vissza egyiknek sötét szemébe az áldozat, a préda látásának kárörömlángja, másoknak szívébe a remegés a testi fölénynyel bíró ellenség közellétének tudatától.

S a mint lezajlott a bős elemek csatája, ismét megkezdődik a létért való küzdelem harca.

Egyformán állunk e tekintetben mindenütt a föld kerekén: Észak amerikától Kinál, Indiáig, Délafrika Fokföldjétől Grönland örökhófedte jég szikláig; az emberek épp úgy, mint a szárazföldi és vízi állatok bármelyik neme.

(Folytatás következik.)

fenyőfákkal vannak borítva. Sok ezer négyszög kilométernyi területen még egyetlen egy ember sem fordult meg. A fák ötven méter magasak és oly sűrűn vannak egymás mellett, hogy lehetetlen köztük áthalolni.

Farkasok levonulása. Még a tél kezdete távol van és a farkasok már is kezdenek húzódni lefelé a havasokról. Lapunk egy barátja értesít, hogy november utolsó napjainak egyikén Alkenyéren, Hunyad megyében világos nappal az utcákon futott végig egy tizenkét darabból álló falka nem csekély rémületére a járókelő embereknek.

A marokkói orvosok veszedelme. Hogy a marokkói orvosok nem éppen rózsás párnákon nyugosznak, kitűnik abból, hogy az előkelő betegeknek az általuk előirt orvosságok felét mindig ők kénytelenek bevenni. Legutóbb is megesett az a furcsa eset, hogy a trónörökös gyermek herczeg megbetegedvén, az orvos szükségesnek találta a keserű só alkalmazását. Természetes, hogy ennek szomorú következményei az orvosnál sem maradtak el, mit az is bizonyítani látszik, hogy a mosónője azonnal fölmondott s most az ottani lapokban keres hirdetés útján másikat. No de egyuttal meg is fogadta, hogy életében többet hashajtót nem fog előírni.

Hosszu alvás. Steevensmertben, Németalföldön egy Cretskens Mária nevű nő már 216 nap óta folyvást alszik. Az alvó leányzó arca ez idő alatt semit sem változott. Élelmezését az orvosok mesterséges uton eszközlik.

Szép életkor. Zentán a múlt héten halt meg Nyári Anna élete 96-ik évében. Az elhunytak férje, ki most 105 éves, friss és jó egészségében kísérte ki a koparsót a temetőbe, hol neje örök nyugalmat nyert 79 évi házasság élete után.

Lakadalmi szerencsétlenség. Általában bevett szokás lakadalmak alkalmával a lövöldözés és ezt nagyobb részt éretlen és a fegyver forgatásában járatlan gyerkőczök teszik. Ez már sok szerencsétlenségnek volt okozója. Most is Cseklész községben egy lakadalomnál egy ilyen ifju legényke kiment pisztolyát kilőni, a lövés pedig egy ártatlan 8 éves leánykát ért s ez másnap nagy kinok között halt meg. Ideje lenne, hogy a hatóságok ezt a haszontalan mulatságot végleg betiltanák.

Visszatérés a halálból. A vasuti szerencsétlenségek sorában igazán pártját ritkítja az az eset, mely nov. 28-kán a hódmezővásárhelyi határban történt, közel a sámsoni állomáshoz. Orosházáról délután három órakor indult el Hódmezővásárhely felé az a vonat, melynek egy II. osztályú kocsijában Kiss Arnold szegedi kereskedő ült a feleségével és hét éves leánygyermekével. A kis leány édes anyja mellett állott az ajtónál, a mikor az egyszerre kinyílott, úgy, hogy a leányka lebukott a vonatról. Az anyja iszonyut sikoltott, az apja pedig torkaszakadtából kiabálni kezdett. Tíz percnyi rettenés

várakozás után meghallotta a gepész, s megállította a vonatot. Az apa pedig félörülten rohant visszafelé kis leányát keresni. A hét esztendő kis leánynak, Isten csodájára, semmi baja nem esett. Vásárhelyen Neumann állomásfőnök értesülvén a szerencsétlenségről, kihalgatta a kalauzt, de az azzal védekezett, hogy ő bezárta az ajtót, a kocsik azonban oly rozszant állapotban vannak, hogy ilyen szerencsétlenség minden pillanatban megtörténhetik.

Pályázatok. Ajánlközások.

Sz. 281/895. k. e. b.

Másolat.

Pályázati hirdetés.

Kis-Küküllő vármegye hosszuaszoí járásában, Hosszaszó székhelyvel rendszeresített kerületi erdőőri állás lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen 250 frt törzsfizetés, 80 frt lótarási, 40 frt lakbér, 30 frt tüzifa és 2 frt irodai átalány, összesen 402 frttal javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy fedhetlen életüket, ép, egészséges testalkatukat, jó látó és halló képességüket, életkorukat, az erdőőri szakvizsga letételét s a magyar nyelv birását igazoló okmányokkal felszerelt, sajátkezüleg irt kérvényeiket 1895. december hó 31-éig alólirt bizottsághoz annyival bizonyosabban nyujtsák be, mert a később beérkezett folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Erdőőri szakiskolát végzett egyének, ugy a kiszolgált altisztek előnyben részesülnek.

Megjegyeztetik, hogy a mennyiben erdőőri szakvizsgával bíró egyén nem jelentkeznek, a fizetés 20%-ának levonásával egyelőre olyan erdőőr is alkalmaztatik, ki már erdészeti szolgálatban volt s képessége van arra, hogy az erdőőri szakvizsgát legalább 2 év alatt letegye.

Kis-Küküllő vármegye közigazgatási erdészeti bizottságának 1895. november hó 6-án tartott üléséből.

GÁL DOMOKOS s. k.
alispán alelnök.

A „Budapesti Hírlap“ apró hirdetéseiben két erdőőr kerestetik. Az egyiknél szakvizsga, vagy legalább gyakorlat és a magyar és német nyelv birása, a másikonál a szakvizsga van kikötve feltételül. Sajátkezüleg irt s bizonyítvány másolatokkal folszerelt kérvények az egyik állásra „Erélyes“ czim alatt Német Szent Mihályra (Vas megye), a másikon pedig „Főerdész“ czimre a „Budapesti Hírlap“ kiadóhivatalába küldendők.

Javadalmazás egyiknél sincs föltüntetve.

Szerkesztői üzenetek.

Hj. H. J. urak Szt.-Andárson. A beküldött dolgozatot térszűke miatt jövő számunk részére tartottuk fenn, melyben némi átdolgozással adni fogjuk. M. István urnak Nagybér. Sorait jól esett olvasnunk. Bár valamenyi erdészeti alkalmazott így gondolkoznék, akkor bizton remélhetnénk szebb jövőt. Levelét különben szinte jövő számra jegyeztük elő. Magdó Márton urnak Turja-Polena. Kedves

és valóban remek ajándékodat nagy lelki gyönyörűséggel kaptam. Addig is, mig ezt külön levélben tehetném, fogadd érte hálás köszönetemet. Legyen ez záloga örök barátságunknak! Én a legkedvesebb emlékeim közé soroztam. Mikó László urnak Nadabula. A lapot a gyűlésen résztvetteknek küldöm, hogy a gyűlésen tett fogadásukról meg ne feledkezzenek. Köszönet a buzgóságért és a közleményért.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Podhradszky Emil.

PETERLONGO JANOS FEGYVERGYÁROS.

Első és legnagyobb tiroli fegyver- és vadászati felszerelvények telepe és raktára Innsbruckban (Tirol.)

Igen ajánlom nagy választéku 2000-nél több vadászati, célkarika és szobafegyvereket, valamint 2000-nél több revolverek, pisztolyok a legujabb és legjobb bizó szervezettel, különösen a vadászati idényre több 100 dupla puskát Scott-zárral 24 frttól feljebb.

Csakis hivatalos próbával ellátott fegyverek lesznek kiadva.

Minden fegyver jó kipróbált s jól van belöve.

Fegyverek kivánság szerint elkészittetnek.

Kivánságra küldök megtekintés és próbára.

Kezeskedek biztos lövésért és szilárd munkáért.

Külön árjegyzék felszerelő fegyverekről.

Javitások gyorsan és legolcsóbban kivetnek.

☞ Könnyű fizetési feltételek. Az árak olcsóbbak, mint bármily más fegyverkereskedésben az egész Monarchiában.

Hirdetmény.

Eladó diófa csemeték.

1200 darab 3, 4 és 5 éves papirhéju, gyönyörű diófa csemete eladó

ATZBERGER IMRE m. k. erdőőrnél

Ó-Sebeshelyen

(Hunyadvármegye) u. p. Szászváros.

A csemeték ára korukhoz képest 30, 40 és 50 krajczár darabonkint. — Vegyitve átlagos ár 40 kr. — Nagyobb megrendelésnél megfelelő kedvezmény és ingyen szállítás. — Kicsinyben az árak Ó-Sebeshelyen értendők s a szállítási költségek megrendelöt terhelik.

„FONCIÈRE“ PESTI BIZTOSÍTÓ-INTÉZET

→ ALAPITTATOTT 1864. BUDAPESTEN. ←

Alaptőkéje 4,000.000 koronára, biztosítékai pedig 22,000.000 koronára ruának; minélfogva a leggazdagabb és legnagyobb biztosítékot nyújtó biztosító-intézetnek sorába tartozik.

Ezen hazai intézet igen előnyös feltételek mellett nyújt mindennemű biztosítást: tűz, jég, szállitmány és üvegeken eshető töréskárok ellen.

Különös gonddal ápolja az élet és az embert érhető testi balesetek elleni biztosításokat.

A díjak a legolcsóbbak és a feltételek a biztosítottakra nézve felette kedvezők. — Bővebb felvilágosítással készséggel szolgálnak:

A központi igazgatóság Budapesten, V. Sas-utca 10. — A vezérügynökség Kolozsvárott és az ország majdnem minden községében lévő ügynökségek.

Szászsebesen főügynökség *Baiersdorf Henrik* úrnál. Megbízható egyének egyszerű megkeresésre mint ügynökök alkalmaztatnak.

magy. kir. udvari
szállítók.

Cs. és kir. auszt.
udvari szállítók.

Ő cs. és kir. Fensége
József főherceg
udvari szállítói.

Szerb kir. udvari
szállítók.

Perzsa csász. udv.
szállítók.

Kincstári és uradalmi

ERDŐTISZTEK és ERDŐÖRÖK

részére akár

teljes egyenruhákat,

akár pedig

===== egyes darabokat, =====

valamint az

egyenruházathoz tartozó egyes részeket,

ugyszintén a legegészségesebb és legolcsóbb polgári öltönyöket csakis valódi tartós minőségben szállít jótállás mellett

TILLER MÓR és TÁRSA

osztrák-magyar cs. és kir. udvari szállítók, Ő cs. és kir. Fensége József főherceg udvari szállítói, valamint perzsa csász. és szerb kir. udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanya.

————— Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk. —————

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

ERDŐÖR

szak- és társadalmi lap az erdészeti altiszti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . — frt 75 kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden hó 5-ik és 20-dik napján.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Kapuzárásnál.

Lapunk mai számával az első évfolyam kapuja bezáródott s így nem lesz érdektelen, ha erre az egy évi, tulajdonképpen tizennégy hónapi pályafutására visszpillantunk. Készítettek erre még azok az egyes hozzánk érkezett vélemények, melyek lapunkat némely irányban bírálják. Ezeket a beérkezett véleményeket számba véve, úgy találtuk, hogy tulnyomóan nagyobb a száma azoknak, kik azzal meg vannak elégedve, annak intencióit magukévá teszik, mint azoké, kik némely irányban azzal teljesen megelégedve nem voltak, vagy nincsenek. Annyit azonban megelégedéssel constatálhatunk, hogy egyetlen egy olvasónk sem akadt olyan, ki a

lap szükséges, hézagpótló voltáról meggyőződve nem lenne s ki ne óhajtaná annak további főnnállását.

Azokkal a nyilatkozatokkal, melyek megelégedésnek adnak kifejezést, vagy éppen azokkal, melyek hizelgéssel, tán meg nem érdemelt dicsérettel halmoznak el, kik szinte tömjénezni látszanak azoknak az érdemeknek, melyeket a lap magának működésével kivivott, foglalkozunk, azokat közzé tennünk szerénységünk tiltja, annyival inkább mert magunk is érezzük, hogy az, mit lapunkkal a 14 hónapi idő alatt elértünk, még vajmi kevés ahhoz képest, mit elérni szeretnénk s miért tovább küzdeni kötelességünknek tartjuk, egyet azonban ki kell nyilatkoztatnunk s ez az, hogy a jó akarat nálunk

Az „Erdőör“ tárcája.

Egy nyári vihar az erdőben.

— Elbeszélés az erdőöri életből. —
(Folytatás és vége.)

És miért tagadnók? sokszor az erdők, a havasok vad fiának keblében több humanizmus lakik, mint a civilizált világ sok oly uracsának a keblében a ki fenhargon hirdeti, hogy ő művelt ember.

Épp „Ave-Maria“-t harangoztak a közeli városban, a mikor lecsillapodott a vihar. Mintha ezek a szent hangok az ég haragját is kiengesztelték volna. Ismét vissza tért minden a régi kérekvágásba: az ér vize szégyenkezve kereste föl bölcsőjét, a fellegek szétfoszlottak az ég boltján, helyüket millió és millió csillag foglalta el. A hold ezüst fénye kísérteties árnyat vetett az elemek romboló munkájára. Úgy nézett ki ez a széltörés, mint egy véres csatatér. Csak hogy az itt

elhulltaknak nincs megadva a föltámadás reménye; két út áll előttük: a kihasználás és az elkorhadás.

Az első a mai modern erdőgazdálkodás szabályai szerint: intenzív üzem útján felhasználni, értékesíteni még a fűrészpont is; a második az őserdők mintájára: televényenyé, földdé vállalni a nélkül, hogy a mindenüvé terjedő mindenütt hasznót hajhászó cultura lábbal tiporva az ősi szokásokat, kiméretlenül ragadhassa ki belőle az őt megillető részt.

A széltörés délkeleti oldalán a legirtóztatóbb a kép: de im, az ott toronymagasságnyira fölhalmozódott, egymáson keresztül-kasul fekvő törzsek között egy emberi alak mozdul meg, mindinkább kibontakozva a zűr-zavarosan össze kuszálódott cser, bükk és fenyő lomb közül. Mintha a sirból kelne ki egy eltemetett ember, hogy vissza követelje földi jogait; mintha egy meggyilkolt lelke bolyongna ott, hogy bosszút álljon porhüvelyének gyilkosán.

Az az alak pedig mint egy alvajáró, mint egy holdkóros lépdél tovább elhagyva az ádáz harc színhelyét.

soha sem hiányzott s ha ez nem is mutathat föl elegendő eredményt, ez nem annak a rovására irandó, hanem a kezdet nehézségei, a mostoha viszonyok és körülmények, kiváltképpen pedig a támogatásnak majdnem teljes hiánya voltak azok a tényezők, melyek tevékenységünket annyira megbénították.

Az anyagi támogatást nem is említjük, mert ez már nagyon is elcsépelet dolog, hiszen minden évnegyed, hogy ne mondjuk minden hónap fordultával föl kellett jajdulnunk a fölött, hogy hátralékosaink száma a helyett, hogy apadna, folyton szaporodik. Százakra megy azok száma, kik lapunkat annak megindulása óta folyton elfogadták és annak árát nem hogy előlegesen, de még utólagosan sem fizették meg. Pedig hát ha azt jártni nem óhajtották, nagyon egyszerű lett volna azt a postán el nem fogadni, hanem egyszerűen visszautasítani s mi bizonyára nem erőszakoltuk volna a dolgot s a lapot az ilyeneknek tovább nem küldtük volna, mert hiszen az embert még a menyországba sem huzzák hajánál fogva.

Sokkal nehezebben viseltük ennél a szellemi támogatás hiányát. Olyan szép és nagy testületnél, mint a milyen az erdészeti altiszti, ujabban annyi már a képzetebb, az intelligens elem hogy bátran remélhettük munkatársaknak sokaságát oldalunk mellett. A tapasztalás meggyőzőtt

reményünk hin voltáról, mert — mint azt igen tisztelt olvasóink is tapasztalhatták — egy-két buzgó, lelkesült bajtárs kivételével teljesen magunkra voltunk hagyatva és saját gyöngereinkre utalva.

Sokan talán azt hiszik, hogy az az ujságírás nem is valami ördögös mesterség s egy ilyen kis lapnak az összeállítása alig kerül valami fáradságba. Az ilyenek nagyon tévednek s hogy erről meggyőzzük őket, csak azt a tényt hozzuk fel, hogy a lap betöltéséhez hozzávetőleg 12—13 ivnyi kézirat szükséges, melynek még csak a leírása maga is körülbelül huszonnégy órát venne igénybe. De ez csak az írás maga, a mi utóvégre is nem nagy mesterség, de hát hol marad a tárgy kigondolása, annak gondos feldolgozása, hol a lenyomatok hibáinak kigigazítása, hol a háromféle nyilvántartási könyv vezetése, a lap csomagolása, postánként való szétosztása, a százfelé való levelezés? És mind ez egy embernek a vállaira nehezedve, ki azonkívül naponként lélekölő gépies munka mellett 8 órát kénytelen hivatalában ülni!

Ennyi fölhalmozódott teendő mellett azután némi vigasztalására szolgálhatna a fáradozónak, ha munkálkodása kellő ellismerésre és támogatásra találna s legalább azok részesitenék megfelelő pártfogásban, kiknek érdekében folytatja a küzdelmet, mire annál nagyobb szüksége

A kőháti erdők őre az.

Mikor a feléje hullott fát látta, csak három szó lebbent el ajkairól s egy gondolat villant meg agyában: „Memento mori“. (Emlékezzél a halálra). Csak nem két órai önkívületlen állapot után eszmélni kezdett. Képzeltetni, minő érzés járta át egész valóját. De akkor még egyetlen tagját sem bírta megmozdítani. Nagysokára oszlani kezdett az az ólomsúlyként reá nehezedő zsibbadás: előbb kezeit, majd a lábait érezte szabadon; de perczek teltek bele még ezután is, míg teljes öntudatát vissza nyerte s a történetek és helyzetéről számot adhatott magának.

Csak rugékonyságát nem tudta vissza nyerni, mintha kihalt volna ereiben a vérkeringés.

Nagy ügygyel-bajjal fölegyenesedett egy kissé s tapogatózni kezdett: mindenütt tömör fatestet érintettek ujai, alig tudott annyit hézagot találni, melyen át kibujhatott.

Mikor már biztonságban látta magát, érdeklődve vizsgálta fekhelyét: a reá hulló fatörzs koronája egy

közeli kőhalomra csapódott s így rézsut fekye közte és a föld között egy kis nyílás keletkezett, éppen ott a hol ő össze zsugorodva kuczorgott.

Ha csak egy lépést tett volna még, ha csak egy gondolattal késik, vagy az a törzs nyomta volna maga alá, vagy a letört szomszéd fák valamelyike csapta volna agyon.

Köröskörül 800—900 lépésnyire százával feküdtek a 10—15-be tört fák. A csak pár órával előbb még az égbe törő pálmával és Libanon czédrusával vetekedő törzsek most olyan siralmas, olyan szomorú panorámát alkottak, úgy meghatják a természetbarátot és — az erdőgazdát. . . .

Egy negyed órányira feküdt e helytől a városi erdőőr kunyhója, de most egy órába telt, míg oda vándorzorgott. Hálaimába merülve találta az öreg bajtársat, ő maga is letérdelt, áldva a végzetet, melyoly csodálatosan mentette meg életét.

Az ő eseténél is oly szépen bebizonyult az, hogy: a hol legnagyobb a veszedelem, ott van leghalibb

lenne, mert a magasabb polcron levők úgy is görbe szemmel nézik a lap terjedését és működését s legnagyobb részük — tisztelet a kivételeknek, mert ilyenek is elég szép számmal vannak — latba vetik befolyásukat annak bénítására. Ismerünk helyeket, hol egyenesen meg lett tiltva az alkalmazottaknak a lap járata és olvasása.

Pedig hát nem vétünk senkinek, nem támadunk senkit és semmit, legföllebb rá mutatunk egyes helytelenségekre, melyeknek nem is a mostani vezetők az okai, hanem inkább a régi rendszer, mely régebben, behozatalakor kitűnő lehetett ugyan, de a mai kor követelményeinek, szellemének többé már nem felel meg.

De hát nem is erről akartunk mi most tulajdonképpen írni hanem az olvasóknak lapunkról való véleményéről, térjünk tehát át azokra is, kik azzal nincsenek teljesen megelégedve.

Erre nézve csak a napokban kaptunk „több zólyommegyei erdőőr“ aláírással panaszos sorokat, melyekben fölpanaszolják, hogy lapunk oly szűk, oly hézagos, hogy a mostani évtized erdőőreit ki nem elégítheti, hanem azt még más lappal pótolni kénytelenek, e mellet pedig drága, mert a fővárosi lapoknak egyes példánya 4—5 krba kerül, míg a mienké 12·5 krba.

A fölszóllalást teljes mértékben méltányoljuk sőt örvendünk neki, mert ez újabb bizony-

sága annak, hogy az erdészeti személyzet az intelligenciának oly magas fokán áll már, hogy érzi a szellemi táplálék szükségességét, sőt már az egyszerűvel nem is elégszik meg, hanem kiválóbbat követel magának. Teljesen igazat adunk tehát a fölszóllalóknak, mert magunk is elismerjük, hogy lapunk — sajnos — még igenis szűk keretekbe van szorítva és hiányos, de hát ki ennek tulajdonképpen az oka?

Minden lapnak életerejét, jóra valóóságát előfizetőinek száma adja meg. Azok az említett fővárosi lapok könnyen beszélnek, mikor huszharmincz ezer előfizető áll hátuk mögött, még pedig olyan, ki az előfizetést nem csak igéri, de pontosan fizeti is. Ez a tömeg természetesen magával hozza, hogy az iparosok, kereskedők szívesen fölkeresik az ilyen lapot hirdetésekkel, melyek azután legfőbb jövedelmét képezik. A mi lapunkat olvasóhét száz közül eddig igazi előfizető ennek a számnak csak a fele, úgy annyira, hogy a helyett, hogy a vele bajoskodó szerkesztő-kiadó fárasztó munkájának némi anyagi sikerét is látná, annak van kitéve, hogy a költségekre még reá fizetnie kellend. Meggondolták azt a fölszóllalók, hogy laphoz — jelenjék az meg bár mennyi példányban — teljesen egyenlő mennyiségű kézirat, tehát szellemi munka szükséges és hogy annak szedésére — mi pedig az egésznél a legdrágább, — a példányok száma

János collega és az ölfa vágás jámbor munkásai nem tudtak betelni a csodálattal, nem akartak hinni szemeiknek s a mikor emberünk másnap reggel elvezette őket az esemény színhelyére, majd hanyat vágódtak a rémületes látványtól.

* * *

Az az alföldi turista olvasva e sorokat, bizonyára azt fogja mondani: ez csak egy lázas álom víziója, egy felizgatott fantázia szüleménye; elmélet, mely a porszemnyi valóságot elefánt nagyságban igyekszik az olvasó szeme elé varázsolni.

Pedig ez csak egy nyári vihar! . . .

Rut, fürgeteges idők járnak: ködös, esős sáros napok váltották fel a nyarat. Bánatosan dudol a szél a lombját vesztett ágak között, messze ragadja a koronafőt képező galyak végén még meg maradt pár elsőszárgult levelet is. Haldoklik a nagy természet. Vándor madár csapatok vonulnak kelet felé, kihalt, néma az erdő, úgy néz ki, mint egy vég perceihez közlő tüdőbeteg.

A nyár folyamán keletkezett széltörés egészen meg változott képet tár elénk: nincs ott már egy kötésnyi száraz galy, elhordta a közeli város fajogosult lakossága még a kiálló galyjökereket is.

Olyan sivár, oly kietlen, oly rideg ez a szabálytalan sokszögalaku erdei tisztás: eltaposzott fűszálak, elhervadt levelek képezik a virányt rajta.

A tövestül kitépelt fák helyén tarrögök merednek égfelé, a felszaggatott televény életerejét lugozza az eső, égeti a napsugár.

De elénkülni kezd a táj, tarka munkássereg közepett megjelenik a kőháti erdők öre.

Szakértő pontossággal állítja be a gödör ásó ifjonczok mellé az ültető lánykákat s küldi a fönmaradt egy szál legényt és tali tarka viganójú leányt — csemetéért.

Irul-pirul egy kissé a lány, szégyenkezve süti le szemeit, hogy kikerülje társnőinek gyanuskodó, gúnyosan mosolygó arcát s a bajuszos elem vigyorgó, ravasz kacsintását.

nincsen befolyással? Hiszen kinyilatkoztattuk nem rég, hogy mi is szeretnők lapunkat kibővíteni s ott ennek a föltételeit is bőven közöltük s így nem rajtunk áll ennek az eredménynek az elérése, hanem áll azokon, kiknek részére s kiknek érdekében a lap csinálódik. A mi lapunk háta mögött nem állanak bankok, pénzemberek, különféle pártok kaszszái, mi a saját szegénységünkre vagyunk utalva.

Egy szegény magában véve gyöngé; semmit sem tehet, de csak tömörüljenek a szegények ezrei s meg fogjuk látni, milyen hatalommá válik a szegénység is a közös, egybevetett erőben!

Lapunk mai számával befejeztük az első — tizennégy hónapra terjedő — évfolyamot s most váloponton vagyunk. Az első évfolyam kapuja bezáródik s megnyílik a másodiké s azzal ismét egy hosszú év nehéz küzdelmei. Az újév meg fogja mutatni, folytathatjuk-e továbbra is a küzdelmet a viszontagságok ellen, vagy pedig kihull fegyverünk elerőtlenedett kezeinkből.

A jó és szépért sikeresen küzdeni csak is az ezekért való lelkesedés mellet lehet. A jóért a szépért, pedig csak is a jók, a derekak lelkesednek.

Lássuk, hányan vannak?

Podhradszky Emil.

Mehettek! — mozgósítja őket az erdőör, bajusza alá rejtve mosolyát. A legény illendő tisztelet tudással bocsátja előre a leányt s így haladva tűnnek el pár perc múlva a legközelebbi ösvényen.

De hogy odabent a sűrűben nem kerülnek-e közelebb egymáshoz, hogy az a piruló lányka nem lassítja-e meg lépteit, mintha egy elhervadt virág felett sajnálkoznék és hogy az a jól megtermett, tüzes vérű szenvedélyes ifju nem lop-e a hamupüőke forró ajkáról egy-két csókot és . . . arról ugyan jót nem áll senki sem, legkevésbé a kőháti erdők öre.

Vig dal kél a munkás nép ajkain:

. . . Hej, de hunczut az egér,
Minden. lyukba bele fér
Sötétbe . . .

Gyorsan erdősül a tisztás, a kis tölgy csemeték példás rendben sorakoznak egymás mellett — készen a létért való küzdelemre . . .

Vajjon hány fogja közülök megérni a „vágható“ kort s vajjon ki és vajjon fogja-e közülünk — erdő-

LEVELEZÉS.

Monostorszeg 1895 december 4.

Tekintetes szerkesztő ur!

Mielőtt a folyó évnek kapuja bezáródnék, engedje meg a tekintetes szerkesztő ur, hogy szívem nem csak ön előtt, de kedves lapunk összes olvasói előtt is megnyilatkozzék s kifejezést adjon ama érzelmeknek, melyek azt ebben az ünnepélyes pillanatokban eltöltik.

Két érzelem az, mely most benne uralkodik: az egyik a hála érzete, melyet egy részt a tekintetes szerkesztő ur ama önzetlen, buzgó fáradozása iránt kifejeznem kell, hogy testületünket, mely eddig a hivatásának szűk körén kívül teljes tespedésben sinylett, felrázta, új életre ébresztette s a tettek mezejére vezette, de hálának érzete más részt még szaktársaim előtt kell hogy kifejezést nyerjen azért a lelkesedésükért, mellyel az ön által kitűzött lobogó alá tömegesen sorakoztak.

Ennek a hálának legyenek kifejezői jelen szerény soraim.

A másik érzés, mely most szívemben lakozik az óhajlás, hogy ne maradjunk meg a kezdetnél, hanem a sorssal felvett harcot folytassuk tovább mindaddig, míg kitűzött céljainkat mind el nem értük, míg ügyünket teljes diadalra nem juttattuk. Nem szabad e harcban kimerülnünk, nem szabad a létező vagy képzelte nehézségek előtt gyáván meghátrálnunk. A zászló magasra kitűzve fenn lobog, a tábor — bár még eddig kicsiny, — körülötte áll. Gyáva katona az, ki zászlóját hűtlenül elhagyja! Táborunknak nem fogyni, de szaporodni kell! minden egyes harcos igyekezzék új harcosokat toborzani s akkor a diadal nem marad el.

örök közül — vagy utódaink közül valaki árnyékukban megelégedetten, boldogan teljesíteni a terhes és felelősséggel járó szolgálatot e szavakkal: csak hogy végre a mi sorsunk is jobbra fordult!

KULCSÁR PÁL.

EGYVELEG.

Mikor kelnek föl a királyok. Viktória angol királyné és a wálesi herceg kivételével Európa valamennyi fejedelme korán kelő. Ferencz József király rendszeresen reggel 5 órakor kel föl, a mit Vilmos német császár is megeselekszik. A spanyol regens királyné reggel 7 órakor már tökéletesen föl van öltözve. Umberto olasz király 6 órakor kel föl, szintugy Oszkár svéd király és Károly román király. Dom Pedro az elhunyt braziliai császár Eropában már hajnali 3 órakor kelt föl és barátait, ismerőseit hajnali 4 és 5 óra közt látogatta meg. Viktória királynő soha sem kel föl 8 óra előtt és a wálesi hercegnél 10 óra előtt soha sincs reggeli.

Itt a szent Karácsony, a világ ujjá születésének, a nagy eszmék feltámadásának ünnepe. Legyen ez a Karácsony az, mely bennünk is ébressze fel a magasztos eszméket s erősítse meg hitünket és bizalmunkat egy szebb jövőben! Isten velünk!

Kiss Ferencz,
m. kir. erdőőr.

Segélyegyleti ügyek.

Az országos erdészeti altiszti segély egyesületbe való belépésre újból jelentkeztek:

200. Handzó Menyhért. 201. Molnár János. 202. Máté József. 203. Bolcsák Lajos. 204. Kropácsék Lajos. 205. Székely János. 206. Fejér Géza. 207. Palicska András.

(Folytatása következik.)

Adakozás.

Mult 27-ik számunkban Berindán Ádám bajtársunk által tett fölszóllalás nem maradt kiáltó szó a pusztában, hanem visszhangra talált már eddig is nemesen érző szivekben; minek legjobb tanubizonyosága, hogy már eddig is a rövid idő daczára adományok érkeztek az inségben synylődő aggastyán: Czurai Antal nyugalmazott szaktárs részére. Adakoztak pedig:

Podhradszky Emil, az „Erdőőr“ szerkesztője	1 frt 50 kr
Fukász István m. kir. főerdőőr gyűjtése	2 frt — kr
Id. Jászberényi Károly kir. erdőőr	1 frt — kr
Ifj. Jászberényi Károly kir. erdőőr	— frt 51 kr
Kalmár Menyhért kir. erdőlegény	— frt 50 kr
Stefaneszk János ny. kir. erdőőr	1 frt — kr
Hurdu György kir. erdőőr	— frt 10 kr
Iltsik Lajos kir. főerdőőr	— frt 50 kr
Kühn Péter kir. főerdőőr	— frt 30 kr

Összesen . 7 frt 41 kr

mely összeget az illető segélyre szorultnak a közelgő karácsonyi szent ünnepekhez fogjuk megküldeni.

Különfélék.

KÉRELEM. Lapunk mai számával a 14 hónapra terjedt első évfolyam befejeződött s következő számunkkal a jövő évfolyam küszöbére lépünk. Ez az első évfolyam sok jó kezdetének volt tanuja, reméljük, hogy a második megéri a nehéz kezdet sikeres bevégződését, természetesen csak akkor, ha tömeges részvét a következő évben is életképessé teendi. Életképessé pedig csak az előfizetők s e mellett a munkatársak tömege teheti. Felkérjük ennél fogva mindama tisztelt olvasóinkat, kiknek előfizetésük az év végével, vagy már előbb lejárt

hogy egyrészt hátralékaikat kiegyenliteni, másrészt pedig előfizetéseiket a következő évre is megújítani sziveskedjenek. Hogy pártolóink számáról tájékozva lehessünk, kérjük az előfizetéseket, legkésőbb jövő hó közepéig megújítani, mert az addig nem jelentkezőknél a lap további küldését meg fogjuk szüntetni. Az előfizetés lejárt minden egyes czimszalagra reá van vezetve s így mindenki könnyen tájékozódhatik hátralévő tartozásáról. Lehet, hogy itt-ott tévedés forog fenn, mi a kiadó-szerkesztő nagy elfoglaltsága mellett nem lehetetlen. Ilyen eseteknél kérjük olvasóinkat erről értesíteni s lehetőleg a postavevényt beküldeni, hogy a hibát kijavíthassuk.

Személyi hírek. Burdus Mihály I. oszt. m. kir. főerdőőr, ki a szászsebesi m. kir. erdőhivataltól a görgény-szentimrei erdőőri szakiskolához egyelőre ideiglenes minőségben volt áthelyezve, most ebben az állomásában a nmlt. földmivelésügyi m. kir. ministerium által véglegesített. Régi jó barátunknak eme végleges állomásán sok szerencsét kívánunk!

Lapunk melléklete. Sok helyről vettünk olyan óhajtasokat, hogy az »Erdőőr« olvasói alap szerkesztőjét megismerni szeretnék. Legnagyobb öröme szolgálna a szerkesztőnek, hogy ha minden egyes olvasóját és esetleg tisztelőjét személyesen meglátogathatná, vele eszmét cserélne, de sajnos, ezt a körülmények nem engedik. Ilyen kényszerhelyzetben azután, hogy egyrészt némely olvasóink óhájának eleget tegyünk, de másrészt ismét ne tünjünk fel olyanoknak, kik ez által magukat megörökíteni óhajtják, elhatároztuk, hogy a szerkesztő-kiadó arczképét nem a lap szövegébe foglaljuk, hanem azt mint külön mellékletet küldjük meg összes előfizetőinknek. Fogadják tőlünk szivesen.

Erdészeti altiszti zsebnaptár. Az erdészeti altiszti zsebnaptárra előfizetést hirdettünk volt, de ennek még a folyó hó elejéig olyan gyöngye eredménye volt, hogy annak nyomtatásába nem lehetett bele kezdeni nagy anyagi veszteségek nélkül. Midőn pedig újabb jelentkezések folytán elhatároztuk annak nyomtatását, azt a fővárosban kiütött nyomdász-sztrájk miatt félbe kellett szakítanunk, mert alkalmas szedőt nem kaptunk. A dolgok ilyenén kellemetlen volta mellett a naptárt csak a jövő hóban készíthetjük, miért is kérjük összes megrendelőinket hogy addig is türelemmel lenni sziveskedjenek. Az ilyen uttörő első munka előállítása különben is elképzelhetlen nehézségekbe ütközik s a kiadónak tekintélyes veszteségével fog végződni. Reméljük azonban, hogy az első nehézségek leküzdése után a könyvpiacra az erdészeti altisztek zsebnaptára állandó helyet fog a jövőben elfoglalni.

Az erdőőr szerencsétlensége. Egy seprősi (Arad m.) jó módu parasztgazda a minap vadászatra ment

unokaöccsével együtt. De mivel a községi vadászterületen nem igen mutatkozott vad, a József kir. herczeg tulajdonát képező s Mike község határában fekvő erdeje szélére mentek, hogy ott próbálnak szerencsét. A szerencse azonban balul ütött ki, a mennyiben a vad helyett egy erdőőr bukkant elő s üldözőbe vette őket s mivel hogy az erdőőr többszöri állj! kiáltására meg nem állottak, az erdőőr utánuk lőtt. Lövése végzetes volt, a mennyiben Roska Juon a jobb comb felső részén találva, összerogyott. A szerencsétlen ember egy hónapi kinlódás után kiszenvedett. Felesége és két kiskoru árvája siratja a jóhirű gazdát.

London iskolái. Londonnak, a világ legnagyobb városának óriási nagyságáról fogalmat alkothatunk magunknak, ha iskoláira tekintünk. Van ott összesen 433 népiskola s ezekben 483000 ülőhely. A tanítók és tanítónők száma 1200. Az iskolák fenntartására évenként 18 millió forintot költenek. Az összes tankötelesek száma 750000, tehát közel kétszáz ezerrel több, mint a mennyi Budapest fő- és székvárosunk összes lakossága.

Merész lovas. Egy Kenike nevű orosz kozák tiszt lóháton olyan utra indult, mely eddig páratlanul áll. Mint olvassuk, ez a bátor lovas Krasnoje-Selo-ból lóháton indult el a keleti Szibériában lévő Csita nevű városba, hol ezrede helyőrségen van. A két hely között lévő távolság nem kevesebb, mint 5000 mérföld, mely hosszú utat egy és ugyanazon lovon 150 nap alatt szándékozik megtenni, ezekből 30 napot pihenőre szánva. A vállalkozó szellemű tiszt utjának harmadrészét már megtette minden baj nélkül.

A világ legnagyobb órája. Ezzel dicsekszik méltán Philadelfia városa Amerikának Pensylvánia nevű államában. Az óra átmérője 10 méter s lapja villamossal van világítva. A nagy mutató, mely egy kisebb-szerű épületnél gerendának is beillenék, 4 méter, a kisebb 2.5 méter hosszú. Az órát egy különösen e célra rendelt gőzgép huzza föl, a másik pedig a világításhoz való villamosságot állítja elő.

A vasgyomru. Párisból jelentik, hogy ott egy boltossegéd fogadásból 500 frankért megevett egy óra alatt egy darab egy méter hosszú, porráreszelt kályhacsövet. Megivott hozzá öt pohár sört és semmi baja sem lett tőle.

Félelmes vadászat. Sandbach brit tüzérőrnagy Adenből elment a szomalik földjére, hogy oroszlanokat vadászson. A hajtók a sűrűségből hatalmas oroszlant zavartak ki, melyet az őrnagy súlyosan megsebesített. A fő hajtó, ki az őrnagy mellett állt, szintén rásütötte puskájának mind a két csövet, mit a vadállat azzal hálált meg, hogy rárohant s hatalmas talpának egyetlen ütésével szétzúzta a koponyáját. Az őrnagy újra lőtt a vadra. Az oroszlan most az őrnagyra rohant s bár ez fegyvere csövet a torkába dugta, mind a két karját úgy összemarcangolta, hogy le kellett vágni.

Magyar életmentő Amerikában. Egy New-Yorki lap a következőket közli egy honfitársunk öneláldozó hősiességéről: A 111-ik utca 317 számú házában tűz ütött ki s a pusztító elem oly gyorsan terjedt, hogy egy a 2-ik emeleten lakó nő két gyermekével nem tudott menekülni. A szegény asszony az ablakban állt s szivszakgató hangon rimázkodott segítségért. A legkritikusabb pillanatban ugrott elő egy fiatal ember s az első emelet ablakredőnyeinek fölkuszva a legnagyobb fáradsággal lehozta előbb a két gyermeket s azután az anyát magát. E hőstette után nyomtalanul eltűnt s a rendőrségnek csak hosszas kutatás után sikerült kinyomozni, hogy a derék életmentőt Venetianer Hermannak hívják, ki magyarországi születésű fésüs és fia a Liptó megyei rózsahegyzi zsidó kántornak, Venetián Sámuelnek. A new-yorki lapok telve vannak hazánk fiának dicsőítésével, ki a messze földön dicsőséget szerzett hazájának bátor cselekedetével. Számos Liptó megyei előfizetőnk bizonyára örömmel veszi hírét földije e nemes cselekedetének.

Drága csók. Judás csókja, mellyel hajdanában az Üdvözítőt elárulta, 30 ezüst-pénzzel lett megfizetve. Ennél sokkal drágábban fizetett meg most egy csókot Drezda városában egy díszszobrocskákkal házaló olasz, ki az utcán egy nőt erőszakkal megcsókolt, mert a bíróság őt ezért 10 havi börtönre ítélte. Nem hisszük, hogy a csók édessége enyhitené neki a fogság keserűségét.

Fölébred halott. Debrecenből érdekes esetről ad hirt a B. H. Péterman Mihály kondás fölakasztotta magát, mire észrevették s a kötélről leszedték, az orvos már csak a beállott halált konstatálhatta. A halottat elvitték a kózkórház halottas kamarájába, hogy föl-bontsák. Mikor a műtéthez hozzáfogtak, a halott megmozdult, megrázkódott és fölébredt.

Budapest fejlődése. A nagy kiállítási városok fejlődéstörténetét meg szokták írni rövid ismertetésekben. Budapest fejlődése olyan gyors, hogy követni alig lehet s ma mindig csak az 1891. évi népszámlálás adataival léphetünk elő. E szerint ma már népesség dolgában Európa nagy városai közt a tizennegyedik helyen állunk: előttünk vannak London, Páris, Berlin, Bécs, Szent-Pétervár, Konstantinápoly, Moszkva, Glasgow, Nápoly és Liverpool. Az utóbbi tíz év alatt elhagytuk Birminghamet, Madridot és Varsót. Buda és Pest 1720-ban mindössze 12.200 lelket számlált, miből Pestre 2600 lélek esett, 1780-ban a lélekszám 35.215, 1810-ben 60.249, 1821-ben 78.599, 1831-ben 102.702, 1841-ben 107.240, 1851-ben 178.062, 1870-ben 280.349, 1881-ben 370.767, 1891-ben 506.384 kik közül 236.850 volt a férfi, 249.821 a nő. Fővárosunk egyes kerületeiben a Józsefváros és Kőbánya kivételével a nők mindenütt többségben vannak. De a nők többsége az 50 éven túli korcsoportokra esik.

Egy élet hét szerelem! Londoni távirat jelenti ezt: A központi törvényszék előtt szenzációs pör folyik. Cadman William utazóügynök a vádolt. Azzal vádolják, hogy egymásután hétszer nősült meg. Feleségei mind

életben vannak. A hét frigyből összesen 22 gyermek származott. Első feleségét 1870-ben Manchesterben vezette az oltár elé. Ez kilenc gyermekkel ajándékozta meg. A mikor a hozományt elpocsékolta, elhagyta és más városban újra megházasodott. Lakásán kétezer szerelmes levelet találtak.

Fekete angyalok, fehér ördögök. Az angyalokat nálunk fehéreknek, az ördögöket pedig feketéknek szokás képzelni és fösteni. Ennek ellenkezőjét teszi most egy könyvkerekedő Alabama államban, ki bibliával és más szent könyvekkel kereskedvén az ottani szerencsenek között, rájött arra a tapasztalatra, hogy ezek fehér angyalokkal és fekete ördögökkel díszítve nem örvendenek kelendőségnek, mert a fekete bőrű szerencsenek maguk között a feketét tartják legszebbnek. A találékony eszű kereskedő most fordított egyet a világ során s könyveibe az angyalokat feketéknek, az ördögöket pedig fehéreknek fösztötte. Mint egy arra járt utazó tanusítja, azóta a kereskedő szent könyvei nagy kelendőségnek örvendenek.

Pályázatok. Ajánlközások.

Csik vármegye mint magán erdőbirtokos erdősegeinél lakhelyi Zsedánpatakon, rendszeresített évi 200 frt fizetés 40 frt lótartási átalány, szabad lakás, 3 hold rét és husz szekér tűzifajárandósággal javadalmazott erdőőri állás betöltendő lévén, felhivom mindazon erdőőri szakvizsgával bíró egyéneket, kik azt elnyerni óhajtják, hogy magy. honpolgárságukat, erkölcsi magaviseletüket, s a magyar nyelvnek birását igazoló bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezüleg irt pályázati kérésüket 1895. december végeig terjedő záros határidő alatt, hozzám adják be.

Gyergyó-Szent-Miklós 1895. november 17-én.

Csikmegye havasi javai igazgatósága
Lázár Menyhért
igazgató.

Sz. 281/895. k. e. b.

Másolat.

Pályázati hirdetmény.

Kis-Küküllő vármegye hosszuaszoí járásában, Hosszuaszo székelyi rendszeresített kerületi erdőőri állás lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen 250 frt törzsfizetés, 80 frt lótartási, 40 frt lakbér, 30 frt tűzifa és 2 frt irodai átalány, összesen 402 frttal javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy fedhetlen életüket, ép, egészséges testalkatukat, jó látó és halló képességüket, életkorukat, az erdőőri szakvizsga letételét s a magyar nyelv birását igazoló okmányokkal felszerelt, sajátkezüleg irt kérvényeiket 1895. december hó 31-éig alóírt bizottsághoz annival bizonyosabban nyujtsák be, mert a később beérkezett folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Erdőőri szakiskolát végzett egyének, ugy a kiszolgált altisztek előnyben részesülnek.

Megjegyeztetik, hogy a mennyiben erdőőri szakvizsgával bíró egyén nem jelentkeznek, a fizetés 20%-ának levonásával egyelőre olyan erdőőr is alkalmaztatik, ki már erdészeti szolgálatban volt s képessége van arra, hogy az erdőőri szakvizsgát legalább 2 év alatt letegyje.

Kis-Küküllő vármegye közigazgatási erdészeti bizottságának 1895. november hó 6-án tartott üléséből.

GÁL DOMOKOS s. k.

alispán alelnök.

Szerkesztői üzenetek.

Mikó László urnak. Rozsnyó. A kérdéses összeg beérkezett s nyilvántartásba vétetett. **P. S. urnak. Vukovár.** A nyilvántartást kívánóságához képest helyesbítettük. A lap kiadója, szerkesztője nyilvántartója, hivatszolgálója, cikkirója, korrektora, expedialója egy és ugyanazon s csakis egy ember lévén, ki ezenkívül ezt az emberi erőt meghaladó munkát a hivatalos órákon túl nyugalomnak szánt időben kénytelen végezni s így nem csoda, ha itt ott hiba esszik be a nyilvántartásba, mely különben minket bosszant legjobban. **Több collega nevében.** Következtetésük egészen helyes. Mint a külföldön nincs érvénye a nálunk szerzett szakbizonyítványoknak, ugy nálunk érvénytelenek a külföldön nyertek. Ilyenekkel állami szolgálatba törvényeink szerint senki fel nem vehető, legfőllebb ideiglenes minőségben s véglegesítve csak akkor lehet, ha a szakvizsgát nálunk is sikerrel megállotta s ezen fölül még magyar honosságot is kell szereznie. **R. E. urnak.** Az erd. altisztek helyzetének javítását célzó kérvény már teljesen készen állott, midőn értesültünk a célba vett fizetés javításról, melynek bekövetkezése esetén azt módosítani kellett volna. Miután a költségvetést még le nem tárgyalták s így a fizetés javítás is valószínűleg rövid ideig még függőben marad, a kérvényt jövő január hóban utnak fogjuk indítani.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Podhradszky Emil.

Hirdetmény.

Eladó diófa csemeték.

1200 darab 3, 4 és 5 éves papírhéju, gyönyörű diófa csemete eladó

ATZBERGER IMRE m. k. erdőőrnél
Ó-Sebeshelyen

(Hunyadvármegye) u. p. Szászváros.

A csemeték ára korukhoz képest 30, 40 és 50 krajczár darabonkint. — Vegyítve átlagos ár 40 kr. — Nagyobb megrendelésnél megfelelő kedvezmény és ingyen szállítás. — Kicsinyben az árak Ó-Sebeshelyen értendők s a szállítási költségek megrendelöt terhelik.

„FONCIÈRE“ PESTI BIZTOSÍTÓ-INTÉZET

→ ALAPITTATOTT 1864. BUDAPESTEN. ←

Alaptőkéje 4,000.000 koronára, biztosítékai pedig 22,000.000 koronára rugnak; minélfogva a leggazdagabb és legnagyobb biztosítékot nyújtó biztosító-intézetnek sorába tartozik.

Ezen hazai intézet igen előnyös feltételek mellett nyújt mindennemű biztosítást: tűz, jég, szállitmány és üvegeken eshető töréskárok ellen.

Különös gonddal ápolja az élet és az embert érhető testi balesetek elleni biztosításokat.

A díjak a legolcsóbbak és a feltételek a biztosítottakra nézve felette kedvezők. — Bővebb felvilágosítással készséggel szolgálnak:

A központi igazgatóság Budapesten, V. Sas-utca 10. — A vezérügynökség Kolozsvárott és az ország majdnem minden községében lévő ügynökségek.

Szászsebesen főügynökség *Baiersdorf Henrik* urnál. Megbízható egyének egyszerű megkeresésre mint ügynők alkalmaztatnak.

magy. kir. udvari
szállítók.

Cs. és kir. auszt.
udvari szállítók.

Ó cs. és kir. Fensége
József főherceg
udvari szállítói.

Szerb kir. udvari
szállítók.

Perzsa csász. udv.
szállítók.

Kincstári és uradalmi

ERDŐTISZTEK és ERDŐÖRÖK

részére akár

teljes egyenruhákat,

akár pedig

===== egyes darabokat, =====

valamint az

egyenruhához tartozó egyes részeket,

ugyszintén a legegánsabb és legolcsóbb polgári öltönyöket csakis valódi tartós minőségben szállit jótállás mellett

TILLER MÓR és TÁRSA

osztrák-magyar cs. és kir. udvari szállítók, Ó cs. és kir. Fensége József főherceg udvari szállítói, valamint perzsa csász. és szerb kir. udvari szállítók

Budapesten, Károly-laktanya.

————— Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk. —————

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

